

Oslo

LOKOMOTIVVERKSTEDET

Konseptvalgutredning

Vedlegg 1-17

Vedlegg 1

Oppdrag om utarbeidelse av konseptvalgutredning for Lokomotivverkstedet, Bispegata 16

Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF) ber med dette Kulturetaten (KUL) om å gi Oslobygg KF i oppdrag å utarbeide en konseptvalgutredning (KVU) for Lokomotivverkstedet, Bispegata 16.

I henhold til Oslo kommunes investeringsregime er KIF overordnet bestiller av KVUen og KUL er operativ bestiller.

Bakgrunn

Lokomotivverkstedet stod ferdig i 1893 og ble bygget til Norges Statsbaner. Verkstedet var det første i sitt slag, og har nygotisk fasade i upusset tegl. Lokomotivverkstedet ligger i hjertet av Middelalderparken. Eiendommen ligger på og i et område med stor tidsdybde. Deler av bygget er også bygget direkte på de fredede middelalderruinene av kongeborgen i Middelalderparken. Lokomotivverkstedet er en del av dette området, og valg av konsept ses i sammenheng med øvrig utvikling av Middelalderbyen.

Lokomotivverkstedet har hatt flere ulike funksjoner siden det ble bygget; sist snekkerverksted, atelier og lager. I dag står bygget tomt. Bygget bærer preg av forfall og vedlikeholdsetterslepet er stort. Bygget er en bevaringsverdig kultureiendom med et stort rehabiliteringsbehov. Av sikkerhetsmessige årsaker kan bygget ikke leies ut i dag.

Middelalderparken skal opparbeides som kulturminnepark og rekreasjonsområde etter Follobaneutbyggingen, jf. bystyrets vedtak i møte 27.04.2022 sak 112, jf. byrådssak 48/22 av 03.03.2022 om utbyggingsavtale med Bane Nor. Parken vil både bli en svært viktig grønn møteplass for beboerne i Gamlebyen, Sørenga og Bjørvika som har lite grøntområder i nærheten, og vil også være viktig for byens befolkning for øvrig.

Det er et umiddelbart behov for å komme i gang med planlegging for byggets framtidige bruk gjennom utarbeidelse av en KVU. Det er svært uheldig at bygget står tomt, det er dårlig utnyttelse av kommunens ressurser. Interessen for Oslos tomme og ubrukte lokaler har økt, og det er stor pågang fra ulike fagmiljøer om aktivisering av bygget. Det er særlig stor interesse blant kulturaktører for bruk til ulike kulturformål.

Lokomotivverkstedet ligger sentralt plassert i en del av byen der det har vært omfattende byutvikling de senere årene. Bjørvikautbyggingen ble vedtatt som en del av Fjordbyen, og er den største transformasjonsprosessen i Oslo i nyere tid. Det er gode kollektivmuligheter. Parallelt med byutviklingen har det foregått store infrastrukturelle endringer ved og i Middelalderparken, bl.a. Follobaneutbyggingen og ny kollektivgate i Bispegata.

KVUen skal omfatte Lokomotivverkstedet i Bispegata 16 med tilhørende utearealer, jf. bl.a. reguleringsplan for Bjørvika-Bispevika-Lohavn S-4099, reguleringsplan Follobanen - Oslos del av

nytt dobbeltspor Oslo – Ski (S-4735) og Landskapsplan for Middelalderparken.

Det ble i bystyrets behandling av revidert budsjett 2022 omdisponert 3 mill. kroner til gjennomføring av KVUen, inkl. midler til ekstern kvalitetssikring (KS1) fra investeringsprosjektet 113044 Middelalderbeltet – Utviklingsplan til kap. 502s driftsbudsjett.

KVUens innhold

Hensikten med KVUen er å finne fram til gode løsninger for behovet for rehabilitering av Lokomotivverkstedet og behovet for å fylle det med aktivitet og innhold for byens befolkning.

Følgende krav skal vektlegges i utformingen av konseptvalgalternativer:

- Lokomotivverkstedet med tilhørende uteareal skal fylles med kulturaktiviteter for byens befolkning. Aktiviteter i bygget skal også ha en lokal forankring i Bydel Gamle Oslo (BGO). Dette kan bl.a. være fleksible aktivitets-, -produksjons- og/eller visningslokaler for ulike kunst- og kulturuttrykk og/eller flerbruk for aktiviteter som er tilpasset byggets profil
- Det skal også være en mangfoldig møteplass både for lokalbefolkningen og byens øvrige befolkning. Det kan være fleksible aktivitets- og møterom, kafe mm.
- Åpne, utadrettede aktiviteter innenfor et utvidet kulturbegrep skal være hovedformål. Dette kan kombineres med enkelte andre aktiviteter for et bredt tilbud gjennom sambruk, merbruk og flerbruk
- Bygget med tilhørende uteareal skal utformes for fleksible løsninger, som så langt som mulig kan benyttes på flere måter og legge til rette for flerbruk
- Nøkternhet skal ligge til grunn i valg av løsninger i prosjektet
- Alle bruksarealer bør tåle intensiv bruk
- Bygget bør kreve så lite vedlikehold som mulig og ha lave driftskostnader
- Bygget skal i framtiden kunne tilpasse seg nye trender
- Byggets særpreg som kulturminne, antikvariske prinsipper ved rehabilitering og hensynet til automatisk fredede kulturminner skal ivaretas i konseptene
- Lokaler for booking og Oslonøkkel skal prioriteres innført der dette er hensiktsmessig og mulig
- Det skal gjennomføres en god medvirkningsprosess. Det er avgjørende å kartlegge og fange opp behovene til ulike aktører. For lokal forankring skal også BGO delta i prosessen
- Under forankringen av behovsanalysen kan det gis føringer for hva som skal prioriteres ved målkonflikter.

Særlige relevante rammebetingelser og føringer

Kommuneplan for Oslo (2019)

Reguleringsplaner for Bjørvika-Bispevika-Lohavn (S-4099)

Reguleringsplan Follobanen - Oslos del av nytt dobbeltspor Oslo – Ski (S-4735)

Landskapsplan for Middelalderparken (2016) (godkjent av Plan- og bygningsetaten,

Riksantikvaren og Jernbaneverket)

Kunstbyen - Oslo kommunes kunstplan (2019).

Konseptene skal oppfylle følgende mål:

Kommunemål

Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle.

Effektmål

Konseptene skal dekke Oslos behov innenfor et utvidet kulturbegrep. Bygget skal i stor grad fylles med åpen og publikumsrettet aktivitet, og det skal legges opp til fleksible løsninger og sambruk slik at flest mulig har tilgang til lokalene.

Indikator: Måle besøkstall og ulik variasjon i brukergrupper.

Indikator: Faktisk bruk av arealene/romprogram/trivsel blant brukerne, kan måles med spørreundersøkelse.

Resultatmål

Kostnad

Kvalitet

Tid.

Krav til KVUen

KVUen skal utarbeides i samsvar med veiledning og mal for konseptvalgutredning. KVUen skal utføres i henhold til kommunens investeringsregime. Vesentlige avvik fra denne skal begrunnes. Følgende momenter skal dokumenteres i KVUen:

- a. Behovsanalyse
- b. Mål
- c. Krav
- d. Identifisering av potensielle konsepter
- e. Alternativanalyse skal vise positive og negative virkninger av minst tre relevante konsepter i tillegg til et minimumsalternativ
- f. Alternative driftsmodeller skal vurderes parallelt.

I KVUen skal det som en del av utredningsarbeidet undersøkes om det foreligger andre relevante kommunale behov som kan dekkes i samme investeringsprosjekt.

KVUen skal gi et samlet beslutningsgrunnlag for å gå videre med et eventuelt forprosjekt, og inneholde en anbefaling for valg av konsept. KVUen skal gi et godt grunnlag for at investeringen:

- oppfyller behov, mål og krav – herunder kommunemål, effektmål og resultatmål
- representerer en riktig løsning for bygget og omgivelsene
- er universelt utformet.

KIF avgjør om KVUen skal sendes til ekstern kvalitetssikring (KS1).

Administrativt rundt utarbeidelse av KVUen

Det skal som første fase gjennomføres en behovsanalyse. Behovsanalysen skal forankres hos overordnet bestiller.

Behovsanalysen skal oversendes KIF innen 4 måneder etter mottatt bestilling.

KVUen skal oversendes KIF innen 12 måneder etter mottatt bestilling.

Ansvarlige kontaktpersoner

Overordnet bestiller (KIF): Spesialrådgiver Ulla Bjørnsjø

Operativ bestiller (KUL): Seksjonsleder Birgitte Sandve.

Vedlegg 2

Kulturetaten
Postboks 1453 Vika
0116 OSLO

Unntatt offentlighet
Offl. § 14 1. ledd

Deres ref.:
22/3659-6

Vår ref. (saksnr.):
21/1543 - 23

Saksbeh.:
Erik André Foss, 911 40 503

Dato:
13.05.2024

Prioriteringer etter behovsanalysen i KVV av Lokomotivverkstedet - svar fra KON

Viser til innsendt behovsanalyse mottatt 30.08.2023 og brev av 28.11.2023 med beskrivelse av prioriteringer etter behovsanalysen.

Vi kommer i dette brevet med tilbakemeldinger og presiseringer, samt noen nye rammer for arbeidet. Vi gir i tillegg et nytt oppdrag innenfor rammen av konseptvalgutredningen.

Vi beklager at vår tilbakemelding har tatt lang tid.

Vedlagt brevet er også oppdatert investeringsinstruks, vedtatt i byrådet 29.06.2023.

Bakgrunn

I samsvar med oppdrag gitt til KUL i brev av 12.12.2022 har Oslobygg KF, i samarbeid med KUL, utarbeidet behovsanalyse for Lokomotivverkstedet. I arbeidet med behovsanalysen er det gjennomført en bred medvirkningsprosess med innbyggere, organisasjoner og bydelen. Videre det er hensyntatt tidligere innkomne innspill. Behovsanalysen utgjør fase 1 av Konseptvalgutredningen.

Kulturetatens anbefaling

Basert på behovsanalysen anbefaler Kulturetaten at følgende formål prioriteres høyt:

- Lokalt kulturhus (Kan inkl. både flerbrukslokaler og spesialtilpassede rom for ulike kulturaktiviteter)
- Fleksibel scene (kan benyttes til bl.a. konserter og fremføringsscene for scenekunst og dans)
- Verksted (fellesverksted, tradisjonshåndverk o.l.)
- Formidlingsarena for kulturarv, historie og kultur
- Serveringssted

Videre anbefaler KUL følgende formål med middels prioritering:

- Event-/utleielokaler
- Aktivitetshus/fritidsklubb/arealer for fysisk aktivitet (egenorganisert/ikke-profesjonalisert)
- Visningslokaler for visuell kunst
- Produksjons- og øvingslokaler for musikk

- Produksjons- og øvingslokaler for scenekunst

Følgende formål anbefales en lav prioritering:

- Atelier og fellesverksted for visuell kunst
- Produksjons- og øvingslokaler for dans (spesialtilpassede lokaler for det profesjonelle feltet)
- Kulturstasjon
- Idrett
- Livssynsnøytralt seremonirom
- Magasiner til Byarkivet
- Magasiner til Oslo kommunes kunstsamling

Kulturetaten anbefaler at behovene med høy prioritet skal være ledende for det videre arbeidet med KVUen. Behov med middels prioritet kan inngå som en del av et helhetlig konsept, mens behov med lav prioritet bør utgå helt fra alternativanalysen.

Etaten har ikke gitt anbefaling om hvilke målgrupper som bør prioriteres ved eventuelle målkonflikter.

Bestillingens 12 krav skal legges til grunn og bør benyttes som verktøy knyttet til valg, sortering og prioriteringer som gjøres i arbeidet og sammensetningen av konsepter.

Mangfoldig møteplass er overordnet målsetting. Bygningen er så stor at flere formål vil måtte kombineres for å innfri kravene i bestillingen om et levende hus med sambruk, flerbruk og merbruk.

Nye forutsetninger

Byrådet la høsten 2023 frem Hammersborgerklæringen. Der beskrives det at

Middelalderbyen skal utvikles og at kulturhistoriske eiendommer som Lokomotivverkstedet skal rustes opp, gjerne i samarbeid med private, frivillige og stiftelser.

(...) Byrådet er opptatt av å ta vare på vår felles kulturarv, i form av fysiske kulturminner- og miljø. Aktiv bruk av kulturminner er den sterkeste garantien for at de bevares for fremtiden, og byrådet vil sikre at kulturminnene blir tatt vare på og er i bruk.

(...) Uteliv, kulturliv, nabolagsinitiativ og næringslivet er de viktigste drivkreftene for bedre byliv, og kommunen må i større grad legge til rette for at de får plass og anledning til å drive sin aktivitet i bybildet.

På grunn av nye forutsetninger som følge av byrådsskiftet og budsjettvedtak for 2024, bør det i konseptvalgutredningen også utredes mulighetene for samarbeid med private aktører og stiftelser.

Presiseringer fra byrådsavdelingen / justering av oppdrag

- Prioritering av formål:

Byrådsavdelingen stiller seg bak Kulturetatens forslag til prioritering av formål, med noen justeringer.

Vi presiserer at følgende skal være prioritert høyt:

- Lokalt kulturhus, kan inkludere flerbrukslokaler og spesialtilpassede rom for ulike kulturaktiviteter og annen egenorganisert aktivitet
- Fleksibel scene (kan benyttes til bl.a. konserter og fremføringsscene for scenekunst og dans)
- Verksted (fellesverksted, tradisjonshåndverk o.l.)
- Formidlingsarena for kulturarv, historie og kultur

- Serveringssted

Vi viser til opprinnelig oppdrag der ett av effektmålene er at «bygget skal i stor grad fylles med åpen og publikumsrettet aktivitet, og det skal legges opp til fleksible løsninger og sambruk slik at flest mulig har tilgang til lokalene.» Ved en eventuell innarbeidelse av formål med middels prioritering må det derfor legges til rette for sambruk/fleksibel bruk av arealene slik at bygget i størst mulig grad blir åpent og tilgjengelig.

Ved eventuell målkonflikt skal formål som ivaretar helheten av middelalderparken, samt sikrer god tilgjengelighet for innbyggere prioriteres.

- Prioritering av målgruppe

Kulturetaten har ikke foreslått noen prioritert målgruppe. I det videre arbeidet forutsettes det at det legges til grunn at konseptvalgene skal legge til rette for variasjon i brukergrupper. Ved eventuell målkonflikt skal lokalbefolkningen prioriteres fremfor befolkningen i Oslo som helhet/utenbysboende. Sekundært skal barn og unge som målgruppe prioriteres.

- Konsepter

I bestillingen av 12.12.2022 ble det bedt om to til fem konsepter. Vi oppdaterer med dette bestillingen og ber om at endelig leveranse inneholder fem konsepter.

Vi ber videre om at ett av konseptene er et nullalternativ (som i dette tilfellet innebærer nødvendig rehabilitering). Alternative driftsmodeller for de ulike konseptene skal vurderes parallelt.

- Prosjektstrategi

I henhold til den oppdaterte investeringsinstruksen, punkt 3.2, bokstav g) skal konseptvalgutredninger inneholde en overordnet prosjektstrategi med føringer for forprosjektfasen. I byrådssaken, s 13 er punktet ytterligere beskrevet. Vi ber dere om å inkludere en slik prosjektstrategi i utredningen.

Involvering av bydelen

I henhold til bestillingen av 12.12 2022 skal det *gjennomføres en god medvirkningsprosess. Det er avgjørende å kartlegge og fange opp behovene til ulike aktører. For lokal forankring skal også BGO delta i prosessen.* Byrådsavdelingen er kjent med at bydelen har vært involvert gjennom medvirkningsprosessene i arbeidet til nå, og at mange aktører fra bydelen har gitt sine innspill og meldt inn sine behov.

Den politiske behandlingen av konseptvalgutredningen foregår i Byrådet. KVUen er unntatt offentligheten frem til byråd for kultur og næring frigir den. Bydelsutvalget i Gamle Oslo kan orienteres om status for arbeidet. Vi ber om at bydelen i det videre involveres på egnet vis i en eventuell forprosjektfase.

Vennlig hilsen

Grete Cecilie Knudsen

Elisabeth Storaas Heggen

assisterende kommunaldirektør

seksjonssjef

Vedlegg:

KVU Lokomotivverkstedet - Behovsanalyse.pdf

Prioriteringer etter behovsanalysen i KVU av Lokomotivverkstedet

Prioriteringer i behovsanalysen KVU Lokomotivverkstedet.pdf

Byrådssak 1060-23 investeringsinstruks

Vedlegg 3

S-4099

Bjørvika - Bispevika - Lohavn. Endret reguleringsplan med reguleringsbestemmelser.

Vedtaksdato: 15.06.2004

Vedtatt av: Miljøverndepartementet

Vedtaksdokumenter: [200100321](#)

Lovverk: PBL 1985

Høydereferanse: Oslo lokal

Merknader:

Knytning(er) mot andre planer: V090207, 15107, V200907, 18709, 5808, V081106, V180606, V301006N3, 200805957

Dokumentet består av 18 side(r) inkludert denne.

Se sak 187/09 – 26.08.2009 – 18709.doc. Sørøngutstikkeren. Bebyggelsesplan med Reguleringsbestemmelser.

Se sak 58/08 – 12.03.2008 – 5808.doc. Bebyggelsesplan for Stasjonsallmenningen – søndre del med bestemmelser.

Se sak 151/07 – 28.08.2007 – 15107.doc. Bebyggelsesplan med indre vesentlig reguleringsendring med bestemmelser for AKERSELVALLMENNINGEN.

Se Vedt. 15.05.2008 – V150508.doc. Mindre vesentlig reguleringsendring med bestemmelser for Østre Tangent.

Se endring av §§ 2, 5.7f, 11.5 d til i, 13.4 og 13.5 i vedtak 30.10.06N3 om mindre vesentlig endring av S-4099. Østre tangent nord for OSLO S. (V301006N3.doc)

REGULERINGSBESTEMMELSER FOR BJØRVIKA - BISPEVIKA - LOHAVN

§ 1. Avgrensning

Det regulerte området er vist med reguleringsgrense på plankart merket IEP 02005-1 og IEP 02005-2 datert 23.09.2002, revidert 24.03.2003, 21.05.2003 og 15.09.2003

§ 2. Formål

Området reguleres til:

- byggeområde: forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg småbåthavn), garasjeanlegg (A8, A9, A13, A14, D6, D12)
- byggeområde: forretning, bevertning, allmennyttigformål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg småbåthavn), garasjeanlegg (A1, A2, A3, A6, A7, A10, A11)
- byggeområde: boliger, forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg småbåthavn) og garasjeanlegg (A4, A5, B1, B2, B3, B4, B7, B8a, B8b, B9, B10, B11, B12, B13, D5, D7, D8, D9)
- byggeområde: kontor, forretning og bevertning (Havnelageret A12)
- byggeområde: offentlig bygning (museum, opplevelsessenter) og allmennyttig formål (kultur) (C1, C9, C10)
- byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum), boliger, forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett) og garasjeanlegg (C6)
- byggeområde: offentlig bygning (skole) og allmennyttig formål (skole) (D2)
- byggeområde: allmennyttige formål (akvarium, kultur) (B5, B14)
- offentlig trafikkområde: vei/gate, parkering, ventilasjonstårn, fortau, gatetun, torg, gangbru, annet fotgjengerareal, annet veiareal, kollektivfelt, trikk, jernbane, sykkelstøt, offentlig trafikkområde i sjø, offentlig trafikkområde i sjø (småbåthavn, kai for passasjerbåter)
- friområde: park, vann/sjø
- spesialområde: bevaring (i kombinasjon med andre formål), område for taubane med endestasjon (uten feltnummer), område i sjø (sone for kulturbåter/gjestehavn), område i sjø (sone for skipstøtvolll og molo med tilhørende anlegg)
- fellesområde: felles avkjørsel
- kombinerte formål:
 - byggeområde: forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg småbåthavn), garasjeanlegg (D14) / friområde: vann/sjø
 - byggeområde: boliger med tilhørende anlegg (D10, D11) / friområde: vann/sjø
 - byggeområde: allmennyttige formål (akvarium, kultur) / friområde: vann/sjø,
 - byggeområde: allmennyttig formål (akvarium, kultur) / offentlig trafikkområde: annet fotgjengerareal,
 - byggeområde: bolig, forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg, småbåthavn) / offentlig trafikkområde: vei/gate, parkering, fortau, gatetun, torg, garasjeanlegg / friområde: vann/sjø
 - byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum) / friområde: museumspark
 - byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum) / offentlig trafikkområde: jernbane, kollektivgate
 - byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum) / bolig, forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett), garasjeanlegg
 - byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum), bolig, forretning, kontor,

- hotell, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett), garasjeanlegg / offentlig trafikkområde: jernbane
- byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum) / offentlig trafikkområde: gate, gang/-sykkelvei, fortau byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum) / offentlig trafikkområde: gate, gang/-sykkelvei, fortau, jernbane
- byggeområde: offentlig bygning (skole) / allmennyttige formål (skole)
- byggeområde: forretning, kontor, hotell, bevertning, allmennyttige formål (kultur, undervisning, idrett, serviceanlegg, småbåthavn), garasjeanlegg / offentlig trafikkområde: gatetun friområde: park / friområde: sjø
- offentlig trafikkområde: vei/gate, parkering, fortau, gatetun, torg, annet veiareal / friområde: park
- offentlig trafikkområde: vei/gate, gangbro / friområde: sjø
- offentlig trafikkområde: vei/gate, fortau / friområde: sjø
- område regulert i tidsrekkefølge:
 - 1 offentlig trafikkområde: jernbane / 2 byggeområde: offentlig bygning (Universitetets kulturhistoriske museum), forretning, kontor, bolig, bevertning, allmennyttig formål (kultur, undervisning, idrett), garasjeanlegg
 - 1 offentlig trafikkområde: offentlig trafikkområde i sjø (kai for passasjerbåter) / 2 offentlig trafikkområde: offentlig trafikkområde i sjø (kai for passasjerbåter (hevet fjordbunn))
 - 1 riggområde for veianlegg / 2 offentlig trafikkområde: gate, kollektivgate/-felt, fortau, sykkelfelt, annet veiareal, jernbane
 - 1 offentlig trafikkområde: annet veiareal / 2 offentlig trafikkområde: fortau
 - 1 riggområde for veianlegg / 2 offentlig trafikkområde: jernbane

§ 3. Fellesbestemmelser

3.1 Arealer for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen

De arealene innenfor planområdet som er satt av til E18-tunnelanlegget under fjorden og i fjell, undersjøiske anlegg for vern mot skipspåstøt samt deponi for forurensede og rene masser i vedtatt reguleringsplan for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen (sak nr. 210, dato: 18.06.2003), opprettholdes.

3.2 Rigg-, deponi- og anleggsområder for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen

De arealene innenfor planområdet som er satt til rigg, deponier i sjø og på land, midlertidige veiomlegginger og omlegging av Østfoldbanen i anleggstiden i vedtatt reguleringsplan for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen (sak nr. 210, dato: 18.06.2003), opprettholdes. Tidsrekkefølge 1 utgjør de formål som er angitt i reguleringsplanen for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen. Tidsrekkefølge 2 utgjør de i denne planen angitte formål for de samme arealene.

Reguleringsformålene endres for reguleringsplanen for E18 mellom Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen senest ett år etter at veianlegget er ferdigstilt. Planmyndigheten kan tillate at rigg- og anleggsområdene helt eller delvis tas i bruk til andre formål før vei- og tunnelanlegget er gjennomført, under forutsetning av at det skjer etter samtykke fra framtidig eiendomsselskap for Bjørvika og Statens vegvesen, og at formålene er i samsvar med denne reguleringsplan.

3.3 Riggarealer med mer for vedtatt reguleringsplan for gnr. 207, bnr. 167 m.fl. (Operaen) S-3861 (17.10.2001)

De arealene innenfor planområdet som er satt av til rigg og omlegging av veisystemet og regulert til offentlig trafikkområde og områder regulert i tidsrekkefølge i vedtatt reguleringsplan S-3861, opprettholdes. Tidsrekkefølge 1 utgjør de angitte formål angitt i vedtatt i S-3861. Tidsrekkefølge 2 utgjør de i denne planen angitte formål for de samme arealene.

Reguleringsformålene endres så snart ferdigattest for operabygget foreligger. For området regulert til offentlig trafikkformål endres formålet når en fullverdig atkomst er sikret på annen måte.

I riggarealet sør for operabygget kan riggformålet forlenges utover denne tid dersom disse arealene kan være til nytte for Statens vegvesen ved gjennomføring av veianlegget for E18, dog ikke etter at veianlegget er tatt i bruk. Det skal være en minimumsavstand fra riggområdet til operaen på 40 meter dersom en slik overtakelse blir gjort gjeldende.

3.4 Forholdet til automatisk fredete kulturminner

Utenfor middelalderbyen (se "grense for fornminneområde" på reguleringskartet) er ikke undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 oppfylt og dispensasjon fra kulturminneloven ikke gitt jf.

Kml. §8, 4. ledd. Undersøkelsesplikten skal oppfylles i forbindelse med anleggsperioden jf. bestemmelsenes § 10 e. Inngrep i funn jf. kml. §3 krever vedtak om dispensasjon og vilkår behandlet etter kml. 8, 1. ledd for automatisk fredete kulturminner og kml. §14 for skipsfunn.

Områdene innenfor middelalderbyen er regulert til spesialområde bevaring og er behandlet i § 13.6, § 14.2 og § 15.7

§ 4. Plankrav, dokumentasjonskrav og retningslinjer

4.1 Plankrav

For alle byggefelt skal vedtatt bebyggelsesplan foreligge før ramme- eller deletillatelse kan gis. Unntatt fra kravet er feltene A12 og A13. Hver bebyggelsesplan skal minimum omfatte et helt byggefelt. Hver enkelt bebyggelsesplan skal omfatte naturlig tilliggende arealer som offentlige torg, plasser og annet fotgjengerareal, gatetun og friområder. Vedtatt bebyggelsesplan kreves likeledes for de fem sentrale byrommene Festningsallmenningen, Operaallmenningen, Akerselva, Stasjonsallmenningen og Loallmenningen samt Bispegata, "Bispekilen" og "Kongsbakken", som i størst mulig grad skal planlegges som helhetlige områder. Bebyggelsesplan for offentlige veier og gater kreves ikke, med unntak av de delene av anlegget som inngår i de fem allmenningene.

Oslo kommune kan bestemme at flere byggefelt knyttes sammen i én bebyggelsesplan.

Det skal i bebyggelsesplaner redegjøres for, og settes av nødvendige arealer til anlegg for kommunal infrastruktur som fjernvarme, vann, avløp, overvannshåndtering, evt. pumpestasjoner og øvrig ledningsnett. Redegjørelsen skal knyttes til en overordnet plan for håndtering av kommunal infrastruktur innenfor planområdet.

Krav til bebyggelsesplan for Universitetets kulturhistoriske museum er omtalt i § 14.1.

4.2 Dokumentasjonskrav

Bebyggelsesplaner skal dokumentere eller inneholde:

- a) Hvordan aktuelle retningslinjer i overordnet miljøoppfølgingsprogram (jfr. Også § 9.1), designhåndbok og kulturoppfølgingsprogram er ivarettatt i bebyggelsesplanen.
- b) Plankart, snitt, digitale 3D-modeller og annet hensiktsmessig illustrasjonsmateriale.
- c) Materiale som viser og redegjør for de av følgende punkter som er relevante:
 - Bygningers og anleggs lokalisering, utstrekning og utforming og overgang til tilgrensende bebyggelse
 - Kjøre- og gangatkomster
 - Kotehøyder og høydeforhold for de enkelte bygningsvolumer og anlegg
 - Fjernvirkning og landskapstilpasning samt siktforhold, solforhold og skyggevirkninger i nærområdet
 - Kotehøyder for dekk som slutter mot terreng, adkomster og inngangspartier i forhold til utearealets kotehøyder
 - Sammenheng med og tilknytning til tilstøtende byrom, bebyggelse, vann eller andre arealer
 - Kotehøyder, utforming, møblering, overflater, beplantning/vekstvilkår for offentlig tilgjengelige arealer, annet ubebygget areal samt kjøreareal og gater, gangareal, sykkelparkering og annen parkering
 - Fyllinger, utgravninger, forstøtningsmurer og terrengtilslutninger
 - Arealandel og plassering av ulike formål i felt som er regulert til kombinerte formål, samt plassering av underformål eller soner for ulik bruk/disponering
 - Tilrettelegging for mennesker med orienterings- og bevegelseshemming
 - Støy, luftkvalitet, annen forurensning og lokalklimatiske forhold
 - Plan for håndtering av rene og forurensede masser med forundersøkelser.
- d) For sjøvendte byggefelt skal det gjennomføres en sikkerhetsanalyse for skipspåstøt og redegjøres for avbøtende tiltak. I den grad disse tiltakene gjøres lokalt skal disse inngå i bebyggelsesplanen.

4.3 Utforming

De fem sentrale byrommene (se § 4.1) samt Bispegata, "Bispekilen" og "Kongsbakken", havnepromenaden og Nyland allé skal gis en helhetlig og høy standard hva gjelder møblering, belegg, beplantning, lys og kunstnerisk utsmykking – i henhold til retningslinjer gitt i designhåndboken.

Bebyggelsen som grenser mot de nevnte byrommene skal både funksjonelt og gjennom sin arkitektur henvende seg til plassen og skal utformes slik at de bidrar til en klar, romlig avgrensning av byrommene.

Alle bygninger, by- og gaterom og anlegg skal utformes etter prinsippet om universell utforming, slik at de i så stor utstrekning som mulig kan brukes av alle mennesker på en likestilt måte.

4.4 Designhåndboken

Dokumentet (datert 24.03.2003, vedlegg nr 1) er retningsgivende for utarbeidelse og behandling av bebyggelsesplaner og søknader om rammetillatelse. Dokumentet er ikke juridisk bindende.

4.5 Overordnet miljøoppfølgingsprogram

Dokumentet (datert 24.03.2003, vedlegg nr 2) er retningsgivende for utarbeidelse og behandling av bebyggelsesplaner og søknader om rammetillatelse. Dokumentet er ikke juridisk bindende. Det vises for øvrig til §9 Miljøhensyn.

4.6 Kulturoppfølgingsprogram

Dokumentet (datert 24.03.2003, vedlegg nr 3) er retningsgivende for utarbeidelse og behandling av bebyggelsesplaner og søknader om rammetillatelse. Dokumentet er ikke juridisk bindende. Det vises for øvrig til §5.3 Tilrettelegging for aktiviteter mot viktige byrom.

§ 5. Fellesbestemmelser for byggeområder i hele planområdet

5.1 Utforming og byggehøyder

- Bebyggelsen skal ta hensyn til delområdets bebyggelsesstruktur, gi gode overganger til tilgrensende bebyggelse og i størst mulig grad gi utearealer avskjermet fra støy og luftforurensning.
- Bebyggelsen skal holdes innenfor de på plankartet angitte byggegrenser, byggelinjer og høyder.
- Bebyggelsen skal ha maks. byggehøyde og evt. gesimshøyde som angitt på plankartet for hvert felt/del av felt. Krav om tilbaketrukne toppetasjer er angitt på plankartet med to tall som angir henholdsvis tillatt gesimshøyde og byggehøyde for tilbaketrukket toppetasje. Heishus, tekniske installasjoner og andre særskilte innretninger skal søkes utformet som en integrert del av byggets takflate.
- Tilbaketrukne toppetasjer trekkes min. 3 meter tilbake fra fasadeliv, og takterrasser skal utformes med transparente brystninger.
- Utkraging av fasadeelementer (balkonger, karnapper, baldakiner og lignende) ut over formålsgrenser mot offentlig gangareal kan tillates fra og med 3. etasje og høyere. Langs allmenningene skal det dokumenteres at utkraging av fasadeelementer ikke hindrer fjordutsikt for bakenforliggende bebyggelse.
- Bebyggelsen skal grupperes og utformes slik at man oppnår variasjon i lange fasadeløp.

5.2 Bruksareal under terreng

Bruksareal under terreng regnes ikke med i beregninger av tillatt bruksareal (T-BRA) der avstanden mellom himling og gjennomsnittlig terrengnivå rundt bygningen er mindre enn 0,5 meter. For Universitetets kulturhistoriske museum i C-området kan dette fravikes i bebyggelsesplan.

5.3 Tilrettelegging for aktiviteter mot viktige byrom

Mot "Nyland Alle", "Operaallmenningen", "Stasjonsallmenningen", Akerselvas østside, "Loalmenningen" og Havnepromenaden innerst i Bispevika (B28, B29, B30) skal 1.etasje ha forretninger, bevertning, kulturaktiviteter og/ eller andre publikumsrelaterte funksjoner, og etasjehøyden være minimum 4,0 meter.

5.4 Forretningsarealer

Forretningsarealer tillates bare anlagt i første og annen etasje, regnet fra tilsluttende fotgjengerareal.

5.5 Byggefelt der boliger inngår

I byggefelt der boliger inngår som formål, tillates også etablert tilhørende anlegg som barnehager, annen sosial tjenesteyting samt fellesfunksjoner for boliger.

5.6 Boligkvalitet

Bebyggelsen skal plasseres og utformes slik at man i størst mulig grad oppnår at boliger og uteoppholdsarealer skjermes fra støy og luftforurensning og slik at flest mulig boenheter får utsikt til fjorden eller til vann- og grøntareal.

Leilighetene skal i hovedsak være gjennomgående. Det tillates ingen ensidige leiligheter mot nord og nordøst eller mot gater med støy og luftforurensning over gjeldende grenseverdier. Det skal være solinnfall i oppholdsrom i alle leiligheter.

For gjennomgående leiligheter skal leilighetsdybden ikke overstige 12 meter, med mindre særskilte tiltak gjennomføres for å sikre gode lysforhold. For ensidige leiligheter skal leilighetsdybden ikke overstige leilighetens fasadelengde, med mindre særskilte tiltak gjennomføres for å sikre gode lysforhold. I byggefeltene A, B10-13, B7 og B8 a og b kan kravene til leilighetsdybde fravikes med opptil 25%, dersom rimelige lysforhold sikres.

Leilighetssammensetningen skal være variert og bestå av leiligheter fra 2 rom til 4 rom eller større i det enkelte prosjekt. Følgende fordeling av leilighetsstørrelser gjelder for de ulike felt:

Feltene A, B10-13, B7 og B8: maks. 70 % 2-roms, min. 20 % 3-roms, min. 10 % 4-roms.

Feltene B forøvrig, C og D: maks. 30 % 2-roms, min. 40 % 3-roms, min. 30 % 4-roms.

Ettromsleiligheter tillates ikke. Unntak kan gjøres for kategoriboliger som ungdomsboliger, studentboliger og boliger der fellesløsninger inngår i tillegg til de individuelle boenhetene.

Balkonger, terrasser eller forhager som privat uteareal skal finnes for alle boenheter. Privat uteareal kan erstattes av tilsvarende tilrettelagt felles uteareal, som f.eks. takterrasser.

Det skal være solinnfall på den enkelte boligs private uteareal.

Uteoppholdsareal skal som minimum utgjøre følgende andel av boligens bruksareal: Felt A og B10-13: 10 %, felt B for øvrig og felt C og D: 20 %. Uteoppholdsareal skal i hovedsak omfatte felles uteareal på terreng-/gårdsromnivå, mens mindre deler kan omfatte privat uteareal på terreng og balkonger/terrasser.

Det skal være sol på en andel av uteoppholdsarealet som er tilstrekkelig og egnet for både lek og opphold.

Uteoppholdsareal skal skjermes fra støy og luftforurensning.

5.7 Parkering

a) Parkering skal innpasses i underjordiske eller skjulte parkeringsanlegg etter følgende norm, der de angitte tall er å forstå som maksimalt antall plasser:

- Boliger i felt med betegnelse A, B og C skal ha maksimum 0,6 plasser pr. 100 m² BRA.
- Boliger med felt med betegnelse D skal maksimum ha 0,8 plasser pr. 100 m² BRA.
- Forretninger/detaljhandel skal maksimum ha 2 plasser pr. 1 000 m² BRA.
- Kontorer skal ha maksimum 1,6 plasser pr. 1 000 m² BRA.
- Restauranter skal ha maksimum 3 plasser pr. 1 000 m² BRA.
- Undervisning, barneskole/barnehage skal ha maksimum 1 plasser pr. 10 årsverk.
- Kino/teater skal ha maksimum 1,6 plasser pr. 1 000 m² BRA.
- Hotell skal ha maksimum 1 plasser pr. 10 rom.
- Akvariet som er lokalisert i felt B5 skal ha maksimum 20 besøkplasser.
- UKM og Middelalderparkens aktiviteter skal ha 100 plasser.
- Badeland skal ha maksimum 20 plasser i tillegg til normen på 1,6 plasser pr. 1 000 m² BRA.

b) I tilknytning til innganger, parkeringsarealer og/eller utomhusarealer skal det avsettes nødvendig plass for sykkelparkering etter følgende norm:

- Boliger skal ha minimum 2 sykkelplasser pr. 100 m².
- Forretninger/Detaljhandel skal ha minimum 6 sykkelplasser pr. 1 000 m².
- Kontorer skal ha minimum 7 sykkelplasser pr. 1 000 m².
- Restauranter skal ha minimum 2 sykkelplasser pr. 10 seter.
- Undervisning, barneskole skal ha minimum 20 sykkelplasser pr. 10 årsverk.
- Kino, teater skal ha minimum 2 sykkelplasser pr. 10 seter.
- Barnehage skal ha minimum 2 sykkelplasser pr. 10 årsverk.
- Hotell skal ha minimum 2 sykkelplasser pr. 10 rom.

Minst 50% av sykkelplassene skal ha overbygg der normen gir en utbygging av minst 20 plasser i forbindelse med byggesaken.

c) Parkeringsanleggene tillates anlagt under tilgrensende trafikkarealer. Dette forutsetter at volumer under vei kan dokumenteres å være i overensstemmelse med en samlet plan for framføring av kommunal infrastruktur.

d) Parkeringskjellere tillates ikke eksponert som fasade mot offentlige gater, plasser og friområder.

e) Avvik fra parkeringsnormen innen et enkelt felt kan godkjennes dersom det kan godtgjøres at maksimalantallet for parkeringsplasser i henhold til normen ikke overskrides innenfor en gruppe felt. Dette skal i så fall sikres gjennom bebyggelsesplan eller tinglyste erklæringer.

5.8 Utomhusplan for byggeområder

Sammen med søknad om rammetillatelse innen byggeområdene skal det sendes inn plan for den ubebygde delen av det enkelte felt. Utearealene skal være ferdig opparbeidet i henhold til godkjent utomhusplan før brukstillatelse gis.

§ 6. Fellesbestemmelser for offentlige trafikkområder i hele planområdet

6.1 Søknadsppliktige tiltak

Alle tiltak i offentlige trafikkområder er søknads pliktige etter pbl §93 for konstruksjoner og elementer som ikke fremgår av vedlagt detaljplan (kortversjon datert 10.02.2003).

6.2 Trikkelinjer mot Grønli

Det tillates anlagt trikkelinje langs én av følgende to traseer:

- I felt regulert til offentlig trafikkområde jernbane fra Oslogate ved Geitabru ned til sporområdet på Loenga og videre sørover til plangrensen mot Kongshavn.
- Lohavngata fra Nyland allé til Grønligata og videre sørover til plangrensen mot Kongshavn.

6.3 Sporområdet på Oslo S

Formålet offentlig trafikkområde jernbane opprettholdes under de nye bruonstruksjonene og de tidsbegrensede riggområdene i tilknytning til disse som er regulert på tvers av sporområdet.

§ 7. Fellesbestemmelser for spesialområder i hele planområdet

7.1 Bevaring

Bygninger, anlegg og andre elementer som inngår i dette formålet tillates ikke revet eller fjernet. Bevaringsformålet skal ikke være til hinder for gjennomføring av de tiltakene som er framstilt i planen innenfor rammen av bestemmelsenes § 3.4. Disse tiltakene skal heller ikke være omfattet av bevaringsformålet når tiltaket står ferdig.

Bygninger og anlegg som er regulert til spesialområde bevaring tillates ikke revet eller fjernet med mindre bortfall av verneverdien kan dokumenteres. Alle fasader skal bevares i nåværende eller dokumentert form. Ved utbedring skal mest mulig av eldre fasadeelementer bevares i sin opprinnelige sammenheng. Alt arbeid utover ordinært vedlikehold skal forelegges Byantikvaren til uttalelse. For anlegg eldre enn 1537, stående bygninger eldre enn 1650 og vedtaksfredete bygninger gjelder kulturminnelovens bestemmelser. For øvrig skal alle søknads- og meldepliktige tiltak innenfor bevaringsområdene forelegges kulturminneforvaltningen ved Byantikvaren for uttalelse innenfor de temaene som er relevante i forhold til bevaringsformålet.

Under bestemmelsene for de fire delområdene er det nærmere angitt hva som omfattes av bevaringsformålet og hva som er unntatt.

§ 8. Restriksjonsoner

8.1 Byggerestriksjonsone tilknyttet tunnelanlegget for E18

Grense for byggerestriksjoner over og nær tunnelanlegget er angitt på plankartet. Nye bygg eller anlegg over tunnelen eller innenfor denne sonen skal generelt fundamenteres uavhengig av tunnelen. Statens vegvesen region øst skal godkjenne fundamenteringsmetode. Omregulering av arealene, bebyggelsesplaner og eventuelle byggesøknader innenfor restriksjonsområdet skal forelegges Statens vegvesen region øst før godkjenning.

8.2 Restriksjonssone under taubane

Innenfor denne sonen kan det ikke oppføres bygg eller gjøres andre tiltak som griper inn i traseen for kabel og gondol eller sikkerhetssonen rundt denne.

§ 9. Miljøhensyn

9.1 Miljøhensyn og dokumentasjonskrav

For alle tiltak i planområdet skal det for alle relevante miljøforhold tilstrebes god miljøkvalitet og lav miljøbelastning.

I tilknytning til forslag om bebyggelsesplan og søknad om rammetillatelse skal det utarbeides og fremlegges følgende materiale. Dokumentasjonen skal presenteres samlet og være samordnet med dokumentasjonen av hvordan retningslinjer i overordnet miljøoppfølgingsprogram er ivaretatt (jfr. § 4.2 a):

- Dokumentasjon for alle relevante miljøforhold for planområdet, for alle miljøvirkninger av tiltaket som bebyggelsesplanen eller rammesøknaden legger til rette for, samt hvilke myndighetskrav som gjelder.
- Redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes for å ivareta kravene og hvordan disse sikres eller gjennomføres.

9.2 Støy og vibrasjoner

Støy fra vei, sporvei og jernbane må ikke overskride grenseverdiene i Miljøverndepartementets rundskriv T-8/79, eller senere vedtatte forskrifter, vedtekter eller retningslinjer som erstatter dette. Der støynivået utenfor fasaden har en døgnekvivalent på mer enn 55 dB(A), må leiligheten være gjennomgående og flertallet av oppholdsrom i hver leilighet må vende mot stille side. Barnehager og skoler må ha tilgang til utearealer der støynivået ikke overskrider 50 dB(A). Boliger må ha tilgang til uteoppholdsarealer der støynivået ikke overskrider 55 dB(A).

Når boliger er utsatt fra støy fra bevertningssted eller trimsenter i samme bygning skal støyforholdene for berørte boliger tilfredsstillende kravene for støy fra faste tekniske installasjoner, klasse B gitt i NS 8175, tabell 4 og 6.

Når boliger er utsatt for støy fra næringsvirksomhet/forretninger, herunder støy fra varelevering, skal støyforholdene for berørte boliger, uansett plassering, tilfredsstillende kravene for støy fra faste installasjoner, klasse C gitt i NS 8175, tabell 4 og 6.

Støy fra faste tekniske installasjoner tilknyttet veianlegget skal for berørte boliger tilfredsstillende kravene for støy fra faste tekniske installasjoner, klasse C, gitt i NS 8175, tabell 4 og 6.

Vibrasjoner/rystelser fra sporbundet trafikk og andre tunge kjøretøy skal i boliger ikke overstige grenser gitt i NS 8186, klasse C, $W_{v,95}=0,3$ mm/s.

9.3 Vannkvalitet

Det tillates ikke tiltak som medfører forurensende utslipp til vann eller på annen måte vil kunne påvirke vannkvaliteten negativt.

9.4 Forurensning av grunn og sedimenter

Det tillates ikke tiltak som medfører forurensning av grunn eller som medfører at grunnforurensning gir spredning eller eksponering av miljøgifter i jord, grunnvann, overvann, vassdrag eller fjord.

9.5 Avfall og massehåndtering

Det skal utarbeides avfallsplan med miljøsaneringsplan for alle rive- grave- og byggetiltak. Rene masser gjenbrukes i størst mulig grad innen planområdet. Det skal utarbeides en felles overordnet massehåndteringsplan for gjenbruk av masser innen planområdet, herunder forurensede masser og rensing av disse etter godkjenning fra SFT. Det skal i anleggsfasen og i ny bebyggelse legges til rette for avfallsreduksjon, gjenbruk og gjenvinning og håndterings- og disponeringsløsninger som medfører minst mulig skade og ulempe.

9.6 Lokalklima

Bebyggelse, anlegg og tiltak skal søkes samordnet og tilpasset naturbetingelsene slik at det kan tas nødvendige og tilfredsstillende hensyn til lokalklima, herunder luftmiljø og utlufting, vindhastighet, kastevind og andre lokalklimatiske forhold. For alle tiltak skal virkninger på og innvirkning fra lokalklima utredes og dokumenteres.

9.7 Inneklima

Inneklima skal tilfredsstilles i henhold til Folkehelsas rapport *Anbefalte faglige normer for inneklima* (1998) eller senere vedtatte forskrifter, vedtekter eller retningslinjer som erstatter gjeldende rapport.

9.8 Energi

Alle bygninger skal ha vannbåren varme, som muliggjør tilknytning til fjernvarmeanlegg eller annen oppvarming basert på alternative energikilder. Anlegg og installasjoner for bruk av fossile brensler som medfører utslipp av klimagasser tillates ikke.

§ 10. Anleggsperioden

- a) Drensvann og spillvann fra anlegget som føres til offentlige ledninger eller resipient (havnebassenget) skal ha en vannkvalitet som ikke medfører forurensning.
- b) Atkomst til utbyggingsområder som er etablert eller under etablering i henhold til denne plan skal opprettholdes ved de ulike utbyggingsfasene. I tillegg skal det under anleggstiden tilrettelegges en midlertidig, sammenhengende fotgjengerpassasje langs fjorden fra "Festningsallmenningen" til Grønli, dog med de fortløpende omlegginger som er nødvendig for å sikre fotgjengere mot anleggsvirksomheten
- c) Ved anleggsvirksomheten skal det gjennomføres tiltak som sikrer god og trygg framkommelighet for fotgjengere og syklist. Det skal likeledes sikres god framkommelighet for den kollektivtrafikken som berøres av det aktuelle anlegget.
- d) Ved inngrep i jernbaneområder skal det foreligge byggeplan og faseplaner som er godkjent av Jernbaneverket.
- e) Før anleggstart skal det foreligge en plan for arkeologisk overvåking av gravearbeider, med en beredskapsdel om ivaretagelse av funn. Beredskapsdelen skal fastsette hvordan kulturminner som avdekkes skal håndteres fra påvisning til avsluttet konservering. Planen skal også peke ut områder der det skal tas prøver for å avklare om byggemetoden kan ødelegge andre automatisk fredete kulturminner eller skipsfunn i influensområdet. Nærmere retningslinjer for utarbeidelse av planen og endelig godkjenning av denne skal gis av rette kulturmyndighet.
- f) Før anlegget startes skal det foreligge en beredskapsplan for hvordan forurensninger som oppdages under anleggsarbeidet skal håndteres.
- g) Tilfredsstillende strømningsforhold skal opprettholdes i Akerselva under de ulike anleggsarbeidene. Anleggene skal gjennomføres slik at sjørret og laks kan passere.
- h) Ved fare for overskridelse av anleggsstøy skal det på forhånd søkes dispensasjon fra gjeldende støyforskrifter.
- i) Lydnivået innendørs for strukturoverført støy fra sprengning skal ikke overskride 50dBA (maksimalnivå) i oppholdsrom i boliger nattetid (22-07). Grensen gjelder når det er få hendelser pr. natt. For pigging på nattetid skal grensen være 45dBA (maksimalnivå) innendørs på soverom.

§ 11. *Rekkefølgebestemmelser*

11.1 Sosial infrastruktur, offentlige tjenester

- a) Grunnskole skal være etablert i felt D2 senest når kapasitetsgrensen for de tilgrensende skolene er nådd i henhold til Oslo kommunes gjeldende inntakssystem.
- b) Barnehager må kunne tas i bruk samtidig som de tilhørende feltene etter en norm på én fireavdelings barnehageenhet pr. 600-800 boliger

11.2 Forurensset sjøbunn

Opprensning og/eller forsegling av forurensede sedimenter i fjorden skal være gjennomført etter en samlet plan innenfor reguleringsgrensen i maksimalt tre etapper:

- For områdene i Bjørvika innenfor E18-tunnelens gravesone senest samtidig med at midlertidig brukstillatelse gis for det først oppførte av byggefeltene av A8 og A9
- For områdene i Bispevika innenfor E18-tunnelens gravesone, før midlertidig brukstillatelse gis for det første av byggefeltene B (Bispevika) som grenser til fjorden.
- For øvrige områder innenfor planområdet, før midlertidig brukstillatelse gis for det første av byggefeltene D (Lohavn)

Tiltakene skal på forhånd være godkjent av SFT.

11.3 Kollektivtrafikk, gater, gangveier og sykkelstier

- a) Der det i de nedenstående punkter er knyttet rekkefølgebestemmelser til tilstøtende byggefelt, gjelder disse bestemmelsene også en naturlig andel av gaten/veien/feltet som passerer naturlige mellomrom mellom det aktuelle byggefeltet og tilstøtende byggefelt.
- b) Fortauet, sykkelstien og de to nordre kjørefelt av "Nyland allé" foran feltene B10 – B13 skal være etablert langs det aktuelle byggefeltet før midlertidig brukstillatelse gis for dette.
- c) Kollektivfelt for buss og trikk/bybane i "Nyland allé", samt Bispegata som kollektiv/atkomstvei skal være anlagt før det siste felt av Nyland allé tas i bruk til biltrafikk.
- d) Østre stasjonsinngang som gangvei over sporene skal være etablert før midlertidig brukstillatelse gis for det sist påbegynte av feltene B10 og B11. Østre stasjonsinngang og bro for Østre tangent skal bygges samtidig, slik at avbrudd i sporbruken på Oslo S kan koordineres for de to anleggene.
- e) "Østre tangent" og Østre stasjonsinngang skal senest være etablert før Nylandsbroens rampe ned til "Nyland allé" bygges.

- f) Gangbro over vannspeilet til Middelalderparken skal være etablert før midlertidig brukstillatelse gis for det siste av de to tilliggende byggefeltene på vestsiden av "Sørenggata", D5 og B8b.
- g) Offentlige veier, inkludert fortau og regulerte sykkelfelt skal være ferdigstilt før midlertidig brukstillatelse gis for det byggefeltet som gir veien tosidig bebyggelse. For veiavsnitt der kun ensidig bebyggelse er forutsatt, eller motstående bebyggelse utgjøres av Operaen, UKM eller offentlig skole, skal veien være ferdigstilt før midlertidig brukstillatelse gis for de tilliggende byggefeltene.
- h) Før det gis midlertidig brukstillatelse for hvert av byggefeltene B10 – B13 skal Sporgata opparbeides langs det aktuelle byggefelt.
- i) "Operagatas" bru over Akerselva skal etableres senest samtidig med den sist anlagte av de tilliggende seksjoner av "Operagata".

11.4 Offentlige parker, plasser og strandpromenade

- a) Der det i de nedenstående punkter er knyttet rekkefølgebestemmelser til tilstøtende byggefelt, gjelder disse bestemmelsene også en naturlig andel av parken/plassen/promenaden som passerer naturlige mellomrom mellom det aktuelle byggefeltet og tilstøtende byggefelt.
- b) Før midlertidig brukstillatelse gis for byggefeltene langs kaifronter, strandpromenader og andre offentlig tilgjengelige soner mot sjøen og elvebredder må slike tilstøtende elementer være ferdigstilt. Sammenhengende gangforbindelse langs fjorden i hele reguleringsplanens utstrekning skal dog etableres så tidlig som mulig, senest straks E18-anleggets riggarealer og provisoriske omleggingstiltak har opphørt.
- c) Nytt løp for Akerselva mellom "Nyland Allé" og "Sporgata" (E4), inkludert tilliggende sidearealer skal senest være ferdig opparbeidet samtidig med at Nylandsbruas nye rampe tas i bruk til biltrafikk.
- d) Havnepromenadens bru over Akerselva etableres senest samtidig med opparbeidelsen av Akerselvas østre bredd.
- e) Nytt løp for Akerselva mellom Nyland allé og Operagata samt retningsendring langs operaens østvegg (E5) skal etableres før brukstillatelse gis for det først ferdigstilte av byggefeltene A9 og B1.
- f) Følgende sentrale byrom og plasser skal være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan for den respektive allmenning/plass før midlertidig brukstillatelse gis for det første byggefeltet som gir allmenningene/plassene tosidig bebyggelse:
 - "Operaallmenningen" sør for Nyland allé med vannkile langs operaens nordside, utgravd, gammel Tollbukai med utvidelse av fjorden inn mot "Nyland allé", felt A25 og restareal mellom Nyland allé og E2 samt bru for "Operagata" over fjordutvidelsen.
 - Uterommene langs Akerselva fra Nyland allé til utløpet i fjorden
 - "Stasjonsallmenningen" med vannspeil
 - "Bispekilen" med kanalen E17 og Lohavngatas bro over denne,
 - "Loallmenningen" med kanalmarkering av Alnas opprinnelige utløp E18 og gateløp med bro for Lohavngata.
 - "Kongsbakken"
 Området mellom "Bispegata" og byggegrensen nord for denne i feltene C6 og C7 skal opparbeides før midlertidig brukstillatelse gis for disse byggefeltene.
 Dersom disse byrommene ut fra den overordnede etappeutviklingen av byområdet må etableres i flere etapper, gjelder kravene ovenfor den aktuelle etappen.
- g) Før det kan gis midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse på feltene A1, A2 og A3 skal Festningsallmenningen være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.
- h) Før det kan gis midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse på felt A5 skal de tilliggende deler av strandpromenaden være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.
- i) Før det kan gis midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse på feltene A6 og A7 skal Christian Frederiks plass være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.
- j) Gangarealet A31 skal være opparbeidet før midlertidig brukstillatelse gis til det siste av byggefeltene A8 og A9.
- k) Før det kan gis midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse på felt A10 skal de tilliggende utomhusområder og parkanlegg (A21) være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.
- l) Før det kan gis midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse på felt A11 skal de tilliggende utomhusområder, bro- og veitilknytning og havneanlegg i kanalen på nordsiden være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.
- m) Før det gis midlertidig brukstillatelse for mer enn 30 000 m² bebyggelse innenfor byggefelt D1b, skal parken D22 være opparbeidet i henhold til bebyggelsesplan.

11.5 Andre tiltak

- a) For byggefeltene med fasade mot de sentrale byrommene (jf. § 4.1) samt Bispegata og Strandpromenaden skal utbyggingen av enkeltfeltene skje i en rekkefølge der bebyggelsen mot disse plassrommene etableres først
- b) Kanal (E10) gjennom Sørengutstikkeren skal etableres før midlertidig brukstillatelse gis for det siste av byggefeltene som gir kanalen en tosidig bebyggelse.
- c) Kunstnerisk utsmykking skal etableres i de sentrale byrommene (jf. § 4.1) Nyland allé/Bispegata og havnepromenaden før midlertidig brukstillatelse gis for de respektive, tilgrensende byggefeltene.

§ 12. *Spesielle bestemmelser for delområde Bjørvika (Feltbetegnelser A)*

12.1 Byggeområder

- a) Maksimal tillatt utnyttelse er:
 A1, A2 og A3 samlet: 3 300 m² TBRA
 A4: 6 800 m² T-BRA
 A5a: 5 800 m² T-BRA
 A5b: 4 700 m² T-BRA
 A6: 600 m² T-BRA
 A7: 1 000 m² T-BRA
 A8: 24 700 m² T-BRA
 A9: 42 400 m² T-BRA
 A10: 2 000 m² T-BRA
 A11: 3 700 m² T-BRA
 A12: eksisterende BRA
 A13: eksisterende BRA
 A14: 2 700 m² T-BRA
- b) Innenfor feltene A1, A2, A3, A4, A5, A8, A9, A14 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 20% av 1. etasjes bruksareal.
- c) Innenfor feltene A1, A2 og A3 skal BYA utgjøre maksimum 60% av byggefeltenes samlede areal.
- d) I felt mot "Nyland Allé" skal bebyggelsen anlegges med fasaden langs formåls grensen.
- e) I felt A2 skal det innpasses atkomst ned til underliggende tekniske rom for drift av E18-anlegget. Løsningen skal utarbeides i samarbeid med, og godkjennes av Statens vegvesen.

12.2 Offentlig trafikkområder, kai for passasjerbåter

Innenfor felt A24 kan det anlegges mindre bygninger, overdekninger og andre innretninger for havnevirksomhet for rutebåter. Disse anleggene skal ikke hindre passasje for de som går langs havnepromenaden.

12.3 Offentlige trafikkområder – Sporgata og hensyn til Oslo S

Den vestre delen av "Sporgata" som er regulert til kollektivgate tillates også nytt til økonomitrafikk til Oslo S. Det tillates innretninger slik at områdene sør for "Sporgata" fysisk kan avstenges fra plattformen til spor 19 på Oslo S i henhold til Jernbaneverkets drifts-, vedlikeholds- og sikkerhetsbehov

12.4 Offentlige trafikkområder – anleggelse av fortøyningsinnretninger for større båter

Innenfor felt A23 tillates anlagt fortøyningsinnretninger for større båter. Parken A21 skal møte Bjørvika i form av en strand som tilrettelegges for badeaktiviteter.

12.5 Spesialområder bevaring (diverse underformål)

- a) For felt A28 gjelder bevaringsformålet Paléhaven som kulturminne. Det skal utarbeides en skjøtelsesplan som skal godkjennes av Byantikvaren.
- b) For felt A12 gjelder bevaringsformålet Havnelagerbygningen.

12.6 Regulering i tidsrekkefølge

Felt A37 og A38 er regulert i tidsrekkefølge slik:

Tidsrekkefølge 1: Riggområde for veianlegg

Tidsrekkefølge 2: Offentlig trafikkområde, diverse underformål

Tidsrekkefølge 2 kan gjennomføres når anlegget av Nylandsbruas nedramping mot Bjørvika er fullført..

Felt A39 er regulert i tidsrekkefølge slik:

Tidsrekkefølge 1: Offentlig trafikkområde, annet veiareal

Tidsrekkefølge 2: Offentlig trafikkområde, fortau

Tidsrekkefølge 2 kan gjennomføres tidligst 10 år etter stadfestet plan. Fram til dette tidspunktet kan feltet

benyttes til parkering i forbindelse med Havnelageret.

12.7 Friområde – anleggelse av kjøreatkomst

Under A40 kan det anlegges kjøreatkomst til byggefelt A5b

§ 13. *Spesielle bestemmelser for delområde Bispevika (Feltbetegnelser B)*

13.1 Byggeområder

a) Maksimal tillatt utnyttelse er:

B1:	18 800 m ² T-BRA
B2:	18 500 m ² T-BRA
B3:	18 800 m ² T-BRA
B4:	19 700 m ² T-BRA
B5:	8 000 m ² T-BRA
B6a:	24 400 m ² T-BRA
B6b:	10 500 m ² T-BRA
B7:	23 000 m ² T-BRA
B8a:	24 000 m ² T-BRA
B8b:	23 000 m ² T-BRA
B9:	15 100 m ² T-BRA

- b) Mot Nyland Allé og Sørenggata skal det ikke etableres boliger i de to nederste etasjer. Ingen ensidig belyste boliger tillates mot disse gatene.
- c) Mot Nyland Allé skal bebyggelsen anlegges med fasaden langs formålsgrensen.
- d) Innenfor felt B1, B2, B3, B4 og B7 skal minst 70 prosent av T-BRA være boliger.
- e) Innenfor felt B6a, B6b, B8a og B8b og B9 skal minst 80 prosent av T-BRA være boliger.
- f) Innenfor feltene B1, B2, B4, B10, B11 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 50% av 1.etasjes bruksareal.
- g) Innenfor feltene B3, B6a, B6b, B7, B12, B13 skal forretningsarealer maks. tilsvare 20% av 1. etasjes bruksareal.
- h) Innenfor feltene B8a, B8b, B9 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 10% av 1.etasjes bruksareal.
- i) I feltene B8a og B8b skal det skapes variasjon i byggevolumenes høyde slik de fremstår sett fra Middelalderparken. Byggefeltene utearealer skal sikres mot luftforurensning og støy fra Sørenggata, og det skal utarbeides utredninger som dokumenterer effekt av ulike bygningshøyder.
- j) Dagens kailinje i Bispevika skal gjøres leselig i byggefeltene B6a og B6b og i den grad det er mulig i tilstøtende gateløp og byrom.

13.2 Særskilte bestemmelser for byggeområdene B10 – B13

- a) I tillegg til dokumentasjonskravene opplistet i §4.2 skal det for feltene B10 og B11 være gjennomført lokalklimastudie med 3D-simulering av vind rundt høyhus over kote +51 meter.
- b) Innenfor en 18 meter bred sone mot Nyland allé samt vestfasaden på B10/østfasaden på B13 skal gjennomsnittlig byggehøyde med gesims ikke overstige kote +44 meter, regnet innenfor hvert enkelt kvartal.
- c) Over kote +51 meter tillates i byggefeltet B10 et punkthus opp til kote +67 meter. Over samme kote tillates i byggefeltet B11 et punkthus opp til kote +67 meter. Punkthusenes areal pr. etasje skal ikke overstige 600 m² BRA. For å unngå at punkthusene fremstår som skiver skal forholdet mellom sidekantene i tårnenes fotavtrykk ikke overstige 4:3, målt som henholdsvis lengste og korteste sidekant i fotavtrykket.
- d) Gesimsen og volumoppbyggingen på nordsiden av byggefeltene skal til siden for evt. punkthus anordnes slik at slagskyggen innover sporområdet tilsvarer en gesims på gjennomsnittlig kote +44 meter.
- e) Mot Nyland allé skal bebyggelsen anlegges med fasaden langs formålsgrensen, dog skal oppholdskvaliteten mot Nyland allé forsterkes med innslag av arkader i minst 2 etasjers høyde og/eller plassdannelser ved byggefeltens hjørner.
- f) Mot tverrgatene i nord-syd-retning skal fasadelivet oppføres i formålsgrensen.
- g) I nordre del av feltene (mot offentlig vei i nord) skal den øvre del av bebyggelsen utformes som punkthus med varierte byggehøyder med maksimumshøyder som vist på plankartet.
- h) For hvert kvartal tillates inntil to atkomster til parkeringsanlegg fra offentlig gate i nord (Sporgata).
- i) Det skal anlegges åpne gangpassasjer gjennom kvartalene i retninger som vist med piler på plankartet.
- j) Innenfor byggeområdene skal minst 20 prosent av T-BRA være boliger, under forutsetning av at miljøhensyn angitt i §9 kan tilfredsstilles. Boligene søkes samlet i felt B11 og B12 slik at hvert felt minst

har 40 prosent av T-BRA som boliger. Eventuelt boligarealer innenfor felt B10 skal ikke ligge innenfor en teoretisk sylinder med radius 30 meter der aksene er senterlinjen i spor 19.

k) Maksimal tillatt utnyttelse er:

Felt B10: 51 000 m² T BRA med tillegg for overbygget glassgård 36 000m² T-BRA

Felt B11: 51 000 m² T BRA med tillegg for overbygget glassgård 21 000m² T-BRA

Felt B12: 50 000 m² T BRA med tillegg for overbygget glassgård 23 000m² T-BRA

Felt B13: 44 000 m² T BRA med tillegg for overbygget glassgård 20 000m² T-BRA

13.3 Byggeområdene B5, B14, B15 og B27

a) Byggeområde B5 kan benyttes til kulturformål dersom dette ikke kan benyttes til akvarium.

b) I felt B14 kan det oppføres anlegg for formidling av marine livsformer og aktiviteter i tilknytning til akvariet, alternativt anlegg for formidling av kultur knyttet til evt. kulturvirksomhet i felt B5.

c) Innenfor felt B15 kan det anlegges flytende innretninger samt tilhørende gangbruer for formidling av marine livsformer og aktiviteter i tilknytning til akvariet, alternativt anlegg i sjø for formidling av kultur knyttet til evt. kulturvirksomhet i felt B5.

d) Innenfor felt B27 kan det oppføres anlegg for formidling av marine livsformer og aktiviteter i tilknytning til akvariet under bakken. Over bakken skal feltet danne avslutningen av det offentlige gangarealet langs Akerselva, evt. med kunstneriske installasjoner

13.4 Offentlige trafikkområder – Østre tangent

Det skal etableres gangatkomst fra Østre tangent ned til Sporgata. Fri høyde mellom overkant jernbaneskiner og underkant Østre tangent skal være godkjent av Jernbaneverket.

13.5 Offentlige trafikkområder - Stasjonsinngang øst

Innenfor området skal det anlegges stasjonsinngang med minimum bredde 6 m. Overgangen over sporene skal være tilgjengelig for allmennheten hele døgnet. Innretninger for billettsalg og trafikkinformasjon og tilhørende virksomhet tillates.

Fri høyde mellom overkant jernbaneskiner og underkant gangbru skal være godkjent av Jernbaneverket. Det tillates innretninger slik at adkomstene mellom gangbruen og ramper fra plattformene på Oslo S fysiske kan avstenges iht Jernbaneverkets drifts-, vedlikeholds- og sikkerhetsbehov.

Det skal være atkomst for gående fra Stasjonsinngangens endepunkt på Bjørvikasiden til Sporgata

Dersom Stasjonsinngang øst bygges før opparbeidelse av Stasjonsallmenningen og atkomsttorg på nordsiden mot Schweigaardsgate, skal tilfredsstillende provisorisk atkomst etableres mot henholdsvis Nyland allé og Schweigaardsgate.

13.6 Offentlige trafikkområder – Bispekilen

En gang-/sykkelforbindelse skal sammen med deler av Bispekilen (E17) føres under Sørenggata og knyttes til Bispegata.

13.7 Spesialområder bevaring (diverse underformål)

Bevaringsformålet innenfor fornminneområdet gjelder automatisk fredete kulturminner knyttet til middelalderbyen Oslo, som det er mulig å bevare helt eller delvis med de utbyggingstiltakene som er hjemlet i planen. Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 anses oppfylt og dispensasjon etter kml. § 8, 4. ledd gitt. Vilkår om arkeologisk granskning av tiltaksberørte kulturminner vil bli stilt ved iverksettelse av planen og kostnader skal dekkes av tiltakshaver, jf. kml. § 10.

I all reguleringsgrunn utenfor fornminneområdet er ikke kml § 9 oppfylt. Dette gjelder særlig automatisk fredete kulturminner knyttet til skipsfunn, jf kml. § 14 og jf. reguleringsplanens bestemmelser § 3.4.

13.8 Spesialområde for Taubane med endestasjoner (uten feltnummer)

Innenfor området kan det anlegges taubane. I endepunktene kan det oppføres tårnkonstruksjoner for endestasjoner, nødvendig drivverk mv. Gondolbanestasjonen ved Akerselva skal i konstruksjoner og høyder utføres slik at den i minst mulig grad sperrer eller forstyrrer sikten mellom Akershus festning og Middelalderbyen. Anlegget i Ekebergåsen skal gi minst mulig inngrep i friområdet. Minimums frihøyde under kabel skal i området E0 i Bispevika være 18 meter. Se for øvrig § 8.2.

13.9 Kombinerte hovedformål

Som en del av feltene B6a, B6b, B9 og B30 skal det anlegges havnepromenade mot Bispevika. Havnepromenaden skal ha minimum 10 meter bredde og en gjennomsnittlig bredde på 20 meter i hele havnepromenadens lengde innenfor feltene. Broer over kanaler skal ha minimum bredde 4 meter.

I Byggeområde B6a og B6b skal 10% av feltarealet være vannareal.

I byggefelt B9 skal minimum 5% av feltarealet avsettes til vannareal, som en direkte utvidelse av fjordarealet.

13.10 Regulering i tidsrekkefølge

Felt B31 og B32 er regulert i tidsrekkefølge slik:

Tidsrekkefølge 1: Riggområde for veianlegg

Tidsrekkefølge 2: Offentlig trafikkområde, diverse underformål

Tidsrekkefølge 2 kan gjennomføres når anlegget av Østre tangent er fullført.

§ 14. *Spesielle bestemmelser for delområde Middelalderparken - Haven (Feltbetegnelser C)*

14.1 Utredning og endelig plassering av Universitetets kulturhistoriske museum (UKM) i middelalderparkområdet og Haven

Endelig plassering av UKM skal skje gjennom bebyggelsesplanvedtak med forutgående konsekvensutredning etter pbl. § 33. Utredningsområdet skal være minimum feltene C2, C3, C4, C6, C7, C8, C11, C23, C24, C26 og C27. Bebyggelsesplanen skal omfatte de samme feltene. Dersom tidspunktet for frigiving av tidsrekkefølgeområdet C8 til byutvikling fortsatt ikke er fastsatt, kan dette feltet unntas. Likevel skal bebyggbarheten av dette feltet på et senere tidspunkt med etablering av atkomst og annen infrastruktur dokumenteres og sikres.

a) Maksimal tillatt utnyttelse er:

Felt C6: 48 000 m² T-BRA

Felt C7: 8 000 m² T-BRA

Felt C8: 60 000 m² T-BRA

Bygningsvolumer i felt C11 skal inngå i den tillatte T-BRA-rammen for felt C8.

b) Tillatt utnyttelse innenfor feltene C2, C3, C4, C23 og C24 sør for Bispegata skal fastsettes gjennom bebyggelsesplan etter forutgående konsekvensvurdering av Universitetets kulturhistoriske museum. Ved utarbeidelse av bebyggelsesplan skal det likeledes avklares hvilke av arealene innenfor feltene C6, C7, C8 og C11 som skal nyttes til Universitetets kulturhistoriske museum. De deler av disse feltene som ikke nyttes til nevnte museumsformål, kan disponeres som andre byggeområder i henhold til den kombinerte formålsangivelsen.

c) Innenfor felt C2 tillates i tillegg 550 m² som utvidelse av Lokomotivverkstedet C1 eller som paviljong i umiddelbar tilknytning til dette. Byggehøyde for nybygg holdes innefor eksisterende bebyggelseshøyde, og istandsetting og utvidelse av eksisterende bygning skal ta hensyn til byggets bevaringsverdi.

d) For feltene C6, C7, C8 og C11 gjelder at dersom det ikke innen 10 år etter planvedtak/stadfesting foreligger avtale mellom grunneier og utbygger som sikrer en utvikling av Universitetets kulturhistoriske museum på hele eller deler av disse feltene, faller dette formålet bort og området kan utvikles i henhold til de øvrige formålene planen hjemler for disse feltene.

I disse byggefeltene skal boliger ikke oppføres nærmere nærmeste jernbanespors spormidte enn 30 meter, dersom ikke sporene er bygget inn.

e) Innenfor feltene C6, C7 og C8 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 20% av 1. etasjes bruksareal.

f) I felt C6 og C7 skal bebyggelsens fasadeliv mot Bispegata i hovedsak følge angitt byggelinje.

Byggelinjen skal ivareta videreføring av nordre fasadeliv til Nyland allé og eksponering av Ladegården mot vest. Byggeområdenes ubebygde deler mot Bispegata skal opparbeides parkmessig. Annen bebyggelse enn UKM skal ha publikumsrettede funksjoner på gateplan mot Bispegata.

g) Byggehøyder for feltene C6, C8 og C11 skal avklares gjennom bebyggelsesplanarbeidet.

Bebyggelsens høyder skal trappes ned mot Ladegårdsanlegget med Barokkhagen for å ivareta lysforhold og hensynet til anleggets dimensjoner.

h) Hovinbakkens løp, eller et bilde av denne, skal ledes fra et punkt nær feltet C8's nordøstre hjørne ut i Middelaldervannspeilets (C22) nordre del.

i) Atkomst til feltene C7, C8 og C11 skal sikres gjennom felt C6.

j) Eventuell bebyggelse for UKM på feltene C2, C3, C4, C23 og C24 sør for Bispegata skal oppføres slik at Middelalderparken med attraksjoner fortsatt gis en god eksponering mot Bispegata og at

Middelalderparken som by- og landskapsrom gis en nordlig avgrensning i pålagt byggegrense nord for Bispegata. Innenfor felt C2 skal vannspeilet gis en nordlig avslutning. Hovedadkomst for gående til Middelalderparken fra Bispegata skal sikres langs vannspeilet.

- k) Rekonstruksjon av Middelalderterrenget kan etableres helt eller delvis i områdene C2, C4, C23 og C24. Under rekonstruert terreng kan det legges bygningsvolumer for formål i henhold til punktene b og c ovenfor.
- l) Jernbanesporene Klypen og Nordre tomters spor i feltene C4, C7, C11, C23 og C24 skal opprettholdes. Bebyggelse og terrengrekonstruksjon over disse sporene skal etableres på kulvert som skal utføres i henhold til Jernbaneverkets krav.
- m) I Bispegata felt C26 og C27 kan det etableres bygningsmessige sammenbindinger for UKM ved løsninger der bygningsvolumene fordeles på begge sider av Bispegata.
- n) Innenfor C2, C3, C23 og C24 skal gjenværende friarealer opparbeides som park med rekreasjonsfunksjoner og anlegg knyttet til formidling av områdets historie. Enkelte rekonstruksjoner av slike anlegg tillates oppført. De historisk rekonstruerbare veifarene Clemensallmenningen og Vestre strete skal ikke bygges igjen, men være lesbare og gangbare.
- o) Bussoppstilling skal løses felles for UKM og Middelalderparken med attraksjoner, over eller under bakken i feltene C2 (bare under bakken), C4, C6 og C7, i tilknytning til Bispegata. Det skal etableres fellesløsninger for bilparkering.
- p) Økonomiatkomster for UKM, middelalderparken og funksjoner i parken skal samordnes i bebyggelsesplan. Økonomiatkomst til Middelalderparken og lokomotivverkstedet skal foregå fra Bispegata, Sporgata langs Klypensporet (C11, C7, C27, C4) eller fra Bispegata i øst som vist med atkomstpiler på plankartet. Dagens atkomst fra Bispegata skal utvikles når annen permanent økonomiatkomst er opparbeidet med samme kapasitet og tilgjengelighet.
- q) En gang-/sykkelforbindelse skal sammen med deler av Bispekilen (E17) føres under Sørenggata og knyttes til Bispegata.
- r) Økonomiatkomst for parken og lokomotivverkstedet (C1) skal ivareta nødvendig kjøring til arrangementer i parken og lokomotivverkstedet, tilstrekkelig antall parkeringsplasser for bevegelseshemmede i henhold til Oslo kommunes parkeringsnorm, samt maksimalt 5 plasser for beredskapsparkering i tilknytning til næringsvirksomhet i – og drift av Middelalderparken og Lokomotivverkstedet.

14.2 Spesialområde bevaring (diverse underformål)

Innenfor feltene C6, C7, C8, C11 og C29 gjelder bevaringsformålet automatisk fredete kulturlag og skipsfunn som det er mulig å bevare helt eller delvis med de utbyggingstiltakene som er hjemlet i planen. Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 anses oppfylt og dispensasjon etter kml. § 8, 4. ledd gitt. Vilkår om arkeologisk granskning av tiltaksberørte kulturminner vil bli stilt ved iverksettelse av planen og kostnader skal dekkes av tiltakshaver, jf. kml. § 10.

I all reguleringsgrunn utenfor fornminneområdet er ikke kml § 9 oppfylt. Dette gjelder særlig automatisk fredete kulturminner knyttet til skipsfunn, jf kml. § 14 og jf. reguleringsplanens bestemmelser § 3.4.

Innenfor de øvrige feltene i C-området gjelder bevaringsformålet de automatisk fredete kulturminnene og skipsfunnene i den grad kulturminnemyndigheten ikke innvilger dispensasjon fra kulturminneloven. I disse feltene anses undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens §9 ikke oppfylt, samt dispensasjon etter §8, 4. ledd ikke gitt.

Bevaringsformålet gjelder videre eksisterende bebyggelse i feltene C1, C9 og C10. Bevaringsformålet gjelder ikke bygningen Borgen (Bispegata 12) i felt C2, som skal rives dersom denne ikke kan innpasses i Universitetets kulturhistoriske museer.

14.3 Råderettsbegrensning etter forurensningslovens §7

Bygge- og gravearbeider innenfor feltene C1, C2, C21 eller C22 kan ikke finne sted uten at forurensningsmyndigheten er varslet og eventuelt har gitt tillatelse

14.4 Regulering i tidsrekkefølge

Felt C8 er regulert i tidsrekkefølge slik:

Tidsrekkefølge 1: Offentlig trafikkområde, jernbane

Tidsrekkefølge 2: Kombinert formål for offentlig bygning (museum), forretning, kontor, bolig, bevertning, allmennnyttig formål (kultur, undervisning, idrett), garasjeanlegg.

Tidsrekkefølge 2 kan ikke gjennomføres før Jernbanelinjen eller annen infrastruktureier kan avvikle jernbanedriften på området.

§ 15. *Spesielle bestemmelser for delområde Lohavn (Feltbetegnelser D)*

15.1 Sørengutstikkeren feltene D1 og D22

Felt D1 og D22 og E10 skal gis en helhetlig utforming med bebyggelse, kaifront, kanaler, parkareal samt gater og havnepromenade i én bebyggelsesplan.

Dersom det i bebyggelsesplanen kan dokumenteres at man ved helt eller delvis å ta i bruk de delene av D22 som i dag er sjøområde kan oppnå et tilfredsstillende friområde innenfor de areal- og kvalitetsrammer som beskrives i §15.5, kan det kombinerte feltet D1b utvides inn i D22 tilsvarende, dog uten å bryte de på planen angitte siktsektorer. Den i §15.2 angitte maks. T-BRA for D1 tillates da økt i samme forhold som arealet for D1 øker. Ved en vurdering av friarealene i vann skal kun de delene av arealet som kan karakteriseres som oppholdsarealer være måleverdige.

Se for øvrig §15.4 og 15.5 nedenfor.

15.2 Byggeområdene D1 – D11

a) Maksimal tillatt utnyttelse er:

Felt D1a og D1b samlet: 93 000 m² T-BRA,
Felt D2: 8 000 m² T-BRA,
Felt D5: 21 000 m² T-BRA,
Felt D6: 46 600 m² T-BRA,
Felt D7: 21 700 m² T-BRA,
Felt D8: 31 400 m² T-BRA,
Felt D9: 49 500 m² T-BRA,
Felt D10: 16 900 m² T-BRA,
Felt D11: 15 100 m² T-BRA,
Felt D12, D13 og D14 samlet: 25 000 m² T-BRA

- b) I felt D5 skal minst 20 prosent av T-BRA være boliger. I felt D1a og D1b, D7, D8 og D9 skal minst 90% av T-BRA være boliger.
- c) I feltene D5 og D6 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 50% av 1. etasjes bruksareal.
- d) I felt D7 og i feltene D12, D13 og D14 samlet skal forretningsarealer maksimum tilsvare 20% av 1. etasjes bruksareal.
- e) I feltene D1a og D1b, D8 og D9 skal forretningsarealer maksimum tilsvare 10% av 1. etasjes bruksareal. I felt D1-D9 tillates det etablert butikker og serveringssteder i 1. etasje ut mot offentlige gater, plasser og friarealer.
- f) I felt D10 og D11 skal bebyggelsen med brygger for atkomst og utearealer ikke dekke mer enn 50% av feltarealet, slik at resten forblir åpent vann. I felt D14 skal tilsvarende andel ikke overstige 70%.
- g) I den delen av feltene D8 og D9 der tillatt høyde for bebyggelse er angitt til C+40 skal den delen av bebyggelsen som overstiger kote +28 meter utgjøre opptil 30% av delarealet og utformes som punkthus. I den delen av byggefelt D8 der tillatt høyde for bebyggelsen er angitt til C+31, skal den delen av bebyggelsen som overstiger kote + 28 meter utgjøre opptil 30% av delarealet.
- h) I byggefelt D8 skal bygningsvolumene formes slik at eventuelt kommende bakenforliggende bebyggelse i Grønli i Ekebergskråningen får tilstrekkelige siktsektorer over kote +25 meter mot vest – sørvest.
- i) I felt D5 skal krav til sikkerhetsavstand mellom overliggende gondolbane og ny bebyggelse gå foran angitt maksimum byggehøyde i planen dersom det er konflikt mellom frihøyden under gondolbanen og regulert byggehøyde.
- j) I felt D1, D7, D8 og D9 skal bebyggelsen utformes og plasseres slik at det etableres skjermede uteoppholdsarealer med gode solforhold på bakkenivå. Feltene D8 og D9 skal utformes i sammenheng med feltene D10 og D11 på en slik måte at det dannes en naturlig sammenheng mellom bebyggelsen på land og bebyggelsen utenfor kaifronten. Feltene D8 og D9 skal ivareta krav til uteoppholdsarealer på bakkenivå for feltene D10 og D11. I felt D8 og D9 skal det etableres offentlig tilgjengelige nærlekeplasser som skal utgjøre min. 5% av samlet feltareal. I disse feltene skal bebyggelsen gis en underdelt struktur som sikrer et sammenhengende nettverk av offentlige passasjer og uterom.
- k) Feltene D10 og D11 skal utformes på en slik måte at de i størst mulig grad sikrer sol og utsyn mot fjorden for feltene D7-D9.
- l) I felt D6 tillates deler av portal for sørgående trafikk til Mosseveien anlagt delvis inn i byggefeltet slik at portalen ligger vinkelrett på kjøreretningen.

- m) I felt D13 skal den kjørbare havnepromenaden føres gjennom bygningen som et offentlig trafikkområde.

15.3 Offentlige trafikkområder

Feltene D21 og D25 ved Loallmenningen skal utformes på en slik måte at det etableres en funksjonell og estetisk sammenheng mellom feltene på tvers av den gjennomgående lokalgaten.

Innenfor felt D28 kan det oppføres ventilasjonstårn for E18-tunnelen opp til kote +45 meter.

Området D26 Grønlikaia reguleres til gatetun og skal nyttes til havnepromenade med tilhørende rekreasjonsformål og biladkomst.

15.4 Kombinert formål byggeområde for bolig, forretning kontor; offentlig trafikkområde vei, offentlig trafikkområde havnepromenade; spesialområde i sjø, sone for andre anlegg.

I D1a og D1b skal det anlegges en sammenhengende, offentlig havnepromenade langs hele kaikanten, med en gjennomsnittlig bredde på 20 meter i hele havnepromenadens lengde langs vestre og søndre kai, og 10 meter langs Lohavn. Minimumsbredden for havnepromenaden settes til henholdsvis 10 meter mot sør og vest, og fem meter mot øst. Området skal gis en felles gate-, adkomst- og parkeringsløsning. Minimum 5.000 m² av D1a og b skal være vannareal. I sjøarealet kan det etableres faste og flytende installasjoner for rekreasjon og opphold. Slike konstruksjoner skal være av høy estetisk kvalitet og ha en høyde som ikke hindrer utsyn over vannet.

15.5 Kombinert formål friområde og spesialområde – område i sjø D22

Innenfor området D 22 skal det opprettes et friområde på minimum 8,7 daa. Området kan nyttes til parker med tilhørende paviljonger og anlegg for idrett, lek, sjøbad/strand og andre aktiviteter i tilknytning til rekreasjon og fotgjengeres ferdsel og opphold. Friområdet kan også anlegges i området som i dag er sjø, tilsvarende kan deler av dagens utstikker omgjøres til sjøareal. Friområdet kan inkludere faste installasjoner i sjø og på land som tilfredsstiller behov for rekreasjon og opphold. For øvrig tillates området benyttet til gjestehavn for fritidsbåter. Konstruksjoner og flytende installasjoner skal være av høy estetisk kvalitet og ha en høyde som ikke hindrer utsynet utover vannet.

15.6 Kombinert formål offentlig friområde; offentlig trafikkområde vei/fotgjengerareal D24

Utforming av D24 skal i bebyggelsesplan samordnes med feltene D1a og D1b. I D24 skal det anlegges offentlig vei til feltene D1 og D22 samt offentlig atkomst til anlegg for passasjerbåter i felt E7. Innenfor D24 skal det anlegges minimum 1 dekar park/lekeplass.

15.7 Spesialområder bevaring (diverse underformål)

Bevaringsformålet innenfor fornminneområdet gjelder automatisk fredete kulturminner knyttet til middelalderbyen Oslo, som det er mulig å bevare helt eller delvis med de utbyggingstiltakene som er hjemlet i planen. Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 anses oppfylt og dispensasjon etter kml. § 8, 4. ledd gitt. Vilkår om arkeologisk granskning av tiltaksberørte kulturminner vil bli stilt ved iverksettelse av planen og kostnader skal dekkes av tiltakshaver, jf. kml. § 10.

I all reguleringsgrunn utenfor fornminneområdet er ikke kml § 9 oppfylt. Dette gjelder særlig automatisk fredete kulturminner knyttet til skipsfunn, jf kml. § 14 og jf. reguleringsplanens bestemmelser § 3.4.

§ 16. Spesielle bestemmelser for sjøområdet med Akerselva (Feltbetegnelser E)

16.1 Offentlige trafikkområder - Havneområde i sjø, kai for passasjerbåter

Innenfor felt E1, E7 og E16 kan det anlegges innretninger for havnevirksomhet for rutebåter på Oslofjorden.

16.2 Offentlige trafikkområder - Havneområde i sjø, småbåthavn

Innenfor felt E14 kan det anlegges innretninger for småbåthavn.

16.3 Friområde i vann – Akerselva

Ved utarbeidelse av bebyggelsesplan for Akerselvområdet E4 og E5 skal følgende dokumenteres og legges til grunn for utforming av tiltaket:

- Strømnings- og sedimenteringsforhold
- Seilingsforhold
- Mulighet for å etablere gangforbindelse gjennom kulvert under Oslo S

Det skal være en minste seilingshøyde på 2,0 meter under bruene for Nyland allé og Operagata over

Akerselva. Gangbruen fra A34 til B26 skal ha en minste seilingshøyde på 2.5 meter.

16.4 Friområde i vann – Bispevika og Lohavn

I vannarealet E0 i Bispevika foran feltene B6a, B6b og B9 kan det fortøyes serveringsbåter og båter med kulturtilbud. Det skal være minimum 5 meter avstand mellom båtene. Serveringsbåtene skal være av høy estetisk kvalitet. Båter med kun serveringstilbud skal ha en høyde som ikke hindrer utsyn utover vannet. Vannarealene E2, E17 og E18 skal utføres som en utvidelse av fjordarealet. I E17's østre ende skal Hovinbakkens utløp fra Middelaldervannspeilet C22 markeres.

16.5 Spesialområde - Sone i sjø for kulturbåter/gjestehavn

Innenfor felt E3 kan det fortøyes båter med kulturtilbud. For øvrig tillates området benyttet til gjestehavn for fritidsbåter.

16.6 Spesialområde - Sone i sjø for skipsstøtvoll med tilhørende anlegg

Innenfor sonene E13 og E15 skal det anlegges skipsstøtvoll for beskyttelse av tilgrensende bebyggelse. Skipsstøtvollen kan formes som en molo med tilknyttet småbåthavn, dog slik at utløpene fra feltet E16 ikke sperres av moloen. Som del av bebyggelsesplanen for feltene D10 og D11 skal det utarbeides en risikoanalyse for skipspåstøt som skal ligge til grunn for utforming av skipsstøtvollen i feltene E13 og E15.

16.7 Spesialområde - Sone i sjø for skipsstøtvoll

Innenfor E19 kan det anlegges skipsstøtvoll som beskyttelse for operaen. Vollen kan anlegges opp til kote – 2,0 meter (Oslo kommunes kartverk)

16.8 Regulering i tidsrekkefølge

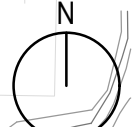
Felt E7 er regulert i tidsrekkefølge slik:

Tidsrekkefølge 1: Offentlig trafikkområde i sjø med eksisterende dybdeforhold

Tidsrekkefølge 2: Offentlig trafikkområde i sjø med sjøbunn fylt opp til kote –4 meter (Oslo kommunes kartverk).

Tidsrekkefølge 2 kan ikke gjennomføres før 01.01.2009 dersom ikke havnevirksomheten på Sørengutstikkerens vestsida har opphørt tidligere.

Vedlegg 4

02B	Barokkagjen og ridderbane i/hst innspill fra JBV/PBE 12.04.16	21.04.2016	ASA	KVV	ASA
01B	Linjær fra Reguleringsplan	28.01.2016	ASA	KVV	ASA
00B	Endringer etter kommentarer fra arbeidsgruppe	29.05.2015	ASA	KVV	ASA
00A	Helhetlig Landskapsplan	13.03.2015	ASA	KVV	ASA
Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Utarb. av	Kontr. av	Gjeld. av

Carl-Viggo Hølmekvakk AS
ARKITEKT KONTOR

Østfoldbanen VL (Oslo S) – Skilnneføring Oslo S	Målestokk	Fase
Middelalderparken	1:1000 (A1) 1:2000 (A3)	Lokasjon L:11350000061
Landskapsplan	Produsent	Oppdragsnr. 1350007820
Samlet	Prod. tegn. nr.	ML-70-000 landskapsplan samlet
	Erstatning for	
	Erstattef av	

Prosjekt: Follobanen nytt dobbeltspor Oslo – Ski	Prosjektets tegningsnummer	Revisjon
Parsell: Middelalderparken	UOS-10-0-90001	02B
	FDV tegningsnummer	Revisjon

Jernbaneverket

Vedlegg 5

Eiendoms- og byfornyelsesetaten
Postboks 491 Sentrum
0105 OSLO

Unntatt offentlighet
Offl. § 14 1. ledd

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
21/3948 - 15

Saksbeh.:
Hans Jørgen Wetlesen, 900 73 577 29.11.2022

Dato:

Ledige bygg - etablering av prosjekt

Byrådsavdeling for byutvikling viser til brev fra EBY datert 07.06.22, om strategi og anbefaling av tiltak for å redusere og ivareta porteføljen av ledigstilte bygg. I brevet fremkommer det at EBY og kommunens eiendomsforvaltere har gjennomgått ledigstilte byggporteføljen og foreslått konkrete tiltak, i tillegg til at byantikvaren har gitt innspill til tiltak og prioriteringer.

På bakgrunn av arbeidet er følgende besluttet:

- *EBY får i oppdrag å etablere et oppfølgingsprosjekt for ledige bygg for å sikre effektiv gjennomføring av tiltak beskrevet i vedlagte dokument (vedlegg 1). Forvalterne arbeider parallelt med ev. prosesser for salg, riving og istandsetting innenfor egne rammer.*
- *Dersom det ikke er kommunale behov med budsjettdekning til kostnadsdekkende leie etter istandsettelse, skal bygg vurderes revet for kommunal bruk av tomt. Hvis dette ikke er et alternativ, eller salg vurderes som mer økonomisk gunstig, skal eiendommen som hovedregel selges, med mindre eiendomsstrategiske og/eller byutviklingshensyn tilsier annet.*
- *Salg av ledigstilt eiendom skal bidra til å finansiere tiltak i porteføljen gjennom økonomiplanperioden iht. vedlagte dokument (vedlegg 1).*
- *Salgsprosesser igangsettes for ledigstilt utenbyseiendom i Asker, bygg i marka, og enkeltstående eneboliger/villaer, men stoppes dersom det meldes inn et kommunalt behov med tilhørende finansiering eller eiendomsstrategiske og/eller byutviklingshensyn tilsier annet.*

Byrådsavdeling for byutvikling bemerker følgende:

Oppfølgingsprosjektet skal følge opp og rapportere samlet på tiltak for rehabilitering og riving, klargjøre og gjennomføre eiendomssalg, koordinere årlig budsjettinnspill for å gjennomføre tiltak (salgs mål/ investeringsmidler), etablere system med oppdatert oversikt over kommunens portefølje av ledigstilte bygg med ansvarlig virksomhet for gjennomføring av salg-, riving- og/eller etablering av bevaringsstrategi.

Prosjektet skal utarbeide tiltakslistor med gevinstrealiserings- og gjennomføringsplan som underlag for årlig budsjettinnspill (tiltak, mål/resultatindikator, oppdatert/periodisert budsjettbehov og salgs mål) for de ulike bygningsforvalterne. Ansvar for avklaring av hvordan porteføljen er innmeldt i kategorier og bruk av investeringsmidler vil ligge i linjen. Det forutsettes at virksomhetene arbeider med egne prosesser for salg, riving og istandsetting innenfor egne rammer.

EBY får i oppdrag å lede arbeidet, og øvrige forvaltere bes prioritere prosjektet.

For å redusere behov for midler til rehabilitering, og for å få inntekter som kan bidra til finansiering, foreslås det å selge eiendom. Det anbefales å prioritere salgsprosess for følgende type eiendommer: Utenbys eiendom (Asker - Dikemark og Sjøstrandveien), bygg i marka og enkelte eneboliger/småhus. I tillegg anbefales oppstart salgsprosess for Drammensveien 225 (Gamle Vækerø brann og politistasjon).

Det pågår utredningsprosesser av mulighet for salg av Kirkeristen, Skar Leir, Dikemark, Tryvannstårnet og Ullernchausseen 50 a og b. Det gjennomføres utredning av Lille Tøyen Gamle sykehjem på bestilling fra SYE, og hvis dette ikke resulterer i avklaring av fremtidig bruk, foreslås salgsavklaring.

Det foreslås å vurdere om bygg anbefalt som salgseiendom kan selges i 2023. Salg kan stoppes dersom det meldes kommunale behov med tilhørende finansiering, før tiltaket er gjennomført, eller det er eiendomsstrategiske og/eller byutviklingshensyn som tilsier annet.

Dersom det ikke er kommunale behov med budsjettdekning til å kunne betale kostnadsdekkende leie etter istandsettelse, skal eiendommen vurderes revet for kommunal bruk av tomten. Hvis dette ikke er et alternativ, skal eiendommen som hovedregel selges, med mindre det er eiendomsstrategiske og/eller byutviklingshensyn som tilsier annet.

Hvis det besluttet å beholde bygg selv om det ikke er budsjettdekning til å betale kostnadsdekkende leie, foreslås det at prosjektet avklarer fremtidig bruk og at midlene søkes gitt som tilskudd slik at utleie kan skje til leienivå tilsvarende kostnadsdekkende FDV-leie.

Det bes å vurdere om aktuelle rivningsobjekter kan rives i 2023.

Byrådsavdeling for næring og eierskap presiserer:

For istandsetting prioriteres rektorboliger i Hagegata 19 (Tøyen skole) og Osterhaugsgata 22, som kan istandsettes og innlemmes i kontrakter for utleie av skoleanlegg.

Boligbygg kjøper og selger eiendommer selv og vil derfor få salgsinntektene for sine eiendommer direkte. Salgsinntekter fra Boligbygg vil derfor ikke kunne inngå som grunnlag for økt salgsmål for eiendom i 2023 eller senere. Byrådsavdelingen er innstilt på at det gjøres unntak for Drammensveien 225 som bør selges av EBY. Øvrige eiendommer i Boligbyggs portefølje forutsettes solgt av Boligbygg på vanlig måte.

Bestilling

På bakgrunn av ovennevnte bes EBY etablere et oppfølgingsprosjekt. Tiltakene tar utgangspunkt i vedlagt liste. Det bes om at etaten årlig rapporterer på status og presenterer oppdatert og utfyllende tiltaksliste i prosjektet. Dette vil også utgjøre underlaget for budsjettinnspill til sak 1 på oppdaterte salgsmål, investeringsbehov og justerte måltall/resultatindikator for avklaring av ledige bygg.

Første rapportering bes oversendt til Byrådsavdeling for byutvikling med kopi til mottakere av dette brev innen 1.mai 2023.

Byrådsavdelingen ber etaten utarbeide et oppstartsnotat med mandat og prosjektplan for prosjektet i dialog med de andre virksomhetene. Mandat og prosjektplanen anbefales inneholde avklaring av roller og ansvar, fremdriftsplan for avklaring/gjennomføring av ulike tiltak, samt kriterier for prioritering av salgsobjekter og fordeling av investeringsmidler mv. Det anbefales at det utarbeides et realistisk måltall/resultatindikator for avklaring av ledige bygg fordelt i økonomiplanperioden.

Oppstartsnotatet bør innbefatte kommunikasjonsstrategi i oppfølgingsprosjektet og avklaring av ansvar for kommunikasjon mellom de ulike forvalterne og opp til de ulike byrådsavdelingene. Prosjektet bes vurdere relevant rapporteringsfrekvens på ledigstilte byggporteføljen. Byrådsavdelingen bemerker at dagens frekvens kvartalsvis kan vurderes redusert, med mindre det foreligger formelle hindringer for dette.

Oppstartsnotatet bes oversendt til informasjon til aktuelle byrådsavdelinger innen 01.februar 2023.

Det vises for øvrig til omtale i byrådets forslag til tilleggsinnstilling budsjett 2023.

Med vennlig hilsen

Morten Wasstøl
kommunaldirektør

Helene Sverdrup Sevre
seksjonssjef

Kopi til:
Boligbygg Oslo KF
Byantikvaren
Bymiljøetaten
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Byrådsavdeling for næring og eierskap
Kulturetaten
Oslobygg KF

Vedlegg:
Anbefalte tiltak 30.09.22.

Mottakere:
Eiendoms- og byfornyelsesetaten Postboks 491 Sentrum 0105 OSLO

Vedlegg 6

WSP Norge AS

RAPPORT

OPPDRAGSNAVN: Tilstands- og myndighetskontroll av Bispegata 16

EMNE: Tilstandsanalyse av eksisterende bygningsmasse

DOKUMENTKODE: 1900084-ROT-002-20190620

Med mindre annet er skriftlig avtalt, tilhører alle rettigheter til dette dokument **WSP Engineering AS**.

Innholdet – eller deler av det – må ikke benyttes til andre formål eller av andre enn det som fremgår av avtalen. WSP Engineering har intet ansvar hvis dokumentet benyttes i strid med forutsetningene. Med mindre det er avtalt at dokumentet kan kopieres, kan dokumentet ikke kopieres uten tillatelse fra WSP Engineering.

RAPPORT

Oppdragsnavn:	Tilstands- og myndighetskontroll av Bispegata 16		
Oppdragsgiver:	Oslo Kommune, Kulturetaten		
Kontaktperson:	Anne Olaisen		
Emne:	Tilstandsanalyse av eksisterende bygningsmasse		
Dokumentkode:	1900084-ROT-002-20190620		
Ansvarlig enhet:	KMR ROT	Utført av:	Ferhat Tasnim Khan Tore Jortveit
Tilgjengelighet:	Åpen	Dato:	26.06.2019

SAMMENDRAG:

Lokomotivverkstedet i Bispegata 16 har en overordnet tilstandsgrad 3, og har i hovedsak behov for etablering av tett tak og sikker takkonstruksjon. Videre er det omfattende slitasje på yttervegger, med utvaskede fuger og frostsprengt teglstein. Vinduer er i likhet med resterende bygningsmasse, ikke tilstrekkelig vedlikeholdt. Det må påregnes omfattende reparasjonsarbeider og noe utskifting.

Vurdering av grunnforhold er ikke tatt med i denne rapporten, da dette vurderes særskilt.

Tilstandsanalysen berører eksisterende bygningsmasse og beskriver tiltak i forbindelse med skadeomfang på eksisterende konstruksjon. Komplette kalkyle for rehabilitering av bygningsmassen vil foreligge ved planlagt skisseprosjekt.

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	GODKJENT AV
0.0	20.06.2019	Første utsendelse	Tore Jortveit	Morten Holum
0.1	26.06.2019	Revisjon av emnetittel og sammendrag	Tore Jortveit	Lasse Ruud

Innholdsfortegnelse

1.	Eiendomsopplysninger	5
1.1.	Generel Beskrivelse av objektet	6
1.2.	Konstruksjonen generelt	6
1.3.	Oversiktskart	7
1.3.1.	Fasadeoversikt	7
1.3.2.	Seksjonsdeling av bygningen	8
1.3.3.	Takflateoversikt	9
1.3.4.	Romoversikt	10
2.	Oppdragsbeskrivelse	13
2.1.	Formål og Omfang	13
2.2.	Utførende	13
2.3.	Tilstand- og konsekvensgradering	13
2.4.	Kostnadsestimat	14
3.	Sammenfattet kulturminnefaglig vurdering	14
4.	Tilstandsanalyse	15
4.1.	Referansenivå	15
4.2.	Forbehold	15
4.3.	Registrering og fastsettelse av tilstandsgrad	15
4.3.1.	tilstandsvurdering Bygg	15
4.3.2.	Tilstandsvurdering VA/VVS	20
4.3.3.	Tilstandsvurdering Elektro	20
4.3.4.	Miljøfaglig vurdering	20
5.	Konsekvensanalyse	22
5.1.	Tilstandsmatrise	23
5.2.	Prioriterte tiltak	30
5.2.1.	Tak, nedløp og drenering	30
5.3.	ukjent tilstand	30
5.3.1.	VVS	30
6.	Fotodokumentasjon	31
6.1.	bygningdeler	31
6.2.	Vindusskjema	38
6.3.	Dørskjema	49
6.4.	Portskjema	52

1. EIENDOMSOPPLYSNINGER

Objektet mht.:	Basisinformasjon
Gnr/Bnr, kommune	234/70, 0301
Anleggets egennavn	Lokomotivverkstedet
Anleggets adresse	Bispegata 16, 0191 OSLO
Navn på eier	Oslo Kommune, Kulturretaten
Byggeår eller datering	1893
Opprinnelig funksjon	Lokomotivverksted
Nåværende funksjon	
Grunnflate	4640,12m ²
Vernestatus	Regulert til bevaring og offentlig/allmennyttig formål etter PBL (S-4099 2004-06-15)
Kulturminne-ID	163743-1

1.1. GENEREL BESKRIVELSE AV OBJEKTET

Lokomotivverkstedet ble reist som et nygotisk industribygg i 1893, med påfølgende påbygg og tilbygg opp gjennom 1900-tallet. Hovedbygget består av fire saltakskonstruksjoner liggende fra øst til vest, og én saltakskonstruksjon mot nord.

1.2. KONSTRUKSJONEN GENERELT

Fundament er natursteinsmur med sokkel i granittstein. I noen av de nyere delene av bygget er det støpt betongsokkel under grunnmuren.

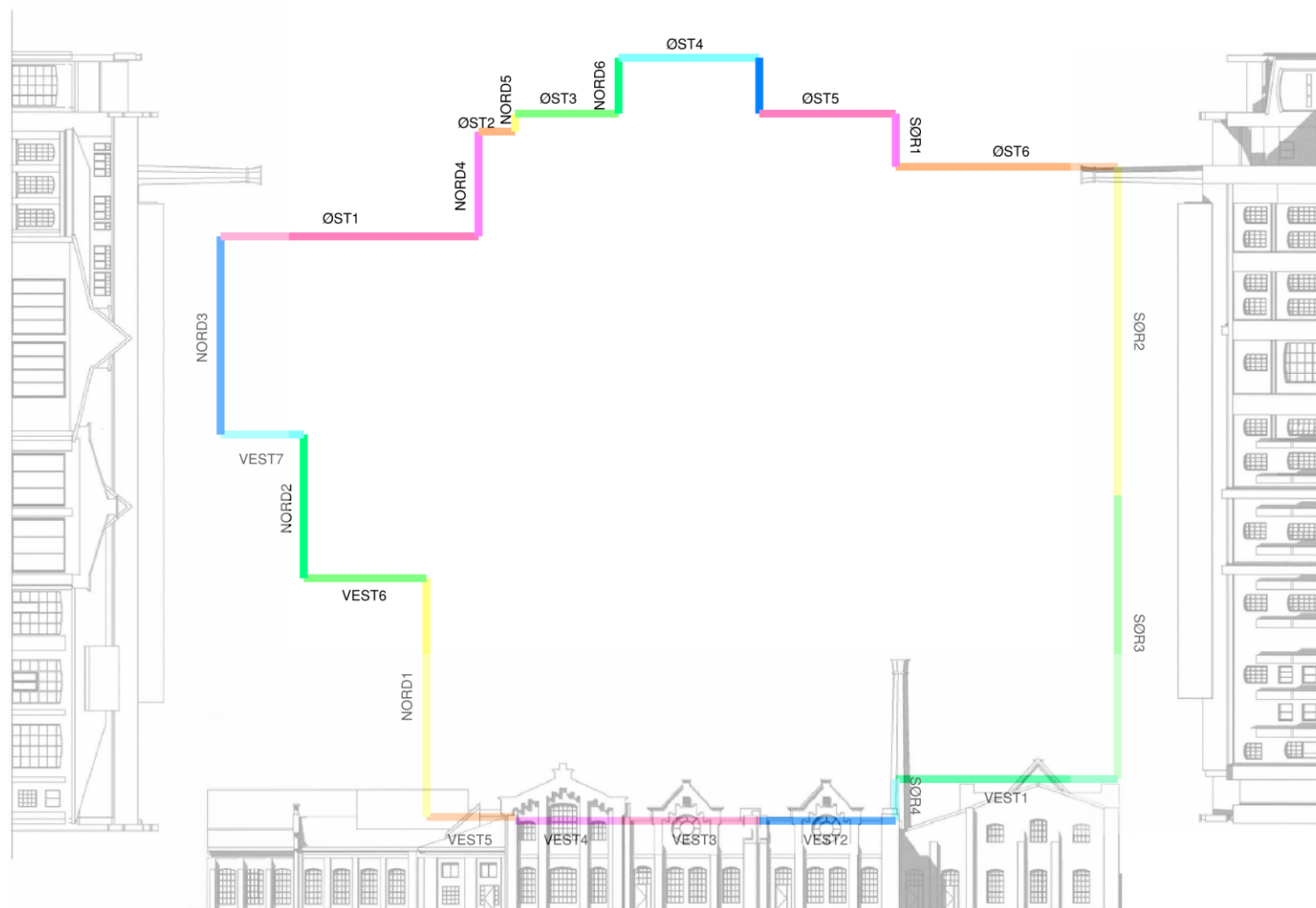
Historiske tegninger viser at det opprinnelig var tilfarergulv rett på grunn, men i dag er innvendig gulvflate en kombinasjon av støpt dekke og asfalt.

Yttervegger er i to-steins teglsteinsvegg lagt i forband med innbygde pilastre. Etter flere påbygginger er enkelte bærende innervegger det som tidligere har vært yttervegger. Innvendig bæringskonstruksjon er i all hovedsak langsgående stålbjelker som står på stålsøyler som er enkeltvis fundamentert.

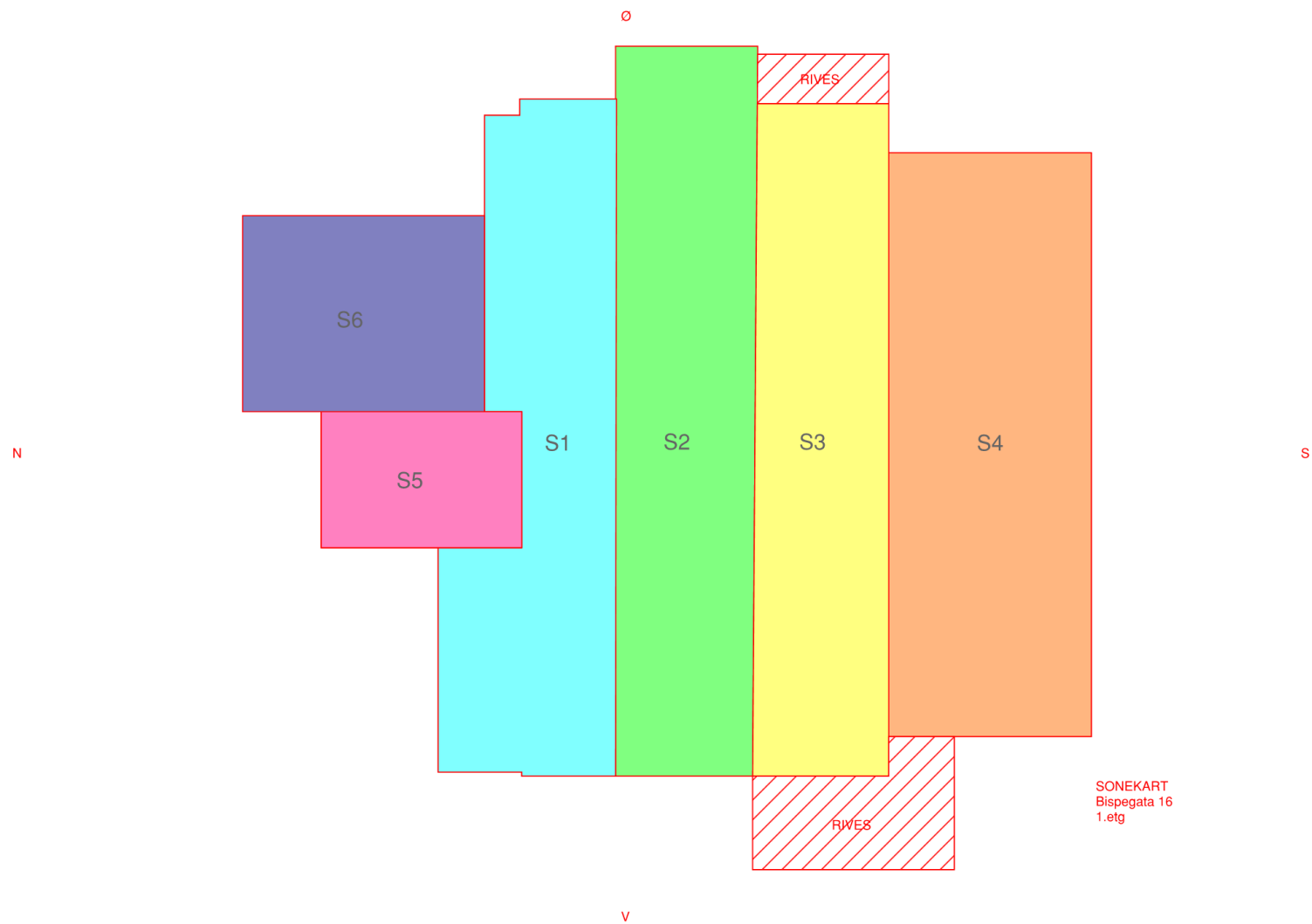
Takkonstruksjonen er selvbærende sperrebind i tre, med opphengt undergurt. Påbygget av smia i østre del av seksjon 4 er det brukt ståltakstoler i fagverk.

1.3. OVERSIKTSKART

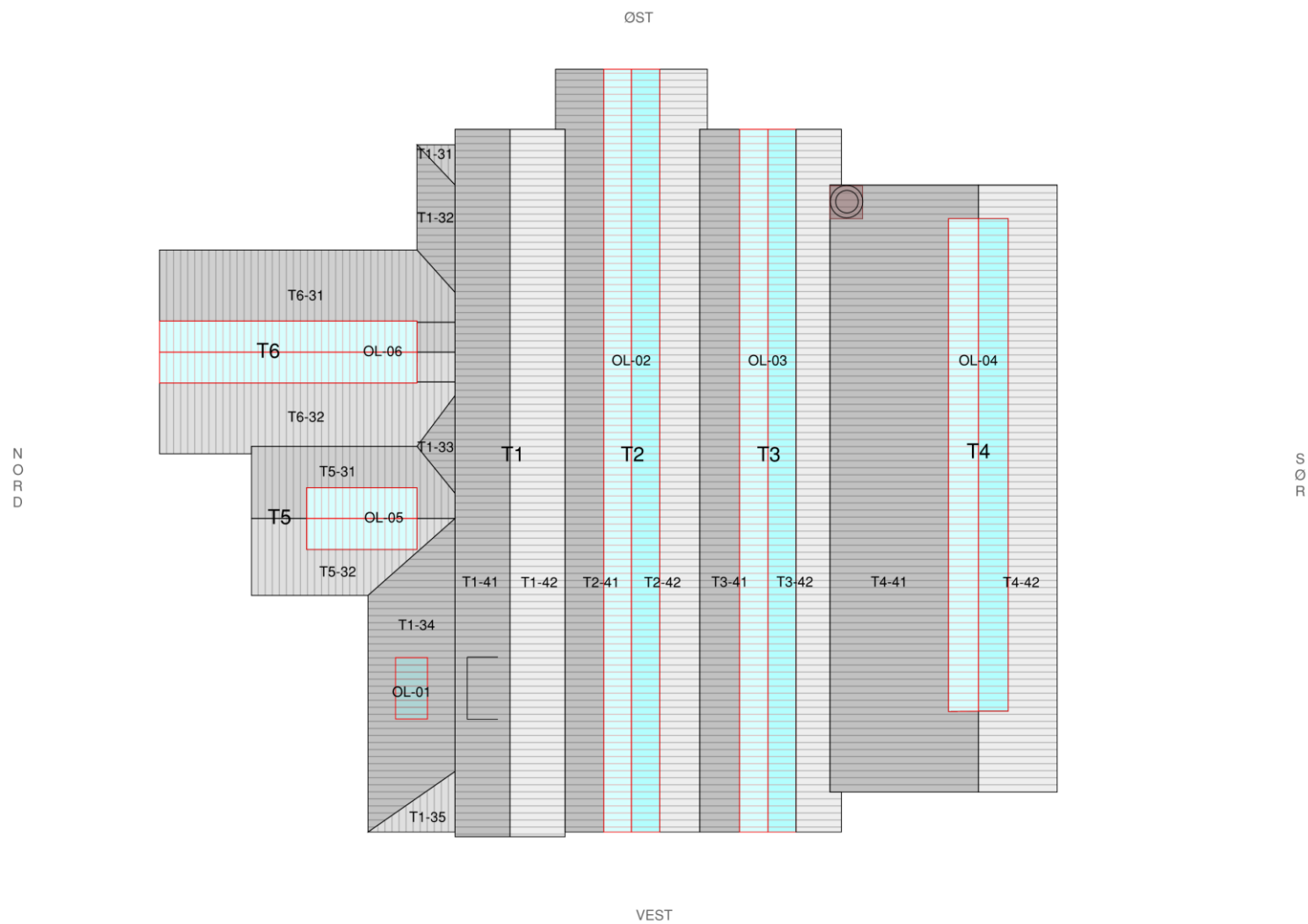
1.3.1. FASADEOVERSIKT

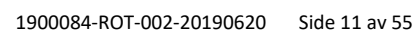

1.3.2. SEKSJONSDELING AV BYGNINGEN

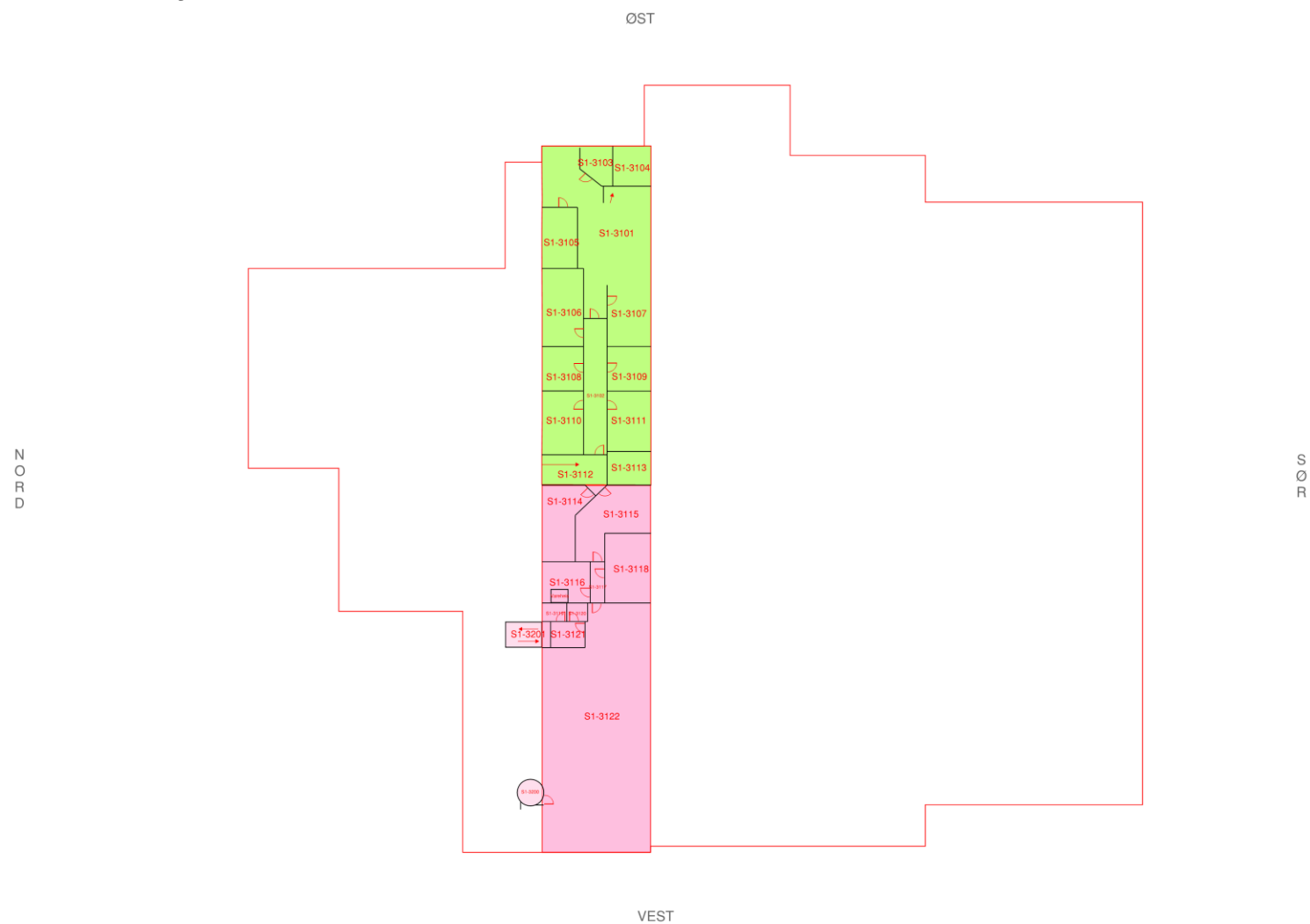

1.3.3. TAKFLATEOVERSIKT

1.3.4.3. 3. etasje

2. OPPDRAGSBESKRIVELSE

WSP Norge AS har fått i oppdrag av Kulturetaten Oslo Kommune å foreta en tilstandsanalyse nivå 3 av det gamle Lokomotivverkstedet i Bispegata 16.

2.1. FORMÅL OG OMFANG

Tilstandsrapporten har som formål å angi objektets tilstand og beskrive de enkelte punkter så grundig og korrekt som mulig, jf. NS 3424 nivå 3.

(Oslo kommune, Kulturetaten, 2017)

Rapporten omfatter komplett tilstandsvurdering, tiltaksvurdering og kostnadsestimat for hele bygningsmassen.

Følgende fagvurderinger ligger til grunn for rapporten:

- Kulturminnefaglig vurdering, herunder verdivurdering og tidslinjedatering
- Miljøfaglig vurdering og kartlegging
- VA og VVS, tilstandsvurdering inkluder kamerakjøring av rør
- Tilstandsvurdering av elektrisk anlegg
- Byggeteknisk tilstandsvurdering av objektet

2.2. UTFØRENDE

Følgende personer har gitt bidrag til analysen:

Saksbehandler	Firma	Fag	Funksjon/rolle
Ellen Therese Rasmussen	WSP Norge AS	PGL	Oppdragsleder
Morten Holum	WSP Norge AS	RIB/KMR	KS
Tore Jortveit Ferhat Khan	WSP Norge AS	RIB/KMR	Oppdragsmedarbeider

2.3. TILSTAND- OG KONSEKVENSGRADERING

Tilstandsgrad (TG) for hver enkelt bygningsdel er basert på en samlet vurdering av alle relevante symptomer vurdert mot et referansenivå der TG 0 tilsvarer den historiske bygningen som nybygd.

Beskrevne tiltak er tiltak for å få aktuelle bygningsdeler på vedlikeholdsnivå (TG 0-1). Bygningsdeler med TG 0-1 er ikke omtalt i analysen.

TG	Hovedbetydning	Tiltaksbehov	Eksempel på tilstand
0	Ingen symptomer	Ingen tiltak nødvendig	Nylig vedlikeholdt/utskiftet
1	Svake symptomer	Ordinært vedlikeholdsbehov	Malingsslitasje, slitt gulvbelegg, etc.
2	Middels kraftige symptomer	Moderate utbedringer nødvendig	Lokal råteskade i panel, behov for utbedring/delvis utskifting

3	Kraftige symptomer (omfatter også sammenbrudd og total funksjonssvikt)	Store utbedringer nødvendig	Lekkasjer i taket med følgeskader og store råteskader
IU	Tilstandsgrad ikke undersøkt	Kan være behov for avdekking og videre utredning	

Konsekvenser av registrert tilstand er vurdert på bygningsdelsnivå. Konsekvenser er beskrevet med angivelse av konsekvensgrader og type konsekvens.

KG	Beskrivelse
0	Ingen konsekvenser
1	Små og middels konsekvenser
2	Vesentlige konsekvenser
3	Store og alvorlige konsekvenser

KG	Type	Beskrivelse
S	Sikkerhet	Personskader, brann, innbrudd, sammenbrudd, nedrasing, svikt etc.
H	Helse	Helseskader som følge av inneklima, støv, støy, stråling, mugg, sopp etc.
M	Ytre miljø	Miljøbelastning i form av utslipp av klimagasser, støy etc.
O	Estetikk	Skader, slitasje, svake reparasjoner/utbedringer etc.
E	Energi	Varmetap, luftlekkasje etc.
K	Kulturminneverdi	Bevaringsverdi, fredning, vern, tap av kulturminneverdi etc.
V	Virksomhetstap	Konsekvens for bruker etc.
Ø	Økonomi	Større kostnader, verdiforringelse, følgekostnader etc.
L	Love og forskrifter	Viktige avvik, behovet for disp. søknader, andre brudd etc.

2.4. KOSTNADSESTIMAT

Arealer er hentet ut fra satellittfoto og er ikke kontrollmålt på stedet. Kostnader er basert på veiledende priser og erfaringstall fra tilsvarende arbeider. Kalkylen er et estimat som skal danne grunnlag for et budsjett, og er ikke en komplett anbuds- eller komplett arbeidsbeskrivelse.

Viser også til forbehold i forbindelse med tilstandsvurdering (punkt 4.2), som setter ytterlige rammer for kostnadsestimatet.

3. SAMMENFATTET KULTURMINNEFAGLIG VURDERING

Bispegata 16 ble reist i 1893 som et lokomotivverksted tilknyttet Hovedbanen, Norges første jernbane. Lokomotivverkstedet var en del av et større verkstedanlegg på Sørenga. De øvrige bygningene i anlegget er i dag revet, og Bispegata 16 fungerer derfor som en representant for Hovedbanen og jernbaneindustriens stilling i området.

Lokomotivverkstedet fikk et nygotisk formuttrykk, typisk for industriarkitekturen i denne perioden. På tross av at bygget gjennomgikk endringer utover 1900-tallet har det opprinnelige formuttrykket blitt ivaretatt.

Segmentbuede vinduer, detaljer i støpejern, relieffer i teglet og forseggjorte gesimser og gavler er bevart. Dette er elementer som kjennetegner nygotikken. Både innvendig og utvendig har funksjonelle trekk fra tiden som lokomotivverksted blitt bevart, slik som bærekonstruksjoner og åpne verkstedhaller, rytterlys og store vindusflater.

Bygget har på bakgrunn av dette høy kulturhistorisk verdi. Det innehar flere typer kunnskapsverdier, med høy samfunnsverdi, industrihistorisk verdi, bygningshistorisk verdi og arkitekturhistorisk verdi. Bygget innehar også opplevelsesverdier, med arkitektonisk og estetisk verdi. Bispegata 16 har i tillegg et stort framtidig brukspotensial

Det henvises til Kulturminnefaglig rapport, dokumentkode: 1900084-KMR-01-20191406

4. TILSTANDSANALYSE

4.1. REFERANSENIVÅ

Analysen tar for seg objektet som det er, og tilkjenner tilstandsgrad de ulike bygningsdelene i objektet, og i hvilken grad de oppfyller de funksjonene de er tiltenkt.

4.2. FORBEHOLD

Det vises til vedlegg «20181221 Lokomotivverksted kontrollbefaring.pdf» og «0334_001.pdf», som er kontrollbefaring utført av ÅF-Consult på oppdrag for BaneNOR. I henhold til rapporten, «ser det ikke ut til at det har vært rissutvikling av betydning i perioden». Perioden det er vist til er 2013 til 2018.

Tilstandsanalyse og kostnadsestimat forutsetter at grunnforhold som har ført til setningsskader på lokomotivverkstedet derfor har opphørt, og det ikke behøves ytterligere tiltak for å forhindre disse.

4.3. REGISTRERING OG FASTSETTELSE AV TILSTANDSGRAD

Dette er en tilstandsanalyse på nivå 3 ihht. NS3424. Det innebærer at analysen ikke bare skal stadfeste tilstand, fastslå årsak og påfølgende tiltak, men også gjøre inngående undersøkelser av bygningsdeler der det ikke er tilstrekkelig med visuelle observasjoner og overflateundersøkelser.

4.3.1. TILSTANDSVURDERING BYGG

Registrering er i hovedsak utført gjennom visuell observasjon og kontroll av synlige overflater. Mer inngående undersøkelser er utført der det er sett nødvendig for å avdekke tilstanden.

4.3.1.1. Takkonstruksjon og tekking

Byggets største problemområde er taket. Utett tak medfører følgeskader på underliggende konstruksjoner, og konsekvensen er råteskade i takkonstruksjonen og undertak, da særlig i møtepunkt mellom bærende vegg og tak.

Hovedårsaken til lekkasjene er mangel på tilstrekkelig vedlikehold og reparasjon av taket.

Taktekkingen er en sammensetning av takpapp, bølgeblikk og skivetekking. Det mest påfallende tilfellet er tekkingen som ligger i området mot skorsteinen. Der har tekkingen åpnet seg som følge av setninger i grunnen. Dette har gitt nedbør mulighet til å renne rett inn i takkonstruksjonen over lengre tid. Det er gjort forsøk på midlertidig utbedring, men med mindre hell.

Videre er det beslag over piper og gavlbrystninger som ikke er tette. Det medfører at vann ledes inn i bygningskroppen gjennom pipeføringer, og fasader blir utsatt for utvasking av fuger og frostsprengning av teglstein.

De integrerte takrennene mellom takflatene lider av mangel på vedlikehold, i kombinasjon med at de ikke har kapasitet nok til å ta unna for de store takflatene. På vinterstid blir i tillegg rennene fylt med snø og is, noe som hindrer vannet i å bli ført til nedløp. Dette gjelder også for øvrige takrenner og nedløp.

Takstolene med opplegg i bærende vegger i teglstein er særlig utsatt for lekkasjene. En grunn er at opplegget blir pakket inn av fuktig murverk som er vanskelig å få tørket ut når det er vedvarende tilførsel av fuktighet fra taklekkasjer.

Organisk materiale kombinert med kalkrikt murverk og fuktighet skaper ideelle forhold for soppvekst.

Tilstandsgrad 3. Tiltak bør iverksettes umiddelbart.

4.3.1.2. Bærende vegger

Bygget er i sin helhet forsømt, og det er utført tiltak som ikke har ivaretatt bygget på en god måte. Derimot er lokomotivverkstedet et bygg reist som et grovt industribygg, noe som vises i den opprinnelige bygningskroppens nåværende tilstand. Til tross for omfattende fukt- og setningsskader, innehar bygget fremdeles en strukturell integritet, og de tiltakene som må gjøres på de bærende veggene er av forebyggende art. Når det er sagt, så vil følgeskader øke eksponentielt fremover, og en god del av de reparasjonene som må utføres er omfattende.

Tiltak bør utføres innen fem år. Tilstandsgrad 3.

4.3.1.3. Vinduer, dører og porter

Dører og porter er ikke originale, og krever normalt vedlikehold og reparasjoner i forhold til forventet slitasje.

Vinduer er en kombinasjon av segmentbuede støpejernsrammer og rektangulære trerammer. En høy andel av støpejernsvinduene er fra mellom 1893 og 1922, mens trevinduene er fra midten av 1900-tallet,

Vinduer med trerammer er av varierende tilstand. Gjennomgående er det stor utvendig slitasje, og stedvis fukt- og tørkeskader. Dette gjelder særlig på bunnkarm. Samtlige trevinduer trenger utover eventuelle reparasjoner av trevirke, å settes inn med ny kitt og maling. Det er også behov for å sikre innsetting i vegg med fug, og at sålbenk- og dryppbeslag er intakte og fungerer.

Tiltak bør utføres innen fem år. Tilstandsgrad 3.

Samtlige vinduer i støpejern må behandles for overflatekorrosjon, kitt som mangler og skadete eller manglende glassruter.

Enkelte rammer har rustet gjennom. Støpejern er vanskelig å reparere, så for de rammene som er gjennomrustet og der enkle reparasjoner ikke er tilstrekkelig, må vinduene kopieres og støpes på nytt. Dette gjelder også det runde rosevinduet V7, der hele vindusrammen mangler.

Tiltak bør utføres innen fem år. Tilstandsgrad 3.**4.3.2. TILSTANDSVURDERING VA/VVS**

Rapport foreligger på senere tidspunkt.

4.3.3. TILSTANDSVURDERING ELEKTRO

Alle elkraftinstallasjoner er av eldre årgang. Elkraftanlegget er utført med 1 stk. hovedfordeling, med flere underfordelinger plassert rundt i bygget. Videre er anlegget utført med kabelbroer/kabelkanaler som føringsveier. Installasjoner i hovedsak som åpent kabelanlegg med noe skjult anlegg i kontorområder av bygget

4.3.4. MILJØFAGLIG VURDERING

Det er foretatt en innledende kartlegging i fase 1, og sendt 14 prøver av materialer som potensielt kan inneholde farlig avfall til analyse. Prøvene avdekket blant annet funn av asbest i veggplater, klorparafiner i to typer PVC-gulvfliser og ftalater i to typer gulvbelegg. Størsteparten av kontorarealene i plan 2 og 3 består av lettvegger som ikke er forbundet med farlig avfall: Vegger i umalt tegl eller malt tre-, spon – eller gipsplater.

Det er ikke gjort funn av asbest i forbindelse med rørisolasjonen i den store hallen, hverken i fase 1 eller 3. Ettersom det kun er en innledende kartlegging i fase 1 er det ikke utført mengdeberegninger. Dette kommer i neste fase.

Funnene er ikke omfattende med tanke på arealet. I fase 3 er det sendt inn 25 prøver til analyse. Prøvene har avdekket blant annet funn av asbest i påstøp og gulvbelegg, klorparafiner og ftalater i gulvbelegg, samt tungmetaller i maling.

Det henvises til Miljøsaneringsrapport, dokumentkode: 1900084-RIM-001-20190312

Tabellen under angir omfanget

Produkter, materiale, stoff	Avfallsstoff-nummer	Etasje, rom, plassering	Mengde	Enhet	Kommentar
Asbest	7250	P5 - Gulvbelegg rom S4-1106 inkludert tilleggende sjikt og treverk som er smittet av forurensningen	500	kg	Uklar mengde pga råttent treverk og flere sjikt som kan være forurenset av asbest
		P10 – Rosa påstøp/avrettingsmasse plan 3 inkludert tilleggende sjikt og treverk som er smittet av forurensningen	3000	kg	Mengde estimert. Antatt inkludert belegg oppå og treverk under. Risikoanalyse kan utføres for å vurdere muligheten for å ikke fjerne asbest
Bromerte flammehemmere	7155	O4 - cellegummiisolasjon			Estimert – Kun mindre mengder
Ftalater	7156	P8 - Tre-imitert gulvbelegg plan 2	100	kg	Sitter mest sannsynlig fast med P6 og P7
Klorparafiner	7158	O2 – Vinylgulv WC rom S4-1105	10	kg	Estimert - mindre mengder
	7159				
					Isolerglassruter
Bly	7091	P7 – Grå maling/lim plan 2			Sitter mest sannsynlig fast med P6 og P8
		O1 – Rør med blyholdige skjøter	1000	kg	Flere rør fordelt på hele tiltaket, uklart om disse skal fjernes
Sink	7051	P4 – Veggmalingspuss	80	kg	Ikke avgjort om dette skal saneres. Mengde er estimert.

		P13 – Veggmaling Rom S4-1301	50	kg	
Kvikksølv	7081	Sparepærer	20	stk	Inkluderes I EE-avfall
Oljeforurens et masse	7022	P6 – Svart plate under gulvbelegg plan 2	100	kg	Pappaktig plate med innhold av alifater.
		<i>P17 - Asfalt</i>			<i>Neste revisjon</i>
EE-avfall	7086	Fordelt på hele tiltaket	10.000	kg	Vanskelig å beregne.

Øvrige dekker av betong og asfalt er avdekket i georadarundersøkelse av området. Se Rapport_GPR_Bispegata_v01.

5. KONSEKVENSANALYSE

Den helhetlige konsekvensgraden ville blitt satt til 2, om det ikke hadde vært for tilstand og mulige konsekvenser av nåværende tilstand på takteking og -konstruksjon. Utover dette er bygget solid, men det kreves tiltak innen fem år for at ikke tilstanden skal forringes betraktelig. Påfølgende konsekvens av at tiltak ikke blir igangsatt vil være at bygget ikke lengre er trygt å oppholde seg i.

Videre er det usikkerhet rundt forurensing under dekke og hvilke konsekvenser det kan ha for å ta i bruk bygningen. Ikke minst gjelder dette også hvilke konsekvenser eventuelle forurensinger har for omkringliggende områder. Frem til undersøkelsene er ferdige, vil det være usikkerhet rundt hvordan og i hvilken grad bygget kan tas i bruk.

5.1. TILSTANDSMATRISE

	0	Konstruksjon	Tilstandsbeskrivelse/ Årsak		Overordnet	Konsekvens		Tiltak			Mengde	Enhet	Enhetspris
Kode	NS 3451:2009	Tekniske egenskaper, materialer, overflater etc.	TG	TG	Type			Anbefaling	Prioritet	Sum			
2	BYGNING												
21	Grunn og fundamenter												
22	Bæresystemer												
222	Søyler	Innvendig bærende konstruksjoner er stålsøyler, som går fra fundament til langsgående bjelke, som takfoten hviler på. Fundamentet er stablet granitt som går ca. 1,5 meter ned i bakken. Søylene er en kombinasjon av originale støpte stålsøyler i østdelen, og nyere klinkbygde stålsøyler mot vest.	3	3	S	2	Overliggende bjelker jekkes så søylen avlastes. Søyle tas til sides. Fundamentet avdekkes og sikres, eventuelt etableres nytt fundament. Søyle settes tilbake på fundament og bjelker senkes så de hviler på søylen igjen.		kr 200 000,00	1	stk	kr 200 000,00	
23	Yttervegger												
231-1	Bærende yttervegger	2-stens massive teglvegger, murt i løpeforband med markerte pølsefuger, upusset. Opprinnelig: Kalkbasert mørtel. Reparasjoner: Sementrik mørtel, ulik kvalitet og utførelse. Murankre er ført gjennom veggen for å hindre at veggen siger ut. Ytre del av forankringen synes på utsiden. Murte buestikk over vinduene. Nederste del av yttervegg er granittstein over fundament, bortsett fra enkelte plasser der det tidligere har vært åpning i veggen, eller utført andre endringer.	3	3	S	3	Alle fasader går over med å krasse ut fuger til 3-4cm dybde, og spekke manglende fuger på nytt med kalkmørtel. Manglende eller skadet stein erstattes med tilsvarende. Eksisterende setningssprekker og øvrige riss utbedres også ved spekking. Detaljering og løsning for å lede vann bort fra fasaden (VA).		kr 8 021 600,00	2168	m2	kr 3 700,00	

			eller at det ikke er tilstrekkelig drenering i bakken.										
231-2	Bærende yttervegger	Utmurt bindingsverk utgjør yttervegg tredje etasje seksjon 1 (S1) fasade sør 1A, nord 1A og 1B. 5" bindingsverk. To horisontale fakk, der det nederste er delvis under tak. Skråbånd i enkelte vertikale fakk. Utmuring i teglstein. Bambusstrie for vedheft for puss på utside. Innside pusset og malt. Kyllingnetting for vedheft.	Stender og skråbånd er stedvis eksponert utvendig, da puss er sprukket opp og stedvis falt ut, så både strie, bindingsverk og utfyllingsmur er eksponert. Årsak er en kombinasjon av slitasje som følger av ødelagte nedløp/takrenner over vegg, samt bevegelser mellom "levende" treverk og "død" utmuring. Det kan også tenkes at det står tidvis mye snø mot veggen, i tillegg til at den er utsatt for slagregn og eventuell vannsprut fra høy vannføring på tilstøtende takflater og renner. I det horisontale fakk under tak, er det område som trolig har vært mer eksponert for vann, og her er det dermed også større forekomster av råteskade på bindingsverk.	3	S	3	Fjerne puss, og blottlegge bindingsverk både innvendig og utvendig, 100%. Bytte ut deler av bindingsverk som er skadet (også vegg som ligger under takflate) 25%. Ny bambusstrie med kalkbasert utvendig puss. Innvendig side vegg bindingsverk stå åpent, og utmuring behandles etter behov av estetiske grunner.		kr 1 152 000,00	384	m2	kr 3 000,00	
233	Glassfasader	Trerammer med innsatte dører og porter, samt glassrammer i tre, som er sidehengslet og låses utenfra. Lokasjon fasade nord 1. Total areal ca. 60m², 20m² per fasade. Total eksklusiv dører og porter ca. 45m².	Malt i senere tid, men kittfals mot glass mangler flere plasser. Ikke noe råteskade observert, men jevnt over slitt.	2	S	2	Vinduene pusses/børstes, kittes og får nytt malingsstrøk. Ødelagte glass erstattes, dårlig tre spunses/erstattes.		kr 55 800,00	45	m2	kr 1 240,00	
234-1	Vinduer, dører, porter	Viser til vindusskjema: Støpejernsvinduer V1 - 13 stk. - 150x200 V2 - 35 stk. - 150x300 (todelt karm, enkelte nederste deler har mulighet for å åpnes) V6 - 10 stk. - 150x150 (tilsvarer øverste del av V2) V7 - 4 stk. - Ø200 V8 - 1 stk. - 250x150 V9 - 3 stk. - 300x300 (todelt karm, kan åpnes i nederste del) V10 - 4 stk. - 150x165 (tilsvarer nederste del av V2) V16 - 15 stk. - 70x100 (er bare å finne i tredje etasje fasade S1A og N1,2 og 4) Glassene er satt inn innenfra og kittet. Pølsefug vindussmygene. Sålbenkbeslag i støpejern med riflet overflate.	Overflatekorrosjon som følge av mangel på/slitt overflatebehandling. Noen vinduer har gjennomrustet bunnramme som følge av dårlig puss/beslag på sålbenk. Gjelder særlig vinduer i tredje etasje seksjon 4 mot vest. Fug mot mur er ofte skadet og mangler delvis. Vinduer i fasade øst 4 er fuget mot murverk med silikon/elastisk fugemasse. Enkelte sålbenkbeslag mangler eller er ødelagt. Det ene runde vinduet (V7) i gavl på fasade vest 3 mangler, og er erstattet med akryl/plastglass med falske utenpåliggende sprosper.	3	E	2	Glass merkes og tas ut. Rammer pusses og renses til rent stål, og påføres zinkmølje for rustbehandling. Der rammer er skadet, må det vurderes om disse kan repareres, eller om man må få lagd nye. Glass som er ødelagt/skadet erstattes med ny tilsvarende type glass. Glass settes inn med ny kitt innenfra. Til slutt males vinduene innvendig og utvendig for å forsegle vinduet med kitt og glass, og hindre at ny korrosjon oppstår. Manglende/skadete sålbenkbeslag erstattes med tilsvarende. Pleksiglassvindu i fasade V3 fjernes, og erstattes med kopi av rundt støpejernsvindu V7. Støpejernsvinduer i tredje etasje i fasade Vest1 har istykkerrustet bunnkarm, om må repareres ellers erstattes med nye kopier. Antatt 25% av vinduer må repareres/reproduseres.		kr 4 688 179,93	282,71	m2	kr 16 583,00	

234-2	Vinduer, dører, porter	Viser til vindusskjema: Trevindu V3 - 7 stk. - 150x120 V4 - 1 stk. - 150x165 V5 - 1 stk. - 150x105 V11 - 8 stk. - 150x130 V12 - 8 stk. - 75x175 V13 - 10 stk. - 175x175 V14 - 2 stk. - 150x145 V15 - 1 stk. - 120x60 V17 - 1 stk. - 175x100 Kittet fals Vinduer som står i teglvegg har sålbenkbeslag i støpejern, noen bare pusset sålbenk. Vinduer som står i S1A, N1, N2 og N3 har vannbrett som en del av bunnkarmen.	Generelt slitt overflate og oppsprukket der slitasjen har vært verst, i fleste tilfelle i bunnkarm. Noe knuste ruter, og stort sett dårlig/mangel på kitt. Vinduene i tredje etasje er det pusset mot karm. Vinduers satt i teglstensvegg har fug.	3	E	2	Karmer pusses og renses, får ny overflatebehandling. Fuger mellom karm og vegg renses og repareres/legges ny. Rammene tas ut. Glass merkes og tas ut. Rammene pusses og renses for maling og kitt. Glass som mangler/er ødelagt erstattes med nytt tilsvarende. Glass legges inn med kittfals, og rammer og karmer males i med maling tilsvarende den opprinnelige.	kr 828 682,20	80,195	m2	kr 10 333,34
234-3	Vinduer, dører, porter	Viser til dørskjema: D1 - 1 stk. - 150x210 - Tofløyet ståldør D2 - 1 stk. - 150x210 (dør 100x210) - Trekompositt dør med glassnisjer og fast sidefelt. D3 - 2 stk. - 150x215 (dør 80x210) - Tredør med glass og glassfelt på hver side. D4 - 2 stk. - 80x210 - Tredør i glassfasade D5 - 1 stk. - 80x210 - Tredør i glassfasade D6 - 1 stk. - 105x220 - ståldør D7 - 1 stk. - 85x210 - ståldør, går ut i fritt fall D8 - 1 stk. - 100x210 - ståldør	Tredører har generelt litt slitt overflate. D3 har noe mer slitasjeskade enn de resterende. Det står verst til med innramming/sidefelt. Ståldører har litt overflatekorrosjon og slitt overflate. Enkelte mangler terskel og/eller beslag fra terskel og ut. Alle dører har OK funksjon, bortsett fra D6 som ikke er tilstrekkelig innfestet i vegg.	2	S	2	Tredører: Pusses/renses og får ny overflatebehandling. Tilføre nødvendige beslag ved terskel, bytte tetningslist der den er skadet/manglende. Behandle terskel med overflate som øker bestandigheten mot fukt og slitasje (lakk, olje eller beslag). Ståldører: Sørge for at alle dører har terskel og at vann ledes bort fra terskel ut fra fasade. Dør D3 må tas ut, og det må sørges for at veggen rundt stabiliseres så døra har en åpning å monteres trygt i. Det må støpes terskel med fall ut, og murbrystning må sikres mot videre utvasking, frostsprengning og slipp av stein.	kr 71 955,00	23,985	m2	kr 3 000,00
234-4	Vinduer, dører, porter	Viser til portskjema: P1 - 1 stk. - 4x4m P2 - 1 stk. - 3,5x3m P3 - 1 stk. - 4,5x4,5m P4 - 1 stk. - 4x4,5m P5 - 3 stk. - 3,5x4m	Alle bortsett fra P1 er i bruk til dags dato. Noe slitt overflate på stort sett alle porter. P1, P2, P3, og P5 i fasade N6 og Ø6 har stålrammer fra da det tidligere stod tofløya porter i åpningene. Disse rammene har overflaterust, men ikke observert noe strukturell skade utover det.	1	S	1	Utføre vedlikehold og eventuelle reparasjoner for å opprettholde portenes funksjonalitet, som for eksempel at porten lukker helt (forhindrer at snø føyer inn i under port), bevegelige deler smøres.	kr 42 000,00	7	stk	kr 6 000,00
236	Innvending overflate	Hvitkalket overflate. Stedvis overmalt med plastholdig maling som er benyttet for å male ned hele bygget innvendig.	Plastholdig maling i kombinasjon med fukt, gir slipp av puss og maling, samt stedvis saltutslag.	3	E	3	Vises til tiltak og kalkyle i post 241.	kr 0,00	0	m2	kr -
24	Innervegger										

241	Bærende innervegger	Kalkmurte teglvegger med murpilastre, pussede og malte flater. Det er lagt inn kapillærbrytende papp i fuge noen steinhøyder over dekke i ytterveggen i Steinhallen.	Gjennomgående setningssprekker i fasade øst mellom pipe og tilstøtende vegger. Rissdannelser i begrenset omfang. Saltutslag og flassende maling pga. fuktgjennomslag fra lekkasjer i tak. Tegl i sokkelen medfører også en del utfordringer mtp kapillært sug både i tegl, mørtelfuger og i pussjiktet. Man ser at dette kapillærsuget er noe forhindre der det er lagt inn takpapp i fuglinje over dekke. Men steinen som ligger under dette sjiktet har fått relativt mye skade.	3	3	E	2	Først renses underlag så all plastmaling er fjernet. Setningssprekker spekkes med kalkmørtel og pusses over (stabilisert grunn ihht rapport 2018). Etter at veggene har tørket opp, kan saltutslag og løs maling børstes bort, og veggene hvitkalkes på nytt. Tiltaket forutsetter at lekkasjene fra tak og kapillært oppsug fra grunn utbedres først.	kr 1 956 050,00	2698	m2	kr 725,00
242	Ikkebærende innervegger	Skillevegg mellom seksjon 1 og 2 som utgjør sørlig vegg i rom 1302 i seksjon 1 (lengst øst). Dette er en vegg som trolig er bygget i flere omganger. Bindingsverksvegg, med isolasjon og kledd med en kombinasjon av gips, stål og fiberplater.	Det er tegn på at det har vært vedvarende lekkasjer fra integrert renne mellom takflatene mellom seksjon 1 og 2, og at dette har trukket ned i veggen. I kombinasjon med en ikke veldig solid konstruksjon, er denne veggen for falleferdig å regne.	3		S	1	Rives i sin helhet. Lekkasje er beskrevet i post 262-2.	kr 24 645,00	265	m2	kr 93,00
25	Dekker											
252	Gulv på grunn	Der det tidligere har vært tilfarergulv på bakke, smøregroper og traversbaner for flytting av lokomotiv, er det i dag fylt opp med masser, og lagt asfalt eller støpt betong over.	Betong og asfaltdekket er mange plasser sprukket opp, og underliggende konstruksjonene bryter opp gjennom dekket. Massene som er brukt for å fylle opp under støp og asfalt er trolig sterkt forurenset ref. miljøsaneringsrapport.	3	3	M	3	Gulvdekke må tas opp, og underliggende masser må saneres.	kr 6 617 971,15	4640,12	m2	kr 1 426,25
255	Gulvoverflate	Gulvbelegg	Slitt og stedvis opprevet gulvbelegg. Påvist asbest i avretting og lim.	3		M	3	Saneres ihht. gjeldende krav.	kr 391 591,20	228,8	m2	kr 1 711,50
256	Faste himlinger og overflatebehandling	Himling i faspanel, montert på åser over takstoler.	Bordene har i utbredt grad fuktskader gjennom hele objektet. Tyder på at det er gjennomgående fuktproblemer som stammer fra lekkasjer i takflater.	3		E	1	Rives i sin helhet da åser må byttes. Tilsvarende panel monteres.	kr 2 417 796,52	4043,138	m2	kr 598,00
26	Yttertak											
261-1	Primærkonstruksjon	Tretakstoler, enkelte med forsterkning av jernstag. 77 stk. av varierende bredde. Åser over himling med undertak i pløyde trobord.	Sperr er stort sett intakte, 30% skade. Trobord og åser har ukjent tilstand, trolig dårlig på grunn av tegn på fuktgjennomslag i alle himlinger.	3	3	S	3	Skadet sperr byttes, åser og trobord skiftes i sin helhet.	kr 6 060 207,00	4040,138	m2	kr 1 500,00

261-2	Primærkonstruksjon	Ståltakstoler med åser i stål, og sperr i tre over himling. Opplegg direkte i bærevegg.	Takstoler og åser har kun overflatekorrosjon. Men opplegg i vegg er uvisst da denne er murt inn.	3	S	3	Opplegg for ståltakstol på bærevegg blottlegges, nødvendige tiltak for å sikre opplegget for takstol for å sikre bæreevne og motstand mot videre korrosjon. Det sørges for at takstol ligger fritt på opplegg, så den ikke bryter i murverket ved temperaturendringer.	kr 160 000,00	8	stk	kr 20 000,00
262-1	Taktekking	Tekking er en sammensetning av takpapp, galvaniserte bølgeplater og falset galvaniserte stålplater. Undertak i trobord, liggende over tretakstoler, og stående trobord over ståltakstoler. Det er en del løse og manglende beslag over piper og gavlbrystning.	Alle takflater i sin helhet har ikke vært tilstrekkelig vedlikeholdt, og varierer fra svært omfattende råteskader til muligens intakt undertak. Taktekking bærer preg av trinnvise reparasjoner. Mangel på varmekabler er en medvirkende årsak til mange av skadene. Vind og vær tar med seg beslag som er dårlig festet, noe som medfører at disse områdene blir utsatt for fuktinntrengning. Blant annet er det store lekkasjer ved pipe i hjørnet mellom fasade Ø6 og S2, som har resultert i omfattende lekkasjer og råteskader langs pipe og omliggende område. Beslag som mangler på gavlbrystningen på fasade V3 har medført utvasking av fug og slipp av stein.	3	S	3	Taktekking fjernes sammen med tilstøtende beslag, takrenner og nedløp. Undertak fjernes, og sperr må eksponeres. Sperr byttes ut der de er skadet, og nytt undertak legges. Ny taktekkning legges, sammen med øvrig beslag, takrenne og nedløp. Det må dimensjoneres ny løsning som tar hensyn til kommende variable og permanente laster. Beslag, takrenner, nedløp, samt integrerte renne nevnt i post 262-2 inkluderes i detaljering.	kr 7 989 240,69	4043,138	m2	kr 1 976,00
262-2	Taktekking	Integrerte renner i takflater. Utvendige nedløp i hver ende, kombinert med innvendige nedløp.	Utilstrekkelig kapasitet kombinert med manglende vedlikehold har medført oppsamling av vann ved takfot som utspiller seg som fuktmerker/skade langs nedre del av himling, da særlig mellom seksjon 1 og 2.	3	S	3	Eksisterende renner rives, og nye renner med tilstrekkelig kapasitet bygges inn med øvrig tekking.	kr 933 645,00	201	m	kr 4 645,00
263	Glasstak, overlys, takluker	Rytterlys over hele bygget er opprinnelig konstruksjon, men deler av rytterlysene har blitt byttet/utbedret opp gjennom tiden. Den vestligste delen av OL-02 og OL-03, samt OL-01 (se takoversikt) ser ut til å være oppgradert mellom 50-70 tallet. OL-06 er det eneste overlyset som ikke er delvis tildekt. Resten har stålplater lagt over, trolig for å utbedre lekkasjer der utbedring av glass og rammer ville medføre mye større omkostninger.	Stålrammer har overflaterust, muligens forekommer det med alvorlige rustskader der stålet har vært mer eksponert over lengre tid. Glass er i alle forfatninger fra intakt, sprekker, knust og falt ut. Det er tydelig at rytterlysene står for en del lekkasje der disse er en del av taket. Trolig er ikke rytterlysene tette, og vann følger takkonstruksjonen ned til takfot.	3	S	3	Glass tas ut av rammer. Rammer renses, repareres der det er behov, og overflatebehandles. Glass rengjøres og renses. Eventuelle skadete og manglende glass erstattes med tilsvarende. Glass legges inn i rammer med kitt. Overgang mellom rytterlys og taktekkning må detaljeres for å sikre tette overganger.	kr 13 360 995,69	1293	m2	kr 10 333,33

265	Gesimser, takrenner og nedløp	Takrenner og nedløpsrør av ulike dato og materialitet. Takrenner er av stål. Plastbelagte stålplater som beslag over tårn og takflater. Enkelte nedløp føres ned i gamle varerør?	Henvises til kode 261 Takrenner i stål er i dårlig forfatning med synlig korrosjon. Galvaniseringen har korrodert grunnet avrenning fra takflater Nedløpsrør i plast fungerer stort sett, men noen er for korte da nedre deler av røret har sannsynligvis løsnet. Store deler av plastisolbelagte beslag har avflassing, spesielt i øst.	3		S	3	Nye takrenner og -nedløp inkluderes når yttertak dimensjoneres. henvises til 261. For å unngå opphoping av is i renner og nedløp, legges det varmekabler i renner og nedløp.	kr 677 441,88	333	m	kr 2 034,36
27	Fast inventar											
271	Murte piper og ildsteder	Skorstein i innerhjørne mellom fasade S1 og Ø6. Utvendig lynavleder til jord.	Tydelige setningsskader fra skorstein til tiliggende bærevegger. Årsak er trolig rystelser fra nærliggende anleggsarbeid. En del teglstein er frostskaadet, og fuger må krasjes ut og nye fuger legges.	3	3	S	2	Fuger krasjes, ødelagt stein byttes, og ny fuge legges med kalkbasert mørtel.	kr 341 865,00	71	m2	kr 4 815,00
3	VVS											
4	Elkraft- installasjoner											
40	Generelt elkraft installasjoner	Alle elkraftinstallasjoner er av eldre årgang. Elkraft anlegget er utført med 1 stk. hovedfordeling med flere underfordelinger plassert rundt i bygget. Videre er anlegget utført med kabelbroer/kabelkanaler som føringsveier. Installasjoner i hovedsak som åpent kabelanlegg med noe skjult anlegg i kontorområder av bygget	Alle elkraftinstallasjoner som er installert i bygget er utgått på dato og er ikke egnet for videre tilpasninger til nye bruk av bygget.	3		S	2	Det er medtatt demontering av alle elkraftinstallasjoner i bygget samt inntakskabler fra ny nettstasjon plassert på gårdsplass ved bygget mot nord/øst.	kr 420 000,00	6000		kr 70,00
5	Tele og automatisering											
50	Generelt installasjoner for tele og automatisering	Alle tele- og automatiseringsinstallasjoner er av eldre årgang. Tele- og automatiseringsanlegg som er installert i bygget omfattes i hovedsak av uttak til IKT, brannalarmanlegg, innbruddsalarm- og adgangskontrollanlegg.	Alle tele- og automatiseringsinstallasjoner som er i bygget er utgått på dato og er ikke egnet for videre tilpasninger til nye bruk av bygget.	3		S	2	Det er medtatt demontering av alle tele- og automatiseringsinstallasjoner i bygget.	kr 180 000,00	6000		kr 30,00
510	Tekn. Funksjonalitet								kr 0,00			
	NS 3455:1993	Bygningsfunksjonstabell										

Snitt TG 3

1	A	Sum estimerte kostnader		eks mva	56 591 666
2	B	Uforutsatte kostnader, %andel av A	30 %	eks mva	16 977 500
3	C	Rigg og drift kostnader, %andel av A+B	20 %	eks mva	14 713 833

4	D	Sum entreprenørkostnad		eks mva		88 282 999
5	E	Prosjekteringskostnad, %andel av A+B	15 %	eks mva		11 035 375
6	F	Totalkostnad eks mva, sum D+E		eks mva		99 318 374
7	G	Merverdiavgift	25 %	mva		24 829 594
8	H	Totalkostnad inkl mva		inkl mva		124 147 968

5.2. PRIORITERTE TILTAK

5.2.1. TAK, NEDLØP OG DRENERING

Taktekking, takkonstruksjon og mekanisk sikring og bortledning av takvann bør prioriteres. Alle underliggende tiltak avhenger av at tak er sikret mot lekkasje og at vann blir ført vekk fra bygningen.

5.3. UKJENT TILSTAND

5.3.1. VVS

Tilstrekkelig med undersøkelser er ikke gjennomført per dags dato.

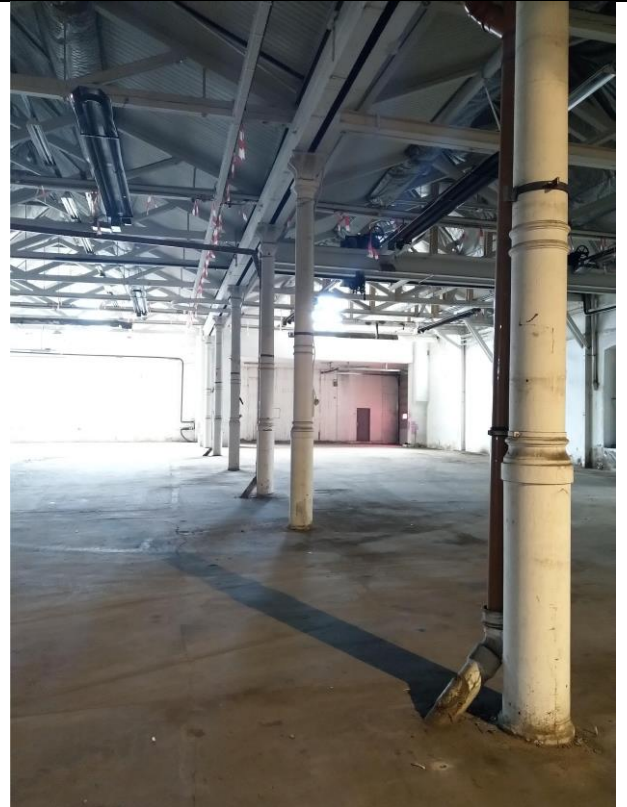
6. FOTODOKUMENTASJON

6.1. BYGNINGSDELER

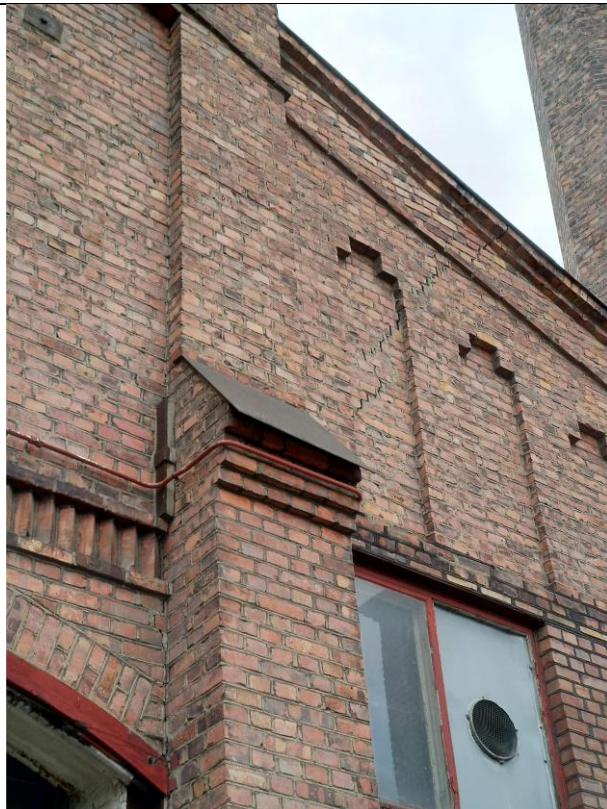
Fotonummer referer til bygningsdelsnummer i tilstandsanalysetabellen. Der det er flere foto for samme bygningsdel, er et løpenummer lagt til. Viser til fasadeoversikt og romoversikt for plassering.

217: Nedløp og drenskum, fasade vest 6

222: Støpte jernsøyler mellom seksjon 1 og 2.

231-1: Yttervegg, fasade øst 6 mot skorstein.

231-2: Yttervegg tredje etasje seksjon 1.

233: Glassfasade, fasade nord 1.

234-1: Støpejernsvinduer, fasade øst 1.

234-2: Trevindu, fasade vest 5.

234-3: Inngangsdør, fasade vest 3.

234-4: Garasjeport, fasade nord 6.

236.1: Innvendig overflate, rom S3-1301 vegg mot S4.

236.2: Detalj innvendig overflate, rom S3-1301 utsnitt av 236.1.

241: Bærende innervegger, rom S3-1301 mot S4.

242: Ikkebærende innervegg, rom S1-1301 mot S2.

244: Innvendig vinduer, dører og foldevegger, rom S4-1103.

252: Gulv på grunn, støpt dekke, rom S6-1101.

265.2/265.2: Faste himlinger, rom S4-1301.

261-1.1/261-1.2: Tretakstoler, hhv. rom S4-1301 og S4-1303.

261-2: Takstol understøttet med søyle, rom S6-1101.

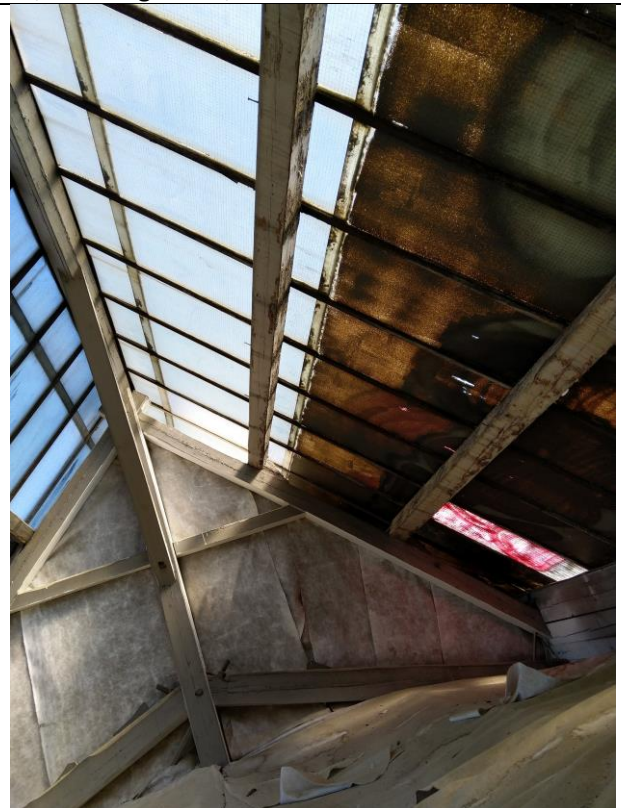
261-3.1/261-3.2: Ståltakstoler, rom S4-13011.

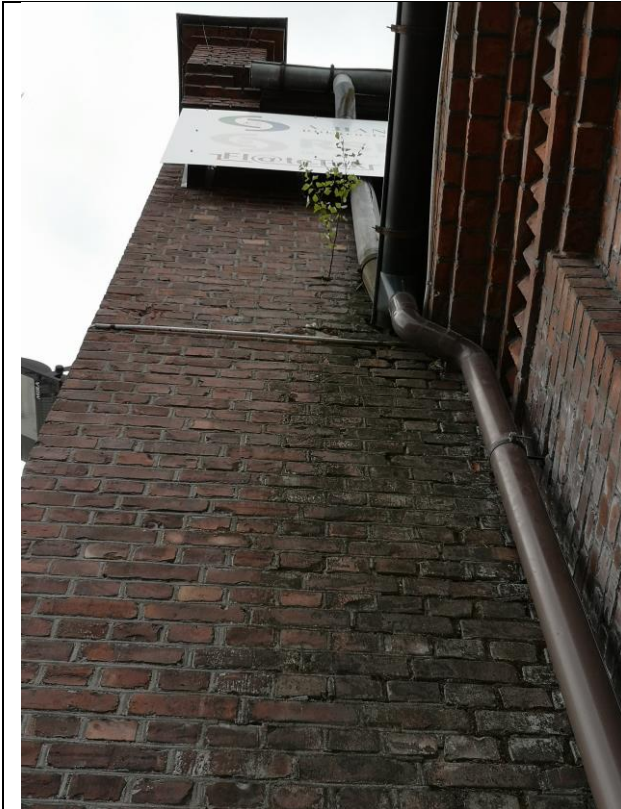
262-1.1/262-1.2: Taktekking, hhv. takflate T4-41/T3-42 og T1-42/T2-41.

262-2.1/262-2.2: Integreerte takrenner mellom takflater, mellom takflate T1-42 og T2-41.

263: Overlys over seksjon 6, OL-06.

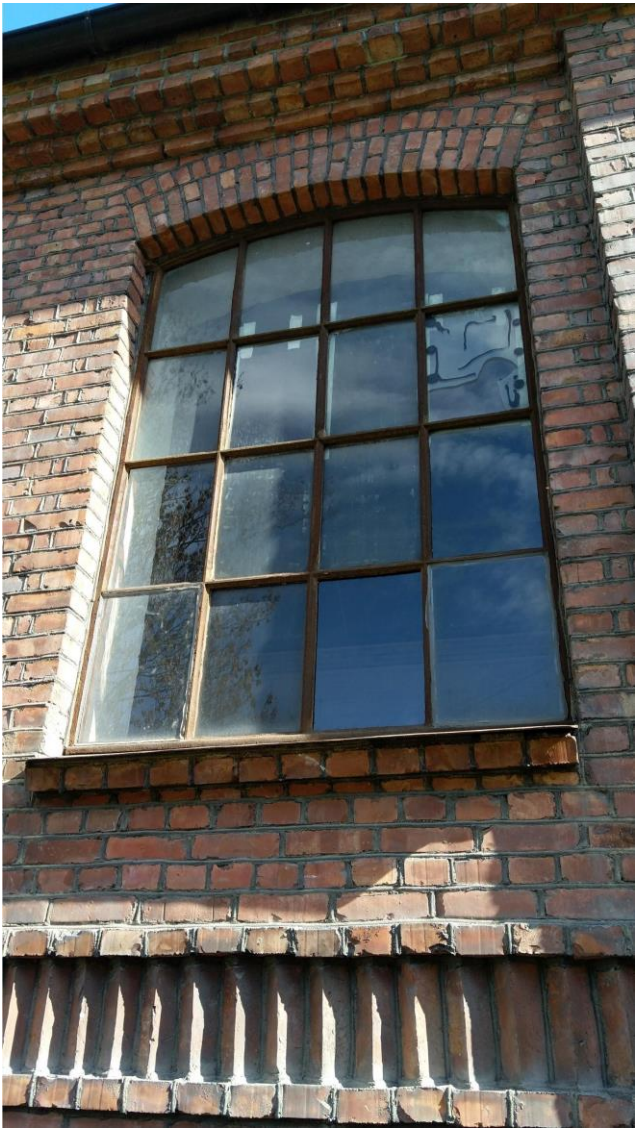

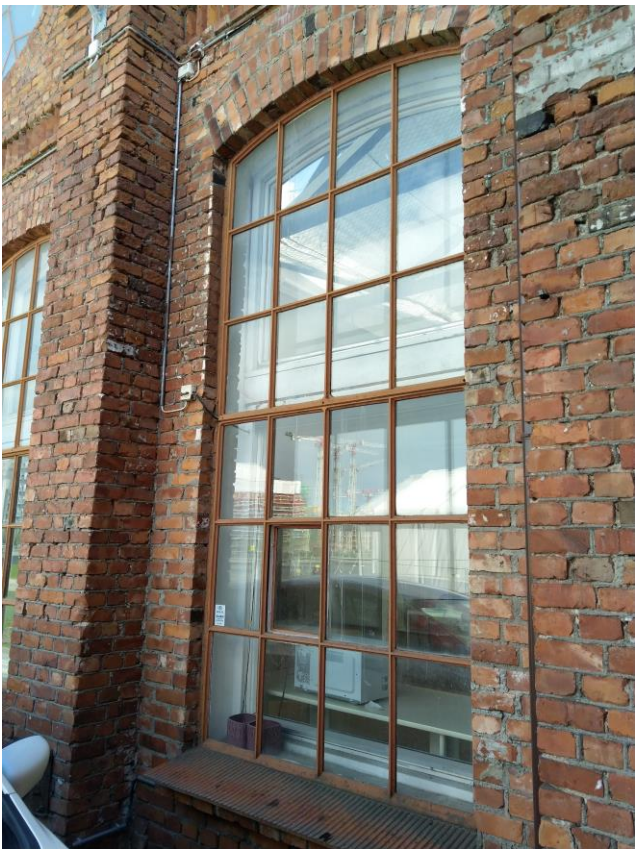
265: Nedløp mellom fasade nord1 og øst2.

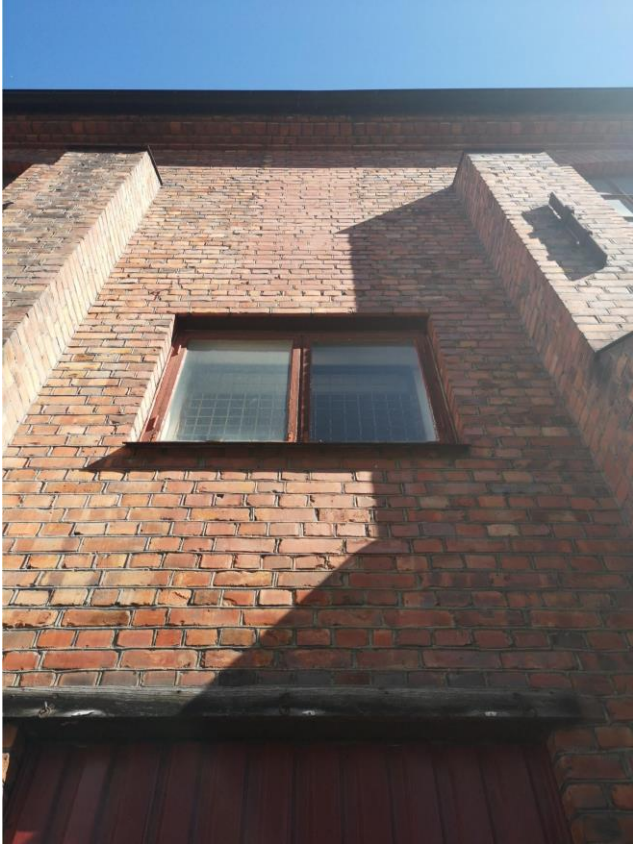

271: Skorstein mellom takflate T3-42 og T4-41 mot øst.

6.2. VINDUSSKJEMA

Navn	Eksempelbilde	Antall per fasade	Detaljer (størrelse BxH)
V1		7 stk. Fasade Sør2 3 stk. fasade sør 3 1 stk. fasade vest 1 2 stk. fasade øst 6 Total 13 stk.	Støpejernsramme 150x200cm Innvendig kittet ruter

V2		6 stk. Fasade Sør 2 2 stk. fasade sør 3 3 stk. fasade vest 1 3 stk. fasade vest 4 3 stk. fasade vest 6 3 stk. fasade vest 7 6 stk. fasade øst1 1 stk. fasade øst2 1 stk. fasade øst 3 4 stk. fasade øst 4 3 stk. fasade øst 6 Total 35 stk.	Støpejernsramme 150x300 Innvendig kittet vindu
V3		1 stk. fasade sør 1 2 stk. fasade sør 3 1 stk. fasade vest 5 1 stk. fasade nord 1 2 stk. fasade øst 6 Total 7 stk.	To-fags enkeltrutete trevindu 150x120

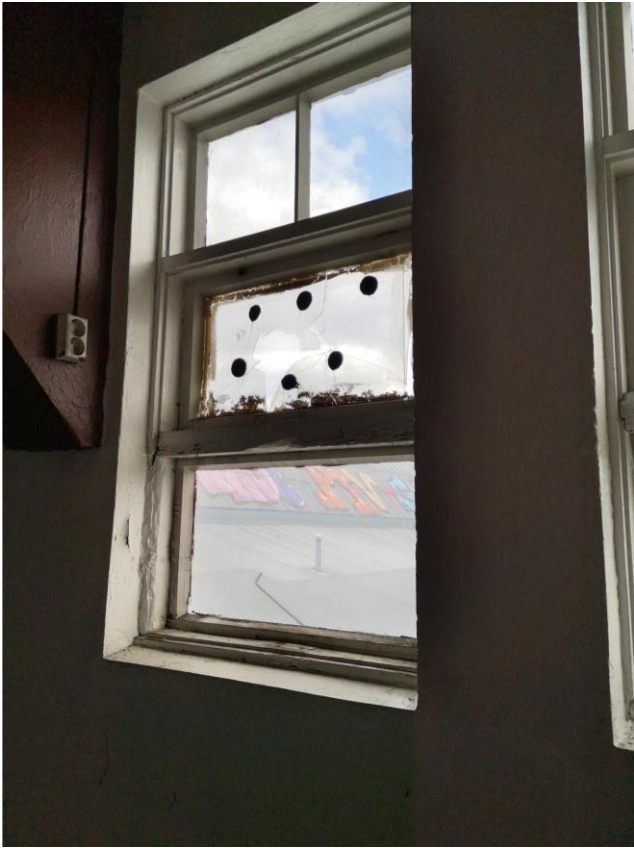
V4		1 stk. fasade sør 3 Total 1 stk.	tre-fags seks-rams vindu, utadslående sidehengslet 150x165
V5		1 stk. fasade sør 3 Total 1 stk.	to-fags vindu utadslående sidehengslet 150x105

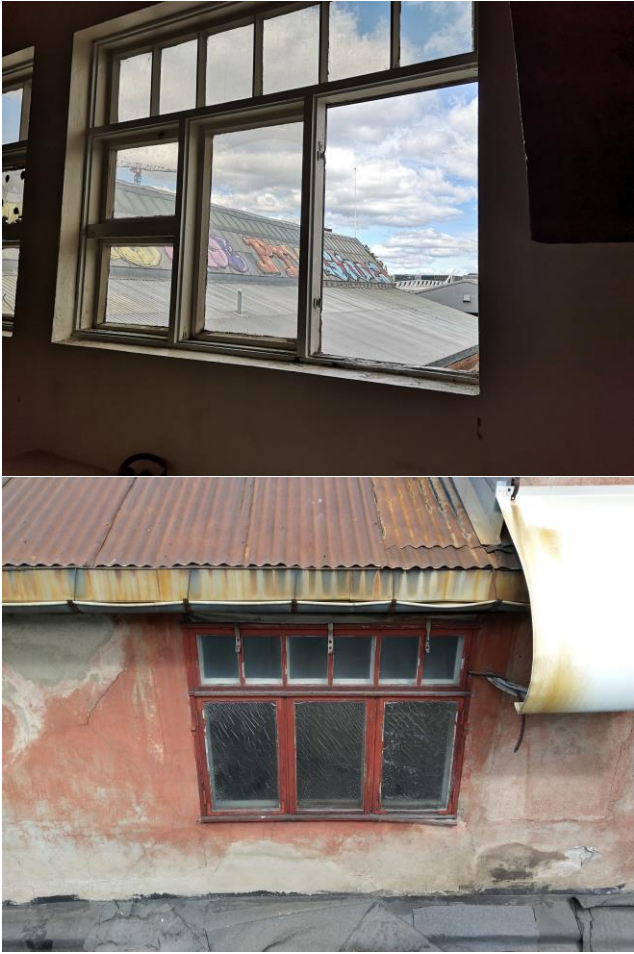
V6		2 stk. fasade sør 3 4 stk. fasade vest 1 1 stk. fasade vest 3 2 stk. fasade øst 3 1 stk. fasade øst 3 (kuttet så nederste tre ruter er fjernet) Total 10 stk.	12-rutete støpejernsvindu med bue. Er tilsvarende øvre del V2 150x150
----	--	---	--

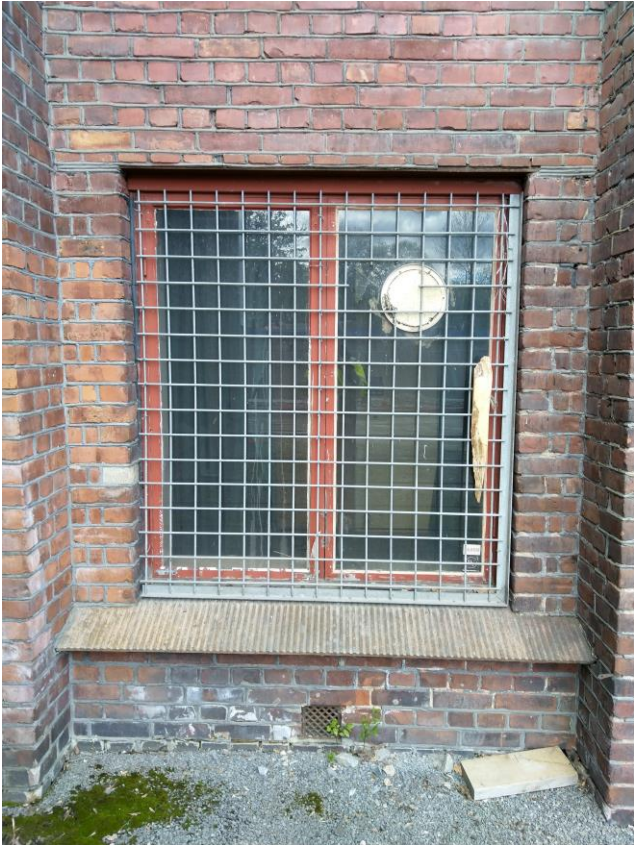
V7		1 stk. fasade vest 2 1 stk. fasade øst 4 1 stk. fasade øst 5 1 stk. fasade vest 3 (er ikke originalt. akryl eller plastglass med falske sprosser) Total 4 stk.	Diameter ca. 200
-----------	--	--	-------------------------

V8		1 stk. fasade nord 2 Total 1 stk.	250x150 Støpejernsvindu med sprosser. En glassrute sprukket. Rustet. Glass kittet inn fra innsiden, bortsett fra to ruter. Nyere enn andre støpejernsvinduer, noe som vises pga profilering i srossene.
V9		2 stk. fasade vest 4 1 stk. fasade øst 3 Total 3 stk.	todelt støpejernsvindu åpning midten av nedre del 300x300

V10		1 stk. fasade vest 5 1 stk. fasade nord 1 2 stk. fasade øst 6 Total 4 stk.	støpejernsvindu 150x165
V11		1 stk. fasade vest 5 3 stk. fasade øst 1 4 stk. fasade nord 1 Total 8 stk.	to-fags vindu utadslående sidehengslet 150x130

			
V12		1 stk. fasade nord 2 2 stk. fasade nord 4 5 stk. fasade sør 1A Total 8 stk.	enkeltfags tre-rams vindu 75x175

V13		4 stk. fasade nord3 6 stk. fasade sør 1A Total 10 stk.	tre-fags fire-rams vindu 175x175
-----	--	--	---

V14		2 stk. fasade øst1 Total 2 stk.	to-fags to-rams vindu 150x145
V15		1 stk. fasade øst 3 Total 1 stk.	tre-fags tre-rams seks ruter 120x60

V16	 	3 stk. fasade sør1A 12 stk. fasade sør 1B Total 15 stk.	støpejernsvindu 70x100
V17		1 stk. fasade sør1A	Tre-fags tre-rammer vindu 175x100

6.3. DØRSKJEMA

D1		1 stk. Fasade sør 3	150x210 Dør i jern med metallbeslag over. Slitt i overflate, men ikke defekt.
D2		1 stk. Fasade vest 3	Inngangsdør i trekompositt. Satt inn i vegg med skum. Dør er 100x210. Inkl sidefelt 150x210.
D3		1 stk. Fasade vest 4 1 stk. Fasade vest 5	Inngangsdør. Dør 80x210. Felt 150x215 Ramme 150x215. Dør 80x210. Fuget med silikon, overmalt. Står på tresvill uten sikring mot fukt. Åpning i skøyt mellom glass i felt på hver side.

D4		2 stk. fasade nord 1	Inngangsdører. En innadslående og en utadslående. 80x210.
D5		1 stk. fasade nord 1	80x210 dør
D6		1 stk. fasade vest 6	Ståldør 105*220. Satt rett på fundament. Skummet mot vegg. Brannøkkelskap på venstre side.

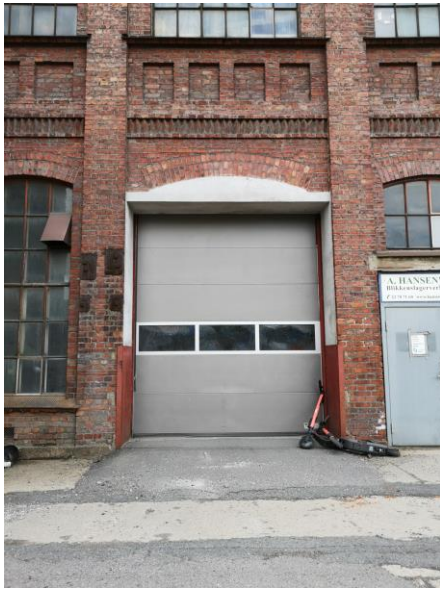
D7		1 stk. fasade øst 1	Ståldør. 85*210. Går ut i det fri i andre etasje uten repos eller trapp å gå ut på.
D8		1 stk. fasade øst 3	Ståldør. 100x210.

6.4. PORTSKJEMA

P1		1 stk. Fasade sør 2	Port. 4x5m. Selve portdør er galvanisert stål med plastruter. Stålramme, og skjørt av trebord i topp. Noe overflaterust på ramme.
P2		1 stk. fasade nord 1	Garasjeport. 3,5*3m. Overlys

P3		2 stk. fasade nord 2	4,5x4,5m
P4		2 stk. fasade nord 3	4x4,5m Skyveport. Dør i ene porten

P5

1 stk. fasade øst 3,5x4m
3
1 stk. fasade
nord 6
1 stk. fasade øst
6

26.06.2019

26.06.2019

X Tore Jortveit

Utarbeidet av

X Lasse Ruud

Godkjent av

Signert av: Jortveit, Tore Storm (NOTJ200561)

Signert av: Ruud, Lasse (NOLR200565)

Vedlegg 7

Miljøteknisk rapport og tiltaksplan

Bispegata 16, Middelalderparken

Rekvirent: Eiendoms- og byfornyelsesetaten,
Oslo kommune

DMR-saksnr.: 18-0034

Dato: 30.08.2018

DMR MILJØ OG GEOTEKNIKK AS

Smedgata 32, 0651 Oslo

Tlf. 94 05 00 00

E-mail: oslo@dmr.as

www.dmr.as

Miljøteknisk rapport. Bispegata 16, Middelalderparken.

Innhold

1. Registreringsblad	2
2. Innledning	3
2.1 Bakgrunn	3
3. Innledende vurderinger	3
3.1 Geologi	3
3.2 Fremmede plantearter	4
3.3 Historisk redegjørelse og tidligere undersøkelser	5
4. Supplerende undersøkelser, feltarbeid og prøvetaking	10
4.1 Feltarbeid	10
4.2 Prøvetaking	10
4.3 Analyseprogram	10
5. Resultater	12
5.1 Jordprøver	12
5.2 Poreluftprøver (under gulvet i lokomotivverkstedet)	16
6. Vurderinger	17
6.1 Jordprøver	17
6.2 Poreluftmålinger	17
6.3 Gassmålinger	17
7. Tiltaksplan	17
7.1 Bakgrunn for tiltak	17
7.2 Beskrivelse av tiltak	17
7.3 Tidsplan	18
7.4 Disponering av forurensede masser	19
7.5 Håndtering av vann i byggegrop	19
7.6 Risiko for spredning under gravearbeid	20
7.7 Kontroll og overvåkning	21
8. Risikovurdering	22
9. Dokumentasjon av tiltaksgjennomføring	22
10. Referanser	23

Vedlegg 1.1 Kart over prøvetakingspunkter for gamle og nye miljøprøver

Vedlegg 1.2 Kart over prøvetakingspunkter for poreluft

Vedlegg 2. Massebeskrivelser

Vedlegg 3. Tabell gassmålinger

Vedlegg 4. Analyserapporter fra Eurofins Norge AS

Saksbehandlere

Mikael Nielsen
Prosjektleder

Per Christian Ekre
Miljøgeolog

Kvalitetssikring

Claus Larsen
Sivilingeniør

1. Registreringsblad

Rekvirent	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
Lokalitet	Bispegata 16, gnr./bnr. 234/7, Oslo
DMR-saksnummer	18-0034

Dato	30.08.2018
Saksbehandler	Mikael E. Nielsen/Per Christian Ekre
Kvalitetskontroll	Claus Larsen

Konsulent	DMR Miljø og Geoteknikk AS, Smedgata 32, 0651 Oslo
Borentreprenør	VG Maskin AS
Analyselaboratorium	Eurofins Norge AS

DMR Miljø og Geoteknikk har blitt engasjert av Eiendoms- og byfornyelsesetaten til å utarbeide en miljøteknisk datarapport og deretter en tiltaksplan for miljøundersøkelsene utført i Bispegata 16, gnr/bnr. 234/7 i Oslo kommune.

Undersøkelsen ble utført ved poreluftsmålinger, gassmålinger og sjakting med gravemaskin i perioden mellom 11.-21. juni 2018. Poreluftsmåling og gassmåling ble utført i 10 punkter inne i det gamle jernbaneverkstedet. Sjakting med gravemaskin ble gjort i 11 punkter utendørs på eiendommen.

Det er påvist forurensning over normverdi i ni av 18 prøver. Jordprøvene er konstatert med forurensning opptil tilstandsklasse 5 innenfor tiltaksområdet.

Det er ikke påvist metangass i de utførte målingene. Det er konstatert et mindre innhold av hydrokarboner i flere av poreluftprøvene. Innholdene er i seg selv ikke så høye at de vurderes å utgjøre en risiko for inneklimate i bygget. Det tyder imidlertid på at det kan finnes oljeforurensset grunn eller betong under nåværende gulv. I tillegg kan det ikke avvises, at det kan være lokale hotspots med oljeforurensning under gulvet.

Det anbefales i utgangspunktet at forurenset jord i klasse 4 og 5 graves ut i det omfang det er mulig av hensyn til kulturlaget og bygget på eiendommen og leveres til godkjent mottak. Masser i tilstandsklasse 3, ned til 1 m, graves ut i det omfang det er mulig av hensyn til kulturlaget og leveres til godkjent mottak. Klasse 1-2 jord kan gjenbrukes på eiendommen hvis den er egnet til dette eller leveres til godkjent mottak.

Det kan bli nødvendig å etterlate klasse 4-5 jord under bygget på området. Da det ikke helt kan avvises at det kan være risiko for igjen forurensning etableres en kum til å overvåke dersom dette skjer. Kummen skal samtidig kunne anvendes til og avverge hvis det blir behov for det.

Hvis det blir nødvendig å etterlate klasse 3 jord i den øverste meter av hensyn til kulturlaget er det krav om utlegging av kraftig markeringsnett og det er oppsatt begrensning for områdets anvendelse slik at kontakt med den forurensede jord ikke er mulig.

Det er registrert forekomst av fremmede arter (svartelistede arter) nærme tiltaksområdet som må tas hensyn til ved bortkjørsel av jordmasser fra området.

Avfall som kjøres ut av tiltaksområdet må basiskarakteriseres innen det når endelig mottaker. Ved ønske om å levere avfall eller løsmasser til mottak for inert avfall, kan det bli stilt krav om å dokumentere massenes utlekkingspotensiale for tungmetaller iht. avfallsforskriftens kap. 9.

Det foreligger ikke opplysninger om at det tidligere har vært konstatert syredannende berggrunn i området. Ved mistanke om forurensede jordmasser eller syredannende berggrunn i utgravningen må DMR tilkalles. Konstateres det syredannende berggrunn må det leveres til godkjent mottak. Er det snakk om større forekomster av f.eks. alunskifer, kan det videre bli aktuelt å foreta en måling av radioaktivitet i henhold til /7/.

2. Innledning

2.1 Bakgrunn

Etter Bane NORs ferdigstilling av Follobanen, skal Middelalderparken opparbeides på nytt. I den forbindelse skal det bygges aktivitetsplass på gnr./bnr.234/7, inntil Lokomotivverkstedet.

DMR Miljø og Geoteknikk har blitt engasjert av Eiendoms- og byfornyelsesetaten til å bistå med gjennomføringen av en miljøteknisk grunnundersøkelse i Bispegaten 16 i Middelalderparken.

Figur 2.1: Kart over tiltaksområdet og omegn. Rød sirkel markerer tiltaksområdet.

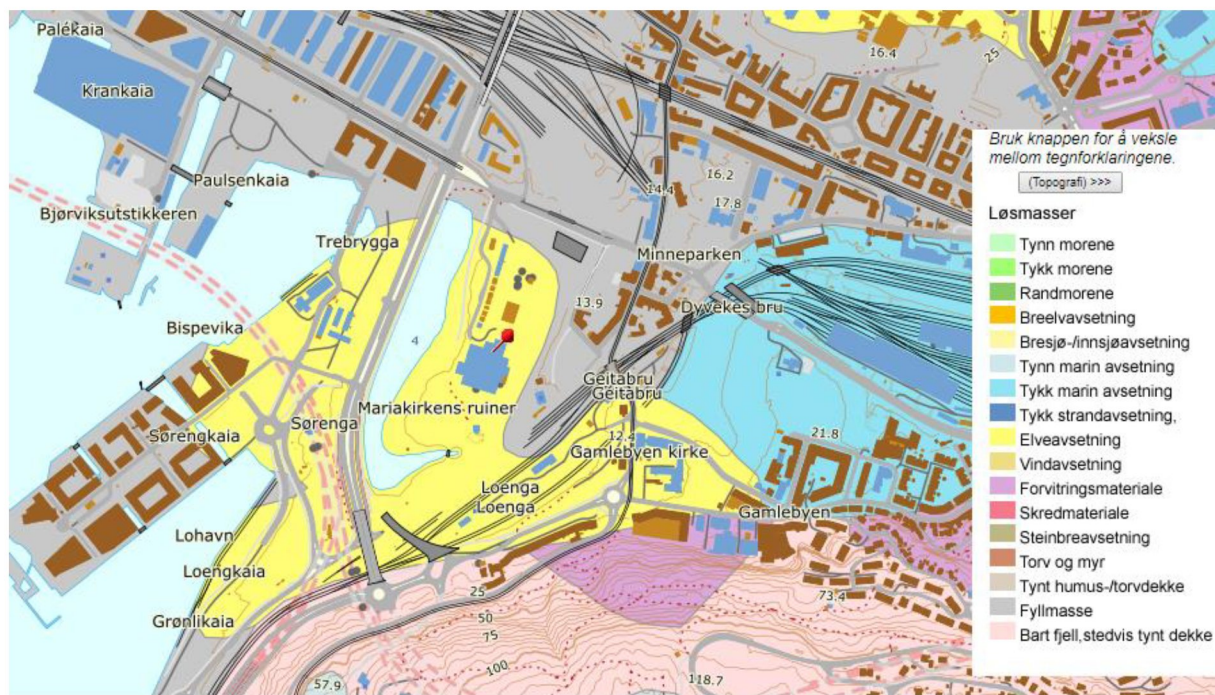
3. Innledende vurderinger

Den innledende vurderingen er gjennomført ut fra:

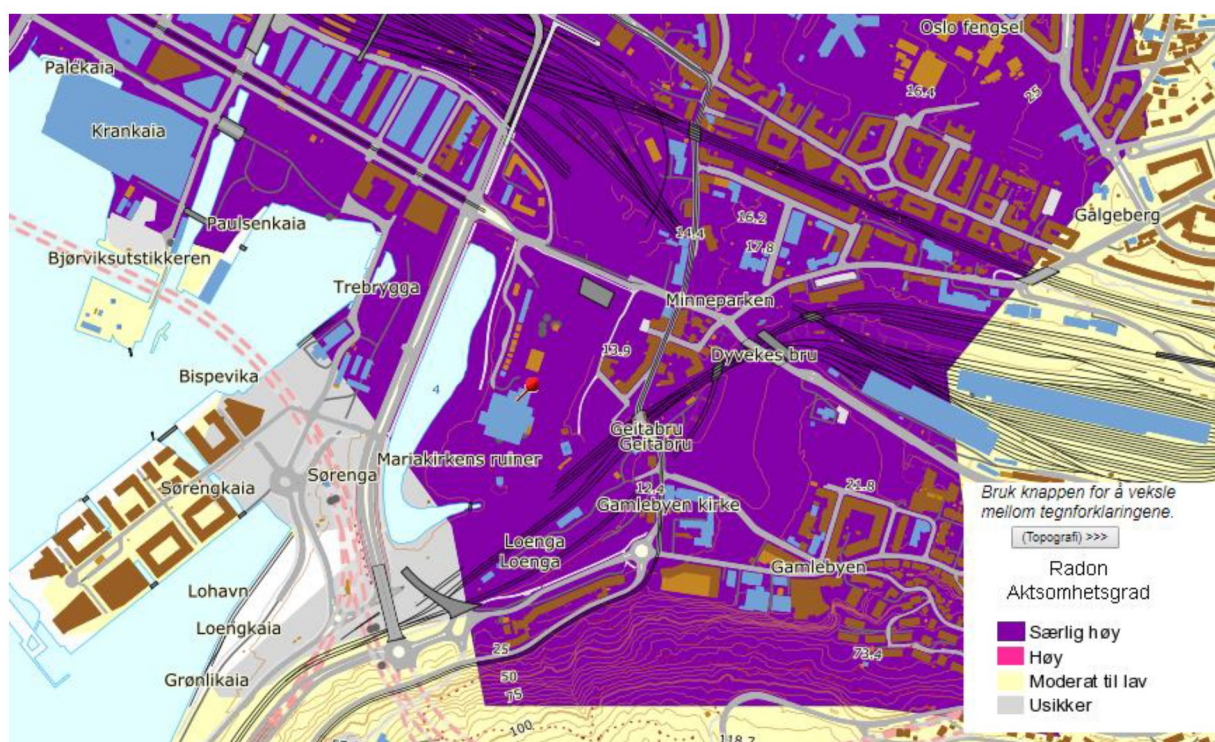
- Aktsomhetskart over forurenset grunn fra Bymiljøetaten.
- Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase.
- Historiske flyfoto.
- NGUs databaser.
- Plan- og bygningsetatens undergrunnsarkiv.
- Befaring på lokaliteten er utført av Mikael Nielsen, Per Christian Ekre og Linda Fauske DMR.

3.1 Geologi

I henhold til NGU sine sider består grunnen av elve- og bekkeavsetninger som er dominert av sand og grus. Nærliggende områder består av fyllmasser, forvittringsmateriale og tykke marine avsetninger. Det er registrert særlig høy radonaktsomhet i tiltaksområdet.

Figur 3.1: Løsmassekart fra NGUs karttjeneste Arealis.

Figur 3.2: Aktsomhetsområder for radon hentet fra NGUs karttjeneste Arealis.

3.2 Fremmede plantearter

Det er registrert fremmede plantearter tett på tiltaksområdet. Fremmede arter (tidligere kalt svartelistede arter) er arter som opptrer utenfor sitt naturlige utbredelsesområde og kan utgjøre risiko i norsk natur. Det er ingen fremmede arter innenfor tiltaksområdet, kun en fugleart. I

nærliggende område er det blant annet registrert vinterkarse, bladflaks, kanadagullris, kjempebjørnekjeks og alaskakornell.

Figur 3.3: Kart over fremmede arter i området hentet fra Miljøstatus.no. Fremmede arter er markert med grønne merker og gjelder både planter og dyr.

3.3 Historisk redegjørelse og tidligere undersøkelser

Middelalderparken tilhører Gamlebyen bydel, hvor det finnes ruiner og levninger av en middelalderby som var på sitt største på 1300-tallet. Middelalderparken er et automatisk fredet kulturminne, og består blant annet av ruiner av Mariakirken, Kongsgården og Clemenskirken. Deler av ruinene av Kongsgården ble fjernet ved bygging av lokomotivverkstedet i Bispegata 16. Bygget ble oppført i 1893 som lokomotivverksted for NSB. Det er bevaringsverdig, og bygget i teglstein med nygotiske fasader (NIKU, 1995).

Historiske flyfoto av området indikerer også at området har vært tilknyttet industri i en lang periode, og med flere bygg og containere/lagerskur nord og vest for lokomotivverkstedet. Området sør for lokomotivverkstedet, hvor det i dag er bevarte ruiner etter Mariakirken og vannspeil, kan derimot se ut til å ha vært tilknyttet jordbruksarealer rundt 1930-tallet. Vannspeilet viser også til en vesentlig forandring som har blitt gjort i området. Strandlinjen vest for Middelalderparken ble ferdigstilt i 2001 og ble laget for å gjenskape strandlinjen slik den skal ha vært i middelalderen (Asplan Viak, 2011).

1937.

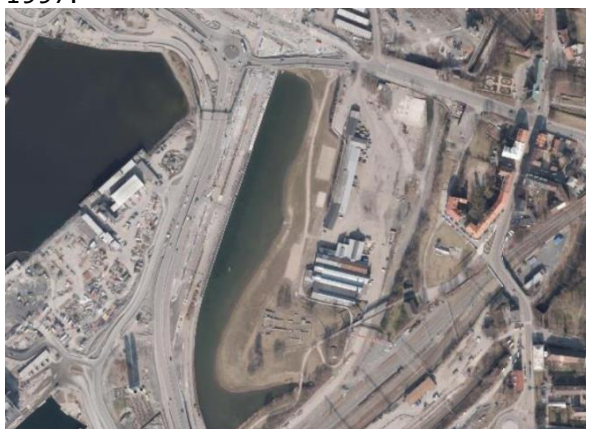
1971.

1997.

2001.

2014.

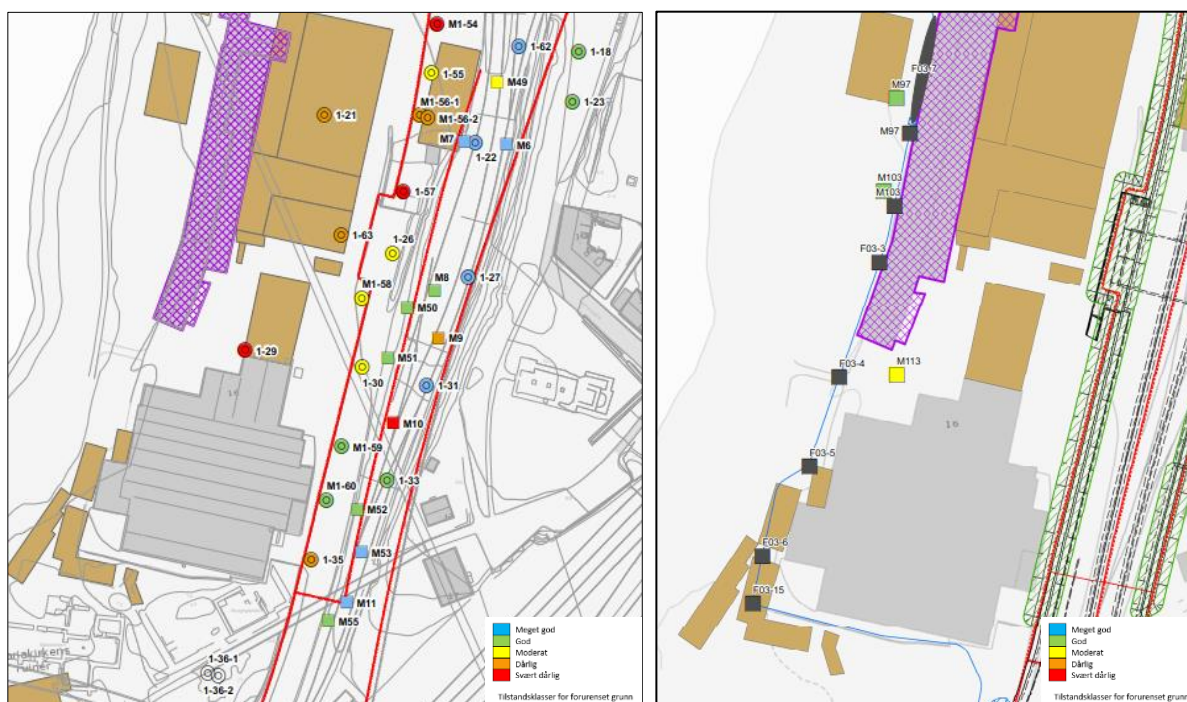

2017.

Figur 3.4. Flyfoto fra Finn.no.

I forbindelse av bygging av Follobanen, har det tidligere blitt gjort miljøtekniske undersøkelser i området av NGI for Jernbaneverket. NGI utførte feltarbeid i perioden 6. juni til 11. oktober 2012, hvorav noen av prøvene befinner seg på tiltaksområdet som er tiltenkt aktivitetsplass. I denne rapporten ble det påvist forurensning opptil tilstandsklasse 5 på og i nærheten av tiltaksområdet vist i figur 2.2. Analyseresultatene fra rapporten er vist i figur 2.3 (NGI, 2012).

En sluttrapport har også blitt gjort på området av NGI for Jernbaneverket i 2014, som blant annet omfatter prøvepunkter opptil tilstandsklasse 3 med bly som hovedkomponent. Prøvene har blitt tatt ved sjakting med gravemaskin i mai 2013 på vestsiden og nord for lokomotivverkstedet som vist i figur 2. Noe metallskrap, avfall og svillerester ble funnet i et par av prøvene, men ellers var det ingen lukt eller tegn til forurensning i analyseresultatene fra rapporten, figur 4 (NGI, 2014).

Figur 3.5. Venstre: Kartutsnitt hentet fra NGIs rapport Miljøteknisk kartlegging av forurenset grunn. Viser høyeste påviste forurensning i området øst og nordøst for lokomotivverkstedet (NGI, 2012). Høyre: Kartutsnitt hentet fra NGIs Sluttrapport miljøteknisk oppfølging (NGI, 2014).

Tatt ved sjaktning

	Dybde (m)	L ⁿ leire	TOC	As	Cd	Cr tot	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn	Σ PCB ₇	Naftalen	Fluoren	Fluor- anten	Pyren	Benso(a)- pyren	Σ PAH ₁₆	Bensen	Xylener	Olje C ₁₀ -C ₁₃	Olje C ₁₄ -C ₁₇	Olje C ₁₈ -C ₂₅	Triklor- eten	Tetra- kloreten	Tilstands- klasse	
Prøve			% TS											mg/kg TS (terroffol)													
Normverdi				8	1,5	50	100	1	60	60	200	0,01	0,8	0,8	1	1	0,1	2	0,01	0,2	10	50	100	0,1	0,01		
M8a	0-0,85		i.a.	1,5	0,16	17	22	<0,20	16	24	92	n.d.	0,015	<0,010	0,40	0,68	0,14	2,7	<0,0050	<0,015	<10	9	649	<0,010	<0,020	4	
M8b	0,85-0,9		i.a.	1,7	0,12	19	12	<0,20	20	15	73	n.d.	<0,010	<0,010	0,014	0,012	<0,010	0,026	<0,0050	<0,015	<10	5	80	<0,010	<0,020	1	
M9c	1	L	i.a.	4,3	<0,10	22	19	<0,20	22	11	47	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	0,017	<0,0050	<0,015	<10	11	371	<0,010	<0,020	3	
M9a	0-0,8		i.a.	1,5	<0,10	13	16	<0,20	12	14	49	n.d.	0,026	<0,010	0,11	0,094	0,044	0,87	0,0051	0,033	<10	17	1040	0,012	<0,020	4	
M9b	0,8-1,2		i.a.	2,7	0,15	15	25	<0,20	15	14	66	n.d.	0,019	0,022	0,89	0,49	0,73	5,6	<0,0050	<0,015	<10	39	1490	0,031	<0,020	4	
M9c	1,3	L	i.a.	3,3	<0,10	24	19	<0,20	22	11	50	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	0,012	<0,010	0,029	<0,0050	<0,015	<10	3	23	0,038	<0,020	1	
M10	0-0,4		i.a.	2,7	<0,10	17	18	<0,20	16	21	99	n.d.	0,033	<0,010	0,15	0,13	0,034	0,62	<0,0050	<0,015	<10	<2	94	0,017	0,047	3	
M11a	0-1		i.a.	2,9	0,12	17	26	<0,20	16	22	77	n.d.	0,057	<0,010	0,20	0,17	0,082	1,4	<0,0050	<0,015	<10	<2	50	0,01	<0,020	1	
M11b	0,8-1	L	i.a.	2,7	<0,10	23	20	<0,20	15	12	43	n.d.	<0,010	<0,010	0,079	0,068	0,024	0,4	<0,0050	<0,015	<10	<2	<13	<0,010	<0,020	1	
M50a	0-0,7			4,1	4,0	0,97	15	36	<0,20	15	50	112	n.d.	0,044	0,012	0,51	0,44	0,27	3,0	<0,0050	<0,015	<10	3	137	0,03	<0,020	2
M50b	1-1,5	L	i.a.	3,0	0,2	20	19	<0,20	16	11	33	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,0050	<0,015	<10	<2	14	i.a.	i.a.	1	
M50c	2	L	2,2	4,2	0,36	20	18	<0,20	20	11	42	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,0050	<0,015	<10	<2	33	<0,010	<0,020	1	
M51a	0-0,7		i.a.	6,1	0,56	20	63	<0,20	18	75	143	n.d.	0,064	<0,010	1,2	0,83	0,17	3,5	<0,0050	<0,015	<10	<2	106	<0,010	<0,020	2	
M51b	0,8-1,2		i.a.	4,1	0,14	13	19	<0,20	19	8	28	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	0,014	<0,015	<10	<2	38	<0,010	<0,020	2	
M52a	0-1,3		i.a.	4,7	0,64	20	42	<0,20	18	55	143	n.d.	0,028	<0,010	0,27	0,25	0,16	1,9	<0,0050	<0,015	<10	<2	106	0,022	<0,020	2	
M52c	1,7-2	L	i.a.	4,1	0,43	25	21	<0,20	24	13	54	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,0050	<0,015	<10	<2	<13	0,037	<0,020	1		
M53	0-1,6		3,4	3,5	0,44	17	27	<0,20	18	59	93	n.d.	0,027	<0,010	0,12	0,10	0,063	0,68	<0,0050	<0,015	<10	<2	27	0,03	<0,020	1	
M55a	0-1		3,82	3,9	0,3	15	31	<0,20	14	23	69	n.d.	0,023	<0,010	0,29	0,24	0,13	1,6	<0,0050	<0,015	<10	<2	31	<0,010	<0,020	2	
M55c	1,1-1,5	L	i.a.	5,3	0,48	25	23	<0,20	23	14	46	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,015	<10	<2	<13	i.a.	i.a.	1	

Tatt ved naverboring

Prøve	Dybde (m)	L= leire	TOC % TS	As	Cd	Cr tot	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn	Σ PCB ₇	Naftalen	Fluoren	Fluor-anten	Pyren	Benso (a) pyren	Σ PAH ₁₆	Bensen	Toluen	Etyl-bensen	Xylener	Olje C ₁₀ -C ₁₃	Olje C ₁₄ -C ₁₇	Olje C ₁₈ -C ₂₅	Penta-Morfenol	Heksaaklor-bensen	Triklor-eten	Tetra-kloren	Tilstands-klasse
Normverdi				8	1,5	50	100	1	60	60	200	0,01	0,8	0,8	1	1	0,1	2	0,01	0,3	0,2	0,2	10	50	100	0,006	0,01	0,1	0,01	
M1-21a	0-0,6	i.a.	2,0	0,1	14	27	<0,20	12	79	95	n.d.	0,04	0,03	2,0	1,6	0,70	9,6	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	64	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	3	
M1-21c	0,85-1,1	i.a.	3,4	0,5	11	130	<0,20	16	57	188	n.d.	0,38	<0,010	0,30	0,23	0,11	2,0	0,011	<0,030	<0,20	0,04	<10	<2	65	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	2	
M1-21d	1,1-1,6	i.a.	5,1	0,5	15	212	0,6	16	133	317	n.d.	0,06	0,04	0,73	0,61	0,61	5,8	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	22	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	3	
M1-21e	1,7-1,9	i.a.	7,3	0,2	15	2580	<0,20	18	102	234	0,0033	0,07	<0,010	0,13	0,12	0,08	0,95	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	5	144	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	4	
M1-21f	1,9-2,4	L	i.a.	3,2	<0,10	20	19	<0,20	16	10	44	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	14	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	1
M1-26a	0,6-1	i.a.	4,6	<0,10	35	48	<0,20	34	26	105	n.d.	0,89	1,6	2,9	2,6	0,61	21	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	13	<2	269	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	3	
M1-26b	1,2-1,3	L	i.a.	4,3	<0,10	25	19	<0,20	33	11	186	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	20	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	
M1-27a	0-1	i.a.	0,7	<0,10	11	11	<0,20	8,8	8,4	40	n.d.	0,01	<0,010	0,01	0,01	<0,010	0,10	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	<13	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	1	
M1-27b	1,1-1,5	L	i.a.	4,7	<0,10	29	24	<0,20	27	13	59	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	<13	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	
M1-29a	0-1,2	i.a.	7,7	0,6	20	118	0,2	14	143	496	0,28	0,04	0,05	1,9	1,5	0,73	9,1	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	128	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	3	
M1-29b	1,3-1,5	i.a.	3,2	0,4	27	44	<0,20	15	87	384	0,094	0,08	0,08	1,4	1,2	0,70	8,0	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	27	270	270	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	3	
M1-29c	2,1-2,4	L	i.a.	3,1	<0,10	20	19	<0,20	17	11	45	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	18	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	
M1-30a	0-0,8	i.a.	6,5	<0,10	46	93	<0,20	59	70	148	0,013	0,08	0,01	0,43	0,42	0,29	3,0	0,018	0,12	<0,02	0,098	<10	<2	338	<0,006	<0,0050	0,025	<0,010	3	
M1-30b	0,9-1,5	i.a.	5,5	<0,10	30	24	<0,20	32	10	93	n.d.	0,01	<0,010	0,01	0,01	<0,010	0,03	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	24	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	1	
M1-30d	1,8-2,4	L	i.a.	5,7	<0,10	20	14	<0,20	25	10	44	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	62	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1
M1-31	0-1	i.a.	2,0	<0,10	13	25	<0,20	15	10	53	n.d.	<0,010	<0,010	0,04	0,02	<0,010	0,11	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	13	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	
M1-31b	0-1	i.a.	2,4	<0,10	17	31	<0,20	15	15	56	n.d.	0,02	<0,010	0,35	0,35	0,12	1,7	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	109	<0,006	<0,0050	<0,010	0,011	2	
M1-31d	1,1-1,5	L	i.a.	4,4	<0,10	28	27	<0,20	28	14	49	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	17	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	1	
M1-35a	0-0,9	i.a.	<0,50	<0,10	29	19	<0,20	17	6,5	70	n.d.	0,01	<0,010	0,02	0,07	0,06	0,45	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	3	1260	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	4	
M1-35b	1-1,6	L	i.a.	7,9	<0,10	21	17	<0,20	16	12	32	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	17	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1
M1-57a	0-1,5	i.a.	5,5	0,4	45	158	<0,20	43	88	314	n.d.	15	1,8	2,2	1,5	0,54	33	0,017	0,73	0,12	1,6	11	47	1070	0,011	<0,0050	<0,010	<0,010	3	
M1-57b	1,65-2	i.a.	3,4	<0,10	17	28	<0,20	13	25	71	n.d.	0,57	0,12	0,22	0,16	0,08	2,2	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	72	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	2	
M1-57e	2,5-3	L	i.a.	3,9	<0,10	28	25	<0,20	36	14	111	n.d.	0,04	<0,010	<0,010	<0,010	0,05	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	15	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	
M1-58a	0-0,9	i.a.	4,6	0,2	25	38	<0,20	22	55	187	0,078	0,03	0,12	0,84	0,71	0,47	5,8	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	361	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	3	
M1-58b	0,9-1,8	i.a.	5,9	<0,10	20	13	<0,20	19	9,0	39	n.d.	<0,010	0,04	0,36	0,24	0,03	1,0	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	66	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	1	
M1-59a	0-1	1,2	4,5	<0,10	23	29	<0,20	14	25	69	0,021	<0,010	<0,010	0,11	0,11	0,06	0,61	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	75	0,026	<0,0050	<0,010	<0,010	2	
M1-59b	1,1-1,9	i.a.	7,2	<0,10	27	11	<0,20	23	13	41	n.d.	<0,010	<0,010	0,01	0,01	<0,010	0,01	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	3	16	<0,006	<0,0050	0,017	<0,010	1	
M1-59c	2-2,1	i.a.	4,1	<0,10	24	15	<0,20	27	11	40	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	25	<0,006	<0,0050	0,12	<0,010	2	
M1-59d	2,8-3,2	L	i.a.	2,9	<0,10	25	18	<0,20	21	10	47	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	21	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1
M1-60a	0-0,9	i.a.	2,5	<0,10	30	30	<0,20	19	15	101	0,20	0,01	0,04	0,56	0,57	0,39	3,7	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	154	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	2	
M1-60b	1-1,9	i.a.	6,8	<0,10	23	10	<0,20	20	8,2	22	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	2	<13	<0,006	<0,0050	0,065	<0,010	1	
M1-60c	2-2,4	L	i.a.	4,5	<0,10	25	16	<0,20	33	10	46	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	28	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1
M1-63a	0-1,4	0,72	11	5,5	42	698	<0,20	24	380	1120	n.d.	0,01	<0,010	0,19	0,17	0,08	0,86	<0,005	<0,010	<0,02	<0,015	<10	<2	136	<0,006	<0,0050	<0,010	<0,010	4	
M1-63b	1,6-2,4	L	i.a.	4,8	0,1	25	22	<0,20	24	13	54	n.d.	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	n.d.	<0,010	<0,030	<0,20	<0,015	<10	<2	19	i.a.	i.a.	i.a.	i.a.	1	

Prøve	Tilstandsklasse	Arsen	Kadmium	Krom	Kobber	Kvikksølv	Nikkel	Bly	Sink	ΣPCB	Benzo(a)pyren	ΣPAH ₁₆	ΣBTEX	Olje ΣC ₁₀ -C ₁₂	Olje ΣC ₁₃ -C ₁₄
Normverdi		8	1,5	50	100	1	60	60	200	0,01	0,1	2	-	50	100
F03-3 0-0,3m	2	<5	0,20	17	57	0,020	20	28	87	n.d.	0,11	2,1	n.d.	<10	18
F03-3 0,55-0,65m	3	10	0,86	19	120	0,12	24	130	396	0,014	0,35	6,2	n.d.	<10	300
F03-3 0,3-1m	1	<5	0,36	17	44	0,020	22	47	126	n.d.	0,06	1,3	n.d.	<10	42
F03-4 0-0,3m	1	<5	0,28	13	21	0,010	16	29	134	n.d.	0,059	0,91	n.d.	<10	43
F03-4 0,3-1m	1	<5	0,10	7,1	16	0,080	9	15	52	0,0015	0,071	1,1	n.d.	<10	65
F03-5 0-0,3m	2	<5	0,11	8,8	11	0,020	11	8	33	n.d.	0,2	1,8	n.d.	<10	36
F03-5 0,3-1m	2	<5	0,34	14	61	0,080	16	39	221	n.d.	0,054	1,0	n.d.	<10	59
F03-6 0-0,3m	1	<5	0,13	13	24	0,040	13	19	57	n.d.	0,1	1,4	n.d.	<10	46
F03-6 0,3-1m	2	<5	0,78	26	41	0,070	33	64	83	n.d.	0,045	0,72	n.d.	<10	87
F03-7	2	<5	0,35	14	44	0,030	14	27	151	n.d.	0,081	1,3	n.d.	<10	120
F03-15	3	5,5	0,37	23	76	<0,2	22	110	138	n.d.	0,22	2,2	n.d.	<2	67

Dato	Prøve og fargekode for tilstandsklasse	Prøvedybde (m)	Leire (L) svartelistede frø (sp)	Opprinnelsesområde spesifisert	Beskrivelse av massene	Mellomlagret	Prøve tatt fra
2013-05-10	F03-3 0-0,3 m	0-0,3		Vest for Lagerbygget	Fyllmasser av jord, sand, pukk. Ingen lukt eller tegn til forurensning.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-3 0,55-0,65 m	0,55-0,65		Vest for Lagerbygget	Lag av svart masse inneholdende tegl og noe metallskrap opp en filtduk. Ingen lukt.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-3 0,3-1 m	0,3-1		Vest for Lagerbygget	Fyllmasser av sand, jord og rullestein. Ingen lukt eller tegn til forurensning.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-4 0-0,3 m	0-0,3		Mellom Lokomotivverkstedet og Lagerbygget	Fyllmasser av plantejord, sandig lys- og mørkere brun masse, noe rullestein. Ingen lukt eller tegn til forurensning.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-4 0,3-1 m	0,3-1		Mellom Lokomotivverkstedet og Lagerbygget	Fyllmasser av sandig brun masse, skifer i bunn. Ingen lukt eller tegn til forurensning.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-5 0-0,3 m	0-0,3		Vest for Lokomotivverkstedet	Fyllmasser av jord og sand med noe tegl. Ingen lukt.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-5 0,3-1 m	0,3-1	L	Vest for Lokomotivverkstedet	Fyllmasser av sand, jord, noe leire, asfaltrester. Leire i bunn. Ingen lukt eller tegn til forurensning.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-6 0-0,3 m	0-0,3		Vest for Lokomotivverkstedet	Fyllmasser av plantejord og sand, stein, pukk, skifer, innslag av avfallsrester. Ingen lukt.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-6 0,3-1 m	0,3-1	L	Vest for Lokomotivverkstedet	Masser av jord og sand. Leire i bunn. Ingen lukt.	Ved sjakt	Sjakt
"	F03-7			Ukjent	Sand, med organisk innhold, avfall og svillerester.	Nordvest for Lagerbygget	Mellomlagret masse
2013-05-16	F03-15	0-0,9		Kum K3007, sørvest for lokomotivverkstedet	Sand, stein, skifer, sprengstein, tegl, mørtel, flis, leire. Ingen lukt.	Under Bispegata bru, Haven	Sjakt

Figur 3.7. Utlipp med analyseresultater av de aktuelle prøvene hentet fra NGIs Sluttrapport miljøteknisk oppfølging (NGI, 2014).

Området er i dag registrert med forurensning tilsvarende tilstandsklasse 2 i Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase, hvilket er akseptabelt med dagens areal og resipientbruk, og hvor siste registrerte tiltaksrapport er fra sommeren 2016. Ifølge Bymiljøetatens kartbank er lokomotivverkstedet en potensiell forurensningskilde med mulige organiske forbindelser som BTEX, MTBE, PAH, TPH, VHH, alifatiske hydrokarboner, klorerte hydrokarboner og organoblyforbindelser, i tillegg til mulige uorganiske forbindelser som Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb og Zn. Det samme gjelder Bispegata 12, «Borgen», nord for aktivitetsplassen, som også har blitt brukt som mekanisk verksted av NSB, men som i dag er revet.

Ettersom Borgen (bygget i 1916) har hatt delvis likt bruksområdet som lokomotivverkstedet, og er fra omtrent samme tid, så kan man forvente at byggene kan bestå av flere lignende materialer og bygningsdeler. I forbindelse med rivning ble det gjort en miljøkartlegging av NGI og Hjeltnes Consult AS av det fem etasjers høye bygget for å sikre at avfall håndteres riktig. Det ble tatt prøver av betong, murpuss, maling på betongvegger, vinyl på gulv og vegger, vinylister, samt andre bygningsdeler der det var mistanke om helse- og miljøfarlige stoffer. På utvendige tak og vegger ble det blant annet påvist asbest, bly, EE-avfall, høyfrekvent elektronikk, KFK, kvikksølv, PAH og PCB. I 1. etasje av bygget som tidligere ble brukt som lokomotivverksted ble det påvist asbest og antatt asbestholdig isolasjon, bly i blyskjøter, sink i grønnmaling på vegger og søyler med sinkkonsentrasjoner tilsvarende farlig avfall, EE-avfall, kvikksølv i blant annet spoter og kvikksølvlamper/-damplamper, PCB i en motor med PCB-kondensator, dampaggregat, PCB-holdige kondensatorer i lysstoffarmaturer, radioaktive forbindelser (brannvarsler), sjakt med oljeholdig vann og bromerte flammehemmere i celledgummi på varmtvannsrør og teppegulv på kontorer (NGI, 2012b).

Den 6. april 2018 gjorde DMR en inspeksjon og vurdering av mulige forurensningskilder inne i og utenfor lokomotivverkstedet i Bispegata 16. Det var ingen synlige tegn på nedgravde tanker. Det ble observert 3 kummer/septiktanker rundt bygget.

Betonggulvet inni bygget var forholdsvis nytt, og det er uvisst om det kan skjule gamle nedgravde verkstedgraver/smøregraver. Det ble konstatert hulrom under betongen enkelte steder, noe som kan tyde på gamle maskinfundamenter, kabelkanaler eller smøregraver. I tillegg ble det observert to små graver/hull som var overdekket med jerndeksel inne i eksisterende tømmerverksted. Skorstein tyder på at det har forgått oppvarming med brensel, formodentlig kull eller tre på et tidspunkt.

4. Supplerende undersøkelser, feltarbeid og prøvetaking

4.1 Feltarbeid

På prosjektområdet ble det totalt utført 11 prøvetakinger av jord og 10 målinger av poreluft. Det ble den 12. juni utført prøvetaking av jord i 10 punkter, og den 21.juni utført prøvetaking av jord i ett punkt. Undersøkelsen ble gjort ved sjakting med gravemaskin. Prøvepunktene er lokalisert på kartet i vedlegg 1. DMR førte tilsyn under prøvetakingen.

4.2 Prøvetaking

Fra alle sjaktene ble det tatt ut prøver i rilsanposer. Massene fra sjaktene ble geologisk beskrevet i felt før de ble sendt til akkreditert laboratorium for analyser. Prøvene er beskrevet i vedlegg 2.

Informasjon om akkreditering, metoder, deteksjonsgrenser, usikkerhet etc. er gitt i vedlegg 4.

4.3 Analyseprogram

Jordprøvene ble lagret i rilsanposer for så å bli oppbevart i romtemperatur i 18-24 timer, før prøvene ble PID-målt. Det ble benyttet en PID måler av merket «Mini 2000 RAE», som er kalibrert med en 100 ppm isobuthylengassblanding (standard kalibreringsgass). De høyeste konsentrasjonene fra PID-målingene er loggført. Forhøyede PID-målinger indikerer funn av flyktige løsemidler og/eller oljekomponenter i jordmasser. PID i skala fra 1-5 kan skyldes jordmasseras naturlige nivåer av organisk materiale.

Basert på feltobservasjoner og PID-målinger, ble jordprøvene i tabell 4.1 valgt for kjemisk analyse.

Boring/ Prøve	Gravedybde	Tegn på forurensning	Strategi for Prøveutvelgelse	Prøveutvelgelse	
	m			m.u.t.	Parameter
G1	0,6	Nei	Prøve av jordlag	0,2 og 0,5-0,6	a
G2	0,5	Nei	Prøve av fyllmasser	0,5	a
G3	1,25	Nei	Prøve av fyllmasser	0,2 og 1,1	a
G4	0,75	Nei	Prøve av fyllmasser	0,4 og 0,6	a
G5	1,15	Lukt	Prøve av fyllmasser	0,2 og 1,1	a
G6	1,15	Nei	Prøve av fyllmasser	0,2, 0,8 og 1,1	a
G7	0,15	Nei	Prøve av fyllmasser	0,07-0,15	a
G8	1,55	Nei	Prøve av fyllmasser	0,2 og 1,5	a
G9	1,5	Svak lukt	Prøve av fyllmasser	0,5 og 1,5	a
G10	0,4	Nei	Prøve av fyllmasser	0,2	a
G11	0,3	Nei	Prøve av fyllmasser	0,3	a

Tabell 4.1: Feltobservasjoner og utvelgelse av prøver til kjemisk analyse.

- a) Jordprøve valgt til kjemisk analyse for åtte tungmetaller, PCB-7, PAH-16, THC (6 fraksjoner) og BTEX.

5. Resultater

5.1 Jordprøver

Resultater av kjemiske analyser er vist i tabell 5.2-5.6. Tilstandsklasser er angitt i henhold til tabell 5.1, jfr. Miljødirektoratets TA 2553/2009 /2/.

Analyserapporter for kjemiske analyser og poreluftmålinger finnes i vedlegg 4.

		TA-2553				
		1	2	3	4	5
Klassifisering		Normverdi	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig
Hydrokarboner >C8-C10	mg/kg TS	<10	10	40	50	20000
Hydrokarboner >C10-C12	mg/kg TS	50	60	130	300	20000
Hydrokarboner >C12-C35	mg/kg TS	100	300	600	2000	20000
Benzen	mg/kg TS	0,01	0,015	0,04	0,05	1000
Benzo(a)pyren	mg/kg TS	0,1	0,5	5	15	100
Sum PAH	mg/kg TS	2	8	50	150	2500
PCB, sum 7 stk	mg/kg TS	0,01	0,5	1	5	50
Arsen	mg/kg TS	8	20	50	600	1000
Bly	mg/kg TS	60	100	300	700	2500
Kadmium	mg/kg TS	1,5	10	15	30	1000
Krom, total	mg/kg TS	50	200	500	2800	25000
Kobber	mg/kg TS	100	200	1000	8500	25000
Nikkel	mg/kg TS	60	135	200	1200	2500
Sink	mg/kg TS	200	500	1000	5000	25000
Kvikksølv	mg/kg TS	1	2	4	10	1000

Tabell 4.1: Tilstandsklassene angitt etter Miljødirektoratets veileder TA 2553/2009.

Prøvenavn	Enhet	G1 - 0,2	G1 - 0,5-0,6	G2 - 0,5	G3 - 0,2	G3 - 1,1	G4 - 0,4	G4 - 0,6
Klassifisering	-	Klasse 4	Klasse 1	Klasse 1	Klasse 1	Klasse 3	Klasse 2	Klasse 1
Arsen (As)	mg/kg TS	11	1,5	1,6	3,5	5,2	6,0	2,9
Bly (Pb)	mg/kg TS	410	15	17	41	190	71	9,6
Kadmium (Cd)	mg/kg TS	1,2	< 0,20	< 0,20	0,28	0,68	0,37	< 0,20
Kvikksølv (Hg)	mg/kg TS	0,51	0,020	0,015	0,018	0,33	0,35	0,018
Kobber (Cu)	mg/kg TS	270	9,6	28	26	58	110	14
Sink (Zn)	mg/kg TS	550	52	39	74	310	180	39
Krom (Cr)	mg/kg TS	16	9,9	17	11	14	17	19
Nikkel (Ni)	mg/kg TS	21	6,3	16	14	17	17	14
Alifater C5-C6	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C6-C8	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C8-C10	mg/kg TS	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0
Alifater >C10-C12	mg/kg TS	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0
Alifater >C12-C16	mg/kg TS	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0
Alifater >C12-C35	mg/kg TS	nd	nd	nd	nd	20	nd	nd
Alifater >C16-C35	mg/kg TS	< 10	< 10	< 10	< 10	20	< 10	< 10
Alifater C5-C35	mg/kg TS	nd	nd	nd	nd	20	nd	nd
PCB 28	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 52	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 101	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 118	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 153	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 138	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	0,0023	< 0,0020	< 0,0020
PCB 180	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	0,0023	< 0,0020	< 0,0020
Sum 7 PCB	mg/kg TS	nd	nd	nd	nd	< 0,0070	nd	nd
Naftalen	mg/kg TS	0,056	< 0,030	< 0,030	< 0,030	0,32	< 0,030	< 0,030
Acenaftylene	mg/kg TS	0,064	< 0,030	< 0,030	< 0,030	0,070	< 0,030	< 0,030
Acenaften	mg/kg TS	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Fluoren	mg/kg TS	0,036	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Fenantren	mg/kg TS	0,87	< 0,030	< 0,030	0,12	0,29	0,030	< 0,030
Antracen	mg/kg TS	0,094	< 0,030	< 0,030	0,038	0,13	< 0,030	< 0,030
Fluoranten	mg/kg TS	1,4	< 0,030	0,046	0,16	0,88	0,041	< 0,030
Pyren	mg/kg TS	1,2	< 0,030	0,042	0,091	0,78	0,040	< 0,030
Benzo[a]antracen	mg/kg TS	0,50	< 0,030	< 0,030	0,071	0,61	< 0,030	< 0,030
Krysen/Trifenylene	mg/kg TS	0,66	< 0,030	< 0,030	0,098	0,53	< 0,030	< 0,030
Benzo[a]pyren	mg/kg TS	0,70	< 0,030	< 0,030	0,054	0,93	0,036	< 0,030
Indeno[1,2,3-cd]pyren	mg/kg TS	0,52	< 0,030	< 0,030	0,079	0,68	0,065	< 0,030
Dibenzo[a,h]antracen	mg/kg TS	0,13	< 0,030	< 0,030	< 0,030	0,16	< 0,030	< 0,030
Benzo[ghi]perylene	mg/kg TS	0,51	< 0,030	< 0,030	0,078	0,64	0,060	< 0,030
Sum PAH	mg/kg TS	8,1	nd	0,15	1,1	7,7	0,39	nd
Benzen	mg/kg TS	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035
Toluen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Etylbenzen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Aromater >C8-C10	mg/kg TS	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0
Aromater >C10-C16	mg/kg TS	< 0,90	< 0,90	< 0,90	< 0,90	1,5	< 0,90	< 0,90
Aromater >C16-C35	mg/kg TS	0,95	< 0,50	< 0,50	< 0,50	1,8	< 0,50	< 0,50
Methylchysener/benzo(a)anthracener	mg/kg TS	< 0,50	< 0,50	< 0,50	< 0,50	0,74	< 0,50	< 0,50
Methylpyrene/fluoranthene	mg/kg TS	0,70	< 0,50	< 0,50	< 0,50	1,1	< 0,50	< 0,50
Tørrestoff	%	79,2	92,4	95,9	97,8	83,5	71,6	80,2
Oljetype < C10	-	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår
Oljetype > C10	-	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Ospeg	Utgår	Utgår
m/p/o-Xylen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Benzo(b,k)fluoranten	mg/kg TS	1,4	< 0,030	0,060	0,29	1,7	0,12	< 0,030
Sum karsinogene PAH	mg/kg TS	3,9	nd	0,060	0,59	4,6	0,22	nd

Tabell 5.2: Resultater fra kjemisk analyse av jordprøver fra G1-G4. nd: Konsentrasjonen av alle komponenter inkludert i summen er mindre enn den enkelte komponents deteksjonsgrense.

Prøvenavn	Enhet	G5 - 0,2	G5 - 1,1	G6 - 0,2	G6 - 0,8	G6 - 1,1	G7 - 0,07-0,15
Klassifisering	-	Klasse 2	Klasse 4	Klasse 4	Klasse 2	Klasse 1	Klasse 1
Arsen (As)	mg/kg TS	1,3	7,2	6,8	9,3	4,6	1,3
Bly (Pb)	mg/kg TS	7,7	250	160	24	9,6	11
Kadmium (Cd)	mg/kg TS	< 0,20	0,58	0,28	< 0,20	< 0,20	< 0,20
Kvikksølv (Hg)	mg/kg TS	< 0,0095	0,085	0,076	0,029	< 0,012	< 0,0096
Kobber (Cu)	mg/kg TS	26	60	150	50	14	11
Sink (Zn)	mg/kg TS	40	510	180	93	48	58
Krom (Cr)	mg/kg TS	15	14	24	36	21	12
Nikkel (Ni)	mg/kg TS	14	13	24	65	19	13
Alifater C5-C6	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C6-C8	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C8-C10	mg/kg TS	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0
Alifater >C10-C12	mg/kg TS	< 5,0	160	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0
Alifater >C12-C16	mg/kg TS	< 5,0	530	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0
Alifater >C12-C35	,mg/kg TS	17	1000	110	nd	nd	34
Alifater >C16-C35	mg/kg TS	17	470	110	< 10	< 10	34
Alifater C5-C35	,mg/kg TS	17	1200	110	nd	nd	34
PCB 28	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 52	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 101	mg/kg TS	0,0039	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 118	mg/kg TS	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 153	mg/kg TS	0,0073	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 138	mg/kg TS	0,0080	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
PCB 180	mg/kg TS	0,0070	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020	< 0,0020
Sum 7 PCB	mg/kg TS	0,026	nd	nd	nd	nd	nd
Naftalen	mg/kg TS	< 0,030	0,54	0,041	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Acenaftylen	mg/kg TS	< 0,030	0,31	0,17	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Acenaften	mg/kg TS	< 0,030	< 0,030	2,5	0,068	< 0,030	< 0,030
Fluoren	mg/kg TS	< 0,030	0,14	2,4	0,072	< 0,030	< 0,030
Fenantren	mg/kg TS	0,049	2,0	41	0,90	< 0,030	< 0,030
Antracen	mg/kg TS	< 0,030	0,086	7,1	0,13	< 0,030	< 0,030
Fluoranten	mg/kg TS	0,13	2,2	40	0,66	< 0,030	< 0,030
Pyren	mg/kg TS	0,11	3,2	26	0,44	< 0,030	< 0,030
Benzo[a]antracen	mg/kg TS	0,059	0,62	6,7	0,098	< 0,030	< 0,030
Krysen/Trifenylen	mg/kg TS	0,055	1,1	5,0	0,086	< 0,030	< 0,030
Benzo[a]pyren	mg/kg TS	0,052	1,4	2,1	0,055	< 0,030	< 0,030
Indeno[1,2,3-cd]pyren	mg/kg TS	0,035	1,5	1,3	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Dibenzo[a,h]antracen	mg/kg TS	< 0,030	0,31	0,33	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Benzo[ghi]perylen	mg/kg TS	0,044	1,5	1,1	< 0,030	< 0,030	< 0,030
Sum PAH	mg/kg TS,	0,63	18	140	2,7	nd	nd
Benzen	mg/kg TS	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035
Toluen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Etylbenzen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Aromater >C8-C10	mg/kg TS	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0
Aromater >C10-C16	mg/kg TS	< 0,90	7,2	18	< 0,90	< 0,90	< 0,90
Aromater >C16-C35	mg/kg TS	< 0,50	2,9	16	< 0,50	< 0,50	< 0,50
Methylchysener/benzo(a)anthracener	mg/kg TS	< 0,50	0,79	5,3	< 0,50	< 0,50	< 0,50
Methylpyrene/fluoranthense	mg/kg TS	< 0,50	2,1	11	< 0,50	< 0,50	< 0,50
Tørrstoff	%	95,1	82,7	95,8	89,6	76,2	94,5
Oljetype < C10	-	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår
Oljetype > C10	-	Ospec	Ospec, diesel	Ospec	Utgår	Utgår	Ospec
m/p/o-Xylen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Benzo(b,k)fluoranten	mg/kg TS	0,093	3,4	5,1	0,16	< 0,030	< 0,030
Sum karsinogene PAH	mg/kg TS,	0,29	8,3	21	0,40	nd	nd

Tabell 5.3: Resultater fra kjemisk analyse av jordprøver fra G5-G7. nd: Konsentrasjonen av alle komponenter inkludert i summen er mindre enn den enkelte komponents deteksjonsgrense.

Prøvenavn	Enhet	G8 - 0,2	G8 - 1,5	G9 - 0,5	G9 - 1,5	G10 - 0,2
Klassifisering	-	Klasse 1	Klasse 1	Klasse 3	Klasse 1	Klasse 2
Arsen (As)	mg/kg TS	2,4	6,8	7,6	3,1	3,7
Bly (Pb)	mg/kg TS	20	11	120	11	13
Kadmium (Cd)	mg/kg TS	0,58	< 0,20	0,60	< 0,20	< 0,20
Kvikksølv (Hg)	mg/kg TS	0,014	< 0,012	0,71	< 0,014	0,015
Kobber (Cu)	mg/kg TS	26	16	53	13	40
Sink (Zn)	mg/kg TS	100	58	93	24	58
Krom (Cr)	mg/kg TS	18	19	19	18	21
Nikkel (Ni)	mg/kg TS	13	27	19	11	26
Alifater C5-C6	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C6-C8	mg/kg TS	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0	< 7,0
Alifater >C8-C10	mg/kg TS	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0
Alifater >C10-C12	mg/kg TS	< 7,8	< 5,0	< 8,0	< 5,0	< 7,5
Alifater >C12-C16	mg/kg TS	< 7,8	< 5,0	< 8,0	< 5,0	< 7,5
Alifater >C12-C35	, mg/kg TS	23	nd	38	nd	56
Alifater >C16-C35	mg/kg TS	23	< 10	38	< 10	56
Alifater C5-C35	, mg/kg TS	23	nd	38	nd	56
PCB 28	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0030
PCB 52	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	0,0036
PCB 101	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0030
PCB 118	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0030
PCB 153	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	0,0040
PCB 138	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	0,0038
PCB 180	mg/kg TS	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0032	< 0,0020	< 0,0030
Sum 7 PCB	mg/kg TS	nd	nd	nd	nd	0,011
Naftalen	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	< 0,050
Acenaftylen	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	< 0,050
Acenaften	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	< 0,050
Fluoren	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	< 0,050
Fenantren	mg/kg TS	0,12	< 0,030	0,087	< 0,030	0,35
Antracen	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	< 0,050
Fluoranten	mg/kg TS	0,14	< 0,030	0,15	< 0,030	0,61
Pyren	mg/kg TS	0,11	< 0,030	0,12	< 0,030	0,51
Benzo[a]antracen	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	0,056	< 0,030	0,29
Krysen/Trifenylen	mg/kg TS	0,054	< 0,030	0,077	< 0,030	0,24
Benzo[a]pyren	mg/kg TS	0,053	< 0,030	0,085	< 0,030	0,28
Indeno[1,2,3-cd]pyren	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	0,092	< 0,030	0,23
Dibenzo[a,h]antracen	mg/kg TS	< 0,052	< 0,030	< 0,053	< 0,030	0,056
Benzo[ghi]perylen	mg/kg TS	0,068	< 0,030	0,11	< 0,030	0,25
Sum PAH	mg/kg TS,	0,68	nd	0,97	nd	3,4
Benzen	mg/kg TS	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035
Toluen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Etylbenzen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Aromater >C8-C10	mg/kg TS	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0
Aromater >C10-C16	mg/kg TS	< 1,6	< 0,90	< 1,6	< 0,90	< 1,5
Aromater >C16-C35	mg/kg TS	< 0,78	< 0,50	< 0,80	< 0,50	< 0,75
Methylchysener/benzo(a)anthracener	mg/kg TS	< 0,78	< 0,50	< 0,80	< 0,50	< 0,75
Methylpyrene/fluoranthense	mg/kg TS	< 0,78	< 0,50	< 0,80	< 0,50	< 0,75
Tørrstoff	%	94,5	77,7	90,9	67,9	95,3
Oljetype < C10	-	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår
Oljetype > C10	-	Ospec	Utgår	Ospec	Utgår	Ospec
m/p/o-Xylen	mg/kg TS	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Benzo(b,k)fluoranten	mg/kg TS	0,13	< 0,030	0,19	< 0,030	0,60
Sum karsinogene PAH	mg/kg TS,	0,24	nd	0,50	nd	1,7

Tabell 5.4: Resultater fra kjemisk analyse av jordprøver fra G8-G10. nd: Konsentrasjonen av alle komponenter inkludert i summen er mindre enn den enkelte komponents deteksjonsgrense.

5.2 Poreluftprøver (under gulvet i lokomotivverkstedet)

Prøvenavn		PL 1	PL 2	PL 3	PL 4	PL 5
Olje >C5-C19	µg/m ³	250	100	170	74	52
Benzen	µg/m ³	0,31	0,23	<0,10	0,36	0,16
Toluen	µg/m ³	5,0	2,6	0,43	2,7	2,0
Etylbenzen	µg/m ³	0,76	0,88	0,16	0,38	0,37
m/p-Xylen	µg/m ³	3,3	4,1	0,71	1,4	1,6
o-Xylen	µg/m ³	1,4	1,5	0,37	0,61	0,57

Tabell 5.5: Resultater fra poreluftmålinger PL1-PL5.

Prøvenavn		PL 6	PL 7	PL 8	PL 9	PL 10
Olje >C5-C19	µg/m ³	<50	<50	97	74	58
Benzen	µg/m ³	<0,10	±0,34	±0,30	0,44	<0,10
Toluen	µg/m ³	0,15	±3,9	±2,2	5,2	0,43
Etylbenzen	µg/m ³	<0,10	±0,54	±0,16	1,0	0,14
m/p-Xylen	µg/m ³	0,43	±2,0	±0,75	4,5	0,71
o-Xylen	µg/m ³	0,31	±0,80	±0,32	1,6	0,44

Tabell 5.6: Resultater fra poreluftmålinger PL6-PL10.

Det er ikke konstatert metan i noen av gassmålingene, som vist i tabell i vedlegg 3.

6. Vurderinger

6.1 Jordprøver

Det er påvist forurensning over normverdi i ni av 18 prøver. I prøvepunkt G1, G5 og G6 er det påvist jord opptil tilstandsklasse 4. I prøvepunkt G3 og G9 er det påvist jord tilsvarende tilstandsklasse 3, mens det i prøvepunkt G4 og G10 er påvist jord i tilstandsklasse 2. Komponenter som overgår grenseverdier for tilsiktet arealbruk er bly, sink, kobber, PAH-er og olje. I tillegg er det påvist verdier av arsen og nikkel i tilstandsklasse 2. Resultatene fra undersøkelsen svarer godt overens med hva som tidligere er konstatert i området.

Det er tidligere konstatert klasse 5 jord 1,3-1,5 meter under bakken i boring 1-29 tettest på bygget. Denne forurensning formodes primært å være beliggende i kulturlaget og vil ikke umiddelbart kunne oppgraves. Forurensingen strekkes seg formodentlig også inn under selve bygget.

6.2 Poreluftsmålinger

Det er konstatert et mindre innhold av hydrokarboner i flere av poreluftprøvene. Innholdene er i seg selv ikke så høye at de vurderes å kunne utgjøre en risiko for inneklimate i bygget. Det tyder imidlertid på at det kan finnes oljeforurensning grunn eller betong under nåværende gulv. I tillegg kan det ikke avvises, at det kan være lokale hotspots med oljeforurensning under gulvet. De høyeste konsentrasjonene er konstatert i PL1 og PL3.

6.3 Gassmålinger

Det er ikke påvist metan i noen av de utførte gassmålingene. Det er altså ikke noe som tyder på metangassdannelse under gulvet.

7. Tiltaksplan

7.1 Bakgrunn for tiltak

Det er planlagt terrenginngrep ved lokomotivverkstedet i Bispegata 16, Middelalderparken.

Det er blitt foretatt en miljøteknisk undersøkelse som har avdekket funn av forurensning. Massene representerer i utgangspunktet overskuddsmasser som skal fjernes, noe som krever en logistisk opplasting- og transportløsning.

Formålet med tiltaksplanen er å:

- sikre at utgravd forurenset grunn, avfall og overskuddsvann disponeres på en miljømessig forsvarlig måte, i tråd med gjeldende lovverk.
- sikre at gjenværende grunn oppfyller kvalitetskravene til arealbruk.
- dokumentere massehåndtering og utførte tiltak.

7.2 Beskrivelse av tiltak

Det anbefales at forurenset jord i klasse 4 og 5 oppgraves i det omfang det er mulig under hensyn til kulturlaget og bygget på eiendommen. Klasse 3 jord skal i utgangspunktet fjernes ned til 1 meter under fremtidig terreng i det omfang et er mulig av hensyn til kulturlaget.

Blir det steder hvor det ikke er mulig å fjerne forurensning > klasse 2 ned til minst 1 meter under fremtidig terreng av hensyn til kulturlaget, så utlegges det i stedet et kraftig markeringsnett ovenpå forurensningen (så det blir en tydelig adskillelse mellom den underliggende forurensede jorden og den rene jorden). Det forutsettes dessuten, at det overalt kan utlegges minst 50 cm ren jord ovenpå den forurensede jord og at det på området deretter befestes eller

utlegges permanent gress så området ikke kan anvendes til dyrkning av grønsaker eller lignende.

Det vil sannsynligvis bli etterlatt forurensset jord klasse 4- 5 ved boring 1-29 og G5 ca. 1-1,5 meter under terreng. Forurensningen her består av oljeprodukter, uten vesentlig innhold av lett flyktige komponenter (BTEX'er). Forurensningen som kan gå ned i kulturlaget strekker seg sannsynligvis inn under bygget. Forurensningen er ikke avgrenset, så den nøyaktige utbredelse av forurensningen kan ikke fastlegges med sikkerhet. Den estimerte utbredelse fremgår av situasjonsplanen i vedlegg 1.3. Det er i avsnitt 8 utarbeidet en risikovurdering i forhold til å etterlate den forurensede klasse 4-5 jorden under 1 meter og det er i avsnitt 7.7 oppstilt et kontrollprogram til dokumentasjon for risikovurderingen.

Forurensset klasse 4 jord ved G6 og G1 ligger i overflaten vil bli fjernet i forbindelse med tiltaket. Det er her konstatert rene masser henholdsvis 0,5 og 0,8 meter under bakken og det vurderes å være mulig å fjerne forurensningen uten å gjøre skade på kulturlaget eller bygget.

Det er generelt konstatert diffuse funn av klasse 3 og klasse 4 i jordprøvene i toppjorden på hele tomten, og det kan ikke avvises, at det kan være andre forekomster av forurensset jord over klasse 2 i toppjorden andre steder på eiendommen enn det som er konstatert.

Det forslås derfor at all toppjorden i utgangspunktet graves under miljøtilsyn til i første omgang ned til ca. 0,5 meter under bakken. Miljøtilsynet sortere jorden etter forventet forurensningsgrad (jord som er forurensset, jord som kan være forurensset og jord som sannsynligvis er rent). Jorden ligges opp i hauger på ca. 50 m³ og det tas en blannprøve fra hver haug til dokumentasjon for forurensningsgrad innen disponering.

Forurensset jord klasse 3 eller over kjøres til godkjent mottak. Klasse 1-2 jord gjenbrukes på eiendommen hvis den er egnet til dette eller bortskaffes til godkjent mottak.

Det bemerkes, at det kan være svartliste arter i fylljorden på hele eiendommen som det skal tas hensyn til ved bortskaffelse av jord fra eiendommen.

Blir det aktuelt å gjenbruke klasse 1-2 jord på eiendommen bør denne av hensyn til de svartlistede arter gjenbrukes i bunnen av utgravninger og overdekkes med rene tilkjørte masser.

Etter opprensingen uttas det, som tillegg til de prøver som tidligere er tatt, til dokumentasjon for forurensningen i de dypereliggende lag, 8 supplerende prøver til dokumentasjon for tilstrekkelig opprensning. Konstateres det fortsatt forurensset jord over klasse 2 i prøvene fjernes dette i det omfang det er praktisk mulig av hensyn til kulturlaget og stabiliteten av bygget.

7.3 Tidsplan

Tiltaket kan settes i gang så snart tiltaksplanen er godkjent og attest for igangsetting (IG) er utstedt av ansvarlig miljømyndighet.

Tiltaket anses som avsluttet når sluttokumentasjonen for gjennomføring er godkjent av miljømyndigheten.

7.4 Disponering av forurensede masser

Planlagt arealbruk for tiltaksområdet er uteoppholdsanlegg/park. Det vil si at masser i tilstandsklasse 2, eller lavere, kan ligge i øverste meter og dypereliggende jordmasser (>1 m). I henhold til kulturminneloven, kapittel 2, skal fredet kulturminne/kulturlag ikke skades, ødelegges, graves ut eller flyttes uten tillatelse ((jf. §3) /6/.

- Masser i tilstandsklasse 4-5 graves ut i det omfang det er mulig av hensyn til kulturlaget og bygget på eiendommen og leveres direkte til godkjent mottak.
- Masser i tilstandsklasse 3 ned til 1 meter graves ut i det omfang det er mulig av hensyn til kulturlaget ut og leveres til godkjent mottak.
- Masser i tilstandsklasse 2 kan gjenbrukes på området eller leveres til godkjent mottak. Ved gjenbruk av masser på eiendommen bør de i hovedsak gjenbrukes merr enn 0,5 meter under fremtidig terren.
- Masser i tilstandsklasse 1 (rene masser) kan gjenbrukes eller leveres til godkjent mottak.
- Det bemerkes at det kan være svartliste arter i massene som det må tas hensyn til.
- Steinfraksjoner >20 mm, uten lukt og synlig belegg, regnes som rene masser. Disse massene kan gjenbrukes i grøft eller leveres til annen mottaker. Massene skal kun bestå av mineralske masser og tegl. Grovfraksjonen skal ikke inneholde finstoff.

Det er registrert fremmede plantearter (svartelistede plantearter) tett på eiendommen. Det bemerkes, at det derfor kan være svartlistede arter i jord som skal bortskaffes fra eiendommen som det må tas hensyn til. Dersom det skal graves eller flyttes masser som inneholder svartelistede plantearter, skal disse enten:

- håndteres og bekjempes lokalt, slik at massene ikke spres til nye områder,
- legges i dypereliggende jord eller dekkes med tett duk,
- leveres til varig godkjent deponi som håndterer denne typen avfall.

Ved mistanke om forurensede jordmasser eller syredannende berggrunn i utgravningen må DMR tilkalles.

Konstateres det syredannende berggrunn må det leveres til godkjent mottak. Er det snakk om større forekomster av f.eks. aluskiifer, kan det videre bli aktuelt å foreta en måling av radioaktivitet i henhold til /7/.

Avfall som kjøres ut av tiltaksområdet må basiskarakteriseres innen det når endelig mottaker. Ved ønske om å levere avfall eller løsmasser til mottak for inert avfall, kan det bli stilt krav om å dokumentere massenes utlekkingspotensiale for tungmetaller iht. avfallsforskriftens kap. 9.

Entreprenør fører lastlister og må fremlegge veiesedler over alle uttransporterte masser og fraksjoner.

7.5 Håndtering av vann i byggegrop

Det er ikke konstatert tegn på vann i de utførte boringene, og det forventes heller ikke problemer med inntrengende grunnvann. Vann kan derfor primært oppstå i forbindelse med nedbør, brudd på kloakkledninger og lignende.

For å minimere mengden vann i utgravningen, skal det under gravearbeidet sørges for at det ikke renner vann fra nærliggende områder til utgravningene. Likeså må det sikres at eventuelt utslipp eller brudd på vann- og avløpsledninger blir forebygget. Skulle det likevel skje et brudd på ledning må vannet samles opp med det samme.

Det forventes at vann i form av nedbør, i all hovedsak kan sive gjennom, ved infiltrasjon i selve utgravingen.

Antas det å falle 50 mm nedbør, i forbindelse med kraftig regnhendelse, vil det tilsvare en vannmengde på ca. 5 m³ samlet i en utgraving på 100 m³. Det meste vil sannsynligvis infiltreres i grunnen. Det kan ikke avvises at det kan oppstå vann som må pumpes opp og leveres til godkjent mottak.

Det er konstatert oljeforurensning, sum PAH og tungmetaller i grunnen opp til tilstandsklasse 4, benzo(a)pyren opp til tilstandsklasse 3 og sum 7 PCB opptil tilstandsklasse 2.

Tunge oljekomponenter og tungmetaller vil overveiende binde seg til jordpartiklene. Disse stoffene vil dermed primært kunne utgjøre et problem hvis det pumpes opp partikulært suspendert materiale. Derfor må en bunnfelling, innen eventuell avledning installeres. I slike typer forurensninger stilles normalt et krav om innhold av suspendert materiale på 100 mg/l ved utledning til regnvannssystem og 200 mg/l ved utledning til spillvannssystem. Da forurensningskomponentene binder seg til partiklene, vil det normalt automatisk bety at kravene til innhold av de forskjellige forurensningskomponenter vil være overholdt.

Da det etter all sannsynlighet dreier seg om begrensede vannmengder, vil det normalt ikke lønne seg å sette opp renseanlegg, innhente tillatelse og dokumentere at kravet til innholdet av suspendert materiale overholdes. Det foreslås derfor at eventuelt vann fra byggegrop pumpes opp i en tank og leveres til godkjent mottak.

Blir det, mot forventning, snakk om større vannmengder, vil pumping, rensing og utledning være nødvendig. Da må det innhentes tillatelse til utledningen ved kommunen. Det må forventes at rensing, i form av bunnfelling, vil bli nødvendig for at kravet til innhold av suspendert materiale blir overholdt. Tanken, som brukes til oppsamling av vann, kan muligens brukes til dette formålet dersom tanken har tilstrekkelig stor kapasitet. Det bør sikres en gjennomsnittlig oppholdstid i tanken på minimum 4 timer. Ved pumping på 1,5 m³ i timen vil det kreve at tanken er på minimum 6.000 liter. Det kan være mulighet for at pumpeytelsen kan justeres i forhold til størrelsen på den pågjeldende tank, da det ved simpel felling vil være oppholdstiden som er avgjørende.

Det er konstatert leire i prøvene. Dette medfører at det sannsynligvis vil bli behov for mer avansert rensing ved utledning til regnvannssystemet, for at kravet til suspendert materiale til regnvannssystemet blir overholdt. Det foreslås at det søkes om en utledning til spillvannssystemet, hvis en utledning mot forventning blir aktuell.

De forurensede jordmassene vil bli gravd vekk. Nedsivningen av forurensningskomponenter som vil kunne oppstå under, og etter, tiltaket må antas å bli mindre enn den sivingen som vil skje uten tiltakets gjennomførelse, som følge av at de forurensede jordmassene i de pågjeldende områdene fjernes.

Med hensyn på beredskapsrutiner forventes det i det konkrete tilfellet å være tilstrekkelig at det er pumpe med slange, samt tank til oppsamling av eventuell vanntilførsel, tilgjengelig på kort varsel. Samt muligheten for rask å rekvirere ytterlige tanker eller en slamsuger til oppsamling og fjerning av vannet, hvis det mot forventning, blir snakk om større mengder.

7.6 Risiko for spredning under gravearbeid

Forurensede jordmasser i tilstandsklasse 4-5 må graves opp og leveres direkte til godkjent mottak.

Det forventes også at lettere forurensede jordmasser (tilstandsklasse 3) må leveres direkte til godkjent mottak, på grunn av hensyn til plass under gravearbeidet. Blir det behov for midlertidig mellomlagring av forurensede masser må jordmassene legges på fast belegning og dekkes over, eller legges opp på tilsvarende forurensede masser innenfor tiltaksområdet. De forurensede jordmassene må ikke legges på eller blandes med rene masser, eller legges utenfor tiltaksområdet uten spesielt tillatelse.

I forbindelse med utgraving og lessing av forurenset grunn, skal det sikres at det ikke er risiko for å søle forurensede jordmasser på ikke-forurensede områder og vei. På samme måte det må sikres at det er ikke kan skje spredning av forurensede jordmasser i forbindelse med transport til og fra arbeidsplassen. Ved eventuelt kjøring over forurensede jordmasser, må dekk og biler rengjøres innen det forurensede området forlates.

I forbindelse med utgravingen forventes det at jordmassene vil være fuktige, og at det dermed ikke er risiko for spredning av forurenset støv under utgraving og transport. Oppstår det risiko for støv ved utgraving og transport, må dette forhindres ved vanning og eventuelt overdekking.

Nærmeste resipient, vannet i Middelalderparken, ligger omtrent 50 meter vest for tiltaksområdet. Det vurderes derfor ikke å være risiko for direkte forurensning av resipienten med forurensede jordmasser, i forbindelse med gravearbeidet eller ved avrenning av jordmasser ved kraftige regnskyll. Det er likevel viktig å sikre at forurensningen ikke spres under gravearbeid, lessing og transport, samt at eventuelt vann i byggegrop samles opp med det samme. Det bemerkes også at det ikke må skje utledning av vann fra byggegrop uten tillatelse.

7.7 Kontroll og overvåkning

Etter utgravning tas det prøver til dokumentasjon for tilstrekkelig opprensning, og eventuelt restforurensning kartlegges.

Etterlates det kraftig restforurensning (klasse 4-5) inn under bygget ved G5 etableres det en kum så det kan foretas overvåkning av om det kan skje igjen forurensning av det opprensede området fra forurensningen under bygget. Kummen etableres som en min Ø315 mm kum så den kan monteres med en pumpe og brukes til å avverge pumpingen hvis det blir nødvendighet, hvilket dog ikke forventes å bli tilfellet.

Det forgår i dag grunnvannssenkning rett nordøst for eiendommen i forbindelse med follebaneprojektet, og så lenge denne opprettholdes forventes det ikke vann i utgravningen eller i den kum som etableres. Når grunnvannssenkningen ved follobaneprojektet innstilles kan det ikke avises, at grunnvannet stiger opp og at det vil kunne skje en spredning av en eventuell forurensning under bygget med grunnvannet.

De utførte proluftundersøkelser tyder ikke på at det er risiko for inneklimate i bygget. Det forslås dog at det foretas ytterligere 2-3 proluftprøver i det område hvor det etterlates restforurensning, hvis restforurensningen strekker seg inn under bygget.

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidene skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, samt i samsvar med denne tiltaksplanen. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen.

Gjennomføring av tiltaket krever dokumentasjon for at tiltaket vil bli gjennomført av godkjente foretak, jf. forskrift 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett og foretak med særlig faglig kompetanse dersom det er stilt krav om dette, jf. § 2-7.

Sluttrapport som beskriver gjennomførte tiltak og slutttilstand i henhold til forurensningsforskriften sendes miljømyndighetene etter ferdigstilt tiltaksfase. Lasslister og kjøresedler fra levering av masser til mottak og omdisponering av masser skal inkluderes i sluttrapporten.

8. Risikovurdering

Det kan bli nødvendig å etterlate klasse 4 og 5 jord tett ved og under bygget i prøvepunkt 1-29 og G5. Restforurensningen vil sannsynligvis bestå primært av olje uten vesentlig innhold av lettflyktige oljekomponenter, herunder BTEX'er og forurensningen vil sannsynligvis ikke utgjøre noe risiko for inneklimaet i bygget. Etterlates det en kraftig restforurensning under bygget foreslås det dog, at det for sikkerhetsskyld utføres ytterligere 2-3 prolufteprøver under bygget i det område restforurensningen er beliggende.

Da det sannsynligvis er snakk om en gammel forurensning som sannsynligvis vil være hardt bundet til jorden vurderes det ikke å være noe stor risiko for at det etter opprensningen vil kunne skje en betydelig genforurensning av det opprensede område, men da omfanget av restforurensningen under bygget ikke er kjent kan en risiko ikke helt avises. Det er derfor i avsnitt 7.7 lagt opp til at det etableres en kontrollbrønn/avvergebrønn til overvåkning av at dette ikke skjer og hvis det mot forventning skjer at det så er mulighet for å forhindre dette.

Det bemerkes at det som utgangspunkt ikke ønskes utført boringer eller gravninger inne i det fredede bygget.

9. Dokumentasjon av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidene skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, samt i samsvar med denne tiltaksplanen. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen.

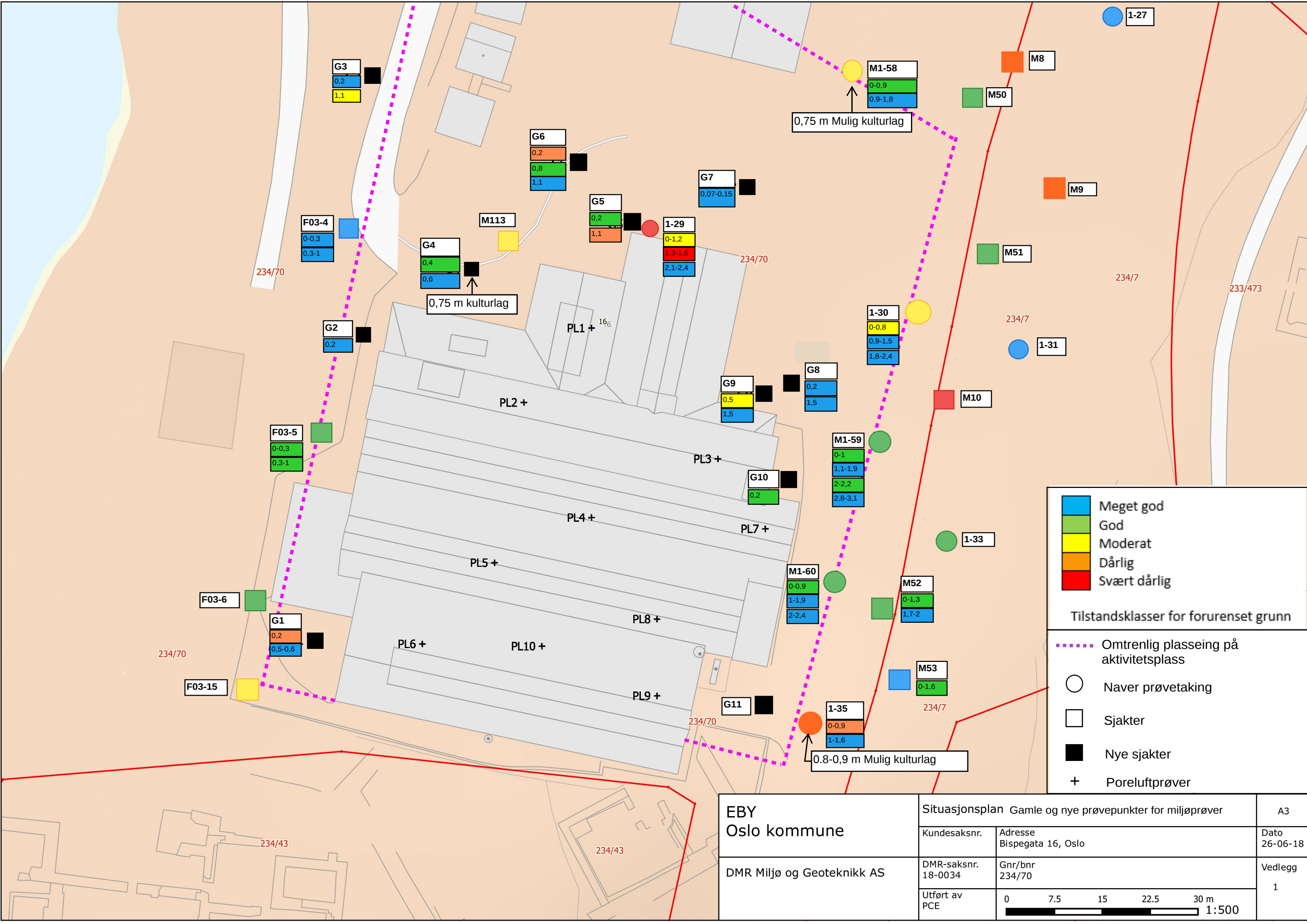
Gjennomføring av tiltaket krever dokumentasjon for at tiltaket vil bli gjennomført av godkjente foretak, jf. forskrift 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett og foretak med særlig faglig kompetanse dersom det er stilt krav om dette, jf. § 2-7.

Sluttrapport som beskriver gjennomførte tiltak og slutttilstand i henhold til forurensningsforskriften sendes miljømyndighetene etter ferdigstilt tiltaksfase. Lasslister og kjøresedler fra levering av masser til mottak og omdisponering av masser skal inkluderes i sluttrapporten.

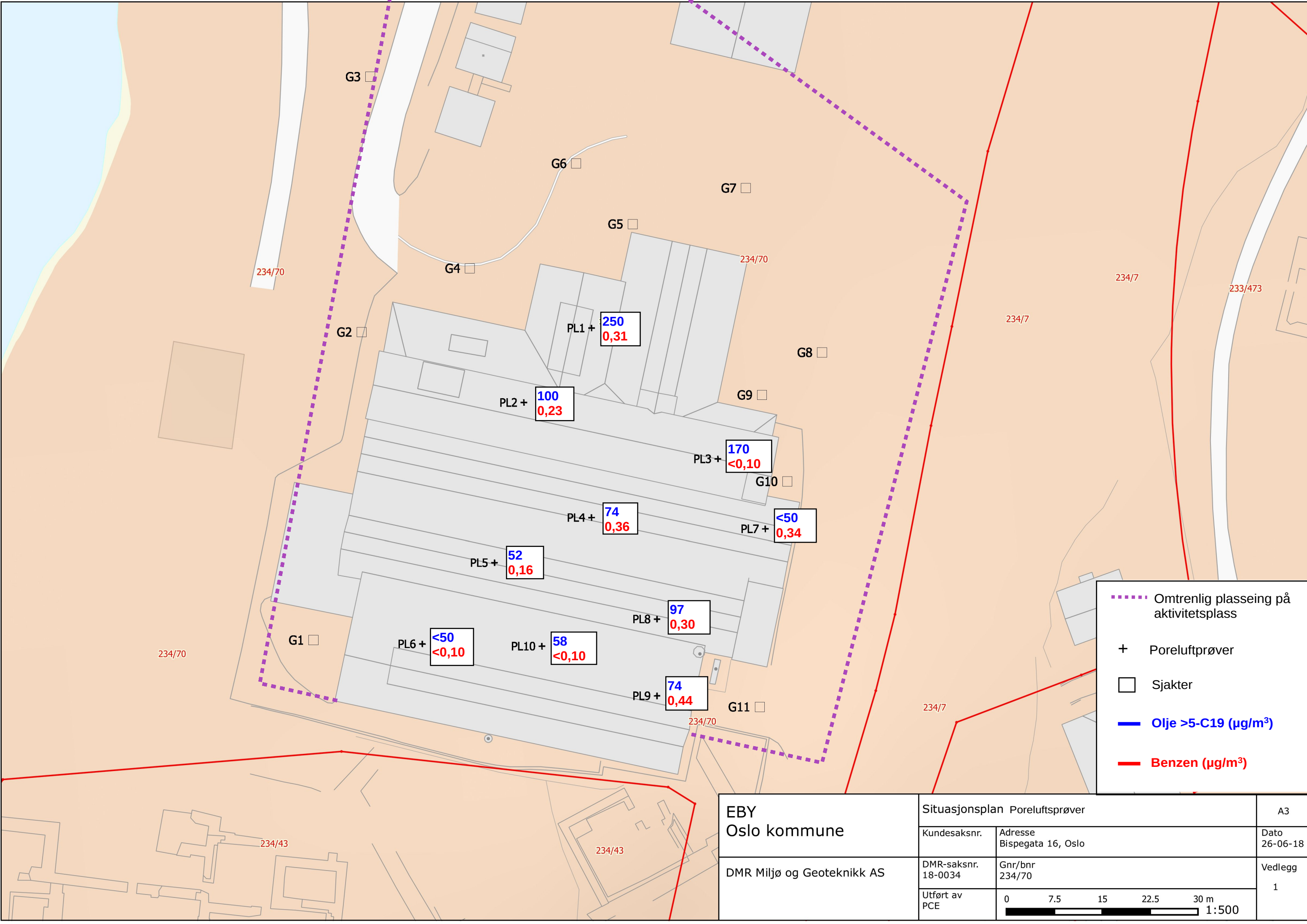
10. Referanser

- /1/ KLIF Veileder. Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn. SFT TA-2553/2009.
- /2/ NGI, 2012. Miljøteknisk kartlegging av forurenset grunn i Klypen. Gjort for Jernbaneverket, dokumentnr.: UOS-10-A-13221.
- /3/ NGI, 2014. Sluttrapport miljøteknisk oppfølging – entreprise F03. Gjort for Jernbaneverket, dokumentnr.: UOS-10-A-70066.
- /4/ NGI, 2012b. Miljøkartlegging Bispegata 12 «Borgen». Gjort for Jernbaneverket, dokumentnr.: UOS-10-A-13230.
- /5/ Asplan Viak AS, 2011. Konsekvensutredning for Follobanen. Temarapport, Kulturminner og kulturmiljø. Gjort for Jernbaneverket, dokumentnr.: UOS00-A-36107.
- /6/ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50#KAPITTEL_2
- /7/ StrålevernInfo 7:12. Alunskifer – kilde til radioaktivt avfall og radioaktiv forurensning. Statens strålevern. ISSN 18-91-5191 2012.

Vedlegg 1

EBY Oslo kommune	Situasjonsplan Gamle og nye prøvepunkter for miljøprøver		A3
	Kundesaksnr.	Adresse Bispegata 16, Oslo	Dato 26-06-18
	DMR-saksnr. 18-0034	Gnr/bnr 234/70	Vedlegg 1
DMR Miljø og Geoteknikk AS	Utført av PCE	0 7.5 15 22.5 30 m 1:500	

Vedlegg 2

[illegible]

Dybde (m)	Resultater		Dyb (m)	Geologi	Prøve Nr.	Beskrivelse av jordarten	Lithologi	Alder	Lukt	Misfarge
0	DVR90 Ukjent 		0			gress				
						FYLL: SAND: GRUS, gråbrun, tørr			0 -	-
1			-1			FYLL: SAND: GRUS - -			0 -	-
					Y	avsluttet på 0,6 m grunnnet betong eller kabelkanal				
			-2							
						X= Prøve tatt til kjemisk analyse + = misfarget - = ikke misfarget				
						Boremetode :				
Saksnr.: 18-0034	Bispegata 16 Middelalderparken									
DMR nr.:	Boret av:	LLF	Dato:	2018.06.12	NGU-nr.:	Boring:	G2			
Tegnet av:	Kontrollert:		Godkjent:		Dato:	Vedlegg:	S. 1/1			
DMR							Miljøprofil			

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vedlegg 3

Gassmålinger

Navn	CH ₄	CO ₂	O ₂
PL1	0	0,2	19,7
PL2	0	0	20,9
PL3	0	0	20,8
PL4	0	0	21,0
PL5	0	0	21,0
PL6	0	0,2	20,2
PL7	0	0	20,9
PL8	0	0	21,0
PL9	0	0	21,0
PL10	0	0,1	20,9

Vedlegg 4

Oslo Kommune Eiendoms- og Byfornyelsesetaten

Postboks 491

Sentrum

0105 Oslo

Attn: Postmottak

AR-18-MM-013710-01
EUNOMO-00198531

Prøvemottak: 13.06.2018

Temperatur:

Analyseperiode: 13.06.2018-20.06.2018

Referanse: 18-0034 Bispegata 16,
Middelalderparken

ANALYSERAPPORT

Prøvenr.:	439-2018-06130484	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G1 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	0.95	mg/kg TS	1	25%	TK 535 N 012
a) Methylchysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	0.70	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Tørrstoff	79.2	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	11	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	410	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	1.2	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	270	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	16	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.51	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	21	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	550	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Benzen	< 0.0035 mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a)	Toluen	< 0.10 mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a)	Etylbenzen	< 0.10 mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a)	m/p/o-Xylen	< 0.10 mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a)	PAH(16)				
a)	Benzo[a]antracen	0.50 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Krysen/Trifenylen	0.66 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo(b,k)fluoranten	1.4 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[a]pyren	0.70 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.52 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Dibenzo[a,h]antracen	0.13 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	0.056 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	0.064 mg/kg TS	0.03	40%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	0.036 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.87 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	0.094 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	1.4 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	1.2 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	0.51 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	3.9 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	8.1 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd			EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130485	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G1 - 0,5-0,6	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	92.4	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	1.5	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	15	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	9.6	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	9.9	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.020	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	6.3	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	52	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130486	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G2 - 0,5	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	95.9	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	1.6	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	17	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	28	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	17	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.015	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	16	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	39	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.060	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.046 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.042 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	0.060 mg/kg TS		Kalkulering
a)	Sum PAH	0.15 mg/kg TS		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130487	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G3 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	97.8	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	3.5	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	41	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.28	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	26	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	11	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.018	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	74	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.071	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.098	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.29	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.054	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.079	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.12 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	0.038 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.16 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.091 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	0.078 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	0.59 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	1.1 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd			EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130488	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G3 - 1,1	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	1.5	mg/kg TS	0.9	20%	SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	1.8	mg/kg TS	1	25%	TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	0.74	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	1.1	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Tørrstoff	83.5	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	5.2	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	190	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.68	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	58	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.33	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	17	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	310	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	20	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	20	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	20	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.61	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.53	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	1.7	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.93	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.68	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	0.16 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	0.32 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	0.070 mg/kg TS	0.03	40%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.29 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	0.13 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.88 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.78 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	0.64 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	4.6 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	7.7 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	0.0023 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	0.0023 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	< 0.0070 mg/kg TS	0.007		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130489	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G4 - 0,4	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	71.6	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	6.0	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	71	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.37	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	110	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	17	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.35	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	17	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	180	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.12	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.036	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.065	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.030 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.041 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.040 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	0.060 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	0.22 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	0.39 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd			EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130490	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G4 - 0,6	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	80.2	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	2.9	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	9.6	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	19	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.018	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	39	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130491	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G5 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	95.1	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	1.3	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	7.7	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	26	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	15	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	< 0.0095	mg/kg TS	0.01		028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	40	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	17	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	17	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	17	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.059	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.055	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.093	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.052	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.035	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.049 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.13 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.11 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	0.044 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	0.29 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	0.63 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	0.0039 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	0.0080 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 153	0.0073 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 180	0.0070 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	0.026 mg/kg TS	0.007		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130492	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G5 - 1,1	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	7.2	mg/kg TS	0.9	20%	SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	2.9	mg/kg TS	1	25%	TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	0.79	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	2.1	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Tørrstoff	82.7	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	7.2	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	250	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.58	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	60	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.085	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	13	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	510	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	160	mg/kg TS	5	30%	SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	530	mg/kg TS	5	30%	SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	470	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	1200	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	1000	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10		Utgår			Kalkulering
a)* Oljetype > C10		Ospec. diesel			Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.62	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	1.1	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	3.4	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	1.4	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	1.5	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	0.31 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	0.54 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	0.31 mg/kg TS	0.03	40%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	0.14 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	2.0 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	0.086 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	2.2 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	3.2 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	1.5 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	8.3 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	18 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd			EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130493	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G6 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	18	mg/kg TS	0.9	20%	SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	16	mg/kg TS	1	25%	TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	5.3	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	11	mg/kg TS	0.5	25%	TK 535 N 012
a) Tørrstoff	95.8	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	6.8	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	160	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.28	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	150	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	24	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.076	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	24	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	180	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	110	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	110	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	110	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	6.7	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	5.0	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	5.1	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	2.1	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	1.3	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	0.33 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	0.041 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	0.17 mg/kg TS	0.03	40%	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	2.5 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	2.4 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	41 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	7.1 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	40 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	26 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	1.1 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	21 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	140 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd			EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130494	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G6 - 0,8	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	89.6	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	9.3	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	24	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	50	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	36	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.029	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	65	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	93	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.098	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.086	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.16	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.055	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	0.068 mg/kg TS	0.03	25% ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	0.072 mg/kg TS	0.03	30% ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.90 mg/kg TS	0.03	25% ISO 18287, mod.
a)	Antracen	0.13 mg/kg TS	0.03	25% ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.66 mg/kg TS	0.03	25% ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.44 mg/kg TS	0.03	25% ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	0.40 mg/kg TS		Kalkulering
a)	Sum PAH	2.7 mg/kg TS		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130495	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G6 - 1,1	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	76.2	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	4.6	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	9.6	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	14	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	21	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	< 0.012	mg/kg TS	0.01		028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	19	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	48	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167
<u>Merknader:</u> Prøven er merket: G6 1,15 m				

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130496	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G7 - 0,07-0,15	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	94.5	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	1.3	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	11	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	11	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	12	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	< 0.0096	mg/kg TS	0.01		028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	13	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	58	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	34	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	34	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	34	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167
<u>Merknader:</u> GP7 0,1 cm				

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130497	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G8 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 1.6	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.78	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.78	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.78	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	94.5	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	2.4	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	20	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.58	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	26	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	18	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.014	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	13	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	100	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 7.8	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 7.8	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	23	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	23	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	23	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.052	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.054	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.13	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.053	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.052	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.12 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.052 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.14 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.11 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	0.068 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	0.24 mg/kg TS		Kalkulering
a)	Sum PAH	0.68 mg/kg TS		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167
<u>Merknader:</u> PAH, PCB, aromater og alifater: Forhøyet LOQ pga vanskelig prøvematriks.				

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130498	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G8 - 1,5	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	77.7	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	6.8	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	11	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	16	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	19	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	< 0.012	mg/kg TS	0.01		028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	27	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	58	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130499	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G9 - 0,5	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 1.6	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.80	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.80	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.80	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	90.9	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	7.6	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	120	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	0.60	mg/kg TS	0.2	25%	NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	53	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	19	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.71	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	19	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	93	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 8.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 8.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	38	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	38	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	38	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.056	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.077	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.19	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.085	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.092	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.087 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.053 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.15 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.12 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	0.11 mg/kg TS	0.03 25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	0.50 mg/kg TS		Kalkulering
a)	Sum PAH	0.97 mg/kg TS		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0032 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167
<u>Merknader:</u> PAH, PCB, aromater og alifater: Forhøyet LOQ pga vanskelig prøvematriks.				

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130500	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G9 - 1,5	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 0.90	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.50	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.50	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	67.9	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	3.1	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	11	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	13	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	18	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	< 0.014	mg/kg TS	0.01		028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	11	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	24	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 5.0	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	< 10	mg/kg TS	10		SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	nd				Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	nd				Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Utgår				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	< 0.030	mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylen	< 0.030 mg/kg TS	0.03	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH			
a)	Sum karsinogene PAH	nd		Kalkulering
a)	Sum PAH	nd		Kalkulering
a)	PCB(7)			
a)	PCB 28	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 52	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 138	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 153	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0020 mg/kg TS	0.002	EN 16167
a)	Sum 7 PCB	nd		EN 16167

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Prøvenr.:	439-2018-06130501	Prøvetakingsdato:	12.06.2018		
Prøvetype:	Jord	Prøvetaker:	DMR		
Prøvemerkning:	G10 - 0,2	Analysestartdato:	13.06.2018		
Analyse	Resultat	Enhet	LOQ	MU	Metode
a) Aromater >C8-C10	< 4.0	mg/kg TS	4		SPI 2011
a) Aromater >C10-C16	< 1.5	mg/kg TS	0.9		SPI 2011
a) Aromater >C16-C35	< 0.75	mg/kg TS	1		TK 535 N 012
a) Methylchrysener/benzo(a)anthracener	< 0.75	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Methylpyrene/fluoranthense	< 0.75	mg/kg TS	0.5		TK 535 N 012
a) Tørrstoff	95.3	%	0.1	5%	EN 12880
a) Arsen (As)	3.7	mg/kg TS	1	30%	NS EN ISO 17294-2
a) Bly (Pb)	13	mg/kg TS	1	40%	NS EN ISO 17294-2
a) Kadmium (Cd)	< 0.20	mg/kg TS	0.2		NS EN ISO 17294-2
a) Kobber (Cu)	40	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Krom (Cr)	21	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Kvikksølv (Hg)	0.015	mg/kg TS	0.01	20%	028311mod/EN ISO17852mod
a) Nikkel (Ni)	26	mg/kg TS	0.5	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Sink (Zn)	58	mg/kg TS	2	25%	EN ISO 17294-2:2016 / SS 028311, ed. 1
a) Alifater C5-C6	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C6-C8	< 7.0	mg/kg TS	7		LidMiljø.0A.01.09
a) Alifater >C8-C10	< 3.0	mg/kg TS	3		SPI 2011
a) Alifater >C10-C12	< 7.5	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C12-C16	< 7.5	mg/kg TS	5		SPI 2011
a) Alifater >C16-C35	56	mg/kg TS	10	30%	SPI 2011
a) Sum alifater C5-C35 og C12-C35					
a) Alifater C5-C35	56	mg/kg TS	20		Kalkulering
a) Alifater >C12-C35	56	mg/kg TS	8		Kalkulering
a)* Alifater Oljetype					
a)* Oljetype < C10	Utgår				Kalkulering
a)* Oljetype > C10	Ospec				Kalkulering
a) Benzen	< 0.0035	mg/kg TS	0.0035		EPA 5021
a) Toluen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) Etylbenzen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) m/p/o-Xylen	< 0.10	mg/kg TS	0.1		EPA 5021
a) PAH(16)					
a) Benzo[a]antracen	0.29	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Krysen/Trifenylen	0.24	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo(b,k)fluoranten	0.60	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Benzo[a]pyren	0.28	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a) Indeno[1,2,3-cd]pyren	0.23	mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

a)	Dibenzo[a,h]antracen	0.056 mg/kg TS	0.03	30%	ISO 18287, mod.
a)	Naftalen	< 0.050 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaftylen	< 0.050 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Acenaften	< 0.050 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoren	< 0.050 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fenantren	0.35 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Antracen	< 0.050 mg/kg TS	0.03		ISO 18287, mod.
a)	Fluoranten	0.61 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Pyren	0.51 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Benzo[ghi]perylene	0.25 mg/kg TS	0.03	25%	ISO 18287, mod.
a)	Summeringer PAH				
a)	Sum karsinogene PAH	1.7 mg/kg TS			Kalkulering
a)	Sum PAH	3.4 mg/kg TS			Kalkulering
a)	PCB(7)				
a)	PCB 28	< 0.0030 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 52	0.0036 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 101	< 0.0030 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 118	< 0.0030 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	PCB 138	0.0038 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 153	0.0040 mg/kg TS	0.002	25%	EN 16167
a)	PCB 180	< 0.0030 mg/kg TS	0.002		EN 16167
a)	Sum 7 PCB	0.011 mg/kg TS	0.007		EN 16167
Merknader: PAH, PCB, aromater og alifater: Forhøyet LOQ pga vanskelig prøvematriks.					

Utførende laboratorium/ Underleverandør:

a)* Eurofins Environment Sweden AB (Lidköping), Box 887, Sjötagsg. 3, SE-53119, Lidköping

a) Eurofins Environment Sweden AB (Lidköping), Box 887, Sjötagsg. 3, SE-53119, Lidköping ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1125,

Moss 20.06.2018

Stig Tjomsland

ASM/Bachelor Kjemi

Tegnforklaring:

* Ikke omfattet av akkrediteringen LOQ: Kvantifiseringsgrense MU: Måleusikkerhet

<: Mindre enn >: Større enn nd: Ikke påvist. Bakteriologiske resultater angitt som <1, <50 e.l. betyr 'ikke påvist'.

Opplysninger om måleusikkerhet og konfidensintervall fås ved henvendelse til laboratoriet.

Måleusikkerhet er ikke tatt hensyn til ved vurdering av om resultatet er utenfor grenseverdi/-området.

Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning. Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøven(e).

Analysereport

Kunde	DMR A/S Smedgata 32 0651 Oslo Att. Per Christian Ekre	Identifikasjon	Referanse: Bispegata 16 Prosjektnr: 18-0034 Saksbeh.: PCE Udt.dato: 11-06-2018 Prøvetaker: MEN
-------	--	----------------	--

Prøvemottak:	11-06-2018	Rapport dato:	18-06-2018
Analyse påbegynt:	12-06-2018	Rapport nr.:	EM18240001
Lagring for analyse:	På kol	Antall prøver:	10
		Anneks:	0

Lab. nr.	18240001001	18240001002	18240001003	18240001004	18240001005	Enhet	Metode	Deteksjonsgrense	Usikkerhet
Prøvetype	luft	luft	luft	luft	luft				
Emballasje	d	d	d	d	d				
Prøvetaker	rekvirent	rekvirent	rekvirent	rekvirent	rekvirent				
Prøve ID	PL 1	PL 2	PL 3	PL 4	PL 5				
Parameter									
Hydrocarboner >C5-C19	25	10	17	7,4	5,2	µg/rør	GC-FID-CS2	5,0	+/- 15 %
Benzen	0,031	0,023	<0,010	0,036	0,016	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
Toluen	0,50	0,26	0,043	0,27	0,20	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
Etylbenzen	0,076	0,088	0,016	0,038	0,037	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
m/p-Xylen	0,33	0,41	0,071	0,14	0,15	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
o-Xylen	0,14	0,15	0,037	0,061	0,057	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %

Nedenstående omregninger og uttalelser vedr. kulbrintetyper, hører ikke under laboratoriets akkreditering.

Luftvolum	100	100	100	100	100	liter
Hydrocarboner >C5-C19	250	100	170	74	52	µg/m3
Benzen	0,31	0,23	<0,10	0,36	0,16	µg/m3
Toluen	5,0	2,6	0,43	2,7	2,0	µg/m3
Etylbenzen	0,76	0,88	0,16	0,38	0,37	µg/m3
m/p-Xylen	3,3	4,1	0,71	1,4	1,6	µg/m3
o-Xylen	1,4	1,5	0,37	0,61	0,57	µg/m3

Betegnelser:

✱ Utvidet usikkerhet, dekningsfaktor 2, resultater ved deteksjonsgrenseniveau er knyttet en relativ større usikkerhet enn generelt gjeldende.

Emballasje betegnelse: d (Dräger-kulrør), s (SKC-kulrør), Passiv opsamling (orsa-rør), Sp (Supelco-kul-rør), c (SKC Carbolite-rør)

Kommentar ved denne rapport:

☐ Kulrørenes kulbrinte-fordeling mellom analyse- og kontrol-seksjon er atypisk. Fordelingen er svarende til, at rørene ved opsamling har været vendt forkert. Med dette som forklaring er resultatene brukbare.

(Efterflg. uttalelser i dette felt om hydrokarbon type, er ikke omfattet av akkrediteringen).

Ved metoden, total hydrokarboner - GC-FID, er der funnet hydro karboner tilsvarende:

18240001001

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001002

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001003

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001004

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001005

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøve(r). Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning.

Godkjent av

Helle Rasmussen

Laborant

Analysereport

Kunde	DMR A/S Smedgata 32 0651 Oslo Att. Per Christian Ekre	Identifikasjon	Referanse: Bispegata 16 Prosjektnr: 18-0034 Saksbeh.: PCE Udt.dato: 11-06-2018 Prøvetaker: MEN
-------	--	----------------	--

Prøvemottak:	11-06-2018	Rapport dato:	18-06-2018
Analyse påbegynt:	12-06-2018	Rapport nr.:	EM18240001
Lagring for analyse:	På kol	Antall prøver:	10
		Anneks:	0

Lab. nr.	18240001006	18240001007	18240001008	18240001009	18240001010	Enhet	Metode	Deteksjonsgrense	Usikkerhet
Prøvetype	luft	luft	luft	luft	luft				
Emballasje	d	d	d	d	d				
Prøvetaker	rekvirent	rekvirent	rekvirent	rekvirent	rekvirent				
Prøve ID	PL 6	PL 7	PL 8	PL 9	PL 10				
Parameter									
Hydrocarboner >C5-C19	<5,0	<5,0	9,7	7,4	5,8	µg/rør	GC-FID-CS2	5,0	+/- 15 %
Benzen	<0,010	0,034	0,030	0,044	<0,010	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
Toluen	0,015	0,39	0,22	0,52	0,043	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
Etylbenzen	<0,010	0,054	0,016	0,10	0,014	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
m/p-Xylen	0,043	0,20	0,075	0,45	0,071	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %
o-Xylen	0,031	0,080	0,032	0,16	0,044	µg/rør	GC-MSD-CS2	0,010	+/- 20 %

Nedenstående omregninger og udtalelser vedr. kulbrintetyper, hører ikke under laboratoriets akkreditering.

Luftvolum	100	100	100	100	100	liter			
Hydrocarboner >C5-C19	<50	<50	97	74	58	µg/m3			
Benzen	<0,10	0,34	0,30	0,44	<0,10	µg/m3			
Toluen	0,15	3,9	2,2	5,2	0,43	µg/m3			
Etylbenzen	<0,10	0,54	0,16	1,0	0,14	µg/m3			
m/p-Xylen	0,43	2,0	0,75	4,5	0,71	µg/m3			
o-Xylen	0,31	0,80	0,32	1,6	0,44	µg/m3			

Betegnelser:

✱ Utvidet usikkerhet, dekningsfaktor 2, resultater ved deteksjonsgrenseniveau er knyttet en relativ større usikkerhet enn generelt gjeldende.

Emballasje betegnelse: d (Dräger-kulrør), s (SKC-kulrør), Passiv opsamling (orsa-rør), Sp (Supelco-kul-rør), c (SKC Carbolite-rør)

Kommentar ved denne rapport: ☹Det er observert gjennombrud fra A-del til K-del.

(Efterflg. uttalelser i dette felt om hydrokarbon type, er ikke omfattet av akkrediteringen).

Ved metoden, total hydrokarboner - GC-FID, er der funnet hydro karboner tilsvarende:

18240001006

Ikke observert hydro karbon.

18240001007

Ikke observert hydro karbon.

18240001008

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001009

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

18240001010

Uidentifisert hydrokarboner i området >C5-C19.

Resultatene gjelder kun for de(n) undersøkte prøve(r). Rapporten må ikke gjengis, unntatt i sin helhet, uten laboratoriets skriftlige godkjenning.

Godkjent av

Helle Rasmussen
Laborant

Vedlegg 8

Vurdering av WSPs «Rapport om Tilstands- og myndighetskontroll av Bispegata 16»:

Bakgrunn:

OBf har gått igjennom WSPs rapport av 26.06.2019, samt vært på befaring den 29.03.23 for å danne et overordnet inntrykk av nåværende tilstand av bygningsmassen i Bispegata 16 (Lokomotivverkstedet). Det er på bakgrunn av dette gjort en vurdering av hvorvidt det er hensiktsmessig å utføre en ny tilstandsanalyse i forbindelse med KVV Lokomotivverkstedet.

Oppsummering:

Generelt er hele bygningskomplekset med en grunnflate på 4640,12m² i dårlig forfatning. De fleste bygningsdelene har tilstandsgrad 3 (TG3), den dårligste karakteren en bygningsdel kan oppnå (ref. NS3424). Det er ikke gjennomført noen større tiltak på bygningsmassen siden 2019, så tilstandsgraden må antas å være uendret eller verre.

De påkrevede tiltakene er de samme som tidligere foreslått i 2019, dvs. at det er nødvendig å utføre en total rehabilitering av bygningskomponenter for å bevare bygningsmassen. Både klimaskjerm, innvendige overflater samt teknisk infrastruktur har behov for rehabilitering.

Bygget har på bakgrunn av sin historikk og oppbygning en høy kulturhistorisk verdi og er en vesentlig del av kulturarven som må bevares. Bygget inneholder enkelte helse- og miljøfarlige forekomster, bl.a. asbest som må saneres.

Vår vurdering:

Det vil være liten gevinst i å utføre ny tilstandsanalyse ettersom de aller fleste bygningsdelene i dette bygget har oppnådd TG3, som er den dårligste karakter en bygningsdel kan oppnå. Tiltaksbehovene vil være de samme som foreslått i 2019, dvs. totalrehabilitering av bygget. Tiltaksbehovet i 2019 ble estimert til ca. 124 millioner kroner, i dagens kroneverdi ville dette ha tilsvart til ca. 150 millioner kroner. Dette tilsvarer en prisstigning på 20,8% basert på en grov beregning ut ifra SSB tall mht. Byggekostnadskalkulator (ssb.no), sammenlignet med tall for boligblokker.

OBf tror likevel at dette estimatet er for lavt og de faktiske kostnadene kan være mye høyere enn dette. Det kan heller være hensiktsmessig å bruke ressurser på å ta en ny kostnadsberegning av hva de faktiske kostnadene ville være fremfor å gjøre en ny tilstandsanalyse, dersom en kostnadsramme er avgjørende for en videre beslutning/ endelig utfall. Før det eventuelt utføres en ny kostnadsberegning må ambisjonene og standarden for oppgradering være tydelig avklart.

Det kan videre være hensiktsmessig å utføre en verifikasjon av lastekapasitet til de bærende konstruksjoner, da byggets areal og høyder inviterer til at fremtidige brukere kan ha behov for å tilføre nye installasjoner og utstyr. Det vil for eksempel være vesentlig å vite hva gulvet kan belastes med av punktlaster ved eksempelvis oppsetting av tribuner eller master, ettersom gulvet stedvis er hult under og hvor oppbygning og tilstand er varierende og ukjent. Svikt i gulvet kan medføre sammenbrudd av påførte installasjoner.

Videre kan det være hensiktsmessig å foreta miljøgeologiske undersøkelser for å verifisere mulig grunnforurensning etter tidligere virksomhet mht. hvilke kostnadsbildet dette kan representere ved oppbygging/ rehabilitering til fremtidig bruk. Dersom dette har noe å si for valg av beslutning i denne fasen.

Oslo den 13.04.23

Umar Munir

Seniorrådgiver vedlikehold

Oslobygg KF

Analyse | Strategi og plan | Vedlikehold

Bilder tatt på befaring 29.03.23:

Ref. også WSP rapport av 26.06.2019- Tilstands- og myndighetskontroll av Bispegata 16

Vedlegg 9

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

JERNBANEVERKET
Postboks 4350
2308 HAMAR

Dato: 29 SEPT. 2016
Arkivkode: 531

Deres ref.:

Vår ref.: 201503184-60
Oppgis alltid ved henvendelse

Saksbeh.: Frank Arvid Hofsøy

Godkjenning av overordnet landskapsplan for Middelalderparken med krav om oppfølgende byggesaksbehandling

Plan- og bygningsetaten godkjenner overordnet landskapsplan for Middelalderparken i Bjørvika, mottatt formelt 12.01.2016 med senere suppleringer. Godkjenningen er et krav i reguleringsplan S-4735 for Follobanen, vedtatt 28.08.2013. I reguleringsbestemmelsenes § 7.2 heter det blant annet at «Landskapsplanen skal deretter forelegges Riksantikvaren til behandling og godkjenning i henhold til kulturminneloven og godkjennes av Jernbaneverket og Oslo kommune».

Vi godkjenner landskapsplanen med følgende vilkår:

- Landskapsplanen må detaljprosjekteres videre, med spesielt fokus på elementene som listes opp i denne godkjenningen.
- Det stilles krav om videre prosess med byggesaksbehandling av de detaljprosjekterte tiltakene innenfor landskapsplanen.

Vilkårene og videre prosess utdypes i avsnittet «Vilkår for godkjenningen - Krav til videre prosess».

Bakgrunn for utarbeidelse av landskapsplan for Middelalderparken

Krav i reguleringsplan for nytt dobbeltspor Oslo – Ski (Follobanen)

§ 7.2 i reguleringsbestemmelsene i reguleringsplan for Follobanen (S- 4735, vedtatt 28.08.2013) stiller krav til utforming og opparbeiding av terrenget i Klypen (felt P1-P3) sammen med § 4.3.3. § 7.2 er en rekkefølgebestemmelse som sier følgende:

«Område P1-3 skal opparbeides som offentlig park etter at anlegget er avsluttet. Jernbaneverket skal i samarbeid med Oslo kommune og Riksantikvaren utarbeide en landskapsplan for Klypen som detaljerer utforming av området innenfor de rammer som er angitt i 4.3.3 og prinsippene i tegning UOS 10-O-13000 revisjon 03B datert 12.12.2012. Landskapsplanen skal foreligge senest 31.12.2014. Landskapsplanen skal deretter forelegges Riksantikvaren til behandling og

godkjenning i henhold til kulturminneloven og godkjennes av Jernbaneverket og Oslo kommune. Senest ett år etter at midlertidig anlegg på P1-3 er avsluttet (2019) og under enhver omstendighet før jernbaneanlegget settes i drift, skal områdene være opparbeidet i henhold til godkjent landskapsplan».

Parallelloppdrag Middelalderparken

I forbindelse med reguleringsplanarbeidet for Follobanen ble Plan- og bygningsetaten, Riksantikvaren og Jernbaneverket sommeren 2012 enige om å samarbeide om Follobanens føring gjennom Middelalderparken. Utgangspunktet var ideen om å legge jernbanetraséen i en overdekket kulvert i skjæringen "Klypen", som i dag deler Middelalderparken i to, og deretter "reetablere" middelalderens terreng. Løsningen vil føre til at parkens areal fordobles, banen får en hensiktsmessig trasé, kulturminnene løftes bedre fram enn i dag, og attraktiviteten for lokalbefolkningen øker.

Middelalderparken er ett av de viktigste historiske stedene i Oslo, og ble valgt til byens tusenårssted i 2000. Inngrepet fordrer høy kvalitet på alle områder. Samarbeidspartene var derfor enige om å gjennomføre et parallelloppdrag for å få belyst mulighetene best mulig, og et samarbeidsprosjekt med dette som hensikt startet opp ved slutten av 2012. Kulturetaten og Byantikvaren sluttet seg til de tre opprinnelige samarbeidspartene. Prosjektet har vært organisert med en styringsgruppe og en prosjektgruppe, med prosjektleder og sekretariat i Plan- og bygningsetaten.

Tidlig høsten 2013 ble parallelloppdraget kunngjort, og ved fristens utløp 3. september var det kommet inn 18 søknader. Etter nøye vurdering ble tre leverandører/team valgt ut til å delta i parallelloppdraget. Alle teamene var, slik det ble stilt krav om, bredt sammensatt av kompetanse innenfor landskapsarkitektur, arkitektur, billedkunst med mer. Teamene startet sitt arbeid gjennom et oppstartsseminar 18. oktober, og avleverte og presenterte sine forslag på et sluttseminar 26. februar 2014. Se vedlegg for utdypende beskrivelse av prosessen.

Samarbeidspartene (Jernbaneverket, Riksantikvaren og Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten, Kulturetaten og Byantikvaren) legger følgende føringer for landskapsplanen til grunn:

- **Middelalderens terreng rekonstrueres som park, som vist i Historieparken.**
- **De historiske veiene anlegges i prinsippet der de var i middelalderen. Nye veier må ved annerledes materialvalg skilles tydelig fra rekonstruerte/historiske veier.**
- **Parken gjøres mer tilgjengelig, hovedadkomst legges mot Bispegata, eventuelt markert med et bygget element.**
- **Parkering inne i parken begrenses til absolutt minimum.**
- **Oslo Torg er en avgjørende nøkkel til hele sammenhengen i Middelalderområdet og må gis særskilt oppmerksomhet. Torget gis en utforming inspirert av de tre forslagene, med vekt på sambruk, eget belegg, og kontakt nord-syd. Sammenhengen med Minneparken tillegges særlig vekt.**
- **Middelalderområdets "annerledeshet" markeres i gategrunnen når man kommer inn/ut av området (Bydelsparken).**
- **Gangbro over vannspeilet vurderes plassert tilnærmet som i Bydelsparken.**
- **"Paviljong-biotoper" langs vannspeilets vestsida (Eventparken) videreføres.**
- **Et utvalg ikke-synlige kulturminner "løftes" og markeres (Eventparken).**

- Synlige ruiner markeres med ulike belegg for ute/inne og gårdsrom/kirkegård. Konsekvenser av artikulering av ruinene med krone i syrefast stål (Historieparken) må vurderes kulturminnefaglig.
- Det velges i hovedsak robuste materialer med et nåtidig preg.
- Lokomotivverkstedet styrkes som "parkens hjerte" og bør transformeres/tilbakeføres/oppgraderes. Det store innvendige rommet må beholdes og hverken uthules eller tettes igjen. Markering av Kongsgårdens nordre deler (inne i bygningen) gis prioritet.
- Det etableres en tydelig plass med fast dekke (for arrangementer) i tilknytning til Lokomotivverkstedet.
- Vegetasjon brukes disiplinert og bevisst, med fokus på mulig skade på kulturlagene.
- Sjøbod(er) rekonstrueres, enten som kopi eller mer stilisert.
- Belysning skal være sparsom, men tilstrekkelig. Vekt på belysning i menneskehøyde langs veiene og innfelt belysning på ruiner/rekonstruksjoner (Historieparken, Eventparken). Ruinene vurderes individuelt/kulturminnefaglig i forhold til hva de tåler.
- Formidlingspunkter etableres ulike steder i parken (Bydelsparken).
- Inngrep i intakte kulturminner fra middelalderen i forbindelse med realiseringen skal holdes til et minimum.

Sluttnotatet er datert 01.12.2014 og konklusjon med føringer er underskrevet av de forannevnte samarbeidspartene Jernbaneverket, Riksantikvaren og Oslo kommune ved Plan- og bygnings-etaten, Kulturetaten og Byantikvaren.

Prosess for utviklingen av landskapsplanen

Det ble holdt et møte hos Riksantikvaren 02.12.2014 der representanter fra Jernbaneverket, Plan- og bygningsetaten, Byantikvaren, Kulturetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten var til stede. Målsetningen med møtet var å komme videre med arbeidet med å få på plass en landskapsplan for Middelalderparken som skal ligge til grunn for opprustingen og utviklingen av parken. Det ble enighet om at samarbeidspartene deltar i prosessen med å utarbeide landskapsplanen gjennom en arbeidsgruppe, og enighet om at planen senest må være ferdigstilt 15.03.2015. Etter at landskapsplanen er utarbeidet og enkeltelementene er kostnadsberegnet, har partene et grunnlag for å igangsette forhandlinger om fordelingen av kostnadene.

Det ble avholdt 6 møter i arbeidsgruppen i perioden 17.12.2014 – 12.03.2015, som ble ledet av Jernbaneverket. Det ble sendt ut møtereferat i etterkant av møtene. Utkast til landskapsplan ble sendt på e-post 13.03.2015 for kommentarer innen 01.04.2015.

Kort beskrivelse av landskapsplanen

Landskapsplanen for Middelalderparken omfatter hele området som anses å være eller bli en del av den fremtidige Middelalderparken, fra ruinene av bispeborgen på lokket i nordøst ved Oslo gate til møtet mellom Kong Håkon 5s gate og jernbaneområdet i på Loenga i sør, vannspeilet avgrensning i vest og bebyggelse og jernbanesporområdet i øst. Feltene P1-P3 i reguleringsplan for Follobanen inngår i området for landskapsplanen.

Utarbeidelse av Helhetlig landskapsplan for Middelalderparken er utført på oppdrag fra Jernbaneverket, og er et samarbeidsprosjekt mellom Jernbaneverket, Riksantikvaren og kommunale etater (Kulturetaten, Byantikvaren, Plan- og bygningsetaten og Eiendoms og byfornyelsesetaten).

Ansvarlig for utarbeidelse av planen er prosjekteringsteamet, som sto bak parallelloppdraget «Historieparken» i 2014. Prosjekteringsteamet består av følgende firma: Rambøll AS, Carl Viggo Hølmebakk arkitekter AS, Landskapsfabrikken AS, Halvor Næss Belysningsdesign AS, Conventor AS, Norsk institutt for kulturminneforskning og Knut Wold.

Fra planbeskrivelsen:

«Den helhetlige landskapsplanen for Middelalderparken er en visjonær plan som viser hvordan Middelalderparken skal utvikles i fremtiden. Follobaneprosjektet er det første utbyggingstrinnet i parken, som vil bli bygget i flere etapper. Landskapsplanen skal ligge til grunn utvikling og videre detaljplanlegging av fremtidige utbyggingstrinn. Planen er visjonær, men også realistisk - grovmasket, med konkrete krav til form og materialbruk, som gjør det mulig å gjennomføre den over et langt tidsspenn.

Drift har vært et viktig aspekt ved valg av løsninger og materialer. Parken skal brukes av mange og til ulike formål. Utformingen er enkel, og gir rom for utfoldelse og varierte opplevelser, samtidig som den viser frem Oslos tidligste historie, med ruiner og profane kulturminner som en integrert del av parken. Planen for Middelalderparken dekker kun en del av den historiske middelalderbyen. Det er i planarbeidet lagt vekt på å se på middelalderbyen som en helhet og etablere gjennomgående løsninger for formidling og vern av kulturminnene i hele middelalderbeltet.

Parkens to hovedformål er å være formidlingssted for Oslos tidligste historie, og å være nærpark for beboere og kontorer i Gamlebyen og Bjørvika. Aktivitet tilknyttet parkens historiske dimensjon har hatt høyeste prioritet ved valg av løsninger og funksjoner som skal ha plass i parken. Parkens hovedgrep er gjenskapingen av det historiske terrenget som en stor åpen gresskledd flate, som markerer anderledeshet og kontrast til den omkringliggende tette byen. Parken er enkelt utformet, med få installasjoner og nennsomt utvalgte materialer, for å skape rolige rammer omkring de historiske elementene. Det er lagt opp til en diskret men tydelig synliggjøring av historiske veifar ruiner og konstruksjoner i parken. Parken skal være en bydelspark, men inneholder ikke tradisjonelle tilrettelagte arealer for idrett og lek, med baner og lekeapparater. Dette er funksjoner som gjennom reguleringsplan for Bjørvika skal lokaliseres i Kongsbakkallmenningen. Middelalderparken skal være en park for uformelt opphold og lek, noe det er rikelig med arealer og muligheter for, slik den er utformet.

Lokomotivhallen blir parkens hjerte, med kulturaktiviteter, arrangementer, utstillinger og servering. Parken er utformet med tanke på disse funksjonene og er tilrettelagt for tilknyttede arrangementer utendørs.»

Planens elementer:

- Bispegata og Oslo Torg
- Gjenskapte historiske strukturer
- Ruiner og tilknyttede anlegg
- Mariakirkeruinen
- Kongeborgen
- Bispeborgen
- Lokomotivverkstedet, Aktivitetsplassen og amfiet
- Vestre strete og Lokhallen (Lokomotivverkstedet)

- Gangveisystem og adkomstpunkter
- Toaletter i parken
- Tilrettelegging for arrangementer i parken
- Bro over vannspeilet
- Utsiktspaviljonger
- Alna
- Vannspeilet
- Bruksflatene – plenene
- Trærne i parken
- Barokkhagen
- Hagene rundt Saxegården og Kulen
- Sjøboder
- Siktlinjer

Det vises til planens beskrivelse (vedlegg til vedtaket) og de godkjente tegningene.

Utsnitt av samlet landskapsplan for oversikt over steder og viktige elementer.

Plangrunnlaget for eiendommen

Arealet er regulert til hovedformål grønnstruktur eksisterende, bruk og vern av sjø og vassdrag, bebyggelse og anlegg eksisterende (Lokomotivverkstedet, mm.), sporveg fremtidig (Bispegata), jernbane (tunnel) fremtidig i kommuneplan 2015 – Oslo mot 2030, vedtatt 23.09.2015.

Tidligere reguleringsplan for Oslo gate, S-3732, vedtatt 22.06.1999 er delvis opphevet, jf. vedlegg 5 i kommuneplanen. Underformålet offentlige trafikkområder blir videreført med tilhørende bestemmelser, jf. kommuneplanen kap. 15 pkt. 15.3.

Berørt areal er ellers regulert til underformål grønnstruktur park (felt P1-P3) og bebyggelse og anlegg – institusjon, museum (mindre del ved ladegården) i reguleringsplan for Follobanen, S-4735, vedtatt 28.08.2013. Bispegata, Lokomotivverkstedet og vestre/søndre del av parken er regulert til byggeområde for offentlig bygning (UKM) / offentlig trafikkområde (gate, gang-/sykkelvei, fortau, jernbane (delvis)), byggeområde for offentlig bygning (UKM) / friområde (museumspark), friområde park, friområde vann/sjø, offentlig bygning (museum, opplevelsessenter) og allmenntilgjengelig formål (kultur) spesialområde bevaring (Lokomotivverkstedet, Saxegården og Kulen), spesialområde bevaring middelaldergrunn.

Arealet befinner seg i et område med nasjonale kulturminneinteresser, avklarte nasjonale kulturminner og område regulert til bevaring. Dette følger av kommuneplanens arealdel med tilhørende temakart T5 for kulturminnevern (datert 04.03.2015).

Pågående planer

Planforslag for Bispegata (saksnr. 200902661) ble oversendt til politisk behandling 03.11.2014.

Vedrørende medvirkning - Merknader fra organisasjoner/foreninger

Den overordnede landskapsplanen er som nevnt foran en oppfølging av rekkefølgekrav i vedtatt reguleringsplan for nytt dobbeltspor Oslo – Ski (Follobanen). Denne saken krever derfor ikke høring eller varsling. Tiltak innenfor landskapsplanen vil i stor grad kreve oppfølgende byggesak der tiltakene detaljeres og konkretiseres i større grad, og vil da kreve varsling av naboer og gjenboere på vanlig måte. I byggesakene vil det også kreves involvering og uttalelse / samtykke fra andre berørte myndigheter.

Ett par organisasjoner / foreninger har på eget initiativ sendt inn uttalelser:

- Oslo elveforum og Alnaelvas venner ga en felles uttalelse til byggesak for utgående spor Østfoldbanen som også har forslag / innspill til landskapsplanen.
- Oslo elveforum har senere etterlyst status for landskapsplanen med ønske om å kunne komme med innspill til bearbeidet plan, mener den bør på off.e., og ønsker den oversendt.
- Interesseforeningen Middelalder-Oslo har sendt en uttalelse til landskapsplanen.

Riksantikvarens godkjenning

Riksantikvaren godkjente de overordnede grepene i landskapsplanen i brev av 13.09.2015. Imidlertid var det enkeltelementer og tiltak som RA mener vil være i konflikt med de høye kulturminneverdiene i området og som derfor ikke kunne godkjennes på dette stadiet i prosessen. RA hadde også kommentarer til de enkelte delene av landskapsplanen.

Det er avholdt møte med Riksantikvaren 03.06.2016 for å drøfte supplerende materiale med justeringer av landskapsplanen. RA har i e-post av 05.07.2016 godkjent den reviderte landskapsplanen.

Plan- og bygningsetatens vurdering

Etaten ga foreløpige kommentarer i e-post 27.03.2015. Vår endelige vurdering tar utgangspunkt i den foreløpige tilbakemeldingen, men er bearbeidet.

Et viktig grep og grunnlaget for en helhetlig landskapsplan for Middelalderparken er at det etableres et sammenhengende terreng over jernbanekulverten i Klypen i forbindelse med byggingen av den nye Follobanen (nytt dobbeltspor Oslo – Ski). Ved å reetablere middelalderterrenget, skapes en større og sammenhengende park både for rekreasjon og en bedre og helhetlig historisk formidling av middelalderbyen. Middelalderparken vil være viktig for både bydelen og hele byen, og på nasjonalt nivå som historieformidling av middelalderbyen Oslo.

PBE mener at landskapsplanen på en meget bra måte følger opp resultatet av parallelloppdraget, slik det er formidlet i rapporten «Parallelloppdrag Middelalderparken: Sluttnotat». Vi er svært godt fornøyd med hovedtrekkene i forslag til landskapsplan for Middelalderparken, og mener det er viktig at forslagets hovedelementer blir realisert for å sikre helhet og kvalitet som park og for formidling av områdets historie som hoveddel av middelalderbyen Oslo.

Vurdering av planens hovedelementer:

Oslo Torg og Bispegata

Vi er positive til den foreslåtte løsningen med Bispegata forskjøvet mot nord i østlige del. Bispegata får en mer historisk riktig plassering og ruinene av St. Hallvardskatedralen blir et fondmotiv. Forslaget vil gi bedre kontakt mellom middelalderbyens nordøstre deler (St. Hallvardskatedralen, mm.) og middelalderbyens del i parken. Det blir også plass til et mer romslig torg på sørsiden av Bispegata, med en modell av middelalderbyen i starten av siktsektoren mot fjorden gjennom Bispekilen, og forbedret kontakt med parken gjennom gjenetablert Vestre strete. Oslo torg får et mer forskjøvet kryss som vil bidra til å få ned farten på kjøretøy, og dermed gi bedre vilkår for myke trafikanter. Bymiljøetaten, Statens vegvesen og Ruter støtter ikke foreslått endring av Oslo torg, men så langt vi kan vurdere argumentene, bør det være mulig gjennom signalregulering å sikre de utfordringene de beskriver med foreslåtte løsning.

Gjenskapte historiske strukturer

Det er bra og viktig at middelalderens bystruktur vises med et omfang/antall og en utforming som vist i landskapsplanen med både opphøyde gressflater og med markering i terreng. Dette innebærer bl.a. at omfanget av opphøyde flater som illustrert må sikres for å fremme forståelsen av middelalderbyens bebyggelsesstruktur. Middelalderens veifar blir også synliggjort og vil bidra til å gi et bilde av hvordan middelalderbyen var.

Ruiner og tilknyttede anlegg, inkludert Mariakirkeruinene, Kongeborgen og Bispeborgen

Konservering og rekonstruksjoner av ruiner fra middelalderen må gjøres i samråd med antikvariske myndigheter. Landskapsplanen har forslag til både hvordan ruinene skal beskyttes og hvordan de skal markeres og fremheves, noe som vil styrke kvaliteten av historieformidlingen og forståelsen av middelalderbyen.

Lokomotivverkstedet, Aktivitetsplassen og amfiet

Lokomotivverkstedet vil sammen med foreslått plass og amfi kunne gi muligheter for aktivisering av parken. Synliggjøring av ruinene av Kongsborgen også innenfor byggets vegger vil forbedre opplevelsen og forståelsen av hvordan det opprinnelig har vært. Bevertning i deler av bygget og noe uteservering mot vannspeilet vil bidra til en positiv aktivisering av området. Aktivitetsplassen med amfi gir rom for forskjellige typer arrangementer. Overgangen mellom amfiet og det gjenskapte middelalderterrenget må detaljprosjekteres i det videre arbeidet.

Vestre strete og Lokhallen (Lokomotivverkstedet)

Vestre strete gjenskapes som en forbindelse mellom Oslo torg og Kongsborgen og Mariakirken i sør, med en bro over den foreslåtte Aktivitetsplassen og inn i Lokomotivverkstedet. Kongsborgen kan ses fra 2. etasjen i bygget. Dette synes å være gode løsninger som støttes.

Gangveisystem og adkomstpunkter

Landskapsplanen sikrer både gjenskaping av historiske gateløp (streter, allmenninger) og nye gangforbindelser. De historiske gateløpene får en egen utforming som vil medvirke til å synliggjøre de historiske strukturene. En av hovedinngangene til Middelalderparken blir fra Oslo torg. Den andre hovedinngangen blir fra Bispegata lenger vest ved middelaldervannspeilet, som vil få en markert «forplass» og nedtrapping til vannspeilet. Fra Bispegata vil en ny bred gangvei sikre en god tilgjengelighet til Lokomotivverkstedet, den nye Aktivitetsplassen og middelalderruinene. Den regulerte gangbroa over sørlige del av vannspeilet sikrer god forbindelse mellom parken og Bjørvika. Det er viktig å sikre en ny gangforbindelse mellom Middelalderparken og Ekeberg.

Toaletter i parken

Landskapsplanen foreslår toalett ved hovedinngangen fra Bispegata. Det foreslås også toaletter under terreng ved tekniske rom for jernbanen. Offentlige toaletter under terreng ved teknisk rom for jernbanen må sikres. De viste toalettene i nordre del av Lokomotivverkstedet er for byggets brukere og vil ikke ha kapasitet til også å være et tilbud for parkens gjester/besøkende. Det må derfor sikres flere toaletter for brukere av parken enn de som er vist ved hovedinngangen mot Bispegata.

Tilrettelegging for arrangementer i parken

Den foreslåtte Aktivitetsplassen ved Lokomotivverkstedet vil tilrettelegge for ulike typer arrangementer, som nevnt foran. På ridderbanen kan det arrangeres ridderturneringer som del av middelalderfestivaler. Det vil bli vanskeligere å holde større kulturarrangementer som i forhold til tidligere, men parken vil kunne tilrettelegges for mindre arrangementer og festivaler.

Bro over vannspeilet

Den regulerte broen over vannspeilets søndre del vil som nevnt binde parken og Bjørvika bedre sammen. Landskapsplanens forslag om å gi broen en splitt mot to stier synes å være en god løsning, slik at man ikke ledes rett i muren til ruinene til Mariakirken.

Utsiktspaviljonger

PBE synes det er en god idé å plassere utsiktspaviljonger langs Kong Håkon 5s gate mot vannspeilet, der man kan stoppe opp og slappe av mens man nyter utsikten mot parken på andre siden av vannspeilet. Her kan man se større grad av helhet i det reetablerte middelalderterrenget og middelalderbyen.

Alna

Høyden på kulverten over jernbanesporene i Klypen sikrer mulighet for å gjenåpne Alna ned til vannspeilet. Vi mener at dette vil være en viktig og god kvalitet å få gjennomført for området både som park og historisk landskapselement.

Vannspeilet

Vannspeilet er allerede etablert men vil trenge en oppgradering spesielt dersom Alna gjenetableres ned til vannspeilet, og det må da også vurderes om det skal etableres vannløp videre ned f. eks. Bispekilen. Dette vil sikre omløp i vannet i vannspeilet og kan om mulig gi tilstrekkelig vannkvalitet til at vannspeilet kan benyttes til bading. Vannspeilet vil få en moderne og klar avgrensning mot nord og krysset Bispegata x Kong Håkon 5s gate, som vil skape en god overgang mellom middelalderbyen og det moderne Bjørvika lenger vest.

Bruksflatene – plenene

Den nye Middelalderparken vil omfatte en god del flater med plen, som vil bli brutt opp i mindre deler av landskapsplanens forskjellige elementer. Plenene vil kunne benyttes til piknik, soling, etc.

Trærne i parken

Omfang av og plassering av trær må sikres som illustrert. I den videre detaljprosjekteringen av parken bes det vurdert muligheten for noen flere trær f. eks. mot vannspeilet, for å skape en mer variert grønn park og unngå for mye gressflater. Trær skal danne varierte parkrom, men skal ikke avgrense kontakten mellom Middelalderparken og Oslo torg, og heller ikke blokkere kontakten mellom Oslo torg og sjøen/vannspeilet. Det vil si at de regulerte siktsektorene må hensyntas.

Barokkhagen

En utvidelse av eksisterende gjenskapte barokkhage, vil være positivt. Med en større del av den opprinnelige barokkhagen på plass, kan man vise frem flere elementer og større helhet, selv om hele det opprinnelige anlegget ikke kan gjenskapes i dagens situasjon da arealet mot nord benyttes til jernbaneformål uten kulvert / overdekning.

Hagene rundt Saxegården og Kulen

Forslag om tradisjonelle hager her virker i utgangspunktet som en god løsning. Endelig utforming må imidlertid avklares og detaljprosjekteres når det foreligger program for bygningene.

Sjøboder

Det er valgt å bare etablere en brygge med sjøboder, grunnet Middelaldervannspeilets begrensede størrelse. Da er det viktig at det etableres en gruppe sjøboder ved denne brygga, som illustrert, for å kunne få et inntrykk av hvordan det historisk har sett ut.

Siktlinjer

De regulerte siktlinjene (siktsektorer) er hensyntatt i forslaget til landskapsplan, og må hensyntas i den videre detaljeringen.

Andre temaer utover de som er nevnt som hovedelementer:

Belysning

Det vises til oppfølgingspunkter (føringer) i sluttrapporten etter parallelloppdraget, der det bl.a. heter at «Vekt på belysning i menneskehøyde langs veiene...». PBE mener dette er viktig å følge opp med hensyn til blant annet sikkerhet. De sammenhengende hovedløpene må ha belysning i menneskehøyde, så kan det være f. eks. pullerter på andre deler av parken inkludert langs sekundære gangveier.

Bilparkering

Landskapsplanen viser ingen bilparkeringsplasser, men vi har registrert Kulturetatens ønske om bilplasser i tilknytning til Saxegaarden og Lokomotivhallen, som også fremkommer i Planbeskrivelsen (s. 16). PBE mener prinsippet om ingen bilparkeringsplasser i Middelalderparken må følges. Det kan aksepteres 1-2 korttidsplasser ved Saxegaarden og mulighet for korttidsparkering på Aktivitetsplassen, som opplyst på nevnte sted i Planbeskrivelsen, for nødvendig drift. For øvrig må dette løses med av- og påstigning for levering og henting av utstyr etc., og parkering for øvrig ordnes utenfor Middelalderparken, i nærmeste gate, etc.

Vilkår for godkjenningen - Krav til videre prosess

- Landskapsplanen godkjennes på et overordnet nivå.
- Landskapsplanen må videre detaljprosjekteres og innsendes som søknader om rammetillatelse og gis tillatelse.
- Tiltak innenfor feltene P1-P3 i reguleringsplan S-4735 for Follobanen må detaljprosjekteres, behandles og godkjennes i byggesak samt være ferdig opparbeidet i henhold til rekkefølgebestemmelse § 7.2.
- Plan- og bygningsetaten ber om at største mulig del av landskapsplanen utover nevnte felt P1-P3 også opparbeides og ferdigstilles før Follobanen tas i bruk, slik at det meste av parken da kan tas i bruk.
- Landskapsplanen kan omsøkes gjennom flere søknader, men tilliggende elementer og/eller elementer som er naturlig å ses i sammenheng, må illustreres i relevante søknader.
- Tiltak som er søknadspliktig etter Plan- og bygningsloven, må omsøkes.
- Plan- og bygningsetaten ber om at det anmodes om forhåndskonferanse for å avklare hensiktsmessig omfang og oppdeling av byggesakene, samt fremdrift vurdert opp mot ferdigstilling av Follobanen. På forhåndskonferanse kan det også gjøres avklaring om søknadsplikt for tiltak man er usikker på i dette spørsmålet.

Antikvariske myndigheter, Bymiljøetaten og Kulturetaten må involveres i det videre arbeidet. Jernbaneverket har direkte ansvar for opparbeidelse av arealer innenfor feltene P1-P3 i reguleringsplan for Follobanen.

Følgende elementer i landskapsplanens vil være spesielt viktig å detaljprosjektere videre og omsøke i byggesak:

- Bispegata og Oslo Torg
- Gjenskapte historiske strukturer; som f.eks. markering på terreng og opphøyde felt for å vise bebyggelsesstruktur samt gjenskapte veifar.

- Reetablering av middelalderterrenget, inkludert tilpasning til parkens andre elementer som f.eks. til vannspeilet og til sitteamfi ved Aktivitetsplassen og Lokomotivverkstedet.
- Ruiner og tilknyttede anlegg (Bispeborgen med konstruksjoner og lokk over sporene, og alle ruinene sør for Bispegata)
- Lokomotivverkstedet, Aktivitetsplassen og amfi
- Gangveisystem og adkomstpunkter
- Toaletter i parken
- Bro over vannspeilet
- Utsiktspaviljonger
- Gjenåpning av Alna
- Endring av vannspeilet
- Utforming av parkens grønne elementer (trær, plen, etc.)
- Ridderbanen (ridderturneringsplass)
- Barokkhagen
- Hagene rundt Saxegården og Kulen
- Sjøboder
- Eventuell oppføring av middelaldergårder (ikke illustrert i den overordnede landskapsplanen)
- Belysning
- Formidlingspunkter

Godkjente tegninger og kart

Følgende tegninger og kart er lagt til grunn for tillatelsen, sak 201503184			
Beskrivelse	Tegningsnr	Dato	PBE-id
Landskapsplan Lengdesnitt A-A' parken	UOS-10-O-90020 rev. B	29.05.2015	50/15
Landskapsplan Lengdesnitt B-B' parken	UOS-10-O-90021 rev. B	29.05.2015	50/16
Landskapsplan Lengdesnitt C-C' parken	UOS-10-O-90022 rev. B	29.05.2015	50/17
Landskapsplan Lengdesnitt D-D' parken	UOS-10-O-90023 rev. B	29.05.2015	50/18
Landskapsplan planutsnitt Oslo torg	UOS-10-O-90030 rev. B	29.05.2015	50/19
Landskapsplan adkomstplass ved Bispegata/vannspeilet	UOS-10-O-90031 rev. B	29.05.2015	50/20
Landskapsplan aktivitetsplassen og sitteamfi - plan	UOS-10-O-90032 rev. B	29.05.2015	50/21
Landskapsplan Bispegården	UOS-10-O-90033 rev. B	29.05.2015	50/22
Landskapsplan profanruiner i det åpne parkrommet - prinsippsnitt	UOS-10-O-90040 rev. B	29.05.2015	50/23
Landskapsplan streter og allmenninger - prinsipptegning	UOS-10-O-90041 rev. B	29.05.2015	50/24
Landskapsplan kulvertvegg - prinsippsnitt	UOS-10-O-90050 rev. B	29.05.2015	50/25
Landskapsplan sitteamfi - Oppriss av teknisk rom	UOS-10-O-90051 rev. B	29.05.2015	50/26
Landskapsplan snitt Alnaelva	UOS-10-O-90052 rev. B	29.05.2015	50/27
Landskapsplan snitt Bispeborgen	UOS-10-O-90053 rev. A	29.05.2015	50/28
Landskapsplan trapp ved Kongeborgen - Snitt	UOS-10-O-90054 rev. A	29.05.2015	50/29

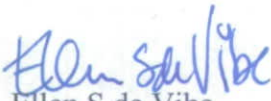
Landskapsplan - Oversiktstegning konstruksjoner og ruiner	UOS-10-O-90060 rev. B	29.05.2015	50/30
Landskapsplan Clemenskirken - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90061 rev. B	29.05.2015	50/31
Landskapsplan Nicolaikirken - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90062 rev. B	29.05.2015	50/32
Landskapsplan Kongsgården - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90063 rev. B	29.05.2015	50/33
Landskapsplan Mariakirken - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90064 rev. B	29.05.2015	50/34
Landskapsplan utsiktspaviljonger - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90065	29.05.2015	50/35
Landskapsplan toaletter - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90066 rev. B	29.05.2015	50/36
Landskapsplan Vestre strete/bro - Plan og prinsipputforming	UOS-10-O-90067 rev. B	29.05.2015	50/37
Landskapsplan samlet	UOS-10-O-90001 rev. 2B	21.04.2016	59/6
Landskapsplan del 1 - nord	UOS-10-O-90002 rev. 2B	21.04.2016	59/7
Landskapsplan del 2 - midt	UOS-10-O-90003 rev. 2B	21.04.2016	59/8
Landskapsplan del 3 - syd	UOS-10-O-90004 rev. 2B	21.04.2016	59/9

Plan- og bygningsetatens konklusjon

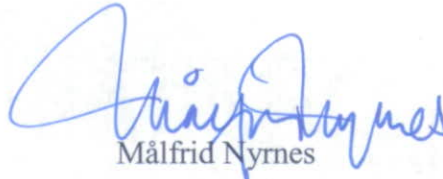
PBE mener at landskapsplanen på en meget bra måte følger opp resultatet av parallelloppdraget, og er svært godt fornøyd med hovedtrekkene i forslag til landskapsplan for Middelalderparken. Det er viktig at forslaget hovedelementer blir realisert for å sikre helhet og kvalitet som park og for formidling av områdets historie som hoveddel av middelalderbyen Oslo. Det kreves videre detaljering og byggesaksbehandling av de enkelte tiltakene innenfor landskapsplanen.

Landskapsplanen tilfredsstiller kravene i reguleringsbestemmelsenes § 7.2 (rekkefølgekrav) i reguleringsplan S-4735 for nytt dobbeltspor Oslo – Ski (Follobanen) vedrørende krav om utarbeidelse av en landskapsplan for feltene P1-P3. Det vises for øvrig til nevnte reguleringsbestemmelse (§ 7.2) som også stiller krav til opparbeiding før Follobanen tas i bruk, for feltene P1-P3 i reguleringsplanen. PBE anbefaler at størst mulig del av arealene innenfor den overordnede landskapsplanen (utover påkrevde felt P1-P3) opparbeides og ferdigstilles før Follobanen tas i bruk.

Plan- og bygningsetaten

Ellen S de Vibe

etatsdirektør

Målfrid Nyrnes

enhetsleder

Vedlegg:

- Utdypende bakgrunn
- «Middelalderparken Oslo – Planbeskrivelse 29.05.2015»
- «Middelalderparken Oslo – Materialplan 29.05.2015»
- «Middelalderparken Oslo – Belysningsprinsipper 29.05.15»
- «Bispegata og Oslo torg – Trafikkvurderinger for alternativ geometri vist i planutkast for Middelalderparken 20.04.2015»
- «Justering av landskapsplanen for Middelalderparken – Barokkhagen og Ridderbanen»
- «Trafikksystem i Middelalderparken»
- «Utforming av portal ved ruiner Ladegården» (Bispeborgen)

Kopi til:

JERNBANEVERKET, Postboks 4350, 2308 HAMAR, rikke.lill.holund@jbv.no
Byantikvaren, Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 OSLO, postmottak@bya.oslo.kommune.no
Kulturetaten, Postboks 1453 Vika, 0116 OSLO, postmottak@kul.oslo.kommune.no
RIKSANTIKVAREN, Postboks 8196 DEP, 0034 OSLO, postmottak@ra.no

Vedlegg 10

UTBYGGINGSAVTALE

for

oppfyllelse av rekkefølgebestemmelse § 7.2 i reguleringsplan
for Follobanen

*Middelalderparken, gnr./bnr. 233/473 mfl.
i Oslo kommune*

(Bilde lånt fra Landscapsplanens forside, Middelalderparken Oslo - Planbeskrivelse 29.05.2015)

1. PARTER

Følgende avtale er inngått mellom:

Navn: Oslo kommune
v/ Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Org.nr.: 958 935 420

heretter betegnet OK

og

Navn: Bane NOR SF

Org.nr.: 917 082 308

heretter betegnet BN.

2. DEFINISJONER

I denne avtalen menes følgende med disse begreper:

Byggeplan: Plan som inneholder de tekniske tegninger og beskrivelser som er nødvendige for å gjennomføre Realytelsene og tiltak i Utbyggingsavtalen punkt 7.

EBY: I tillegg til å være kommunens primære kontaktperson i Utbyggingsavtalen, er Eiendoms- og byfornyelsesetaten også kommunens representant i de tilfeller dette fremgår spesifikt av Utbyggingsavtalen.

KUL: Oslo kommune v/ Kulturetaten. Kulturetaten er kommunens representant/kontaktperson i de tilfeller dette fremgår spesifikt av Utbyggingsavtalen.

Kulturlag: Kulturlag som er automatisk fredet i henhold til kulturminneloven § 4.

Landskapsplanen: Overordnet landskapsplan for Middelalderparken godkjent av PBE den 29.09.2016, jf. vedlegg 3 og 4.

PBE:	Oslo kommune v/ Plan- og bygningsetaten.
Realtytelsene:	De tiltak BN skal prosjektere og opparbeide for egen regning og risiko og som skal overføres til OK etter ferdigstillelse, jf. Tiltakslisten.
Reguleringsplanen:	Reguleringsplankart og reguleringsbestemmelser for detaljreguleringsplanen «Nytt dobbeltspor Oslo - Ski, Follobanen - Detaljregulering med konsekvensutredning - Follobanen - S-4735» vedtatt 28.08.2013, jf. vedlegg 1 og 2.
Rekkefølgebestemmelsen:	Rekkefølgebestemmelse § 7.2 i Reguleringsplanen.
Tiltakslisten:	Liste over Realtytelsene, jf. vedlegg 7.
Rapporten:	Rapporten «Middelalderparken – detaljering av tiltak, kostnadsberegninger og usikkerhetsanalyse» av 16.03.2018 utarbeidet av Concreto AS, jf. vedlegg 6.
Utbyggingsavtalen:	Denne avtale med vedlegg.

3. FORMÅL OG BAKGRUNN

Rekkefølgebestemmelsen stiller krav til opparbeidelse av område P1-P3 til offentlig park.

Formålet med Utbyggingsavtalen er å regulere ansvar for finansiering, prosjektering og opparbeidelse av P1-P3 til offentlig park i henhold til Rekkefølgebestemmelsen.

4. GEOGRAFISK OMRÅDE

Utbyggingsavtalen omfatter del av gnr./bnr. 234/70, 234/7, 234/16, 250/45, 235/29, 233/473 og 999/155 i Oslo kommune, eventuelt senere gårds- og bruksnummer som erstatter disse.

Hjemmelsoversikt for eiendommene er inntatt i vedlegg 5.

5. REKKEFØLGEBESTEMMELSENS INNHOLD

Rekkefølgebestemmelsen lyder som følger:

«§ 7.2 Utforming og opparbeiding av terrenget i Klypen

Område P1-3 skal opparbeides som offentlig park etter at anlegget er avsluttet. Jernbaneverket skal i samarbeid med Oslo kommune og Riksantikvaren utarbeide en landskapsplan for Klypen som detaljerer utforming av området innenfor de rammer som er angitt i 4.3.3 og prinsippene i tegning UOS 10-O-13000 revisjon 03B datert 12.12.2012. Landskapsplanen skal foreligge senest 31.12.2014. Landskapsplanen skal deretter forelegges Riksantikvaren til behandling og godkjenning i henhold til kulturminneloven og godkjennes av Jernbaneverket og Oslo kommune. Senest ett år etter at midlertidig anlegg på P1-3 er avsluttet (2019) og under enhver omstendighet før jernbaneanlegget settes i drift, skal områdene være opparbeidet i henhold til godkjent landskapsplan.»

Jernbaneverket, Riksantikvaren og kommunale etater (KUL, Byantikvaren, PBE og EBY) har i samarbeid utarbeidet Landskapsplanen som på en overordnet måte detaljerer utforming av området i henhold til Rekkefølgebestemmelsen. PBE godkjente Landskapsplanen i brev av 29.09.2016, jf. vedlegg 4.

6. BN SINE PLIKTER

6.1 Realytelsene

6.1.1 Ansvar for finansiering, prosjektering og opparbeidelse

6.1.1.1 Generelt

BN skal for egen regning og risiko prosjektere og opparbeide Realytelsene i sin helhet fra og med bunn til og med toppdekket (alle vertikale lag), herunder blant annet grunnarbeider, fundamentering, overvannshåndtering, drenering og eventuell flytting av offentlige og private kabler og ledninger i grunnen. Punktet gjelder med mindre annet er særskilt regulert i Utbyggingsavtalen for øvrig.

BN skal bekoste og besørge en naturlig overgang mellom Realytelsene og eksisterende terreng.

BN skal så langt mulig søke å unngå eller redusere behovet for å grave/pele i Kulturlag.

Ansvar for forurensning og kulturminner reguleres i punkt 9 og 10.

6.1.1.2 Særlig om Aktivitetsplassen (punkt 8.1 i Rapporten/Tiltakslisten) og grensesnitt mot Lokomotivverkstedet

BN prosjekterer og opparbeider Aktivitetsplassen inntil vegglinn på Lokomotivverkstedet i henhold til punkt 6.1.1.1. Overvannshåndtering/drenering på Aktivitetsplassen skal ha tilstrekkelig dimensjonering for også å ta unna takvann fra Lokomotivverkstedet. På østsiden av Lokomotivverkstedet skal overvannshåndtering/drenering være felles for både kulverten og bygget.

BN bekoster opparbeidelsen av selve Aktivitetsplassen fra og med bunn- til og med toppdekket (alle vertikale lag).

OK bærer i sin helhet ansvaret for kostnader knyttet til Lokomotivverkstedet og tilgrensende grunn i en avstand på 2,5 meter ut fra vegglinn rundt hele bygget. Dette innebærer at OK bekoster egen overvannshåndtering/drenering (inkludert takvann fra Lokomotivverkstedet), kabler og ledninger i grunnen innenfor dette området. Dersom det ved opparbeidelse av Aktivitetsplassen for øvrig er nødvendig å flytte kabler og ledninger i grunnen tilhørende Lokomotivverkstedet, skal kostnaden knyttet til dette bæres av OK.

6.1.1.3 Særlig om amfiet (punkt 9.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Dersom amfiet ikke kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag skal merkostnaden knyttet til dette deles likt mellom partene.

Dersom amfiet kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag, men OK stiller krav til løsninger/kvaliteter som medfører at graving/peling i Kulturlag likevel er nødvendig, må OK dekke de merkostnader dette medfører.

6.1.2 Standard/utforming

6.1.2.1 Generelt

Realtytelsene skal opparbeides i henhold til Reguleringsplanen, Landskapsplanen og beskrivelsen gitt i Rapporten, jf. vedlegg 2, 3 og 6, med de unntak som følger av punkt 6.1.2.2. Endelig utforming av Realtytelsene avklares i byggesaksbehandlingen.

6.1.2.2 Unntak

Adkomstplass fra Bispegata/Barcode - punkt 1.1.1 og 1.1.2 i Rapporten/Tiltakslisten

BNs anleggsområde/anleggsvei skal kun istandsettes/tilbakeføres med gressdekke, og høydeforskjeller mot Bispegata skal utjevnes (punkt 1.1.1). Kjørbar del, overflate, skal opparbeides med rosafarget grusdekke, med 3,5 meter bredde (punkt 1.1.2).

Utvidelse av Barokkhagen - punkt 2.1.1, 2.1.4 og 2.1.7 i Rapporten/Tiltakslisten

Arealet skal kun opparbeides med gressdekke og grusganger (punkt 2.1.1 og 2.1.4). Det skal etableres føringsveier for belysning (punkt 2.1.7).

Utvidelse av Ladegårdshagen - punkt 2.2.3 i Rapporten/Tiltakslisten

Det skal kun etableres føringsveier for belysning.

Nytt lokk. Adkomstplass til Ladegårdshagen i nord - punkt 2.3.4 i Rapporten/Tiltakslisten

Det skal kun etableres føringsveier for belysning.

Terrenget - punkt 3.1, 3.1.1.1 og 3.1.1.2 i Rapporten/Tiltakslisten

I tillegg til opparbeidelse i henhold til punkt 6.1.2.1 i Utbyggingsavtalen, skal arealet utformes og dimensjoneres med tilstrekkelig vekstlag, samt god vannlagrings- og dreneringsevne.

Utforming og opparbeidelse skal skje på en slik måte at vanningsanlegg ikke behøves (punkt 3.1).

Parkareal skal opparbeides innenfor P1-P3 og overgangsområder som beskrevet i punkt 6.1.1.1 andre ledd (punkt 3.1.1.1).

Aktivitetsareal skal kun opparbeides med gressdekke (punkt 3.1.1.2).

Veier - punkt 3.2.1, 3.2.2 og 3.2.5

Vestre strete skal opparbeides fra Kanslergata 10 frem til Aktivitetsplassen.

Clemensallenningen skal opparbeides fra Kanslergata 10 og frem til planlagt bryggekonstruksjon ved vannspeilet.

Det skal benyttes trematerialet Accoya til opparbeidelsen av Vestre strete og Clemensallmenningen med en varierende plankelengde på 3,7 – 3,9 meter. Det skal primært benyttes plankebredde på 200 mm, som suppleres av planker på hhv. 150 mm og 250 mm. Plankene skal ligge i flukt med gressbakken i en blanding av grus og sand (punkt 3.2.1).

Østre gangvei (omtalt som Østre strete i Rapporten) skal opparbeides fra eksisterende gangvei ved Saxegaarden til fot av gangbrufundament ved Kongeborgen. Eventuelle øvrige gangveier skal opparbeides innenfor P1-P3. Østre gangvei og eventuelle øvrige gangveier skal opparbeides med rosafarget grusdekke, med 1,8 meter bredde (punkt 3.2.2).

Atkomstvei B16 skal opparbeides fra Bispegata og frem til Aktivitetsplassen med rosafarget grusdekke (punkt 3.2.5).

Belysning - punkt 3.3.1, 3.3.2 og 3.3.3 i Rapporten/Tiltakslisten

Det skal kun etableres føringsveier for belysning, avgrenset til de arealene BN opparbeider.

Beplantning - punkt 3.4.3 i Rapporten/Tiltakslisten

Det skal kun fjernes poppelallé.

Saxegaardshagen - punkt 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 og 6.1.4 i Rapporten/Tiltakslisten

Saxegaardshagen tilbakeføres til tilsvarende stand som før BNs anleggsvirksomhet, tilpasset til nytt terreng over kulvert. Opparbeidelsen skal skje i henhold til punkt 6.1.1 og 6.1.2.

Natursteinsmur med trapp skal kun etableres ved behov (punkt 6.1.3).

Det skal etableres føringsveier for belysning (punkt 6.1.4).

Aktivitetsplassen - punkt 8.1.1.1, 8.1.1.5, 8.1.2.1-8.1.2.4, 8.1.3.1-8.1.3.3 og 8.2.3.4, 8.1.4.3 og 8.1.5 i Rapporten/Tiltakslisten

Aktivitetsplassen skal opparbeides med grusdekke (8.1.1.1).

Som en del av nødvendig overvannshåndtering skal BN sørge for at terrenget rundt Lokomotivverkstedet har tilstrekkelig fall fra byggverket (punkt 8.1.1.5).

I stedet for steinforblending kan det være aktuelt med annen utførelse av forblending kulvertvegg, f.eks. grønn vegg (punkt 8.1.2.1-8.1.2.4). Dersom forblendingsløsning krever innfesting i kulvertvegg er det en forutsetning at dette godkjennes iht. jernbaneloven § 10.

Støttemur skal bare opparbeides ved behov (punkt 8.1.3.1-8.1.3.3 og 8.2.3.4).

Det skal kun opparbeides føringsveier for belysning (punkt 8.1.4.3 og 8.1.5).

Amfi - punkt 9.1, 9.1.1-9.1.4, 9.1.6 og 9.1.7 i Rapporten/Tiltakslisten

Vekt- og setningsbegrensinger definerer premissene for amfiets konstruksjon. Det skal søkes å velge en utførelse på amfiet som ikke krever peling (punkt 9.1).

Amfiet skal ha en myk og rund form, av gjennomfarget stålmaterialer, som vender ut mot Aktivitetsplassen og vannspeilet. Antall trinn følger av endelig høyde på terrenget. Amfiet skal oppleves som romslig, og mellom hvert trinn skal det være et grønt dekke med en minimumsavstand på 1,5 meter. Seteradene skal ha en sittelengde på mellom 50 og 60 cm, og trematerialet Accoya skal brukes for å markere enkelvisesitteplasser (punkt 9.1.1-9.1.4).

Det skal kun opparbeides føringsveier for belysning (punkt 9.1.6).

Beskrivelse av trapp ved amfiets støttemur utgår (punkt 9.1.7).

6.1.2.3 Kostnadsrisiko ved endrede krav til materialbruk

Dersom OK etter inngåelse av Utbyggingsavtalen stiller krav om bruk av andre materialer på toppdekket enn det som fremgår av Rapporten og eventuelle unntak i punkt 6.1.2.2, og disse har en høyere enhetspris på bestillingstidspunktet, skal merkostnaden (i enhetspris) for det enkelte tiltak fordeles på følgende måte:

- BN bærer risikoen opp til 20% kostnadsøkning
- OK bærer risikoen utover 20% kostnadsøkning
- BN har risikoen for alle mengder

Den samme fordelingsnøkkelen gjelder for merkostnader knyttet til fordyrede grunnarbeider som følge av OKs krav om bruk av andre materialer på toppdekket.

Nødvendig håndtering av forurensning og kulturminner som er en direkte følge av krav fra OK om endret materialbruk, er regulert i Utbyggingsavtalen punkt 9.1.6 og 10.1.6.

BN bærer risikoen for eventuelle krav som stilles fra kulturminnemyndigheten, jf. punkt 6.1.4.

6.1.3 Byggeplan

BN skal utarbeide Byggeplan for Realytelsene.

BN bærer ansvaret for anskaffelse av konsulent for utarbeidelse av Byggeplan, herunder inngåelse av kontrakt med konsulent.

BN skal involvere KUL i hele prosessen med utarbeidelse av Byggeplan, herunder skal KUL delta i jevnlige møter med den anskaffede konsulent.

BN skal innledningsvis i arbeidet med Byggeplan lage en fremdriftsplan med leveranseplan som oversendes KUL.

Ved 60 % ferdigstillelse av Byggeplan plikter KUL å delta på tverrfaglig gjennomgang av Byggeplan i regi av BN. BN innkaller til gjennomgangen med 2 ukers varsel. I tillegg til tverrfaglig gjennomgang skal Byggeplan oversendes KUL til uttalelse. Skriftlig tilbakemelding fra KUL skal sendes BN så snart som mulig og senest innen 2 uker etter at Byggeplan (60 % ferdigstilt) er mottatt.

Ved 90 % ferdigstillelse av Byggeplan plikter KUL å delta på sluttkontroll av Byggeplanen i regi av BN. BN innkaller til sluttkontrollen med 2 ukers varsel. I tillegg til sluttkontroll skal Byggeplan oversendes KUL til uttalelse. Skriftlig tilbakemelding fra KUL skal sendes BN så snart som mulig og senest innen 2 uker etter at Byggeplan (90 % ferdigstilt) er mottatt.

BN plikter å informere KUL om eventuelle endringer i Byggeplan, som anses å ha betydning for KUL, foretatt etter 90 % ferdigstillelse. KUL skal gis en rimelig frist til å uttale seg om endringen(e).

BN kan sende søknad om rammetillatelse til PBE når fristene i leddene ovenfor er utløpt.

Partene plikter å samhandle om grensesnittet mellom Byggeplan og KULs byggeplan for de tiltakene kommunen skal opparbeide dersom dette skjer parallelt.

KUL skal på forespørsel få tilgang til alle relevante prosjektdokumenter knyttet til Realytelsene.

Partene er omforente om at det er viktig med god og tett dialog forut for og i prosessen med eventuelle uttalelser til Byggeplan.

6.1.4 Gjennomføring

BN er ansvarlig for innhenting av nødvendige tillatelser fra kommunale og statlige myndigheter, herunder kulturminnemyndigheten, i forbindelse med gjennomføring av Realytelsene.

BN bærer risikoen for manglende tillatelser fra kommunale og statlige myndigheter ved gjennomføring av Realytelsene.

BN plikter å koordinere prosjekteringsarbeidet og gjennomføringen med både offentlige og private kabel- og ledningseiere.

Ved gjennomføring av Realytelsene skal BN involvere KUL på følgende måte:

Samtidig med søknad om igangsettingstillatelse for Realytelsene skal BN sende KUL en kopi av fremdriftsplanen for opparbeidelse av Realytelsene til orientering.

I løpet av anleggsperioden skal KUL gis mulighet til å delta på minimum to informasjonsmøter med befaring i regi av BN utover ferdigbefaringen, jf. punkt 6.1.6.1.2. BN innkaller til

informasjonsmøtene og befaringene med 2 ukers varsel. Dersom KUL har merknader til gjennomføringen slik denne presenteres i informasjonsmøtene og på befaringene, skal skriftlig uttalelse sendes BN snarest og senest innen 2 uker.

OK har rett til å få tilgang til anleggsområdet for Realytelsene for befaring og kontroll mot Byggeplan. Tidspunkt for befaring/kontroll avtales særskilt.

BN plikter å informere KUL om endringer i gjennomføringen mht. fremdrift og/eller utførelsen som kan påvirke ferdigstillingen iht. Utbyggingsavtalen.

Er BNs utførelse i strid med Utbyggingsavtalen, kan BN likevel ikke påberope seg at den er utført under OKs kontroll, med mindre KUL skriftlig har godkjent avviket. Er BNs utførelse i byggetiden i strid med Utbyggingsavtalen, eller det oppstår feil eller skader som BN har risikoen for, skal BN varsle KUL så snart BN blir klar over dette. BN plikter deretter å rette feilene og utbedre skadene for egen regning og risiko så snart som mulig.

6.1.5 Frist for ferdigstilling

Realytelsene skal være opparbeidet innen de frister som følger av Rekkefølgebestemmelsen.

BN er ansvarlig for å søke PBE om eventuell nødvendig dispensasjon fra ferdigstillingsfristen i Rekkefølgebestemmelsen. BN har risikoen knyttet til manglende dispensasjon fra PBE.

6.1.6 Overtakelse av Realytelsene

Realytelsene, inkludert bruksrett til grunnen, overtas vederlagsfritt av OK etter ferdigstilling. Overtakelse skjer ved overtakelsesforretning.

Drift og vedlikehold besørges av BN inntil overtakelse har funnet sted.

6.1.6.1 Forberedelse til overtakelsesforretning

6.1.6.1.1 Testing og innregulering av eventuelle tekniske anlegg

BN skal varsle om kontroll, testing, innregulering eller lignende som skal foretas av tekniske anlegg og installasjoner i rimelig tid før aktiviteten skal gjennomføres. Av varselet skal det fremgå hvilke forutsetninger som må være oppfylt for at aktiviteten skal kunne gjennomføres.

BN skal i samarbeid med OK og entreprenør(er) igangsette de tekniske anlegg og installasjoner og forestå kontroll, testing, innregulering eller lignende inntil disse fungerer tilfredsstillende. BN skal dokumentere gjennomføringen og resultatene av prøvene. Er ikke annet avtalt skal OK motta ovennevnte dokumentasjon tre uker før påbegynnelsen av overtakelsesforretningen.

6.1.6.1.2 Ferdigbefaring

BN skal innkalle til og avholde ferdigbefaring av tiltak før overtakelsesforretningen avholdes, hvor representanter fra KUL og BN deltar. BN skal notere eventuelle mangler som avdekkes og sende kopi av liste over mangler til KUL.

6.1.6.1.3 Levering av FDV-dokumentasjon

BN skal levere forvaltnings-, drifts-, og vedlikeholdsdokumentasjon (FDV- dokumentasjon) til KUL. Er ikke annet avtalt skal dokumentasjonen overleveres både i elektronisk format og i papirformat, senest tre uker før overtakelsesforretningen.

Dokumentasjonen skal inneholde:

- Alle kontroll-, prøve- og testrapporter som er utarbeidet,
- Spesifikasjoner av ferdig opparbeidede tiltak.
- Tegninger av ferdig opparbeidede tiltak, og
- Bruker-, drifts- og systemdokumentasjon for tekniske anlegg.

Er ikke annet avtalt, skal nødvendig opplæring være gjennomført før overtakelse.

BN skal utarbeide en lastplan for det nye terrenget inkludert kulverten. Lastplanen skal vise maksimal tillatt punktlast og akseltrykk. Endelig lastplan skal oversendes KUL samtidig med Byggeplanen.

6.1.6.1.4 Innkalling til overtakelsesforretning

BN skal innen rimelig tid før tiltakene er ferdig skriftlig innkalle KUL og EBY til overtakelsesforretning. En frist på 1 måned regnet fra mottak av innkallingen skal normalt anses som rimelig.

Innkallingen skal opplyse om:

- a) Hvilke tiltak overtakelsesforretningen gjelder.
- b) Eventuelle gjenstående arbeider.
- c) Om erklæring om allmenhetens tilgang, jf. vedlegg 8, er tinglyst, jf. punkt 6.4, eventuelt fremdrift for gjennomføringen av tinglysingen.
- d) Om ferdigbefaring er gjennomført, eventuelt tidspunkt for ferdigbefaring.

6.1.6.2 Overtakelsesforretning

6.1.6.2.1 Generelt

BN, KUL og EBY plikter å møte på overtakelsesforretningen.

Overtagelse skjer ved overtakelsesforretning for hvert enkelt tiltak med mindre det er avtalt samlet overtakelse av samtlige tiltak.

Ved overtakelsesforretningen skal BN fremlegge oversikt over de mangler BN noterte seg ved ferdigbefaringen med angivelse av hvilke som er utbedret.

Partene skal ved overtakelsesforretningen i fellesskap gjennomføre en aktsom befarings- og tiltaksplan.

Ved overtakelsesforretningen skal erklæring om allmenhetens tilgang, jf. vedlegg 8, være tinglyst, jf. punkt 6.4, og avtale om bruksrett og drift, jf. vedlegg 9, være signert.

6.1.6.2.2 Protokoll fra forretningen

Det skal føres protokoll fra overtakelsesforretningen, som skal angi:

- a) Alle som er til stede.
- b) Mangler som måtte påvises, og om partene er uenige om dette.
- c) Frist for utbedring av påviste mangler og tidspunkt for eventuell etterbefaring.
- d) Om tiltak overtas eller nektes overtatt.
- e) OKs begrunnelse for å nekte overtakelse, og BNs begrunnelse dersom BN ikke godtar dette.

Protokollen undertegnes av de partene som har vært til stede. Partene skal ha hvert sitt eksemplar av den underskrevne protokoll.

6.1.6.2.3 OKs rett til å nekte overtakelse

Realtytelsene skal være ferdigstilt i henhold til Utbyggingsavtalen for at overtakelse skal finne sted. Overtakelse skal likevel finne sted dersom det kun påvises mindre mangler, og manglene eller utbedringen av dem har liten praktisk betydning for den forutsatte bruken av tiltakene.

OK kan i tillegg nekte å overta hvis det foreligger mangler ved den dokumentasjon som det er avtalt at skal foreligge ved overtakelsen.

OK kan likevel ikke nekte å overta hvis mangelen gjelder FDV-dokumentasjon som har liten betydning for forvaltning, drift og vedlikehold, og dokumentasjonen heller ikke er nødvendig for at OK skal kunne vurdere om avtalens krav er oppfylt.

BN plikter å utbedre påviste feil og mangler innen den angitte frist, jf. punkt 6.1.6.2.2 bokstav c).

6.1.6.3 Virkninger av overtakelse

Ved overtakelse inntreffer følgende virkninger:

- a) Eiendomsretten til tiltakene går over fra BN til OK.
- b) Risikoen for tiltakene går over fra BN til OK.
- c) OK får bruksrett til grunnen, jf. vedlegg 8 og 9.

6.2 Partenes koordineringsplikt

BN og OK har en gjensidig plikt til å koordinere sine arbeider knyttet til opparbeidelse av henholdsvis Realtytelsene og Bispegata. OKs opparbeidelse av Bispegata skal skje i henhold

til reguleringsplan «Bispegata - Detaljregulering - Offentlige trafikkområder trikkeløsning med Oslo gate - S-4983» vedtatt 20.12.2017.

Dersom OK utfører tiltak i henhold til punkt 8 eller for øvrig utfører prosjekterings- og anleggsarbeider på områder tilgrensende P1-P3 har partene en gjensidig plikt til å koordinere sine arbeider, forutsatt at dette ikke forsinker BNs opparbeidelse av Realytelsene.

Dersom OK igangsetter andre arbeider på Lokomotivverkstedet enn det som er nødvendig som følge av opparbeidelse av Aktivitetsplassen, skal dette ikke forsinke BNs opparbeidelse av Realytelsene.

6.3 BNs Plikter etter OKs overtakelse

6.3.1 Ansvar for setninger

BN har ansvar for eventuelle vesentlige setninger i Middelalderparken som er forårsaket av jernbaneanlegget.

6.3.2 Etableringsskjøtsel

BN plikter å utføre etableringsskjøtsel i 3 år på trær, busker og gressarealer som omfattes av Realytelsene. Etableringsskjøtsel innebærer tiltak som vanning, gjødsling, ugressbekjemping, beskjæring, klipping, renhold og ettersyn for å sikre at ønsket tilvekst oppnås.

Planter og trær som har utgang i reklamasjonstiden skal byttes ut og skjøtelsperioden forlenges til 3 år etter at plantene/trærne er skiftet ut.

Plikt til etableringsskjøtsel omfatter ikke en eventuell grønn forblendingsvegg, jf. punkt 6.1.2.2.

6.4 Overdragelse av bruksrett

Bruksrett til arealer som overdras sammen med Realytelsene skjer uten vederlag fra OK.

BN er ansvarlig for at erklæring om allmenhetens tilgang, jf. vedlegg 8, blir tinglyst. Dersom dokumentet blir returnert uten tinglysing fra Statens kartverk forplikter BN og OK å medvirke til oppfyllelse av eventuelle formkrav til tinglysing, eller korrigerer av erklæringens innhold dersom det skulle være nødvendig.

BN er ansvarlig for utgifter til tinglysningsgebyr, og eventuelle fradelingskostnader og dokumentavgift.

6.5 Plikter overfor tredjepart

BN plikter å sørge for at eventuelle nåværende og fremtidige leie- og/eller festekontrakter på BNs eiendommer ikke er til hinder for gjennomføring av Utbyggingsavtalen.

Utover BNs eiendommer påhviler det BN å sørge for at nåværende og fremtidige eierforhold eller leie- og/eller festekontrakter ikke er til hinder for opparbeidelse av Realytelsene.

OK skal besørge og bekoste grunnerverv av arealer tilhørende tredjeparter etter at Realytelsene er opparbeidet og overtatt av OK.

7. TILTAK BN SKAL PROSJEKTERE OG OPPARBEIDE FOR OKs REGNING

7.1 Infrastrukturtiltak som skal prosjekteres

BN plikter å prosjektere følgende infrastrukturtiltak for OKs regning:

- Fremføring av infrastruktur (f. eks. vann, avløp og elektrisitet) til, samt prosjektering av, toalettanlegg
- Fundamenter, master og armaturer for belysning innenfor P1-P3 i henhold til belysningskonsept, samt belysning langs eksisterende gangsti, fra ruinen av Kongsgården til gangbru over Alna
- Strøm frem til Aktivitetssonen og Middelaldergården
- Flytting av nettstasjon/transformator fra Aktivitetsplassen inn i teknisk rom under amfiet, herunder å legge el-kraft inn i Lokomotivverkstedet

BNs forpliktelse inntreffer dersom OK fremsetter krav om prosjektering innen 1. april 2021, eventuelt senere dato som meddeles skriftlig av BN. OK må innen samme frist opplyse om størrelsen/dimensjonen på infrastrukturtiltaket, mellom hvilke punkter infrastrukturen skal prosjekteres, og eventuelle føringer for valg av trasé.

7.2 Infrastrukturtiltak som skal opparbeides

BN plikter å opparbeide tiltakene i punkt 7.1 for OKs regning dersom OK fremsetter krav om opparbeidelse innen 15. mai 2021. Prosjektert og kostnadsberegnet løsning skal gjøres tilgjengelig for OK senest to uker før denne fristen. Dersom prosjektert og kostnadsberegnet løsning først foreligger på et senere tidspunkt, kan OK fremsette krav om opparbeidelse innen to uker etter at dette grunnlaget er oversendt til OK.

BN er ansvarlig for å utarbeide Byggeplan for tiltakene, og punkt 6.1.3 gjelder tilsvarende.

BN skal så langt mulig søke å unngå eller redusere behovet for å grave/pele i Kulturlag.

BN er ansvarlig for innhenting av nødvendige tillatelser fra kommunale og statlige myndigheter, herunder kulturminnemyndigheten, for å gjennomføre tiltakene. OK bærer risikoen for manglende tillatelse, herunder eventuell manglende dispensasjon, fra kommunale og statlige myndigheter.

BN skal tilstrebe at tiltakene blir ferdigstilt samtidig med Realytelsene, men endelig tidspunkt for ferdigstillelse av tiltakene avtales nærmere mellom partene. Det skal så langt som mulig søkes å unngå flere runder med anleggsarbeider/graving.

Tiltakene overtas av OK i henhold til punkt 6.1.6 følgende.

7.3 Kostnader

OK skal dekke alle faktiske kostnader knyttet til prosjektering, godkjenningsprosessen og opparbeidelse av tiltakene, inkludert eventuell merverdiavgift. Kostnader til forurensning og kulturminner er regulert i punkt 9 og 10.

OK skal betale BN etter påkrav etter avslutning av følgende tre faser:

- Prosjektering (90 % ferdig prosjektering)
- Godkjenningsprosess (igangsettingstillatelse)
- Opparbeidelse (overtakelse)

Det skal faktureres med 30 dagers forfall. BN plikter å kommunisere kostnadsomfang som skal faktureres i god tid før fakturering, og fremlegge dokumentasjon på kostnadene som kreves dekket, herunder kostnader til merverdiavgift, jf. punkt 12.

7.4 Andre tiltak

Dersom partene blir enige om det kan BN etter nærmere avtale påta seg å prosjektere og gjennomføre ytterligere tiltak for OKs regning dersom dette kan skje samtidig med prosjektering og gjennomføring av Realytelsene.

8. ØVRIGE TILTAK I MIDDELALDERPARKEN

OK har rett til og ansvaret for å finansiere og opparbeide resterende tiltak ut over Realytelsene i Middelalderparken. Finansiering og opparbeidelse kan skje av OK selv eller av utbyggere som helt eller delvis påtar seg dette ansvaret gjennom utbyggingsavtale med OK.

Tiltakene skal opparbeides i henhold til Reguleringsplanen, Landskapsplanen og Rapporten, jf. vedlegg 2, 3 og 6. OK antas også å ville utarbeide overordnede dokumenter som vil gi nærmere føringer for blant annet utforming, kvalitet og design for de tiltakene som skal opparbeides av OK eller andre på vegne av OK.

Punkt 8 innebærer ingen kontraktsrettslige forpliktelser overfor BN.

9. FORURENSNING

9.1 Forurensning knyttet til Realytelsene

9.1.1 Generelt

Ansvar for forurensning innebærer å besørge og bekoste nødvendig håndtering av forurensning over og i Kulturlag. Dette ansvaret omfatter også håndtering av kulturminner som er en direkte følge av nevnte håndtering av forurensning.

BN er ansvarlig for forurensning knyttet til Realytelsene med de begrensninger som følger av punkt 9.1.2 til 9.1.6.

9.1.2 Særskilt om forurensning knyttet til Lokomotivverkstedet og Aktivitetsplassen (punkt 8.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

OK skal besørge og bekoste nødvendig håndtering av forurensning under Lokomotivverkstedet.

Nødvendig håndtering av forurensning over og i Kulturlag i tilgrensende grunn til Lokomotivverkstedet i en bredde på 2,5 meter ut fra byggets vegglinje skal besørges av BN, men bekostes av OK.

For Aktivitetsplassen for øvrig gjelder følgende:

- BN skal besørge og bekoste nødvendig håndtering av forurensning over Kulturlag.
- BN skal besørge nødvendig håndtering av forurensning i Kulturlag. Kostnaden skal deles likt mellom partene.

9.1.3 Særskilt om forurensning knyttet til Amfiet (punkt 9.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Dersom amfiet ikke kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag skal nødvendig håndtering av forurensning i Kulturlag besørges av BN. Kostnaden skal deles likt mellom partene.

Dersom amfiet kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag, men OK stiller krav til løsninger/kvaliteter som medfører at graving/peling likevel er nødvendig, skal nødvendig håndtering av forurensning i Kulturlag besørges av BN, men bekostes av OK.

9.1.4 Særskilt om forurensning knyttet til forlengelsen av Clemensallmenningen (punkt 3.2.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

For forlengelsen av Clemensallmenningen (den delen av Clemensallmenningen som går utover P1-P3 ned mot vannspeilet) er OK ansvarlig for å bekoste nødvendig håndtering av forurensning i Kulturlag. BN er ansvarlig for å bekoste nødvendig håndtering av forurensning over Kulturlag.

9.1.5 Særskilt om forurensning knyttet til endret plassering av ridderturneringsbanen (punkt 10.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Ved endret plassering av ridderturneringsbanen skal nødvendig håndtering av forurensning over og i Kulturlag knyttet til ridderturneringsbanen besørges av BN, men bekostes av OK.

9.1.6 Særskilt om endrede krav til materialbruk

Dersom det oppstår behov for håndtering av forurensning som er en direkte følge av at OK stiller endrede krav til materialbruk for Realytelsene i henhold til punkt 6.1.2.3, er OK ansvarlig for å bekoste dette.

9.2 Forurensning knyttet til tiltakene nevnt i Utbyggingsavtalen punkt 7

BN er ansvarlig for å besørge nødvendig håndtering av forurensning for tiltak BN opparbeider for OK i henhold til punkt 7. OK skal dekke BNs faktiske kostnader i denne forbindelse, herunder merverdiavgift. Dersom tiltakenes fysiske plassering vil være i vertikalnivået under eller integrert i Realytelsene, er OK kun ansvarlig for kostnader til forurensning som er direkte knyttet til tiltakene i punkt 7. For dokumentasjon av kostnader og forfallstidspunkt gjelder punkt 7 tilsvarende.

10. KULTURMINNER

10.1 Kulturminner knyttet til Realytelsene

10.1.1 Generelt

Ansvar for kulturminner innebærer å besørge og bekoste håndtering av kulturminner i Kulturlag der dette er nødvendig for å opparbeide Realytelsene.

BN er ansvarlig for kulturminner med de begrensninger som følger av punkt 10.1.2 til 10.1.6.

10.1.2 Særskilt om kulturminner knyttet til Aktivitetsplassen (punkt 8.1 i Rapporten/Tiltakslisten) og grensesnittet mot Lokomotivverkstedet

Nødvendig håndtering av kulturminner i tilgrensende grunn til Lokomotivverkstedet i en bredde på 2,5 meter ut fra byggets vegglinje skal besørges av BN, men bekostes av OK.

For Aktivitetsplassen for øvrig skal BN besørge nødvendig håndtering av kulturminner. Kostnaden skal deles likt mellom partene.

10.1.3 Særskilt om kulturminner knyttet til Amfiet (punkt 9.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Dersom amfiet ikke kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag skal nødvendig håndtering av kulturminner besørges av BN. Kostnadene skal deles likt mellom partene.

Dersom amfiet kan opparbeides uten at det graves/peles i Kulturlag, men OK stiller krav til løsninger/kvaliteter som medfører at graving/peling likevel er nødvendig, skal nødvendig håndtering av kulturminner i Kulturlag besørges av BN, men bekostes av OK.

10.1.4 Særskilt om kulturminner knyttet til forlengelsen av Clemensallmenningen (punkt 3.2.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Nødvendig håndtering av kulturminner knyttet til forlengelsen av Clemensallmenningen utover P1-P3 til vannspeilet besørges av BN, men bekostes av OK.

10.1.5 Særskilt om kulturminner knyttet til endret plassering av ridderturneringsbanen (punkt 10.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

Ved endret plassering av ridderturneringsbanen skal nødvendig håndtering av kulturminner knyttet til ridderturneringsbanen besørges av BN, men bekostes av OK.

10.1.6 Særskilt om endrede krav til materialbruk

Dersom det oppstår behov for håndtering av forurensning som er en direkte følge av at OK stiller endrede krav til materialbruk for Realytelsene i henhold til punkt 6.1.2.3, er OK ansvarlig for å bekoste dette.

10.2 Kulturminner knyttet til tiltakene nevnt i Utbyggingsavtalen punkt 7

BN er ansvarlig for å besørge nødvendig håndtering av kulturminner for tiltak BN opparbeider for OK i henhold til punkt 7. OK skal dekke BNs faktiske kostnader i denne forbindelse, herunder merverdiavgift. Dersom tiltakenes fysiske plassering vil være i vertikalnivået under eller integrert i Realytelsene er OK kun ansvarlig for kostnader til kulturminner som er direkte knyttet til tiltakene i punkt 7. For dokumentasjon av kostnader og forfallstidspunkt gjelder punkt 7 tilsvarende.

11. MISLIGHOLD – FORSINKELSE, MANGLER OG ERSTATNING

Mangler som først viser seg etter overtakelsen, og som OK ikke har eller burde ha oppdaget ved gjennomføringen av overtakelsesforretningen, har BN rett og plikt til å utbedre såfremt de er reklamert innen rimelig tid. BNs utbedringsplikt i disse tilfellene gjelder ikke dersom kostnadene vil bli uforholdsmessig store i forhold til det som oppnås. Reklamasjon kan ikke fremsettes senere enn 5 år etter overtakelsen.

BN skal gis en rimelig frist til å ferdigstille arbeidene eller rette opp manglene. Fristen skal gi BN en reell mulighet til å ferdigstille arbeidene/rette opp manglene med vanlige arbeidsmetoder og i vanlig arbeidstempo, blant annet hensett til årstiden og gjennomføring av en eventuell nødvendig anskaffelsesprosess.

Er arbeidene ikke ferdigstilt eller manglene rettet opp innen den angitte fristen kan OK utføre eller få utført arbeidene for BNs regning. Forutsetningen er at utbedringen skjer på en rimelig og forsvarlig måte. OK skal varsle BN før utbedringen blir utført på BNs regning.

Dersom det ikke er til klar ulempe for OK kan utbedring av mangler, som er reklamert etter overtakelsen, skje samlet inn ett år fra overtakelsen.

Innen utløpet av reklamasjonsfristen kan hver av partene kreve at det skal holdes en felles reklamasjonsbesiktigelse av tiltakene.

Erstatning

Dersom en part misligholder sine plikter etter Utbyggingsavtalen, kan den annen part kreve erstatning for direkte økonomisk tap som parten påføres som følge av misligholdet.

Erstatning for indirekte tap kan ikke kreves.

12. MERVERDIAVGIFT

12.1 Justeringsplikt for Realytelsene

Partene legger til grunn at OK skal overta justeringsplikt for merverdiavgift for Realytelsene i den utstrekning BN har fradragsført inngående merverdiavgift. Partene vil derfor inngå en egen særskilt avtale om overdragelse av justeringsplikt i samsvar med forskrift til merverdiavgiftsloven når Realytelsene er fullført og overdratt til OK. Utkast til avtale om overdragelse av justeringsplikt er vedlagt Utbyggingsavtalen, jf. vedlegg 10. Utkastet er utformet med utgangspunkt i någjeldende regelverk. Dersom det skjer endringer i regelverket, vil utkastet bli endret tilsvarende.

12.1.1 Vederlag

BN skal betale en andel av fradragsført inngående merverdiavgift på Realytelsene, samt et administrasjonsgebyr til OK. Beløpet utgjør til sammen 15 % av fradragsført inngående merverdiavgift på Realytelsene.

Beløpet forfaller ved påkrav én måned etter at Realytelsene er overdratt til OK.

12.1.2 Partenes ansvar og risiko

BN har ansvaret for at den fremlagte dokumentasjonen er materielt og formelt korrekt. BN skal bære en eventuell avgiftsbelastning som følge av feil eller mangler ved justeringsavtalen. OK har risikoen for eventuell avgiftsbelastning som måtte oppstå for OK etter at OK har overtatt BNs justeringsforpliktelser tilknyttet Realytelsene.

12.2 Bruk av Rundskriv 40-metoden for andre tiltak enn Realytelsene

For kostnader som OK skal dekke for øvrige tiltak i punkt 7, 9 og 10, skal BN legge til rette for at OK blir legitimert for å kreve fradrag og/eller kompensasjon for merverdiavgift ved bruk av den såkalte Rundskriv 40-metoden. I den grad OK skal dekke deler av kostnadene til Realytelsene i punkt 6.1.1.2 og 6.1.1.3, skal disse kostnadene også omfattes av dette punkt og fordeles etter Rundskriv 40-metoden. For øvrige kostnader som skal deles mellom partene, skal Rundskriv 40-metoden brukes så langt den passer. Partene skal inngå egen særskilt avtale om bruk av Rundskriv 40-metoden før kostnadene pådras, jf. vedlegg 11.

13. TRANSPORT AV AVTALEN

Utbyggingsavtalen kan ikke transporteres.

14. VEDTAK AV KOMPETENT MYNDIGHET

Avtalen er ikke bindende for OK før den er vedtatt av kompetent kommunal myndighet.

15. MEDDELELSER OG KORRESPONDANSE

Alle meddelelser og påkrav i tilknytning til denne avtalen skal være skriftlig.

Meddelelser og påkrav til BN sendes til:

Bane NOR SF
Att.: Follobaneprosjektet
Postboks 4350
2308 Hamar
E-post: postmottak@banenor.no

Meddelelser og påkrav som etter avtalen skal rettes til OK sendes til:

Oslo kommune v/Eiendoms- og byfornyelsesetaten
Postboks 491 Sentrum
0105 OSLO
E-post: postmottak@eby.oslo.kommune.no

Meddelelser og påkrav som etter avtalen skal rettes til OK v/KUL sendes til:

Oslo kommune v/KUL
Postboks 1453 Vika
0116 OSLO
E-post : postmottak@kul.oslo.kommune.no

16. VEDLEGG

I tillegg til Utbyggingsavtalens hoveddokument består avtalen av følgende trykte vedlegg:

1. Reguleringsplankart
2. Reguleringsbestemmelser
3. Landskapsplan
4. Godkjenning av landskapsplan
5. Hjemmelsoversikt
6. Rapport med kostnadsberegning og usikkerhetsanalyse
7. Tiltaksliste
8. Erklæring om allmenhetens tilgang
9. Avtale om bruksrett og drift
10. Avtale om overdragelse av justeringsplikt
11. Avtale om bruk av Rundskriv 40-metoden
12. Firmaattest for Bane NOR SF

17. PARTENES UNDERSKRIFTER

Dato:

Dato:

Eskil Bråten
Oslo kommune
Org.nr.: 958 935 420

Stine Ilebrekke Undrum
Bane NOR SF
Org.nr.: 917 082 308

Vedlegg 11

LOKOMOTIVVERKSTEDET

Vurdering av UTBYGGINGSAVTALE

Gjenstand for vurdering er Utbyggingsavtale for oppfyllelse av rekkefølgebestemmelse § 7.2 i reguleringsplan for Follobanen Middelalderparken, gnr./bnr. 233/473 mfl. i Oslo kommune - mellom Oslo kommune v/EBY og Bane NOR SF.

Innledning

Avtalen er inngått med bakgrunn i detaljreguleringsplanen «Nytt dobbeltspor Oslo - Ski, Follobanen - Detaljregulering med konsekvensutredning - Follobanen - S-4735» vedtatt 28.08.2013, og rekkefølgebestemmelse § 7.2 i planen. Rekkefølgebestemmelsen stiller krav til opparbeidelse av område P1-P3 til offentlig park.

Rekkefølgebestemmelsen lyder:

Område P1-3 skal opparbeides som offentlig park etter at anlegget er avsluttet. Jernbaneverket skal i samarbeid med Oslo kommune og Riksantikvaren utarbeide en landskapsplan for Klypen som detaljerer utforming av området innenfor de rammer som er angitt i 4.3.3 og prinsippene i tegning UOS 10-O-13000 revisjon 03B datert 12.12.2012.

Formålet med avtalen er å regulere ansvar for finansiering, prosjektering og opparbeidelse av P1-P3 til offentlig park i henhold til Rekkefølgebestemmelsen.

3. Middelalderparken

3.1 Terreng

Figur 3.1.i rapport fra Concreto av 16.3.2018 (vedlegg 6 til Utbyggingsavtalen)

Det er altså Bane NOR som skal prosjektere og utføre arbeider på Aktivitetsplassen helt inntil veggiv på Lokomotivverkstedet.

Når det gjelder kostnadene derimot, så skal BN bekoste opparbeidelsen av selve Aktivitetsplassen fra og med bunn- til og med toppdekket (alle vertikale lag). Oslo kommune bærer i sin helhet ansvaret for kostnader knyttet til Lokomotivverkstedet og tilgrensende grunn i en avstand på 2,5 meter ut fra vegglinn rundt hele bygget.

Dette innebærer at OK bekoster egen overvannshåndtering/drenering (inkludert takvann fra Lokomotivverkstedet), kabler og ledninger i grunnen innenfor dette området. Dersom det ved opparbeidelse av Aktivitetsplassen for øvrig er nødvendig å flytte kabler og ledninger i grunnen tilhørende Lokomotivverkstedet, skal kostnaden knyttet til dette bæres av OK.

Viktig å være klar over at det altså er et skille på hva BN skal prosjektere og utføre, og hva de skal bekoste.

6.1.2 Standard/utforming

6.1.2.2 Unntak

...

Som en del av nødvendig overvannshåndtering skal BN sørge for at terrenget rundt Lokomotivverkstedet har tilstrekkelig fall fra byggverket (punkt 8.1.1.5). [Her refereres det til Rapporten/Tiltakslisten – vedlegg 6 og 7.](#)

Til punkt **6.1.2.2**:

Viktig å være klar over ansvaret til BN her.

6.1.4 Gjennomføring

Ved gjennomføring av Realytelsene skal BN involvere KUL på følgende måte:

Samtidig med søknad om igangsettingstillatelse for Realytelsene skal BN sende KUL en kopi av fremdriftsplanen for opparbeidelse av Realytelsene til orientering.

I løpet av anleggsperioden skal KUL gis mulighet til å delta på minimum to informasjonsmøter med befaring i regi av BN utover ferdigbefaringen, jf. punkt 6.1.6.1.2. BN innkaller til informasjonsmøtene og befaringene med 2 ukers varsel. Dersom KUL har merknader til gjennomføringen slik denne presenteres i informasjonsmøtene og på befaringene, skal skriftlig uttalelse sendes BN snarest og senest innen 2 uker.

OK har rett til å få tilgang til anleggsområdet for Realytelsene for befaring og kontroll mot Byggeplan. Tidspunkt for befaring/kontroll avtales særskilt. BN plikter å informere KUL om endringer i gjennomføringen mht. fremdrift og/eller utførelsen som kan påvirke ferdigstillelsen iht. Utbyggingsavtalen.

Er BNs utførelse i strid med Utbyggingsavtalen, kan BN likevel ikke påberope seg at den er utført under OKs kontroll, med mindre KUL skriftlig har godkjent avviket. Er BNs utførelse i byggetiden i strid med Utbyggingsavtalen, eller det oppstår feil eller skader som BN har

risikoen for, skal BN varsle KUL så snart BN blir klar over dette. BN plikter deretter å rette feilene og utbedre skadene for egen regning og risiko så snart som mulig.

Til punkt 6.1.4:

Her har KUL en viktig rolle i oppfølging og må ha tett kontakt med BN under gjennomføring av realytelsene (det vil blant annet si opparbeidelse av Aktivitetsplassen). KUL må således ivareta Lokomotivverkstedets interesser under hele prosessen med gjennomføring av realytelsene.

6.2 Partenes koordineringsplikt

...

Dersom OK utfører tiltak i henhold til punkt 8 eller for øvrig utfører prosjekterings- og anleggsarbeider på områder tilgrensende P1-P3 har partene en gjensidig plikt til å koordinere sine arbeider, forutsatt at dette ikke forsinke BNs opparbeidelse av Realytelsene.

Dersom OK igangsetter andre arbeider på Lokomotivverkstedet enn det som er nødvendig som følge av opparbeidelse av Aktivitetsplassen, skal dette ikke forsinke BNs opparbeidelse av Realytelsene.

Til punkt 6.2:

Viktig å være oppmerksom på bestemmelsen.

7.1 Infrastrukturtiltak som skal prosjekteres

BN plikter å prosjektere følgende infrastrukturtiltak for OKs regning:

....

Flytting av nettstasjon/transformator fra Aktivitetsplassen inn i teknisk rom under amfiet, herunder å legge el-kraft inn i Lokomotivverkstedet.

Til punkt 7.1:

Viktig å være oppmerksom på bestemmelsen.

9.1.2 Særskilt om forurensning knyttet til Lokomotivverkstedet og Aktivitetsplassen (punkt 8.1 i Rapporten/Tiltakslisten)

OK skal besørge og bekoste nødvendig håndtering av forurensning under Lokomotivverkstedet. Nødvendig håndtering av forurensning over og i Kulturlag i tilgrensende grunn til Lokomotivverkstedet i en bredde på 2,5 meter ut fra byggets vegglinje skal besørges av BN, men bekostes av OK.

Til punkt **9.1.2**:

Viktig å være oppmerksom på bestemmelsen, innebærer potensielt store økonomiske konsekvenser.

10.1.2 *Særskilt om kulturminner knyttet til Aktivitetsplassen (punkt 8.1 i Rapporten/Tiltakslisten) og grensesnittet mot Lokomotivverkstedet*

Nødvendig håndtering av kulturminner i tilgrensende grunn til Lokomotivverkstedet i en bredde på 2,5 meter ut fra byggets vegglinje skal besørges av BN, men bekostes av OK.

Til punkt **10.1.2**:

Viktig å være oppmerksom på bestemmelsen, innebærer økonomiske konsekvenser.

Vedlegg 12

Hvor gammel er du?	I hvilken bydel har du til	Hvilken delbydel?	Navn på virksomhet/fo	Hvilket/hvilke behov bør dekkes i Lokomotivverkstedet?	Hvorfor bør dette prioriteres?	Hvem er målgruppen?	Hvor stort areal kreves
< 18	Bydel Østensjø			Test	Test	Test	300-500 kvm
< 18	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Behov for musikkteater-tilbud for barn og unge	For di barn og unge synes det er langt til kulturstasjoner	Barn og unge	Vet ikke
< 18	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Gamingklubb hvor man kan møte andre og game med dem	Gaming er en stor aktivitet blant barn og unge. Det hadde vært fint å ha et sted å møte andre å game sammen med. Og det hadde vært gøy å lage gaminglag selv om man ikke er profesjonell.	alle som vil game	Vet ikke
18–25	Bydel Alna			Test	Test	Test	Vet ikke
18–25	TEST2			TEST2	TEST2	TEST2	20-100 kvm
18–25	Bydel Frogner			Et krigshistorisk museum	Det er mangelvare i dagens samfunn.	Interesserte	1000 kvm <
18–25	Majorstuen			Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. Dette er noe som er vanskelig å finne som privatperson/selvstendignæringsdrivende danser. Samt trenger Oslo flere ikke-programmerende scener for dansen, slik at prosjektbaserte dansekunstnere skal få mer tilgang til visningsscener.	Dette burde prioriteres fordi det er mangler på lavterskel tilbud på arbeidsrom for dansekunstnere.	Dansekunstnere	1000 kvm <
18–25	Bydel Grünerløkka			En plass for kulturelle arrangement, som også frivillige organisasjoner har råd til å bruke.	I Oslo er det få lokaler som frivillige organisasjoner har råd til å leige. Som korpsmusikant er det veldig kjøpt å alltid måtte arrangere konserter langt utenfor Oslo, dersom vi i det hele tatt finner et passende lokale. Dette gjør også at det kommer færre publinum. Jeg mener at kulturelle fritidsaktiviteter er veldig viktig for barnas, ungdommenes og ikke minst de voksnes psykiske helse.	Fra barn til voksne.	Vet ikke
18–25	Bydel Grünerløkka			Øvingslokaler/konsertlokale for korps/kor/eller lignende i byen	Det er et stort behov for dette i Oslo da mange musikkforeninger har problemer med å finne lokaler å øve i og holde konserter i og kommunen ikke har noen egne ordninger på dette. Mange øver på skoler, men det er vanskelig å få gode avtaler der og mange opplever å bli kastet ut etter kun noen få år. Vi har også behov for et godt konsertlokale for byen da det heller ikke finnes mange av disse som kan romme et stort korps/kor uten at det koster titusenvi av kroner. Korpsbevegelsen og korbevegelsen i Oslo står sterkt og bidrar til et rikt kulturliv i byen og er viktige sosiale møteplasser og derfor mener jeg at det burde prioriteres å lage lokaler som kan brukes til dette.	Korps, kor og andre frivillige musikkgrupper	Vet ikke
18–25	Bydel Frogner			Kunst og kultur til folket.	Alle har rett til kunst og kultur for å danne nye inntrykk, erfaringer og refleksjoner. Evnen til å bruke fantasien, hodet, kroppen og få lov til å være kreativ sammen	For alle. Kan være ulike utstillinger, pop-up eller forestillinger for ulike aldre.	Vet ikke
18–25	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kubb-/konsertlokale	- For å kunne tilby konserter av en viss størrelse i denne delen av byen - Trekke folk til lokalet/området hele året	18-70, primært 20-40.	1000 kvm <
18–25	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Treningssenter / padel senter / aktivitetssenter	Ingen treningstilbud i gamlebyen. Nærmeste er oppe på Ryen eller nede på Grønland sentrum.	Alle beboere i bydel gamle oslo	300-500 kvm
18–25	Bydel St.Hanshaugen			Barne-, ungdoms- eller videregående skole. Eller studentboliger	Det er mangel på studentboliger i Oslo. Samtidig trenger barn flere skolevalg da flere skoler i Oslo er fulle. Det vil også gi mer tilbud til barn, samtidig gir det flere arbeidsplasser.	Barn og unge. Alle som er studenter i Oslo, og kanskje åpne opp for studenter som bor i Oslo, men studerer utenfor byen vår.	Vet ikke
18–25	Bydel Stovner			Ønsker egentlig bare å fremme ideene tatt frem i VårtOslo artikkelen; https://vartoslo.no/gamle-oslo-lokomotivverkstedet-skur-13/lokomotivverkstedet-i-middelalderparken-kan-bli-den-perfekte-moteplassen-for-barn-og-unge-i-gamle-oslo/345951 . Synes dette hadde vært et fantastisk tilbud og noe Oslo har behov for. En møteplass hvor folk kan få være kreative eller drive på.	Det er mangel på ting å gjøre i Oslo for tiden. Hører stadig både unge og eldre klage. Til og med farmoren min etterspør møteplass for unge, men tenker at på en så stor plass kan man være fleksible og inkludere mennesker i alle aldre.	Folk i alle aldre	Vet ikke
18–25	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Et sentralt bygg som gir funksjon for Middelalderparken som helhet. Dette bør derfor involvere mat og drikke, som f.eks en restaurant e.l.	For å gjøre selve Parken mer relevant for folk å bruke.	Målgruppen bør inkludere alle. Både barn, voksne og eldre. Personlig kunne jeg likt at det hadde vært et pent serveringssted på dagen for alle de som benytter parken, men med muligheten til å bli gjort om til en vinbar e.l på kveldstid i helgene.	Vet ikke
18–25	Bydel St.Hanshaugen			Et sted til å ha et systudio med tilgang til å ha større sykurs/undervisning.	Dette bør prioriteres for det er viktig å få med unge og unge voksne inn i lokal og bærekraftig produksjon av klær. Ta tilbake klesproduksjonen i Oslo og ha mulighet til å nå ut til en større målgruppe.	Målgruppen er 16 til 35 år. Interesser for bærekraft, mote, gjenbruk og søm.	20-100 kvm
18–25	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturliv og restaurant	Blir et samlingspunkt i bydelen/området	Alle	Vet ikke
18–25	Bærum			Kultur, konserter, billig øl og aktiviteter for studenter og unge	Det er VELDIG dyrt å være ung i oslo	20-50	Vet ikke

18–25	Bydel Frogner			Uteliv! Lag en ny nattklubb!	Fordi det oppriktig er mangel på kule steder, med flott lokasjon i byen min!	Alle! Uteservering på dagtid er et alternativ.	300-500 kvm
18–25	Bydel Grünerløkka			Produksjonslokale for dansekunst, et sted man kan bruke for å jobbe med dans/forestillingsarbeid	Dette bør prioriteres fordi det er så få rom for dans i Oslo hvor man kan jobbe/ha kontinuitet i arbeidet, et stort nok rom med alle fasilitetene man trenger for å kunne sette opp bra kvalitets dans i europeisk standard.	Profesjonelle dansere, men dette kommer alle til gode, fordi det blir da også større rom for at unge som driver med kunst kan se at det faktisk er mulig å drive med dans profesjonelt, og at det er noe som staten prioriterer.	Vet ikke
18–25	Finnmark men bruker så mye tid i Gamlebyen som mulig			Konsertarena eller musikkklubb	Fordi unike steder kan øke turismen men samtidig bevare bygget	Alle	20-100 kvm
18–25	Bydel Grünerløkka			Flere lokaler for scenekunst og dans. Lavterskel samlingspunkt for freelancere og kunstnere. Også på tvers av kunstnerisk disiplin. Et sted hvor vi kan samles som kollegial på tvers. Også et sted hvor andre kan bli kjent med hva som skjer i kunstfeltet nå. En måte å gi folk et nærere forhold til kunst på i Oslo by. Scenehus og arbeidsrom, men også sosiale åpne soner for alle.	Det er et behov for et kollegialt samlingspunkt for kunstnere som ofte jobber på egenhånd. Jeg ser et behov for ikke kunstnere å bli inkludert inn i hva som skjer i feltet, og gjøre terskelen mindre for hva kunst er og hvordan kunstnere jobber. Åpne prosessen av å skape forestillinger og snakke mer om hva kunst er hvordan det kan være noe for alle og ikke bare en spesifikk gruppe.	Kunstnere, freelancere, men også alle som ønsker å lære mer om hva kunst kan være.	1000 kvm <
18–25	Grønland			Dansestudio, rehearsalspace, mødested, scene	Det frie dansemiljø i Oslo mangler steder at kunne utøve	Det frie dansefelt i Oslo og Norge	1000 kvm <
18–25	Bydel St.Hanshaugen			Her har man fantastisk muligheter til å utvikle dansestudio/visnings lokale. Vi har få offentlige studioer scener tilknyttet dans - og dette er en perfekt mulighet til å utnytte lokalet - jeg tror at det kan bli svært ettertraktet dersom det vil være mulighet for å lage studio/scene her - med dansegulv.	Fordi proffesjonelle dansekunstnere og freelancere i Oslo ikke har så mange steder å være. For å kunne utvikle oss og tørre å ta plass både i kulturlivet og ikke minst dansenorge, kreves det først å fremst en arena ment for dette - som ikke er tilknyttet skoler/operaen etc som feks ikke kan leies til en hver tid. Vi trenger å ha plass nok og mulighet til å være kreativ - dette krever gode store studioer og arenaer som dette lokomotivverkstedet ville vært perfekt, (da man ofte må lage sin egen arbeidsplass) Og det vil gi mulighet til å kunne utvikle oss som dansere, arrangere klasser, meet-ups og jammer på kryss av dansestiler osv. Ikke minst ville dette gitt et sted der dansekunstnere kan møtes, og jeg tror det ville vært veldig ettertraktet hos dansere i Norge/Oslo med et lokale tiltenkt dans/dansekunst!.	Alle! Som dansekunstner selv - ønsker vi å nå ut til alle aldersgrupper. Vi vil gjøre dans mer tilgjengelig og ikke minst mer synlig - blir dette lokalet tilpasset slik at vi som proffesjonelle danskunstnere har et kreativt sted å være, bruke og ikke minst til å være kreative - har man også gyldne muligheter til å sette opp forestillinger for folk i alle aldre, workshops, eventer og liknende. - ikke minst kunne det vært fantastisk for nyetablerte dansekunstnere for å kunne sette opp mer lavterskel prosjekter/visninger og liknende.	Vet ikke
18–25	Bydel Nordstrand			Dansesal	Utvikling av kultur	Alle men spesielt unge-ungevoksne	100-300 kvm
26–35	Bydel Sagene			dd	dd	dd	500-1000 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Mulighet for leie av lokaler til både firmaer og private som ønsker å arrangere ulike tilstelninger, og tilrettelegge for faste lavterskel musikkonsepter, quiz, musikkbingo etc for å trekke folk til bygget og området. I tillegg bør det en del av arealet kunne brukes til å formidle Oslos middelalderhistorie, kanskje gjennom bruk av VR-briller eller lignende?Det bør også åpnes for servering av ulikt slag, både mat og drikke.	Faste arrangementer bør prioriteres for å skape rammer for kontinuerlig bruk av lokalene, og gjør det mulig å ha forutsigbar drift. Oslos middelalderhistorie oppleves som nedprioritert, og det er lite som er bevart. Her er det lokaler midt i Middelalderparken som gir en lokal forankring og et historisk sus.Dette vil også kunne dra turister til bygget. Serveringsvirksomhet bør prioriteres både for å komplementere faste arrangementer og historieformidling, og for å kunne selvstendig trekke folk til bygget. Det er få steder i Gamlebyen som har mulighet til servering i tilknytning til hage/park, her kan man se for seg en type Prindsens hage på sommeren øst i byen.	Målgruppen her er sammensatt, faste arrangementer av ulik slag kan trekke alt fra småbarnsfamilier til ungdom, til eldre. Formidling vil kunne trekke til seg turister i Oslo, og servering treffer også alle grupper.	500-1000 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Dette bør brukes som en audiovisuell utstilling likt den som finnes i Frankrike i flere byer av Van Gogh. https://www.imagine-vangogh.com/ , I middelalderparken kan fokus derimot være på norske kunstnere, kanskje kunst som omfatter norsk kultur og mytologi. Denne art exhibition i Frankrike gir sterke inntrykk og er veldig kul for unge som gamle.	Fordi det ikke finnes noe lignende som inkorporerer moderne teknologi med kunst, selv om dette er noe som vokser kjapt. Det er også en moderne form av utstilling som kan få flere unge interessert i kunst.	alle aldre.	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Utesteder, restaurant, konsertscener, Mathalen	Fordi det er for lite av det i Gamle Byen og alle må til sentrum eller Bjørvika	Alle	Vet ikke

26–35	Bydel Vestre Aker			Rimelige kulturlokaler til enkeltpersoner.	Det er mange slike konverterte bygninger, f.eks. gamle Munch, som tilbyr lokaler til grupper, foreninger og foretak innen kultur. Jeg synes at minst ett slikt kommunalt bygg burde tilby rimelige kulturlokaler til enkeltpersoner. F.eks. studioer til musikere, atelier, cellekontorer til filmprodusenter, designere, arkitekter osv.	Kulturnæringene i Oslo.	1000 kvm <
26–35	Bydel Nordre Aker			Produksjonslokaler for kultur. Atelierer, verksteder, studio for billedkunstnere, teater/dans, arkitektur. Kontorplasser for små, uavhengige kulturbedrifter.	Denne sektoren har i alt for lang tid vært gitt lavest prioritet og satt på nederste hylle. Et bygg som dette er perfekt for denne bruken, kombinert med utadrettede funksjoner som visning av kunst/teater/dans/konsert, serveringssteder og som arena for kulturbedrifter som retter seg mot barn/unge.	Alle med interesse for kultur og kunst	Vet ikke
26–35	Bydel Grünerløkka			Tiltak som bidrar til utvikling av dansekunstheltet, og som ivaretar hele næringskjeden. Dette bør være arbeidsrom av ulik art: 1. Produksjonssaler: visningsrom/black box/tilsvarende, gjerne også studio I TILLEGG (vesensforskjellig enn produksjons- og visningsrom i karakter og utførelse) 2. Arbeidsrom: mindre rom som kan ivareta annet kunstnerisk tilknyttet arbeid, herunder produksjon- og planarbeid som administrasjon, manusutvikling, samarbeidsmøter med kunstnere, søknads- og finansieringsarbeid. Disse kan også være små rom som kan brukes i forprosjekt for å utvikle konsepter og skisser, for å ikke ta opp plass til produksjonsrom når man har mindre arealbehov, men man trenger å samle et team, for eksempel. 3. Uformelle møteplasser: Det er stor mangel på arenaer der enkeltkunstnerene faktisk kan møtes, og det er stort urealisert potensial for synergieffekten av samordning av danseorganisasjoner og tilrettelegging av arbeidsplasser man kan oppsøke i løpet av, og mellom, produksjonsperioder og oppdrag. Dette kunne vært i form av en stor kafe eller fellesareal (feks. som Kulturhuset, Deichman Bjørnvika, fleksikontor-plasser mv), eventuelt kan dette formaliseres slik at en danseaktør har ansvar for å fasilitere arealer man kan booke seg inn eller bruke ved oppmøte. Det kunne feks vært en aktuell oppgave for PRODA profesjonell dansetrening, eller ivarettatt av produksjonsheter for dansekunst i feltet. Det kan alternativt utvides til en kantineareal eller kafé, slik at det er åpent for publikum, men at det er en smeltedigel for kunstnere til å møtes og samles om å utvikle kunst som kommer hele byen til gode.	Som fristående dansekunstner erfarer jeg at det er stor interesse for mitt kunstneriske virke, og jeg har både nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt, til tross for å være tidlig i etableringen. Jeg har tilgang på et stort tverrkunstnerisk nettverk – men det er strukturelle problemer og mangler i Oslo som gjør at det verken er bærekraftig eller aktuelt å skape dans her. Mangelen på arenaer for å samles eller skape og formidle dansekunst gjør at man enten må jobbe i uegnede lokaler (kunstnere er kreative, men det behøver ikke bety at de dermed fortjener dårligere produksjonsvilkår med hensyn til HMS eller andre ressurser det organiserte arbeidslivet har), eller at man rett og slett må ta med teamet på residenser andre steder i Norge fordi: i Oslo er det mange kompetente kunstnere, men det mangler infrastruktur som kan realisere og støtte arbeidet. Dersom Oslo kommune skal kunne realisere kunstplanen fra 2019 som "internasjonal kunstby med lokal forankring" er det avgjørende at også dansen prioriteres her. Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans i byen, som skaper ekstra press på de få lokalene som eksisterer. Mangel på infrastruktur som ivaretar kunstformen og de som arbeider med det, fører til utarming av feltet og et svekket kulturtilbud for byens innbyggere. Videre i kunstplanen står det at "Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder" – med satsing på dans i Lokomotivverkstedet kan dette svares ut helt konkret, med en enorm verdi for feltet og i neste omgang byens befolkning. Vi vet også at kulturarbeidere skaper liv i lokaler, som gjør at offentligheten for øvrig strømmer til og tar i bruk tilstøtende tilbud i næringslivet for øvrig. Det er altså naturlig å anta at en form for samvirke-modell er en god løsning, som både har til hensikt å samle aktører i feltet, og å bidra til at flere ulike organisasjoner og innbyggere kan benytte seg av lokaler og kulturtilbudene som kan skapes her.	Primærmålgruppen er koreografer og dansere – disse trenger lokaler å jobbe i, både med planer, utvikling av arbeid, og formidling. Sekundærmålgruppen er de tilknyttede og avgjørende teamene – for eksempel produsentene, som gjør det mulig for kunstnerne å fokusere på faget sitt. Den siste og største målgruppen er byens befolkning. Ved å invitere dansekunstnerne inn tilrettelegges det for utallige muligheter for at innbyggerne kan oppleve dans i alle slags former og formater.	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo			Det er flere behov bygget bør dekke, men jeg mener det er viktig at en etablert aktør kan vær navet i hva enn dette bygget i sum skal være. Jeg er født og oppvokst i Groruddalen i Oslo, har en familiebakgrunn fra Norge og Kroatia med lærer og bondebakgrunn, faren min drev restaurant på Grønland på 90-tallet, og den kroatiske foreningen som da lå i Jens Bjelkes gate var en stor del av barndommen. Vi var på middelalderfestival i gamlebyen og jeg tok min første pils i Grønlandsleiret! I voksen alder flyttet jeg til bydel gamle oslo og har nå etablert meg her med samboer og to små barn. Grunnen til det er sammensatt, men at bydelen trekker linjer til andre deler av byen og verden er ikke til å komme unna og det er dette som gjør akkurat dette stedet helt fantastisk. Det har sine utfordringer, men det er en ekte smeltedigel. Jeg ser for meg at lokomotivverkstedet kan bidra til å samle byen enda mer; geografisk, mellommenneskelig, kulturelt og ikke minst historisk. Oslo har sin spede begynnelse akkurat der bygget ligger og jeg ønsker meg en aktør som kan samle byen i fortid, nåtid og fremtid. Jeg ser for meg et moderne bymuseum som også fasiliteter/samarbeider med andre aktører som er åpent, tilgjengelig og fylt med aktivitet i et langtidsperspektiv - og som blir et naturlig samlingspunkt både for organisert besøk, men også for besøkende som søker seg til et godt sted å være fylt med læring, kulturaktiviteter, sosial støtte, lek og opplevelser. Jeg ønsker meg et sted barna mine kan søke seg til og som de føler at de «eier» nettopp fordi dette er byen sitt. Jeg tror lokomotivverkstedet er en flott anledning til å samle aktører og arenaer som formidler og bevarer byens historie, og at det skal fungere like mye for de minste som de eldste, og alle de i mellom	Fordi dette kan fungere som en samlende arena for byen, og et området som vil legge til rette for en sunn utvikling i en sammensatt bydel	For alle, og ser for meg at det vil kunne svare til ulike behov ut i fra aktiviteten som skjer. Jeg tror det kan bli et viktig sted for lek og læring, et sted barn i byen kjenner til og ønsker å være. jeg ser også for meg at tilbudene hkan svare til behov for mer tilrettelagte kulturtilbud rettet mot blant annet personer med demens, sykehjemsbeboere, barn med spesielle behov og andre grupper som kanskje ikke har like enkelt for å oppsøke kulturtilbud på egenhånd	Vet ikke
26–35	Bydel Ullern			Fleksible prøve og visningslokaler for scenekunst og musikk	Sånn at ikke Bjørnvika blir de store aktørenes "polished" bydel, men har mangfoldig kultur som bygger videre på Gamlebyens alternative spirit	Så mange som mulig! Prøvelokaler for proffesjonell kunst	1000 kvm <

26–35	Bydel Ullern			Fleksible prøve og visningslokaler for scenekunst og musikk	Sånn at ikke Bjørvika blir de store aktørenes "polished" bydel, men har mangfoldig kultur som bygger videre på Gamlebyens alternative spirit	Så mange som mulig! Prøvelokaler for profesjonell kunst	1000 kvm <
26–35	Asker			Et lokale for dansere, både øvingslokale, men kanskje også et sted for framføring. Evt et sted å levere møbler istedenfor at det kastes.	Fordi dansere har veldig få lokaler, og de som er tilgjengelige er gjerne likevel ikke så tilgjengelige da det er stor etterspørsel. Det er også fint å ha noe gratis, eller noe billig, da ikke alle har råd. Og det å ikke ha råd til å gjøre noe man elsker er kjøpt. Hovedmål nr 2 og 3 i Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen; Kunst skal være tilgjengelig for alle i byen og Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder dekkes ikke helt pr dags dato. Alternativ 2: (møbler) fordi det er miljøvennlig	Kunstnere, da mest dansere, men flott om det kan bli et lokale for framføring, så kanskje musikere også. Jeg ser for meg at det mest vil treffe i alder 15 til 30.	20-100 kvm
26–35	Bydel St.Hanshaugen			Kulturarena, øvingslokale, konsertlokaler til det frivillige musikklivet	Viktig med god tilgang på steder for musikklivet som er mulig og leie til en ok pris	Korps, kor, og andre folk i det frivillige/profesjonelle musikklivet. Og de som vil delta på en konsert	Vet ikke
26–35	Bydel Sagene			Etablere lokaler som både er egnet for utøvelse av musikk (øving og framføring) og som er økonomisk tilgjengelig for det frivillige kulturliv.	Pr. dags dato har f.eks. amatørkor, korps og orkester rett på gratis lokaler til å øve, men det er ikke krav om akutikk, lagringsmuligheter eller andre egenskaper som er svært viktige for oss. I tillegg er ofte lokalene helt uegnet for konserter og vi må ofte punge ut mange tusen for lokaler som Ridehuset, kirker, konferansesaler eller andre brukende lokaler. Men det er alltid hard konkurranse om de beste lokalene. Ett ekstra lokale i byen hadde utvilsomt hjulpet for kor, korps og orkestre som drives av frivillige arbeid.	Kor, korps og orkester som drives av frivillige.	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		1. Mathall/servering av mat og drikke, samt uteservering 2. Kino og kulturscene/storbyteater (noe ala Vega scene)	1. Servering av mat og drikke for å øke bruken av parken rundt. 2. Kino og kulturscene/storbyteater fordi Oslo øst ikke har noen kino eller lignende tilbud.	Alle aldre	100-300 kvm
26–35	Bydel Nordstrand			Restaurant og uteservering Kafe Hjemmekontor/co working arealer	Fint areale som gir et sentrumsnært tilbud til bydeler sør i Oslo.mulighet til å utnytte kveldssolen i Oslo.	Unge voksne	300-500 kvm
26–35	bor i Nordre Follo, men jobber i Oslo			1. Aktivitetshall for barn og ungdom med fokus på kulturelle arrangementer, f.eks. litteraturkafé, arena for å øve på dans, skuespill, stand-up, mm. 2. Et klassisk teater, eventuelt teater for barn.	Når ungdommen har mye ledig tid, finner de på rare ting som narkotika, vold, ran, osv. For å kunne unngå slike negative tendenser i samfunnet, er det viktig at det finnes tilbud, gjerne gratis, om ulike aktiviteter midt i byen, der ungdommen som regel tilbringer mye tid.	Barn og ungdom	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Plass til kunstnere og ikke-kommersielle aktiviteter. Noe som følles like åpent som et bibliotek eller en park, hvor man ikke må kjøpe noe for å være.	Fordi man ikke lenger har noe i sentrum å gjøre om man ikke er villig til å betale mye for å sitte eller drive.	Voksne, barn, men viktigst er ungdommer	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturtilbud, verksteder, lokaldrevet mattilbud, musikkscene	For å motvirke den veggen av gentrifisering Bjørvika representerer, og for å verne om gamle industribygg	Alle som kan sette pris på at det finnes en verdi i å kunne trekke seg tilbake til et sted der alt ikke er polert og har tæp-terminaler hver femte meter	300-500 kvm
26–35	Bydel St.Hanshaugen			Arbeidsplass for personer med diagnoser som ønsker å prøve seg ut i arbeidslivet og ungdommer. Kreative jobber som å snekre, kunst som trengs i forskjellige arbeidsplasser i bydelene, graffiti på potter som evt plasseres på ulikesteder i bydelen. Innhente informasjon fra bydelene om hjelp som trengs av restaurering o.l. Det som lar seg gjøre kan disse personene utføre, på lokomotiv lokalet.Ansette veiledere.	Mangel på arbeidsplass for disse gruppene i Oslo.	Ungdommer og personer med diagnoser som ikke får muligheten andre stede.	Vet ikke
26–35	Bydel Nordre Aker			Museum for industri og produksjon i Oslo området	Forvalte en del av Oslo historien som går til spille ved ombygginger/nybygg Oslo	Barn/Skole og ellers alle andre aldersgrupper	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		En form for tilbud eller møteplass for ungdom. Evt også for barn, men ikke "barn og ungdom" sammen. Ungdom trenger egne steder. (Tenker det er plass til flere tilbud i bygget enn bare dette, men det er det jeg vil trekke fram.)	Det er stort behov for dette i hele byen, men særlig i bydelen vår. Mange barn og unge i bydel Gamle Oslo bor i trange leiligheter med familiene sine, og har få eller ingen steder å henge med venner innendørs.	Ungdom i bydelen og resten av byen	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Makerspace	For å oppmuntre til å skape, samle kloke nytenkende hoder på en plass og gi barn/unge tilgang på kunnskap og verktøy. Å lære av andres erfaringer mens man prøver og feiler gir ofte mer læringsutbytte enn å lese seg til kunnskap. Å ha et dynamisk møtested for kursing og erfaingsutveksling så vel som å utøve sine hobbyer/jobbb.	Enkeltpersoner som driver med koding, kunst, robotbygging, sying og mye annet. Alt og alle som trenger et sted å utøve sitt fag, kontorplass osv. Barn og unge i bydelen kan få et tilbud i sitt nærområde som kan være med å gi dem retning i livet.	1000 kvm <
26–35	Bydel Alna			Øvingslokale til utøvende musikere i Oslo	Det er nærmest umulig å oppdrive et øvingslokale, med mindre man kjenner noen eller har forskudd på arv som man kan betale blodprisene som kreves i dag.	16-40	Vet ikke

26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Marked med mat og matservering, sted for kunstprosjekter, konsertlokale	For å gi plass til lokale initiativer som mangler et sted å være fast, slik som kunst, musikk, sykkelreperasjon osv. Stedet kan også gi et større mattilbud fra lokale mat leverandører samt spisesteder i et område som blir mer folksomt i fremtiden	Befolkningen i gamlebyen, Bjørvika og fremtidige Grønnpkai	300-500 kvm
26–35	Bydel Nordstrand			Behova til dei som mistar kulturtilbod under Bane Nor si utviding.	Det er mange som mistar viktige tilbud i lokalmiljøet når Bane Nor skal utvide jernbanen. Sidan det er ein jernbane som øydelegg for lokalsamfunnet, kan ein togverkstad kompensere litt.	Alle påverka av jernbaneutbygginga ++	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		It is such a beautiful place with big potential. In Boston there is a place walled Soma market that has the same vibe. It would be great that this would be similar with market (for vegetables + local products + bakery) for example in the weekend. Markets, pop up store. Also it would be great that it offers activity for kids. And some food court maybe?? :) maybe a Christmas market in the winter.	Oslo need more places with activities for both tourists and local people.	People in the neighborhood, people living in oslo and greater oslo. And then tourists.	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det bør tilbys ulike aktiviteter som dekker hele aldersspekteret til lokalbefolkningen. Både familievennlig aktiviteter men også tilbud som bidrar til trafikk og mulighet for inntekter i form av salg av mat og drikke eller varer. For å kunne drifte et så stort og fint bygg trenger man noen form for inntekt, og her kan foodcourt, beergarden og mulighet for mindre butikker være viktige innslag i tillegg til andre aktiviteter. Et området tilpasset søndags markeder vil bidra til trafikk og hjelpe små lokale bedrifter til å kunne selge sine varer og produkter. Dette passer også med historien til middelalderparken hvor det i mange hundre år har vært markeder her. Jeg vil gjerne tipse om stedet "Radegast Hall & Biergarten" i Brooklyn New York som inspirasjon til mulig bruk av en slik gammel bygning. Jeg kom over stedet da jeg besøkte New York for en del år siden og tenkte med en gang på den gamle lokomotivgarasjen i Middelalderparken som et perfekt lokalet for et slikt konsept. Etter 15 år her i gamlebyen er det med stor glede at jeg leser at dette bygget nå skal utredes for bruk :)	For å kunne drifte et slikt bygg som krever store renovasjons investeringer bør man prioritere aktiviteter som bidrar til noe form for salg, enten drikke, mat eller produkter. Ved å sikre inntekter i form av leie fra ulike aktører kan man sikre drift og kunne tilby også gratis og inkluderende aktiviteter for alle samfunnsgrupper.	Alle aldersgrupper.	300-500 kvm
26–35	Bydel Sagene			Fast sted for bruktmarked, byttemarked, bondensmarked (større enn det ambulante bondensmarkedet, med mer enn bare 4 stand med ost, honning, syltetøy og kjøtt), og marked med lokale, små bedrifter som på Factory Tøyen. Hele året :)	Oslo bør satse med på gjenbruk av klær, bøker, elektronikk, ting og tang, osv.. Oslo Kommune burde ha mer fokus på å støtte små, lokaldrevet bruktbutikker (f.eks. Green Kids and Mums på Løren) for å motvirke forbrukskulturen (kjøpe nye klær hver sesong, kaste teknologiske dings fordi det har kommet en nyere, «bedre» versjon av det). Kommunen burde også støtte det lokale, det grønne, de små bedriftene/aktørene. Dette er deres sjanse til å gjøre det med en stor BANG!	Alle i samfunnet :)	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Jeg håper at en god del av arealet kan settes av til barn og kanskje til med spedbarn/foreldre i barselpermisjon. For barn tenker jeg hovedsaklig et sted å trekke inn, men fortsatt løpe og herje, kanskje inspirert av Oslo Parkour Park og Kaoskammer på Munch. Av barseltilbud tenker jeg fleksible lokaler som kan brukes av grupper/bedrifter som arrangerer ting som babysang, babydans, barselyoga, fargebad for babyer, barselsalongen, osv.	Barnefamilier er gode brukere av park, men kan trenge å trekke inn og ta en pause fra sola. Små barn kan ikke forventes å sitte stille bare fordi de blir tatt med inn, så å ha skyggefulle og svale lokaler å fortsette leken i er gull verdt om sommeren. Etter tegningene ser selve parken ut til å få ekstremt få trær og skyggefulle uteplasser, noe som gjør det ekstra viktig med et syed å trekke inn om man ønsker at småbarnsfamilier skal bruke parken. Barseltilbudet er hovedsakelig viktig for (nye) foreldre for å motvirke ensomhet og fremme bedre psykisk helse i barseltiden.	Små barn, barnefamilier, barslende, foreldre i permisjon.	20-100 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Sosialt, barer, kafeer. Gjøre delen av byen mer levende!	Møtesteder er viktig. Spesielt i nærområdet. Hadde også gjort at parken blir mer brukt	Alle! Både familier, eldre, unge	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Crossfit senter.	Stort underskudd på treningstilbud i området, bygget ville passet utmerket. Ville bidratt til bedre helse og vært et godt tilskudd til bydelen	Alle aldre!	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det blr være serveringssted. Som en type mathall. Men ikke like «mathallet» som bjørvika og oslo streetfood. Fokuser på norske råvarer. La bøndene få utfolde seg. Minrobryggeri for lokale, de som ikke har råd til eget sted. Kanskje man kan selge lokale produkter der? Klær? Håndverk? I en kombo med mat og drikke. Lag et sted der folk samles ☺ Det beste er vel da mat og drikke?	Fordi jeg har alltid drømt om at det bygget skal være et sånt sted. Folk vil ikke dra dit om det feks blir et kunstcenter.	Osloborgere ❤️	500-1000 kvm
26–35	Bydel St.Hanshaugen			Det bør være mer nedpå kulturarrangementer, matservering og utstillinger e.l. som gir forrang til lokale virksomheter og kunstnere - gjerne spirer; andre siden av vannet ligger det nok av større etablerte aktører. Derfor bør det ikke overprogrammeres, men heller disponeres etter modellen fra f.eks. Startblokk på Linderud - hvor man gir rom og vurderer utfra hvilken verdi aktørene tilbakefører til lokalsamfunnet rundt. Enda bedre; man inviterer flere aktører som er interesserte, og når de er samlet arbeider man aktivt med dem for at deres virksomheter skaper synergier som gir merverdi (dette kan Oslo kommunes' tjenstedesignere bistå med). Ser man også på Gamle Munch har slike innretninger svært stor verdi for lokalsamfunnet og besøkende rundt.	Dette bør prioriteres fordi Bjørvika i umiddelbar nærhet er svært programmert mot visse segmenter av befolkningen (godt bemidlede/turister) og Gamlebyen har et yrende kulturliv som trenger rom og plass til å kunne skape gode møteplasser på tvers av generasjoner.	Folk med tilknytning til Oslos kulturliv og interesserte - alle aldre bør kunne dekkes og gjerne med dedikerte dager eller helger for noen målgrupper. Stedet er såpass stort, at det bør kunne være ulike soner (noe for alle, en del for noen, og litt for de få)	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Servering, café, bar. Konsertlokale.	For å få et enda bedre tilbud i gamlebyen:)	Alle - café på dagtid, bar/standup/konsert kveldstid	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Cafe og bar samt konsertlokale	Et lavterskeltilbud til Barcode / Bjørvika	Alle	100-300 kvm
26–35	Bydel Bjerke			Mangel på lokaler man kan leie som privatperson som kan brukes fritt. Merket dette ifm. eid-feiring. I skrivende stund får jeg opp 29 selskapslokaler på Oslo kommune sine nettsider, majoriteten av disse er seniorsenter eller aktivitetshus som virkelig trenger en oppgradering. Kapasiteten i disse er så som så, som regel er de for små til de fleste formål som ikke innebærer møtevirksomhet. Øvrige er bundet til cateringselskap som koster skjorta og ikke alle har anledning til å benytte seg av. Jeg savner et sted som er fri for heftelser hvor man kan gjøre akkurat som man vil - ha kunstutstilling, gifte seg, samle folk for å feire uansett årsak!	Opplevs som mangelvare.	Alle som ønsker et sted de kan arrangere sammenkomster, utfolde seg kreativt eller bidra til et formål på annen måte.	100-300 kvm

26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Studio og øvingslokaler!	I 2024 blir mellom 150-200 unge produsenter, artister, musikere, kastet ut av Christian Kroghs gate 2. Noen de største unge artistene i landet, samt de mest innovative og eksperimentelle kommer fra øvingslokaler i Christian Kroghs, og fyller opp scener rundt i Oslo. Steder å utvikle kunst og kultur er en av de viktigste grunnsteinene i hele kulturbransjen. Uten lokaler eksisterer ikke musikken. Bolighaier kjøper opp gamle bygg og kaster ut kunstnere i hele Oslo. Unge musikere må leie dårlig isolerte bøttekott til blodpris og reise 50 min utenfor Oslo for å i det hele tatt kunne være utøvende kunstnere. Sandvika og kulturtanken er et prakt eksempel på hva som er mulig. Mange Oslo-baserte musikere får bedre tilbud i Sandvika og Drammen enn i sin egen by. Behovet for lokaler er enormt!	Unge produsenter, artister, musikere, kunstnere.	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Fritidsklubb for ungdommen	Ungdommen i bydelen trenger et sted hvor de kan være med trygge voksne og hvor de kan få gode fritidstilbud	Ungdom fra 13-18	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturarena - her bør det være enkel matservering, skjenkebevilling og muligheter for store og små kulturarrangementer (konserter, dans, skuespill, standup, Markeder, m.m).	Fordi middelalderparken må være et sted for et bredt spekter av befolkningen i Oslo. Bygget bør således gjøre det mulig for fleksibel bruk - både for privatpersoner og næringsdrivende. Det siste Gamle Oslo trenger er enda en dyr restaurant (det er det nok av på Sørenga og i Bjørvika).	Unge voksne/ familier med små barn	100-300 kvm
26–35	Bydel Nordre Aker			Et kulturverksted! Symaskiner, printere, maleutstyr, atelier, tegnesaker, teknikkutstyr til utlån/utleie.	Et gratis og lavterskel samlingssted som en arena for å skape kreativitet trengs for å videreutvikle kultur.	Alle aldre! Alle som har lyst til å skape noe.	100-300 kvm
26–35	Bydel Sagene			Kunst og samling - konserter, café, galleri, foredrag	Området fremstår veldig striglet i disse dager med Barcode og alle kontorene. Området trenger litt edge! Og serveringen vil bli en av Oslos fineste.	Alle	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Burde være et sted hvor man kunne gått på besøk enten som markeder og kafé	En stor del av Middelalderparken er å åpne denne opp og gjøre det attraktivt for lokale så vel som et sted å besøke når det allerede er mange som bruker Bispevika/ Sørenga. Spesielt i denne bydelen er det et stort behov for å vise at det en fin bydel å bo i samt at det behøves å la folk bruke området etter at det har vært avstengt så lenge	Tror dette kan gjøre det attraktivt for unge som vil på markerer/ bruktmarked og ikke minst for alle brukergrupper med å få inn kafé/ Resturant	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Nattklubb og kultur-scene	Perfekt lokale, stor etterspørsel	20-45, mennesker som liker musikk	100-300 kvm
26–35	Bydel Nordstrand			La flere spisesteder leie deler av lokalene, som en slags mathall.	Fordi østkanten trenger flere kule steder som trekker folk fra andre bydeler og gjør det mer attraktivt for unge og småbarnsfamilier å bosette seg der og dermed jevne ut forskjellene i bydelen.	Unge og småbarnsfamilier	Vet ikke
26–35	Bydel Grünerløkka			Mathall der bønder/småskalaprodusenter kan selge råvarer som grønnsaker, fisk, kjøtt, egg osv. Som en fast REKO-ring	Fordi vi trenger å tilgjengeliggjøre norske, lokale, økologiske råvarer enda bedre enn i dag. Samt direkte handel med bonden er viktig for å styrke deres økonomi og at forbrukeren er tettere på produsenten	0-100	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		kunstneratelier for kunsthåndverkere: keramikere, glassblåsere, metallkunstnere mm.	Oslo har akutt behov for flere og bedre kunstneratelier. Kirkeristen, Myntgata og andre kommunale atelierer er midlertidige løsninger og sikrer ikke kunstnernes arbeidsplasser i årene som kommer. Spesielt kunsthåndverkernes behov blir ikke ivaretatt. Keramikere trenger permanente atelierer som kan bygges opp med trygg ventilasjon, utslagsvasker etc. Andre kunsthåndverksgrupper har andre konkrete verkstedsbehov. Prioriter kunsthåndverkere og ansre kunstnere med verkstedsbehov og bygg en «ateliersentral» for fremtiden. Involverer kunstnerorganisasjonene i prosessen.	Kunstnere og kunsthåndverkere	1000 kvm <

26–35	Bydel St.Hanshaugen			Uformell møteplass for ungdom i form av en "klubb" som kan romme ulike aktiviteter og grupper etter skoletid/i ferier. Kan romme mange ulike programmer som typ. verksted, sport, kultur osv men også mer uformelle aktiviteter som bare å henge sammen med venner etter skoletid. Disse kan jo også blandes med mer profesjonelle lokaler, der typ de samme verkstedene som snekker bruker også kan brukes som læringsarena for ungdom på kveldstid.	Fordi det er viktig at ungdom har et tilbud etter skoletid også slike at de kan bygge trygge nettverk med hverandre og med voksne personer som de kan forholde seg til og tiltro seg til.	ungdom, spesielt i de nærliggende områdene	300-500 kvm
26–35	Bydel Sagene			Verksted / hobbyverksted / mekanisk / kunst / trearbeid	Det finnes altfor få steder i byen der mennesker får plass og rom for å utfolde seg med sine prosjekter, enten de er av ren kunstnerisk karakter eller et verksted for møbelbygging eller mekaniske prosjekter.	Alle aldre	500-1000 kvm
26–35	Bydel Nordstrand			Åpent kulturhus, driftet av Oslo kommune. Muligens møteplass for håndarbeid etc. cafe ol. for alle men også for psykisk helse i alle aldre!	Større psykisk tilbud til oslos befolkning, møteplass, stryke felleskap på trygg grobunn	Oslos befolkning	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Etterstad/Helsfyr/Brynseng		Behov for innvendig kommunal lekeplass etter modell fra København.	Fordi dette er en bydel med mye trangboddhet og i vinterhalvåret er det få muligheter for gratis, fri lek	Barn og deres familier	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Ute, sosialt og kulturelt liv	Det er lite av dette tilbudet i dette området. Ingen eller svært få kafeer, restauranter, musikkscener osv	Alle mellom 7-107	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Mathallen eller streetfood	Slik at gamlye byen får et løfte med byliv og variierende opplevelser	Alle	1000 kvm <
26–35	Bydel Frogner			Opprydding av lokalet, og gjør det om til byens nye nattklubb	For å bevare stedet og for å utnytte plassen best mulig	Alle mellom 20-40 som liker å feste ordentlig	300-500 kvm
26–35	Bydel Nordre Aker			Møteplass uten kjøpe - eller alkoholpress	I et land hvor man brukes så mye tid innendørs i så store deler av året er det viktig med arenaer hvor man kan møtes ved lav terskel og utøve mange forskjellige slags aktiviteter.	Helst favne så bredt som mulig.	1000 kvm <
26–35	Bydel Grünerløkka			En ordentlig klubb med fokus på god musikk , serveringsvirksomhet med fokus på kortreist mat og barneaktiviteter (lek og læring) på dagtid slik det vil være utnyttet hele døgnet.	Det finnes ikke et slikt tilbud i Oslo, med en stor klubbscene. Som kan fungere som annet program på dagtid. Dette burde være mer enn bare et tilbud for å skape et felles og inkluderende samlingsted.	Unge voksne, ungdom, voksne og ikke minst barn	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Matopplevelser, typ mathall Konsertmuligheter	For å skape et attraktivt område for alle i Oslo	Alle	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Bør lages en mathal og kulturscene lik som vippe og vulkan. Åpne opp for folket og lage uteområder med aktiviteter som benker, bordtennis	For og lage liv i bydelen og trekke folk ut i bylivet	Alle aldre og grupper	1000 kvm <

26–35	Bydel Sagene			Lokomotivverkstedet bør reflektere byens befolkning. Det bør favne om et stort mangfold nasjonaliteter og være et tilgjengelig sted for alle. Et sted for læring av kultur og språk. Oslo trenger flere samlingspunkter som er for alle, uavhengig av om man er fra øst, vest, nord, sør eller utenfor Oslo. På grunn av dette bør Lokomotivverkstedet tilby språkkafe, internasjonale matfester, kurs i idrett/musikk fra andre kulturer inkludert de som allerede fins (f. eks. capoeira, salsakurs, yoga, trommekurs). Hva med fellesmiddager for en billig penge? Lage mat av sesongbaserte råvarer, eller ting som er kjøpt/donert pga. dato og spise sammen på store langbord og sitte med folk man ikke kjenner. Det finnes 1 million single i Norge, gjøre stedet tilgjengelig og trygt for å komme i gruppe, men også alene. Det bør også tilrettelegges for særlig tilbud for barn og unge.	Oslo har behov for samlende møteplasser med mer mangfold. Det bør reflekteres i prisnivået. Svært mange har ikke råd til å dra på ferie og står uten tilgang på hytter/sekundærboliger. Dersom Lokomotivverkstedet kan gi byens borgere en følelse av å komme seg litt ut av hverdagen og oppleve eventyr vil byen oppleves mer inkluderende og mangfoldig.	Hele byens befolkning, alle aldre.	500-1000 kvm
26–35	Bydel Ullern			Det bør være en arena for uteliv mixet med kultur som fungerer for folkets lommebøker uten å robbes. Ik a befale mulighet for restaurang, bar og noe kulturmessig. Siden det ligger ved middelalder parken kan det være en ide å hente indeer derfra. Jeg selv savner en restaurant med klassisk norsk mat. Det tror jeg kunne vært noe. "Ribbe, vossakorv med raspeballer, viltgryte, reinsdyrskav etc etc. Bar messig koselig med utsikt til vannet og høyhusene. Og om det er med peis! Kjør på. Kultur messig, bør ha noe med mening som man kan kjenne seg i og ikke for abstrakt. Ellers ha masse bilder av oslo før i tiden etc i bygget.	Jeg mener dette er noe som bør prioriteres siden det er et sted som vil gi liv til en eldre og mindre besøkt del av byen og sette middelalderparken på kartet igjen.	Vil si både familier og voksne men kanskje 18 til 40 som hoved fokus?	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Øvingslokaler for voksen-korpsene i Oslo med mulighet for lagring av instrumenter.	Vi er mange voksenkorps i Oslo. De fleste av oss øver på offentlige skoler rundt om kring i byen og er avhengig av at skolene er villig til å la oss øve der. Ofte er det dårlig rom slik som klasserom eller gymsaler som ikke er egnet til musikk. I tillegg er det som regel ikke mulighet for lagring av instrumenter.	Voksenkorpsene i Oslo.	20-100 kvm
26–35	Bydel St.Hanshaugen			lag en kulturarena hvor alle kan få delta. la bygge være offentlig slik at alle får bruksrett på plassen	la det være offentlig bruksrett slik at IKKE privatpersoner eller bedrifter får bestemme hvem som får lov til og være der og ikke være der. lag en offentlig arena der, eller park	alle i norge, turister og generasjoner som kommer etter oss	Vet ikke
26–35	Bydel Grorud			1. Flerbrukshall, breddeidrett! eventuelt at deler av bygget brukes til dette formålet. 2. Offentlig toalett 3. innendørs lekeplass for barn (som kanskje strekker seg ut på plassen utenfor), åpent for alle	1. Mangel på idrettsflater i Oslo 2. Få offentlige toalett tilgjengelig for befolkningen 3. Innendørs lekeplasser kan være flott for små barn og foreldre, spesielt på vinterstid. Alternativ til Leos lekeland og liknende	1. Breddeidretten, barn og unge 2. Alle som ferdes i området og trenger et toalettbesøk 3. Barn og unge, og småbarnsforeldre	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Billig spisested/mathall med uteservering som er drevet av en ideell organisasjon eller kommunal sosial avdeling (sosialt entreprenørskap og inkluderingsarbeid ala. Kafe =Oslo).	Det er viktig å se de sosiale problemene vi har i sentrumsnære bydeler i ansiktet, og skape sosialt inkluderende tilbud i byen. Prosjekter som Fjordbyen marginaliserer disse gruppene ytterligere, da de kun appelerer til kjøpsterke grupper og turister. Vi trenger tilbud som er for alle.	Alle. Ikke bare kjøpsterke grupper og turister.	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Det bør være et flerbrukssted med mulighet til å ha nattklubb på kvelds- og nattestid.	Oslo har mange møteplasser med matservering. Det er veldig få tilbud til folk som liker å feste og danse, og tyr derfor ofte til ulovlige raves. Det bør være et godt tilbud der profesjonelle arrangører kan stå for opplegget. Klubbkultur er også kultur, og det har de forstått i mange land – mens i Norge er det fortsatt uglesett. Disse kule lokalene er veldig godt egnet, og det er ikke altfor tett på boligblokkene i Gamlebyen, så det ikke vil være til sjananse. Dette kan også være et trekkplaster for unge turister – Oslo er ikke spesielt godt kjent som festby.	Unge voksne i alderen 20–40.	500-1000 kvm
26–35	Bydel Frogner			Jeg synes det bør være en markedshall der hvor bønder, grønnsakshandlere, slaktere, fiskere og andre kan selge sine varer direkte til kunden. I mange andre land er der slikte frukt/grønnsaks/matmarkeder hvor man finner ferskere, rimeligere og bedre varer enn i dagligvarebutikkene.	Det vil komme folket til gode da ferskere og renere mat er sunnere for folket og positivt for folkehelsen.	Alle vil nyte godt av dette.	1000 kvm <
26–35	Lørenskog			Middelaldermuseum og kafe	Unik beliggenhet i forhold til ruinene i middelalderparken. Vil bli et attraktivt museum for skoler, innbyggere i Oslo og omegn samt turister.	Turister, skoler, beboere i Oslo og omegn	500-1000 kvm
26–35	Bydel Nordre Aker			Operettehus/musikkteater	Det er få scener i Oslo som egner seg for operette og musikk teater. Spesielt for operette programmet og det komiske operaprogrammet er det kun operaen, som er mye mer spesialisert. Her kunne sangere ha lånt lokale for å få realisert sine egne prosjekter eller man kunne hatt avtaler med organisasjoner som foreksempel opera til folket private teatergruppen som gjennomfører flere produksjoner i året og trenger scener som egner seg for dette. Høyden i taket og akustikken er perfekt for akustisk musikk. Og hvis det blir prioritert scene, men også garderober og individuelle små øverom kan huset også brukes til andre konserter, og vil også kunne leies ut øverom til musikere og sangere som trenger dette.	Alle aldersgrupper, men spesielt de som ønsker å besøke operaen eller musikkteater men ikke har økonomi til dette.	Vet ikke
26–35	Bydel St.Hanshaugen			En utforskning av byens felles fremtid der hvor byen oppsto! ...med 1:1 testing og læring i samarbeid med folk fra bydelen og hele byen. Fortid og fremtid!	Bykuben og byøkologien trenger en skikkelig storstue hvor hele byen involveres i alt fra treplanting i Middelaldreparen til læring og verksted for fremtidens bærekraftige løsninger.	Alle osloborgere, men særlig barn og unge, altså neste generasjoner osloborgere	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Etterstad/Helsfyr/Brynseng		Kulturhus!! Folkehus! Multifunksjonelt. Konserter, dansekurs, buldring, ølbryggeri, mathall, verksted, greenhouse, billig utleie av musikkrom, verksted trevirke og keramikk for de som bor i Gamle Oslo.	Vi trenger et målpunkt her for å generere byliv, og aktivisere denne forbindelsen mellom Bjørvika og Kværnerbyen	16-100	Vet ikke
26–35	Bydel Frogner			Ikke bygge noe nytt rundt. Bevar det fine og gamle, evt bygg likt som dette bygget. .Cafeer/restauranter og uteservering	Park-område vil bli mer brukt og økt aktivitet i bydelen.	Alle?	100-300 kvm

26–35	Bydel Vestre Aker			Jeg synes det ville vært en kul idé å ta vare på den gamle historien til dette stedet samt formålet og lage et jernbanemuseum/Norsk jernbanemuseum der.	I Oslo er det bare et lite trikkemuseum og det er ikke plass for jernbanefans, som det finnes millioner av over hele verden. Dagens jernbaner, teknologi, typer lokomotiver og tog kan være en god promotering av byen, og forbindelsen med bygningens historie, bruk av gamle bilder, prosjekter, presentasjoner, rekonstruksjoner kan vise og bevare historiens enorme omfang	Jernbanefans, jernbanearbeidere, turister, barnefamilier. Alle aldersgrupper	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		I København finnes Folkehuset Absalon som har over 60 arrangementer ukentlig. Et sentralt arrangement er et billig fellesmåltid hver dag kl 18. Dette er en viktig møteplass som jeg har hørt mange på min alder snakke om. Jeg har forsøkt å booke billetter til måltider der når jeg har besøkt København, men de har vært fulle fordi de er så populære. Dette Folkehuset har klart noe helt unikt, nemlig å samle folk på tvers av generasjoner, interesser, bakgrunner og økonomiske lag. Det er akkurat dette Oslo trenger. Les mer om folkehuset her: https://absaloncph.dk/	Jeg jobber som psykolog i Oslo kommune og ser virkelig behovet for å ha flere sosiale inkluderende og rimelige møteplasser. Mange jeg møter i jobben min er ensomme og inaktive, og jeg tror at lavterskel arenaer for fellesskap er essensielt i å styrke helse og velvære til vår befolkning. I tillegg er Oslo en delt by, hvor folk i ulike miljøer sjelden kommer i kontakt med hverandre. Jeg tenker at et folkehus kan være en møteplass hvor folk med ulik bakgrunn og med ulike meninger kan komme sammen, noe som er kjempeviktig for demokratiet vårt og for å bekjempe utenforskap.	Hele Oslos befolkning, et folkehus, men med mer målrettede målgrupper til spesifikke arrangementer.	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Musikk- og øvingslokaler med plass for opptredener. evt flere øvingsrom og en scene.	Bydelen trenger lavterskeltilbud for innendørsaktiviter for barn og unge, utover biblioteket i Bjørvika. Bygget er godt egnet fordi det ligger litt i avstand fra bebyggelsen rundt.	barn, ungdom og unge voksne	100-300 kvm
26–35	Bydel Frogner			Et innendørs området man kan bruke til å henge med venner (uten kjøpeplikt) i de kalde månedene i løpet av året. Parkene og strendene/badestedene i Oslo bidrar mye til at byen oppleves som en livlig by, men er for meste tilgjengelig for sommerbruk. Kanskje Lokomotivverkstedet kunne være en slik folkelig arena for de andre månedene i løpet av året (skjermet for kulde og vind)? Det at det er liv i området vil nok bidra til en god atmosfære for andre virksomheter med betalende kunder.	Vet ikke	8-60 år	300-500 kvm
26–35	Bydel Grünerløkka			Resturant/bar	Fordi området trenger et sted hvor man kan også kose seg med mat og drikke. Dette kommer til å bli en plass folk vil besøke for å slappe av og kose seg på sommeren. Fint å ha restaurant/cafe i nærheten, det vil trekke folk og folk vil bli værende istede for å stikke til byen for å skaffe seg mat et annet sted	20-70	100-300 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Etterstad/Helsfyr/Brynseng		Et sted å finne på aktiviteter innendørs, for barn og unge 0-25. Ofte er det ikke mye som skal til: klatrevegger til de store, og puter og boltreplass til de små.	Ser veldig stort behov for et sted å være inne når det er dårlig vær. Deichman fyller seg helt opp. Barn og unge bor trangt og det er lite å finne på innendørs vinterstid og når det regner.	Barn og unge	500-1000 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturarena for unge, litt sånn som gamle deichmann brukes. Kunne også vært matservering i form av streetfood	Plassen ligger flott til og det ferdes mye unge mennesker i dette området. En kulturarena for unge voksne vil trekke opp området og gjøre det mer attraktivt og brukt. Middelalderparken i dag brukes nesten ikke	Unge voksne	300-500 kvm
26–35	Bydel Grünerløkka			Et av de viktigste behovene er å forankre bruken til stedets historie. Et nytt og moderne museum som formidler byens opprinnelse, men også byens historie generelt, er et behov for hovedstaden. Det er et behov for et samlet sted for forskning, formidling, aktivitet og bevaring av byens historie. Lokomotivverkstedet kan fungere som et flerbruksbygg, der både dette og andre behov blir ivaretatt. Det kan fungere som et samlingspunkt for innbyggerne i bydel Gamle Oslo. Samt verkstedrom og samlingsarena for barn og unge i Oslo.	Det er et viktig og spennende område i byen som fortjener større oppmerksomhet. Det kan være med på å bygge opp en felles identitet for alle Osloborgere, og for å gi alle som besøker byen et godt tilbud for å lære mer om byen. Det kan også være med på å trekke linjene fra nye Bjørvika tilbake til byens opprinnelseshistorie. Og ikke minst for å ta vare på byens kulturarv. Tenk på Domkirkeodden på Hamar, og hva den har å si for byens innbyggere.	Bydel Gamle Oslos innbyggere, samt byens befolkning generelt. I tillegg til turister fra andre steder i Norge og utlandet. Folk i alle aldre.	Vet ikke

26–35	Bydel Gamle Oslo	Grønland		En kulturarena og flerbukshall der det kan arrangeres konserter, eventer mm. Slik som flerbrukshallen på Bryn, bortsett fra at her får man en mye kulere og retro bygning. Det er blant annet en økende etterspørsel i byen til steder for å arrangere rave. Dette er en økende trend. Med en slik industriell hall som er tilrettelagt for klubber, konserter og eventer vil det trolig bli utnyttet i stor grad. Gamle Oslo vil også ha nytte av en lik hall når bydelen skal utvikles og oppgraderes. Gamle Oslo er jo den nye Gründerløkka.	Det er et konsept som ikke finnes i Oslo pdd. Det er veldig populært i utlandet. Det vil trekke yngre folk dit og kanskje det vil få oppmerksomhet utenfor korge og dermed mer turister til Oslo.	18-40	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Bakeri, lunsj/middagssted, kanskje med kortreiste varer og produkter. Vi savner mest et bakeri	Det er veldig få bakeri i området vi bor i, hvor det er langt til det nærmeste. Vi savner veldig å ha tilgang til det, samme med lunsj/middagssted som har kortreiste varer	Vil si alle, bakeri samler gamle og unge	Vet ikke
26–35	Bydel Nordre Aker			Ønsker meg fortsatt noe ala Fotografiska i Oslo	Fordi det per dags dato enda ikke finnes et museum i Oslo hvor fotografi står i sentrum.	Alle, se til fotografiska i Stockholm. De er nå i Miami, og flere steder i verden.	Vet ikke
26–35	Bydel Frogner			Kulturtilbud. Kul foodcourt med særpreg hvor det er sitteplasser ute. Inspirert av København f.eks. Som har bål og strandstoler i tilknytning sin populære foodcourt. I tillegg kan det være opplegg for scene og div som man ser andre steder	Lite plass og crowded. Vil være fint med bredere kulturtilbud og bra for Oslo med tanke på turisme	Beboere i Oslo og turister	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Sørenga/Bjørvika har et sterk behov for tilbud retta mor barn, også mindre barn. Jeg ønsker meg en senter fylt av aktiviteter for barn i alle aldre. Gjerne en slags flerbrukshall der det kan være lekeområder, ulike kulturaktiviteter og mulighet til samhandling med dyr. Kanskje kan man ha et rom eller lokale som lånes ut til ulike kultur og aktivitetstilbud rettet mot barn, samtidig som det er noen mer faste tilbud som er der permanent. Det kan være kulturskolen. barneteater, barnedans, besøksgård, matlaging/dyrking av mat å la Geitmyra +++ Det bør også være en kafé uten alkoholservering der man kan kjøpe lunsj eller ha med medbragt.	Sørenga/Bjørvika har mange uteserveringer og tilbud rettet mot voksne. Det er få steder en kan være helt uten alkohol og som er mer rettet mot det barn trenger. I middelalderparken vil en også kunne la barn løpe mer fritt da det er lang unna biler og trafikk. Et kulturtilbud for barn midt i byen vil kunne gjøre det mer attraktivt for barnefamilie å bli værende i området. Tilbud som Leos lekeland og lilleleb brukes mye, og speiler et behov for et sted for barn å være for å kunne utfolde seg, en vi mangler flere gratismuligheter.	Barn i alle aldre men særlig i førskolealder.	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Sambruk i form av felles økologisk dyrking, fellesmiddager med lokale råvarer og mat fra ulike kulturer, kunnskapsformidling av nyttevekster i området, fellesverksted og lån og deling av utstyr. I tillegg sted for formidling av lokalhistorie og kulturarrangementer med fokus på kulturelt mangfold i området.	Det vil skape fellesskap og samhold, samt løfte fram lokalhistorie og kulturelt mangfold i området.	Alle.	300-500 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Mathall/ Markedshall - Servering, restaurant/cafe, kreativt kollektiv med verkstedplasser som kan leies til en rimelig penge, utstillinger, galleri	Jeg mener dette bygget burde komme flest mulig til gode, at det er tilgjengelig for alle. Selv om en kanskje ikke har råd til allverdens kan gå inn, se på fine ting og kjøpe seg kaffe eller is? Håndverk er spennende og fint om tilbudet med verkstedplasser kunne blitt utvidet, litt som kruttverket på Etterstad...	Alle aldre, alle trenger mat og drikke, underholdning med kunst, håndverk, mat, musikk, markedsdager etc	500-1000 kvm
26–35	Bydel Alna			Sykehus	Det er så mange pasienter som venter til sin time og dørder før de får det ! Vi alle i Norge har stor behov for sykehuset. Trenger liv for å leve	Vet ikke.	1000 kvm <
26–35	Bydel Sagene			Et kulturhus og verksted for barn og unge. Som har åpent på dagtid og ettermiddag/kveld. Det burde også være rom for start-up med ny-etablerte band og ulike workshops og kurs. Alt fra studio, musikk til bandskole og instrumentopplæring.	Fordi det trengs. Pr i dag har oslo kommune for få tilbud til barn og unge.	alder 13-19år	100-300 kvm
26–35	Bydel Grünerløkka			Konsertsal for det frivillige musikkliv.	Som engasjert i et av byens voksenkorps (Oslofjord Brass) vet jeg at byen har et sted mellom svært få og ingen arenaer for utøvelse av musikk som oppfyller de grunnleggende kravene - scenekapasitet på 30 (brassband) til 60 (janitsjar) sittende musikere pluss slagverksrigg, - akustisk tilrettelagt slik at musikernes hørsel beskyttes og slik at publikummere får en god konsertopplevelse, - økonomisk bæredyktig - et amatørkorps kan sjeldent forvente å dra inn mange titalls tusen på billettinntekter, så når utgiftene til lokalet alene nærmer seg ti tusen ender konsertene gjerne i minus (dette gjør kommersielle scener uaktuelle for frivilligheten), - løpende bookbar, altså at man ikke må søke halvannet år før konserten og må vente fire måneder på saksbehandling og tildeling. Flere av byens amatørkorps hadde store håp til at gamle Munch skulle bli et slikt sted (som det var planer for), men der har det jo vært null synlig framgang. Med Lokomotivverkstedet har Oslo mulighet til å tilrettelegge for for musikkutøvelse for kommunens tusenvis av skolekorps- og voksenkorpsmusikanter som gjerne vil arrangere konserter men som har alt for få passende arenaer å velge mellom. Videre er korpsene prisgitt skolene de (som oftest) øver på. Korpsene kan både på lang og kort varsel få beskjed om at en øvelse/øvingshelg ikke kan holdes på skolen, noe som medfører ekstraarbeid med å finne alternativt øvingssted og ekstra kostnader for frakt av utstyr som til vanlig lagres på skolen. Et slikt behov - gjerne med reduserte priser for aktiviteter uten publikum - kan også oppfylles av Lokomotivverkstedet.	Skolekorpsmusikanter og amatørkorpsmusikante r (7-99 år) fra hele kommunen. Konsertpublikummere fra hele kommunen.	300-500 kvm

26–35	Bydel St.Hanshaugen			Fellerverksteder. Sted for kunnskapsbygging om urban dyrking og matproduksjon. Konsert lokale. Utstillingslokaler.	Steder som oppmuntrer folk å skape noe sammen bør alltid bli prioritert. Bygging og deling av kunnskap er alltid positivt for et samfunn. Et slikt type flott bygg bør alltid være tilgjengelig for folket.	Absolutt alle. Anbefaler dere sterkt å forhøre dere med nabolaget om deres behov da dette bør veie litt tyngre.	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det burde bli atlier for kunstner.	Ettersom mange mistet sine atlier i Myntgata	Alle kunstnere	20-100 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Lokomotivverkstedet bør brukes til substituerte atelier for kunstnere.	Siden Oslo kommune skal stenge og kaste ut alle kunstnere fra Myntgata og Ila pensjonat vil ca 200 kunstnere stå i en krisesituasjon uden arbeidsplass. Derfor bør et sted som dette tilrettelegges for atelier for å dekke et stort behov hos kunstnere.	Billedkunstnere.	20-100 kvm
26–35	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Kultur, musikk, teater. Samfunnsliv, meningsutveksling, politikk. Kunst, håndverk, kreativitet. Moro og gøy for unge og voksne. Café, bar, hyggelige stunder.	Det trengs i området, det skaper positivt byliv i den nye Middelalderparken istedenfor ukontrollerte ravefester midt på natten, og annen luguber aktivitet.	Alle aldre – barn og unge på dagtid, i større grad unge voksne og voksne på kveldstid.	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det er store behov for dansekunst i Oslo: - Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig - Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. - Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter. Jeg er selv streetdanser og det hadde vært fantastisk hvis organisasjonen Soul Sessions Oslo kunne fått plass her til å ha fritreninger, battles, workshops osv. Foreningen har også et nasjonal ungdomsprosjekt med sommerleir i Oslo. Frem til nå har det vært på Sentralen hvor de overnatter og har danseworkshops og andre aktiviteter. Soul Sessions Oslo ble nominert til OXLO-prisen i 2021 og ville vært et bra tiltak i Gamlebyen! www.soulsessionsoslo.com	Det er behov for flere lavterskel-steder for barn og unge, i tillegg til flere lokaler for dansekunsten som er lettere tilgjengelig.	Barn og unge, og dansekunstnere.	300-500 kvm
26–35	Bydel Tøyen			Dans/Dansekunst -Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. -Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter.	Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig. Det er en stor utfordring å produsere og gjennomføre initiativ som er utenfor de programmerende husene.	Kunst- og kulturinteresserte Dansekunstnere og andre kunstnere Lokal befolkningen	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter.	Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig	Dansekunstnere med virke i Oslo. Profesjonelle utøvere som jobber med scenekunst.	Vet ikke
26–35	Bydel Sagene			Jeg ser, på vegne av landets dansekunstnere, et stort behov for lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler og behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis.	Det er mangel på steder å jobbe med dans. I hele europa kan vi se at det er en trend å kutte tilgangen på studioer og scener for økonomisk vinning kortsiktig. I København ble det tatt en politisk beslutning om å flytte en bachelorutdanning i dans fra København til Holstebro for å desentralisere. Jeg nevner dette som et eksempel på byer der politiske beslutninger har store ringvirkninger for et helt felt, der kollegaer opplever å ikke ha arbeid eller håp. Der årevis med hardt arbeid blir brutalt kuttet. Disse kuttene kommer snikende og er destruerende for et felt bestående av enkeltpersonsforetak som lever med en høy risiko og som er ekstremt hardtarbeidende i forhold til hvordan samfunnet ivaretar disse enkeltindividene. De stedene der dansen prioriteres vil den også blomstre. Det er et økende antall kunstnere som arbeider i Oslo by og det er et stort behov for flere plasser å jobbe på om feltet skal vernes om og utvikles. Med mangel på studioer og arbeidsplasser er prisen stor for å holde på. Derfor må dansekunsten prioriteres da den bæres av individer som utgjør et felt.	Danse- og scenekunstnere i Oslo by.	Vet ikke

26–35	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Museumslokaler for gamle artefakter og arkeologiske funn i området virker jo hensiktsmessig. Synergier med andre programmer kan også lokke et større publikum til disse lokalene. Eksempler på synergier programmer ville kanskje vært scene, rom for kontemporære temautstillinger. Det kan nok tenkes at det er mange som ikke er like opptatt av historie som de er samtidskunst? Ellers går det vel an å ha et sammensatt program; café og restaurant, scene, galleri/museumslokale.	Dette er den eldste delen av Oslo. Kan ikke se for meg et bedre sted å vise frem Oslo sin historie.	I utgangspunktet allmennheten, men hadde vært veldig fint om dette kunne bidra til å åpne øynene til den yngre garden; når det kommer til Oslo sin historie og opprinnelse.	1000 kvm <
26–35	Bydel Grünerløkka			Jeg, Karianne Andreassen, ønsker på vegne av meg selv og det frie dansekunstheltet i Oslo, å sende inn innspill til bruken av Lokomotivverkstedet. Jeg ønsker at bygget skal brukes til dans, dans og mer dans.	I Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen (som bystyret tok til orientering i 2019) er det tre hovedmål. 1) Kunst skal være tilgjengelig for alle i byen 2) Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder 3) Oslo skal utvikles som internasjonal kunstby med lokal forankring. Den største flaskehalsen til dansefeltet er hovedmål 2. Per dags dato er det et sårt behov for flere produksjonslokaler og visningsteder for det frie scenekunstheltet. Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig. Det er også et særlig behov for at koreografer har et sted å utvikle sine prosjekter i alle ledd. I dag er det ingen koreografer i fast ansettelse ved teatre eller andre kulturinstitusjoner, noe som gjør levevilkårene til både koreografene og danserne utrolig sårbare. Derfor er lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen sterkt ønsket. Det er også behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter.	Profesjonelle dansere og koreografer som jobber i det frie dansefeltet.	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Jeg har tre tanker som jeg håper kan forenes her. Et helhetlig senter for scenehusets virke (hvor samtidens dansekunst, lyskunst, scenografi, koreografi, dramaturgi, regi etc. satses på i ett), med mål om å bygge en møteplass mellom fagfolk fra ulike deler av virket. Også tenker jeg at det er muligheter for et samlested for håndverk og mekaniske ferdigheter som ei må gå tapt med farfar/farmor og mamma/pappa (søm, treverk, keramikk, mekanikk, etc. - dette går jo også veldig fint med scenekunsten). Det var to og den siste er selvfølgelig mat og drikke, det er jo sjeldent feil. Masse lykke til med dette, her er det mange spennende muligheter!	Scenehusets virker mener jeg trenger et sted å samles, fordi jeg opplever at det er utrolig mange små produksjoner i Oslo - som enten er sterke på koreografi, dansen, eller lys for eksempel, men alt for få som har helheten. Vi har et veldig sterkt fritt felt, hvor det satses på mange ulike aktører, men jeg opplever at det blir litt for mange enkeltstående produksjoner som kunne hatt glede av muligheten til å samarbeide med de komplimenterende fagområdene. Det tror jeg ikke bare er kjekt for kunstnerne, men også for publikum. Når det gjelder tanke nummer to, så står vi jo overfor et potensielt enormt tap av praktiske, tekniske og tradisjonsrike ferdigheter og kunnskaper som det hadde vært fint å få satt litt ordentlig fokus på. Tenkte at middelalderparken og det gamle lokomotivverkstedet måtte være perfekt for noe sånt. Det siste er jo egentlig bare et påheng, det er fint og kjekt med mat og drikke. Det samler og skaper glede.	Fra liten til veldig stor, håper også det kunne skapt en flerkulturell møteplass. Unge bør prioriteres, så ferdighetene og samarbeidene får lang levetid.	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Fantastisk at dette bygget skal ivaretas og brukes til kulturutvikling og tilbud i Oslo. Jeg mener Lokomotivverkstedet bl.a. bør tilrettelegge for drift av dans og scenekunst. Jeg ønsker et livlig bygg med høy aktivitet både i forhold til produksjon av forestillinger (type residenser), scener å fremføre på og lokaler for lavterskel tilgang til arbeidsrom og dansestudioer hvor man kan booke for kortere perioder. Jeg ønsker at lokalene skal være en møteplass mellom folket og scenekunsten der man kan dele ulike aktiviteter i form av arbeidsvisninger, åpne dager, workshops innen dans og kroppslig bevisstgjøring, forestillinger osv. Om man i tillegg hadde hatt mulighet for kostymeavdeling, sceneteknikere, scenografer osv hadde dette vært tilbud man kunne åpnet opp for. Sømkurs, scenetekniker kurs i form av lys og lyd, design og scenografi osv. Hva skjer bak og på scenen? I tillegg er kafeer og restauranter alltid ønskelig som møteplass. Og jeg håper bygget kan romme mange andre kunstfelt også.	Det er stort behov for arbeidsrom, produksjons- og visningslokaler for scenekunstnere i Norge. Det er ofte vanskelig å finne noe som er ledig, spesielt på kort varsel. Ønsket er også at kostnadene på leie av disse lokalene ikke er for høye ettersom man som regel opererer med begrensede midler. Samtidig har scenekunstnerne behov for en felles møteplass. Mange jobber frilans med egne prosjekter her og der, og det er positivt å ha en plattform hvor man kan dele og diskutere i en uformell setting og ha kollegaer rundt seg.	Målgruppen er scenekunstnere og Oslos beboere og besøkende. Jeg håper alle, i alle aldre, kan gagne godt av dette.	1000 kvm <
26–35	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Lokomotivverkstedet bør definitivt dekke kulturelle behov. Et tilbud som bør fungerer godt bør inneholde noe for alle både på dagtid og kveldstid. Og hva må alle ha? Mat og drikke! Oslo har rom for en ny mathall tilsvarende Torggata Bad og Vippra, og det gamle verkstedet er et ypperlig punkt med en fin størrelse. De gamle lokalene er heldigvis vernet, sånn at vi kan beholde den flotte bygningen med sin sjarm (hvis noe skal bygges på tomten er det på tide at Oslo kommune bygger i samme stil som eksisterende bygg). Hvis bygget fylles med forskjellige street food restauranter, små barer og kanskje til og med et spillrom (Arcade), så vil det være noe for enhver smak. Hva om det i tillegg spilles på moddelaldertemaet? Hva om det bygges nedover så ruinene under kan sees? Hva om det i tillegg blir et middelaldersenter med guidede turer i området ukentlig og middelalder-kveldsshow om sommeren ved vannet?	Dette bør prioriteres fordi vi vet at det skaper liv. I tillegg er plasseringen helt gull, for den skaper en forbindelse mellom Barcode / Sørenga og Gamle Oslo. Når det i tillegg skal bygges boliger videre langs Mosseveien er det en helt riktig forbindelse mot den nye delen som også skal bygges. Bare se hvor populært Vippra, Mathallen og Torggata Bad er. For å ikke snakke om Papirøen i Danmark som var stappfull hver kveld. Den type mathall er en sosial sone uten like, både dag og kveld, og med parken like ved er det rom for både de som vil inn i hallen for å kose seg, og for de som heller vil sitte utenfor.	Absolutt alle!	1000 kvm <
26–35	Bekkestua			We need a place to share art with the public that is more accessible than what is currently curated, which is normally art made for artists. It would be beneficial to highlight process as a way to bring a closer understanding of how art can have a big impact on the well-being of the Oslo community. This means cheap/free studios to work and openness to invite audiences of all ages and backgrounds.	There a huge gap between high art and accessibility for a general public. The answer is to challenge the audience in a way that can meet them where they are. It is not about making art less challenging. Norway hasn't had a long history of independent culture like for example France or Belgium, we are today definitely one of the most culture funded individual artists in Europe however the audience hasn't had the chance to catch up. It is rare to have multiple performances of works, that is because there are no showing spaces or audiences who should be getting the chance to see it.	The house is for artists new and old, for experimentation that aren't already on display.	1000 kvm <
26–35	Bydel Grünerløkka			Kunst og kultur, dans/teater spesifikt.	Da dette er viktig for å ha et samlepunkt for det flerkulturelle og ulike kunstformer. Dansefeltet har også et stort behov for et fast sted (som kan slå røtter), som kan brukes til ulike formål i form av prøverom, studio, scene, black box, felles kontorplass og et åpent rom for alle som vil komme inn.	Frilansere	300-500 kvm

26–35	Bydel Sagene			Et nytt hus for dansekunsten i Oslo. Koreografiens Hus, et prosjekt under utvikling av Norske Dansekunstnere. Prøve, produksjons og visningsrom. Produsenthub.	Rundt 75% av virksomme dansekunstnere er bosatt i Oslo, og det er stort behov for prøve, produksjons- og visningsrom.	Dansekunstnere i hovedsak, men det vil også gjøre dansekunsten mer synlig og tilgjengelig for Oslos befolkning, gjennom en satsning på dans. Flere visningsrom gir flere muligheter for publikum å møte dans.	1000 kvm <
26–35	Bydel Grünerløkka			Jeg ser et behov for lokaler som egner seg til dans og delinger av bevegelseskunst på et høyt nivå, til en rimelig leiepris.	Leie av prosjektrum kan ofte koste mellom 15000-30000, noe som gjør det vanskelig for kunstnere å finansiere arbeidet sitt, særlig i oppstartsfasen av karrieren. Det er heller ikke å legge skjul på at etterspørselen til de allerede eksisterende lokalene er stor, som tyder på at er er sterkt behov for flere. Med et slikt lavterskeltilbud vil det være lettere for flere å komme i gang med prosjekter som de ellers har måttet sette på pause til de fikk spart opp nok midler. Det er også sterkt behov for en ikke programmerende scene, så flere kunstnere får mulighet til å dele sitt arbeid, og som igjen gjør byen mindre mangfoldig og mer fattig.	Dansere, koreografer, voksne, unge, barn, performance-kunstnere	Vet ikke
26–35	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Dansekunstnere i Oslo trenger: - Prøve- og produksjonslokaler - Rimelige arbeidsrom/Studio - Ulike scenerom	- Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig. - Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. - Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter.	Arbeidslokaler og visningssted for dansekunstnere og publikumsvirksomhet.	
36–45	Bydel Frogner			Test	Test	Test	
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		hjkhj	gghg	ghghgh	
36–45	Bydel Grünerløkka			Cafe, toalett, scene, festivaler, kunsthåndverk, aktivitet for barn	Mangfold	Alle	500-1000 kvm
36–45	Bydel Grünerløkka			Test	Test	Test	20-100 kvm
36–45	Bydel Sagene			Lokomotivverkstedet bør være et sted hvor Gamlebyens historie fra prehistorie til middelalderen og videre til i dag, fortelles. Det hadde også vært fint om det kunne finne plass til en inkluderende og lavterskel formidlingstilbud om arkeologi (fag/praksis) og ikke bare om historiene - noe i samme stil som dette https://www.digyorck.co.uk/ .	Ved å tydeliggjøre fokuset på Gamle Oslo sin historie, vil dette være et sted med tilhørighet til bydelen og til folk som bor og bodde her før. Ved i tillegg ha fokus på arkeologi som praksis, vil det kulturminnemessig få et ekstra nivå som vil hjelpe å sette områdets status som "Nordens Pompeii" i kontekst.	Alle	100-300 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Atelier til kunstnere	Fordi det er et stort behov for atelier til kunstnere i Oslo.	Kunstnere og andre kulturarbeidere	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Aktiviteter for barn og unge Konserter	Fordi det er lite av dette i området mest festivaler, utesteder	13-35 år	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Grønland		1. Enkel kino (filmvisning på nedtrekkbart lerret, klappstoler e.l. for fleksibel bruk av lokalet, arrangeres litt i samme stil som utekino) 2. Scene for teater/improvisasjonsteater/stand-up/dans 3. Verksted (DIY verksted, lær barn, unge og voksne å snekre, reparere ødelagte ting, lappe sykler, pusse opp egne møbler o.l. --> mer fokus på gjenbruk og nyttig aktivitet) 4. "Give something back to Oslo" --> inspirert av Give Something Back To Berlin (https://gsbtb.org/): Fantastisk bra initiativ som samler folk på tvers av kulturer.	1. Rart at ikke Oslo Øst har en kino (bortsett fra Symra, men det er altfor langt øst). Vis nøye utvalgte filmer, med tema som engasjerer, trøster eller samler folk, det kan aldri bli nok av det. Kjør alternativt konsept for alt fra filmforslag til snacks og filmvisningstider. 2. Oslo Øst har riktignok flere alternativer for scene/teater, men Lokomotivverkstedet har åpenbart kvaliteter som passer for scene. 3. Gjenbruk er fint, men hjelp folk til å få det til! DIY-videoer på youtube er en stor greie, men få folk har plass og utstyr til å fikse ting hjemme. Vinn/vinn på alle måter: folk kommer i aktivitet, bruker kropp og hue, hjelper hverandre, inspirerer hverandre, det er bærekraftig og miljøvennlig, og man får gjort noe annet enn skjerm og sitting. 4. Samle folk, bli kjent gjennom mat, en smeltedigel som passer godt i Gamlebyen.	1. Alle! 2. Alle! 3. Alle, men kanskje særlig barn og unge som kan inspireres til å se muligheter for å mestre enkelt håndverk og teknikk, en samlingsaktivitet! PS: På Roskilde festival var DIY-verkstedene kjempepopulære og fikk kjemperespons på tiltaket. 4. ALLE.	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Atelierer, det er allerede perfekt lysinnslipp. Lite må endres, annet enn det som er på høy tid av vanlig vedlikehold.	Malere(kunstnere) er prioritert bort ellers i byen. Vi arbeider i små trange rom, gjerne utslitte kontorlokaler. Disse lokalene er perfekte for å hedre en yrkesgruppe som kan skape liv og kulturopplevelser, også utover sitt daglige virke.	Alle	Vet ikke
36–45	Bydel Grünerløkka			Den frie dansekunsten trenger sårt produksjonslokaler! Ulikt teaterfeltet er det få muligheter til å skape forestillinger, for det trengs stor gulvflate og teknikk i taket, amfiscener finnes det mange av, men dansen trenger mer plass i byen vår <3	Dansen snakker ut over landegrenser og språk, det er et verdensspråk som kan bygge broer mellom kulturer og bringe mennesker sammen. Mange ulike grupper mennesker bruker dans som uttrykk, og et slikt sted kan gi dansefeltet et sårt tiltrengt lokale.	Dansekunstnere, profesjonelle og semiprofesjonelle, streetdansmiljøet og samtidsdansmiljøet er allerede på vei til å samles, dette lokalet kan være stedet som gir plass til prøver, utvikling og skaping.	100-300 kvm

36–45	Grønland			A performing art space	I moved to Oslo three years ago. I come from dance and performing arts. I was a bit surprised that there are only two proper venues in Oslo city where you can see a bit more experimental dance: Black Box and Dansenshaus. At the same time there are many dance and theatre education. There are little to no chance for residencies, which could attract interesting artists from abroad. But I am not advocating for dance alone. I think that this space specifically could be a cultural/art space that focuses on experimental disciplines that are related to the body.	Professionals from the performing arts fields + audiences from all ages	100-300 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		atelier/studioer	vi må ivareta kunst og kultur	menneskene	< 20 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Fellesverkstedet for storproduksjon kunst og scenografi, prøvesmaker for teater og dans, atelier, en konserthaller/klubb med plass til fem tusen, kunstmatriellbutikk, kino ala Vega etc etc	Fordi det er mangel på alt det særlig i sentrum øst	Det utvidede kunstfeltet	1000 kvm <
36–45	Bydel St.Hanshaugen			Dance studios. Small and large. Either free or at accessible renting prices for the Oslo community of dancers and movers.	There's a lack of economically accessible dance studios in the city, and s large body of the movement practice is not profit oriented	Dancers and movers	20-100 kvm
36–45	Utlandet			Helt uten tvil; Studioer for kunstnere. Det er trist at så mange kunstnere blir pressa langt ut av byen når vi har god nok plass til dem i Oslo. Hvis man kunne samle mange kunstnere i ulike generasjoner kunne de lært av hverandre, arrangert haugevis av kulturtilbud og samtidig fått utviklet sin praksis i ro og orden. En vinn-vinn situasjon. For kunstnere og for Oslo by.	Dette bør prioriteres fordi det er et problem som ingen har noen gode løsninger på. Hvis Oslo skal bli betraktet som en viktig kulturby må man ivareta de som produserer Kunst.	Målgruppen omfatter hele samfunnet, dra yngre som ser opp til dette med forhåpning og gamle som kan lære å se nye perspektiver.	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kultur, øvingslokaler som kan leies ut samt kafe som er åpent uten at man trenger å leie ut. Kulturstasjon på Schous / Popsenteret er en god referanse. I tillegg utleie av utstyr (a la BUA) som kan brukes i parken. Nabolagsverksted som kan brukes av alle. F.eks. sykkel, treverksted, osv.	Området kan være med å knytte sammen Gamlebyen og Bjørvika. Et variert tilbud bør trekke folk fra begge sider av bydelen og hele byen. Planene for oppgradering av selve parken er veldig lite inspirerende (det er kun planlagt plen av BaneNOR og amfi) og derfor må tilbud inne i selve bygget være noe utadvendt og skaper liv i parken. Dessverre legger ikke BaneNOR til rette for mye liv i selve parken.	Hele byen - av alle aldre	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Billige atelier/kunststudioer med tilhørende utstillingslokaler.	Oslo er blitt en nyrik jappe-by kjennetegnet av olje-boom, middelklasse-gentrifisering og konformitetskrav. Byen trenger sårt steder hvor innbyggere a) ikke trenger bruke penger, og b) får oppleve alternative, kreative modeller for hvordan livet kan leves og se ut.	Alle—men kanskje spesielt ungdom, som aldri har opplevd reelle subkulturer, etter å ha vokst opp i en tid hvor «mainstream-en» representerer flere, men paradoksalt nok rommer mindre variasjon. Kreativitet har måttet vike for forretningsmessig mentalitet og dets ensartede mål om vekst og lønnsomhet i en mannsalder. Alternativer eksisterer knapt for en hel generasjon som har blitt vant med bedrifter og statlige organer hvis mål, ideologier og estetikk i økende grad er blitt til forveksling like. Opprør, undergrunn og alternative stemmer eksisterer ikke lenger i	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Vet at Fotografihuset stadig leter etter tomt for å få bygget et fotokunstmuseum. Synes Lokomotivverskedet kunne egnet seg perfekt til dette.	Tenker vi burde bli flinkere til å bevare eksisterende bygg fremfor å bygge nytt som ofte er inngripende for natur og miljø. Beliggenheten er perfekt og byggets naturlige lyskilder ville egnet seg godt.	Alle byens innbyggere og tilreisende. Voksne og barn	Vet ikke
36–45	Bydel Frogner			Kunst, utstilling, fotografihus	Oslo mangler fotografihus.	Alle.	500-1000 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Yoga, pilates, dans, bevegelsestrening, workshops, . F.eks Nabolagsyoga (lavterskel tilbud, gratis for deltakere eller mot en lav avgift).	Slik at bygget kommer innbyggerne til gode, også de som ikke har råd til dyre treningssentre. Helsefremmende. Skape bevegelsesglede. Sjeldent med sås store åpne rom uten søyler i Oslo.	Innbyggere i Gamle Oslo og Oslo generelt.	20-100 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Flerbrukshall med tilhørende kafé/serveringssted	Det er ikke nok av steder som tilrettelegger for fysisk aktivitet ÅRET RUNDT på indre by. Hvermannsen med sine barn og unge kunne samtidig få lettere tilgang til alle flotte områder ved Lohavn og Vispevippa, uten å måtte bo på de bekostede nye bygninger rundt Munch museum. En fin kontrast som supplerer dagens brukere.	Alle - men kanskje hovedsakelig barn og unge	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Next Mathallen in bigger scale. In summer time Øya festival to return here. Short walk from Oslo bukta. Perfect place to take out food and sit outside by the lake or take up to ekebergparken. In winter the lake can be used as ice skating. Julemarked kind of feeling is nice.	Waste of space of the prescious and historical building. Before the squatters so take over, this place needs to be used as a resource.	Families, young and old. Office workers in barcode for lunch and tourists who stay in the central. Basically suitable for everyone.	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Ønsker at lokalet blir brukt til KIGOs aktivitetstilbud! Det har vært helt essensielt for våre barn som en stund har vært skolevegreere.	Barna kjente ikke nok mestring, og har fått det gjennom KIGO.	Barn i skolealder	100-300 kvm

36–45	Bydel Nordstrand			Bitraf, Atelierer, kunst-tjenester som silketrykk, laserkutting,3D printing	Oslo trenger det	Makers, kunstnere, designere, folk som trenger verksted	500-1000 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Scene for ungdom, kulturhus for ungdom. Klubb! Se til Danmark for inspirasjon.	Ungdom trenger steder å være hvor de kan skape sin egen kultur sammen med andre aktører. Breakdance, teater, musikk, graffiti, kunst osv.	Ungdom 16-25	Vet ikke
36–45	Bydel Nordstrand			Kreative verksteder for barn og ungdom, med kafeer og markeder. Sammen med kunsthåndverkere feks.	Fordi barn og ungdom skal være synlige i byen vår:)	Barn og ungdom, kunsthåndverkere.	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Jeg synes at en mathall tilsvarende Vulkan med f. eks. permanent bondemarked ville vært et fint tilbud i vår bydel.	Det mangler store møteplasser med matservering med variert utvalg og til tilgjengelige priser i Bjørvika. Det er bare fancy dyre restauranter i Bjørvika som ikke er demokratiske, og det skaper irritasjon og misnøye. Det må være noe for alle, og en stor mathall med variert utvalg kan være et fint innslag i bybildet i bydelen.	Hele Oslos befolkning og besøkende.	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Mat og kultur. Rimelig mathall alla reffen i København: https://refen.dk/ men med kunstutstilling for unge, ukjente kunstnere	Finnes flere Mathaller i Oslo men de er dyre og overpriset. Her skal det være noe for alle. Dette pluss gi unge ukjente kunstnere et galleri	Alle, unge som eldre, barnefamilier og de uten barn	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Oslo har stort behov for verdige, livssynsåpne lokaler til seremonier og møteplasser på tvers av kulturelle og religiøse forskjeller. Lokomotivverkstedet kan bli et fantastisk signalbygg som viser at Oslo går foran i inkludering, dialog og likeverd.	Mange innbyggere ender opp med enten uverdige eller uønskede lokaler til gravferdseremonier fordi det mangler gode alternativer; dette er et kommunalt ansvar. I tillegg mangler livssynsminoriteter et sted for å markere større høytider. Her er det gode muligheter for sambruk med kultur og frivillighet.	Alle innbyggere, minoritetsbefolkning	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kunst (bilder/ skulptur/ musikk/ dans)- moderne (nålevende kunstnere)- kjente/ ukjente/ lokale kunstnere Kafe Klatresenter	Vakkert bygg, vakker park	Oslos beboere	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Lavterskel møteplass for unge og barn. Frivillige aktiviteter, faste, jevnlige kulturaktiviteter. En scene. Bydelens årlige julemarked kan flyttes fra Tøyen hit. Gi mulighet for frivillige organisasjoner i bydelen til å låne lokaler.	Dette er et stort behov i bydelen. Unge etterlyser steder å møtes, aktiviteter som gir gode ressurser, egenskaper, noe å fylle fritiden med og noe å skrive på CVen.	Ungdom og unge voksne. Barn.	
36–45	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Kunst og kulturtilbud for barn og unge. Hoveddelen av bygget bør bygges om til kunstneratelierer, da byens kunsntere har et stort behov for sentrumsnære arbeidsplasser etter at kommunen stadigvekk river eller selger bort nåværende atelierer. Resten av bygget kan brukes som kulturhus. Her er det også mulighet med samarbeid i bydelen mlt Bjørvika som Munchmuseet og Deichman.	Det er et veldig stort behov for sentrumsnære atelierer i Oslo, og det er helt nødvendig dersom vi fortsatt ønsker å fremstå som en kulturby i utvikling - som inkluderer kunstnerne, og ikke kun markedskrefter og de større kommersielle ønskene i byen.	Hele byens befolkning. Ateliene er til kunstnere i alle aldre, kulturdelen av huset blir ha et fokus på barn og unge, men også voksne.	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Støtte opp under bruk av middelalderparken. Toaletter, servering, utlån av ski og skøyter til bruk i parken på vinteren.	Dette bør prioriteres slik at innbyggerne i Gamle Oslo får et inkluderende tilbud i nærområdet	Alle, men særlig barn og unge i nærområdet. Skoler og barnehager i skoletiden, familier i helgene	Vet ikke
36–45	Bydel Ullern			Flere atelier / arbeidsrom til kunstnere	Det er et stort behov for atelier i Oslo. Det er på atelieret at kunst skapes og er første ledd i kunstprosessen. Uten kunstnere kan ikke museer og kulturbygg fylles.	Kunst skapt i ateliere vil komme mange målgrupper til gode.	500-1000 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Behov for gratis og inkluderende rom og aktiviteter for unge som bor i bydelen bør prioriteres. Da med fokus på barn og unge fra lavinntektsfamilier og familier i kommunale boliger. Ikke barn av etnisk norske innflytterforeldre som allerede har solide nettverk i by og bydel og som bor få år i bydel gamle Oslo/indre by. Gjerne aktivitet som kan bidra til arbeidstrening for unge uten nettverk.	Fordi bydelen mangler væresteder og møteplasser som er gratis og inkluderende (utenom bibliotek) Butikker, mathaller, caféer o.l. betyr at ungdom og barn i lavinnteltsfamilier ikke vil kunne benytte seg av plassen.	Unge i bydelen	
36–45	Bydel Grünerløkka			Museum eller opplevelsessenter for middelalderhistorie.	Dette er en viktig, men lite synlig del av Oslo. Plasseringen er ideell for dette.	Alle innbyggere og tilreisende i slle aldre.	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Ut / sosial og kulturliv	Det er ingenting som ligger i område og Dete må prøve pushe litt «Grønland» fra område	Alle	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Jeg mener Black Box teater, eller et annet programmerende teater bør komme til lokomotivverkstedet.	Black box teater ligger for tiden mer utilgjengelig til, teatret fortjener større plass. Og en mer sentral plass. Det er også fint med et sted for et sted med mer eksperimentell kunst/scene i forhold til det mer etablerte kunstfeltet som Operaen og Munch museet representerer.	Alle!	Vet ikke
36–45	Bydel Østensjø			Inspirert av danske "legeparkene" i offentlig regi bør det bygges en fantastisk lekeplass utendørs samt bruke deler av bygget innendørs? Lekeapparater, besøksgård, uteområder med kiosk og kanskje flere tilbud. I Danmark er det gratis båter på dammer og gratis bilbaner. Lekeplassene er iblant bemannet av flere ansatte. Enkelte deler stenger. For inspirasjon se Kolding, Fredericia, Nørrebro, m.fl.	Vi har ikke mange store og fine lekeplasser i Oslo.	Barn og foreldre	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Science- / viten-og læresenter for barn. Med diverse kurs og aktivitetstilbud.	Slik at barna har noe p gå til som er lærerikt og gøy.	Barn 5-18	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Etterstad/Helsfyr/Brynseng		Sosial samlingssted. Jeg tenker en saluhall. Mangfoldig, vintage, second hand. Alt fra krydder, til klær, tekstiler, håndverk, kunst. Foodtrucks utenfor. Lille Marokko i Oslo!	Trekker til seg turister, men også en samlingspunkt for lokalbefolkningen. Inkluderende for alle!	Alle	

36–45	Bydel Grünerløkka			Én av tingene som bør være her er et elsykkelbibliotek, hvor man kan låne en rekke forskjellige el-sykler, med og uten lastekapasitet, for å teste hvordan man trives med å bruke det. Dette kan kombineres med el-sykkeltkurs for eldre.	El-sykler er relativt dyre, og har derfor en høy terskel. Det er også nærmest umulig å forstå både nytten og gleden ved å bruke en elsykkel uten å prøve en selv, men med én gang man gjør sitt første tråkk på en elsykkel merker man hvor gøy det er, og forstår hvor nyttig det kan være i hverdagen. Oslo kommune, og regjeringen, har strenge mål for å øke sykkelandelen, men sliter med å oppnå dem. Andelen vokser, men ikke fort nok. Folk tviholder på bilene sine, for det er trygt og vant og de vet at de får hverdagen til å gå rundt med den. Dette går ikke bare utover sykkelmålene, men også utslippsmålene for å nå Paris-avtalen, og folkehelsen, med konsekvensene det har for budsjettet. Det er nødvendig å gjøre det lettere for folk å forstå at de kan klare seg uten bil. Elsykkelen er nøkkelen til det. Og da må folk kunne teste det før de kjøper, for det koster for mye å kjøpe uten å vite hvordan det er – i tillegg til at mange ikke forstår at det er noe de vil ha glede av før de har testet det. Med et elsykkelbibliotek vil folk kunne ta korte turer og oppleve gleden ved å sykle, og de vil også kunne låne lastesykler til litt større "jobber", slik at de kan føle seg trygge på at de fremdeles kan frakte ting innimellom, selv om de kvitter seg med bilen sin. I tillegg vil elsykkeltkurs for eldre kunne gjøre at mange eldre opplever at de faktisk kan sykle trygt på elsykkel, og slik få mer frihet i hverdagen. Lokomotivverkstedet passer perfekt for dette fordi det har enkel tilgang på arealer for å teste syklene, både helt uten biltrafikk, for de som er aller mest usikre og bare vil prøve seg på å sykle veldig sakte i parken, en gate med opphøyd sykkelfelt og lav biltrafikk, og mer normale gater, slik som opp St. Halvards gt, og ikke minst en skikkelig bratt bakke opp Kongsveien, eller den ekstreme Ribbungata, for de som virkelig vil teste grundig om dette	Barnefamilier, eldre, folk som trenger å kjøpe noen få store ting en gang iblant og burde ha tilgang på en låne-lastesykkel til det istedenfor å eie en bil som de så bruker til enkle hverdagsreiser også bare fordi de har den, og alle andre.	20-100 kvm
36–45	Bydel Søndre Nordstrand			Atelieer for kunstnere, galleri, areal for gjenbruk av små møbler/interiør gjenstander (kjøp/salg/bytte) og kultur-kafe	Det er for få plasser å leie og søknadskriterier er for mange for bla kunstnere i etableringsfasen eller kunstnere som er blitt pensjonister. Feks er kriterier for vurdering for leie av atelieer fra oslo kommune i dag at man har kunst som hoved geskjeft. Dersom man ønsker flere aktører innen kunst/kultur må det gjøres tilgjengelig for flere- også de som ikke har råd til å ha dette som er i etableringsfasen. Man må nødvendigvis ha inntekt/midler for å være utøvende. Det kan vurderes å leie ut areal hvor flere kan gå sammen om både plass og leiekostnad. Det bør også etableres areal for galleri, en kultur-kafé og brukthandel vill skape en god møteplass for folk fra forskjellige steder i byen og drift kan vurderes å gjøres i samarbeid med NAV el Oslo Kommunes bydeler; ungjobb@bgo.oslo.kommune.no	Alle. Det er viktig å etablere en arena for mangfold og flerbruk/sambruk	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Jeg mener det bør bygges et moderne aktivitetshus som alle grupper av mennesker kan bruke. Der innbyggerne kan drifte og stå ansvarlig for aktiviteter. Et sted som kan gi jobber til våre unge, og som kan være en plass for ungdom som inne klarer seg godt i den tradisjonelle skolen	For di behøver er der	Alle	500-1000 kvm
36–45	Bydel Grünerløkka			Øvingslokaler og scene for livemusikk. Når byen fortettes blir det alt vanskeligere å sikre steder der det er mulighet for virksomheter som lager høye lyder. Lokomotivverkstedets lokasjon - sentralt men samtidig ikke i umiddelbar nærhet til andre bygg - gjør det til et ideelt sted for musikalske virksomheter. Hvorfor ikke åpne muligheter for å gjør det til et sentrum og en scene for elektronisk musikk - et slags Oslos Berghain?	For å være et attraktivt sted å bo og besøke må byen stadig legge til rette for nye kulturelle arenaer. Her finnes muligheten til å lage et mer gritty og kulturelt nåtida alternativ til signalbyggene i Bjørvika som kanskje kan sies å være et produkt av en mer konservativ tilnærming til begrepet kultur (opera, kunstmuseum, bibliotek).	Alle som er glade i musikk.	Vet ikke
36–45	Bydel Alna			Øvingslokaler og små konsertlokaler for voksenkorps	Oslo mangler gode lokaler for voksenkorps. Skolene til utlån har enten små lokaler eller er opptatt med barneaktiviteter, som er viktige at er i nærområder. Voksenkorps har medlemmer fra hele byen. Med skikkelige øvingslokaler og mulighet for huskonserter ville dette kunne fylle et stort hull i tilbudet i Oslo. Konsertlokale kan også brukes av andre korps og kor fra Oslo og omegn.	Alle Oslos korps og publikum.	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Dagfolkehøyskole for mennesker med erfaring innen psykisk helse/ rus, slik som Danmark har hatt i 30 år (!!!) Kunstfellesskap i Gamlebyens ånd. Fokus på bærekraft med Losæther som samarbeidspartner.	For di bydelen har utrolig mange kunstnere, inkludert Margareth Olin som stiller seg bak prosjektet (med ressurser og andre bidragsyttere) dagfolkehøyskole for mennesker med psykisk helse og eller rus erfaring. Pilotprosjektet har jeg selv deltatt på og det var en braksuksess.	Mennesker med erfaring innen psykisk helse og eller rus	100-300 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Gjenbruk og ombruk av klær, tekstil og møbler. Kurs for å lære søm og sløyd, for alle aldre.	Vi må redusere nordmenns forbruk. Oslo kan være foregangsby også her. Det er interesse for bærekraftige klær og tekstiler, men folk har ikke kunnskap og verktøy til å gjøre dette selv. Dette er kunnskap vi har mista på to generasjoner, men det er interesse for å lære og å skape. Hvem likte vel ikke timene med håndarbeid og sløyd på skolen? En flott gammel industrihall bil være en flott setting for å tilby kurs, utleie og kanskje kreative kontorfellesskap for de som bor i Oslo og omegn.	Ungdom, voksne, eldre. Sistenevnte gruppe vil kunne ha mye å dele.	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Se på hva de gjorde i Århus med Godsbanen. Det har vært så stor suksess og berikelse for byen. Åpne verksteder for byens beboere med mye mye mer.	Det blir et sted som kan være til nytte og glede for alle i byen, samtidig som man bevarer en fantastisk bygning. Det fremmer kunst, kreativitet, håndverk og samhørighet. Det å holde det billig, som i Århus, vil gjøre det tilgjengelig for bydelens faktiske beboere og øke livskvaliteten.	Alle!!!!	500-1000 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det hadde vært gøy å ha kafé - med kurs. Slik at frivillige foreninger kan ha malekurs, strikkekafé- o.l. Det bør i alle fall være møteplasser.	Det hadde vært fint med noe lavterskel kurstilbud for barn og unge i bydelen- men samtidig med kafé for voksne- slik at flere generasjoner samles. Det er viktig for forebygging.	Barn, ungdommer, barnefamilier og voksne (flerbrukshus)	100-300 kvm
36–45	Bydel Østensjø			Middelalder museum! Publikum skal få tilgang til å se hva som har blitt funnet i nærområdet. Samtidig hadde det vært fint med en hyggelig park	Dette stedet ligger perfekt til ved Middelalderparken og det er blitt funnet så mye spennende i nærheten. Det er så mye historie i dette området	Alle aldre, innbyggere og turister	Vet ikke

36–45	Bydel Nordre Aker			Renovasjonsetatens/ innbyggernes behov til å få et #ombrukstelt-Lokomotivverksted mer sentralt, lettere tilgjenglig når man ikke har bil	For det dekker flere FNbærekraftsmål(12), fattige/ folk i sentrum får tilgang til billige mindre møbler og andre gjenstander(1), mindre forbruk av jungfrulige materialer gjennom ombruk (11), siden det er stor plass og sentrumsnær kan også borgere uten bil få nytten av ombruksbutikken og bidrar til å redde verden/ at Oslo blir mer sirkulær(1, 10 og 17)	I første rekke Oslos borgere. Studenter burde bli en brukergruppe, en som jeg dessverre ikke observere like hyppig som økonomiske situasjonen dems kunne tilsi, i ombruksteltet på Harraldrud (jeg jobber i REG). Gjennom at Lokomotivverkstedet er sentralt er det lettere for brukere uten bil å kunne komme og ta en titt. Også turister er en målgruppe (men en jeg ikke ville vekte like tungt som Oslo borgere som bo i nærheten).	20-100 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Inkubator for kulturell og generell urban næring, som bidrar til å løfte lokale grunderspirer og deres ideer slik at de kan få et springbrett ut i næringslivet. Bygget burde også ha mulighet til scene/konsert / bar/restaurant virksomhet som sikrer aktivitet sent som tidlig. Historien i området må spille en viktig rolle for utviklingen av området og bygget. Da det er sentrum for Oslo by sin start	Sikre aktivitet i området og sikre historiefortellingen om Gamle Oslo	Beboere/borgere/turist er fra inn og utland	1000 kvm <
36–45	Bydel Nordstrand			Flerbrukshall for frivilligheten - øve- og konsertlokaler for drama og musikk, et gedigent reparasjonsverksted for klær, maskiner, møbler og småelektrisk, med syhall, byttemarked, kafé og leksehjelp. Kunst- og skrivestue. Ansett unge som har falt ut av skolen og drivende dyktige kunstnere og håndverkere til å drive de ulike stasjonene og veilede publikum.	Fordi det vil tjene alle aldersgrupper fra alle kanter av byen. Man kan bidra med kunnskap eller komme og lære - det vil sysselsette kunstnere, fagfolk og unge.	Hele Oslos befolkning, særlig unge og ubemidlede.	1000 kvm <
36–45	Bydel Stovner			Bruktmarkedshall	Mulighet for beboere å selge/kjøre brukt.	Alle	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Mathall, bar, kultur-gallerier/atelier/teater, konsert lokale og fritidsmuligheter til barn og ungdom. Varmestue/oppholdssted til vinteren for skøytterne.	Flott å bevare gamle bygg og introdusere nye ideer. Skape felleskap og aktiviteter i eget lokal samfunn. Trenger flere tilbud i nærheten og prima kollektiv tilgjengelighet.	Alle!	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det hadde vært fint med et sted åpent for alle som et lokale for utstillinger, for eksempel av kunst og lokal historie. Målet bør være å hjelpe folk slappe av og nyte de rolige omgivelsene. Dette er ikke Bjørvika. Lett bevertning på kafé men unngå salg som kan føre til forspøpling av området	Det er mye støy i byen og ikke nok grønne områder der folk kan nyte stillheten alene eller i grupper med venner. Samtidig er mange kulturanær ikke så aktuelle for de fleste. Vi trenger et sted som lar folk nyte ro og stillhet. Middelalderparken har både historiske ruiner og natur som bør bevares som en oase for alle som ferdes i byen.	Alle	Vet ikke
36–45	Bydel Østensjø			Mathall med et eget lekeområde til barn	Fordi det passer perfekt til området. Og de andre mathallene er ikke vennlige nok overfor barnefamilier.	Alle. Også barnefamilier	Vet ikke
36–45	Bydel Alna			Teater og kulturformidling Jeg er opptatt av teater og formidling av historie. Til vanlig jobber jeg med spel (kunstnerisk leder i Maridalsspillet i Oslo og Romeriksspillene i Blaker). Vi har satt opp teater satt til vikingtida, middelalderen, 1814, 1718 og 1942, for å nevne noe. Dessverre er spelsesongen kort om sommeren. Vi jobber en kort, intens periode har få forestillinger. Jeg elsker å jobbe utendørs, altså, ikke misforstå, men kun om sommeren. Så la nå vær være vær og spel være spel... Jeg var så heldig å oppleve forestillingen Døden på Oslo S på Økern T. denne våren. Bruken av dette scenerommet var ekstraordinært, grensesprengende, smart og inspirerende, og med en mangfoldig cast og meget sammensatt publikum fra alle bydeler og samfunnslag, ble det en opplevelse jeg aldri vil glemme. Med denne inspirasjonen i tankene: Kan Lokomotivverkstedet romme teater/ kulturhistorisk formidling på helårsbasis? (Eller iallfall muligheten for tidsavgrensede prosjekter/ oppsetninger på høst, vinter og vår?) i så tilfelle ville det vært helt rått. Hilsen ihuga teaterfan og historienerd. Og tognerd. For det har jeg også blitt. 🙋🏻 📷	Vi trenger arenaer i Oslo hvor både øst- og vestkantfolk føler seg velkomne, og kan komme som de er, og oppleve noe sammen.	Oslos befolkning, med fokus på å forene folk fra ulike samfunnslag og bakgrunner.	500-1000 kvm
36–45	Bydel Nordstrand			Jeg tenker primært ungdom.	Vi har en utfordring mtp mangel på steder å være for ungdom under 18 år. Kunne man laget til et tilbud for dem, evt med støtte fra stiftelser, så de hadde et sted å møtes. Sikkert lettere sagt enn gjort, men vi kan ikke lukke øynene for at vi har et skille mellom Nordstrand/ Søndre Nordstrand/ Gamlebyen... Optimalt skulle man også kunne kombinert dette med arbeidsplasser for dem i alder 18-23 (enklere å relatere til enn voksne). Dette var min første innskyttelse da jeg så denne "spørreundersøkelsen". Her må kost/nytte tas i betraktning. Hva vil Oslo være?	Ungdom. De som skal ta over.	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Metall- og tresløyd og verksted for barn og unge og andre som bor i Oslo. Rett å slett viderefør verkstedet. La folk komme å reparere ødelagte ting.	Barn i oslo bør bor ofte i små leiligheter uten tilgang til garasje/bod/gårdsplass der man kan fikse ting, bygge en en trehytte, spikke osv. Sløydundervisningen på skolen er for dårlig. Her kan kan lage et verksted som på dagtid kan invitere skoleklasser. På ettermiddag og helger kan det være åpent for voksne også som ønsker å reparere i steden for å, kjøpe nytt.	I hovedsak barn som bruker mer og mer tid på skjerm. La dem ha et sted hvor de kan være kreative og lage ting med sløyd.	Vet ikke
36–45	Bydel Grünerløkka			Næringsvirksomhet. Snekkerverksted	Støtte lokalbefolkningen og skape aktiviteter i bygget	Unge og voksne	100-300 kvm

36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturliv- scene/bar og/kurs innenfor sang og musikk. Matglede for barn, unge og voksne. En matverksted med kurs for å lære små, mellomstore og store å lage enkel, god og sunn mat. Fysisk aktivitet for barn, unge og voksne. Enkel lek og aktivitet for ulike nivåer. Et positivt tiltak for den fysiske helsen.	Sang og musikk kan være bra for barn, unge og voksne. Matglede og kunnskap er viktig å få inn på tidlig stadie. Dette kan barn, unge og voksne ta med seg videre i et langt liv. Det kan være positivt for den enkeltes helse og for et voksende samfunnsproblem. Trening og aktivitet er positivt for den enkelte og folkehelsen. Det er også gøy.	Barn Ungdom Voksne	500-1000 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Markedsplass for bruktmarked, kafe	Utemarkedet som er ved scateparken, bør få et innendørs alternativ. Miljøvennlig	Alle som kan tenke seg å kjøpe og selge brukt.	20-100 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Barne og ungdomskultur aktiviteter Kulturaktiviteter til voksne Inkluderende kulturaktiviteter for utsatte grupper i samfunnet Det bør være et tilbud til alle i Oslo, drevet av Oslo borgere	Det er viktig å forankre et godt tilbud i den delen av byen for å forhindre/ forebygge kriminalitet, utenforskap og være et inkluderende og attraktivt tilbud som kan trekke til seg innbyggere.	Alle aldersgrupper	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Mathall med en kombinasjon av nisjebutikker. Dette vil skape et flott liv i området. Forslag til hvordan dere kan bevare ruinene til Maria kirken på en bedre måte: lag en glasstruktur rundt ruinene i form av hvordan kirken så ut i sin glanstid. Tenk Domkirkeruinene i Hamar. Deretter gir dette mulighet for lys og bildeshow på kvelden, hvor dere kan gjenspeile hvordan bygningen faktisk så ut i gamledager.	For å få trekke folk til området som igjen vil gi ringvirkninger i nærområdet.	Småbarnsfamilier, folk i alle aldre som er interessert i mat og shopping.	300-500 kvm
36–45	Bydel Frogner			Siden bygget er et verksted synes jeg det ville passet utmerket som et maker space som er åpent for byens innbyggere og kreative start-ups.	Fordi innbyggerne i Oslo bor i mindre og mindre leiligheter hvor de ikke har plass til utstyret som trengs for å reparere og lage ting. Samtidig trenger vi å redusere forbruket og gjenbruke mer. Da er det viktig at innbyggerne får tilgang til både utstyret og kunnskapen som trengs for å gi nytt liv til gamle ting, og til å lage korteste løsninger på sine behov.	Alle mellom 12 og 82	300-500 kvm
36–45	Bydel Nordre Aker			Markedshall hvor man kan leie plass for f eks Bondens marked	Det finnes ikke noe sånt fra før innendørs	Alle som bor i byen og turister	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Verksteder med kursrom. Verksteder med veiledning og lån av verktøy	Mestring og gjenbruk blir lettere når en har et sted å holde på og folk som kan lære bort.	Beboere i nærområdet.	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Spisested, samlingssted og toalett	Toalett slik at alle kan bruke parken uten tilgrising. Matservering fordi det er et naturlig samlingspunkt.	Alle i hele landet som vil nyte gamlebyen	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Muligheter for atelieer og verksteder, både til utleie for enkeltpersoner/grupper og åpne verksteder som kan brukes av alle innbyggere, hvor det også tilrettelegges for at barn kan få utfolde seg kreativt og introduseres for ulike typer av håndverk.	Det er mangel på atelieer og verksteder til håndverkere og kunstnere i Oslo. Mange av oss som bor i bydel Gamle Oslo har små hjem og mangler plass til å drive med ulike typer håndverk og kunstnerisk arbeid, det å ha mulighet til å utfolde seg kreativt og arbeide med håndverk kan ha positiv effekt på psykisk helse og det kan skape gode rusfrie møteplasser for både voksne, ungdom og barn.	Alle innbyggere og utøvende kunstnere og håndverkere,	100-300 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturskole for barn, «food-lab», circus skole, barneteater	Program fokusert på barn bør prioriteres siden det er stor mangel på slike type plasser (kultur skole) i gamlebyen	Barn&ungdom	300-500 kvm

36–45	Bydel Sagene			Formidling av kulturminneområdet Middelalderbyen Oslo i form av faste installasjoner og både faste og midlertidige utstillinger relatert til de arkeologiske funnene i området. Formidlingen bør suppleres av andre funksjoner som kan fungere sammen med denne, f.eks. matservering og museumsbutikk. Formidlingsfunksjonen bør gjennomsyre brukes av hele bygningen, også i de delene av bygningen som eventuelt skal brukes for å dekke andre behov.	Lokomotivverkstedets plassering og dets store og fleksible rom (etter rehabilitering) muliggjør unike formidlingsarealer. En tilsvarende bygning som vil være mulig å spesialtilpasse til formidling finnes ikke innenfor andre middelalderbyer. Med godt samarbeid med Kulturhistorisk museum og Norsk institutt for kulturminneforskning, vil Oslo kunne utvikle et besøkscenter for norsk middelalderbyhistorie som vil skille seg ut internasjonalt.	Alle som besøker området. Lokomotivverkstedet vil bli et naturlig og sentrumsnært turistmål, enten som del av organiserte, guidete turer eller for turister som går på egen hånd. Samtidig vil lokale få informasjon om egen by ved besøk til bygningen. Det bør gjøres en stor innsats på å bevisstgjøre innbyggerne i nærliggende bydeler om bygningen. Lokomotivverkstedet vil være et optimalt nav for utdanningsinstitusjoner som besøker middelalderbyen.	1000 kvm <
36–45	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Brukt-/byttemarked for klær, bøker, møbler osv	Av miljøhensyn	Alle	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Kulturhus og aktivitetssenter for barn og unge i nærmiljøet	Bydelen mangler gode arenaer for våre barn og ungdom. Det blir stadig flere barn i bydelen og det er sårt trengt. Middelalderparken bør i tillegg til å bli en vakker grønn lunge huse sktivitetsarenaer som ballbinger, klatrestativer m.m. Og selvfølgelig tilrettelegge for byens fineste skøyteflate om vinteren! Lykke til	Barn og ungdom, samt familier	Vet ikke
36–45	Bydel Vestre Aker			Utleielokale til selskap (dåp, bursdag, konfirmasjon osv.).	De fleste i Oslo bor relativt trangt og har ikke plass til store sammenkomster hjemme. Savner virkelig festlokale som er mulig å leie uten at det koster "skjorta".	Beboere i Oslo som ønsker å invitere til selskap.	100-300 kvm
36–45	Flytta til Trondheim etter 14 år i Oslo			Middelaldermuseum	Beliggenheten i gamle Oslo, nærhet til ruiner mm. Å legge et museum her er god og stedbunden formidling.	Oslos befolkning + turister.	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Vi er mange som leier, bor trangt og dårlig i bydelen. Mange av oss bor i ett-romsleiligheter, mange familier bor trangt. Mange bor på stua og har ikke plass til å ha venner og familie på besøk. En ide er å ha et selskaps-rom med enkelt lys og lys-anlegg og kjøkken som kan leies billig til å feire bursdager eller andre type sosiale, ikke-kommersielle samlinger. Det finnes ikke mange lokaler som kan leies billig lenger, mange slike typiske selskapslokaler er ikke tilpassa rullestolbrukere f.eks. Det må være universelt utforma. Dette sosiale rommet kan være en mindre del av lokomotiv-verkstedet.	Det vil komme veldig mange til gode, og kanskje personer som er bosatt i bydel gamle oslo kan prioriteres.	veldig mange privatpersoner, ikke næring og kulturliv	20-100 kvm
36–45	Bydel St.Hanshaugen			Dansekunst	Dansekunstnere i Oslo har ingen egne steder å jobbe/ produsere dans.	Kunst feltet, dansekunsten	300-500 kvm
36–45	Bydel Frogner			Et museum som tar stedets historie (byggningen+middelalder historie) + et kulturell møte-uteplass (sted for teater/konsserter for alle aldre)+ det er fin volum for kunster/håndverk, så noen kollektiv studio en kan leie plass i?	1. Å formidle historien av byen og området 2. Hyggelig beliggenhet for uteliv og sosialliv 3. Fremme unge artister evt. plass til "fritid" kunster	1. Alle, inkludert skoleelever, turister 2. Alle alder avhengig av programmet - eventuelt fokus på tenåringer ? 3. Unge kunster og fritid kunster som trenger plass for en prosjekt, evt skoleelever for verksteder.	Vet ikke

36–45	Bydel Nordstrand			Opprett en arena for barn og unge med aktiviteter.	Samfunnsøkonomisk lønnsomt å investere i forbyggende arbeid for barn og unge	0-18	Vet ikke
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Middelalderidentiteten til Gamlebyen bør styrkes og løftes frem. Den andre faktoren som har formet bydelen er jernbanen og det er også jernbanesektoren som har stått for utgravningene og gjenoppbyggingen av mange av sporene av middelalder som omgir oss. Derfor er et gammelt lokomotivverksted bygd oppå deler av en middelaldersk kongsgård det perfekte stedet for et bydelsmuseum med fokus på jernbane- og middelalderhistorie (eller mer spesifikt om utgravningene og funnene fra 1800-tallet og frem til i dag).	Tross en del stedsnavn, Ladegården og veggmaleri(er) er bevisstheten rundt Gamlebyen sin middelalderhistorie lav blant beboerne. Et slikt museum kunne bidra i deler av bygningsmassen. Samtidig ville en profesjonell offentlig aktør kunne ivareta fellesfunksjoner og tilrettelegging for frivillige eller andre som bruker resten av bygget. Museet kan drive kafé, renhold, vaktmestertjenester og annet som uansett vil trenge for å ha aktivitet der.	Lokale (særlig barn/ungdom), besøkende og turister til bydelen.	Vet ikke
36–45	Bydel St.Hanshaugen			Kreative verksteder for en rekke kunst-og handverkfag. F eks glassblåsing, brødbaking, ysteri. Også ett sted for å teste ting, ta kurs og ta en matbit. Et sted å leie en plass hvis man ikke har plass til hobbyen sin hjemme, f esk modelltågbane. Krever da god lagring til de som leier.	Oslo trenger det!	Et møtested for alle aldre.	Vet ikke
36–45	Bydel Grünerløkka			Studio ti danse kunstnere	Mangel på arbeids plass	Danse kunstnere + barn og unge	300-500 kvm
36–45	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Museum for lokalhistorie, gamle Oslo, og mathall for besøkende i parken. Marked på søndager kan og være interessant	Det er ikke så lett å finne informasjon om gamle Oslo i området, og det er mye historie å vise. Også fint med flere steder å besøke for folk på vei til ekebergparken	Turister og lokalbefolkning	Vet ikke
46–55	Bydel Nordre Aker			Aktivitetshus for egenorganisert idrett	Bjuuggtggghjj	Unge	1000 kvm <
46–55	Bydel Østensjø			Test	Test	Test	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det bør være et område som vekker interesse for stedets historiske (middelalderske) opprinnelse, spesielt for ungdom.	Bortsett fra historien til selve bygget, er dette den mest unike egenskap i hele området, samt Oslos fødested.	Barn/Ungdom	500-1000 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Kunstsenter, med kafeer og mulighet for kunstrelaterte workshop, utstilling, performance, konsert og annet for hele Oslo. (Helst gratis tilgang.)	Kunst og kultur er enormt viktig for en velfungerende samfunn og tilbyr masse glede.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Sagene			Lokaler til kulturskolen, både til administrasjonen, øverom, konsertsaler m v	Fordi kulturskolen er i sterk vekst og behøver gode rammevilkår	4 til 19 år	1000 kvm <
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Museum over middelalderbyen Oslo.	Fordi man har en unik samling levninger som bør vises frem. Dette er unikt i Norge og Europa.	Historie i interesserte mennesker. Barn, unge, voksne og eldre.	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Allhus. Et multikulturelt familievennlig intergenerasjonssted med kulturelle og lekne aktiviteter for i hovedsak barn, unge men også for voksne.	Det finnes ikke i Oslo. Generasjoner har behov for å sosialisere og lære av hverandre. Mange i Oslo er enslige, aleneforeldre eller har besteforeldre langt unna. Sosiale bevertning ala nabolagskafee og deltakende aktiviteter med fokus på brukermedvirkning fremmer psykisk og fysisk helse, tilhørighet, demokratisk medvirkning, livsmestring, folkehelse og motvirker utenforskap.	Barn, unge spesielt, alle generelt	500-1000 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		A train museum, or a museum with the viking objects found during the building of Bjørvika. It should be freely accessible to everybody and kids should be able to play with it.	As Bjørvika is very modern, it's nice to keep us root on history and tradition. Japan could be a role model, with temples preserved next to skyscrapers.	Kids and teenagers.	< 20 kvm

46–55	Bydel Østensjø			Oslo desperately needs space for rehearsal, training, office and non-curated performances spaces for dance and performing artists. There is a crucial need for the freelance community who receive funding to create work but often have to leave Oslo in order to get the work made. Studios, co-working office spaces, meeting rooms, places for residencies, artist talks, workshops, training and performances that are both informal and off different kinds of small to large scale with different kinds of production values.	Oslo is the city where 70% of Norway’s dance artists are based. Around 100 new dance artists are trained annually in Norway. According to the latest artist survey conducted by the Directorate of Culture dancers are the artist group that relies most on other jobs to earn a living and this accounts for 33% of their working day. There is great economic uncertainty associated with surviving as dance artists in Norway. Focusing on schemes that create sustainability for long artist careers and well-being, not only young talent, will increase growth and development in artistry. There is an abundance of potential in the field of dance arts. This goes beyond the quality or quantity of art, it includes the diversity of dance based offerings for the general population of Oslo and the quality of life for dance artists in general. In the municipality's mapping of Oslo's cultural infrastructure from 2019, it appears that performing artists do not have access to sufficient rehearsal and production rooms. The current art plan from 2019 aims to strengthen cultural infrastructure. The mapping from 2019 also describes the need for a unifying place for performing artists in Oslo. With a desire for premises that increase accessibility, community, exchange of skills and stability. This is an ongoing problem four years later in a city where visual artists and theater artists are still being prioritized over dance artists. Dance art in Norway is produced to the highest degree in the free field, not by institutions. Therefore, there are very few dance artists who have a permanent workplace, where our working environment and professional development are supported. It is important to support dance artists through good programming and accessible space to contribute to stability, diversity and increased well-being of the individuals and the field. Giving dance artists the opportunity to work with what they are trained for will create high quality and diverse art.	Dance and performing artists of all ages and abailities	500-1000 kvm
46–55	Bydel Nordstrand			Jeg driver Oslo Tango. Jeg underviser tabgoklasser to ganger i uka. Vi har ca 60-80 elever fra hele byen i alle aldre. Jeg har Tangoklubb på dagen, søndager i Oslo Sjømannsforening. Vi trenger et klubbsted på kvelden for eksempel torsdag/fredag/lørdag. Slik at vi kan danse, et tretgulv, en scene for dj/band/sanger, en bar. Minimum 80 m2 plass på gulvet. Å leie til denne aktivitet på kommersielt marked er for dyrt. Og dansere drikker lite alkohol (sunt!) Salsa, rock osv selger mer alkohol - så de klarer seg bedre enn oss Tangofolk. Kunne godt startrt en Tangoklubb i Gamle Oslo. - hatt klasser rettet mot ungdom 16-22. Og eldre. Tango er en sosialt inkluderende aktivitet der generasjoner møtes. Den er også god som bindemiddel mellom folk fra forskjellige kulturer og land. Sjekk ut aktivitet på www.oslotango.com Vennlig hilsen Ina Eriksen 95480335	Inkluderende sosial aktivitet som gir stor mening og varme.	Vi kan ha forskjellige aldersgrupper på kurs 16-20, 20-30, voksen parti	20-100 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Kunst galleri, Konsert lokal og Kafe/restaurant	Manglende kunst gallerier og konsert lokaler i området	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Galleri, kunstutstillinger	Bydel Gamle Oslo trenger et kunstsenter i dette ærverdige bygget	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Formidling og aktivitet for alle	Museum som samlet presenterer Oslo sin eldste historie med fokus på Gamlebyen (St. Halvardskatedralen og klosteret, kongsgården osv, i tillegg til boliger og hverdagsliv). Presantere funn gjort i de siste utgravningene og tidligere. Også presentere senere historie basert på funn i Bjørvika. Museumsbutikk, cafe og restaurant med uteservering.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Grünerløkka			Museum (Jerbane/industri/middelalder)	For å ta vare på den historien som er i gamlebyen fra middelalderen frem til industrialiseringen av Oslo	Alle, samt turister som kommer til Oslo	Vet ikke
46–55	Jobber i brann- og redningsetaten			Bygget roper etter å bli brukt som event arena for festivaler, konserter, teater og andre innendørsaktiviteter.	Dette vil være Oslo sin mulighet til å få et fantastisk festivalområde som kan benyttes hele året uansett vær. Det er også i tilknytning til et stort uteområde som kan benyttes til samme type aktiviteter.	Alle.	1000 kvm <
46–55	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Den bør brukes som kulturhus og konsertarena som man kan ha arrangement til langt på morgenen. Det er ingen naboer rundt og Oslo har ikke satt av noen plasser til slike klubber som i Berlin. Nå er det på tide.	Oslo har ikke satt av noen plasser til slike klubber som i Berlin. Behovet er stort og det kan også være med på å forhindre fester som Feks i den tunelen.	Alle fra 20- 80	300-500 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Middelaldermuseum/fagsenter som dekker oslos historie med øyne utover til resten av norge og verden, og påvirkningene begge veier. Binde fortid, nåtid og fremtid for alle aldre og segmenter. For lokalbefolkning og turister.	Det er et gapende hull i oslo på dette området.	Det kan og bør være alle aldre, segmenter, fastboende og turister.	Vet ikke

46–55	Bydel Grorud			Kulturverksted - Allsidig flerbrukshus - Kafé, kunst, kultur, konserter, utleie. Velkommen barna, ungdom og alle.	Det er ikke nok gode tilbud til innbyggere - spesielt ungdom 12-18 år i Oslo.	Alle kan være med. Bruk kalender med noe for alle.	1000 kvm <
46–55	Bydel Østensjø			Atelierer til kunstnere av forskjellig størrelse, men meget rimelig leie.	For di Oslo ha få og dyre atelierer. Det er stor manko.	Kunstnere som trenger et sted å arbeide.	Vet ikke
46–55	Kolbotn			Bruktmarked,kunstmarked og plantemarked.Private kan selge brukt og privat kunst og avleggere fra egne hageplanter feks en eller flere ganger i uken.Kan leie ut plass/stand.	Viktig at man handler brukt og ikke produserer nye ting hele tiden.Brukt er veldig populært nå.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		- Bør vurderes om Oslo Bymuseum kan flyttes fra Frogner Hovedgård til disse lokalene. - Alternativt kan kanskje dette være et egnet sted for fotografimuseet (hvis det ikke allerede er funnet et egnet lokale for de) - kan også være egnede lokaler for utstillinger av ulike typer (galleri, verksteder, håndverk) - Så bør det finnes serveringssted. Drømmer om en restaurant som har spesialisert seg på norske retter, enten dette er kjøtt, fisk eller vilt. Denne byen flommer over av alle type restauranter bortsett fra typisk norsk mat. Her kunne dette blitt fremelsket. - Kanskje være en møteplass for unge kokker fra hele landet som kan komme hit for å videreutvikle norske mattradisjoner, ikke bare nymotens gourmet mat, men like mye tradisjonskost som kan testes ut for et nysgjerrig publikum. Når jeg får besøk av venner fra utlandet spør de alltid etter en «norsk restaurant». Eneste jeg kunne svare tidligere var Kaffistova, muligens Vaaghals og et par andre. Men Kaffistova har tapt seg og Vaaghals er vel strengt tatt nokså internasjonal i menyen. - Så en cafe som er litt mer enn bare boller og kanelsnurrer. Savner en litt folkelig cafe i Oslo a la Kai og Mattis café i Hamar som serverer litt overdådige kaker av alle slag. Kunne blitt en hit. Må ikke bli en sånn overpriset café som på Munch museet, gud forby. Det har denne byen nok av. - kunne også vært et egnet lokale for vandreutstillinger av ulike slag, der konseptet kan endres med ulike tematikker.	Har delvis svart på dette i innspillene. - Lokalene er såpass kule at man bør tilstrebe at dette ikke bare ender opp som nok et generisk serveringssted med de samme kjente konseptene og de samme kjente cafeene/street food-vognene etc. Kanskje motivere Kai & Mattis café på Hamar til å etablere seg her? De har et supert konsept med enkle retter og overdådige kaker ☺. What's not to like? - Siden lokalene står på grunnen til middelalderbyen tenker jeg at det kunne vært fint med nettopp Oslo Bymuseum her. I dag er de litt bortgjemt på Frogner. Museet fortjener et større publikum. Her blir det lettere tilgjengelig, men muligens litt utfordrende med gjesteparkering for busser, handikap etc? -	- Oslo's innbyggere og besøkende - synes det blir for snevert å definere en slik beliggenhet til én spesiell målgruppe. Dette bør tilgjengeliggjøres for alle rett og slett. Det ligger jo i en kjempepark som kommer til å bli benyttet av alle, men særlig beboere i Gamle Oslo. Og beboerne her er jo virkelig et tverrsnitt av hele byen med kjøpesterke Bjørvika-beboere til yngre beboere, studenter, akademikere, arbeidsfolk, innvandrere, etc. Dette lokalet må ikke bli ekskluderende for nettopp de som kanskje ikke er så	Vet ikke
46–55	Bydel Frogner			Gymboree og museum som gir lek og lær for barn. Fint om det vises film for barn, ikke alle har råd til å gå på kino. Fint med en kafe for oppfriskninger.	Det finnes ikke nok inne lekeplasser for barn. Biblioteket er utmerket, men fint med et alternativ. Teknisk museum er også kjempefint, men gir ikke barna følelsen at de vil tilbake gang etter gang.	Barn og familier. Det er gøy å være i Oslo.	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		x Syverksted - miljøhensyn - sy om og reparere - x keramikk og malekurs/sløyd verksted i regi av det kommunale og tar opp gamle tradisjoner og avler kreativitet - x samt cafevirksomhet	miljøhensyn - sy om og reparere - ta opp gamle tradisjoner og avler kreativitet og sunne hobbyer - og hygge	kan være alle aldre men tenker mest ungdom og eldre	Vet ikke
46–55	Bydel Vestre Aker			Flerbrukshus, aktivitetshus med fokus på kultur og kunst for barn i alle aldre	For di vi trenger åpne møteplasser med lavterskel tilbud innen kunst og kultur. Det kan være kunstverksted, teatergrupper sangkor øvelser og en jafe hvor man kan møtes.	Barn i alle aldre	Vet ikke
46–55	Bydel Bjerke			Lokaler til øvelser og konserter for Oslos mange korps som i dag i stor grad lever på nåde rundt på mer eller mindre velvillige skoler i kommunen.	Det er stor mangel på langsiktige lokaler til korpsøvelser for spesielt voksen- og ungdomskorps som ikke har tilknytning til en spesifikk skole. Det gjelder både for øvelser og konserter, samt oppbevaring av instrumenter, spesielt gjelder dette slagverk/perkusjon. Korps er en frivillig arena som samler svært mange av byens innbyggere, og der byen får tilbake mye gode kulturopplevelser, selvsagt ifb 17. og 1. mai, men også i andre sammenhenger.	Ungdom og voksne i alder 15 til 85, korps er en hobby for livet! <3	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Verksted for ungdom	Nærområdene der ungdom Trenger aktivitet og arbeidstrening / hobby	Ungdom 12-25	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Koselige kafeer, lavterskel galleri for lokale kunstnere og amatører. kunsthåndverk salg, forskjellige kurs. (Keramikk, tegnekurs, maling, osv) Kino, konserter, teaterscene	Mange forskjellige bruksområder og målgrupper. Publikumsvennlig og skaper liv i lokalene og området.	Lokalmiljøet,men også et fint sted for turister og resten av byen 10-80 år	300-500 kvm

46–55	Bydel Grorud			Lokale for konserter, revy, teater og lignende.	Lokalet er utmerket til dette formålet. Vi trenger dessuten flere konsertlokaler i Oslo.	Folk i alle aldre som liker musikk, revy, standup og teater.	500-1000 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Museum for fotografi. Oslo har ikke noe slikt museum og østkanten har et dårlig kulturtilbud. Dermed hadde dette lokale vært perfekt for et museum ala Fotografiska i Stockholm. Med bra matservering och av og til musikk arrangementer	Østkanten trenger et forbedret kulturtilbud og Oslo og Norge trenger et fotografiskst museum	Hele Norges befolkning i utgangspunktet, men her vil det være muligheter for foredrag, fotografi - kurs og andre kreative aktiviteter for barn og unge i bydelen (som mangler et slikt tilbud i dag)	1000 kvm <
46–55	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Her burde det være et kjøpesenter som utelukkende selger varer som er nullutslipp, brukt, eller som fører til mindre forbruk av andre varer i så vesentlig grad at de går i pluss i sin levetid.	Fordi vi må få igang sirkulærøkonomien.	Folk som bryr seg om miljø. Folk som er på "skattejakt"	1000 kvm <
46–55	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Vennligst ikke fokusere sånn mye om kultur og kunst. Hvis dere gjør det blir den vakre bygget brukt bare liten del av året og får dere bare en liten gruppe mennesker som kunstner. Kombiner den kulturelle aktiviteter med liten cafe og restauranter og kanskje også med flere bosteder. Jeg kunne leie en liten del av det for liten cafe eller butikk.	Den vakre bygget står for veldig veldig lange tid tomt. Det er ikke bra.	Målgruppen må være alle og ikke bare en liten gruppe intellektuelle eller kunstner.	20-100 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		a climbing wall for kids and people, a cultural meeting place for the elderly and other groups with community based activities to strengthen communication and bonds, a stage to practice public speaking, lectures and shows (poetry workshops etc), or community cooking workshops (so we can learn each others cuisines), where older people can instruct us (who never had grandparents) the skills of sewing, knitting, crochet (hekling).	a meeting place for the older generation to pass down skills and experience to the younger generations.	everyone.	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Teater / latter og konserter.	Opera dekker ikke behovet.	Familien.	500-1000 kvm
46–55	Bydel Grünerløkka			Konsertsal	Oslo trenger flere sted hvor klassiske musikk kan spilles, flere med god akustikk. Selv konserthuset har en dårlig akustikk.	Det mange i Oslo som er interessert i klassisk musikk, og gruppen vokser stadig.	Vet ikke
46–55	Bydel Nordstrand			Atelier for kunstnere	Altfor få og dyre atelierplasser i Oslo	Kunstnere	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Matmarked med mulighet for tilreisende bønder og frittstående produsenter å selge egenprodusert mat, økologisk mat, grønnsaker uten emballasje, etc Servering, et hyggelig sted å sitte, inne og ute. Liten konsertscene - a la Blå.	Vi trenger noe som trekker folk til området så det ikke blir dødt, og kum brukt av noen få. Det må være liv her hele året, morgen og kveld. Vi trenger også å tenke bærekraft, og skape møteplasser for matprodusenter og forbrukere utenfor de store kjedene, noe som kan ligne en permanent reco-ring. Jeg tror mat, kultur og et samlingssted for alle stemmer bra med hvordan området ble brukt i Middelalderen. Handel, liv og røre.	Lokalbefolkning og tilreisende, småskalaprodusenter, voksne og barn. Noe for alle, med lav terskel.	1000 kvm <
46–55	Bydel Nordstrand			Musikkverksted med studioer for ungdom. Utleielokale for klubbkonsepter og festivaler	Det er for få åpne og rimelige musikktilbud.	Ungdom trenger rimelig tilgang på utstyr og lokaler for musikalsk kreativitet. For voksne er det en perfekt lokasjon for festivalopplevelser. Det er for få scener for alternative musikkopplevelser i byen.	Vet ikke
46–55	Bydel Nordstrand			Leie/salg til Sporveien slik at trikkebasen kan flyttes fra Holtet og området kan brukes til det det er regulert til; boliger.	God utnyttelse av allerede tilrettelagte bygninger.	Alle som er plaget av støy, bråk og konsekvensene av å ha trikkebase tett på i et boligområde.	Vet ikke
46–55	Bydel Grünerløkka			Mathall, konserter. Andre kulturelle innslag	Kule lokaler fortjener noe for alle.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Middelaldermuseum.	Oslo mangler et historisk museum som viser de historiske røttene til byen.	Familier, historieinteresserte.	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Med tanke på de store lokalene med god takhøyde hadde det vært veldig fint med en proff scene som f eks frie teatergrupper, band o s v kan leie billig, eventuelt bruke gratis om man hjelper til på andre måter. Ta gjerne vare på rommet og de store vinduene når man bygger scenen så man ikke får en scene som ser ut som alle andre. Gjerne noen øvingslokaler i andre deler av bygningen så at de som skal bruke scenen kan forberede seg det samme stedet. På dagtid kan lokalene brukes til f eks workshops og kurs.	Det er mangel på gode, profesjonelt utstyrte scener i Oslo for dem som ikke kan betale masse eller ikke oppfyller spesielle kriterier. Teater og annen kultur vil trekke publikum til stedet så at man kan besøke Lokomotivverkstedet både som aktør og tilskuer. Det kan være fint både for bydelen og hele Oslo.	Både yngre og eldre som ønsker å teste ut eller se på forskjellige kulturelle aktiviteter. Viktig at det ikke bare blir et hus for én aldersgruppe men at det kan bli et møtested for mange.	Vet ikke

46–55	Bydel Nordstrand			Vi trenger sårt et sted for artistisk og kunstnerisk aktivitet som kan leies BILLIG av aktører. Det er nærmest umulig å finne øvelsesplass for de som har lite penger eller ikke kan reise langt. Å omskape dette bygget til et teateranlegg/musikkanlegg med scene og øvelseslokaler som leies ut vil være meget brukbart for bransjen som har slitt mye i det siste. Sett av plass til kostymelager med billig utleie, verksted, lagerplass, sceneplass og da gjerne mer enn en, og flere øvelseslokaler i forskjellige størrelser.	Det er nærmest umulig for lokalteater og band med mindre enn 10000 følgere å finne øvelsesplass. Dermed blir de samme aktørene resirkulert, mangfold minsker drastisk og variasjon i arbeidsplasser eksisterer nærmest ikke.	Målgruppen er artister og kunstnere som ikke får tilskudd fra staten og som må stå på egne bein, de som er i oppstartfasen og de som har vanskelig for å finne plass - omtrent 100000 mennesker i Oslo og omegn, om ikke mer.	500-1000 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Behovet for at kunstnere har en plass å produsere og stille ut kunst.	Fordi det er stor mangel på begge deler i byen vår.	Profesjonelle kunstnere (arbeidsplasser) og vanlige Osloborgere (publikum på utstillinger)	1000 kvm <
46–55	Bydel Søndre Nordstrand			Et museum om gamle Oslo, Christiania! Historien om Christiania er spennende, og bør høres og sees av «alle». Det er en del av historien vår. Vise hvordan byen ble til, hvordan folk levde, hva de levde av, hvem var folkene som bodde der, og hvor kom de fra. Det kom sikkert folk av forskjellige grunner inn til Christiania fra bygd og by langt unna, både fra Norge og utlandet. I tillegg til museet, hadde det vært flott med et stort spisested med sjel, noe som tas ut fra Christiania-tiden, hvor man på dagtid kan spise enklere lunchretter og på kvelden, gode middager. Vet ikke om det var så mye staller i utkanten av Christiania, men noe i den retning. Solid, stort og likevel med sjel. Vi har Folkemuseet, men jeg tenker enda mer i dybden.	Vi nordmenn bør bli bedre kjent med historien til vår hovedstad, og turister som kanskje ikke reiser lengre enn til Oslo, kan få se litt av hvordan livet var i en liten hovedstad for lenge siden.	Absolutt alle som er interessert i vår historie. Og de som ønsker seg en god middag, uavhengig om de går på museet eller ikke.	Vet ikke
46–55	Bydel Grünerløkka			Oslo trenger en åpen scene, et sted artister/kunstnere kan opptre og dele sitt arbeid. Det bør legges opp til at det er lavterskel slik at både unge og uetablerte i alle aldre kan bruke stedet uten store kostnader, kanskje så de faktisk kan få noe ut av det, et kommunalt kulturverksted for hele byen. Det er mange konsertsteder i Oslo, men felles for de aller fleste er at unge og uetablerte faktisk må betale for å få lov å opptre mens konsertstedet både tar betalt av artisten og sitter igjen med omsetning fra publikum. Noen få dager i uken/helgen kan man kanskje slippe til etablerte kunstnere/artister som kan bidra til inntekter.	Fordi dette er en unik mulighet til å få på plass et sted for utvikling av kultur og som kan være tilgjengelig for alle, bygget og området er der og kommunen kommer ikke til å starte en slik satsning noe annet sted.	Alle innbyggere i alle aldre, enten som utøver eller publikum.	1000 kvm <
46–55	Bydel Grorud			En utstilling om oslo i middelalder og byens opprinnelse.	Dette er viktig å fortelle historien om Oslo og dens opprinnelse.	Alle.	1000 kvm <
46–55	Bydel Alna			Middelaldermuseum og opplevelsessenter om middelalder-Oslo.	For det passer inn i middelalderparken.	Alle innbyggere og turister.	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Det bør brukes til kultur og mangfold. Kunst, både utstilling og lokale til kunstnere på begrenset tid. Teater med fokus på mangfold.	Lokalene bør kunne være tilgjengelig for alle	Innbyggere i Oslo	1000 kvm <
46–55	Bydel Nordstrand			Svømme - , behandlings- og treningsanlegg med oppvarmet saltvannsbasseng for terapi- og vanntrening. Både tilgjengelig på dag- og kveldstid for uføre/ kronikere/gravide/sykmeldte osv	Finnes ingen slike muligheter pr i dag	Hele byens befolkning, med låste tider for ovennevnte grupper	1000 kvm <
46–55	Bydel Frogner			Her bør lokomotiv og sporveismuseum legges med aktiviteter for barn Oslo s er i nærheten med masse historie	Sporveismussumet som ligger på Majorstua er for lite	Målgruppe er alle aldere som liker p se tilbake på historien til jernbanen	1000 kvm <
46–55	Bydel Nordstrand			Bygget bør være tilgjengelig for Oslo borgere. Bygge kunne gjerne romme kombinasjon av kultur og uteliv (kunstgallerier, informasjon om historien til bygget, spisesteder/cafeer, teater?, nisjebutikker, tilbud rettet mot barn, etc.)	Viktig historisk bygg i fint og sentralt området som mange vil besøke.	Oslo innbyggere i alle aldre.	500-1000 kvm
46–55	Bydel Østensjø			Det trengs et sted der middelaldrende og yngre hjelpetrengende kan bo kort eller lang tid, grunnet sykdom, handikap, ulykker. Sykehjem finnes knapt og er for eldre m kognivit reduksjon. Det trengs for 30- 70 år! Er sykepleier m 35 års ansiennitet i Oslo.	Se forrige svar. Tenker spes på als, ms pas, aleneboende uten kone hjelp. Trengs avlastning i fam som må orke å stå i dette resten av året.	Yngre m hjelpebehov	100-300 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kunstutstillinger og cafe	Vi trenger en rolig oase der	Alle; gammel og ung.	500-1000 kvm
46–55	Bydel St.Hanshaugen			Øvelokaler for band og musikk generelt	Fordi det alltid er mangel på dette.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Mulighet for sport og lek for ungdom	Det er få arenaer for sport og lek for ungdom i Bjørvika/ Sørenga. Det er derfor et udekket behov.	Ungdom - fra 13-20.	Vet ikke
46–55	Bydel Vestre Aker			Alle de samme behovene som dekkes ved Godsens-prosjektet i Drammen, som drives av BaneNor som et flaggprosjekt for nye Godsenga bydel på Strømsø.	Fordi å følge Godsens-modellen åpner for at så mange behov som mulig kan dekkes fortløpende over tid, med de lokale aktørenes aktive deltakelse	Lokale beboere og nabolag, barn og ungdom, skoler, pensjonister, småbedrifter og interessenter for urbant landbruk m.m.	1000 kvm <

46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Ønsker at FRIGO får en plass i bygget, som sentral for utlån av sportsutstyr ligger de nært knyttet til både vann, sjø, skog, park og kollektiv. Kanskje kan det være lavkost matboder (som også gir arbeidstrening for unge i bydelen) og gir liv til området på kveldene. Et større øve-rom kan gjerne rigges til utlån/leie for dans, musikk, konsert, teater, middelaldergruppa m.m. Det er manko på saler i området og det vil gi aktivitet på kveldstid.	Bygget, vannspeilet og parken rundt er fantastisk og tiltrekker seg folk i alle aldre. Under koronaperioden ble det kjørt isbaner som ble brukt av barnehager og skoler på dagen og ungdommer på kvelden. Voksne kom som det passet. Dessverre er ikke dette fulgt opp i ettertid, men potensialet og behov for gratis aktivitetstilbud og samlingssted er der. Frigo vil kunne bidra bl.a. med utlån av skøyter vinterstid og vannaktiviteter på sommeren. Dessuten vil drift både på dag og kveld trygge stedet og hvem som ferdes der.	Beboere i Gamle Oslo, særlig unge og familier, men også den aktivitetsinteresserte voksne.	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Nedre Tøyen		Øvingslokaler, verksteder,	Aktivitet for musikere og kunstnere krever plass som ar vanskelig å finne. Det er viktig for alle å kunne utøve musikk og kunstuttrykk	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Sagene			Barn og unge.	Tilbudet for barn og unge i Oslo er allerede svært dårlig.	Barn og unge.	100-300 kvm
46–55	Bydel Vestre Aker			Pump-track til sykkel	Fordi det er veldig få sykkelaktiviteter i sentrum, både for barn og voksne	Barn og unge, men også voksne	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Den lokale rocke klubben råkkern som var å se på som byens mest progresive rockeklubb hadde tilhold i Gamlebyens Gjestgiveri store deler av 90 tallet .og ønsker og oppstå som en del av innholdet på lokomotiv verkstedet ..kan fint fungere i same lokaler som ellers brukes som cafe teater etc etc .	bør priorteres fordi live rocke kulturen er en viktig del av gamle oslos identitet ..og at det er få andre steder og utøve denne type aktivitet i dagens utgave av gamle oslo..	alle fra 15 til 90 som føler seg tiltruket av rock og beslektet musikk og som underholdning	100-300 kvm
46–55	Bydel Grünerløkka			Kunstner atelier og verkstedet for skaperkraft men også for aktiviteter, kurs og læring for barn og unge. Samlingsted for bydelen, med scene, kafe, helsestasjon, ungdomskafe. Ikke være redd for å blande aldersgrupper. Se inspirasjon i Tromsø: tvibit.net	Forebygge ensomhet, lavterskel møte sted, dekke behov for verksteder og øvingslokaler innen kunst/kultur/musikk. Lage et sted som dekker flere behov og som får forskjellige folk til å møtes.	Alle	Vet ikke
46–55	Bydel Vestre Aker			Mat og drikke hall. Utsalg og restauranter med alt det beste fra Norge. Vilt og fisk, bær og frukt. håndverksøl, cider og gin.	Samler både lokale og turister. Lokalene passer godt og er stort nok til at utvalget av salgsboder og restauranter får nok plass.	Alle, både lokale og turister.	1000 kvm <
46–55	Bydel Bjerke			Restaurant /cafe/serveringssted med uteservering for brukerne av parken	Passer fint inn med parken	Alle brukerne av parken	
46–55	Bydel St.Hanshaugen			Middelaldermuseum	Gamlebyen har en rik middelalderhistorie som er vanskelig tilgjengelig for innbyggerne. Lokomotivverkstedet ligger midt i sentrum av den gamle middelalderbyen og er et perfekt sted for dette.	Byens befolkning og tilreisende	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Musikk, kultur, restaurant	Scene, konserter, mat, kultur	Hele Norge	1000 kvm <
46–55	Bydel Nordstrand			UNESCO-senter for Middelalderparken som verdensarv. (Inneforstått: Det bør søkes om at den blir det.)	Fordi Middelalderparken er et unikt område i europeisk sammenheng, med kongemakt og kirkemakt i hvert sitt bygg, og formidler en viktig del av Oslos og Norges historie.	Alle, egentlig. Skoleklasser, folk i byen, turister. Bygget ligger i Middelalderparken og bør opplagt bidra til at flere får kjennskap til dette fantastiske området.	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Innendørs skatehall som er gratis å bruke. Og andre muligheter for fysiske aktiviteter og lek	Skatere trenger et sted å skate inne når det regner og på vinteren.	Mennesker som liker å leke	
46–55	Bydel Vestre Aker			Kunst og kultur	Det er viktig for alle	Alle	1000 kvm <
46–55	Asker			Teatersenteret bør flyttes dit og få nytt navn. Sirkus- og teatersenteret ellers scenekunstens hus	Fordi det ikke er plass på Teatersenteret lenger og de trenger nye lokaler	Barn og unge på teaterskole og sirkusskole Det frie profesjonelle teater-og sirkusteltet Amatører i alle aldre som vil drive med scenekunst. Kanskje kor også? Kontorer omå også til og garderober og et verksted må også til	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturhus for barn og unge. Musikk og teater. Øvingslokaler for band.	Veldig få øvingslokaler i Oslo generelt.	Litt eldre barn. De som er ferdige med lekeklassen og trenger noe ekstra for å få oppmerksomheten vekk fra mobilen.	1000 kvm <

46–55	Bydel Grünerløkka			Det er et stort behov for lokaler for dans i Oslo, både visning og prøvelokale. Lokomotivverkstedet kan være med å dekke dette. Det vil være til fordel både for de profesjonelle og publikum.	Dette bør prioriteres slik at man som dansekunstner i Oslo kan få bedre arbeidsvilkår. Men også for at publikum kan få tilgang til en bredde av dans gjennom forestillinger.	Alle alder	300-500 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		I Gamlebyen / Bydel Gamle Oslo/ indre øst er det store behov for gode fritidsarenaer for barn , ungdom og unge voksne. Det er mange som vokser opp her, og det er stort press på de arenaene som allerede er. - KIGO, Kultur i Gamle Oslo, en organisasjon som tilbyr gratis kulturaktiviteter til skoleelever i Gamle Oslo bør prioriteres å huses i et sånt bygg. De når alle skolene i bydelen, men mangler en permanent og stor nok base for å kunne tilby best mulig aktivitetstilbud innen musikk, dans og drama. - Det er behov for scener innenfor dans, teater, musikkverksted, øvingsrom, kunst - FRIGO, Friluftssenteret i Gamle Oslo, et kommunalt tilbud til barn og unge i Gamle Oslo bør også kunne få huse hele, eller deler av sin virksomhet her. - Fritidsklubb med god voksenstøtte, - det finnes ingen arena/ binger/ løkker som er tilrettelagt for idrett mellom Bjørvika/ Sørenga og Kværner, for å drive organisert eller uorganisert idrett, annet enn enn for skateboard. - det finnes ikke idrettslag som har treninger i området, fordi det mangler arenaer. - det finnes ingen fritidsklubb - det finnes ikke noe sted for barn/ ungdom å oppholde seg inndørs etter skoletid, mellom Kværner og Bjørvika/ Sørenga finnes det ikke forsamlingshus hvor befolkningen kan møtes ha møtevirksomhet/ lag/ konfirmasjoner - Det er behov for møteplasser for barn/ ungdom som trygge. Arenaer de kan utfolde seg på. De som vokser opp i indre øst trenger aktiviteter som er gratis, de trenger voksne som kjenner oppvekstvilkårene og utfordringene i indre øst, som KIGO, FRIGO. - Jeg bruker mye tid hver vinter for å håndmåke skøyteis til barn på Gamlebyen skole/ innbyggere. Det er behov for bedre tilrettelegging/ garasje av måkeutstyr som ATW med plog. Isen på Vannspeilet fryser raskt, vannet ligger i ro, det er grunt.	- Det er store behov for flere gode arenaer for barn og ungdom i Gamle Oslo	9/10-20/21/22 år gamle	500-1000 kvm
46–55	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Lokomotivverkstedet kan bli et sårt tiltrengt samlingspunkt for hele bydelen. Problemene i bydelen er kjente, og bydelen er på mange måter et Oslo i miniatyr - vi har alle ytterpunktene og konfliktene som store Oslo har. Dermed er det ekstra viktig å få etablert et knutepunkt for barn, ungdom og barnefamilier i bydelen. Et slikt senter vil knytte de ulike delene av bydelene sammen, det vil gjøre det ekstra attraktivt å bli boende for barnefamilier, og det vil være en god balansering av resten av Bispevika-utbyggingen (hvor jeg bor selv med to små barn og elsker).	Byens og bydelens problemer rundt aktivitetstilbud for barn og unge er godt kjent. Byen trenger et stort, gratis, bredt, inkluderende og åpent tilbud for unge og dermed for hele familien. Et tilbud som er elsket av nærmiljøet som gjør at barnefamilier blir boende. Et tilbud som tiltrekker seg hele Oslo (og innreisende) og som hele byen vil være stolte av. Et tilbud som utvider Bispevika og inkluderer området opp mot både Ekebergskrenten og Gamlebyen. Se hvor enormt populær den lille men veldig fine 'oransje lekeplassen' (som vi naboer kaller den) ved Stasjonsallmenningen er, og tenk hvordan et tilbud i hele Lokomotivverkstedet bygget på samme grunnfilosofi ville blitt for Oslo. Det ville blitt en internasjonal turistattraksjon i seg selv - selv om det viktigste selvsagt er å dyrke behovet til beboerne i bydelen.	Småbarn, barn, ungdom, og familiene. I Gamle Oslo og hele Oslo. Samt turister og besøkende.	1000 kvm <

46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen	- Lavterskel møteplass og kreativt kultur- og aktivitetshus for barn og unge og andre i bydelen. Åpent for alle men med spesielle tilbud for barn og unge. Scene, øvingslokaler, dansesaler, kjøkken, gamingrom og filmrom, studio, verksteder og andre kultur- og aktivitetslokaler. - Sted man kan henge med vennene sine (alternativ til å gå til sentrum) når man er stort barn/ ungdom og ikke har penger til å gå på kafe og det regner eller er kaldt, og man ikke kan ta med venner hjem (trangboddhet). - Møteplass på dagtid for barn og unge som av ulike årsaker har ufrivillig skolefravær. - Lokaler for organisert og egenorganisert aktivitet. - Lokal møteplass og grendehus	Det er et stort behov for arealer hvor barn og ungdom er velkommen og kan få være barn og ungdom. Hvor man kan få lov til å ta plass og lage lyd. Og hvor man kan få lov til å utfolde seg. På strekningen Sørenga/Bjørvika til Kværner finnes ingen - idrettsarena for organisert eller uorganisert idrett (med unntak av GSF). - lokale idrettslag som trener her. - ifritidsklubb. - innendørs arenaer barn og ungdom kan oppholde seg på (gratis) etter skoletid. - innendørs arenaer man kan danse eller game eller klatre eller være kreativ eller henge med vennene sine eller møte andre. - lokaler en kan leie for en billig penge for å ha bursdagsfeiringer, konfirmasjoner og andre fester. - lokaler hvor en ungdomsgruppe kan møtes etc. (skolen og Ladegården finnes men her får ikke ungdommer booke rom) - Trangboddhet er en utfordring i den gamle delen av Gamlebyen. Mange har ikke anledning til å ta med seg venner hjem. Derfor er det et stort behov for steder å møtes, som ikke koster penger, og hvor en kan være seg selv sammen med andre. - Et stort antall barn og unge i skolealder går av ulike årsaker ikke på skole. Det er et behov for møteplasser og mestringsarenaer for denne delen av befolkningen. Lokomotivstallen med lavterskel kreativt kultur- og aktivitetshus kunne vært en glimrende arena for å dekke deler behovet for denne gruppen. En driftsmodell med kreative tilbud og sammen med organisasjoner og kommunen ville kunne bidra. - Sentrumsbydeler har en del tilleggsutfordringer som gjør det ekstra viktig å ha gode organiserte og egenorganisert tilbud (med ansvar og eierskap og tilgjengelige gode, trygge voksne) til barn og ungdom. Slike tilbud kan driftes av kommunen, frivillige lag og	Organiserte aktiviteter for barn og unge etter skoletid. Mulighet for egenorganisering med trygge voksne til stede. Barn og unge som av ulike årsaker har ufrivillig skolefravær. Lokalbefolkningen.	Vet ikke
46–55	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen	Driftslokaler for måking av isen på Vannspeilet, garderobe, varmetue, toalett, lager	Drift av skøytebane på Vannspeilet Skøytegåing på isen har lange tradisjoner i Gamlebyen: Arkeologer har funnet rester av 1000 år gamle skøyter i området. Når isen på Vannspeilet i Middelalderpaken er måkt er den Oslo sentrums fineste skøytebane. Dette er en fantastisk møteplass for lokalbefolkningen i Gamlebyen og for møte mellom befolkningen i den gamle og den nye byen. Det er en glimrende arena for urbant og nært friluftsliv. Vannspeilets venner er lokale skøyteentusiaster som gjennom vinteren forsøker å holde isen på Vannspeilet så bra som mulig. Vannspeilets venner gir skøyteopplæring, låner ut skøyter og køller og lager arrangement på isen. Isen blir også benyttet til skøyteopplæring for elevene på Gamlebyen skole. Vannspeilets venner har i dag tilgang på et lager i Lokomotivstallen, til oppbevaring av snøskuffer, og til skøyter og hockeykøller som lånes ut til befolkningen. Formelt er det Kulturetaten som er ansvarlig for brøyting av isen på Vannspeilet. Dette ligger utenfor Kulturetatsens kjernedrift og behovet for brøyting ikke vært godt nok ivaretatt. Ansaret for driften av isen bør flyttes til Bymiljøetaten, som har dette som en av sine kjerneoppgaver. Bymiljøetaten har også kompetanse og utstyr og vil kunne drifte isen på en bedre måte. Det må settes av lokaler til måkeredskap (ATV med skjær el. til Bymiljøetaten el Vannspeilets venner), skøytesliper, skøyteutlån, toaletter og garderobe/varmetue.	Alle som ønsker å gå på skøyter på Vannspeilet	20-100 kvm

56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Norges største modelljernbane, et anlegg for å vise utbredelsen av jernbanen i Norge fra 1854 og til i dag	Lokomotivverkstedet er en vesentlig del av norsk jernbanehistorie, og hele området i Middelalderparken har vært dekket av jernbanespor og jernbanehistorie i en seinere epoke enn middelalderen. Vi mangler et sted å vise fram dette på et sted i nærheten av Oslo S, det største jernbaneknutepunktet i landet.	Både de som er interessert i jernbanehistorie og «alle» barn fra 3 til 100 år tiltrekkes av modelljernbaner. Vi mangler en modell som kan vise hele landet, siden det her er mulighet til å dekke et stort areal i en av hallene. Kan inneholde flere interaktive deler hvor de besøkende kan kjøre tog, se lasting/lossing, jernbanestasjoner, havner med jernbane osv. Hvis vi får håndverkerbedrifter inn i lokomotivverkstedet, kan de engasjeres til bygging og vedlikehold av elementer i modellen.	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Permanente atelierer med subsidiert leiepris for billedkunstnere.	Fordi billedkunstnere er de kulturutøverne med dårligst råd, og de tvinges ut av byen grunnet skyhøye leiepriser. Lokalene kan kombineres med galleri, café og fellesverksted. Det er også passende å ha dette her, rett i nærheten av kulturhuset Borgen som ble revet.	Alle.	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Sagene			Aktivitets rom, med muligheter til at folk treffes i kreativ og «kunstnerisk» utfoldelse. Feks har det med keramikk, veving og div håndverk blitt populært igjen.	Fin måte å skape bånd og samhold på. Personlig tenker jeg kunst og kreativitet kan bygge broer mellom mennesker. Felles interesser, uten å nødvendigvis snakke samme språk.	Tenker alle aldre, religiøs tilhørighet, kjønn og «farger».	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Etterstad/Helsfyr/Brynseng		Utstilling av Middelalderfunn og historiske gjenstander fra alle tidligere tidsepoker. Det bør også kunne være servering eller butikker der som kommunen leier ut lokaler for.	Fordi Middelalderfunnene nå ikke vises frem men er lagret og ikke dermed kommer allmennheten til del. Dessuten kan butikker og servering øke besøkstallene til utstillinger der.	Barn, unge og alle aldersgrupper.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Nordstrand			Atelier	Mange kunstnere i Oslo mangler arbeidssted	Kunstnere innenfor ulike sjangere	20-100 kvm
56 - 75	Bydel Østensjø			Samle kunst- og håndverksutøvere for å ikke miste verdifull kompetanse.	Vi er i ferd med å miste kompetanse på områder som egentlig er ganske viktige hvis vi skal tenke gjenbruk og flerbruk fremfor stadig å kjøpe nytt. Hva med keramikerverksted, skomaker, veveri, søm, trearbeider, gjenbruk, omsøm etc.	Enkelpersonforetak eller små håndverksbedrifter som kan gi tjenester til Oslo sin befolkning.	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Sagene			Bygningen bør kunne dekke flere funksjoner, med sitt stor areal og volum. Plasseringen gjør at den har et særlig potensial for å bli en pilot som "sosiodukt" - et sted hvor utvidet sosial og kulturell samhandling, informasjonsutveksling og multikulturell ideutvikling kan bevege seg fra et miljø til et annet, slik kjøretøy beveger seg på en viadukt og vann på en akvadukt. Skulle det oppstå ideer om nye produkter, arbeidsplasser, funksjoner eller lignende så kunne det her finnes (midlertidig) areal for det også. Plasseringen er unik, ikke bare mellom Gamlebyen og Bjørvika/Sørenga men vil også ligge som et felles møtepunkt som vil betjene alle som bor og virker på Grønlia i fremtiden. At bygningen er et kulturminne i seg selv, - som verksted- må vi ikke glemme, og plasseringen mellom middelalderens ruiner gir store perspektiver i tid og rom. Av konkrete eksempler på funksjoner kan det nevnes: verksteder og studioer for kreativ produksjon, kunst, design, gjenbruk, ombruk, ungdomsklubb, redesign og redesign, bevertning og matrelatert virksomhet, kompetansemiljøer for tidsaktuelle fag, og så videre. Lykke til med spennende prosjekt! Vh Stein Kolstø	Det kan bidra til en bedre fremtid	Ingen begrensning	Vet ikke

56 - 75	Bydel Stovner			Stedet kunne vært fin idrettsarena for barn og unge som vokser opp i nærmiljøet. Det er ikke mange anlegg i nabolaget.	Å drive med idrett er folkehelse samt vil dette redusere forskjellen i samfunnet. De som bor i sentrum trenger også arenaer utenom den organiserte idretten. Her kan man drive mange spennende alternativer.	Barn og unge + ungdom+ Damer + og ellers befolkningen i bydelen lokalt.	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Middelaldermuseum - Bane Nor må trå til og fortelle historien om hva de gjorde med middelalderbyen Oslo. Still ut gjenstander, lag scene for teater, musikk og film knyttet til middelalderen, parkkafé.	Oslofolk må lære om middelalderbyen, se noe av alt det som er funnet i området. Vi ble snytt for kulturhistorisk museum, men middelalderutstilling må bygges opp her - ikke på fjerntliggende Bygdøy.	Oslofolk, tilreisende, lokale - parken i seg sjøl blir ikke så spennende ser det ut til, bygget må bidra til å gjøre den mer interessant.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Grønland		Kino	Det mangler området - gjerne nisjefilmer.	Alle	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Alna			Små og store arrangementer utført av enkeltpersoner eller grupper som ellers ikke slipper til i byens etablerte konsertscener eller kulturinstitusjoner. Det kan være alt fra temautstillinger, foredrag, stand-up til intimkonserter.	Se til transformasjonen til Union Scene i Drammen, hvor gammelt industribygg er blitt til en flott kulturscene.	Det "ikke-kommersielle" kulturlivet, som får en møteplass og arena til en rimelig penge, og muligheten til å spe på økonomien sin til glede for seg og sitt publikum.	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Lokomotivverkstedet bli et sted for: 1. Museum for lokomotiver og Jernbanens historie. 2. Miniatyrmodell av middelalderbyen. 3. Aterlierfellesskap for kunstnere. 4. Kafe/restaurant. 5. Turistinformasjon med film om middelalderbyen. 6. Håndverkere som sykkelverksted, glassblåser, smed, skomaker, fiskeri, bødker/trebåt, minibryggeri (mjød), osv. 7. Torghandel/marked.	Levende aktivt historisk spennende miljø slik kulturen fra gamlebyen/østkantens Oslo som park og handel og levesett. Alla Norsk folkemuseum.	Alle i verden. 😊 Vi har ikke slikt fra før.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Opphev bevaringsvedtak og riv for å rekonstruere ruiner etter Håkonshall ig Kongsgård	NSB og kommunen må stå til ansvar for vandalismen	Alle	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Ungdomsklubb med både et fysisk (cageball feks) og kulturelt tilbud (musikk, kunst, litteratur).	Ungdom trenger et sted å være, så de ikke henger på kjøpesenter eller sitter hjemme og spiller.	Ungdom fra Oslo øst	Vet ikke
56 - 75	Bydel St.Hanshaugen			Fri-teater, nyetablerte kunstnere som trenger startkapital og derved kunne å få bruke lokalet til sin forestilling, f.eks. Gratis eller svært lav leie i 3 dager, for å komme i gang og gjøre seg kjent. Kulturverksted tilrettelagt for dans og musikk. Bør også være et sted kommunal virksomhet kan benytte til personalfest o.l. Et sted for kor/korøvelser leid for kostpris. Et sted for musikkorps som ikke har egne øvelseslokaler. Et sted for sangforestillinger... Et sted for klubb-virksomhet. Sted for show! Et sted for sermonier av alle slag. Et allbruksområde som ikke ekskluderer folk med dårlig råd.	Rommet har murvegger og god akustikk, ligger usjenert til og har uteplass tilgjengelig. Stedet er ennå ikke forfinet til bruk kun for de med masse penger.	Kreative sjeler fra allmennheten, som vil by andre mennesker på en hyggelig opplevelse uten at det koster alt for mye ...	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Nordstrand			Det bør bli et Kulturverksted, et allsidig flerbrukshus som inneholder: Kafé, kunst, kultur, konserter, dansestudio, teater, mulighet for utleie. Målgruppen alle, men med spesielle arrangement og tilbud for barn og unge	Huset i seg selv er nærmest et kulturverksted, det samme er området. Oslo trenger flere kulturverksteder i de ulike bydelene og spesielt sentrumsnære. Satsing på barn og unge er forebyggende og fremtidsretta. Kan det også være tilbud til alle innimellom, dekkes mange ulike behov for ulike arenaer.	Alle, men først og fremst barn og unge	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Det gamle lokvst. i Middelalderparken, bør bli et museum over Gamlebyen/gamle Oslo fra middelalder til nå.Gjerne mye fra vår nære historie også, fra 2'verdenskrig og fram til idag. Det er sååå utrolig mye historie i Gamlebyen! Ikke bare ruiner og sånt, men historie om skoleliv, oppvekstvilkår, og folk som har levd der og preget stedet. Vi vet så mye om middelalderen, men er opptatt av å ta vare på den «nære historien» før den går glemt! Og dette er en historie som folk kan sette seg inn i og kjenne seg litt igjen i. Det er viktig for nye generasjoner ♥	For å forstå og binde sammen fortid og nåtid. Og for å verne om den bydelen som folk har vært glade i og kjempet for, på tross av byplanleggenes elleville planer!	Alle i Oslo!	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Et kulturhus med kafe hadde vært hyggelig, men også viktig at det settes av plass og ressurser til å lære barn om fugle- og insektlivet i parken. Jeg regner med at KUL vil fortsette det gode arbeidet med å ta vare på flora og fauna rundt vannspeilet selv om det blir mye fokus på Middelalderutgravingene, og det kan man bruke til veldig viktig opplæring av by-barn som ellers kanskje ikke får så mye erfaring med natur. Jeg bruker selv mye tid på å observere og fotografere insekter og fugler i parken, og det er overraskende mange arter som er innom dette ganske begrensede området i løpet av et år. Absolutt verdt å videreformidle, også til voksne.	Undervisning om natur er viktig for bevaring av den og dessuten for livsglede hos alle mennesker. Men bør legge mer vekt på hva som er betydningsfullt for natur og mennesker, også i byen.	Alle som er innom parken, men spesielt barn, og særlig de som ikke får mulighet til å være mye ute i naturen.	20-100 kvm

56 - 75	Bydel Nordre Aker			Jeg ønsker meg et middelaldermuseum i Oslo, og det bør ligge her, med alle de fantastiske funnene som er gjort i området og den tidlige historien knyttet til stedet.	La oss få se hvordan Oslo var i middelalderen og lære om det! Kan bli like spennende og viktig som vikingskipene, og så viktig at vi har en tilsvarende institusjon, på Østkanten.	Alle Osloborgere, turister og tilreisende i alle aldersgrupper. Så viktig å kjenne til historien, ikke minst nå som byen endrer seg og kontakten med vannet forsvinner bak høyhusene.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Reparasjonsverksted (Repair Café) for klær, elektronikk, sykler, osv. Verkstedet kan ha fagpersoner og/eller frivillige reparatører. Mange pensionister har gode reparasjonsevner, se for eksempel til Repair Cafés i Nederland som har mange eldre frivilliger = https://www.repaircafe.org/en/	Reparasjon er fortsatt veldig dyrt (25% moms) og mange kaster ting i stedet for å reparere. Reparasjonsverkstedet bidrar til Oslos sirkulær økonomi og bærekraftsmål som bærekraftig forbruk.	Alle i Oslo	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturgubber med levende musikk	Skaper fellesskap	Vi over 50	20-100 kvm
56 - 75	Bydel Nordstrand			Kunst og håndverk. Utstillingslokale og atelier for amatører i alle aldre og uttryksformer for kreative i Oslo kommune. Med kafe for besøkene. (ala noe likt de har ved flytårnet på Fornebu)	Det vil gi en ny dimensjon til Oslo - og skape mange besøkende til parken. lokaliteten er ideell for et slikt prosjekt, og det er da ikke behov for å gjøre store endringer inne. Det er fint med et litt rått utseende, og kunst i alle former vil kunne stilles ut.	Hobbykunstnere har ingen mulighet til å leie seg inn uten en viss utdanning eller historikk med utstillinger bak seg. Her kan man leie seg inn i små atelier(lettvegger) og ha et utstillingslokale til disposisjon for å leie. Noen små lokaler til atelier 20 kvm. og et større for utstillingslokale 100 - 300 kvm. Kafedrift må jo ha noe eget. Usikker på størrelse.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Vestre Aker			Senter for håndverkstjenester. Et sted der håndverk, norsk og internasjonale løftes frem, er dtd for lærlinger, et sted for råd og for reparasjon, et kjøpesenter for håndverk. Et sted der surdeigsbakeriet møter smeden, fiolinmaleren, sveiseren, burkaskredderen og slakteren Et sted for kurs og utstilling Knut Halvor Hansen (jeg tar gjerne jobben som prosjektleder😊)	Akademia har blitt prioritert for lenge Mester fremfor master Reparasjon er sirkulært Håndverk dør ut Nye landsmenn har mye å vise frem og lære bort	Alle håndverksfag og hele byens befolkning samt turister	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Vise aktiviteten som var da Lokstallen var lokstall. Et museum so også kan ha naturvitenskapelige leker/aktiviteter for barn og ungdom. Utekino om sommeren, men ikke masse høy musikk (det finnes det mye av i området fra før). Og kanskje en flik av middelalderhistorie med emne båt og annen ferdsel?	Ta vare på kunnskap om stedet. Det trenger vi!	Alle som er interessert i å vite litt mer.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Ullern			Et stort sal for visning av samtidskunst / kunsthåndverk a la Tate Modern i London	Bygningen eine seg til dette pga karakteren, og vil gi en helt andre muligheten en Nasjonalmuseets 3. etasje , med en tematisk tilkobling til sitt omgivelsen.	Alle kulturinteressert og turistene	300-500 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturverksted - Allsidig flerbrukshus - Kafé, bar, kunst, kultur, konserter, utleie. Gjerne uteservering på vår/sommer.	Stort og flott lokale å møtes i, sosial møteplass, sentral og fin plassering, flotte omgivelser.	Alle - barn, ungdom, voksne, eldre	Vet ikke
56 - 75	Bydel St.Hanshaugen			Kontorfellesskap for oppstartsselskaper/prosjekter innen både kultur og kommersielle kategorier.	Fordi fokus på kreativitet, entreprenørskap og nyskaping innen kultur og næringsliv, bør stimuleres og motiveres.	16 - 40 år, uavhengig av kjønn, religion, legning, mv	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Kulturbygg med kafeer og restauranter. Her tenker jeg at unge kunstnere kan benytte deler av bygget til utstillinger og atelier.	Få inn aktivitet i bygget som bidrar til at området blir attraktivt for mange av bydelens befolkning. Aktivitet	Store deler av bydelen må føle at dette er et område som vi ønsker å benytte. Tenk særlig mot barn og unge.	Vet ikke

56 - 75	Bydel Nordre Aker			Lag en Hub for tradisjonelle håndverk, seilmaker, skomaker, skredder, smed, møbelsnekkere, møbeltapetserer, rammemakeri, Pottemakeri, Glasskunstnere, etc Men for guds skyld ikke sett leien så høyt at ingen kan være der. ☺ De store lokalene med mye lys burde også kunne brukes som atlierer for både store og små kunstnere. Oslo kulturskole burde kunne bruke noe av det- f eks til konserter utenfor skolens lokaler. Serveringssteder må det også være. Unngå for all del alt som smaker av kjede-ditt eller datt.	Fordi vi ikke har noe liknende i Oslo, eller noen annen by jeg vet om, og fordi det vil gi liv både på dagtid og kveldstid.	Alle byens beboere og turister!	Vet ikke
56 - 75	Bydel Sagene			Næringsaktiviteten - start up	Byutvikling nødvendig	Innbyggerel	Vet ikke
56 - 75	Bydel Frogner			Hva med et ambulerende kunstnerverksted, hvor det også inngår kurs for barn og unge. Kan være maleri, skulptur, skuespill. Kunstnergrupper kan få være her med subsidiert leie i perioder på la oss si 1-3 år. De kommersielle interessene i Oslo har overstyrt de fleste prosesser, deler av byen er mer for turister enn for fastboende. Kunst og kultur er mer enn fine bygg.....	Se over. Deler av byen er mer for turister enn for fastboende, kommersielle interesser har overstyrt byutviklingen i stor grad. Kunst og kultur er mer enn flotte bygg.	Norske billedkunstnere, skulptører osv, kunstnerorganisasjone ne kan tildele opphold her som stipend. Ett av kravene bør være at det organiseres kurs og virksomhet for barn og unge.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Alna			Synes dette kunne blitt et lokomotiv/ tog museum, sammen med en mathall !	Det er mye som kan vernes, og ettersom det er et lok verksted, hadde vært spennende med gamle lok, togsett osv, museum	Alle	
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Konsert lokale med mulighet for utleie for øvingslokale for band. Ungdoms hus med diverse fritid ting for ungdom som ikke er interesser i sport men trenger noen annet å drive med. Spise sted for alle som er glad i Oslo by.	For vi trenger et sted for alternative fritidssysler	Alle	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Nordstrand			Et sted som alle Oslos innbyggere kan benytte seg av. Rimelig kafé, galleri, brukskunst, gjenbruksbutikk....	Dette er et flott rekreasjonsområde som alle burde ha mulighet til å benytte seg av. Uavhengig økonomi.	Alle aldre	
56 - 75	Bydel Frogner			Utstillingsvirksomhet for amatørkunstnere.	Amatørkunstnere kommer ikke inn på de etablerte galleriene / utstillingslokalene, leien er også kostbar.	Det kan være kunstuderter, men i første rekke for amatørkunst. Alle grupper, maleri, tegning, keramikk, metall +++. Fortrinnsvis fra unge voksne, ellers ingen aldersgrense oppad.	20-100 kvm
56 - 75	Bydel Østensjø			Mange nisjeforretninger i Oslo blir nedlagt. Hva med å samle disse her? Spesielle håndverksbedrifter, brukskunst etc.? Og en skøytehall med musikk?	For å skape kreative aktiviteter.	Folk i alle aldre som vil bli inspirert på en positiv måte.	1000 kvm <
56 - 75	jobber i byen, og mine barn bor i byen			Her kunne det opprettes boder der håndverkere kan 1) reparere - gi nytt liv til ting 2) lære bort håndverket sitt til ungdommer - i tillegg 3) kafe drevet av elever ved serviceutdanninger på vgs nivå - basert på mat som snart går ut på dato 4) ungdommer hjelper eldre med datadingser 5) leksehjelp 6) dans med eldre - eldre lærer ungdommer dans - og omvendt. Overordna drift drevet av studentar på t.d. OsloMets facility management utdanning (evt. BI og lignende). Involvere utdanningsstedene i dette!	Det vil bidra til å bygge ned "aldersghettoer", gjenbruk er opplagt en bra ting, dans er viktig for både det sosiale og for helse.	dette vil kunne treffe flere aldersgrupper. Mange ungdommer mangler gode eldre voksne i sitt liv, og jammen trenger eldre å være sammen med yngre mennesker også.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Østensjø			Tenk aldersblanding; Barn, unge, gamle. Kunst, møteplasser, musikk,	Fordi vi alle har noe å lære av hverandre. Gamle med sin kunnskap. Unge med sin nysgjerrighet og energi.	Byens befolkning	Vet ikke

56 - 75	Bydel Grorud			Øvingslokaler og lager for musikkorps. Inkludert en stor varebil for transport av store instrumenter og annet utstyr.	Jeg er medlem i Kampen Janitsjarorkester. Vi øver i et trangt lokale på en skole. Lagerlokaler er altfor små. Vi har også en bil for å transportere store musikkinstrumenter til spilleoppdrag over hele Oslo (og andre steder)	Hele Norges befolkning	300-500 kvm
56 - 75	Bydel Nordstrand			Åpne kunstneratelier med arbeidsplass for kunstnere med mulighet for barn og unge til å ha kreative verksted sammen med kunstnere, det være seg billedkunst, keramikk, dans, teater e l. Et sted som forteller om gamle Oslo, som kongsete, bispesete, slaget mellom birkebeinerne og baglerne, greven av Sarpsborg som stjal Norges statskasse - i Gamlebyen	Viktig å få et kreativt sted for barn og unge der de kan lære av, få inspirasjon fra, være sammen med voksne. Viktig å sette søkelys på alle de spennende historiene fra området, ikke bare som et museum, men som en morsom historiefortelling. En bydel å være stolt av	Mest barn og unge, kunstnere - og alle oss andre som vil ha et hyggelig sted å komme til for å oppleve kunst og folkeliv	Vet ikke
56 - 75	Bydel Nordstrand			Et lokale egnet for sang og musikk. Lage fleksibel innredning hvor kor kan øve. Åpne opp til en konsertsal med stor scene som kan romme et stort kor og orkester.	Det er veldig mangel på gode lokaler med riktig størrelse å synge i.	Alle som synger aktivt. Alle som går på konserter. Det er ulike målgrupper for hver sjanger.	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen	Middelaldermuseum		Bygningene ligger midt i middelalderoslo	Alle	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Lokomotivverkstedet bør ha en blanding av aktiviteter for både unge og seniorer. Det bør ha flerbruksmuligheter. Eks. Verksteder, kursvirksomhet, treningssal, gallerier og konserter og andre kulturaktiviteter. Lokalet kan bør ha forskjellige tilbud formiddag og kveld, men viktig at tilbudene rettes til flere aldersgrupper og ha fokus på inkludering.	Svært få tilbud til unge og eldre i nærområdet. Verkstedet har en perfekt beliggenhet mht til å tilby aktiviteter som kan være med å minske skillet mellom Gamle Oslo og den nye bydelen Bispevika.	Alle aldersgrupper, beboere i Gamle Oslo	Vet ikke
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Bygget bør brukes til å formidle historien om Oslo fra Middelalderen, og gjennom årene. Det er så mye kultur og informasjon at neste generasjon bør oppleve Oslo's egen historie, og kunne vises det som er utgravd, bilder osv.	Som nabo til parken, ser jeg at området forfalles. Det er veldig trist å se, og selve bygningen kan huse mye historisk informasjon, men rullerende utstillinger.	Alle - skoler, turister, naboer, og folk som tror at Gamle Oslo er ikke bra nok for å besøke. Parken startet bra, men virker som den er glemt av Oslo kommune. Jeg kjenner folk som mener at det er farlig på Gamle Oslo bydelen, og her IKKE fått interesse for noe så viktig som Oslo historie. Bjørvika er nå ganske "crowded", men å strekke folkemengden videre øst vil være en pluss for turisme.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Nordstrand			Et middelaldermuseum burde være en selvfølge i en by som Oslo. Barn og unge trenger dette i en historieløs Oslotid, der det nye får stadig betydning.	Skjønner du litt av fortidens historie, får du større tilknytning til byen der du bor.	Alle innbyggere i Oslo	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Ensjø/Valle		Salg av norsk brukskunst, håndverk og husflid.	Alle gode krefter, inkludert politikere og offentlig administrasjon burde hjelpe hovedstaden til å en sentral og synlig markeds plass for norsk kunsthåndverk, brukskunst og husflid. Det lages utrolig mye fantastisk, flotte kvalitetsprodukter som savner en markeds plass! Ved det sjarmerende utendørsmarkedet i Covent Garden i London står myndighetene for alt det praktiske rundt bygging, vedlikehold og utleie av boder. En kunsthåndwerker eller en hobbykunstner kan leie seg plass en uke i ny og ne, eller en fast dag i uka. Slik får de mulighet til å selv stå og selge sine varer, uten å måtte gå på akkord med tiden de trenger til å LAGE disse produktene. Sånn skulle vi hatt det i Oslo! Oslo Husflidslag har 1200 medlemmer fordelt på 11 lokallag rundt omkring! Her holdes mye av den immaterielle kulturarven levende, og det produseres mangt og meget som kunne fortjene en utsalgs-plass!	La Oslo vise alle sine innbyggere og tilreisende hvor mye fantastisk morsomt, vakkert og spennende som lages, på et sted og i noen former som er både hovedstaden og kunstnerne verdig!	Vet ikke

56 - 75	Bydel Grünerløkka			Fikse og resirkulere- senter. Naturlig møteplass for byens beboere. Gratis lavterskeltilbud for beboere hvor man kan sy og reparere, alt fra klær til møbler, sykler oa med veiledning fra kyndige folk, gjerne frivillige.	Byen trenger flere tilbud som ikke koster penger, og som er nyttige og ikke minst sosiale og naturlige møteplasser for både barn, unge og eldre. Slik mange bibliotek fungerer i dag. Lære nye "skills", opplevelse av å være nyttig for andre - fellesskap på tvers av generasjoner og kulturer.	Alle, hverdagsmennesker	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Valfartspunkt for turister som vil oppleve ulike tidsepoker i middelalderen via Tidvis utvikling sine digitale filmer om hvordan folk levde i byen. Kombinert med tidsriktig musikk/sang og servering og håndverksaktiviteter, slik at det oppleves som man er i det opprinnelige miljøet fra tidene man velger å vise ulike steder/dager. Det bør foregå mye innenfor samme arealer/store rom.	Skape omtale i Europa om denne måten å oppleve ulike tidsaldre på finner du bare i Oslo for å tiltrekke turister med en interesse for historie de er villige til å betale for å få oppleve.	Osloborgere og turister som søker kunnskapsbaserte opplevelser.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Søndre Nordstrand			Kultur som teater lokal kino etc	For befolkningen	Vanlige folk	300-500 kvm
56 - 75	Bydel Søndre Nordstrand			Folkelige aktiviteter	Mangler dette i Oslo	Folk generelt	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Grünerløkka			Litteratur, musikk og kunstutstillinger Historiske byutviklingsutstillinger	Trenger mer av dette i bygg som er historiske	Byens borgere og besøkende	Vet ikke
56 - 75	Bydel Søndre Nordstrand			La det bli et kommunalt drevet lokale, der velforeninger, borettslag og sameier i byen kan leie for en billig penge til juletreffester, jubileumsfester ol. og ideelle klubber og organisasjoner har ha messer og markeder. Del det gjerne opp opp i flere mindre lokaler, så flere kan bruke det samtidig. Det trengs i en by der de fleste bydelshus og samfunnshus er borte, og selv Ekebergsletta er i ferd med å bli kommersialisert.	Det kommer fram i punkt 4. Vi trenger flere lokaler og arealer som prioriterer vanlige mennesker her i byen.	Punkt 4 igjen. Vanlige innbyggere/skattebetalere i byen/kommunen.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Ullern			En rehabilitering senter for de eldre med innføres basseng og masse aktiviteter	Vi må passe på de eldre som sliter med ensomhet og bo i så triste sted.	60 over	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Vålerenga		Middelaldermuseum	Oslo sitter på unike gjenstander fra middelalderen som har ligget lagret i 150 år.	Oslos befolkning.	
56 - 75	Bydel Søndre Nordstrand			Hva med et fotomuseum der?	Der det passer best	Alle som er brukere	Vet ikke
56 - 75	Asker flytter innover og er fra Oslo			Rom for kunstnere ref. Oslos tradisjon med å ta ansvar for byen kunstnere. Og: Gi rom for informasjon om Sigrid Undset og hennes kunsts tilknytning til Middelalderbyen og kunnskap om middelalder-rett.	Kunstnerne: Dette har betydning for byens « sjel» og ivaretakelsen av fri kunst som kontrast/tilskudd til den moderne bydelen i Bjørvika mm. Undset: Er med på å vise Middelalderens betydning for norsk liv/åndsliv.	Kunstnerne: Med på å vise at Oslo er en by for alle - med rom for det kreative. Undset: Med på å forsterke informasjon om og forståelse for norsk kulturliv og sammenhengen i norsk historie og kultur-utvikling.	100-300 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Aktiviteter og rom for ungdom og eldre. Vi har vel nok spisesteder, men ungdomsrevet kafé, eller arbeidstreningskafe er sikkert ok. IKKE noe kommersielt.	Fordi det er viktig å gi plass for de som faktisk bor i bydelen. Skape møteplasser, arena for flere generasjoner.	Ungdom, pensjonister, alle som ikke har all verdens råd økonomisk. Drive etter kostpris ikke stor profitt.	Vet ikke
56 - 75	Bydel Nordstrand			Dette er en del av Middelalderbyen og bør brukes til formidling av middelalderhistorie mm.	Det bør være selvsagt: området ligger midt i Middelalderbyen	Hele Oslos befolkning og tiruster	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Grorud			Musikk og kultur for alle aldersgrupper	Vi trenger en kulturarena i Oslo som kan tilby arrangementer i regi av både profesjonelle og amatører, innenfor dans, teater og musikk.	Alle fra 0 til 100 år	Vet ikke
56 - 75	Bydel Nordre Aker			Et kult aktivitetssenter for barn og ungdom med mulighet for fysisk aktivitet, lek og spill. Verksteder for kunst/søm/keramikk for barn og ungdom. Serveringssteder med rimelig «street- food» åla Vippa. Innendørs « boule-baner» for seniortreff hele året. Muligheter for « gartner- virksomhet» om våren- for barn og ungdom og eldre.	Det er behov for aktiviteter for barn og ungdom, særlig i nærområdet, som ikke koster så mye. Det er behov for steder foreldre kan ta med barna sine på aktiviteter i helgene uten at lommeboken blir tømt. De er behov for hyggelige aktiviteter for eldre som ikke bare vil drikke kaffe. Disse behovene kan ivaretas i de aktuelle lokalene uten at de ser helt strøkne ut innvendig. Jeg besøkte et nedlagt slakteri i Madrid for noen år siden. Det var gjort om til atelierer for kunstnere, spisesteder mm. Veldig flott.	Barn, unge (med eller uten foreldre), eldre.	1000 kvm <
56 - 75	Bor i annen kommune			Trikkestall og verksted for kjøring med veterantrikk i Oslo.	Oslo bør ha en velegnet og tilrettelagt kjøring med veterantrikk, og stedet er godt lokalisert for å koble linjenettet til Dronning Eufemiasgate/Gamlebyen.	Oslos befolkning/besøkende/turister.	500-1000 kvm

56 - 75	Bydel Nordre Aker			Billedkunstnere , skulptører og musikere.	Der er for mange private profesjonelle utleiere i Oslo som leier ut dyre og små atelierer til billedkunstnere og skulptører .	Målgruppen er å skape et aktivt kunstnerisk miljø både for læring,/ kurser, utstillinger og altiviteter rettet mot barn/ ungdom og befolkningen i Oslo og omegn. Litt som modellen til nabokommunen Bærum med din kultursatsing på Flytårnet , Fornebu. Og med noe subsidierte atelierer.	500-1000 kvm
56 - 75	Bærum			Tilby store og små arbeidsrom for profesjonelle dansekunstnere der utforskning av bevegelsesmateriale kan foregå, metoder kan utprøves, samarbeid kan utvikles, lys, lyd, stemme, regi, scenografi, digitale verktøy - alt skal kunne tas i bruk. Tilby arbeidsrom der forestillinger og koreografi produseres og skapes. Tilby uformelle arealer for visning av koreografi og dansekunst Være et senter for kompetanseheving og profesjonalisering. Profesjonell og varierende trening. Være en møteplass for kunstnere for kunstnere for samarbeid, kompetanseoverføring- og utvikling, erfaringsdeling og nettverksbygging. Samlokalisere Norske Dansekunstnere (NoDa), Profesjonell Dansetrening (PRODA) og/eller flere organisasjoner under samme tak. Være et attraktivt arbeidssted for internasjonale dansekunstnere. Legge tilrette for nasjonale og internasjonale møter og samarbeid. Være i bruk 24/7 og 356 dager. Kan også være et hus der barn-, unge og unge voksne deltar i og opplever dansekunst. I prosjekter, på workshops, daglig og periodisk. Tilgjengelig lydstudio for produksjon og utvikling av lyd- og musikk. Øvrige produksjonsrom for kostymer, scenografi m.m. dersom det er plass.	Arbeidssituasjonen for dansekunstnere i Oslo er uforutsigbar, midlertidig, gir liten trygghet og dårlige arbeidsvilkår. Infrastrukturen er svak og tildels fraværende. Differansen fra student på flotte studiesteder til profesjonell virksomhet og ambulerende arbeidsdager er svært stor. Slik har det vært altfor lenge. Dette har vært påpekt av feltet selv og dette har vært nevnt som satsningsområder i strategier og dokumenter i lang tid. Lite har skjedd og det er på tide at det offentlige viser handling og konkrete forslag for å bedre situasjonen. Tiltak som kan imøtekomme dagens og fremtidens behov.	Profesjonelle dansekunstnere & scenekunstnere. Nasjonalt og internasjonalt. Lokalmiljøet, barn, unge og voksne kan gjerne være en del av målgruppen.	1000 kvm <
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kværnerbyen		Samlingssted for seniorer i alle aldre. Sosialt men også sentral for småjobber og hjelp for bedre hverdagen - kafé / kultur / trening osv..	Stadig flere eldre, mange enslige og trenger et lavterskeltilbud på forskjellig nivå « hjelp til selvhjelp» for kommunen	Seniorer i alle aldersgrupper	100-300 kvm
56 - 75	Nesodden			Et lokale til bevegelse, dans. Det er utrolig vanskelig å finne lokaler til dette i Oslo nå. Et godt gulv hvor vi unngår for store belastninger. Biodanza underviser jeg i.	Som sagt er det mangelvare av lokaler med litt størrelse hvor biodanza, som jeg underviser i, kan utføres.	Jeg / vi har en stor målgruppe, forskjellige alder på fasilitator er gir også variasjon. Vi ønsker å bevege Norge Kvinner og menn i alle aldre. Kjønnsnøytale Godt voksne/eldre. For psykisk helse	100-300 kvm
56 - 75	Forening			Vise sammenhengen i den tusenårige historien for området. Vekt på: middelalderhistorien håndverkstradisjoner bygningens opprinnelige funksjon som lokverksted og dermed kollktivtrafikkhistorien	Bydelens historiske betydning er ikke godt nok kommunisert. Viktig å vise verdien av området for byens og landets historie. Heve interessen for og omdømmet til denne delen av byen. Viktig å trekke fram byens håndverkstradisjoner og derigjennom være et sted for særlig yngre å gjøres kjent med håndverk- og industrihistorie	Byens borgere	500-1000 kvm
56 - 75	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Behovet for å bidra til et paradigmeskifte for en mer bærekraftig fremtid gjennom fred, forsoning, transkulturell samarbeid innovasjon og kunnskapsutvikling i verdensklasse i møte mellom ulike kunnskapstradisjoner Øst-Vest, designet for tiden vi lever i. Satsingsområder for et slikt forskningsbasert innovasjons- og kunnskapscenter vil være i) teknologiutvikling; ii) helse og medisin; iii) bærekraftig forretningsutvikling og finans; iv) kulturarv, kunst og arkitektur; v) et exploratorium/planetarium og paradigmesenter (kanskje et nybygg) – et minglested på tvers av generasjoner.	Fred, forsoning og globalt samarbeid. Middelalderparken i Oslo med det gamle lokomotivverkstedet, kongsgård- og Mariakirkeruinene er en kulturarv av nasjonal størrelse og betydning og kan fungere som en bærende arena for slikt arbeid. Leida (femininum av leiðr) er norrønt for å lede & vise vei. Leiðar var vikingenes navn for Nordstjernen. Tanken er å la dette inspirere til et transkulturelt innovasjonshus — i verdensklasse — inkludert et høyteknologisk exploratorium som del av en vakker, nyskapende arkitektur og design, som interaktivt visualiserer ulike sivilisasjoners forståelse av kosmos, stjernehimmelen og universet; og bygge forståelse og empati for ulike kulturers verdensbilde og deres forståelse av virkeligheten (i.e., paradigme) som grunnlag for innovasjon, vekst og samarbeid. Som et nyskapende, fantastisk landemerke som setter Norge og Oslo by på kartet. Med andre ord – kunnskapsutvikling i møte mellom ulike kulturer, som viser vei inn i fremtiden.	På tvers av generasjoner -- barn, unge, næringsliv, voksne og eldre; fastboende og besøkende	Vet ikke
75 <	Bydel Gamle Oslo	Bispevika		Befolkningen blir eldre. Det er behov for en møteplass, spesielt mange eldre menn er ensomme. Det er derfor behov for en møteplass, kanskje et verksted.	Høyt	Eldre, spesielt menn	20-100 kvm

75 <	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kvæernerbyen		Verkstedhallene kan brukes til støyende festivaler (popmusikk o.l.) slik at nabolaget skånes for slik støy.	Det finnes ellers nok av ledige lokaler som kan brukes til kulturelle formål-	Befolkningen generelt, nabolaget spesielt.	Vet ikke
75 <	Bydel Grünerløkka			Middelaldermuseum.	Området ligger midt i middelalderruinene så dette er en flott mulighet til å få en skikkelig og god oppjustering av området som helhet.	Alle,	Vet ikke
75 <	Bydel Grünerløkka			Aktiviteter for barn og ungdom, f.eks. hoppeareal, bordtennisareal, gamingareal, åpent verksted for kunstnere (maling, keramikk, gips) og areal for kafeteria.	I Oslo er det behov for bygg med allsidige aktiviteter for barnefamilier og ungdomsgjenger.	Barnefamilier og ungdomsgjenger.	1000 kvm <
75 <	Bydel Nordstrand			Det bør gjøres synlig at bygningen ble bygget som jernbaneverksted, ikke nødvendigvis i form av museum. Hva med gamle restaurantvogner for servering ved eventer?	Fortelle om bygningens historie knyttet til utvikling av jernbane i Norge	Alle besøkende, lokale og turister	100-300 kvm
75 <	Bydel Gamle Oslo	Gamlebyen/Enerhaugen/Kvæernerbyen		Sykkelverksted	Det blir stadig flere syklistere. Viktig at syklene repareres og ikke skrotes for tidlig. Sykling er helsefremmende og også viktig for miljøet at folk prioriterer å sykle framfor å bruke bil.	Viktig at det er fagfolk som kan bistå ved reparasjoner. Men bør også være mulighet for eierne av sykkelene å disponere nødvendig redskap for å reparere syklene sine. Målgruppen er allesyklistere.	20-100 kvm
75 <	Bydel Vestre Aker			Vi trenger ikke flere arenaer eller scener for utførende kunst i Oslo, og innholdet bør ikke konsentrere seg om hva som trengs i det lokale området. Mitt forslag er; Det lages en storslagen visuell og informativ permant utstilling om Oslos historie. Et innslag av den typen kan man se i Humboldt forum i Berlin. Tenk om barn, unge og voksne og turister kunne få seg servert et museum om Oslos historie.presentert med de virkemidler vi har tilgjengelig i dag Altfor mange har lite eller ingen kunnskap om byens historie. Ingen norske byer harr noe sånt. Jeg er overbevist om at et slikt opplegg ville være attraktivt for alle.	Forsi det er svært viktig å skape interesse å kunnskap om Oslos historie	Alle osloborgere i alle aldre og tilreisende fra Norge og utlandet	Vet ikke
75 <	Bydel Grünerløkka			Det må bli middelaldermuseum. Dette historiske området passer supert med sin beliggenhet midt i smørøyet. Nå må Oslo få sett å oppgradere middelalderområdet.	Oslo trenger et middelaldermuseum for å ta vare på/vise frem middelalderhistorien. Topp beliggenhet for et slikt museum. Nå må da Oslo få sett å oppgradere dette historiske området.	Alle :-) Oslos befolkning og tilreisende.	Vet ikke
75 <	Bydel Nordstrand			Oslos historie fra dag en! Et Middelalder museum for Oslo	I det Oslos historie fra dag en er glemt og glemt! Oslo trenger sårt et opplysningen sted for Oslo! Og det kan gjøres spennene.	Hele Norges befolkning i alle aldre!	Vet ikke
75 <	Bydel Frogner			1. Formidling av funn fra utgravningene av middelalderens Oslo, og Oslos middelalderhistorie 2. Formidling av jernbanehistorien, særlig knyttet til de tidligste utgravningene /jfr utstillingen i Oslo Ladegård for noen år siden i regi av Jernbanemuseet) 3. Konferanselokaler 4. Toaletter og andre fasiliteter 5. Kafe 6. Lokaler for lokale foreninger	Oslo må både ta vare på sin historie og formidle den - til egne borgere og andre.	Oslos befolkning. Norges befolkning. Turister og besøkende.	Vet ikke
			Kulturetaten	Mange. Frivillig og proff, bydel	Pga størrelse og beliggenhet, historie	Alle	1000 kvm <
			TEST	TEST	TEST	TEST	20-100 kvm
			Oslobygg	Vurdere deltagelse/ pilot i ARV	Sosial og økologisk bærekraft finansiering	Stor grad av brukerinvolvering	Vet ikke

			Klatreverket AS	Buldresenter	Det finnes ikke bra buldresenterer i denne bydelen (og få i Oslo overhode). For buldring kreves god takhøyde og det er lite slike lokaler sentralt i Oslo og særlig på Østkanten. Dessuten er det fine uteområder der man kunne hatt utendørs buldring på installasjoner laget for dette formål (evt fraktet ekte kampestein hit, det er faktisk mulig ifølge T.O Bull å frakte steiner på over 50 tonn!).	ungdom og unge voksne 20-50 år	500-1000 kvm
			Kunstner	Kunst atelier	Det finnes ikke nok atelierer i Oslo med stabile leiekontrakter for kunstnere, spesielt med utstyr.	Kunstner - Grafikk	20-100 kvm
			Stiftelsen Bjørka - Verks	Norge trenger et nasjonalt senter for fotografi. Majoriteten av landets fotokunstnere bor i Oslo. Fotokunstnerne trenger et sted til visning av fotografi inkludert produksjonslokaler. Her kan vi samlokalisere Fotografihuset/Fotogalleriet/prosjektrom (visningssteder), Forbundet Frie Fotografer (fagforening), Bjørka (atelierplasser), Studio Technika (profesjonell produksjon av foto). Det vil gi publikum en destinasjon å besøke for å lære mer om fotografi.	I dagens samfunn er foto minst like viktig som tekst. Dagens fotoscene er spredt og uoversiktlig. Vi mangler et miljø der vi kan møtes og få faglig påfyll. Studio Technika er truet med utkastelse. Bjørka og mange fotografer i Myntgata og Ila trenger et sted å være. Den etablerte fotografen Dag Alveng har allerede atelier i bygget. Stedet er godt egnet for å både vise frem og huse fotografi og fotografer. I tillegg bør det være en café type Hanne på landet med uteservering og mulighet for å arrangere og formidle fotografi/samtaler/eventer/små konserter.	Målgruppen er barn og unge gjennom formidlingsprogrammer og kulturelle skolesekken, det allmenne publikum både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, fagfeltet for fotografi og billedkunst, fotokunstnere, kunsthistorikere og formidlere.	1000 kvm <
			Ls dolmen	Verksted/atelier for profesjonelle billedkunstnere. Prosjektrom/monteringshall med dokumentasjonsmuligheter.	Fordi det blir færre og færre slike steder. Myntgata og Ila pensjonat forsvinner straks.	Profesjonelle billedkunstnere, og hele byens befolkning, tilreisende turister og andre som får se kunstnernes produksjon.	500-1000 kvm
			Kristina Kvalvik	Lokomotivverkstedet bør dekke et større tverrfaglig kulturområde, i ulike aldersgrupper fra ulike bydeler.	På denne måten er det mulighet for utveksling av kompetanse mellom profesjonelle og amatører.	Målgruppen er alle aldersgrupper, både profesjonelle og amatører.	100-300 kvm
			Ragnhild Nes	Ønsker atelier og verksted	Kunstnere trenger mer atelier / verksted man kan jobbe tverrfaglig på tvers av kompetanse og materiale	Kunstnere / frilansere	20-100 kvm

			Boksen	Rom for utvikling av og presenteresjon av ustabile kunstuttrykk	Fordi det er marginalt med steder til priser som matcher den type utforskning som ikke er resultatorientert. Ikke bare det eksperimentelle, men det samlende stedet der det ikke koster skjorta.	Unge og eldre med interesse for det marginale. Et samlingssted som fungerer fordi innholdet ikke ekskluderer det mer tilgjengelige, i riktige doser.	100-300 kvm
			Nina Skarra Design	Atliere og kontorer med fellesrom som kan leies til video, film, podcast og lyd/musikk	Dette lokale har mye naturlig lys som trengs til de som jobber med farge, film, foto og som trenger store flater. I tillegg er det fint med fellesrom der det er dyrt utstyr man ikke trenger så ofte der man kan leie seg inn	Design, kunst og kultur	100-300 kvm
			Kapsel Studio	Å bygge en del av bygget lydtett, slik at man kan jobbe med musikk og lyd uten å forstyrre resten av de som har tilhold på området!	Musikere og komponister jobber under veldig like forutsetninger, både økonomisk og praktisk, som andre kunstnere og vi kan veldig sjelden ha studio eller øvingsrom på samme sted. Spesielt i eldre bygningsmasser er lydisolasjonen dårlig og altfor kostbar å gjøre selv for å få det til å fungere i et felleskap med andre. Så om kommunen kunne lagt til rette ved å bygge noen lydisolerte deler ikke bare her i dette prosjektet men andre steder hvor det er kunstnerfellesskap ville det gitt musikere og lydkunstnere mange flere muligheter for arbeidssteder. Jeg har vært og sett utrolig mange lokaler som hadde passet perfekt for musikkvirksomhet, som f.eks husene på Frysja, men som dessverre ikke kan brukes av musikere pga lydlekkaen. Kanskje det kan bli noe å se på framover?	Musikere og lydkunstnere	20-100 kvm
			Sigve Knutson	Atelier for arbeid med skulptur.	Det er veldig vanskelig å finne arbeidslokaler som egner seg til arbeid med skulptur i Oslo.	Kunstnere som arbeider med skulptur.	20-100 kvm
			Ines Belli	Produksjon og arbeidsrom for det frie dans- og scenekunstheltet.	Det er stor mangel på arbeidsrom, produksjonslokaler og visningslokaler for dans i Oslo.	Profesjonelle dansere, koreografer og andre som arbeider med scenekunst, samt publikum. Stor potensiale for å nå bredere publikumsgrupper i Gamle Oslo og Oslo øst.	300-500 kvm
			Sigrid Marie Kittelsaa Ve	Rom for å arbeide med, og formidle dans.	Oslo har eit rikholdig fritt felt med dansekunst, men treng sårt flere rom å virke i.	Dansefeltet/kunstfeltet /interesserte/	100-300 kvm
			Gamlebuen Historielah	Stedets tilhørighet til historien	Betyr mye for hele byens identitet	Alle byens innbyggere, barn og ungdom, historisk interesserte, og ikke minst turister som ofte vil vite noe om steder de besøker .	Vet ikke
			Maria Victoria Høvring	Atelierer og visningsrom for utøvende kunst (billedkunst, scenekunst osv.)	For at det mangler steder med lav terskel i Oslo	20-60	100-300 kvm
			Enhet for Samfunn og sa	En arena for samskaping, hvor innbyggere og kommune sammen kan jobbe for å skape nye og bedre tjenester. Demokratigarasjen i Danmark (https://www.demokratigarage.dk/) er et eksempel på bruk.	Det er et behov for å skape innovative løsninger sammen med innbyggerne. Det er mange som jobber med dette i hver sin bydel/etat, og det hadde vært nyttig med en felles møteplass og arena for samskaping.	Innbyggere, sosiale entreprenører, forskningsmiljøet og ansatte i kommunen.	20-100 kvm
			Brenn Alt	Scenetilgjengelighet, tilbud på pax 40-75 og 150/250 til 300/500 er størrelser som trengs i området, på grunn av en villet begrensning av deltakere og andre tilbud. Marked, i form av flere deltakere på samme organisering, med lokale små-produsenter, DIY aktører, og gjerne med en forenklet administrasjon (felles regnskap, admin og org?) Kafé uten kjede tilnytning. Barnetilbud Noe som ikke lopper foreldre, noe lav-kommersielt og lav-kost, og fritt for trend/hype. Kulturminne / museum.	Fordi hvis det får være kommersialitet og "evne til å betale leia" som får dominere offentlige prosesser i områder der kommersielle interesser står i kø for å "nytte seg av potensialet" er det Oslo vi har hatt i 77 år i praksis dødt. Vi som er oppvokst i harde kår på østkanten på 80-tallet husker hvordan det er å ta del i bybildet uten å måtte bruke penger, gå på museer og aktiviteter organisert av frivillige, bidra i sosiale lag og foreninger eller gjøre dugnad og Rusken til en familieaktivitet. Å la prosessene følge 'markedskreftene' som de ofte menes å bli kalt, er en invitasjon til de med mer penger enn snittet, til å utnytte en situasjon der staten og byen burde ha kontroll på pengesekken. Og SPESIELT i byens vugge!!	Alle, hele byen. Aldersgrupper fra høyeste til laveste alder, alle typer og former.	Vet ikke

			Oslo Røde Kors	Arbeidstrening for ungdom i aldersgruppen13-25. Ungdom drifter en kafe/sosial møteplass(Fellesverket) sammen med frivillige og ansatte for lokalets brukere.	Røde Kors ønsker å hjelpe ungdommer som synes det er spesielt vanskelig å komme seg inn i arbeidsmarkedet. Med dette tilbudet ønsker vi å gi ungdommer i nærområdets bydeler litt ekstra hjelp og støtte med nettopp dette. Fellesverket, som er et ungdomstiltak for ungdom drevet av Røde Kors, erfarer etter mange års drift at flere og flere ungdommer spør oss om vi kan hjelpe dem med å finne jobb. Tidligere har vi og andre offentlige aktører stort sett kun tilbudt arbeidstrening i sommerferier til denne målgruppen. Våre erfaringer i samtaler med ungdommene som benytter seg av våre tiltak er at vi ser et behov for arbeidstrening utover sommerferien. Fra Oslo kommunes levekårs utfordringer kan vi se at 32% av personer i bydel Gamle Oslo i aldersgruppen 21-29 år ikke har fullført videregående. Andre tall fra statistikken viser at 17% av barn som vokser opp i bydelen lever i familier med lav inntekt. Siden vår aktivitet favner bredt, så er det rimelig å anta at mange av våre deltakere lever i familier hvor det er utfordringer knyttet til økonomi, fattigdom og arbeidsledighet. Arbeidspraksisen skal gi ungdom ny kunnskap og mestringsfølelse. Det kan bidra til å øke troen på seg selv og gi praktisk erfaring i gode og trygge omgivelser- med tett oppfølging fra trygge frivillige og ansatte. Vi ønsker å gi ungdommene en helverdig første innføring i arbeidslivet og alt det innebærer. Det gjør vi for å heve målgruppenes kompetanse og forståelse knyttet til viktige framtidvalg. Vi ønsker også å inspirere og motivere ungdom for at de selv skal oppdage egne nye tilegnete kvaliteter og egenskaper for å gi dem økt mestringsfølelse. Kompetansen ungdommene erverver seg kan de ta med seg og benytte i videre jobbsøking, vi er også gjerne referanse for ungdommene. Våre erfaringer fra Fellesverkene etter 20 års drift i Oslo er at vi kan være motvekt til rekruttering til kriminelle nettverk ved å rekruttere og sysselsette ungdom som står i fare for å bli kriminelle. Vi ønsker at kafeen resultere i at flere ungdommer er sammen med våre trygge frivillige istedenfor på gata eller i utrygge områder i Oslo Tiltaket skal også være åpent, det er ikke en marginalisert gruppe som står bak disken, ei heller en elite,	Målgruppen er alle brukere av Lokomotivverkstedet.	100-300 kvm
			Handmade in Norway AS	Eventlokal/ innendørsmarked. Salgssted for lokale kunstner og håndverkere.	Etter 6 år og over 50 kunst og håndverksmarkeder ser jeg et stort behov for et sted der lokale kunstner og håndverkere kan selge sine produkter og møte nye kunder. Det er behov for et fast sted, som er kjent til både Oslos befolkninger og turister, der folk kan oppdage nye kunstnere og kjøper kunst og design av høy kvalitet. Dette blir et slags kunstsenter som gir lokale, ukjente håndverkere mulighet for å spre gleden, kunnskap og holder kreativt arv i liv.	Håndarbeid blir mer og mer popular. Målgruppen er stor da interessen er stort og krysser alle mulige grenser. Kunst og håndverk bringer folk sammen og er et flott måte å vise at vi kan være ulike men har mye tilfelles.	300-500 kvm
			La Piada AS	Öppen yta för Argentinsk dans Milonga 100x50 m + Italiensk Piadineria bar (oslos första!)	Det är något unikt med Italiensk streetfood med klassisk Piadina, samt ge den argentinska tango miljön i Oslo en samlande lokal. Öppet för alla i alla åldrar, för att njuta av Piadina eller dansa Tango.	Det har kommit igång en yngre miljö att tango är unikt som spänner över alla åldrar från studenter till pensionister.	100-300 kvm
			Oslo Bueskyttere	Bueskyting er en aktivitet som bedrives av mange hundre utøvere sentralt bosatt i Oslo. Det er en fritidsaktivitet som egner seg godt for utøvere i alle og på alle nivåer. Bueskyting er også egnet for personer med nedsatt bevegelighet eller synshemning og behov for spesiell tilrettelegging.	Til tross for at Oslo Bueskyttere er landets eldste bueskytterklubb, har Oslo Kommune aldri tilgodesett bueskytterne med et fast egnet lokale, selv ikke i noen av av flerbrukshallene som er bygget i seinere år. En innendørs bueskytebane kan også benyttes til andre formål som har behov for et areal som måler minimum B:8-10m x L:25-30m og minst 3m takhøyde = 250-300kvm	Alle som ønsker å bedrive en trygg og sosial aktivitet/idrett som gir mestringsfølelse. Hele livsløpet fra 12 år. Tilrettelegging for bevegelseshemmede er ikke noe problem. Oslo Bueskyttere låner ut utstyr til utøvere som ikke har dette selv. Vi har instruktører og holder kurs/opplæring på alle nivåer.	100-300 kvm

			Theater Corpus	Spille og produksjonslokaler for fri scenekunst. 2 Scener, 2 prøvelokaler og verksteder. Dette kan kombineres med andre kulturelle aktiviteter.	Oslo mangler spillesteder for fri scenekunst. Black Box har svært begrenset kapasitet og et smalt program. Andre scener (private hovedsakelige) har alt for høye leiepriser til at små/mellomstore kompanier har økonomi til å leie seg inn. Theater Corpus lager figurteater for voksne. Det er en kunstart som er spesielt utsatt i og med det ikke er egne scener (i motsetning til dans og tekstteater) Det er heller ikke produksjons lokaler. Lokomotivverkstedet har fantastiske rom som kunne blitt nydelige visningssteder for den blomstrende frie scenekunsten i Oslo og Norge.	Voksne/ungdom.	500-1000 kvm
			Poesihagen	En poesihage, med poesiverksteder og poesikvelder, poesiarrangementer	Fordi det ikke finnes i dag og det er unikt	Voksne, eldre, unge, internasjonale poeter, norske poeter, forlag, bokhandel, minoriteter, lhbtq+	20-100 kvm
			CYAN studio SA	Det var jo planer om et Fotografihus et sted i sentrum, som så ble planlagt til Sukkerbiten, men siden har blitt utsatt og trolig forkastet, etter diverse debatter om bruken av Sukkerbiten som offentlig rom. Men planene for et hus for fotografi, som blanding av museum, galleri, verksteder, åpne arrangement og eventer, er fortsatt gode og med et sterkt behov i Oslo. Når man sammenligner med andre storbyer som har lignende hus/senter og i tillegg vet at Preus Museum i Horten trenger et tilhørende bygg i Oslo for deler av sine aktiviteter, føles dette som en bygningsmessig perfekt mulighet. Bygget kan dekke behov for arbeidslokaler for fotokunstnere, et viktig kunstmedie med stor internasjonal interesse, utadrettet utstillingsvirksomhet for publikum som ønsker å se mer fotografi av både nasjonal og internasjonal type, og kursvirksomhet for både unge og gamle innen et medium som alle idag behøver å lære mer om og bli kjent med på et dypere vis enn slik vi alle bruker det til daglig.	CYAN studio driver både arbeidslokaler for fotografer, galleri for nye og etablerte fotokunstnere og analogt mørkerom med kursvirksomhet og tilgang for alle, og kan bekrefte at det er en stor interesse og behov for tilbud om fotografiske aktiviteter både blant unge og eldre og av alle typer folk. Vi kuraterer 10-20 utstillinger i året, kurs hver måned, åpne foredrag og debatter om fotografi for både fotografer og publikum, og organiserer et nytt nordisk nettverk av analoge mørkerom med kunstneropphold for gjestekunstnere i Norden. Vi vil veldig gjerne se et slikt hus etablert her i bydelen og i Oslo for vi vet at behovet og interessen er så mye større enn det vi klarer å fylle med vår frivillige innsats.	Målgruppen dekker både unge og gamle, profesjonelle utøvere og et interessert publikum, ettersom fotografi, fotokunst og fotomediet griper inn i alles liv på så mange nivåer.	500-1000 kvm
			Esperanto AS	Oslo trenger et verdig kulturverksted. Et sted med sjel og som klarer å finne en fin balanse mellom kommersielle og ikke kommersielle konsepter; mellom store etablerte og nykommende. Per dags finnes ikke en sånn sted i Oslo. Vår tanke er, i tråd med våre tidligere prosjekter, å skape rom for det flereflaglig og multikulturel, å bygge først og fremst en "hang-out spot" som treffer flere generasjoner og målgrupper. Med inspirasjon fra Fabrica de Arte Cubano: https://fabricadeartecubano.com/#next Delvis gallery, delvis kafe, delvis restaurant, delvis club, delvis konsert arena, delvis event-lokale; et levende sted med flere bruk potensiale.	Oslo er en by i utvikling, med store ambisjoner om å fremstå som nytenkende, grønn og progresiv; dessverre blir ikke dette gjenspeilet i byens nåværende kulturprofil.	Målet er å skape et sted som er levende til enhver tid, det både store og små kan komme i de ulike tidspunkter. Hovedmålgruppen vil uanset være urbane Oslo-beboere i aldersgruppe 21-51.	500-1000 kvm
			Modus senter for midde	Eufemiadagene, konserter, vandreteater, utstillinger og andre arrangementer pluss administrasjon.	Bevaring av middelalderhistorie sett i lys av vår samtid er viktig for miljøet. Et nordisk senter for middelaldermusikk vil kunne samle nordens utøvere og ekspertise samt skape nye spennende produksjoner.	Målgruppen vil være Oslo innbyggere samt skoler og turister. Foruten et internasjonalt fagmiljø knyttet til tidlig musikk.	300-500 kvm
			Kristina Høydal	Øvingslokale og scenerom for dansekunstnere!	Fordi vi har altfor lite steder å jobbe som er lett tilgjengelig	Profesjonelle dansekunstnere	1000 kvm <

			Grip Gamle Oslo kampsport	Idrett for ungdom, herunder kampsport: bryting, boksing og thaiboksing. Gamlebyen har lang tradisjon innen kampsport, og dagens virksomhet i private lokaler er godt drevet, men trues av nedleggelse da husleien ligger i underkant av 3 millioner i året.	Gamlebyen har lang tradisjon innen kampsport, og dagens virksomhet i private lokaler er godt drevet, men trues av nedleggelse da husleien ligger i underkant av 3 millioner i året. Det er i dag et stort behov for en arena som kan brukes til både trening og konkurranser i bydelen. Kampsport er i ekstrem vekst over hele verden, og spesielt i Oslo.	Barn fra 8 år, ungdom 12- 20 år, elitesating 20 - 36 år, mosjonister i alle aldre.	500-1000 kvm
			Gamle Oslo Husflidslag	Behov for møte/kurslokaler og lagerplass for utstyr feks strikkemaskiner, symaskiner , utstyr for sølvarbeid, div materialer ol	Vi har ulike kurs- og åpne arrangement for ulike typer husflids-/kulturaktiviteter for både voksne og barn og unge. Vi har de siste årene hatt en usikker situasjon når det gjelder lokaler og vi har pt ikke lokaler som sikrer vår aktivitet ut over 1/2 år.	Barn og unge og voksne.	20-100 kvm
			Stories AS	Lokomotivverkstedet er en helt unik bygning med sin størrelse, beliggenhet og høyde under taket. Stedet kan fint egne seg til å samle flere kulturelle instanser som for eksempel: Film miljø, musikk, skuespill, teater, kunstere og andre som jobber i kreative yrker. Dette kunne vært Oslos første kulturarena som samler alle under ett tak, midt i Oslo sentrum. En måte å løse dette på hadde vært å leie ut til flere miljøer og grupperinger som trenger plass. En del av området kan bygges til en scene, slik at skuespiller og teater kan øve. Det kan være flere små filmstudio som unge talenter kan benytte seg av for å filme sine prosjektet. Det kan også suppleres med kontorer for de som administrere artister. Med denne unike beliggenheten vil man kunne drifte en cafe og eller restaurant som tilbyr mat og drikke til besøkende og de som jobber på Lokomotivverkstedet.	Oslo manger et kulturbygg som samler flere innen kunst og kultur under samme tak. Dette ville blitt en samlingsplass for profesjonelle og på den måten blitt en naturlig møte og rekrutteringsplass for unge talenter. Her ville det blitt delt kunnskap på tvers av grener og tiltrukket seg kreative artister fra hele verden.	Målgruppen er alle som jobber med kunst og kultur og alderen strekker seg fra 19 til 45 år i begge kjønn.	1000 kvm <

			Ema Consulting AS	Hva skal til for å mobilisere for en fremtid der vi bringer fokus og vekt til vår egen skaperkraft og (igjen) ser norsk design som noe vi er stole av og kan kultivere som en viktig nasjonal verdi? Der vi som nasjon finner tilbake til håndverket, samarbeidet og nyskaping? Vi tror det er behov for et sted der vi alle kunne gå for å nære skaperkraft. Et sted for å utforske, frigjøre, utvikle og viderefordre kreativitet - et sted for å lære, bli inspirert - en møteplass for kreativ flyt og design som regjerer i alle former. Vi tror det er behov for et sted for å teste, utfordre, utvikle og få støtte i kreative prosesser, som kultiverer en interesse for innovasjon og videreutvikling av håndverksfagene, slik vi engang i tiden gjorde. Vi tror det er behov for enorstue i Oslo for norsk design, håndverk og arkitektur for alle. Et sted som viser at det går an å skape noe nytt og kraftfullt, av internasjonalt kaliber, som bidrar til å vise vei inn i en sterkere fremtid, der verdien rundt skaperkraft er i sentrum. Vi tror at behovet for et slikt sted, basert på regjeringens mål om å gjøre norsk design- og ferdigvareindustri til det tredje ekport-benet Norge skal stå på, bør dekkes i Lokomotivverkstedet.	I tråd med Nasjonalt eksportråds anbefaling, annonserte næringsministeren 25. april at at design- og ferdigvareindustrien skal være en av de neste prioriterte eksportsatsingene. Dette er en næring som pr. nå eksporterer for over 60 mrd. kr i året, noe som utgjør 6 % av norsk eksport, og står for omtrent 45 000 arbeidsplasser rundt om i hele Norge. En satsing på denne næringen vil ikke bare øke eksporten, men også føre til ytterligere arbeidsplasser i Norge. Tall fra Norsk Industri viser at våre største konkurrenter, Danmark og Sverige eksporterer design- og ferdigvarer for ca 25% av sin nasjonale eksport, som viser vi har enormt potensiale for å vokse. Hvordan vi kommer dit er gjennom flere tiltak innad i industrien, men det må også skje gjennom en fornyet forståelse og verdsetting av kreative felt og design på “bakkeplan”. Vi mener at Norge og Oslo trenger et sted der nordmenn kan få et mer personlig forhold til norsk skaperkraft, der den norske staten tydelig kommuniserer et sterkt verd i å utvikle disse bransjene bredere, et sted som viser at Norges fremtid innen kreative bransjer er lys og optimistisk. Et slikt sted kan være med å sette oss på kartet internasjonalt. Et skapende og pulserende designhus basert på norske verdier; som respekt for våre naturressurser, innovasjon og teknologi og samarbeid tvers av alder, domene og bakgrunn. Et kulturhus til glede for Oslos innbyggere i dag og i fremtiden, et internasjonalt publikum og de som allerede skaper morgendagens kreative arbeidsplasser. Så, hva skal til for å mobilisere for en fremtid der vi bringer fokus og vekt til vår egen skaperkraft og (igjen) ser norsk design som noe vi er stole av og kan kultivere som en viktig nasjonal verdi?	Målgruppen er alle byens innbyggere, men spesielt viktig er det å inspirere de unge, kreative innbyggerne som jo er fremtiden. Samtidig tror vi sterkt på viktigheten av å skape en møteplass som inviterer til samskaping på tvers av generasjoner, bakgrunn og domene. Vi ser dette også som et trekkplaster for internasjonale gjester, som besøker Oslo og søker kreativ inspirasjon i alle former. Vi tror at et åpent, inspirerende senter som dette kan tiltrekke seg internasjonal oppmerksomhet generelt og turister med interesse innenfor design, arkitektur,	1000 kvm <
			Human-Etisk Forbund	Stort livssynsåpent* seremonirom. Tros- og livssynsutvalgets konkluderte i 2020: Oslo har flere livssynsnøytrale seremonirom, som kapellet på Alfaset gravlund. Kapellet har fleksible løsninger slik at man enkelt kan tilføre symboler og annen utsmykning knyttet til et bestemt tros- eller livssynssamfunn dersom det er ønskelig. Disse lokalene er imidlertid ikke av en størrelse som dekker dagens behov i Oslo. For å sikre likeverdige tilbud, også til dem som ønsker et nøytralt seremonirom, bør kommunen bidra for å skaffe et slikt lokale. *Utvalget bruker begreper livssynsnøytralt, vi bruker ordet livssynsåpent, men vi mener det samme.	Da Shabana Rehman skulle begraves i januar måtte Oslo rådhus tas i bruk. Det var mulig fordi Rehman hadde den posisjonen hun hadde og staten tok regningen. 6 av 10 i Oslo er ikke med i Den norske kirke, befolkningen trenger verdige seremonirom som de kan fylle med det innholdet som er riktig for dem. Det skal ikke være nødvendig å måtte velge kirken og dens liturgi for å få plass til alle som ønsker å si farvel i en begravelse. Kommunen må påse at alle innbyggere, uavhengig av hva de tror og ikke tror, kan ha verdige livsriteseremonier.	Alle i Oslo som skal markere store overganger i livet og ikke hører hjemme i Den norske kirke. I Oslo er det en stor gruppe som ikke er medlem i noe tros- og livssynssamfunn. Kommunen må ha ha lokaler som kan brukes av alle.	Vet ikke
			St Hallvard Bryggeri	Det er viktig her å bevare og fortelle den unike historien til Oslo, og vi har de to siste årene samarbeidet med Eufemiadagene i middelalderparken hvor vi leverer det unike Oslo-ølet St Hallvard. St Hallvard bryggeri ble etablert av noen entusiastiske ølbryggeri på Kalbakken i Oslo i 2014 og vi søker oss nå ned til det autentiske området i Oslo hvor vi drømmer om å kunne bli en del av Middelalderparken - i samarbeid med Modus Senter for Middelaldermusikk og deres ønske om å åpne et museum for middelaldermusikk.	Dette bør prioriteres for å kunne skape liv i Middeladerparken og Lokomotivverkstedet hvor målet da er å skape et historisk bryggeri som også viser ølbryggingens historie som i Norge daterer seg 3000 år tilbake i tid. I middelalderen regnet man med at en mann var falt for aldersgrensen når han ikke lenger kunne følge drikkeskikkene. Ingen skal skifte arv etter en mann så lenge han har sitt vett og er hestefør og ølfør, heter det i Gulatingsloven som eksisterte allerede før år 1000. En av lovene beskrev påbudet om å brygge øl til gudene ved vinter- og sommersolverv og vår- og høstjevndøgn. Man var pålagt å komme til drikkelag for å hedre gudene, og kunne bli bøtelagt dersom man ikke møtte for å drikke til deres ære. Dette så Olav Tryggvason som et glimrende middel i arbeidet med å innføre kristendommen i Norge. Olav Tryggvason fortalte at han hadde hatt en drøm hvor helgenen for mat og drikke; St Martin av Tour, hadde kommet til ham og sagt han skulle ta disse hedenske tradisjonene og gi dem kristent innhold. I stedet for å drikke for gudene, skulle det drikkes til ære for Maria og Jesus, konge og biskop. (Man hadde ikke tatt i bruk begrepet skåling enda, men drakk "til ære for".)	Målgruppen er voksne fra 18 til 100 år med et middelalderbryggeri i kombinasjon med servering og underholdning som teater, musikk og festivaler.	300-500 kvm

			Kolsås klatreklubb og Os	Innenfor et utvidet kulturbegrep vil mange regne klatring som idrett, men samtidig favner sporten også mer enn kun idrett. Det gir barn, unge og voksne mulighet for tilhørighet og utfoldelse som tradisjonelle idretter ikke alltid prioriterer på liknende vis. Kolsås klatreklubb (KK) og Oslo klatreklubb (OK) jobber for å bedre mulighetene for alle til å klatre inne, uavhengig av alder, økonomiske situasjon, ambisjonsnivå eller funksjonsnivå.	Det er et voksende behov for ideell og idrettsrelatert klatring i Oslo og nåværende klubbanlegg dekker ikke behovet. Ventelistene for å begynne på kurs for barn er lange og de kommersielle sentrene i Oslo er for kostbare for mange med begrenset økonomi. Klatring er heller ikke bare en innfallsport til idrett, men også friluftsliv, og med økt tilgjengelighet for flere, med særlig fokus på barn og unge, vil dette også ha betydning for folkehelsen på sikt.	Alle Oslos innbyggere er målgruppen. Hallene eller deler av disse vil egne seg til buldring, både for barn, unge og voksne, mens tauveggene vil egne seg for barn, unge, paraklatring og også nybegynnere i alle aldre. Det vil også være mulig å gjennomføre konkurranser og treninger og dermed skape samlingspunkt for forskjellige anledninger. Potensielt kan også flyttbare anlegg bygges opp utendørs i forbindelse med konkurranser, noe området egner seg godt for. Det er også en lav terskel for å begynne med klatring, og	1000 kvm <
			TIGERSTADSTEATRET	Lokomotivverkstedet med sine store saler med høyt i taket passer perfekt til å kunne bruke som scenerom for nyskapende forestillinger for barn og unge. Tigerstadsteatret vil mer enn gjerne være med på å produsere innhold!	Store scenerom av denne størrelsen finnes ikke i Oslo. Hvis et av rommene kunne blitt benyttet som teater vil det kunne trekke publikum til bygget fra hele Oslo, samt bli en lokal storstue for områdets befolkning. Et kulturhus å være stolt av!	For Tigerstadsteatret er målgruppen alle barn og unge i Oslo. Vi turnerer Tigerbussen som et rullende teater ut i alle bydeler til byens barn, men vi leter etter et fast sted å være og lage storslåtte forestillinger for barn og ungdommer. For oss er barn, ungdom, foreldre og alle som elsker nyskapende, relevant teater. Tigerstadsteatret benytter alltid barn og ungdommer som direkte inspirasjon til nye forestillinger ved at vi gjennomfører intervjuer og inviterer barn inn i våre kunstneriske prosesser. Derfor vil det være naturlig for oss å knytte tette bånd	300-500 kvm

			Soul Sessions Oslo	Et scenerom/event-rom med kapasitet til mange publikummere, og gratis utleie til formålsnære aktører. Et fleksibelt rom som kan veksle mellom å være dedikert til arrangementer, og være åpent for kom-og-gå med kreative soner. Ved bruk av skillevegger med akustisk funksjon kan man lage åpne dansesoner, som kan fungere som øvings- og utvekslingsarenaer. Skrivebord, dj-desk med øretelefoner og lignende kan fylle rommet når det ikke er arrangement. Et åpent "kontorlandskap" hvor flere uttrykk kan utøves på samme tid.	Det er attraktive arrangementer som ikke har særlig inntjeningspotensiale, men veldig stort potensiale for inkludering og fellesskaps-bygging. Behovet for et sted man kan bruke relativt fritt uten å måtte leie er svært gjeldende i dansefeltet. Til inspirasjon har Paris et gitt sted hvor det daglig samles flere titalls, i perioder hundretalls, mennesker som danser fritt og trener alene eller sammen i grupper - i et åpent rom men likevel spredt (utenfor La Place, Paris)	Barn, unge og voksne med en interesse for dans, hip hop, musikk, ungdomskultur og sosiale fellesskap som samles rundt dansen. Både amatører og profesjonelle, det unike med streetdance er dette møte mellom kulturens deltagere som ikke inndeles etter nivå og ferdigheter.	1000 kvm <
			Norsk Biodanzaskole	Biodanza er en metode innen dans som stimulerer til mellommenneskelige kontakt, helse, livsglede, tilhørighet, integrasjon, identitet, kreativitet og uttrykk mm. Norsk Biodanzaskole utdanner biodanza-lærere som har kompetanse på å jobbe med ulike grupper (unge, eldre, mennesker med ulike utfordringer, mennesker på søken osv osv). Det er derfor ikke bare Norske Biodanzaskole som er viktig her i forbindelse med lokaler, men alle lærerne som kan holde grupper som kan støtte veldig mange mennesker i alle aldre.	I dagens samfunn står mange utenfor eller opplever livet som krevende. Dans i alle former kan hjelpe på dette. Biodanza står i en særstilling når det gjelder det å styrke det friske i hver og en av oss. Fysisk kontakt, øyekontakt, frihet og tilhørighet er også en del av biodanza, og dette trengs i dagens samfunn.	Biodanza har potensial til å nå mange. Alle aldre er målgruppen. Unge, eldre, syke, friske, mennesker på vei tilbake i jobb, integrasjon mellom grupper... ingen grenser her. Felles for de som kommer er et ønske om å komme nærmere livet i seg selv og andre og som ønsker å sosialisere og samtidig bli kjent med seg selv.	20-100 kvm
			ICB Produksjoner	Det er viktig å få laget pnok røvesaler for dans. Det finnes mange frie scenekunstgrupper som ikke har noen steder å ha prøveperiode(produksjonsperiode) når de skal utvikle, skape nye scenekusnt prosjekter. Det bør bli laget et godt gulv som ikke er så hardt å bevege seg på.	Det bør prioriteres fordi det finnes svært få prøvesaler for de som lever av å skape dans og teater i det frie scenekunst miljøet i Oslo. Ofte er de svært få prøvesalene som finnes booket, og det skaper mye frustrasjon og problemer for den som skal skape et nytt prosjekt. Ofte så må man utsette arbeidet med prosjektet for man ikke har et arbeidslokale/prøvelokale.	Målgruppen er de som arbeider med scenekunst.	100-300 kvm
			Gamlebyen skole	Ledergruppa ved skolen har drøftet ulike muligheter. Vi ser for oss at Lokomotivverkstedet kan bli et attraktivt møtested med ulike tilbud innen kultur og idrett for barn og unge. Dette kan også skje i samarbeid med skoler i bydelen. Eksisterende organisasjoner kan med fordel trekkes inn. Her er våre konkrete forslag: 1) Varierte kulturaktiviteter for barn og unge, f.eks. gjennom KIGO (Kultur i Gamle Oslo). KIGO har i løpet av de siste åra bygd opp et attraktivt og åpent kulturtilbud for barn og unge. I dag bruker de ulike lokaler på skoler m.m. Lokomotivverkstedet kan romme både øvingslokaler til dans og drama, sang og musikk. I tillegg kan det være rom til kontor osv. som trengs for å drive organisasjonen. 2) Åpne tilbud innen friluftsliv og idrett. Det kan f.eks. være FRIGO eller idrettslag som CBK eller andre. GSF (Gamlebyen Sport og Fritid) har utrettet mye for barn og unge i bydelen. Kanskje de også kan være samarbeidspartnere eller aktuelle inn her. 3) Et basseng til svømmeopplæring. Det kan f.eks. løses som et stålbasseng på 12,5 m stående inne i en av hallene. Alle organisasjonene som er nevnt her, prioriterer åpne og inkluderende aktiviteter som skal være tilgjengelige for alle.	Vi har foreslått åpne og inkluderende aktiviteter som kan nå mange brukere. Det er mangel på lokaler til slike aktiviteter i bydelen. Aktivitetene kan bidra til positiv utvikling og bedre oppvekstkår i bydelen. Ingen av skolene i bydelen har opplæringsbasseng i dag. Den nye skolen som er planlagt i Bjørvika, får heller ikke basseng. Et opplæringbasseng vil være nyttig slik at flere barn og unge lærer å svømme. Det er ikke minst viktig med tanke på at mange her bor og ferdes ved vann og fjord. Oslo kommune mangler basseng til svømmeopplæring.	Barn og unge	Vet ikke

			Det var en gang AS	Vi er et ideelt AS som ønsker å starte et barnekulturelt opplevelsessenter i Oslo. Vi har samlet lang erfaring innen musikk, teater og litteratur, og ønsker å skape et sted der barn kan oppleve kunst og kultur på nærthold, på deres premisser. Et sted der ingenting er bak glass, der ingenting har et skilt hvor det står "ikke rør". Oslo trenger et eget museum for barn, der nysgjerrighet, fantasi, lek og bevegelse står i fokus, og vi har store tanker om og planer for hvordan dette kan passe perfekt i Lokomotivverkstedets fantastiske arealer.	Oslo er en by med mange barnefamilier, og mange lange vintermåneder. Det finnes mange fine museer i byen, inkludert Teknisk museum og Naturhistorisk museum, men vi mener at Oslo har behov for et eget barnekulturelt opplevelsessenter der historiefortelling, fantasi, lek, bevegelse og oppdagelse står i sentrum. Vi har reist land og strand rundt og sett fantastiske eksempler på dette i andre byer, og mener at Oslos barn og barnefamilier fortjener et sted som setter fantasien i sving og inspirerer til barnekulturelle arrangementer og tidlige møter med kunst og kultur. Det finnes mange arenaer i byen hvor voksne kan møte kunst og kultur, og ikke minst finnes det utrolig mange kule restauranter og barer. Vi mener at barna bør prioriteres her, og med vårt konsept vil det treffe en bred målgruppe og i tillegg gi byen en turistattraksjon om sommeren, skreddersydd barn- og barnefamiliers behov.	Barn fra 0-11 år, og deres voksne.	500-1000 kvm
			Ingvild Marstein Olsen	👤👤👤👤Som dansekunstner i Oslo er det et stort behov for tilgang til egnede og ikke for dyre arbeidsrom og studio. Det er behov for flere prøve- og produksjonslokaler og særlig produksjonslokaler hvor vi også kan arbeide og teste teknikk som lys og lys.	Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans i Oslo, og vi som jobber i industrien er dermed avhengig av å reise ut av byen for å finne lokaler vi kan jobbe i. De lokalene som eksisterer i Oslo, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig.👤👤 Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. 👤👤Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter. 👤👤👤👤Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen (som bystyret tok til orientering i 2019) har tre hovedmål. Og for meg er det andre punktet særlig relevant: 'Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder'👤👤	Dansekunstnere og koreografer.	Vet ikke
			Norske Dansekunstnere	Koreografiens Hus, et hjem for de kunstnerne som skaper den frie danse- og scenekunsten utenfor institusjonene i Oslo. Dette stedet vil være er et fast tilholdssted for kunstnerne, som samtidig fasiliteter for kunstnerisk utveksling og utvikling. Dette blir en av fremtidens viktigste og mest sentrale infrastrukturenheter for dans i Norge, som vil dekke det skapende danse- og scenekunstfeltets behov for lokaliteter og nødvendige støttetjenester i Oslo. Det er i hovedsak fire hensyn vi er opptatt av å ivareta under utviklingen av dette nye stedet: Kompetanseutvikling og samling av nøkkelkompetanser for dansekunst Nettverksbygging og mulighet for utvikling av et fagmiljø Effektivitet i organiseringen av nye institusjoner for dansekunsten Bedre arbeidsvilkår og muligheter for skapende og utøvende dansekunstnere Basert på behovskartlegginger som er gjort, samt hensynene vi ser det som viktig å ivareta, bør dette stedet huse og levere følgende tjenester til frie, skapende og utøvende danse- og scenekunstnere i hovedstaden. Et nytt hus og hjem for dansekunsten i Oslo må romme følgende fasiliteter: Prøve, produksjons- og visningsrom Et nytt koreografiens Hus som vil bli et dedikert utviklingssted for norske koreografer, tilsvarende det Dramatikkens Hus er for dramatikere, men bygget rundt koreografenes og de skapende dansekunstnernes arbeidsprosesser og behov. En produsenthub bestående av scenekunstprodusenter, teknikere, markedsrettet kompetanse som kan bidra til en mer effektiv og kostnadsbesparende støttetjeneste for produksjon, distribusjon og formidling av dansekunst skapt i det frie feltet. En nettverks- og kompetanseutvekslingshub som gir kunstnerne tilgang til kompetanseshevede tiltak for å sikre bærekraftige karrierer for norske dansekunstnere. Denne instansen utfører sin funksjon i samarbeid med aktører som PRODA, SKUDA, Praxis, Reform Dans og Danseinformasjonen. Arealer og målrettede satsinger rettet mot publikumsutvikling og interaksjon mellom kunstner og tilskuer for å sikre økt mangfold.	Oslo huser i dag anslagsvis 75% av alle virksomme norske dansekunstnere. Kunstnerne i Oslo opplever de samme utfordringene som er beskrevet tidligere, men i Oslo utpeker imidlertid mangelen på steder å skape, utøve og vise kunsten seg som den desidert mest begrensende faktoren. Rapporten "Oslos kulturelle infrastruktur" fra 2019, som var en oppfølging av "Kunstplan for Oslo", kartlegger og tydeliggjør infrastrukturbehovet for danse- og scenekunstfeltet. Den viser at fri scenekunst i dag skapes uten tilstrekkelig tilgang på egnede lokaler. Tilgangen til adekvate prøve- og produksjonsfasiliteter i hovedstaden finnes nesten ikke utenfor de etablerte institusjonene. Rapporten viser videre at dansekunstnere har langt større behov for tilgang til prøve- og produksjonslokaler på fast basis enn de andre scenekunstgruppene. Denne rapporten understøtter dansekunstfeltets egen opplevelse av at infrastrukturen for danseproduksjon i Oslo er svært mangelfull. For at dansekunsten og kunstnerne reelt sett skal ha styrkede muligheter til å skape, produsere og vise dans er det behov for et dedikert og tilpasset hus som kan romme både kunstnerne og skapelsesprosessene. Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen (som bystyret tok til orientering i 2019) har tre hovedmål. De tre hovedmålene er at 1) Kunst skal være tilgjengelig for alle i byen 2) Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder og 3) Oslo skal utvikles som internasjonal kunstby med lokal forankring. Koreografiens Hus kan romme de tiltakene vi ser som nødvendige for at dansekunsten i Norge skal ha tilstrekkelige vilkår og rammebetingelser i fremtiden. Dette både for å dekke samfunnets etterspørsel etter dansekunst som kunstuttrykk, og samtidig sikre dansekunstnernes behov for tryggere rammer og flere institusjoner å virke innenfor. Med et bedre apparat rundt seg kan kunstnerne produsere og vise det omfanget av dansekunst, slik at den urealiserte etterspørselen etter dansekunst kan realiseres i tråd med samfunnets ønske og behov.	Brukergruppen er i hovedsak de som identifiserer seg som skapende dansekunstnere og koreografer. Behovet for dette prosjektet er basert på innspill og intervjuer fra bla. medlemsmassen i Norske Dansekunstnere og de skapende og utøvende aktørene og etablerte kunstneriske virksomhetene i dansekunstfeltet. Andre institusjoner, kunstneriske virksomheter og de regionale kompetansesentrene for dans er også samarbeidspartnere i utviklingen av Koreografiens Hus og det er naturlig å se for seg samlokalisering	1000 kvm <
			Marianne Kjærsumd	Jeg er dansekunstner og finner aldri lokale i Oslo som dekker behovet for - å skape dansekunst over tid eller intensivt i inspirerende omgivelser, gjerne der andre også jobber i naborom -Å kunne oppbevare og utvikle scenografi, lys og lydutstyr tidlig og underveis i arbeidsprosessen - kunne invitere inn publikum underveis i prosessen og ha visninger i samme lokale Med andre ord: et arbeidslokale med lavterskel for å jobbe, praktisere dans, dele, diskutere, utvikle og vise	Dansekunstnere er gode til å jobbe hvor enn de finner plass, men det er så mye talent og potensiale i det norske dansefeltet som stagnerer pga manglende fasiliteter. Dansens hus fungerer for internasjonale gjestespill som fyller seter, men for alle oss andre blir terskelen for høy både med tanke på økonomi, prestige og produksjonskrav Et lokale som lokomotivverkstedet vil invitere til nettopp arbeid! Inspirerende omgivelser som apellerer til alle de som vil jobbe over lengre tid og skape dans for våde liten og stor skala uten å måtte ha coproduksjonen med institusjoner klar i forkant!	Dansekunstnere	100-300 kvm

			UR-produksjoner - Oslo	Lokomotivverkstedet står på historisk grunn, som har hatt betydning i hele Oslos historie. De første bygningene i Oslo ble etablert her. Vi tenker at en del av lokomotivverkstedet bør være et sted for tidsdrømmer. Et sted hvor en kan reflektere over hvordan folk har levd her. Ved hjelp av rekonstruerte lyder og samtaler, natur lyder som har eksistert - men ikke lenger finnes i dette området og lyder av menneskelige bevegelser lager vi en lyttedatabase og lyttemøbler hvor de besøkende kan oppleve differensierte auditive bilder som eksisterte her på Sørenga tidligere. Vi forestiller oss at lydbildet faktisk var mye mer variert i middelalderen.	Det er viktig å fortelle om et historisk landskap som har vært. Det viktig at folk opplever historien taktilt på nye måter. Det er faktisk her det skjedde, ikke på et museum et annet sted i byen. Vi kan gjenskape denne opplevelsen slik at man kan bli oppmerksomme på detaljer på hvordan et liv i historien kunne være.	Vi vil bruke den nyeste teknologien tilgjengelig, og lage gode interaktive rom som vil være tiltalende å bruke for både unge og gamle. Det vil ikke være noen språklige eller kulturelle bindinger, slik at dette kan oppleves på en forståelig måte uansett bakgrunn. Installasjonen kan også trekkes ut til uterommene og ruinene på Sørenga	20-100 kvm
			Lou Ditaranto	Lavterskel tilbud for studioleie for dans, teater og musikk, men primært dans. Det er få lokaler i Oslo som tilbyr rom for skapelse av dansekunst, uten å være direkte koblet til programmerende scener. Et øvelseshus med muligheter for flere arbeidsrom for visninger og fokus på skapelse, vil også kunne fremme et knytestpunkt for fellesskap, både blant etablerte og nyetablerte kunstnere. Slike rom vil også kunne effektivisere idémyldring, noe som igjen vil komme oslo-området til gode for videreutvikling av små- og storskala produksjoner som kan vises i senere tid hos programmerende scener - som kan frigjøre plass for de mer produserende produksjonene. og Et hyggelig og jordnært fellesområde som kan utnyttes som frilanskontor. Hovedgruppen av dansekunstnere i Oslo-området jobber på frilansbasis. Det er mangel på slike knytestpunkt og fellesskap, der man kan danne seg bekjentskap, hjelpe hverandre i søknadsperioder, og møte hverandre utenfor treningsammenhenger. Med den fine muligheten ved å være nært et grøntareal, vil det også virke sunnere og beroligende, som igjen vil danne et synergisk og effektiviserende arbeids- og møteområde. og et (ute-)område for kultivering av grønnsaker som fokus på bærekraft og et naturlig fellesskap. Som i tur evt kan brukes i relasjon til enkel servering eller matlaging ved møtestpunkt/frilanskontor.	Fordi det er lite fokus på arbeidslokaler uten tilknytting til programmering og større scener. Det ligger et press på å produsere, fremfor å utforske, og disse lokalene er generelt utleid lenge i forveien, og ikke minst kostbare. Dermed er det stort behov for studier å leie til en lavere pris, et behov som ikke møtes i dagens Oslo-området. På denne måten kan man også skape mer bærekraftige muligheter, slik at man kan unngå flyreiser til residenser langt unna sitt leveområdet, når fokuset er å utforske og skape, fremfor å ferdigstille til produksjon. Dette vil også skape et område for samarbeid på tvers av scenekunstformer, og dermed et tryggere og sterkere kunstfelt. og Muligheten til å danne seg bekjentskap til feltet, ha et arbeidsrommet primært for all det administrasjonelle arbeidet som legges bak skapelse av idé og planlegging. For bedre folkehelse er det kjent at man jobber bedre ved å skille mellom hjemmearbeid og jobbareal. Mange frilansbaserte dansekunstnere finner seg nødt til å jobbe hjemmefra, for å unngå kostbare utgifter på kafé, og ikke minst mangel på arbeidsrom. Dette vil også gjøre kunstfeltet mer effektiviserende og skape bedre kunst å dele med Oslo-området. og fokus på bærekraft og fellesskap, med muligheten for å gi unge en jobbmulighet, inkludering av fremmedspråklige og de som trenger aktivitet og muligheter til å holde seg unna vold hjemme, på gaten osv.	dansekunstnere og samarbeidsrelasjoner mellom teater og musikk. i tillegg til inkludering av fremmedspråklige som sliter med å føle seg inkludert, unge som ønsker seg jobb for diverse grunner.	Vet ikke
			Biodanza	Behov for å kunne danse for minimum 20 personer.	Biodanza er verdensomspennende aktivitet for voksne, barn, eldre, for mennesker i alle aldre i Norge er det en Biodanza skole, 2 års utdanning hvor 3 kull er uteksaminert. Det finnes grupper i Tromsø, Florø, Oslo, Kristiansand, Nesodden,	Mennesker i alle aldre. Barn og voksne	20-100 kvm
			PRODA profesjonell dans	Vi mener at deler av Lokomotivverkstedet bør dekke nødvendige produksjons- og øvingslokaler for dans. Behovet er uttalt og baseres på «Kunstbyen» - Oslo kommunes kunstplan med mål om å styrke kulturell infrastruktur. Andre føringer for eiendommen som fleksible løsninger, sambruk/ferbruk, små endringer i bygget og lave driftskostnader, lokal tilhørighet mv. mener vi kan oppfylles gjennom tilrettelegging for slik bruk. PRODA har et stort behov for nye og bedre egnede øvingslokaler. Vi viser med dette vår interesse og ønsker dialog om mulighetene. Vi deltok på informasjonsmøte 21.06.2023, og kan vi se for oss våre behov inn i aktuell bygningsmasse og at disse er i tråd med rammer og føringer som ble presentert. Når det gjelder PRODAs behov, ser vi for oss at Lokomotivverkstedet kan romme to studier, som skal være tilgjengelig for vårt kontinuerlige fagtilbud mand-fred på dagtid hele året. Hovedstudioet til danseklasser og workshops bør være rundt 300 m2. I tillegg trenger vi et studio på ca. 120-150 m2 for oppvarming, alternativ trening, kurs/seminarer. PRODA må ha tilgang til garderobes, fellesområder, kontorareal til administrasjonen (2-3 ansatte) og møterom. Det vil være sentralt at fellesarealer gir mulighet for opphold/kafé/kantine, da PRODA er en viktig møteplass for alle som jobber med dans i Oslo og det faglige miljøet her (organisasjoner, enkelt dansekunstnere, kompanier, grupper osv.) Møterom skal også kunne bookes av dansekunstnere og produsenter og flytende/fleksible kontorplasser bør også være tilgjengelig for disse, slik at man kan jobbe med administrasjon av egen virksomhet og kunstneriske virke. Når det gjelder øvings- og produksjonslokaler bør andre aktører spille inn behov og kravspesifikasjoner. PRODA kan enkelt ha sambruk med andre aktører, som kan benytte studioene på ettermiddags- og kveldstid og i helger. Vi viser til pågående arbeid for nye lokaler ved bl.a. Rom for dans, Norske Dansekunstnere, Praxis Oslo og Jo Strømgren kompani. For mer informasjon om PRODA, se proda.no	I kommunens «Kartlegging av Oslos kulturelle infrastruktur» (fra 2019) fremgår det at dansekunstnere ikke har tilgang til tilstrekkelige prøvelokaler og produksjonsrom i Oslo. Gjeldende kunstplan har som mål å styrke kulturell infrastruktur. I følge kartleggingen skiller dansefeltet seg også ut som en kunstnergruppe som har større behov på fast basis. Videre beskriver rapporten behovet for et samlende sted for scenekunstnere i Oslo, med lokaler som øker tilgjengelighet, fellesskap, kompetanseutveksling og stabilitet. Flere danseaktører arbeider nå intenst for at Oslo kommune skal bidra med arbeids- og øvingslokaler for danse-/scenekunstfeltet, og Lokomotivverkstedet er et relevant og spennende alternativ. Det er nylig bevilget tilskudd til PRODA fra Oslo kommune «Innovasjon innen kultur og kulturnæringer» for videreutvikling av PRODA i Oslo. Det skal utvikles nye tiltak og konsepter og virksomheten skal utvides for å støtte opp om dansekunsten og øke formidling av dans i Oslo. Etterspørselen for PRODAs fagtilbud har økt og utvidelse og fornyelse er nødvendig, også når det gjelder lokaler. PRODA er en av de fremste bransjeaktørene for dansekunstmiljøet i Oslo, og vil på en bedre og mer offensiv måte levere på Oslo kommunes mål om å styrke kulturell infrastruktur, kunstnerøkonomi og arbeidskår knyttet til forarbeid og produksjon av dans. Det finnes ikke noe regionalt kompetansesenter for dans i Oslo, og derfor er det viktig at PRODA og andre aktører som ivaretar kompetanseheving, fasilitering og fagmiljø får faste og egnede lokaler, gjerne i sambruk. Fremtidsutsiktene i Marstrandgata 8, der PRODA idag har fremleieavtale med Rom for Dans, er svært usikre. Gårdeier arbeider for omregulering av eiendommen til boligformål. Pr. i dag har PRODA en fremleieavtale ut 2028. Det ville derfor være av stor interesse med nye lokaler fra 2029 i Lokomotivverkstedet. Tidligere tidspunkt kan også være aktuelt. PRODA har siden 1988 holdt til i ulike lokaler i sentrale bydeler i Oslo øst. Vi har derfor også nå mottatt ARENA midler fra Kulturrådet for å utrede nye lokaler i Oslo, og arbeidet	1. Dansekunstnere i Oslo: PRODAs tilbud er for alle som jobber profesjonelt med dans i Oslo, uavhengig av organisasjonsmessig tilknytning. Det er derfor en bred målgruppe og kunstnertiltaket treffer svært mange. Utenlandske dansekunstnere som besøker/gjester hovedstaden kan også delta. Brukerne virker både som selvstendig næringsdrivende og ansatte i prosjekter, kortvarige engasjementer og små deltidsstillinger, og PRODA ivaretar kompetanse slik en fast arbeidsgiver ville gjort. Det utdannes årlig omlag 100 dansekunstnere i	300-500 kvm

			Nedendra Ideelt AS	Utøvende uttrykk	Oslo mangler uprogrammerte arenaer for utøvende uttrykk. Dette kan organiseres på en måte som gjør at det også treffer uorganisert ungdom og andre som skaper utøvende uttrykk	Unge og andre som driver med dans, akrobatikk, teater, performance og andre utøvende uttrykk. Med særlig fokus på å tilrettelegge for uorganisert og egenorganisert aktivitet.	500-1000 kvm
			Rom for dans	Rom for dans viser til vårt innspill for Lokomotivverkstedet fra 2020. Vi mener forslaget er svært relevant i forhold til de mål Oslo Kommune har for eiendommen og at behovene skissert i forslaget fortsatt er aktuelle. Vi viser også til vårt forslag for det gamle Munchmuseet som inneholdt mye av de samme idéene, men der et kunst- og kulturhus for bvarn og unge var sterkere vektlagt og der vi samlet enda flere samarbeidspartnere. Vi ønsker å skape et åpent, kreativt hus for danse- og scenekunst, barn og unge, utdanning, kulturarrangementer i ulike genre, og middelalder-kultur. Det har lenge vært et stort behov i det frie danse- og scenekunstfeltet for flere produksjons- og visningslokaler av den typen Rom for Dans driver. Vi viser til vårt opprinnelige forslag der det er redegjort for undersøkelser og rapporter som dokumenterer dette og Oslo Kommunes egne strategier og planer. Rom for Dans trenger dessuten flere rom til egen kunstnerisk virksomhet, mer publikumsvennlige lokaler, og mer plass til administrasjon. Det samme gjelder våre faste samarbeidspartnere og leietakere; PRODA profesjonell dansetrening og Høyskolen for dansekunst. Alle våre øvrige leietakere; kunstnere, grupper, kunstnerorganisasjoner, kurstilbud osv. trenger også plass. Mer enn 30 ulike kunstnergrupper produserer årlig i våre lokaler, og ca 150 enkeltpersoner går gjennom døra hver dag. Black Box Teater og Rom for dans har siden vi sendte våre to forgående forslag forlenget leieavtalene i Marstrandgata 8, ut 2028. Det kjøper oss litt mer tid enn vi hadde i 2020 da vi var i akutt fare for å miste nåværende lokaler. Videre samlokalisering er et ønske fra begge parter. Vi har i dag et godt samarbeid om deling av hus og kompetanse. Mange kunstnere som spiller forestillinger på BBT har sine prøveperioder på Rom for Dans, og dermed kort vei mellom prøve- og visningssted. Rom for Dans har i snart 20 år jobbet for å fremme dansekunst for og med barn og unge. Vi mener barn og unges møte med kunst og kultur generelt, og dansekunst spesielt, trenger å gjøres mer tilgjengelig og løftes. Barn og unge er en viktig del av kulturpolitikken både i Oslo og nasjonalt og Oslo Kommune uttaler i sin kunstplan at «..barn og unge trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse». Videre sier kommunens strategi for scenekunst for barn og unge at byråden ønsker	Vi ønsker å gjøre Lokomotivverkstedet til et åpent, kreativt hus, og en møteplass for kunst, kultur og mennesker. Vi vil lage et sted for mangfold, et sted der mennesker kan oppholde seg og være, uten å føle kjøpepress - et kulturmiljø som kan danne grunnlag for kunnskapsutveksling, opplevelse og bruk. Vår visjon er å bygge broer, skape reelle møter og bygge fellesskap. Vi vil jobbe for samarbeid, samhandling, medvirkning, inkludering, med base i en relasjonell kunstnerisk praksis. Dette gjelder i møte med publikum så vel som i møte med samarbeidspartnere. Virksomheten skal ha fokus på fremtidens barn og unge og være i stadig dialog med samfunnet og publikum. Scenekunsten som en møteplass mellom mennesker er viktigere nå en noensinne når verden blir mer og mer digitalisert og avstanden mellom enkeltmennesker blir stadig større. Deltakelse med hele kroppen, og forståelse av eget kroppslig uttrykk og egen kommunikasjon i møte med andre, er på samme måten noe barn og unge trenger å få muligheten til å holde på med og erfare, som motvekt til det digitale. Med kunst og kultur kan vi mennesker bygge identitet, og få hjelp til å forstå både oss selv, vår samtid og vår historie, og ikke minst skape nye historier i et multikulturelt samfunn. Vi tror at involvering og medbestemmelse åpner for engasjement og samhold, og at dette igjen leder til bærekraftige løsninger for enkeltmennesket og for samfunnet. Kunst må gjøres tilgjengelig for folk og være relevant for enkeltmennesket. Kunsten har en egenverdi og kunsten bevisstgjør mennesker og gir nye perspektiver, trivsel og livsglede. Kunst er dessuten næringer som skaper arbeidsplasser og genererer aktivitet i lokalmiljø. For å ivareta stedets tilknytning til ruinene og lokal historie foreslås det å opprette et i dag ikke eksisterende Middelaldermuseum i den delen av bygget der den gamle kongeborgen lå, gjerne med spesifikt fokus på formidling til barn og unge.	Vi ønsker å skape et hus der ulike kunst-og kulturaktiviteter virker sammen, og der publikum i alle aldre og med ulike bakgrunner kan møtes, oppleve og delta. Stedet vil kunne romme store deler av det profesjonelle frie danse- og scenekunstfeltet. Stedet vil ha tilbud til barnehager og skoleklasser på dagtid, barn/ungdom og familier på fritiden og et større publikum til profesjonelle forestillinger på Rom for dans og Black Box Teater. Dette er aktiviteter og aktører som allerede finnes med Rom for dans, Black Box Teater, PRODA, HFDK, og mange flere som i dag	1000 kvm <

			Danseinformasjonen (na Som Oslo kommune alt vet mangler dansekunstnere i hovedstaden gode arbeidsrom. Det finnes noen få studioer/produksjonsrom (flest private, noen få offentlige), men de er få og ofte opptatt. Studioer/arbeidsrom (som atelier for billedkunstnere) trengs i mange ulike størrelser. I tillegg er det et stort behov for produksjonsrom som har fasiliteter for pre-produksjon, dvs mulighet for lys- og lydrigg og plass til scenografi. Det mangler også møteplasser for dansekunstnere, steder hvor man kan møtes for å skrive søknader, kontorplasser og lignende. I tillegg mangler det ikke-kuraterte steder hvor man kan vise danseforestillinger. Som vi har meldt tidligere er det omtrent 70-80 % av dansekunstnerne som er bosatt og virker i stor-Oslo. Det er også her det vises flest danseforestillinger. Vi viser også til Norske Dansekunstnere som arbeider for et koreografiens hus, og vil understreke at vi anser dette lokalet som meget egnet for et slikt prosjekt. I det prosjektet er det også foreslått en produsent-hub, hvor produsenter i det frie scenekunstfeltet kan ha en møteplass, slik at den virksomheten kan forbedres og ytterligere profesjonaliseres.	Som Oslos kommunes kunstplan uttaler skal kunst være tilgjengelig for alle i byen og Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder. Pr. i dag innfris ikke dette for dansekunsten, og Danseinformasjonen håper virkelig at Oslo kommune nå ser muligheten for å prioritere dansekunsten i Lokomotivverkstedet. Vi har tidligere bidratt med informasjon om eksisterende rom for dansekunsten, og bistår gjerne med ytterligere informasjon dersom ønskelig.	Dansekunstnere, produsenter i det frie scenekunstfeltet og publikum - både voksne og barn og unge.	100-300 kvm
			Nelly Winterhalder (enk Fri scenekunst i Oslo trenger sårt både arbeidsrom (kontorplasser, prøvesaler) som egner seg. De lokalene som eksisterer, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig Lavterskel tilgang til både kontorplasser og prøve- og produksjonslokaler for scenekunstnere er sterkt ønsket. Hele feltet har et stort behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter for hele Oslos befolkning.	I Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen (som bystyret tok til orientering i 2019) har tre hovedmål. De tre hovedmålene er at 1) Kunst skal være tilgjengelig for alle i byen 2) Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder og 3) Oslo skal utvikles som internasjonal kunstby med lokal forankring. Særlig punkt 2 er i dag ikke dekket for Oslos scenekunstnere.	Hele Oslo som kan være publikum for scenekunstnernes produksjoner.	500-1000 kvm
			Avdeling Kunst, Kulturet Skulpturlager og - konserveringsarealer, med mulighet for visning til publikum, både av lageret men også formidling av konserveringsarbeidet	Med jevne mellomrom vil det være behov for mellomlagring og utbedring av byens felles eide skulpturer. Vi har enormt mange, og byen vår er kontinuerlig i endring. Dette vil derfor være et konstant behov. Vi vil muligens flytte til gamle Munch på Tøyen, men der har vi ikke eksklusiv tilgang til egnede lokaler for denne type lagring, arbeid og formidling. Videre er lokalene på Gamle Munch uansett av begrenset omfang, og foreløpig av midlertidig karakter. Dersom vi hadde fått etablert et areal i lokomotivverkstedet av en viss størrelse vil vi også kunne tilby lagrings og konserveringsplass for andre virksomheter med direkte forvaltningsansvar for Oslo kommunes kunstsamlings kunst, deriblant Oslobygg. vi forsøker så langt det er mulig å utplassere kunsten til glede for befolkningen, men i praksis vil det alltid være noe behov for mellomlagring og konservering. Det kan derfor være en betydelig gevinst ikke bare for samlingen, men også befolkningen at det avsettes lokaler i lokomotivverkstedet der publikum kan oppleve samlingsforvaltning i praksis.	Generelt publikum, men det vil også gavne en rekke av kommunens virksomheter med forvaltningsansvar for kunsten.	100-300 kvm

			Oslo Janitsjar	Primærbehov: Større orkestre/korps i området mangler egnede øvelseslokaliteter med tilhørende lagerkapasitet og dette bør det etter vår oppfatning gjøres plass til i deler av lokomotivverkstedet. Sekundærbehov: Det er også vanskelig å finne konsertscener i Oslo som kan romme et orkester på 60-80 musikere og som har 200-300 publikumsplasser. Konserthus og Opera passer dårlig for amatørmusikklivet da det blir for stort og for dyrt å leie. Andre scener blir gjerne for små eller har dårlig kapasitet for publikum. Det er flere orkestre/korps i gamle Oslo som har tilsvarende utfordringer og behov, for eksempel Kampen Janitsjar.	Oslo Janitsjar har hatt tilhold i bydel Gamle Oslo i nesten 100 år. Korpset ble stiftet på Kampen skole i 1919 som byens og landets første ungdomskorps. Korpset ble stiftet på restene av verdens første guttemusikkorps som så dagens lys i Oslo på begynnelsen av 1900-tallet. Guttemusikkpioner William Farre hadde stiftet guttekorps på Møllergata skole, Kampen skole, Vaterland skole, Oslo skole og Tøyen skole og det var gutter fra disse skolene som gikk sammen om å starte Kristiania Ungdoms Musikkorps rett etter første verdenskrig. På denne bakgrunn er Oslo Janitsjar en institusjon i byens amatørmusikkliv og et viktig element i byens levende kulturarv. Korpset har de siste årene ikke lyktes i å finne egnede øvelseslokaler i sitt opprinnelige bymiljø og har derfor måtte øve helt ute på Ellingsrud på grensa til Lørenskog kommune. Korpset har et sterkt ønske om å finne øvelseslokale i sitt opprinnelige nærområde hvor det føler seg historisk forankret. I tillegg er det flere orkestre/korps i bydelen som sliter med tilgang til gode lokaliteter for øvelse og konsert.	Om dette prioriteres, vil lokalet også kunne benyttes av ytterligere tre orkestre/korps som øvelseslokale og hele byens orkestre og korps vil kunne benytte lokomotivverkstedet om det også settes av areal til kombinert øvelseslokale og konsertlokale. Målgruppen kan dessuten utvides til å være større sammenslutninger i amatørmusikklivet generelt og orkestre/korps spesielt. I tillegg til musikantene som vil kunne nyte godt av at det settes av areal til øvelsesformål i lokomotivverkstedet, så vil musikanter og publikum fra hele byen kunne nyte godt av en	500-1000 kvm
			Sapegin Drawn & Sculpt	Lokomotivverkstedet i Middelalderparken har en unik mulighet til å utstille viktig kulturarv. I overgangen mellom vikingtiden og middelalderen trodde man på Norrøn mytologi hvor fortellingene om Tor og Odin gikk på folkemunne. Vi ønsker å gi et nytt liv til bygningen ved å fortelle disse historiene med et utstilling konsept som består av lydinstallasjoner og lysende skulpturer, et senter for Norrøn Mytologi. Et levende, magisk møtepunkt for læring og gjenoppgivelse av en formativ tid i vår historie. En slik utstilling på historisk grunn ville gitt en enorm dybde til historiefortellingen og plassert de besøkende i en unik kontekst.	Det finnes faktisk ingen museum i Norden dedikert til Norrøn mytologi. Et norrønt senter i middelalderparken kan derfor være et banebrytende prosjekt for å forstå verden slik Osloborgere gjorde før kirken tok over trosystemet. En moderne utstilling som komplementerer både lokalisasjonen og det eksisterende kulturtilbudet i byen er en unik mulighet for å tiltrekke besøkende til bygget. Som en viktig del av vår kulturarv fortjener fortellingene å bli gjenoppdaget via innovativ fortellerkunst i en historisk kontekst. Vi har utarbeidet en plan for installasjonene og formidlingen og vil gjerne få muligheten til å vise denne frem.	Vi ser for oss en bred målgruppe med fokus på lokalbefolkningen via skoler og barn som lærer om tidsperioden på skolen. I tillegg vil det være et stort potensiale for turister, både innlands og utlands.	300-500 kvm
			Lokomotivet	Lokomotivet er en initiativgruppe som i flere år har jobbet for å i bruk det gamle lokomotivverkstedet til det det er bygd for: Produksjon. En del av våre tanker er beskrevet i en presentasjon (fra 2020) samt en del supplerende dokumenter som tidligere er oversendt Kulturetaten. Kjernen i det vi foreslår er et produksjonsfelleskap for tradisjonelle, historiske og verneverdige håndverksfag. I samarbeid med produksjonsbedriftene og organisasjoner som arbeider med kompetanseutvikling vil vi etablere en rekke tilknyttede opplærings- og formidlingsaktiviteter med vekt på barn og unge, men også rettet mot det generelle publikum. Vi ser også for oss å tilby arbeidstrening. Virksomhetene vil holde en åpen profil slik at publikum kan se og oppleve produksjon. De vil også samarbeide om et felles mottak for reparasjon og gjenbruk. Vi ønsker også å etablere et samarbeid med Oslo Museum om et museum for produksjon og håndverk som viser Oslos lange historie som produksjonsby. Vi har innledet en dialog med Oslo Museum om dette. Vi ønsker også å innpasse et besøkssenter for Middelalderparken og at det etableres et serveringstilbud.	Oslo blir mer og mer en kontor- og boligby. Det blir færre og færre produksjonsvirksomheter i byen. Overlevrt kunnskap går tapt. Tradisjonelle håndverksfag er under press. Nye generasjoner får et fjernt forhold til fysisk produksjon og søker seg ikke til noe de ikke har et forhold til. Gjennom å ta i bruk bygget til det det er bygd for, produksjon, begrenses behovet for ombygging. Byggets verneverdi respekteres, og det oppstår ingen konflikter med de antikvariske verdiene under og rundt bygget. Gjennom å legge til rette for tradisjonelle håndverksfag bidrar vi til at Norge kan etterleve sine forpliktelser etter UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven.	Alle som arbeider med eller er interesserte i tradisjonsbasert håndverk. Besøkende til Middelalderparken. Skoleklasser og ungdom under utdanning.	1000 kvm <

			Det Andre Teatret	Vi ønsker å spille inn bruken av deler av lokomotivverkstedet som teaterhus for Det Andre Teatret med scener, prøvelokaler, bar/cafe og administrasjon. Det Andre Teatret (DAT) åpnet dørene i Oslo i 2011 som Norges første og eneste teater med fokus på improvisasjon. Siden da har teateret vokst for hvert år som er gått, og de siste årene har vi hatt besøk av flere enn 30 000 publikummere hvert år. Teatret er kjent for sitt varierte repertoar av scriptede og improviserte forestillinger for alle aldre. Vi spiller over 350 forestillinger hvert år på våre egne scener i Oslo og turnerer omfattende i skoler, kulturhus og internasjonale festivaler over hele verden. Det Andre Teatrets stil og kjennetegn er omforming, nær historiefortelling fortalt i dialog med publikum og lek med teatrale virkemidler. Teateret viser internasjonale og norske gjestespill og tilbyr kurs både på og utenfor teatret. Teateret har en stor gruppe frivillige som bidrar til å holde stedet i drift. Vi holder i dag til i fantastiske lokaler på Lilleborg. Men vi ser det at med våre planer for fremtiden kreves større lokaler enn det som vi disponerer nå. Vi holder i dag til i fantastiske lokaler på Lilleborg som har gitt oss rom for å vokse. Men med våre planer for fremtiden trenger vi større lokaler.	Det Andre Teatret har siden starten vært bevisst på å lage et lavterskel teatertilbud som skal være tilgjengelig for alle. Teateret skal være inkluderende for publikum, ansatte og frivillige. Vi har en bevisst prispolitikk og er opptatt av at alle skal ha råd til å gå på teater. For oss er det viktig at publikumet vårt kan oppsøke oss flere ganger i måneden og at DAT blir et sted man har en kontinuerlig relasjon til. Vi ser av spørreundersøkelsen (pr. 2019) vår at vi har en stor andel publikum som tjener mindre enn 400 000 kr i året. Vi ønsker å fortsette å være et godt teatertilbud for denne målgruppen. Vi ønsker å bidra i nærområdet, i bydelen og i byen for å gjøre Oslo til et bedre sted å bo for alle. Vi skal videreutvikle kunstformen vår og drive talentutvikling i både elite og bredde. Helt fra oppstarten har DAT vært opptatt av balansert representasjon både på scenen og i organisasjonen. Vi samarbeider med institusjoner som Nordic Black og SPKRBOX. DAT jobber i dag med å videreutvikle en teaterfestival med bredt fokus på mangfold. I 2022 var denne teaterfestivalen tilegnet skeivt kulturår, og hadde fokus på skeiv representasjon i vårt teaterarbeid. Vi ønsker å fortsette å ha en slik festival i årene som kommer. Vi jobber med å videreutvikle Det Andre Barneteatret, vår lavterskel teaterskole for barn og ungdom. Ved siden av en aktiv turnévirksomhet for barn utenfor teatret, har vi som overordnet mål at DAT skal være en sentral del av Oslo-barnas hverdag. Et sted barn kan oppsøke på egen hånd når de er blitt gamle nok til det, et sted de kan bygge relasjon til over tid, et teaterhus hvor de ikke kun er publikum, men også inviteres inn og får mulighet til å delta og engasjere seg når de ønsker det. Mange av Oslos unge lever under et enormt forventningspress, både på skolen og i diverse fritidsaktiviteter, men også kroppslig. Vi opplever at vår tilnærming til teater, at det er bra å gjøre feil, er en motgift til dette.	Det Andre Teatret (DAT) er et teater for ungdom og unge voksne. En målgruppe vi nærmest er alene om på en nasjonal skala innenfor teaterfeltet. I den forstand tiltrekker vi allerede en andel publikummere som i liten grad besøker tradisjonelt teater. Vi har et bredt utvalg av forestillinger som spilles fra onsdag til søndag gjennom hele sesongen. Humor står sentralt i mye av det vi jobber med. Som igjen gjør forestillingene lett tilgjengelig for vårt publikum. Vi lager også teater for og med barn fra forskjellige sosiale lag og bakgrunn. Ved hjelp	1000 kvm <
			STICKY Productions	STICKY Productions jobber som et dansekollektiv i Oslo og ønsker å sende inn innspill om bruken av Lokomotivverkstedet. ^[1]^[2]^[3] Som dansekunstnere i Oslo har vi et stort behov for tilgang til egnede og ikke for dyre arbeidsrom og studio. Det er behov for flere prøve- og produksjonslokaler og særlig produksjonslokaler hvor vi også kan arbeide og teste teknikk som lys og lys.	Dansekunsten har få lokaler som egner seg til dans i Oslo, og vi som jobber i industrien er dermed avhengig av å reise ut av byen for å finne lokaler vi kan jobbe i. De lokalene som eksisterer i Oslo, er etterspurt og dermed ikke alltid like tilgjengelig. ^[1]^[2] Lavterskel tilgang til både studioer (arbeidsrom) og prøve- og produksjonslokaler for dansen er sterkt ønsket. ^[3]^[4]Behov for en ikke-programmerende scene som kan leies ut til danse- og scenekunstnere på prosjektbasis. Mangel på ikke-programmerende scener gjør at det blir vanskeligere å vise forestillinger i Oslo, som igjen fører til mindre mangfold og færre muligheter. ^[1]^[2]^[3] Oslo kommunes kunstplan Kunstbyen (som bystyret tok til orientering i 2019) har tre hovedmål. Og for oss i STICKY Productions er det andre punktet særlig relevant: ‘Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder’ ^[1]^[2]^[3] Takk for at dere har tatt tiden til å lese gjennom vårt innspill. ^[1]^[2]^[3]Vennlig hilsen, ^[1]^[2]STICKY Productions - Ingvild Marstein Olsen, Maria Lothe, Hannah Parsons og Olivia Edginton	Dansekunstnere	Vet ikke
			Buldring AS	Lokomotivverkstedet ligger sentralt i Oslo i et område med gode muligheter for å dekke en bred gruppe av befolkningen. Vi mener at Lokomotivverkstedet som et sentralt element i middelalderparken bør både dekke ulike aktivitets og sosiale behov hos en variert gruppe i befolkningen. Dermed mener vi at et buldresenter med tilhørende sosiale sone kan være en veldig god match for Lokomotivverkstedet. Kort forklart: Buldring er en mer teknisk form for klatring, som foregår på lavere vegger og med minimalt krav til forkunnskaper. Vår visjon er å dyrke det sosiale og inkluderende aspektet av buldring, med et inkluderende tilbud som passer for alle aldre og ferdighetsnivåer. Vi ønsker å skape et senter hvor man kan buldre, ta en kaffe med gode venner, spise et enkelt måltid samt få et kulturelt påfyll i form av eventer relatert til friluftsliv. Buldring er en sport som er i stadig vekst og vi ser at det er et stort potensial og et stort behov i Oslo.	Vi mener at Oslo kommune og Gamlebyen vil nyte godt av en slik arena der innbyggerne kan både være aktive og sosiale samtidig. Ved å senke terskelen for buldring med lette ruter og åpne områder vil man både appellere til nybegynnere samt erfarne klatrere. Dette sikrer inkludering av mangfoldet i befolkningen samtidig som det vil kunne være en arena for skoler og andre grupper på dagtid, som et tilbud gjennom kommunen. Vi ser at det er få lokaler så sentralt som egner seg til slik drift og mener vi kan utnytte det fulle potensialet i et slikt bygg.	Vi ønsker spesielt å fokusere på rekruttering av nybegynnere og vil tilrettelegge for en bred målgruppe på alle aldre med et sterkt fokus på nybegynnere til viderekomne, men med et tilbud også de erfarne vil sette pris på. Etter å ha vært i dialog med flere buldresentre i Europa ser vi at dette er noe som mangler i Oslo. Dagens tilbud i Oslo fokuserer primært på viderekomne og de mer erfarne. Vi skal være et sted for alle, med fokus på kombinasjonen av buldring og det sosiale rundt det.	1000 kvm <

			Opera til folket Opera til folket har vokst ut av Gamle Raadhus Scene. Lørdagsopera er utsolgt hver eneste lørdag og har vært det siden før pandemien. Vi ser oss om etter nye lokaler for Lørdagsopera. Opera for barna kunne også gjerne ha større plass. Vi inviterer Oslos barnehager med jevne mellomrom til Opera for barn på dagtid. Vi må stadig si nei til barnehager. Barnehagene i Gamle Oslo er de som benytter dette tilbudet oftest. Vi har også noen forestillinger som passer for barn som går på skolen. Opera er en musikkform som mange ikke har noe forhold til, men vi ser at barn er veldig fasinert av opera. De vil gjerne ha mer. Da vi fikk være på Gamle Munch, hadde vi mellom 150 og 300 barn på besøk. Dersom vi kan få en fast scene for barneopera, så vil det helt sikkert bli et veldig populært tilbud. Vi ser også et stort behov for å ha et tilbud om videreutvikling for nyutdannede sangere og musikere. Når man går på skolen har man mye å gjøre. Med en gang man er ferdig med master eller på Operahøgskolen, er det mange meget høyt kvalifiserte sangere som ikke har noe å gjøre i lange perioder. Vi kommer til å lage et tilbud for disse. Men i et lokale med mer flerkulturell profil enn det lille Gamle Raadhus Scene kan få til, vil det kunne komme mye godt ut av denne satsningen på Lokomotivverkstedet. Man kunne få til tverrkulturell satsning på å lage små forestillinger. Med samarbeid mellom kunstnere (maling, skulptur, klesdesign), musikere, sangere og mange flere. Det er så verdifullt for nyutdannede kunstnere generelt å få noe å gjøre med en gang man er ferdig utdannet. Jeg har jobbet med unge sangere i 20 år, og dessverre er det mange som faller fra, nettopp fordi de ikke får jobb. Vi ønsker å lage et videreutdanningstilbud tilbud for nettopp nyutdannede kunstnere på mange plan. Med det lyset som er i hallene, må dere invitere inn kunstnere. Man kan bygge messaniner til å jobbe på. Jobbe på en ny måte. Ikke tilby hver kunstner ett rom, men åpent landskap. På den måten vil flere kunne benytte plassen gjennom hele døgnet i grunn (i hvert fall så lenge det er åpent). Og så må det være noen av hallene som blir til galleri, slik at kunstnere kan selge kunsten sin uten å måtte betale dyre gallerister 35% provisjon. Det må være noen store låsbare skap som hver kunstner kan benytte som lagerplass. Øvingshotell er i mindretall i Oslo. Særlig for større ensembler. Selv øvingshotellet vi har blir for dyrt for mange av aktørene. Vi mener at kommunen bør ha noen lokaler som det kan øves i på dette området. Man kan klare det uten å ha personale der hvis folk må ta med instrumenter selv. På den måten kan musikere øve der store deler av døgnet. En enkel kalender og nøkkelboks fungerer utmerket på Gamle Raadhus Scene. Vi hjelper gjerne til med å organisere dette på frivillig basis slik at priser kan holdes nede. Noen rom bør derfor lydisoleres. Jeg regner med at en aktør som tar seg av mat og drikke helt sikkert blir invitert inn til samarbeid slik at det blir mulig å ha servering på ulike arrangementer.	Vi tenker at vi kan prioriteres sammen med mange aktører. Litt lik som dere har gjort på Gamle Munch. Det er nok lurt med en husbestyrer. Der kan vi være behjelpelige om ønskelig. Vi håper kommunen får dette lokalet, det ville være synd om en slik kulturskatt går til private aktører. Dersom det gjør det, bør det i det minste være en aktør som ikke har profitt som eneste mål. Oslo guidene kan sikkert få et nytt mål for turene sine også om man gjør dette riktig. Hvis det spøker i Kvadraturen, vil jeg tro det gjør det i Gamle Oslo også.	Vi har alle som målgruppe. Da med særlig vekt på barne med Opera for barna og de eldre med Lørdagsopera. Lørdagsopera vet vi at forebygger ensomhet blant eldre i Oslo. Vi har nå 50 stk som kommer hver lørdag og de blir kjent med hverandre hos oss gjennom Lørdagsopera. Mange kommer på andre arrangementer gjennom året. Vi arrangerer også medlemsfester, noe som er blitt veldig populært.	Vet ikke
			Oslo Museum - Oslos mangfoldige og lange historie bør samles og synliggjøres bedre. Oslo Museum ønsker å styrke dette arbeidet i samarbeid med andre aktører. Lokomotivverket kan egne seg godt til dette formålet. - Oslo Museum har et strategisk ønske om samlokalisering og styrking av museet på et mer sentralt sted i byen. Vi ønsker å samle administrative, faglige og tekniske funksjoner til ett hovedanlegg. Vi trenger mer egnede formidlingslokaler. En mer sentral plassering for å nå ut til hele byens befolkning og tilreisende, og øke besøkstallet. Da vil vi berike og styrke både byen og museet. - Oslos befolkning har behov for en synlig, inkluderende møteplass der man kan knytte Oslos historie til i dag, bygge identitet og bidra til kunnskap som former en god framtid. Det skal være et sted som bidrar til å jevne ut forskjeller i Oslo og skaper tilhørighet og samhold. Lokomotivverkstedet kan både være et lokalt møtested for en bydel i utvikling og et attraktivt mål for hele Oslos befolkning og for tilreisende. - Oslo har behov for et relevant og attraktivt bymuseum som er tilpasset museets aktive rolle i samfunnet. Både i Norge og internasjonalt ses museene som drivkrefter i byutvikling og kulturnæring, men også som viktige møteplasser i lokalsamfunnet og steder for inkludering, livslang læring og demokratiutvikling. I en tid preget av store endringer, ikke minst knyttet til globalisering og urbanisering har bymuseene et stort potensial. Flere europeiske og nordiske bymuseer har endret konsept og blitt omfattende rehabilitert eller fått nye bygg det siste tiåret. Noen eksempler: Bymuseet i Helsingfors er flyttet og nykonseptualisert for noen få år siden, det samme gjelder bymuseet i København, som flyttet i nytt hus i 2019. Berlins bymuseum har fått en ny avdeling i byens nye kulturelle storstue Humboldt Forum, og Paris' bymuseum Musée Carnevalet har holdt stengt i flere år på grunn av fornyelse. London flytter nå sitt anerkjente bymuseum fra City til et stort byutviklingsprosjekt i Smithfields, der museet får nye og utvidede arealer, og er tenkt å bidra ytterligere til å styrke Londons posisjon som kunst og kulturby, men også å gi forankring, kunnskap og opplevelser til Londons innbyggere. Et hovedtrekk ved den konseptuelle fornyelsen i de nevnte museene er kombinasjon av historiske perspektiver med samtidskunnskap og aktualitet, samt arbeid med inkludering og medvirkning. Ut fra det vi kjenner til har utviklingen av disse museene gitt gode resultater. Blant annet mangedoblet bymuseet i Helsingfors sitt besøkstall og vant flere internasjonale priser for sitt arbeid, noe som igjen bidro til å gjøre museet bedre kjent både i bysamfunnet, og utenfor byens og landets grenser. Bymuseene kan altså være sentrale aktører i den sosiale og fysiske byutviklingen. Dette ikke minst ved at museene i større grad gjøres til møteplasser og arenaer for diskusjon og debatt. Det krever nye måter å tenke i og om museene på, men også nye typer lokaler som kan romme nye aktiviteter og legge til rette for andre former for formidling, samhandling og publikumstilbud enn det museene tradisjonelt har stått for.	- Å fylle Lokomotivverkstedet med formidling av Oslos mangfoldige historie vil kunne øke forståelse, kunnskap og engasjement for byen. Mer kunnskap og nysgjerrighet vil også kunne bidra til at barn, unge og eldre bruker både denne bydelen, men også hele byen mer. Å tilby kunnskapsopplevelser av høy kvalitet vil være en god og samfunnsbyggende prioritering. - Oslo Museum med visjonen «Vi samler Oslo! Byhistorisk kunnskapsbank og mangfoldig møteplass» er en solid aktør som kan bidra med kompetanse om drift og utvikling av et godt publikumstilbud med et tydelig mandat. Vi skal være en attraktiv, åpen, inkluderende og mangfoldig møteplass tilgjengelig for alle. Vi skal samle inn, bevare, dokumentere og formidle Oslo bys historie, teaterhistorie og kulturelle mangfold og gjør dette i tett samarbeid med et bredt nettverk av offentlige og private aktører. Bl.a. gjennom større mangfolds- og medvirkningsprosjekter er museet allerede kjent for grensesprengende formidling og mottok utmerkelsen «Årets museum» av Norges Museumsforbund i 2019. Barn og unge utgjorde i 2022 ca. 30 % av det totale besøkstallet. Vi viser til mer info om museets formål, brede tilbud og årsrapporter med nøkkelopplysninger på www.oslomuseum.no - Bygningens karakter og lokalisering gir muligheter for å utvikle et attraktivt museum med gode utstillingsarealer og rom for andre kulturopplevelser som konserter, teateroppsetninger, kunstverksteder, foredrag og samtaler. Gjennom å prioritere Oslo Museum vil også museets mange etablerte og nye samarbeidspartnere av museet kunne bidra til aktivitet i bygningen og/eller i nærområdet. Lokaliseringen legger til rette for et godt besøksgrunnlag. Den vil også gjøre det naturlig å inkludere mer formidling av byens middelalderhistorie enn Oslo Museum gjør i dag, og samtidig trekke inn samtidshistoriske temaer relevante for nærområdet og på tvers av bydelsgrenser. - Oslo Museums interesse for Lokomotivverkstedet er godt strategisk forankret og har	Museets målgruppe samlet sett er hele byens befolkning, tilreisende og det vil være Lokomotivverkstedets nærmeste nabolag, slik vi har erfart at vi kan være et nærmiljøtilbud med IKM på Grønland. Museet har lang erfaring med å tilby egne tilbud til skolebarn og studenter. Frivillige, andre kommunale instanser og UH-sektor er også brukere av og bidragsyttere til museets byhistoriske kunnskapsbank.	1000 kvm <

			Oslo Nysirkus, på vegne Oslo-området og Norge har et brennende behov for lokaler for nysirkus; fra produksjon og kreasjon for profesjonelle, til sirkustrening som fritidsaktivitet for både barn, ungdom og voksne. Nysirkus har en del spesifikke behov, for eksempel hva gjelder takhøyde. Det er derfor også sjeldent kommunale bygg er både tilgjengelige og kan egne seg. Dette gjør prosessen med Lokomotivverkstedet til en helt unik mulighet for nysirkusfeltet. Oslo Nysirkus skriver dette innspillet på vegne av et mangfold av aktører, samlet under paraplyen Sirkusalliansen; kompanier, utøvere, sirkusskoler for både barn og unge, amatørtilbud for voksne, og sirkusfestivaler, som alle sårt trenger egnede lokaler. Vi har tre behov vi tror Lokomotivverkstedet kan dekke: 1. Rom for daglig egentrening for profesjonelle nysirkusartister, etter modell av Manegen i Sverige 2. Rom for produksjon og visning av nysirkusforestillinger 3. Rom for trening og undervisning i sirkus som fritidsaktivitet; for barn, unge, og voksne	I 2002 åpnet Cirkus Cirkör (SE) dørene til den nye basen sin i Alby sør for Stockholm; et sted som er blitt en kjempesuksess, både som integreringstiltak, og som hjem for et av Europas største nysirkuskompanier. Deres sted dekker både produksjonslokaler og residenser for profesjonelle, åpen trening for profesjonelle, videregående med sirkus, og sirkusskole for barn og unge. Hele prosjektet har et sosialt fokus og er basert i et utsatt område; og har integrering og utveksling med lokalmiljøet i fokus. Det er noe helt spesielt når profesjonelle artister og lokale ungdommer får trene og skape på samme sted. Vi ser at Lokomotivverkstedet kan ha samme potensiale i Oslo. Norge ligger milevis etter resten av Europa hva gjelder utvikling av og fasiliteter for nysirkus. Dette skaper en kreativ "braindrain". De av oss som vil satse, flytter gjerne til utlandet. Selv om det finnes muligheter for å turnere i Norge, finnes det per nå ikke egne produksjons- og øvningslokaler for nysirkus, som gjør at mange heller flytter. Det igjen skaper en ond sirkel der det blir mangel på kompetente trenere til å undervise barn og unge, og fremtidens nysirkusartister igjen flytter utenlands når de når et visst nivå, ettersom en ikke kommer seg videre. De fleste andre europeiske land har både utdannelser og egne sentre kun for nysirkus. Vi tror at Lokomotivverkstedet kan være et sted som huser flere ulike kunstformer. Allikevel sier det noe om hvor stort behovet faktisk er for å gi rom for nysirkus, både i Oslo, og på landsnivå. I 2018 kom rapporten "The Rising Wave" om nysirkus i Norge, finansiert av Kulturrådet. Rapporten peker på mangel på produksjons-, trenings-, og forestillingslokale som den viktigste årsaken til at nysirkus ikke er større som kunstform her. En satsning på nysirkus i Lokomotivverkstedet kan derfor være en nøkkel som snur utviklinga. Tilgang på lokaler gir grunn til proffe utøvere for å faktisk være i Oslo. Det igjen skaper	Oslo Nysirkus skriver dette innspillet på vegne av Sirkusalliansen. Målgruppen er minst like bred som det paraplyen Sirkusalliansen dekker; profesjonelle kunstnere, barn og unge, amatører, publikum og folk flest. > Målgruppe: Nysirkuskompanier og -utøvere Profesjonelle kunstnere som jobber med nysirkus, og enten er helt eller delvis baserte i Oslo og turnerer både innenlands og utenlands. Disse m. fl. vil få muligheten til å være mer i Oslo, skape mer kunst her, og få en	300-500 kvm
			Stiftelsen Skeivt kunst - SKOKS (Stiftelsen Skeivt kunst - og kultursenter) muliggjør en effektivisering av samarbeid mellom kunstnere og kulturfeltet, samtidig som det aktivt styrker et skeivt fellesskap, så vel som majoritetens innblikk og deltakelse i det skeive kulturlivet. I SKOKS går produksjon, dokumentasjon, bevaring og formidling hånd i hånd, på ett og samme sted, med rom for alle kunstformer. Kultursenteret er i hovedsak delt i fire soner - atelier, utstilling, formidling og aktivitet. Kultursenteret er basert på en sambruksmodell. Vi har troen på at aktører som jobber side om side, styrker fellesskapet og samhandlingen på tvers av erfaringsnivå, demografier og disipliner. Dette bidrar forhåpentligvis til økt kunstnerisk produksjon og nye aktører som finner sin plass. Uetablerte skribenter, malere, filmskapere, skulptører o.l. vil kunne delta på kurs og verksteder, møte etablerte kunstnere, arbeide tverrfaglig, få veiledning, dele sin kreative prosess med andre, få støtte underveis og stille ut eget arbeid. SKOKS er en fleksibel aktør som vil passer godt inn i planer om flerbruk/sambruk av Bispegata 16. Siden åpning i Sofienberg kirke 2023 er det arrangert en stor kunstutstilling i samarbeid med Pride Art (Kampen fortsetter), og en rekke arrangementer åpent for publikum, inkludert litteratur og poesi workshops, kvelder med håndverk, kurs i aktegning mv. Arrangementer på SKOKS er både på norsk/engelsk og flerspråklige. Det er etablert et mindre bibliotek og enkel kafe, og innledet samarbeid med en rekke aktører som ønsker å bidra med aktivitet ut året. Mer om vår virksomhet og aktivitetskalender kan sees på https://www.etskeivtkultursenter.com/	SKOKS er en ideell organisasjon med sitt fremste formål å verne om og styrke det allmenne publikums tilgang til skeiv kunst og kultur i Norge. Kultursenteret er et trygt og kreativt møtested, og et permanent tiltak mot utenforskap og diskriminering. Dette er en frittstående skeiv kunst- og kulturarena som favner på tvers av generasjoner, gruppetilhørighet, sosioøkonomiske barrierer og kunstneriske disipliner. På SKOKS sidestilles profesjonelle og uetablerte kunstnere, frivillighet og brukerorientering, med stor grad av tilrettelegging for utsatte grupper. «Oslo skal være den beste byen i Norge og Europa for kjønnsmangfold. Frihet og respekt for menneskerettigheter er forutsetninger for byens vekst og kreativitet.» - Oslo kommunes plan Stolte Oslo 2015 SKOKS er vinner av Frydprisen 2023, under Oslo Pride. Juryens begrunnelse: «Frydprisen deles ut til en eller flere personer eller en organisasjon som har gjort seg fordelaktig bemerket i samfunnet og i mediene til det gode for alle som bryter med samfunnets normer for kjønn og seksualitet det siste året. Det finnes noen som har dette som sin fanesak og de gjør det i høyeste grad visuelt! Etter flere år, mer eller mindre på legd, har det endelig løsnet for prisvinneren, som nå har fått et tilholdssted i Sofienberg kirke. Årets prisvinner er SKOKS! Stiftelsen Skeivt Kunst og kultursenter (SKOKS) har allerede markert seg som en betydningsfull plattform for skeive kunstnere både her i landet og fra utlandet. Senteret fremstår som en viktig kulturbærer for det skeive miljøet, også i et større samfunnsperspektiv. Juryen gleder seg over SKOKS fremgang og ser frem til mange fine utstillinger, viktige arrangement, liv og leven i kultursenteret i fremtiden.»	Målgruppen er både unge og eldre, både skeive og den øvrige delen av befolkningen. Kultursenteret favner som nevnt på tvers av generasjoner, gruppetilhørighet, sosioøkonomiske barrierer og kunstneriske disipliner. Våre arrangementer er åpne, og i noen tilfeller særlige rettet mot bestemte aldersgrupper.	500-1000 kvm

			MUV kreativt gjenbruks	Dette innspillet er et konkret løsningsforslag, men som også kan gå inn i et mer generelt kulturbehov ut fra et utvidet kulturbegrep. MUV (Mulighetenes verksted) Kreativt gjenbrukscenter holder nå til i Startblokka på Linderud. Hos oss kan barnehager hente gjenbruks- og restmaterialer til sine miljøer og komme med barnegrupper som leker og utforsker i miljøene våre. Vi holder kurs og kreative verksted for ansatte og driver nettverket Rommets kraft hvor barnehager i samarbeid utvikler gode leke- og læringsmiljø i barnehagene. https://www.oslo.kommune.no/muv Det er et behov for å ta vare på miljøet vårt og handle bærekraftig gjennom blant annet økt gjenbruk. Det har definitivt en økonomisk side ved at en slipper å kjøpe nytt, bruke ressurser som allerede finnes og samtidig reduserer klimaavtrykk både i forhold til materialbruk, produksjon og transport. I tillegg ser vi mange andre positive sider ved gjenbruk, - og her kommer innspill til kulturbehov som bør dekkes i Lokomotivverkstedet: Materialkunnskap – Vi ser at barn og voksne trenger økt kunnskap og kompetanse på materialer. I en verden hvor det meste av det vi omgir oss med er ferdigprodusert og har en bestemt hensikt har vi ikke hatt bruk for å kunne noe om materialer. Hva er tre, metall, papir, garn, plast, - hva består de av, hvilke egenskaper har de og hva kan det bli til? Å ha et sted hvor dette kan utforskes gjennom lek og verksted er viktig i dagens samfunn og for fremtiden. Samarbeid med og mellom utøvende kunstnere – Vi har stor og god erfaring i samarbeid med ulike kunstnere. De besitter en kompetanse og et blikk for materialer og situasjoner som beriker arbeidet med kreativt gjenbruk sammen med barn og voksne. Vi har hatt prosjekt og arrangement sammen med tekstilkunstnere, keramikere, fotografer, musikere, dansere og folk med bakgrunn i teater og drama. På et sted som Lokomotivverkstedet hvor mange fra ulike kunst- og kulturbakgrunner kan samles, vil slike samarbeid være enda lettere å få til. Her kan en tenke sambruk og flerbruk av arealer. Tverrfaglig og tverretattlig samarbeid – Vi samarbeider allerede med REG (Renovasjons- og gjenvinningsetaten) med å kunne ta ut gjenbruksmaterialer fra det som blir levert til deres gjenbruksstasjon. Vi har erfaring fra samarbeid med Deichmanske bibliotek, Bymiljøetaten og bydeler. Vi samarbeider allerede med universitet og høyskole og ser et potensiale i å samarbeide tettere med flere. Gjennom et tverrfaglig samarbeid får vi tilgang til flere perspektiv og som er gjensidig berikende. Historiefortelling – Lokomotivverkstedet ligger på et «hav» av historie. Å formidle det gjennom prosjekter sammen med barnehager vil	På grunn av målgruppen, som er barnehagebarn, ansatte og foreldre. Og at det er et potensiale til å nå flere målgrupper. Som et konkret løsningsforslag så er MUV kreativt gjenbrukscenter noe som er i gang og innbefatter at noen faste ansatte er på stedet på dagtid og aktivitetene tiltrekker seg besøkende. Det har et stort potensial til samarbeid med mange aktører innen kultur og har aktiviteter som er egnet til sambruk av lokaler/verksted.	Målgruppen nå er barnehager i hele Oslo, barnegrupper og ansattgrupper. Vi har allerede et etablert samarbeid med 8 barnehager i Bydel Gamle Oslo. Potensielt, med utvidet kapasitet, kan også målgrupper være AKS (skolebarn), barselgrupper, foreldregrupper, ungdom og grupper med eldre.	100-300 kvm
			Test	Feilsendt skjema	Feilsendt skjema	Feilsendt skjema	300-500 kvm
			Qvisten Animation AS	Vi mener Lokomotivverkstedet må bli en arena for de unge og familier - som formidler, engasjerer og aktiviserer barn og unge med kultur, historie og opplevelser på deres premisser og formater.	Oslo er en storby - men det finnes få møteplasser der barn og unge kan bruke fritid og hverdag for å oppleve, lære og skape innunder en underholdende ramme.	Barn, unge og familien	1000 kvm <
			Tiny Studios	En kulturskole med blant annet dans bør opprettes for barn og unge slik at det blir bedre for unge å etablere seg i Osloby og at barn og unge ikke faller ut eller inn i dårlige miljøer.	Vi er en danseskole som skal åpne flere danseskoletilbud på sikt og ser at det ikke er noe danseskole i nærheten av denne lokasjonen. Dans er for bredden fra barseldans til seniordans, med hovedfokus fra 3-18 år, et tilbud for barn og unge er desiderts viktigst og gir mange helsefordeler gjennom livet ved å finne lidenskap og ha en fysisk aktivitet som en hobby gjennom hele livet.	Barn og unge - bredden - mellom 3-18 år.	500-1000 kvm
			Gamlebyen beboerforer	Hva trenger beboerne? Gamlebyen har ikke noe ordentlig bydelshus. Deler av lokomotivverkstedet bør gjøres tilgjengelig som det, der det kan være aktiviteter og møtevirksomhet, også (helst) for folk i leiegårdene. Rimelig, og lett tilgjengelig. Det kan være en pustepause fra støyen, som er dominerende i andre deler av Gamlebyen. Vi stilte spørsmål om ønsker på vår FB-side, Gamlebyen beboerforening – diskusjonsforum, og vi fikk noen svar: «- kiosk (billig tilgang til kjøpp matbit, ikke kafé pris) - toaletter og stellerom - drikkefontene - kafé med uteservering/pop up restaurant/ foodtruck - utstilling m kart over gamlebyens historie - småmarkeder» Mange har nevnt samarbeid med både FRIGO, Friluftssenteret i Gamle Oslo og KIGO, Kultur i Gamle Oslo. Utlån av skøyter m.m. «Lokomotivverkstedet: Showcase for norskproduserte råvarer. Økologisk. Veganske tilbud. Få med Norges Bondelag - de har store budsjetter for slikt. Få med REKO-ringen. Få inn Runar Eggesvik (SALT, Sukkerbiten, ØYA, Kulturhuset osv osv) på konseptutvikling - det må ligge en kommersiell drift og kompetanse i bønn. Restauranter, barer, scene osv med gode råvarer i sentrum og rustikk innovasjon som tonalitet. Takk for din tid og lykke til!!! tilfelle misforståelse nevner jeg at tanken ikke var noe særnorsk, trenger ikke være typisk norsk mat, handler mer om kortreist og sunn mat, og det kan jo også brukes til internasjonal mat, og det er jo et multikulturelt område.» «Bare ikke enda en mathall.» «GSF, Gamlebyen Sport og Fritid vil gjerne ta opp de behovene som står uten fasiliteter etter omveltninger i bydelen. Gamlebyen har jo hatt et sterkt subkulturelt miljø, og det var et stort tap for bydelen da vi mistet Borgen, som var noe av grunnen til at bydelene hadde dette sammensatte miljøet. Et sted å være må til også for kunst og kultur som man ikke finner på veien til en hitliste. Et sted å være. Uten økonomisk uro. Øvingslokaler, rockescene, kunst atelier. Teater. Uten kommersielle baktepper. Vi trenger ikke en reklamestyrt skatepark, der er vi godt dekket, faktisk. Hav skal betale for alt de har påført de omkringliggende bydeler. Og påkoste dette oppussingsprosjektet. Men det er viktig at vi utvikler C6 i henhold til beboernes og byantikvarens ønsker slik at vi får en helhet i tilbudet til bydelen og Oslo. Hilsen fra GSF» Andre forslag og betraktninger: «Treverkstedet som har vært der i mange år har vært velfungerende og kunstnerdrevet, de er de siste som nå må pakke og dra. Hva skjer	Hvem er Gamlebybeboerne? Gamlebyen Beboerforenings interesseområde er Gamlebyen, som ligger mellom Kongshavn, Bjørvika, Grønland, Galgeberg og Kværner, og strekker seg et stykke oppover Ekebergs nord- og vesthellinger. Grensen mellom Gamlebyen og den nye delen av Gamle Oslo, Bjørvika og Barcode, går i Håkon V.'s gate og ved Nordenga bro. Midt i Gamlebyen går toglinjene, og vi har Bane NORs områder i Lodalen. Alle som bor i nærheten av dem er utsatt for massiv støy. Det er klart at folk i området nå må tilgodeses med gode møteplasser både ute og inne. Gamlebyen har vært presset fra alle kanter i lange tider, og beboerne på begge sider av togsporene og på begge sider av Schweigaards gate har kjempet utallige kamper mot vanvittig trafikk, støy og grusomme utbyggings- og rivningsplaner. Vi har fremdeles mye støy og det popper stadig opp utbyggingsplaner, uten respekt for bydelens beboere eller egenart, noe som beboerne her står i i dag også. De siste 20 årene har deler av Gamlebyen ikke fått annet enn støy og støv i forbindelse med byggingen av Blix-tunellen og Bjørvika. Det er på tide å kompensere Gamlebyen for alle ulemper den er blitt påført ved bygging av tunellen og bygging av Bjørvika/Barcode. Gamlebyen skole meldte før sommerferien om at det er i ferd med å etablere seg et rusmiljø i skolegården og i Ruinparken (mulig spredning fra Grønland/Tøyen). Vi ser selv etterlatenskapene etter dette, Gamlebyen Sport og Fritid må daglig rydde opp i området, der de finner sprøyter og ballonger brukt til sniffing av lystgass. Ungdommen trenger også steder å være, der de ikke blir eksponert for rus, men tvert imot introduseres for og inkluderes i, håndverk, kreativitet, kunst, matlaging m.m. Det er også andre aktører som er interessert, som vil ta kontakt med kulturretaten og politikere på egen hånd. Også disse er inne på samarbeid med kunstnere, kultur, kunsthåndverk, tradisjonshåndverk rettet mot læring i skolen, og er absolutt interessante for Gamlebyens ildsjeler å samarbeide med. Vi vil spesielt nevne forslaget til Lokomotivet.	Alle skal være velkomne. Folk i alle aldre. Etter at Bjørvika ble bygget, har Gamlebyen fått en mur mot fjorden. Fjorden er blitt privatisert, det ønsker vi ikke for Lokomotivverkstedet og vannspeilet (Tenerife). Uansett innhold er det også viktig at dette ikke blir et skummelt og ensomt område på kveldstid, det må være liv der også etter mørkets frambrudd.	Vet ikke

			Praxis Oslo	A. Large dance studio 150+ sqm column free space with a 5 m ceiling height. A mobile black box space for production work with a dance floor, sound system, heating and modest lighting rig. The space could be used for residencies for freelance artists who have production funding. It could be available for residencies of one week or longer. B. Small studio is 100+ sqm column free space with a 4+ m ceiling height with natural light, heating, a dance floor, and sound system. A room well suited for dance classes and workshops, as well as small-scale rehearsals and public programming such as studio showings and talks. C. A multipurpose co-working spaces that could host meetings and public conversations. All spaces will be accessible for all abilities e.g. with an elevator, accessible toilets and changing room. Both studios would have storage capacity and kitchen facilities.	75% of Norway's dance artists live and work in Oslo and contribute to the dissemination of dance to the city's population through performances and teaching in many different contexts. Dance and performance artists need spaces in order to work, for daily practice, for peer learning, community gathering and skill building, and long-term space for production for several weeks or months at a time. Affordable professional studio space. Not everyone has production funding and can make plans a year or two ahead in order to secure what space is available, and yet we all need space to work. The issue has been aggravated over the past decade by the ever increasing cost of the real estate market. It has now been ripped open and laid bare by the pandemic. Our options are limited to the four spaces dance studios and a medley of smaller private dance and yoga studios. Current studio rentals are high. This means that the majority of independent artist's production funding is swallowed up by the cost of simply renting a space to work in. This greatly affects the quality and quantity of the work that is made. Working on realising the need for suitable premises for the professional dance field in Oslo will strengthen and diversify the field on many levels, creating more work opportunities, supporting the mental and physical well-being of more artists, will be in line with the main goal of strengthening infrastructure for the performing arts field, ref KUNSTBYEN - Oslo municipality art plan - 2019.	The dance and performing arts scene in Oslo and Norway.	100-300 kvm
			Kristine Vestby Holstad	Lokaler for dansekunstnere i forprosjekter, prosjekter og spesielt for daglig studiobruk for utvikling, trening, space for både administrativt/kontor-lokale og studio.	Det er behov for en arena hvor dansekunstnere, selvstendig næringsdrivende og frilansere kan komme til for jobb administrativt og fysisk utfoldelse for daglig drift av våre virker, både i prosjekter og mellom prosjekter i søknadsperioden. Lokalet vil kunne være en plass for å holde workshops, og også være en plass for nettverking og en møteplass for dansekunstnere i Oslo/omegn og tilreisende kunstnere.	Dansekunstnere	300-500 kvm
			Oslo Open	Vi håper at Lokomotivverkstedet vil bli et samlende kunst og kulturhus for Gamle Oslo og byen som helhet. Vi tror at å satse på produksjon og formidling av kunst og kultur kan skape et aktivt sentrum som denne bydelen trenger. Flere aktører vil ha god synergieffekt av å samles.	Fordi, som Oslo kommunes kunstplan viser, så fortrenses atelier og produksjonslokalene til kunstnere fra Oslo sentrum. Vi vet at vi trenger en langsiktig tenkning rundt hvordan dette kan bøtes på, her har kommunen en god mulighet til å tilrettelegge for gode arbeidsvilkår for kunstnere og formidlingen rundt dette. Oslo Open er med sin årlige festival en unik institusjon som samhandler med veldig mange av byens kunstnere for å skape et gratis lavterskeltilbud for alle byens beboere. Vi ønsker oss lokaler som har universell utforming for å sikre at alle kan delta i våre tilbud. Vi håper også at kommunen er sitt ansvar bevisst rundt å lage atelier og produksjonsrom for kunstnere uansett funksjonsnivå.	Som beskrevet så er Oslo Open (https://osloopen.no) et bindeledd mellom Oslokunstnere og byens befolkning, samt kuratorer, kritikere og kunstsamlere fra andre steder i Norge og utlandet. (vi mottar støtte bl.a. fra UD for å gjennomføre dette) Vi kan gjerne dele lokaler med Praxis Oslo (https://www.praksisoslo.org/) slik at deler av våre felles behov kan dekkes under ett.	20-100 kvm

			Unge Kunstneres Samfund (UKS) er en landsdekkende fagorganisasjon for profesjonelle kunstnere og et visningssted for samtidskunst i Oslo. UKS har opp imot 700 medlemmer og er den største fagorganisasjonen tilknyttet Norske Billedkunstnere (NBK). UKS har vært i dialog med kulturetaten om Lokomotivverkstedet i Bispegata siden 2018. Vi har levert innspill i denne runden i samarbeid med kunstnerorganisasjonene LNM, NG og BO, men ønsker også å spille inn behov for en ny internasjonal gjestekunstnerarena/residency i Oslo. Innspillsrunden viser også at behovskartlegging for kunst i Oslo er krevende, noe tidligere tidligere utviklingsprosesser har vist. Det er også en utfordring at kunstnerne selv ikke melder sine behov tidlig nok i planprosesser. Dette var blant annet tilfelle i saken om atelierhuset Borgen, som lå et steinkast unna Lokomotivverkstedet frem til den ble revet. Uavhengig av Lokomotivverkstedet ser UKS et behov for en samlet behovsplan for kunst som kan legges til grunn for kommunens planprosesser. Vi oppfordrer Oslobygg KF, Kulturetaten og byrådsavdelingen til å ta initiativ til å få en behovsplan på plass, med medvirkning fra de relevante fagorganisasjonene.	Å legge til rette for kunstnernes muligheter internasjonalt styrker den faglige utviklingen på tvers av landegrenser, utvider kunstnernes kontaktnettverk, og øker synligheten for arbeidet deres. Alle disse faktorene bedrer mulighetene for økt kunstnerisk aktivitet og inntekt. Det har gjentatte ganger blitt fremhevet hvor viktig det er med ordninger som støtter kunstprosjekter med potensiale for å lykkes internasjonalt. (1) Tilgangen til et sterkt internasjonalt fagmiljø er viktig for kunstnere i Norge. For å styrke Oslo som et arbeidssted for kunstnere med internasjonale karrierer ønsker UKS at det etableres et residency, eller internasjonal gjestekunstnerarena, som kan tilby gode produksjonsmuligheter og dermed bidra til å utvikle nye kunstnerskap på et høyt, internasjonalt nivå. En gjestekunstnerarena tilbyr både bolig og arbeidsplass for kunstnerne, og legger til rette for møter med både norske og internasjonale institusjonsledere, kuratorer og anerkjente kunstnere som «sparringspartnere». Utvikling, presentasjon av pågående arbeid og ferdige verk kobles til kunstscener over hele Norge, samt et internasjonalt nettverk. I Paris finnes Cité internationale des arts, som til enhver tid omfatter 300 internasjonale kunstnere, og har vært et viktig møtepunkt for kunstnere gjennom flere tiår. Berlin har Künstlerhaus Bethanien, hvor kunstnere bor, arbeider og stiller ut. New York har ISCP, hvor norske kunstnere og kuratorer deltar gjennom OCAs avtaler, og Whitney Independent Study Program knyttet til Whitney Museum. Nederland har Rijksakademie og De Ateliers i Amsterdam bidratt til at Nederland er et av de viktigste stedene i Europa for det internasjonale kunstnermiljøet. Disse programmene har alle bidratt til en rekke internasjonale gjennombrudd, og til å sette lokale kunstmiljøer på kartet. UKS publikasjonen Mulighetsrom (2), utgitt i samarbeid med FFF og 0047, fremhever	Formidling knyttes til et lokalt publikum, lokale kunstinstitusjoner, og undervisningsopplegg for studenter og skoleelever. Utvikling, presentasjon av pågående arbeid og ferdige verk kobles til kunstscener over hele Norge, samt et internasjonalt nettverk.	500-1000 kvm
			Kultur i Gamle Oslo AS KIGO mener at det aller viktigste er at Lokomotivverkstedet blir et sted hvor brukerne/besøkende gjenspeiler byens og bydelens befolkning. Vi erfarer at dette ikke nødvendigvis skjer av seg selv, og anmoder Kulturetaten om å få i hus aktører som kan vise til at de jobber aktivt med å invitere inn og inkludere bredt. Behovet for lokaler til kultur, både breddekultur og for det profesjonelle kulturfeltet. Med kulturaktører som også jobber målrettet med inkludering kan dette også være en møteplass på tvers av bakgrunner for barn og familier, både fra nærmiljøet rundt Middelalderparken, Bydel Gamle Oslo og resten av byen. -KULTURHUS FOR BARN OG FAMILIER: Behov for lavterskel, høy kvalitet kulturhus for Oslos barn, unge og familier. En møteplass på tvers av bakgrunner hvor familier kan få kulturopplevelser sammen. Lokomotivverkstedet bør være for folket, og en døråpner til kulturlivet. Det er behov for steder der familier kan møtes og skape minner. -LOKALER TIL KULTUR: BÅDE BREDDKULTUR OG DET PROFESJONELLE SCENEFELTET: Breddekulturen har skrikende behov for egnede lokaler til øvinger, seminarer, workshops, konsert osv. -JOBBER TIL UNGDOMMER: Ungdommer og unge voksne, gjerne lokale, bør få mulighet til jobb og betalt arbeidstrening. Det kan være både ved cafedrift men også gjennomføring av arrangementer og aktiviteter i huset.	Kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle barn og unge som ønsker det og familier som ellers ikke oppsøker scener og forestillinger skal inviteres inn. Oslo er en fantastisk kulturbby med et rikt og variert tilbud. Dessverre er det få steder utenom bibliotekene familier kan dra for å oppleve kultur uten å bruke mye penger. Byen trenger møteplasser og fellesskap hvor alle er velkomne, uten kjøpepress eller inngangsbilletter. Det frivillige kulturlivet mangler lokaler til øvinger, helgesamlinger, konserter mm. Spesielt mangelen på lokaler til barn og unges kulturaktiviteter bekymrer oss. KIGO har rundt 400 barn i ukentlig aktivitet. Bare paraplyorganisasjonen Ung I Kor Oslo (for barne og ungdomskor) har over 4000 medlemmer alene, I tillegg finnes korps, band, orkestre og ikke minst minst uttrykksformer som foto, digital kunst, video, grafitti mm. Et levende kulturhus med et rikt og variert tilbud skaper også arbeidsplasser. Her mener vi lokale ungdommer bør involveres. KIGO har et eget ungdomsarbeidscrew, KIGOKRU, som er veletablert og klart til å utvides. Dette er ungdommer/unge voksne som har vokst opp i Gamlebyen/Grønland/Tøyen. Med ledelse fra kompetente voksenpersoner bør disse involveres I utviklingen og driften av kulturhuset Lokomotivet. Dette vil også sikre reell medvirkning fra lokalmiljøet.	Primærmålgruppa for KIGO er barn og barnefamilier i hele Oslo. Et uttalt fokus er at publikum og deltagere i KIGOs aktiviteter skal gjenspeile byens eller bydelens befolkning. KIGO jobber målrettet, systematisk og med et bankende hjerte for å gjøre kultur tilgjengelig for alle, uavhengig av bakgrunn. KIGO Kultur i Gamle Oslo ønsker å etablere et "Barnas Kulturhus" i samarbeid med Oslo kommune, kulturetaten og andre aktører. Målgruppen vil være barn, ungdom og familier fra hele byen, med hovedvekt på Bydel Gamle Oslo.	500-1000 kvm

			Extinction Rebellion Nor	Vi ser to behov som vi mener bør og kan dekkes i Lokomotivverkstedet: 1. Greenhouse har vært et rimelig og lav-terskel coworking og event space, som også litt tilfeldig har blitt en møteplass for deler av miljøbevegelsen, blant annet fordi fokuset på gjenbruk og merbruk har trukket dem dit. Det arrangeres nå for eksempel en ukentlig middag for hele Greenhouse og miljøbevegelsen forøvrig, der man samles i en uformell setting og kan snakke om de store overordnede ideene og hvordan en selv passer inn i et større økosystem av organisasjoner. Når Greenhouse snart rives (neste sommer?) for å utvikle Landbrukskvartalet vil det utløse et behov for å erstatte byggets funksjon og særegne miljø, for alle de miljø- og ungdomsorganisasjonene som holder til der, eller bare kommer på besøk. Det har også vist at det er stor nytte i samlokalisering for å skape en slik møteplass for miljørettede organisasjoner. 2. Det er videre behov for mer utadrettet formidling og en møteplass for allmennheten. I et samfunn som domineres av kortsiktige tanker, er det nødvendig å sette av rom for mer langsiktige tanker og ideer. Vi ønsker derfor at Lokomotivvekstedet skal bli et kultur- og kunnskapssenter for det vi i XR kaller regenerativ kultur. En ikke-kommersiell møteplass der man kan være, lære, visjonere og skape prefigurative modellsamfunn som kan vise veien til et fremtidig samfunn som ikke bare lever i økologisk balanse med naturen og miljøet rundt oss, men faktisk gir mer tilbake enn det tar ut av de økologiske systemene. Mer konkret ønsker vi oss en ideelt drevet bokkafe, plass til arrangementer, foredrag, workshops, kurs i ulike former for reparasjon, gjenbruk og merbruk, samt møterom og arbeidsrom som kan bookes av hvem som helst. Altså et slags samfunnshus som kan brukes av alle, men som kanskje kan gi noe forrang til de organisasjonene som er med på driften av senteret, til bruk av møterom og arangementslokaler, og utforming av lokalene. På den måten gir det både insentiv til ideell drift, og en tydelig identitet til senteret. Det er også interessant at Lokomotivverkstedet i seg selv representerer en form for langsiktig tenkning som vi har mistet litt grepet på. Historien om utbyggingen av jernbanen i Norge er i seg selv et godt eksempel på store investeringer som krever lange tidsperspektiv, og som dagens samfunnsøkonomer, politikere, og samfunnet forøvrig, i for liten grad tar med i sine beregninger. Denne historien, og betydningen av den, kunne vi også godt tenkt oss å få vist frem. Helt spesifikt ønsker vi oss:	Det finnes i dag ingen fysiske møteplasser som kan adressere klima- og naturkrisen på et kulturelt nivå, som er åpent for allmennheten året rundt. Kommersielle "samfunnshus", slik som Kulturhuset, tar seg godt betalt, har i liten grad noen identitet eller organisasjonsmiljø knyttet til seg, og har i tillegg høy aldersgrense fordi de selger alkohol. Det finnes ulike festivaler som dekker noe av behovet, men de krever ofte inngangsbillett og er kortvarige og sporadiske. Aksjoner som Klimabrølet oppstår som betydelige men dessverre sporadiske blaff, som fort forsvinner fordi det ikke finnes noe sted for engasjementet å slå røtter. I stedet etterlater det seg en følelse av apati i oppvoksende generasjoner. XR er mest kjent for å ta i bruk sivil ulydighet som virkemiddel. Mye mindre kjent er det at vi har et stort underliggende fokus på dyp kulturell transformasjon. Som det å forstå at naturen og samfunnet ikke bare er ressurser vi kan forsyne oss av, men dynamiske systemer som vi selv er en del av, og at vår påvirkning har betydelige langsiktige konsekvenser på dem. Sivil ulydighet er bare ett virkemiddel, som vi bruker for å få mediefokus ved å gjøre budskapet mer sensasjonelt, og dermed nyhetsverdig, De færreste av oss ønsker egentlig å gjøre det. Vi skulle mye heller hatt et sted hvor vi kan invitere allmennheten for å vise frem og lære bort. Enda mindre ønsker vi at det samme behovet skal bli forsøkt møtt ved at noen velger å gå lenger enn ikke-voldelig sivil ulydighet. Men da må det faktisk finnes alternative måter å nå frem på.	Alle! Vi vil jo helst nå ut til så mange som mulig. Men realistisk sett vil det nok appellere mest til miljøengasjerte og spesielt miljøaktivister. Men forhåpentligvis også til urbanister, dem som er opptatt av byutvikling, kultur og i det hele tatt alle som er opptatt av langsiktige perspektiv. Aldersmessig tror vi det vil appellere veldig bredt. XR selv inkluderer en salig god blanding av ungdom, studenter, småbarnsforeldre og pensjonister. Der vi dessverre kommer litt til kort er flerkulturelt mangfold. Men vi håper jo å kunne knekke den koden	Vet ikke
			Deichman Bjørvika Utsti	Hei. Siden i vår har jeg gått med tanken om et konsept som jeg har tenkt på hver gang jeg har passert Lokomotivverkstedet på vei til jobb i Bjørvika. En samtidskunsthall som er åpen og tilgjengelig for alle, og som har et annen perspektiv enn det man møter i de faste og etablerte kunstinstitusjonene. Oslo som by mangler det stedet som lar nyskapende kunst få plass og som på samme tid er tilgjengelig for hvem som helst og stort sett når som helst. Å bruke det potensialet som ligger i Lokomotivverkstedets plassering og størrelse hadde vært optimalt for å gi Oslo dette. Lokalene er rett og slett optimale!! De siste 4 årene har jeg jobbet med å inkludere samtidskunst som en del av det faste programmet til Deichman Bjørvika. Fra at kunst har vært noe man plasserer i bibliotek, har kunsten tatt plass og blitt en gjennomgående del av biblioteket gjennom det temporære utstillingsprogrammet. Vi har gjennom siden åpningen nådde nærmere 7 million besøkende, og svært mange av de som kommer er ikke vant med å møte kunst som tar plass og som engasjerer. Jeg har et ønske om å ta dette videre og skape en mer dedikert og hengitt arena for samtidskunst, og da spesielt levende bilder og verk – noe jeg vil mene hadde vært optimalt å skape i Lokomotivverkstedet. I vårt virke med kunsten i Bjørvika har vi i flere prosjekter samarbeidet med Oslo Kommunes Kunstsamling om temporære prosjekter, blant annet med videokunst. Jeg tror en kobling mellom flere av de største aktørene innenfor kunstscenen i kommunen kunne være et godt utgangspunkt for en samtidskunsthall i middelalderparken.	Tanken er langt fra ferdig, men dette er en unik mulighet til å løfte Oslo et hakk i ønsket om å være en levende kunst og kulturby som både gir oslofolk og tilreisende mange og varierte kulturopplevelser. Og først og fremst det at jeg ser for meg at dette skal være et lett tilgjengelig sted med lange åpningstider tror jeg er nøkkelen. Kunst som tåler å møte publikum, kunst som kanskje ikke trenger fullt tilsyn i åpningstiden, men som kan vises åpent og tilgjengelig på en måte som ikke lar seg gjøre når man tenker kunst i det offentlige rom. Videokunst, lydkunst, lyskunst, innstallasjon, skulpturer, performance, kunstformer som ofte forblir i det lukkede institusjonene kan slippes løs på en tilgjengelig måte. Det vil også gi mulighet for å på sikt skape et utstrakt program rundt kunsthallen, både for de som lokalt bor i området – som i stor grad er preget av ny og kostbar arkitektur – men også for hele Oslo.	Ønsket er et sted hvor unge, barnefamilier, oslofolk fra alle bydeler kan oppleve noe nytt uten at terskelen er for stor. Og ikke minst vil det gi liv til et område hvor det har vært veldig stille lenge.	500-1000 kvm
			Oslo musikkråd	Oslo Musikkråd er byens største interesseorganisasjon for musikk, og favner både det frivillige og profesjonelle. Musikkrådet har i mange år jobbet med å kartlegge musikklivets behov, og har kompetanse og kunnskap om hele musikkfeltet. Derfor vil musikkrådet være en naturlig høringsinstans og samarbeidspartner i utviklingen av lokomotivverkstedet, særlig dersom det besluttes at det skal kunne brukes til musikk-aktivitet. Vår anleggskonsulent som er akustiker kan bistå faglig. Han har tidligere jobbet mye med rehabilitering og prosjektering av sambrukslokaler. Musikkrådet er klar over at dette bygget ikke nødvendigvis blir et rent kulturhus eller musikklokale. Men kommunen beskriver selv at lokalene skal være fleksible og åpne for sambruk, slik at flest mulig får tilgang til lokalene. I den sammenhengen er det viktig for oss å nevne at musikklivet er den soleklart største fraksjonen innenfor det organiserte kulturlivet. Om målet er å favne flest mulig, og legge opp til aktiviteter som mange kan ha glede av, så er musikkrådet en av de viktigste instansene å involvere, for å få innspill, samarbeide og planlegge. Gjennom våre kartlegginger og nasjonale kartlegginger har det blitt vist at omtrent 80 % av lokalene som benyttes til musikkøvinger- og framføringer, er uegnet. Det største etterslepet finner vi hos de store orkestrene, som har store utfordringer med å finne lokaler. Særlig i Oslo, og særlig i sentrum. Dette fører blant annet til at Oslo Brassband lagrer alt slagverksutstyret i kjelleren til en av medlemmene, og Vestre Aker Musikkorps må flytte sine ukentlige øvelser hver gang det er skoleavslutning, planleggingsdag, skolearrangementer eller annet som kommer i veien for øvelsene. Det har også ført til at flere korps har blitt lagt ned, og at unge musikerspirer som bør oppleve glede, mestring og innenforskap, i stedet får tinnitus eller hørselsskader fordi de spiller i for små rom, eller rett og slett mister musikken. Lokomotivverkstedet har flere store arealer, og store arealer med god takhøyde er ren magi for større ensembler. Samtidig er det svært dyrt å bygge, og når det først bygges, så er det gjerne tiltenkt idretten. Derfor er det helt prekært for musikklivet i Oslo, og særlig for barn og unge som skal vokse opp i Gamle Oslo, at det finnes gode lokaler hvor man kan møtes for å spille sammen. Oslo har også et stort behov for konsertlokaler, produksjonslokaler, studioer og «hub-er» som ikke bare er egnede lokaler, men som evner å tiltrekke seg ungdom som ønsker å bli en del av et miljø.	I Oslo er det et stort, ungt musikkmiljø, som sårt trenger tilholdssteder som ikke forsvinner ved neste leiekontrakt. Eksempler på dette er Fyrhuset og Aktivitetshuset K1. I gamle Oslo finnes også organisasjonen KIGO (Kultur i Gamle Oslo), som er en naturlig organisasjon for å bidra til utvikling av et slikt miljø.	Hele Oslo sitt musikkmiljø, fra barn til voksne.	1000 kvm <

			Nydalen Fabrikker Vi ønsker at Lokomotivverkstedet skal være en møteplass for nærmiljø og Oslobeboere, et åpent ombrukskonsept som byr på inspirasjon, viten og opplevelser, fylt med arrangementer og tilgang på kultur for alle. Vi ser potensial for en arena hvor man kan oppleve, gjøre, lære, dele, utvikle og teste. Vi drifter Nydalen Fabrikker, en ombruksfabrikk som er midlertidig basert i Christiania Spigerverk sin gamle fabrikk langs Akerselva. Vi ser etter lokaler til å videreføre konseptet vårt, og Lokomotivverkstedet ville være ideelt! Vi har basert ombruksfabrikken på seks kategorier: 1. Markedshall med fabrikkutsalgs og tjenester: Fabrikken skal bli en “One Stop Shop” for sirkulær handel og tjenester: ombruk, redesign, reparasjon eller kompetanse. 2. Produksjon og reparasjon: vi ønsker oss mange forskjellige aktører inn i sideskipene som reparerer alt fra trevirke, sykkel, tekstil til IKT. Det er høyt fokus på å løfte frem gamle håndverksteknikker, og å videreføre kunnskaper. Innovativ redesign og 3. Torget og aktivitetsarena: skal kunne leies til aktiviteter, lanseringer, pop-up aktiviteter 4. Grønne og inkluderende arbeidsplasser: hele huset skal være en arena for arbeidstrening, inkludering og mangfold 5. Kunnskap og deling: Opplæring, kurs, og reparasjonsakademi: erfaringsutveksling og deling av resultater og innsyn er viktig bærebjelker for å skalere opp nye sirkulære tjenester: Samarbeid er det viktigste verktøyet. 6. Mat og servering - Vi ønsker oss ulike matboder, og barer - det skal være mulig å være en hel dag på fabrikken. Historieformidling I Nydalen jobber vi tett med Teknisk Museum, Industrimuseet og de lokale historielagene for å finne muligheter for å formidle den lokale historien i fabrikken. Dette ser vi for oss er minst like aktuelt i Middelalderparken, med sitt store omfang av historie.	Oslo har behov for gode, relevante og inspirerende møteplasser. Vårt konsept er høyrelevant for de utfordringene vi står ovenfor, for å strekke oss mot det 17 bærekraftsmålene. Vollebekk Fabrikker og ønske om et ombrukssenter står begge nevnt som et ønske i Byrådserklæringen. I mars i år holdt vi et forsmak arrangment i Nydalen Fabrikker, med fagdag og markedsdag. Det kom 3500 besøkende over to dager, og viste tydelig behov og interesse. Feedback er at Oslo trenger et slikt sted. Flerbruk av gamle og ubrukte bygg blir mer og mer viktig - slik kan mange flere bidra, benytte seg av og få utbytte av bygget.	Bredt tilbud til flest mulig Skal det være lønnsomt bærekraftig, må det være åpent tidlig til sent. Det må treffe en rekke ulike målgrupper, som har behov til forskjellige tider. Tilrettelegging for flerbruk er viktig, og en god driftsmodell.	1000 kvm <
			Kjærsti Øverbø Jeg kjenner en sitrende lengsel i kropp og sinn, etter å ta i bruk dette stedet, disse levde veggene og gulvene. Taket og omgivelsene. Dette mesterverket av et byggverk. Skapt av håndverkere og kunstneriske - bevegelige sinn og hender- kropp og liv. La meg og min dansekunst og performance kunst, samt teatervirke få et skikkelig levende rom å skape virkelig vill, sann og bevegelig kunst. Så lokomotivet av kreativitet kan kjøre i full hastighet Så livet kan blomstre og deles i det store og det små. For meg ville det vært en drøm i oppfyllelse. Både å ha et hverdagslig virke som dansekunstner/scenekunstner i disse hallene. Men også en drøm om å få bruke rommene slik de er. Til scene og arena for kunst til å deles. Som et sted å la kunsten få spire og deles generøst. Hva trengs? Rydde og vaske, Legge noen varmere gulver. Lys, lyd og oppvarming! Alt annet vil være bonus og luksus. Jeg har troa på å bygge dette stedet fra felles behov, samarbeid og felleskap. En arena for scenekunst!!! Og tverrfaglig kunst! Samhold og felleskap! Åpenhet og deling! Kafé? I tillegg!?	Som mennesker i by. Lengter vi etter natur. Etter felleskap som nærer livet og som gir istedenfor å ta. Kunstfeltet, og de frie scenekunstfeltet har så mye gaver å gi. Så mange indre og ytre rom å skape - som kan gi nettopp dette. Rom for livet. For alt det lette og latterlige og alt det tunge og vanskelige. Vi trenger rom for å dele rom. Og å gi rom til kunstnere - er å gi rom til folket. Fordi kunstere skaper rom for folket. Jeg tror det vil gi liv til liv. Og vekst og næring til det som nærer det viktige i livet. Følelser, nærhet, felleskap. At dette kunne blitt et sted for fri kunst og for mulighet til å jobbe tverrfaglig -Og ha en mangefarget scene. Både med tanke på folk og kunst. Ville vært dypt berikende.	Mennesket. Livet som trenger et hjem for helheten. Kunst til folket!! Liten som stor, herifra eller derifra.	Vet ikke

			Oslo Teatersenter	Oslo Teatersenter spiller med dette inn behovet for Scenekunstens hus. Lokomotivverkstedet, med sin beliggenhet i gamle Oslo, vil være en perfekt plassering for Scenekunstens hus. Oslo har behov for en prosjektbasert ikke-programmerende scene der både unge nyetablerte og erfarne scenekunstnere kan leie seg inn og vise sine forestillinger. Scenekunstens hus skal bli byens møteplass for publikum, amatører, profesjonelle og unge ferske nyetablerte scenekunstnere. Oslo Teatersenter har siden 1975 holdt til i lokaler på Trafo kunstnerhus på Tøyen. Her tilbyr vi utleie av øvingslokaler til byens scenekunstnere og er et ressurs- og kompetansesenter for amatørteater og for unge nyutdannede skuespillere. I våre prøvelokaler deler både profesjonelle scenekunstnere og lekne barn arbeidsrom. Oslo Teatersenter har i snart 50 år hatt fokus på samskapning for og med barn og unge. Vi tilbyr samtidig faglig infrastruktur og bistand til den profesjonelle scenekunsten. Med lokalene i Middelalderparken vil Oslo Teatersenter og Oslo Teaterskole kunne være tilgjengelig for enda fler barn og unge, både med tanke på universell utforming, og med tanke på lokalenes størrelse. Plasseringen i Lokomotivverkstedet vil gi oss mulighet til å være et synlig og reelt sted for utvikling av ny scenekunst. OTS har et ønske om større integrering av barn og unge som har spesielle behov og bevegelseshindringer. OTS har også et ønske om økt mangfold. Våre kurs er fulle. Vi har mange barn på våre ventelister, som vi rett og slett ikke har plass til grunnet fulle lokaler. I tillegg er lokalene på Trafo utfordrende ettersom vi ved flere anledninger ikke har kunnet gi tilgang til alle, grunnet vanskelig fremkommelighet. For at OTS i enda større grad skal gagne barn og unge og for at OTS skal gi tilgang til enda fler barn og unge, har vi behov for nye lokaler.	Barn og unge trenger tilhørighet og nettverk, og barn og unge som vokser opp i trange leiligheter på Tøyen og i Gamle Oslo har et spesielt behov for et sted å være. Et sted der de kan utfolde seg i trygge omgivelser. Gjennom Oslo Teaterskole lærer barn og unge samspill, lytting og livsmestring. Elevene lærer seg å opparbeide trygghet, selvfølelse og selvtilit. Sammen med sin teatergruppe lærer elevene å stole på hverandre og å lytte til hverandre. Oslo Teatersenter drifter Oslo Teaterskole. Hvert år får 120 barn og ungdommer fra Tøyen og hele Oslo muligheten til å leke, lære og utvikle seg som unge skuespillere. Oslo teaterskole tilbyr et trygt, profesjonelt rammeverk for å utforske og utøve scenekunst for barn og unge. Vi legger vekt på å skape et godt sosialt miljø der alle skal føle seg inkludert. Vårt mål er at elevene skal få være med å skape teater selv, og at elevene aktivt skal delta i det kunstneriske arbeidet. Oslo Teatersenter er i ferd med å vokse oss ut av sitt gode skinn. Oslo Teaterskole har høyt trykk og Oslo by trenger et en ikke-programmerende scene for fri scenekunst. Vår visjon er derfor Scenekunstens hus. Lokalene i Lokomotivverkstedet i Middelalderparken fremstår som svært godt egnet.	I motsetning til bibliotekene er teaterhusene normalt sett i mindre grad tilrettelagt som gode oppholdssted for barn og unge. Scenekunsten hus skal derimot være et sted der barn og ungdom kan henge ut. Vi ønsker vi etablere et scenehus i Gamle Oslo som bidrar til kulturbygging i mer enn én forstand. I Scenekunstens hus kan profesjonelle scenekunstnere bruke prøvesalene på dagtid, mens barn og unge har prøver kveldstid. I Scenekunstens hus kan barn komme innom etter skoletid og holde på med teater. I Scenekunstens hus kan både erfarne og	Vet ikke
			Norske Grafikere, Lands	Lokomotivverkstedet – en ny arena for produksjon, visning og formidling av samtidskunst øst i byen. Et felles innspill fra Landsforeningen Norske Malere (LNM), Norske Grafikere (NG), Billedkunstnerne i Oslo (BO) og Unge Kunstneres Samfund (UKS). Før utbyggingen av Fjordbyen, var det flere aktive produksjonsmiljø for kunstnere i området. I Bjørvika er det særlig verdt å nevne Borgen, som huset et yrende kulturmiljø på opptil 200 personer. Slike miljøer pustet liv inn i områder i byen som ellers var lite attraktive, men inneholdt rimelige, varierte – og ofte rufsete – lokaler som var vel egnede som atelierer. Dette er nå helt fraværende fra området. Man finner toppen av isfjellet; Munch og noen kommersielle gallerier i det nye Bjørvika, men kunstnerne og andre kulturprodusenter, de som skaper innholdet i de mange kulturinstitusjoner, og som representerer kunstbyens fremtid, er nå i hovedsak borte. Mens Oslo i tidligere tider flommet over av arbeid og produksjon, er dagens by et sted for fritid og handel. Blant de få som fremdeles driver med produksjonsvirksomhet i hjertet av byen er kunstnerne. Mangfoldet som denne produksjonen representerer mener vi er verdt å løfte frem og ta vare på! LNM, NG og BO og UKS foreslår at Lokomotivverkstedet blir til et bygg som kombinerer visningssteder for kunst, atelierer og verksteder for kunstnere. Verkstedene vil også kunne brukes til formidling, som diverse kurs for barn eller voksne. Ved å kombinere visningssteder for kunst, verksteder og atelierer, unngår man at bygget blir lukket og lite tilgjengelig for publikum. NG, LNM og UKS og BO har til sammen ca 20 000 besøkende i året. Alle vel etablerte fagorganisasjoner, med kunstnerstyrte gallerier som spiller nøkkelroller i den kulturelle infrastrukturen i Oslo. NG har drevet galleri i Oslo i over 50 år, LNM har holdt til i Kvadraturen siden midten av 1990-tallet, mens UKS har hatt visningssted på forskjellige adresser i Oslo siden 1937. Med stigende leiepriser presses vi på sikt ut av våre visningsrom i Kvadraturen. I Lokomotivverkstedet ser vi gode muligheter for en samlokalisering av flere visningssteder, som vil gi en rekke synergieffekter. Lokomotivverkstedet er samtidig et godt bidrag til å dekke Oslos behov for langsiktige atelierplasser. Visuelle kunstnere i Oslo har akutt behov for at infrastrukturen for kunstnerisk produksjon blir styrket og utviklet på en langsiktig måte. Dette kommer frem i Kulturetatens egen kartlegging av Oslos kulturelle infrastruktur i 2018. Forbedring av infrastrukturen for byens kunstnere er i tillegg et av hovedmålene i Oslo kommunes kunstplan. Atelierer i Lokomotivverkstedet er en direkte satsning på byens kunstnere som skaper etterlengtet forutsigbarhet, og disse bør ha leiekontrakter på 5 + 5 år. Vekst i ateliertilbudet skaper igjen grobunn for et levende kunstfelt, som tiltrekker seg publikum og internasjonale aktører. Samlokalisering mellom atelierer og visningssteder skaper en dynamisk og levende kunstarena som vil trekke et stort publikum - et utadrettet, publikumsvennlig bygg, der kunsten både produseres, vises og formidles. For visningsstedene vil en samlokalisering gi effektivisering i form av konsolidering av funksjoner som lager, kontor, møterom, prosjektrum, formidlingsarealer, resepsjon m.m. Et slikt	Mens Fjordbyen beskrives som en stor suksess, og er attraktivt for byens innbyggere såvel som besøkende, er det svært lite plass avsatt til ikke-kommersielle aktører. I Lokomotivverkstedet bør kommunen benytte anledningen til å fremme vitale produksjonsscener som kan balansere bildet av hvilke verdier som får dominere denne nye delen av byen. Kunstnerstyrte institusjoner og kunstnere som har vært en markant og viktig del av bybildet vil i årene som kommer kunne presses ut til fordel for kommersielle aktører. Det vil være et stort tap for befolkningen lokalt i Oslo sentrum, for kulturelle fagmiljøer, tilreisende og turister. Med en ny arena for samtidskunst øst i byen vil Oslo markere seg enda sterkere som kulturby, og som en by som tar kunsten og kunstnerne på alvor. Å løfte satsingen på byens kunstnere med en langsiktig og markant økning i kommunens atelierprogram – den første tiår – integrert med kunstnernes egne visningsrom, vil være et tydelig uttrykk for ønsket om at Fjordbyen skal være differensiert og tilgjengelig for mange. Tilgangen på naturlig overlys, samt takhøyde, gjør Lokomotivverkstedet til en svært godt egnet arena for visning og produksjon av kunst. Parkområdet rundt bygget gir også en fantastisk ramme til åpninger og utendørs formidling. Lokalbefolkningen kommer til å få enda mer ut av et flott rekreasjonsområde med oss tilstede.	På tross av Fjordbyens store suksess har det også blitt påpekt svakheter i programmeringen av disse nye byrommene, og kritikk av rommenes homogenitet og tilgjengelighet har blitt reist. Vi ønsker å bidra til å skape et rom som er åpent for beboere i Fjordbyen og Gamle Oslo, i tillegg til Oslos befolkning forøvrig, som en arena for visning av kunst, formidling, kurs, faglige og sosiale arrangementer osv., med gratis inngang for alle. For turister og tilreisende vil vi være en spennende og vital nyansering av det mer etablerte kulturtilbudet i byen. For barn og unge vil vi	1000 kvm <
			Living Movement	Lokomotivverkstedet bør bli et åpent kulturhus med aktiviteter for både unge og gamle. Jeg ønsker et sted som kan huse kunstneriske prosjekter, være et sted hvor man kan delta i klasser, kurs, kanskje finnes det utdanning her som rommer alt fra dans, musikk, sirkus - og samtidig er møtepunkter for eldre der man kan skape noe sammen. Jeg savner et sted der generasjoner møtes. Kanskje kan det også være kafé der, et sted for månedlige markeder, syverksteder, plantekurs, plass for et lokalt, aldersløst og mangfoldig kor? Jeg er dansekunstner, koreograf, pedagog og prosjektutvikler som er bosatt i Gamle Oslo. Jeg har siden 2004 skapt prosjekter med fellesskap som både tema og metode, og jeg har i stor grad inkludert både profesjonelle utøvere og deltakere i samfunnet. De siste årene har jeg jobbet med et communitydansprosjekt der vi har skapt forestillinger med deltagere fra Voksenopplæring i fire kommuner. Tematikken har vært ensomhet og tilhørighet, og prosjektet har vist seg å skape merverdi for de som deltar med at de opplever integrering, fellesskap, lettere lærer norsk, føler at de har fått en ny arena for vennskap, osv. Det er fantastisk å se dans og bevegelse som binder oss mennesker sammen, tross alle forskjeller. Jeg tenker også på "ensomhet" som den nye folkesykdommen, og er veldig opptatt av å legge tilrette for å forebygge dette gjennom kunst og kultur. Kanskje også spesielt for voksne, som gjerne faller utenfor både Den kulturelle skolesekken og Spaserstokken. Jeg ønsker meg et sted der jeg kan tilby klasser, kurs, eller deltakelse i prosjekter som inkluderer alle samfunnslag. Jeg tror at deltakelse i kunst og kultur kan fungere som en inngang til fellesskapsbygging, og mener at vi har gjennom dansen kan påvirke samfunnets utvikling. Jeg ønsker også å utvide rammene for hvem som har tilgang til dans og bevegelse.	Dette bør prioriteres fordi det er stor mangel på både øvings- og produksjonslokale for dans i Oslo. Det er også mangel på møtepunkter som gjør at fellesskap skjer, og hvor kunst, kultur og samfunnet forenes.	Allmenheten, alle som ønsker å delta - i alle aldre.	100-300 kvm

			VINC ideelt AS	Byliv og kultur i all form og format (visuell, musikk, matkultur....)	Det mangler områder i Oslo hvor aktører kan ha en årlig tilhørighet & eksperimentere og prøve ut nye byliv / kultur konsepter. VINC ideelt AS strever med å finne slike lokaler og har mottatt flere forespørslser fra sine brukere	Flerkulturelle og ungdom + frivillighet	Vet ikke
			Alnaelvas venner	Senter for formidling av Alnas biologiske mangfold og kulturhistorie. Formidle hvordan fremtiden kan gi en ren elv	Formidling av Alnaelvas historie gir på sikt en ren elv.	Alle, skoler barnehage	Vet ikke
			Stiftelsen TekstLab	Vår visjon er at Lokomotivverkstedet skal bli et sted for, av og med skapende og utøvende kunst og kultur, et sted for mangfold, inkludering og fellesskap for alle barn, ungdommer, familier, nabolag, bydel og byen Lokomotivverkstedet – en mangfoldig kunst- og kulturarena for hele Oslo Kultursektoren har en stor demokratisk utfordring. Store deler av befolkningen har ikke reell mulighet til å delta. Det fører til at kulturlivet er kjennetegnet av lite mangfold, både når det gjelder hvem som deltar og hvilken kunst og kulturuttrykk som får plass. Utenforskapet gjelder alle deler av sektoren, og det er det er systematiske skiller ut fra utdanning, klasse, sosial tilhørighet, bosted, kulturell og språklig bakgrunn. Det er spesielt mange i denne målgruppen i Oslo øst og sør – inkludert Bydel Gamle Oslo. Dette er utfordringer i Oslo kulturliv som TekstLab har som mål å bidra til å endre. For å lykkes med dette endrer vi tenkningen relasjon mellom kunst og samfunn. Vi legger vekt på hvordan kulturlivet kan bidra til å berike og styrke aktivitet i by og lokalsamfunn ved å endre makten om hva som defineres som kultur og hvem som deltar. Vår tenkning er inspirert t av begrepet «culture is ordinary» som ble introdusert av Raymond Williams og tilpasset vår samtid av vår samarbeidspartner og kulturanalytiker Chrissie Tiller (Power Up 2012). Begrepet er en kritikk av et lukket kulturliv der et fåtall eksperter definerer hva og hvem som hører til i kunsten. I praksis ekskluderer dette store grupper. Tiller argumenterer for at en demokratisering – at flere får delta og forme kunsten- bare kan skje gjennom å skape åpne kunstarenaer med nye møter og relasjoner mellom kunstnere, mellom kunstnere som publikum og deltakere. Kunst må være noe vi alle skaper og eier. Denne tenkningen var basis for innføring av det utvedede kulturbegrep som ble en del av norsk kulturpolitikk fra 1970-årene. Dette er idéer og tilnærminger som har vært del av Tekstlabs strategi og praksis over lang tid. Vår intensjon er å være en kunstarena av denne typen, der vi omformulerer maktstrukturene i kunsten når det gjelder hva som er hørbart eller stumt, og hvem som har mulighet til å bli sett og hørt. Vår strategi er å skape en arena alle kan delta, både som skapende, utøvende og publikum. Gjennom å engasjere folk i å utvikle historier	Fraværet av mangfold i kunst- og kultursektoren, både når det gjelder hvem som deltar og hvilke kunst og kulturuttrykk som får plass, er kultursektorens store utfordring. Det er en viktig oppgave å endre på denne situasjonen. Vi gjør et unikt bidrag til å endre dette. Vi har kompetanse, erfaring og arbeidsform som gjør at vi lykkes både i å engasjere mange fra de gruppene som ‘faller utenfor’ kulturlivet i ulike typer kulturaktivitet. Vi lykkes også med å gi en ung generasjon reell mulighet til å kunne være skapende, utvikle kompetanse i å utvikle kunst og kulturuttrykk slik at vi i dag har en ung generasjon sterke kunstnerstemmer som erobrer scener, gallerier og konsertsaler. Det er med på å gjøre kunsten mer mangfoldig både kunstnerisk og kulturelt. Vi har også erfaring og kompetanse til å samle også andre kunst- og kulturaktører stil samarbeid og løfte sammen for å nå felles mål. Vi skaper nye relasjoner mellom kunst og samfunn ved å utvikler flere type interaktive møteplasser for og med barn, ungdom, familier, voksne og eldre, og vi har bygget spisskompetanse i nye former for samspill og møter med publikum med sikte på å engasjere alle aldersgruppe i skapende prosesser. Å samle mye av vår aktivitet på Lokomotivverkstedet vil styrke vårt arbeid med å nå målene om mangfold. Det gir den unge generasjonen kunstnerstemmer et miljø som de kan ha tilhørighet til. Det gir mange av de gruppene som faller utenfor mulighet til å være aktive deltakere i brede kulturtilbud, og ha et sted med kunst og kulturuttrykk som er relevante for dem.	Hovedmålgruppen er de mange som faller utenfor dagens kulturliv. Vi vil skape et tilbud og en arena der de har reell mulighet til å bli aktive deltakere. Det er spesielt mange i denne målgruppen i Oslo øst og sør, inkludert Bydel Gamle Oslo. Barn og unge er en sentral målgruppe for å skape en mangfoldig kunst- og kulturarena i Oslo på lang sikt. Gjennom langsiktig kompetanseheving (kunstskole) i skapende skriving, utvikling av kunstuttrykk og evne til formidling og lang tid, vokser det frem en ung generasjon sterke kunstnerstemmer som	500-1000 kvm

Vedlegg 13

Klatreverket AS
Kunstner
Stiftelsen Bjørka - Verksted for kamerabasert kunst
L.S. Dolmen
Kristina Kvalvik
Ragnhild Nes
Boksen
Nina Skarra Design
Kapsel Studio
Sigve Knutson
Ines Belli
Sigrid Marie Kittelsaa Vesas, formidling av dansekunst
Gamlebuen Historielag og modus senter for middelaldermusikk
Maria Victoria Høvring Høeg
Enhet for Samfunn og samskaping
Brenn Alt
Oslo Røde Kors
Handmade in Norway AS
La Piada AS
Oslo Bueskyttere
Theater Corpus
Poesihagen
CYAN studio SA
Esperanto AS
Modus senter for middelaldermusikk
Kristina Høydal
Grip Gamle Oslo kampsportklubb
Gamle Oslo Husflidslag
Stories AS
Ema Consulting AS
Human-Etisk Forbund
St Hallvard Bryggeri
Kolsås klatreklubb og Oslo klatreklubb
Tigerstadsteateret
Soul Sessions Oslo
Norsk Biodanzaskole
ICB Produksjoner
Gamlebyen skole
Det var en gang AS
Ingvild Marstein Olsen
Norske Dansekunstnere
Marianne Kjærund
UR-produksjoner - Oslo Music Factory Bjarne Kvinnsland og Morten Kaels
Lou Ditaranto
Biodanza
PRODA profesjonell dansetrening

Nedendra Ideelt AS
Rom for dans
Danseinformasjonen (nasjonalt kompetansesenter for dansekunst)
Nelly Winterhalder (enk)
Oslo Janitsjar
Sapegin Drawn & Sculpted
Lokomotivet
Det Andre Teatret
STICKY Productions
Buldring AS
Opera til folket
Oslo Museum
Oslo Nysirkus, på vegne av Sirkusalliansen (flere aktører)
Stiftelsen Skeivt kunst - og kultursenter
MUV kreativt gjenbrukssenter, Oslo kommune
Qvisten Animation AS
Tiny Studios
Gamlebyen beboerforening
Praxis Oslo
Kristine Vestby Holstad
Oslo Open
Unge Kunstneres Samfund
Kultur i Gamle Oslo AS
Extinction Rebellion Norge
Deichman Bjørvika Utstillinger (privat innspill)
Oslo musikkråd
Nydalen Fabrikker
Kjærsti Øverbø
Oslo Teatersenter
Norske Grafikere, Landsforeningen Norske Malere, Billedkunstnerne i Oslo, Unge Kunstneres Samfund
Living Movement
VINC ideelt AS
Alnaelvas venner
Stiftelsen TekstLab

Vedlegg 14

Til relevante kommunale etater: Konseptvalgutredning Bispegata 16/Lokomotivverkstedet i Middelalderparken

Oslobygg KF jobber i disse dager med en konseptvalgutredning på eiendommen Bispegata 16/Lokomotivverkstedet i Middelalderparken. Overordnet bestiller er Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet via operativ bestiller Kulturetaten.

Bispegata 16 ble oppført i 1893 som lokomotivverksted for Norges statsbaner. Arkitekturen er i nygotisk stil, typisk for industribygg fra denne perioden. Grunnflaten er ca 4500 kvm og arealene har varierende takhøyde og lysforhold. Det er stort vedlikeholdsetterslep på bygningsmassen med tilstandsgrad 3 på nesten alle bygningselementer. Av sikkerhetsmessige årsaker står bygget i dag tomt.

Hensikten med KUVen er å finne fram til gode løsninger både for behovet for rehabilitering av Lokomotivverkstedet og behovet for å fylle det med aktivitet og innhold for byens befolkning. Hovedformål er kulturaktivitet innenfor et utvidet kulturbegrep. Et utvidet kulturbegrep omfatter både det 'tradisjonelle' området: litteratur, formidling, kunst og kulturvern, ungdomsarbeid og idrett, men også skapende fritidsvirksomheter som kan gi utfoldelse av egne anlegg og interesser. Det er fokus på sambruk, flerbruk og merbruk. Barn og unge er en prioritert målgruppe. Det er ønskelig med åpne, utadrettede programmer i hele eller deler av bygningen. Mulighet for bruk av Oslonøkkel skal utredes.

Som første fase i arbeidet gjennomfører Oslobygg en behovsanalyse. I den forbindelse ønsker vi å informere potensielle kommunale behovshavere om prosjektet og oppfordre til å melde inn evt. arealbehov og/eller program som faller inn under beskrivelsen over. Det er viktig å presisere at det ikke er nødvendig (eller ønskelig) at ett program skal ta i bruk hele bygningen.

Ta kontakt med undertegnede ved behov for ytterligere informasjon om KUV Lokomotivverkstedet. Vi avtaler gjerne et møte. På grunn av prosjektets fremdrift må slike møter avholdes senest 15. august - jo før, jo bedre. Alternativt sendes en e-post som kort beskriver behovet senest 15. august.

Hvis mailen har kommet til feil person, er det fint om den videresendes til rette vedkommende i din etat.

Vedlegg 15

Erfaringsutveksling

I utarbeidelsen av KVVU for Lokomotivverkstedet har det vært dialog med aktører med erfaring som på ulikt vis er relevant for utviklingen av konsepter ved Lokomotivverkstedet. Arkitektoniske forhold som arealbehov og behov for støttearealer og logistikk i bygget, og tekniske forhold som for eksempel krav til ventilasjon har vært tema i møtene. Møtereferatene gir også en kort oppsummering av hva som er viktig å ta med seg til konseptutviklingen i alternativanalysen.

Tabell x: Erfaringsmøter innenfor programmene kulturhus, aktivitetshus og verksted.

Tematikk	Beskrivelse	Ressurs	Tid
Arrangement	Arrangement MUNCH	Lasse Baklien	06.03.24 kl. 09.00
Servering	Servering MUNCH	Henrik Henriksen, MuMA AS	10.04.24 kl. 10.00
Kulturhus	Drift Gamle Munch, Rommen Scene og Popsenteret	Inger Jørgensen Bertelsen	24.04.24 kl. 10.30
		Åsne Lian Sinnes Linn Meyer Kongshavn Jonas Vesterhus	08.05.24 kl. 09.00
Aktivitetshus	Game Norge	Rolf Josephsen	08.04.24 kl. 10.00
	Tverga	Lisa Mari Watson	17.04.24 kl. 09.00
	Ungdom og Fritid	André Ruud	
	Lokale og Anlægsfonden	Ola Mattsson	
Verksted	Håndverksløftet	Tuva Løkse	29.05.24 kl. 09.00
	Fellesverkstedet	Ane Marte Ringstad Graham Hayward	29.05.24 kl. 12.15
Trygghet	Politiet	Joakim Prytz Frivoll	08.05.24 kl. 12.00

Arrangementer – møte med Lasse Baklien, teknisk leder Munchmuseet

Hensikten med møtet:

Hensikten med møtet var å diskutere løsninger knyttet til arrangementer, med fokus på arealer og dimensjonering, logistikk og flyt. Det var særlig interessant å se på muligheten for om Lokomotivverkstedet kunne dekke behovet for en større konsertscene, med plass til 3000-4000 publikummere.

Innspill:

Prosjektgruppen hadde i utgangspunktet sett for seg at den største hallen, hall 3, ville kunne egne seg for en større scenerigg, bl.a. pga. areal og lett tilkomst for varebil. Bakliens innspill til dette var at takhøyden var for liten her (6m) og at det ville komplisere takrigg. Det er også søylerekker i rommet som gjør det store arealet mindre ideelt.

Baklien pekte på hall 4 som et mer egnet areal for scene, da denne hallen er mer avsondret fra de andre hallene og har en større takhøyde (9m).

Servering – møte med Henrik Henriksen, daglig leder MUMA AS (restauratør Munchmuseet)

Hensikten med møtet:

Hensikten med møtet var å diskutere løsninger knyttet til serveringsfunksjonen i Lokomotivverkstedet. Fokus var på arealer, logistikk og flyt.

Innspill:

Henriksen var opptatt av viktigheten av god flyt mellom arealer for varelevering, lager og avfall og kjøkkenet. Dette bør være sammenhengende, uten kryssing av publikumsarealer. Ved varelevering i øst, bør kjøkken og serveringsarealer plasseres i hall 2. Ved varelevering i nord eller vest, kan serveringsarealene ligge mot nord/vest. Arealer avsatt til kjøkkenfunksjonen (inkl. lager og logistikk) bør være i 1:1-forhold med serveringsarealet. Uteservering fra hall 2 bedre egnet pga. dominerende vindretning fra sydvest, på tross av at vestsiden har bedre solforhold. Positivt med uteservering mot amfi ved mindre arrangementer ute.

Kulturhus – møte med Inger Jørgensen Bertelsen, Åsne Lian Sinnes, Linn Meyer Kongshavn og Jonas Vesterhus, KUL (driftere av hhv. Popsenteret, Rommen scene og Gamle Munch)

Hensikten med møtet:

Hensikten med møtet var å diskutere ulike erfaringer fra drift av kulturhus. Fokus var på driftsmodeller og prosjektorganisering.

Innspill: Referansegruppen kom med innspill om at det er viktig å ta utgangspunkt i bygget, og de mulighetene som ligger der. Det å spille på historien, både drive og skape ting, og etablere en tydelig profil gjør det enklere for alle aktører å koble seg på. Det er behov for lokaler i området. Sørg for at tilbudet utfyller f.eks. Gamle Munch, og ikke konkurrerer. Erfaringene fra Gamle Munch viser at det ligger muligheter i midlertidighet, men også krevende utfordringer, som kan stå i veien for god utvikling. Et fast serveringssted kan bidra til forutsigbarhet, og er viktig, men grensesnittet til resten må være tydelig.

Arrangementer

- Logistikk er alltid undervurdert og underdimensjonert; tenk prøver, rigging, venting, at mange kommer i grupper, backstage – ikke planlegg kun for nuet.
- Et arrangement er ikke det eneste som skjer i et flerbrukshus. Her både inne og ute.
- Utstyr - sørg for en tilstrekkelig grunnutrustning

Drift

- Å sikre finansiering av drift er helt grunnleggende og avgjørende.
- Skape et godt møte mellom kommersielle og ideelle områder
- Sørg for å ha en drifter som koordinerer hele huset, og muligens tilgrensende uteområder
- Tydelig ansvar for arealene. Dedikerte flater vs delte flater. Større fleksibilitet krever mer koordinering
- Amatører krever mye oppfølging

Infrastruktur

- Digital infrastruktur må være på plass fra dag 1. Den må være helhetlig og oversiktlig.
- Nok lagring! Nok lagring. Nok lagring!
- Kontorplasser til aktørene, bidrar til å skape et miljø.
- Etablere støysoner. Støy er en stor begrensning for bruk. Folk tilpasser seg hverandre.

God kommunikasjon og tydelig informasjonsflyt mellom alle aktørene her helt avgjørende i flerbrukshus, konkluderer både på Rommen Scene, på Voldsløkka og på Gamle Munch.

Aktivitetshus – møte med Rolf Josephsen, styreleder GAME Norge, Lisa Mari Watson, daglig leder Tverga, André Ruud, generalsekretær Ungdom og fritid og Ola Mattsson, utviklingskonsulent Lokale og Anlægsfonden (DK)

Hensikten med møtet:

Hensikten med møtet var å samle erfaringer fra drift av aktivitetshus, og få økt kunnskap om ungdom som målgruppe.

Innspill:

GAME Norge er en forening som skal etablere urbane gateidrettshus etter modell fra GAME Danmark. Foreningen har nasjonale ambisjoner, men første etablering blir i Arendal. Der har GAME Norge inngått leieavtale med Arendal Kommune om å få leie en tomt for 1 kr. i 40 år. Det planlegges et nybygg på tomten som GAME Norge skal finansiere gjennom delfinansiering fra eksterne bidragsytere. I møtet presenterte GAME Norge organisasjon, program og metode, samt delte hvilke ambisjoner de har for videre utvikling.

Organisasjonene Tverga og Ungdom og fritid har samlet sett svært god oversikt over barn og unges fritid, både hvilke tilbud som finnes nasjonalt, hva som er under planlegging samt identifiserte behov. Organisasjonenes medlemmer er i stor grad representative for den målgruppen og type aktiviteter som fremheves KUVens bestilling.

Lokale og Anlægsfonden bidrar til møteplasser innen kultur, idrett og egenorganisert fysisk aktivitet i Danmark. De kom med konkrete eksempler fra Danmark, både på hva som fungerer og hva som ikke har fungert og hvorfor.

Verksted - befaring med Graham Hayward, daglig leder Fellesverkstedet

Møte med Tuva Løkse, prosjektleder Håndverksløftet og Ane Marte Ringstad, rådgiver Nærmiljø og kulturarv hos Sparebankstiftelsen DNB.

Hensikten med befaringen:

Hensikten med møtet var å få bedre kjennskap til hva som kreves av et verksted (bygnings- og utstyrmessig) samt hvordan det driftes og organiseres.

Innspill:

Verksted er skalerbart med tanke på størrelse, utstyrspark, krav til sikkerhet og bemanning; fra folke- og fikseverksted (håndholdt utstyr) via Maker Space (3-D print mm) til fullskala produksjonsverksted (f.eks. Fellesverkstedet). Fellesverkstedet har utviklet sitt prosjekt fra en pilot i 2011 til et fullverdig produksjonsverksted i egne og egnede lokaler på Grünerløkka. Under befaringen ble erfaringer fra pilotfasen til ferdigstillingen, herunder drift, organisering,

finansiering og tekniske fasiliteter. Fellesverkstedet er nå inne i en fase to-utvikling, som innebærer utvidelse av lokaler og funksjoner.

Hensikten med møtet:

Hensikten med møtet var å få kunnskap om Sparebankstiftelsen DNBS arbeid med prosjektet Håndverksløftet spesielt og satsningsområdet nærmiljø og kulturarv generelt. Prosjektet og satsningsområdet har god kjennskap til hva som rører seg innenfor dette feltet.

Innspill:

Håndverksløftet ble lansert i april 2022 som et prosjekt i Sparebankstiftelsen DNB. Satsingen ble lansert etter en serie innspillmøter og behovsanalyse i feltet. Prosjektet tildeler midler på bakgrunn av søknader, i likhet med øvrig praksis i Sparebankstiftelsen DNB. Håndverksløftet har som mål å bidra til å ivareta og utvikle tradisjonelle håndverk, samt bidra til rekruttering til feltet. Det ble orientert om prosjekter som har mottatt midler, samt ulike satsinger, inkludert pågående prosjekter. Det ble beskrevet et behov for en produksjons- og visningsarena for tradisjonshåndverk. Flere aktører har spilt inn ønsker om samhandlingsarenaer mellom de ulike aktørene i feltet, på tvers av ulike fagtradisjoner.

Trygghet – befaring med Joakim Prytz Frivoll, politioverbetjent Oslo politidistrikt

Hensikten med befaringen:

Hensikten med møtet var å få innspill til hvordan Lokomotivverkstedet (og Middelalderparken) bør planlegges med tanke på trygghet for brukere og nærmiljø

Innspill:

Politiet hadde flere innspill til tiltak. Det er viktig å sørge for aktivitet knyttet til området rundt bygningene. Bygningene bør åpnes opp mot parken rundt, unngå lukkede fasader. Mange øyne fra bygget ut mot parken bidrar til den uformelle sosiale kontrollen. Ikke steng vinduer med gardiner/lameller. Bygget må ta eierskap og ansvar for det som skjer foran, bak og mellom. Fasaden til Lokomotivhallen ut mot Kirkeruinene bør åpnes opp, gjerne med en uteservering - de lune plassene rundt bygget kan fungere godt på dager hvor det blåser. Sørg for at aktivitetstilbudet i parken er tilpasset så mange brukergrupper som mulig, både i kjønn og alder. Det er viktig for den uformelle sosiale kontrollen at parken brukes både av kvinner, menn, barn og unge, og seniorer - hele året. Torget på nordvest-siden av lokomotivhallen bør møbleres, med gode serveringstilbud. Dette gjelder spesielt på "baksiden" av bygget, mot muren og de offentlige toalettene. Da vil hele gangaksen rundt bygget oppleves trygg å bruke. Tilby gratis aktivitetstilbud både inne og ute, mange i bydelen har dårlig råd. Saxegården kan være et godt sted for slike tilbud, spesielt for unge jenter med minoritetsbakgrunn. Foreldrene vil føle at det er tryggere å sende jentene sine dit, enn inn i Lokomotivverkstedet. Tilstedeværelse av ansatte ved de forskjellige tilbudene skaper trygghet og gir eierskap til omgivelsene.

Vedlegg 16

Lokomotivverkstedet

Konseptutvikling KVV
Oslobygg KF

Vedlegg ARK

Atelier Oslo AS
Bollinger Grohmann AS
Norconsult AS
Homco AS

20. juni 2024

Atelier Oslo

ARK Atelier Oslo AS med

RIB Matthias Stracke, Bollinger Grohmann AS,
RIV Arne Førland, Link Arkitektur AS,
RIBYFY Pål Kjetil Eian, Norconsult AS,
RIBR Nina Høm, Homco AS,

har i perioden nov 23 - jun 24 bistått Oslobygg KF i arbeidet med alternativstudier for KVV Lokomotivverkstedet.

Arbeidet har bestått i analyse av eksisterende situasjon basert på tilgjengelig dokumentasjon og befaringer, utarbeidelse av alternativstudier, deltakelse i og bidrag til presentasjoner i arbeidsmøter og koordineringsmøter, samt tekstbidrag og illustrasjoner til endelig KVV-dokument.

I dette vedlegget presenteres endelige tegninger og illustrasjoner som grunnlag for KVV-dokumentet. For utfyllende informasjon om forutsetninger, analyse eksisterende bygning, behovsanalyse osv, henvises det til analyse KVV-dokumentet.

Medarbeidere Atelier Oslo AS:
Ola Wilthil Høgmoen, medarbeider
Bin Jia, medarbeider
Erik Lyche Solheim, medarbeider
Marius Mowe, prosjektleder
Jonas Norsted, oppdragsansvarlig

Innhold

Oversikt alternativer

Planer illustrert alternativ

Planer med underlag kostnadsestimat

Illustrasjoner og perspektiver

Innspill til kostnadsestimat, RIB

Innspill til kostnadsestimat, RIV

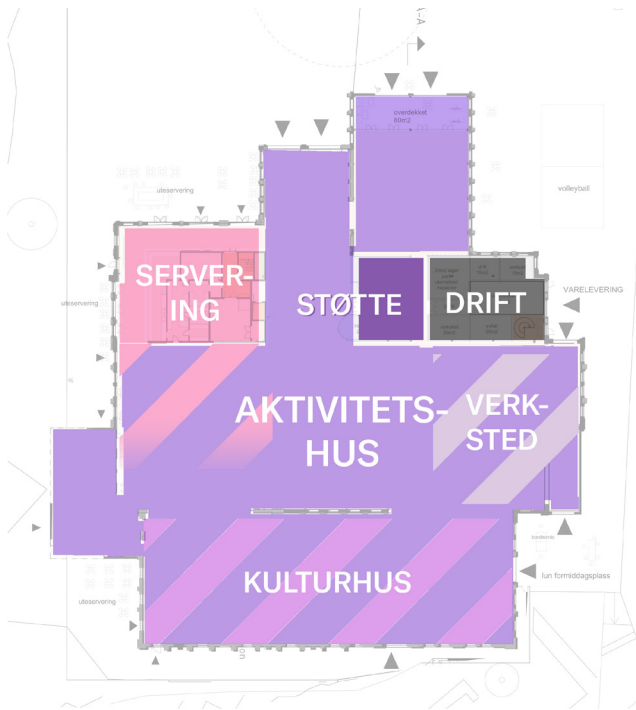
Notat forutsetninger brann og rømning, RIBR

Oversikt alternativer

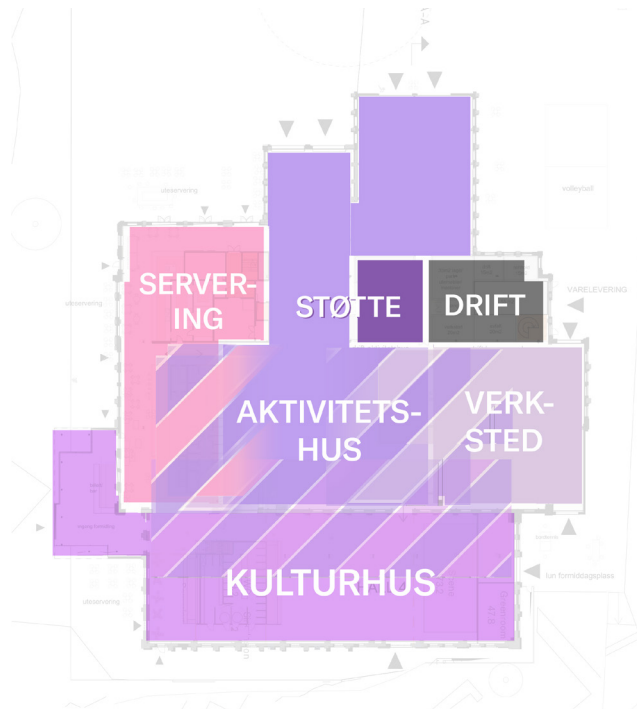
alt 0
Nullalternativet

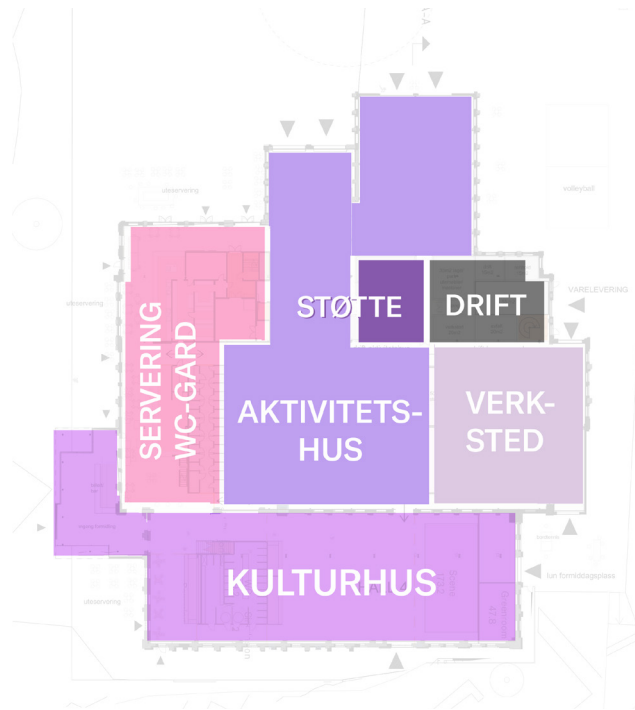
alt 1
'Del-funksjon'

alt 2
'Fler-funksjon'

alt 3
'Spesialfunksjon'

Illustrert alternativ

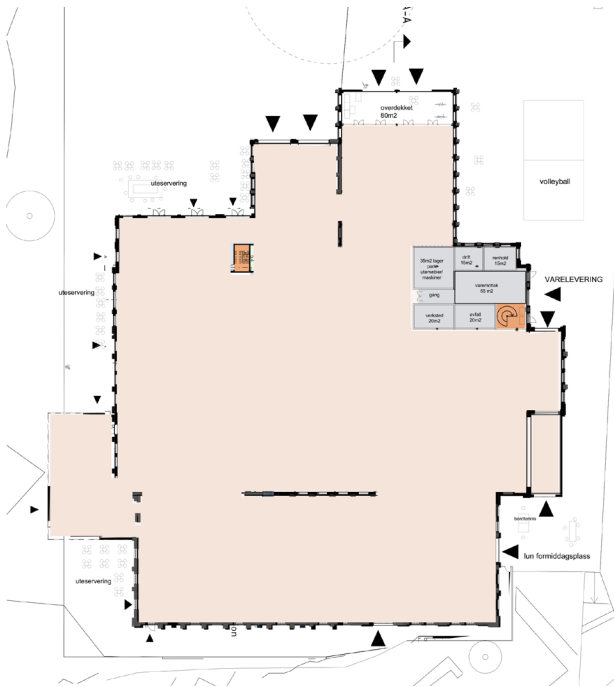
Oversikt alternativer

alt 0
Nullalternativet

alt 1
‘Del-funksjon’

alt 2
‘Fler-funksjon’

alt 3
‘Spesialfunksjon’

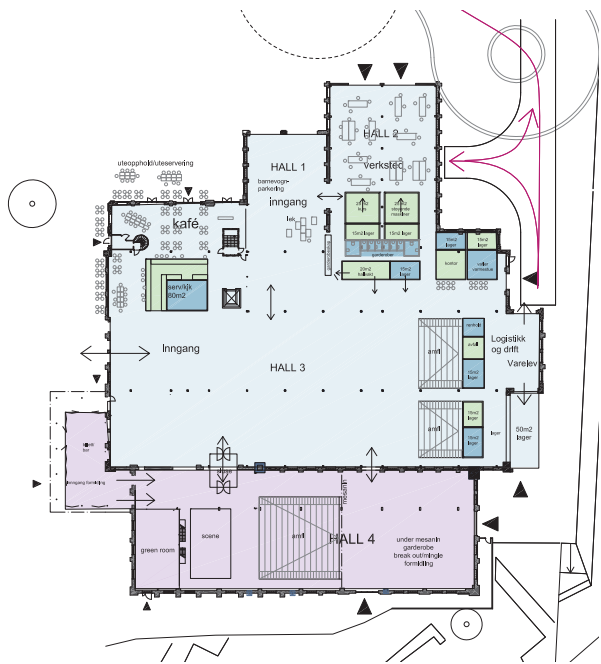

Illustrert alternativ

Fler-funksjon - alternative organiseringsprinsipper

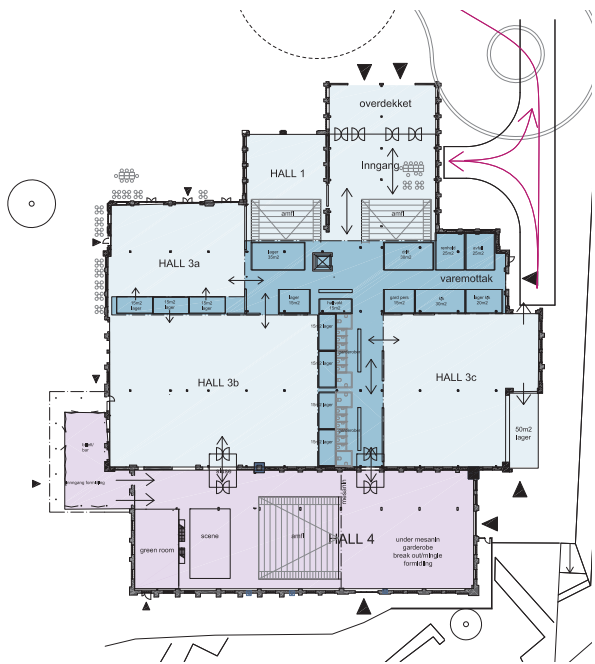
Vest

Øst

Passasje

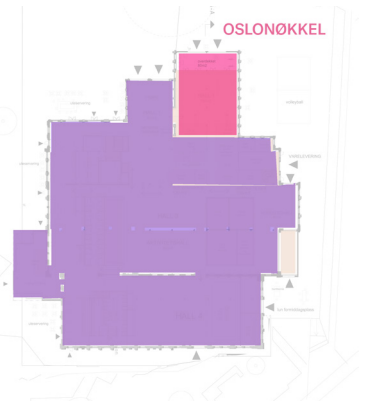
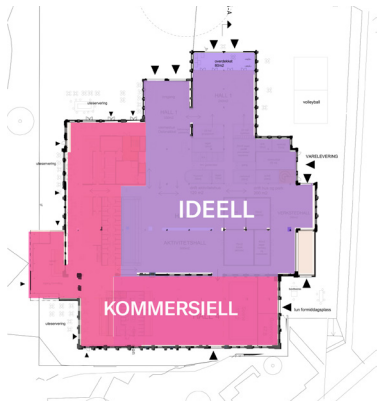
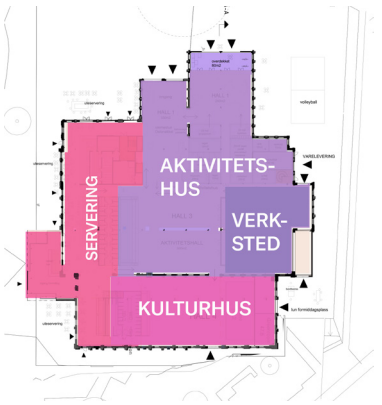
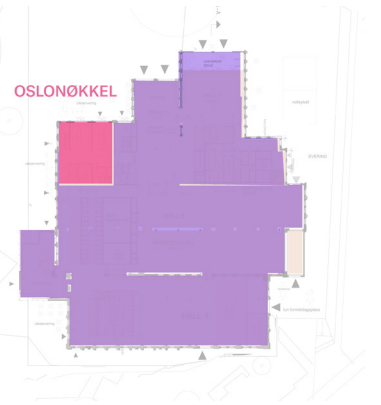
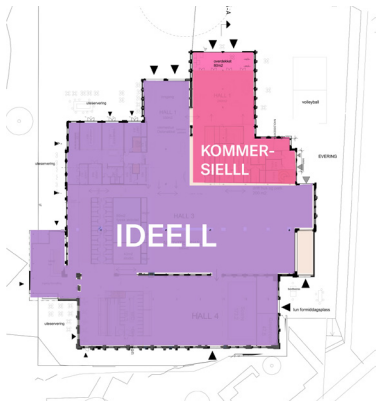
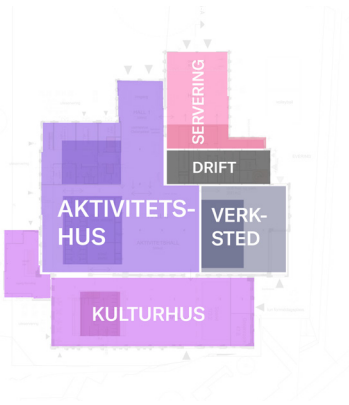
Labyrint

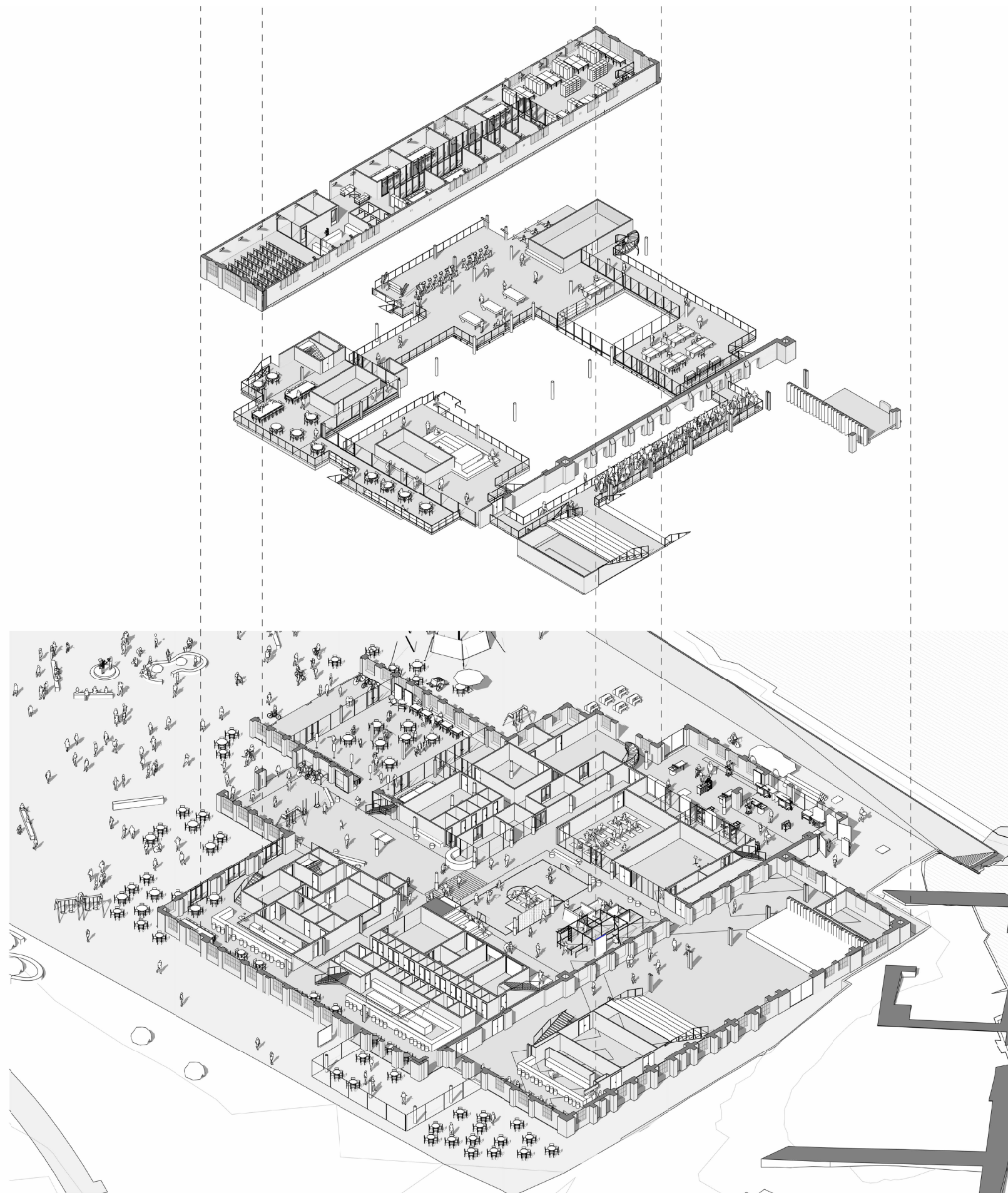
Fler-funksjon - alternative plasseringer servering

Servering i hall 2 mot nordøst

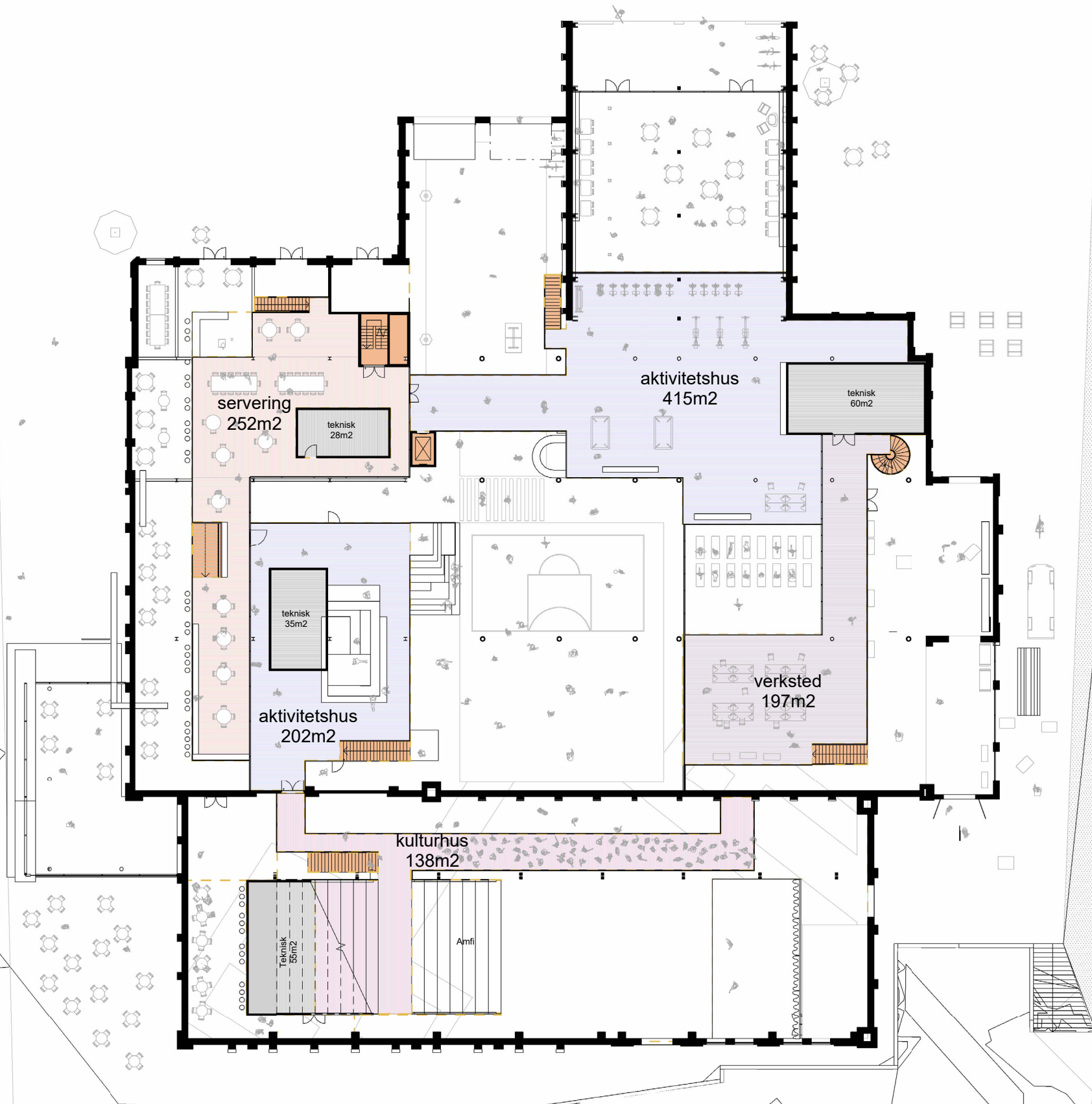
Servering mot vest
(illustrert alternativ)

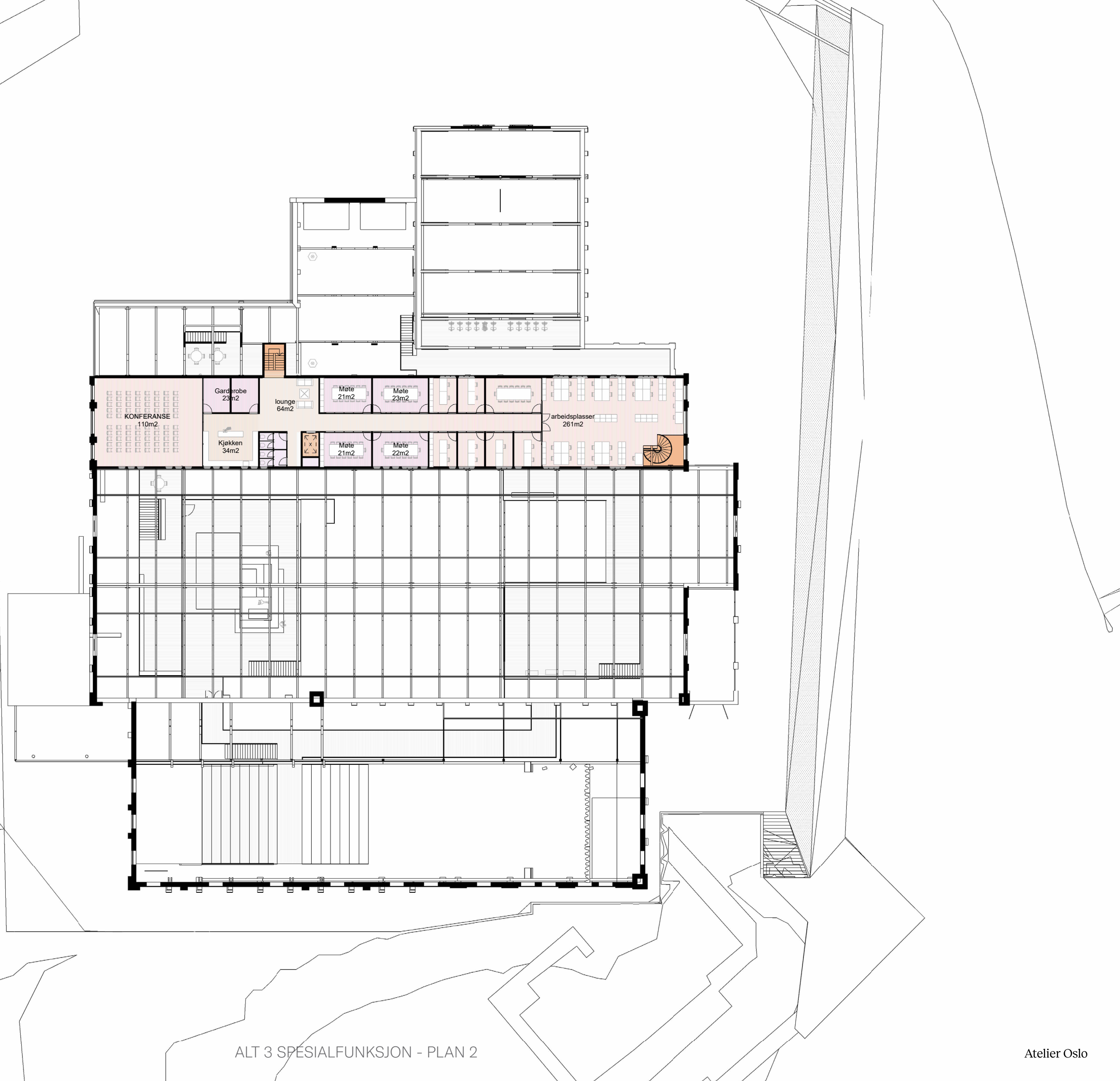

KONFERANSE
110m²

Gardrobe
23m²

Kjøkken
34m²

lounge
64m²

Møte
21m²

Møte
23m²

Møte
21m²

Møte
22m²

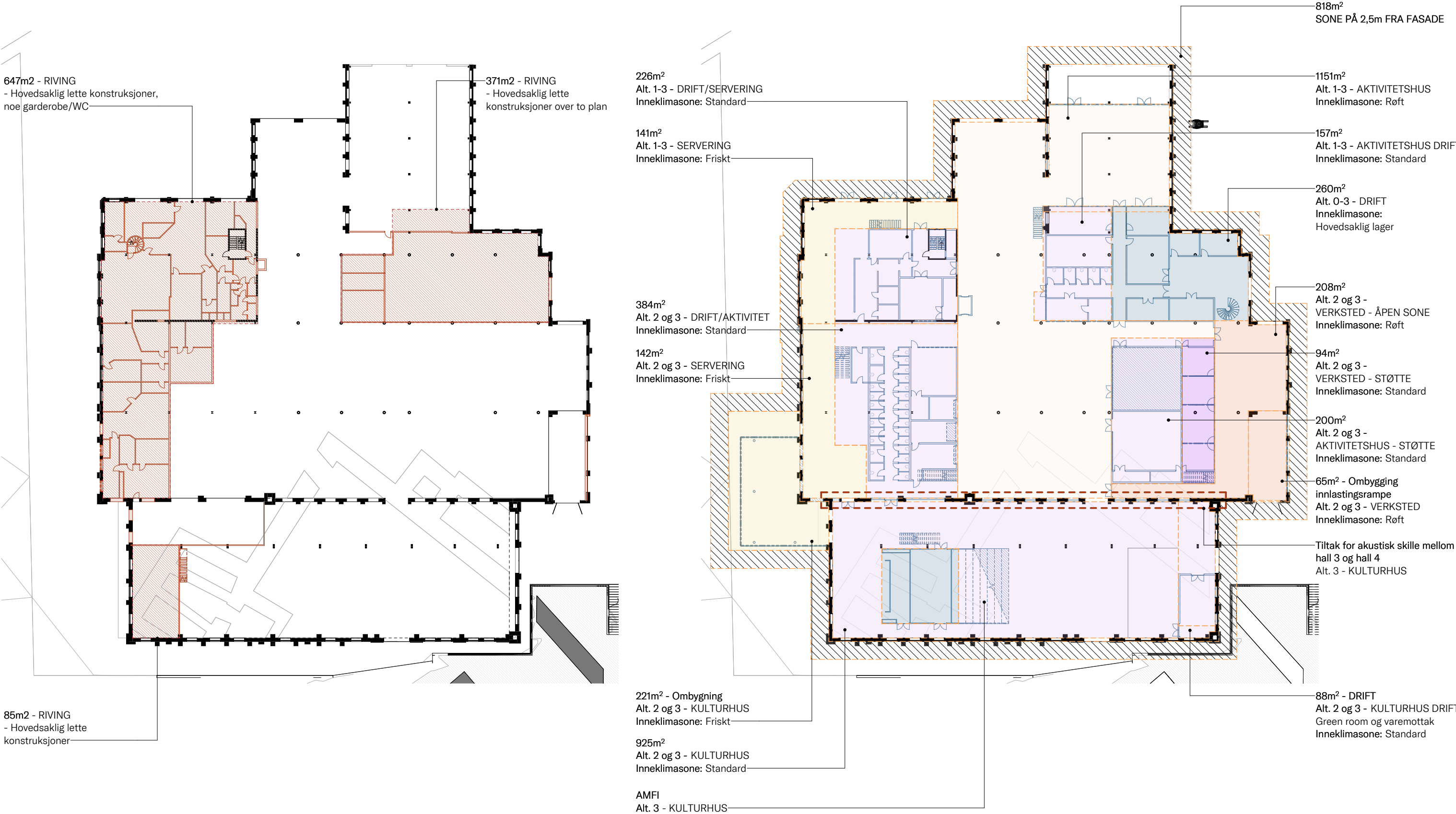
arbeidsplasser
261m²

OMFANG RIVEARBEIDER

- 1100m2 - RIVING TOTALT
- Hovedsaklig lette konstruksjoner,
noe garderobe/WC
- LØPEMETER VEGG PLAN 1 RIVES
403 m

TILTAK

- LØPEMETER VEGG PLAN 1 NYTT
574 m

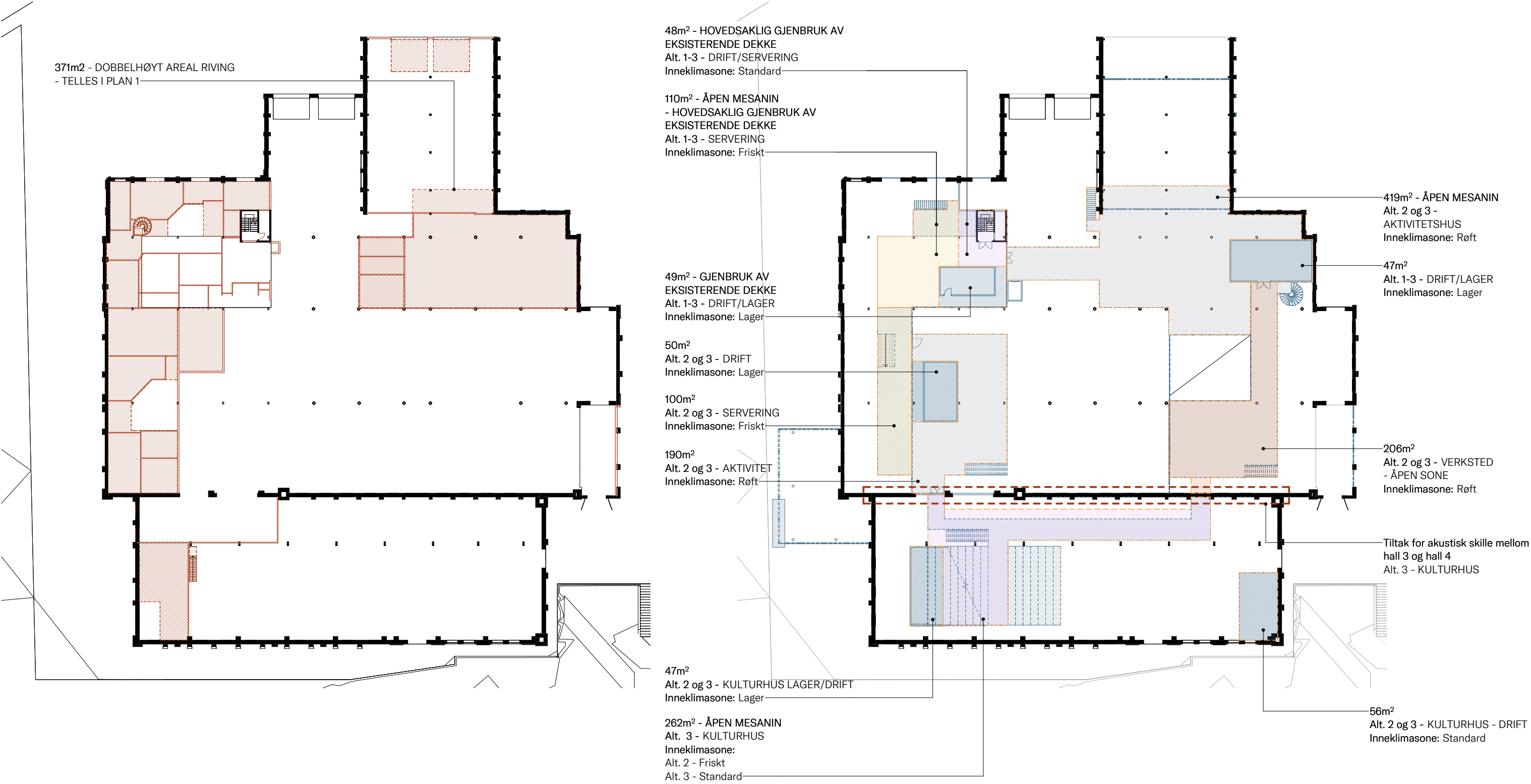

MENGDER DEKKE RIVES
525 m²

LØPEMETER VEGG PLAN 1 MESANI...
156 m

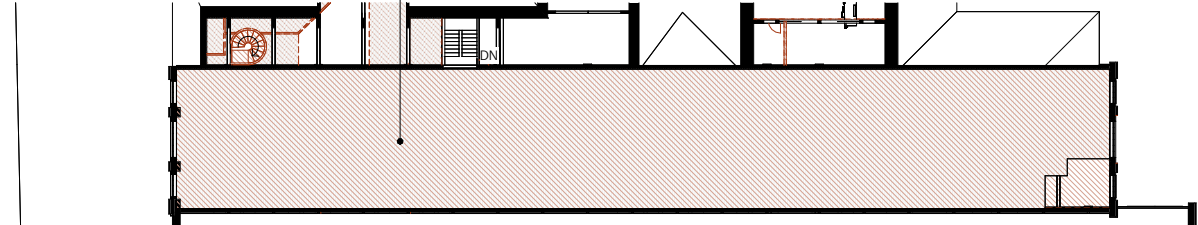
NYTT MESANINDEKKE TOTALT
1387 m²

LØPEMETER VEGG PLAN 1 MESANIN NYTT
140 m

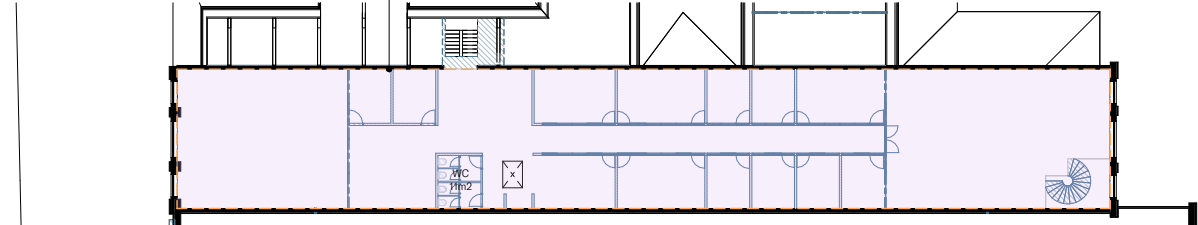

LØPEMETER VEGG PLAN 2
 137 m

582m² -
 OMBYGGING/LETTRIVING
 Hovedsaklig lette konstruksjoner

582m²
 Alt. 1-3 - DRIFT/KONTOR
 Inneklimasone: Standard

ILLUSTRASJONER

Home Mode [Esc]

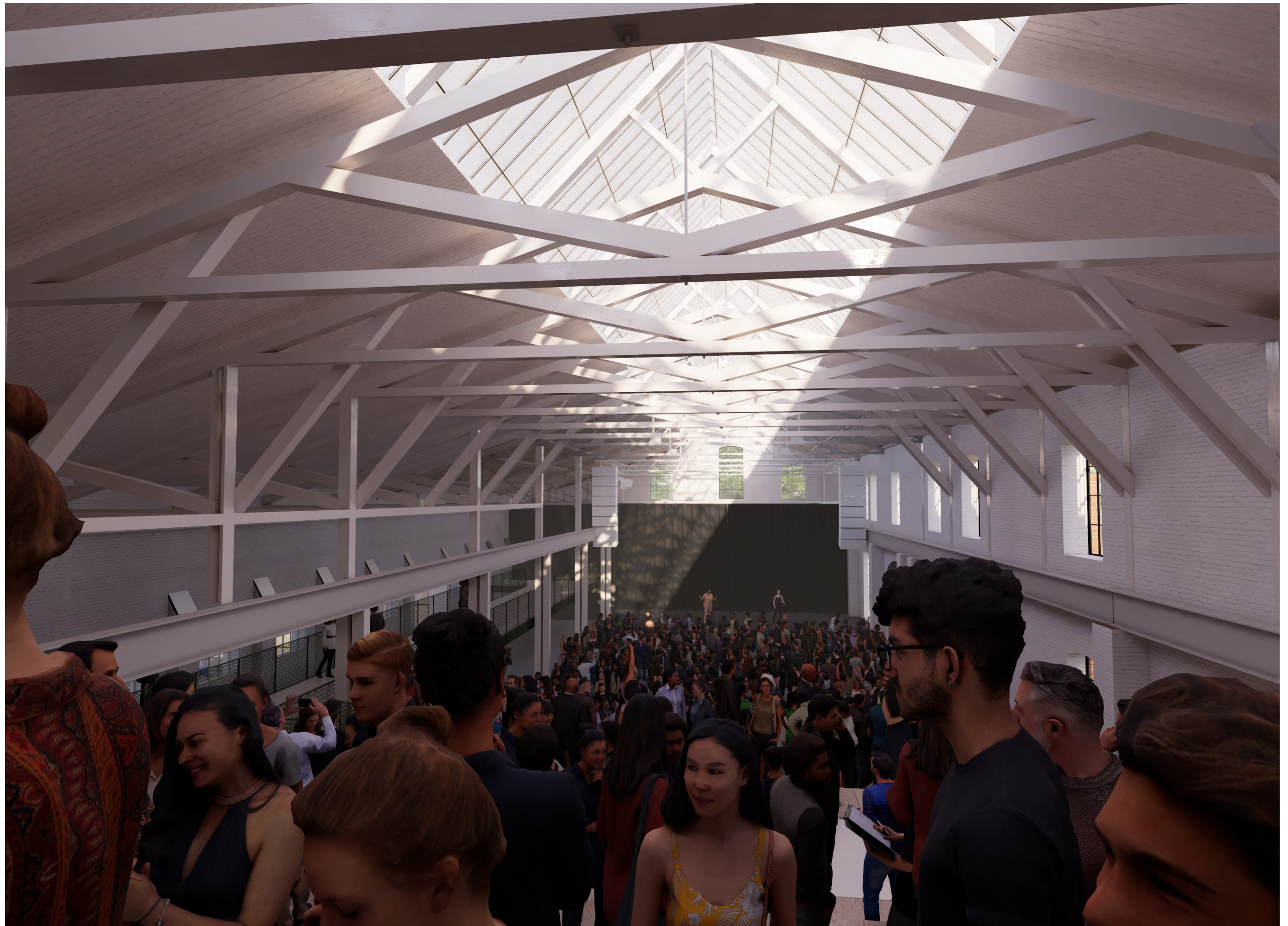

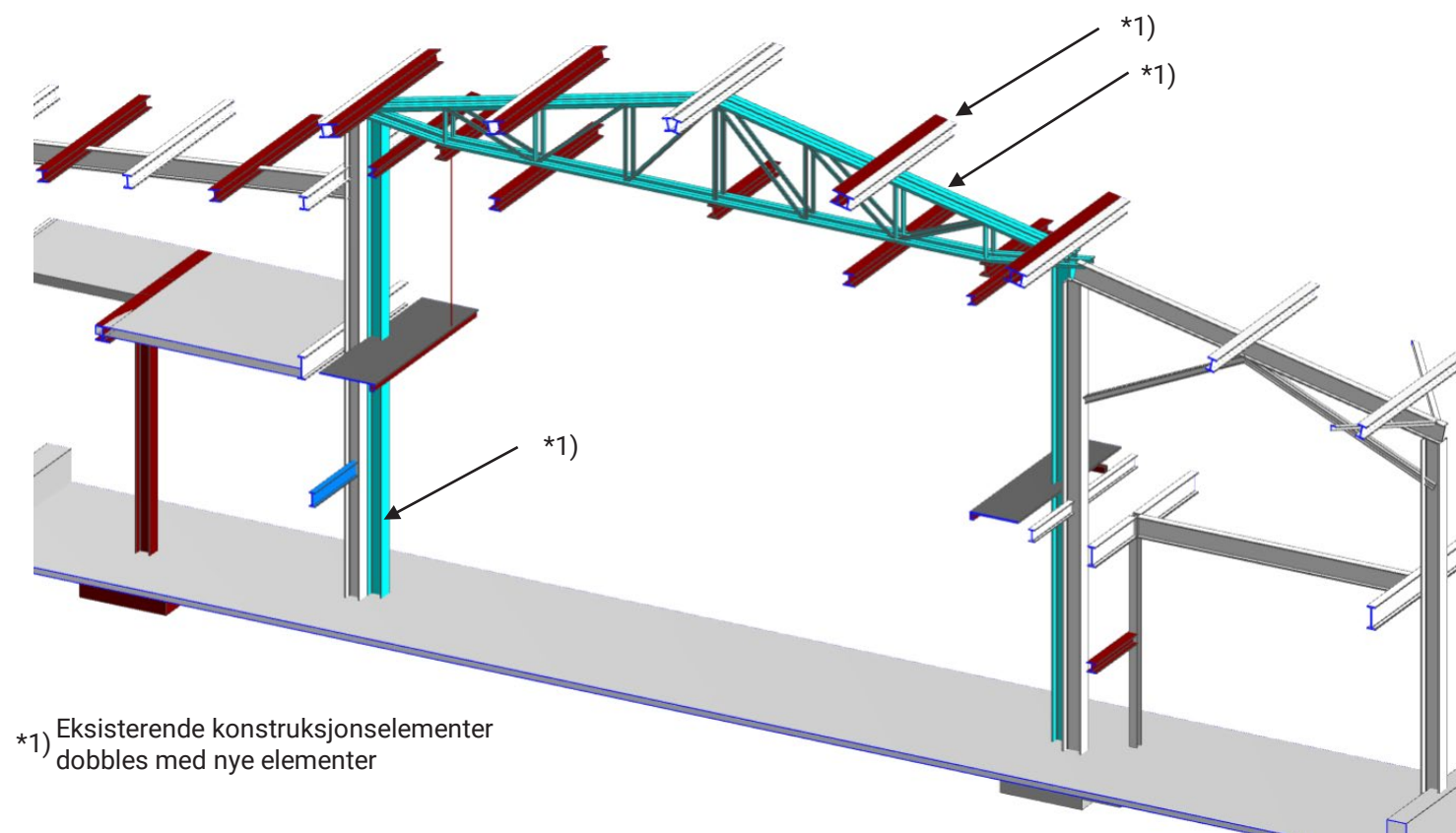

VEDLEGG KONSULENTER

LOKOMOTIVVERKSTEDET

Forsterkning av eksisterende takkonstruksjon

Bilde: Prinsipp av forsterkning av eksisterende takkonstruksjon – illustrasjon tatt fra et annet prosjekt

Bakgrunn:

Ifm. etterisolering av taket og pga. bruksendring, må eksisterende takkonstruksjon være dimensjonert iht. dagens standarder, bl.a. TEK17. For å ta hensyn til dagens snølast må eksisterende takkonstruksjon forsterkes.

Eksisterende takkonstruksjon kan beholdes og forsterkes med nye elementer, som er plassert direkte ved siden av eksisterende elementer.

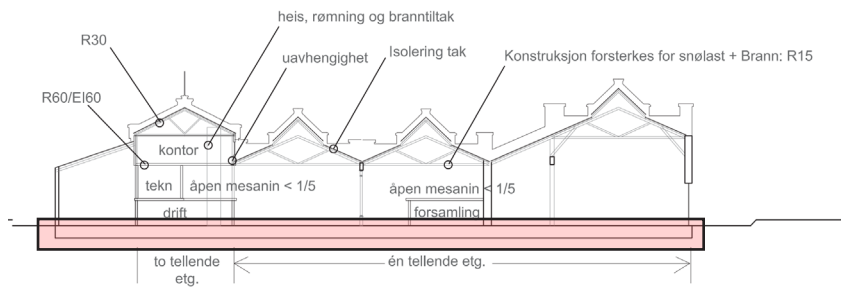
Stålmengde: ca. 35 kg/m²
Enhetspris: ca. 70 kr/kg
Kostnadsestimat: **ca. 2.500 kr/m²**

Kostnader brannmaling:

R15: 550 kr/m²
R30: 800 kr/m²
R60: 1.350 kr/m² profiloverflate
(tilsvarer 540 kr/m² takflate)

LOKOMOTIVVERKSTEDET

Riving av gulv på grunn og etablering av nytt gulv

Illustrasjon: Riving av gulv på grunn, utskifting masser, etablering nytt gulv

Bakgrunn:

I dette alternativet vurderes riving av eksisterende gulv på grunn, utskifting av masser og etablering av nytt gulv.
NB: Ekstra kostnader for forurensete masser er ikke tatt med.

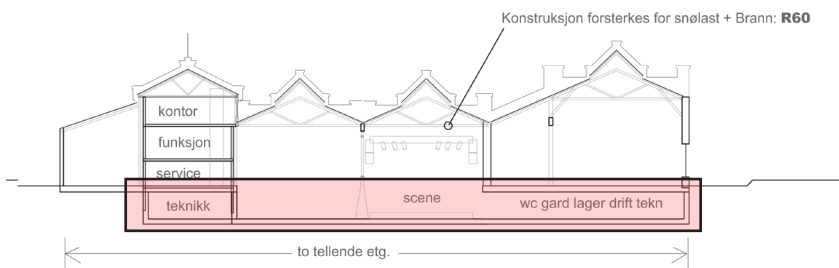
Kostnadsestimat:

Riving gulv på grunn	250 kr/m²
Graving, inkl. opplasting og borttransport	750 kr/m²
Nytt gulv	1450 kr/m²

	2450 kr/m²

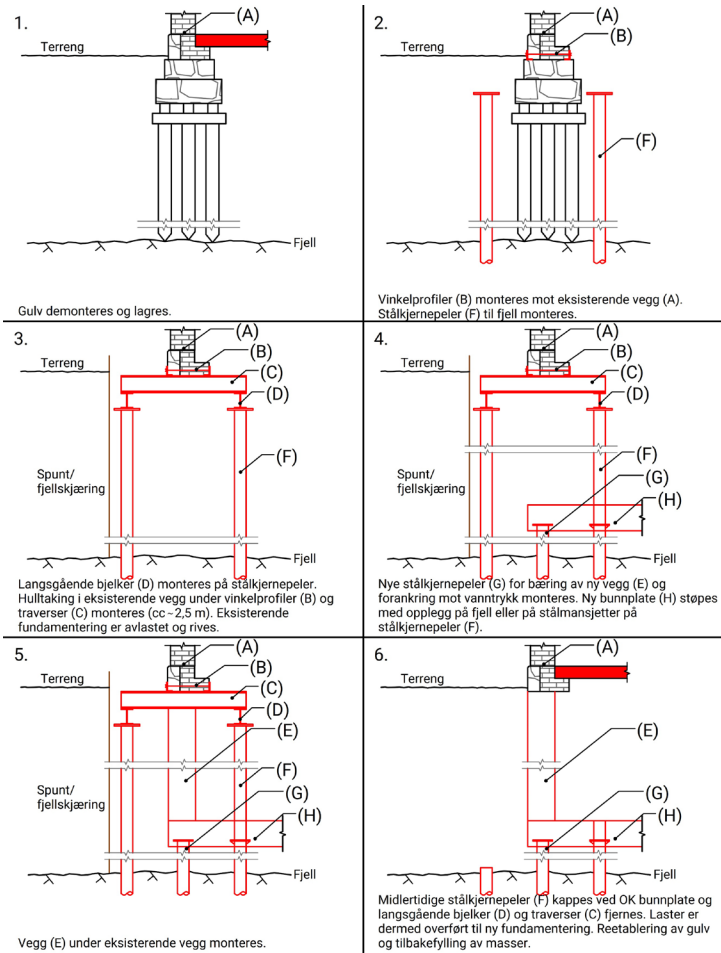
LOKOMOTIVVERKSTEDET

Etablering av ny kjeller under eksisterende bygg

Illustrasjon: Etablering av ny kjeller under eksisterende bygg

Illustrasjon: Prosedyre for etablering av kjeller.
NB: Dimensjoner på konstruktive deler er ikke tegnet i skala.

Bakgrunn:

Ved å etablere en kjeller under eksisterende bygg ødelegges eksisterende sålefundamenter. Bygget må derfor refundamenteres og deretter kan det bygges en ny kjeller.

Refundamentering kan utføres med stålkernepeler, som brukes i midlertidig og endelig tilstand.

Kjellerkonstruksjon bygges som vanntett betongkonstruksjon. Behov for oppdriftsforankring må vurderes ift. grunnvannstand.

Kostnadsestimat: **ca. 40.000 kr/m²**

Inneklimaklasser

Forslag til kategorisering av ulike inneklima kategorier for rehabilitering av lokomotivverkstedet

1. Standard for inneklima klasser

Kategorier for inneklima

Som en hjelp til å strukturere brukerkrav har standardene NS-EN 162798 med nasjonalt tillegg og NS 8175 etablert kategorier for bygninger. Kategoriene uttrykker ulike forventningsnivåer med kriterier for henholdsvis termisk inneklima / luftkvalitet og akustiske forhold i i bygninger. For rehabilitering av lokomotivverkstedet er disse kriteriene brukt som underlag for å definer inneklima klasser, mulig bruk, og krav til brukere for ulike funksjoner i bygget /Byggforsk 421.505/

Kategoriene er knyttet til forventningsnivået brukerne kan ha kan på basis av kriterier i NS-EN 16798 og Byggforsk blad 421.500. Nivåer defineres som (1 til 4 – der 1 er best):

1.

Høyt Nivå. Et høyere nivå kan velges for brukere med spesielle behov (barn, eldre, personer med nedsatt funksjonsevne osv.). Anbefalt i rom der svært sensitive og sårbare personer med spesielle behov oppholder seg, som syke, spedbarn og gamle
2.

Middels nivå. Et normalt nivå vil være «middels». Normalt forventningsnivå. Bør brukes i nye og oppgraderte bygninger
3.

Moderat nivå. Tilsvare minstekrav fra byggt teknisk forskrift for nybygg. Kan brukes i eksisterende bygninger
4.

Lavt nivå. Oppfyller ikke noen av kategoriene over. Bør bare godtas i begrensede perioder. Et lavere nivå vil ikke medføre helsefare, men kan redusere komforten.

Rehabiliteringen av Lokomotivverkstedet, må gjennomføres i en kontekst der mange hensyn (estetikk, bevaring, miljø funksjon og økonomi) må optimeres i en samlet helhet. Det er derfor vanskelig å nå nybygg standard i alle områder. Det vurderes derfor, at det er avgjørende at det gjøres en vurdering av hvilke krav som stiller til enkelt områder, funksjoner mm, med andre ord «hva er godt nok/tilstrekkelig».

Det er derfor, med utgangspunkt i inneklima klasser over, utarbeidet veiledende kriterier/krav for ulike funksjoner i bygget. Kriterier sammen med planløsning, vil da gi oversikt på mulig bruk, og forutsetning for bruk, av de ulike områdene i bygget

2. Funksjonsbestemt inneklima for lokomotivverkstedet

For å kunne gjennomføre renoveringen av Lokomotivverkstedet, i en kontekst der mange hensyn, til estetikk, bevaring, miljø funksjon og økonomi, vurderes det at det er avgjørende at det gjøres en vurdering av hvilke krav som stiller til enkelt områder, funksjoner mm. Det er derfor, med utgangspunkt i inneklima klasser over, utarbeidet veiledende kriterier/krav for3 inneklima klasser, Standard, Friskt og Røft. Klasser er beskrevet for ulike funksjoner i bygget. Kriterier sammen med planløsning, vil da gi oversikt på mulig bruk, og forutsetning for bruk, av de ulike områdene i bygget

	Standard nivå	«Friskt» nivå	«Røft» nivå
Illustrasjoner (Marius du er bedre på å finne bilder fra dere)			
Beskrivelse	Standard nivå er områder som skal tilfredsstille krav til faste arbeidsplasser. I praksis vil dette følge vanlig prosjekterings praksis.	«Friskt» nivå er områder som har et moderat krav til inneklima i normal bruk. I korte perioder (0-2 timer) med bruk og belastninger som avviker fra basis belastning, kan avvik aksepteres. Avvik vil ikke medføre helsefare, men kan redusere komforten. Men det betyr at bruker som hoved prinsipp må tilpasse seg nået.	«Røft» nivå er områder der det skal forventes variasjoner på og i inneklima. Et røft nivå vil ikke medføre helsefare, men kan redusere komforten. Særlig på temperatur, lufthastigheter, kaldras. Det betyr at bruker som hoved prinsipp må tilpasse seg
Krav temperatur NS16798	Klasse 2 (Standard)	Klasse 2/3 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for byg uten mek. Kjøling)	Klasse 3/4 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for byg uten mek. Kjøling)
Krav luftkvalitet	Klasse 2 (Standard)	Klasse 2/3 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for bygg uten mek. Kjøling)	Klasse 3/4 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for bygg uten mek. Kjøling)
Krav lokalt i rommet	Klasse 2 (Standard)	Klasse 2/3 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for bygg uten mek. Kjøling)	Klasse 3/4 (Adaptive kriterier i B2.2 i NS-EN16798, for bygg uten mek. Kjøling)
Person belastninger + utstyr PC mm	Belastninger og personer følger vanlig prosjekterings praksis. Det vil si: Kontor 1 pers. / 8m² Møterom 1 pers. / 2,5m²	Belastninger og personer Varierer. Basis: 1pers. /10 m² Maks: 1pers. /1 m²	Belastninger og personer Varierer. Basis: 1pers. /10 m² Maks: 1pers. /1 m²
Ventilasjon basis belastning	Balansert vent.	Balansert + naturlig = hybrid ventilasjon	Naturlig ventilasjon
Ventilasjon maks belastning	Balansert + naturlig = hybrid ventilasjon	Naturlig ventilasjon	Naturlig ventilasjon

Funksjoner som krever tillegg prosess/spesial ventilasjon -		Møterom/kontorer (Løses desentralt, montre eller med boks i boks) Utstilling (Løses desentralt, montre eller med boks i boks) Kjøkken (spesial avtrekk) Bistro (spesial avtrekk)	Utstilling (Løses desentralt, montre eller med boks i boks) Kjøkken (spesial avtrekk) Bistro (spesial avtrekk)
Krav til brukere		Brukere må forvente mindre tilpasninger av bekledning, Særlig i maks belastning.	Det må aksepteres tilpasninger av bekledning, plassering i rommet mm, i forhold til rommets temperatur. Der må aksepteres lokal variasjoner i lufthastighet, temperaturer mm
Funksjoner	Kontorarbeidsplasser Møterom Stillerom mm	Kantine Møterom Utstilling Treningssenter	Konsert Skating Ballspill Treningssenter Gaming Teater Utstilling Street food

Arne Førland-Larsen
Leder for Teknikk og Miljø
LINK Arkitektur AS

+47 95786601

afl@linkarkitektur.no

Budsjett en-								
Bygningsdel-nummer								
		Enht-espris kr / enhet	Enhet	Standard	Friskt	Røf	Forberedelse for standard	Meknader
	Faktor			1	0,5	0,2	0,1	
31	Sanitær	436	m2	436	218	87,2	43,6	
32	Varme	1173	m2	1173	586,5	234,6	117,3	
33	Brannsløkking	781	m2	781	390,5	156,2	78,1	
34	Gass og trykluft	100	m2	100	50	20	10	Forutsettes begrenset
35	Varmepumpe+ kulde	200	m2	200	100	40	20	Kun tilslutning til energiforsyning
36	Luftbehandling	1400	m2	1400	700	280	140	
37	Komforkjøling	893	m2	893	446,5	178,6	89,3	
38	Vannbehandling							Ikke medtatt
39	Diverse/midlertidig	500	m2	500	250	100	50	
	Samlet			5483	2741,5	1096,6	548,3	
	Uforuttsett	15%		822	411	164	82	
	Prising pr m2			6 305	3 153	1 261	631	

Atelier Oslo
v/Marius Mowe

02.02.2024

1 Innledning

Homco AS har blitt engasjert av Atelier Oslo i forbindelse med mulighetsstudie for Lokomotivverkstedet i Oslo, og i første omgang for et såkalt null-alternativ. Tiltaket ligger på Bispegata 16 i Oslo kommune.

Dette notatet angir overgripende premisser sett fra brannteknisk perspektiv for bygget som er planlagt bruksendret. Premissene er kun av overgripende karakter, med fokus på følgende branntekniske tema:

- Virksomhet – risikoklasse
- Antall tellende etasjer – brannklasse, brannskiller og bæreevne
- Passive og aktive tiltak - tillatt seksjoneringsareal
- Bruk av bygget – rømningssikkerhet

Ovenfor angitte tema og løsninger derav er vurdert ut fra at bygget er vernet etter Plan- og bygningsloven i et kulturminnesmerket område. Det er flere verneverdige og bevaringsverdige detaljer innvendig bygg som må hensyntas.

Prosjektet vil i videre prosjektering bli plassert i tiltaksklasse 3 for brannteknisk prosjektering i tråd med SAK 10 [1]. I den forbindelse må det opprettes et brannkonsept med tilhørende branntegninger som angir alle premisser for bygget.

Brannenergi på 400 MJ/m² omhyldningsareal legges til grunn for vurderinger som følger.

Atelier Oslo
v/Marius Mowe

02.02.2024

1 Innledning

Homco AS har blitt engasjert av Atelier Oslo i forbindelse med mulighetsstudie for Lokomotivverkstedet i Oslo, og i første omgang for et såkalt null-alternativ. Tiltaket ligger på Bispegata 16 i Oslo kommune.

Dette notatet angir overgripende premisser sett fra brannteknisk perspektiv for bygget som er planlagt bruksendret. Premissene er kun av overgripende karakter, med fokus på følgende branntekniske tema:

- Virksomhet – risikoklasse
- Antall tellende etasjer – brannklasse, brannskiller og bæreevne
- Passive og aktive tiltak - tillatt seksjoneringsareal
- Bruk av bygget – rømningssikkerhet

Ovenfor angitte tema og løsninger derav er vurdert ut fra at bygget er vernet etter Plan- og bygningsloven i et kulturminnesmerket område. Det er flere verneverdige og bevaringsverdige detaljer innvendig bygg som må hensyntas.

Prosjektet vil i videre prosjektering bli plassert i tiltaksklasse 3 for brannteknisk prosjektering i tråd med SAK 10 [1]. I den forbindelse må det opprettes et brannkonsept med tilhørende branntegninger som angir alle premisser for bygget.

Brannenergi på 400 MJ/m² omhyldningsareal legges til grunn for vurderinger som følger.

Nullalternativ:

Basert på ovenfor angitte anbefales følgende som nullalternativ:

- Bygget tilpasses slik at det får høyst 2 tellende etasjer i alle deler, med Rkl5 på plan 1 og Rkl 2 på plan 2.

Tellende etasjer settes i tråd med TEK17 § 6-1. Dette visualiseres som forslag i figurer under, der tellende etasje er merket med grønn skravur. Deler som foreslås fjernet er merket med rød skravur.

. Viser tellende med grønn skravur, plan 1 til venstre, plan 2 i midten og plan 3 til høyre. Forslag til deler som ikke beholdes som tellende etasje er merket med rød skravur.

Med Rkl5 på plan 1 og kontor på plan 2 må de delene av bygget som har to tellende etasjer oppføres i Bkl2 på plan 1 og Bkl1 på plan 2. Dette innebærer at alle deler som bærer opp plan 2 må forsterkes i henseende bæreevne slik at brannmotstand R60 oppnås. Dette er fullt mulig med brannmaling av stålkonstruksjoner, alternativt brannisolering. Det må sikres uavhengighet mellom deler med en respektive to tellende etasjer, slik at en brann i del med en etasje ikke medfører kollaps av del med to tellende etasjer.

Brannskiller (brannklassifiserte vegger inkludert dører, vindu og porter mm) må utføres i EI60 mellom deler med ulik bæreevne, der del med høyest brannklasse er førende for krav. Brannskillende konstruksjoner må dermed utføres i EI60.

Alternativ løsning:

Alternativ løsning innebærer:

- Rkl5 på plan 1 og plan 2, med to tellende etasjer. Dette gjøre at bæreevne på både plan 1 og plan 2 må ha definert bæreevne R60. Dette er fullt mulig slik angitt for nullalternativ.

Brannskiller (brannklassifiserte vegger inkludert dører, vindu og porter mm) må utføres i EI60 mellom deler med ulik bæreevne, der del med høyest brannklasse er førende for krav. Brannskillende konstruksjoner må dermed utføres i EI60.

4 Passive og aktive tiltak – seksjonering

Bygget har et fotavtrykk på ca 4500 m². Dette gjør at bygget må deles opp i brannseksjoner dersom det ikke utføres med automatisk slokkeanlegg. Største preakseptert tillatte seksjoneringsstørrelse med kun brannalarmanlegg installert er 1800 m². Med installasjon av automatisk slokkeanlegg kan seksjoneringsareal på 10.000 m² tillates – per plan.

Nullalternativ:

- Bygget utføres med automatisk slokkeanlegg iht NS-EN 12845 eller annet automatisk slokkeanlegg som dokumentert oppfyller tilsvarende sikkerhetsnivå.

Installasjon av automatisk slokkeanlegg er positivt på mange måter. Det er et kjent teknisk tiltak for å kunne øke person- og verdisikkerhet, og installasjonen er forenet med en rekke preakseptert tillatte unntak fra ytelser gitt i TEK17, blant annet at innvendige hjørner i brannskiller ikke behøver hensyntas og at det kan være glass i fasader uten å behøve ta hensyn til kjølesoner.

Med automatisk slokkeanlegg er det tillatt åpenhet mellom plan, med samlet areal >800 m². I tillegg kan automatisk slokkeanlegg benyttes for å øke tillatte gangavstand noe og kompensere for andre utfordringer prosjektet støter på, med forsterkning av systemet og bruk av raske hoder (QR-hoder).

Alternativ løsning:

Alternativ løsning er at:

- Bygget deles inn i brannseksjoner med areal per brannseksjon på under 1800 m²

Forslaget innebærer at det etableres seksjoneringsvegger som deler inn bygget i 3 brannseksjoner, med vegger i tunge konstruksjoner derav REI-M 120 A2-s1,d0 [A120]. Forslaget vil være utfordrende med tanke på stabilitet og med dører og brannklassifiserte vinduer i vegger, samt at tak må oppgraderes til EI60 A2-s1,d0 dersom veggen ikke kan føres 0,5 m over høyeste tak. Forslaget anbefales ikke sett ut fra redusert fleksibilitet i bruk og økonomisk perspektiv.

Figur under viser forslag til seksjoneringsveggers plassering (røde streker), dersom del med oransje skravur rives (ikke verneverdig del iht opplysninger).

5 Bruk av bygget - rømningssikkerhet

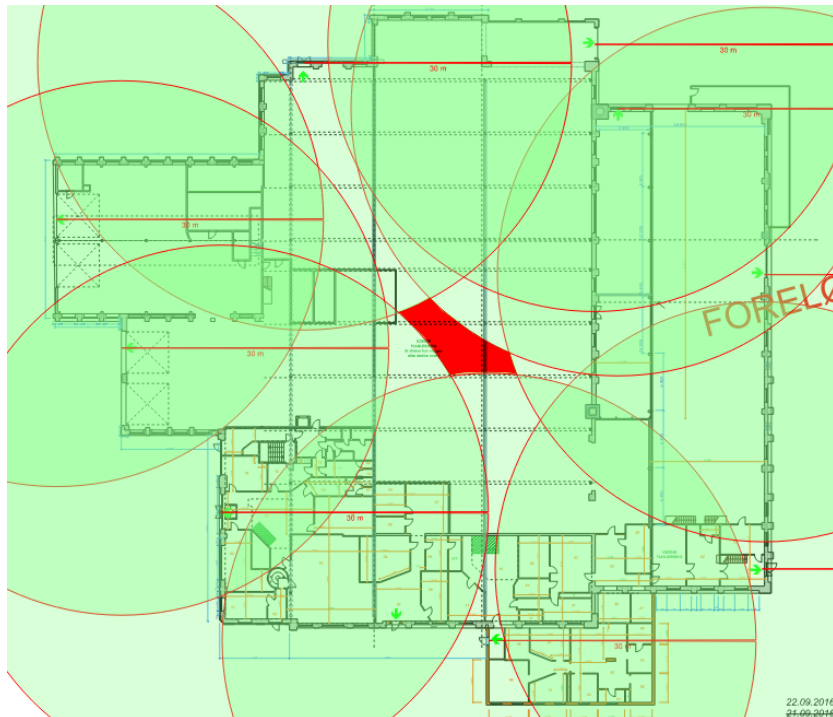
For Rkl5 er maksimalt tillatt gangavstand 30 m, for virksomhet i Rkl2 er tillatt fluktvei til rømningsvei (gangavstand) 50 m. Kravet er uavhengig av brannklasse og antall etasjer og vurderes dermed uavhengig av null-alternativ eller alternativ løsning.

Det er krav til at alle deler skal ha tilgang til to rømningsveier dersom delene ikke har utgang direkte til det fri (terreng). Dette gjør at trapperom fra plan 2 må lukkes for å klare gangavstand, og trapperom må føres helt ut i det fri.

Slik det er i dag så leder trapperommene til plan 1, og det er ikke tillatt iht TEK17. Unntaket er der det finnes ett lukket trapperom og en internttrapp fra mellometasje som er i samme branncelle og bygget er utført med automatisk slokkeanlegg på grunn av arealstørrelse >800 m².

Ettersom planløsning ikke er kjent så er det utført en grov vurdering av plan 1 som viser at et mindre felt midt i bygget for noe lengre gangavstand enn preaksepter tillatte. Dette er en overskridelse som baseres på «rett gangavstand uten hinder» og en overskridelse på 5 m kan fraviksdokumenteres.

Figur under viser vurdering av plan 1 med tillatte 30 m gangavstand. Ettersom det kan etableres flere trapperom fra plan 2 dersom det velges alternativ løsning med Rkl5 så vurderes ikke plan 2 som utfordrende.

Grønt areal viser areal hvor 30 m gangavstand er under 30 m. Rødt areal er areal hvor gangavstand er større enn preakseptert tillatt. Dette basert på forslag til plassering av rømningsdører i fasade. Det er også mulig å etablere rømningskorridorer slik at gangavstand reduseres og dermed ivaretar kravet.

HOMCO AS
Lervikveien 79
1626 Manstad, Norge
Organisasjonsnummer: 930 175 919
<https://www.homco.no/>

Nina Høm
Brann- og sikkerhetsrådgiver
Senior branningeniør
Mobil: +47 991 50 484
E-post: nina@homco.no

5

Dersom det etableres virksomhet i Rkl5 på plan 2 må trapperom utføres som trapperom Tr2, dvs med sluser foran trapperom. Dette fra areal som er brannteknisk avskilt og der trapperom ikke tillates være internttrapper.

Rømningsstrategi vurderes dermed å kunne løses i tråd med forskriftskrav.

Nina Høm

Nina Høm

Homco AS

HOMCO AS
Lervikveien 79
1626 Manstad, Norge
Organisasjonsnummer: 930 175 919
<https://www.homco.no/>

Nina Høm
Brann- og sikkerhetsrådgiver
Senior branningeniør
Mobil: +47 991 50 484
E-post: nina@homco.no

6

Vedlegg 17

Prissatte kostnader og usikkerhetsanalyse - KVV

KVV Lokomotivverkstedet

Rapportdato: 19.06.2024

Mottaker	Linda Ørbekk Nikolaisen
Rapport utarbeidet av	Hilde Warp
Prosjektfase	KVV

Revisjonslogg

Rev.	Dato	Hva som ble revidert	Av hvem

Innhold

SAMMENDRAG	3
1 INNLEDNING.....	4
1.1 KORT OM PROSJEKTET.....	4
1.2 GJENNOMFØRING OG BIDRAGSYTERE	4
2 ALTERNATIVER	5
2.1 PRISSATTE VIRKNINGER	5
2.2 RAMMEBETINGELSER.....	5
3 KOSTNADER - BYGGEPROSJEKT	6
3.1 BASISKOSTNAD - BYGGEPROSJEKT	6
3.2 ESTIMATUSIKKERHET	11
3.3 USIKKERHETSDRIVERE.....	11
3.4 PROSJEKTKOSTNAD (P50) OG KOSTNADSRAMME (P85)	11
3.5 S-KURVE (KUMULATIV SANNSYNLIGHETSFORDELING)	12

Sammendrag

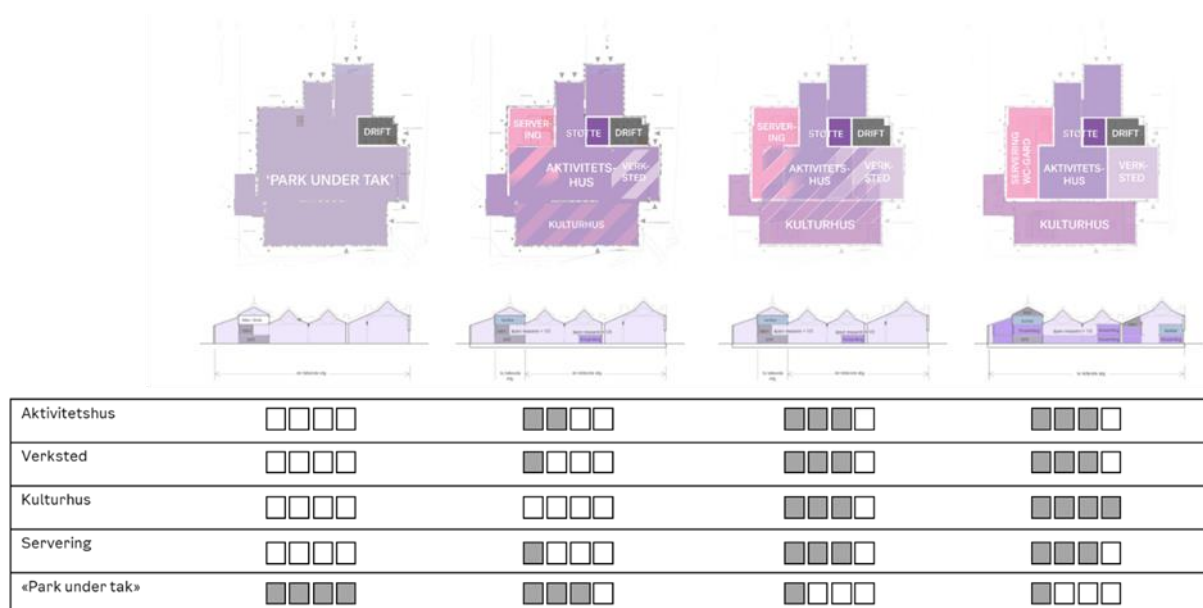
Tabellen viser de samlede kostnadsvirkningene for de ulike alternativene:

Byggeprosjekt (usikkerhet)	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Kvantitative resultater (mnok inkl mva)	Null-alternativet	Delfunksjon	Flerfunksjon	Spesialfunksjon
Basiskostnad (1 - 10)	96,9	177,7	224,5	246,4
Forventede tillegg	8,0	22,1	37,3	61,3
Prosjektkostnad - P50	104,9	199,8	261,8	307,7
Usikkerhetsavsetning	29,5	59,1	84,9	104,6
Kostnadsramme - P85	134,4	258,9	346,7	412,3
Standardavvik (σ)	28,4	57,1	81,9	100,9
Forventede tillegg i prosent (%)	8,3 %	12,4 %	16,6 %	24,9 %
Usikkerhetsavsetning i prosent (%)	28,1 %	29,6 %	32,4 %	34,0 %
Relativt standardavvik i prosent (%)	27,1 %	28,6 %	31,3 %	32,8 %

Tabell 1: Sammenstilling av prissatte kostnader.

Det viktigste som skiller alternativene, er:

- Null-alternativet er i hovedsak en istandsetting av kulturminnet Lokomotivverkstedet med funksjon tilnærmet «park under tak»
- For de øvrige alternativene gjøres det forsterkninger av takkonstruksjonen og forbedring av brannbestandighet som tilrettelegger for utnyttelse i to etasjer
- De øvrige alternativene har også tilrettelegging for ulike miks av funksjoner som illustreres med følgende figur:

Figur 1 Tilrettelegging for ulike funksjoner i de ulike alternativene

1 Innledning

1.1 Kort om prosjektet

I bestillingen mottatt fra Kulturetaten (KUL) til Oslobygg (OBF) 12.12.2022 står det at «Hensikten med KVUen er å finne fram til gode løsninger for behovet for rehabilitering av Lokomotivverkstedet og behovet for å fylle det med aktivitet og innhold for byens befolkning».¹

Det prosjekttløsende behovet for KVUen anses å være rehabilitering av Lokomotivverkstedet. Samtidig vil det være uhensiktsmessig å istandsette bygget uten å fylle det med funksjoner. Dersom det besluttet at bygget ikke skal fylle kommunale funksjoner, enten drevet helt eller delvis av kommunen, er det også et alternativ å selge bygget med eller uten klausuler. Salgsalternativet er ikke omtalt i dette notatet. Forutsetningen for videre prissetting av kostnader er derfor at bygget beholdes i kommunalt eie og også fylles med de foreslåtte funksjoner det legges til rette for i de ulike alternativene.

1.2 Gjennomføring og bidragsyttere

Arealskjema for de ulike alternativene ble tilsendt Oslobygg fra arkitekt. Tilsvarende ble kostnadsberegninger for ventilasjonsprinsipp, forsterking av tak, forbedring av brannklasse og utskifting av gulv tilsendt Oslobygg fra rådgivergruppen. Arealoppsett og kostnadsberegningen ble gjennomgått i møte 16.05.2024. Videre ble kostnadsberegninger av konstruksjoner også gjennomgått av PL i Oslobygg og rådgiver byggingeniør for å kvalitetssikre foreslåtte løsninger.

Følgende personer deltok i møtet og har bidratt med informasjon:

Navn	Rolle	Firma/Divisjon/Avdeling
Marius Mowe	Arkitekt	Atelier Oslo AS
Matthias Stracke	Byggingeniør	Bollinger Grohmann
Pål Kjetil Eian	Bygningsfysikk	Norconsult AS
Arne Førland Larsen	Ventilasjonsprinsipp	Link Arkitektur AS
Kjell Kolle	Prosjektleder	Oslobygg KF
Per Vehus Jakslund	Rådgiver estimering	Oslobygg KF
Hilde Warp	Rådgiver estimering	Oslobygg KF

Tabell 2: Oversikt over personer som har bidratt med informasjon.

¹ Vedlegg 1, Oppdrag om utarbeidelse av konseptvalgutredning for Lokomotivverkstedet, Bispegata 16

2 Alternativer

Kapitlet beskriver de avgrensninger, forutsetninger og rammebetingelser som ligger til grunn for kostnadsanalysen.

2.1 Prissatte virkninger

For å vurdere alternativene opp mot hverandre er disse virkningene prissatt:

- Kostnader byggeprosjekt – *investeringskostnad i første planperiode*

I KVV-dokumentet er det gjort en vurdering av nivåforskjeller i FDV-kostnader de ulike alternativene imellom, men da disse både vil være avhengig av valgte funksjoner, om det er kommunen eller private som skal drifte de ulike funksjonene og hvilken type leiekontrakt som i så fall inngås er det kun oppgitt et spenn på 300-900 kr./ m² BTA som et tidlig anslag.

Virkninger som **ikke** er prissatt:

- Løst brukerstyr
- Kunst
- Skattefinansieringskostnader

I KVV-dokumentet er det også vist at ulik organisering av både rehabiliteringsprosjektet og funksjoner kan utløse både private og offentlige støtteordninger. Dersom disse utløses, vil det komme til fratrekk i investeringskostnadene og/ eller kostander for brukerstyr. Verdien av disse er heller ikke prissatt her.

2.2 Rammebetingelser

Lønns- og prisstigning (LPS) er ikke inkludert i prosjektkostnaden, slik at P50 og P85 har prisnivå som oppgitt under forutsetningene.

Det skal kun beregnes byggelånsrente for prosjekter med byggetid på to år eller mer. Det er ikke lagt til grunn byggelånsrente for dette prosjektet. Det er brukt en sats på 22% MVA da dette erfaringsmessig er den MVA-satsen Oslobyggs prosjekter ligger på.

Det er ikke lagt til grunn at dette prosjektet belastes med rekkefølgekrav. Det vurderes at rekkefølgekravene er dekket av parkprosjektet og istandsettingen Bane Nor er ansvarlige for.

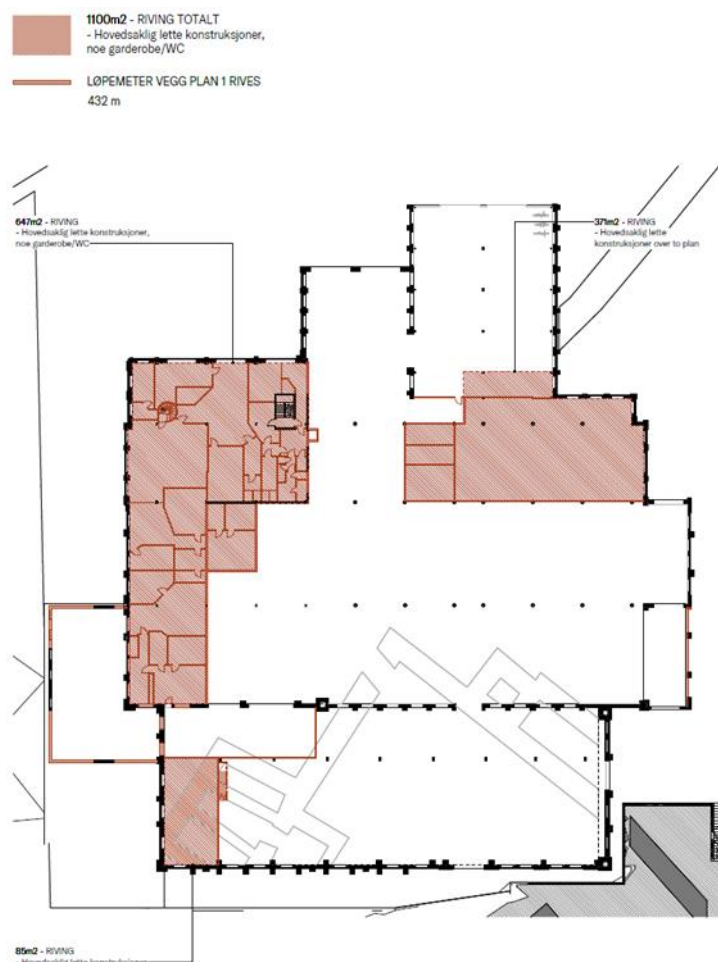
3 Kostnader - byggeprosjekt

Kapitlet omhandler kalkylen som ligger til grunn, prosjektets estimat- og faktorusikkerhet med tilhørende kvantitative resultater fra usikkerhetsanalysen.

3.1 Basiskostnad - byggeprosjekt

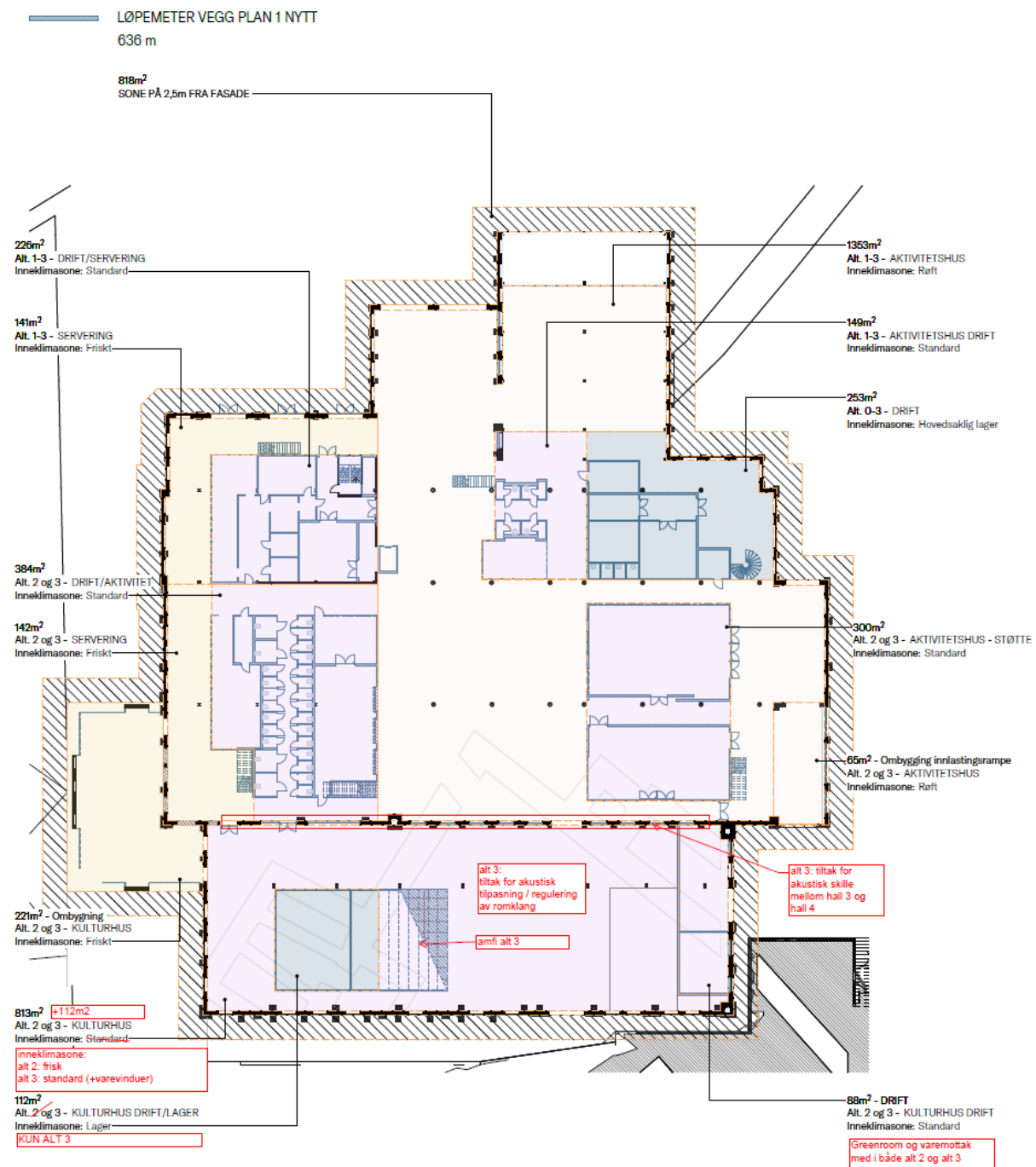
Normalt benytter Oslobygg normtall for å estimere kostnader i en KVVU-fase. Oslobygg har ikke normtall som enkelt kan anvendes på istandsetting av et så spesielt kulturminne som Lokomotivverkstedet. Det er derfor benyttet en blanding av kostnadsestimering av enkelttiltak, kostnadsanslag fra gjennomført tilstandsanalyse og normtall for resterende nødvendig rehabilitering og riving av lettvegger etc. innvendig. Som en kvalitetssjekk er estimatet for P50 sammenlignet med byggekostnader for isolert lagerhall og med kostnadsestimatet som ble gitt i den tekniske tilstandsrapporten fra WSP.²

Arealinndelingen for funksjoner og ventilasjonsprinsipp er vist i illustrasjonene under:

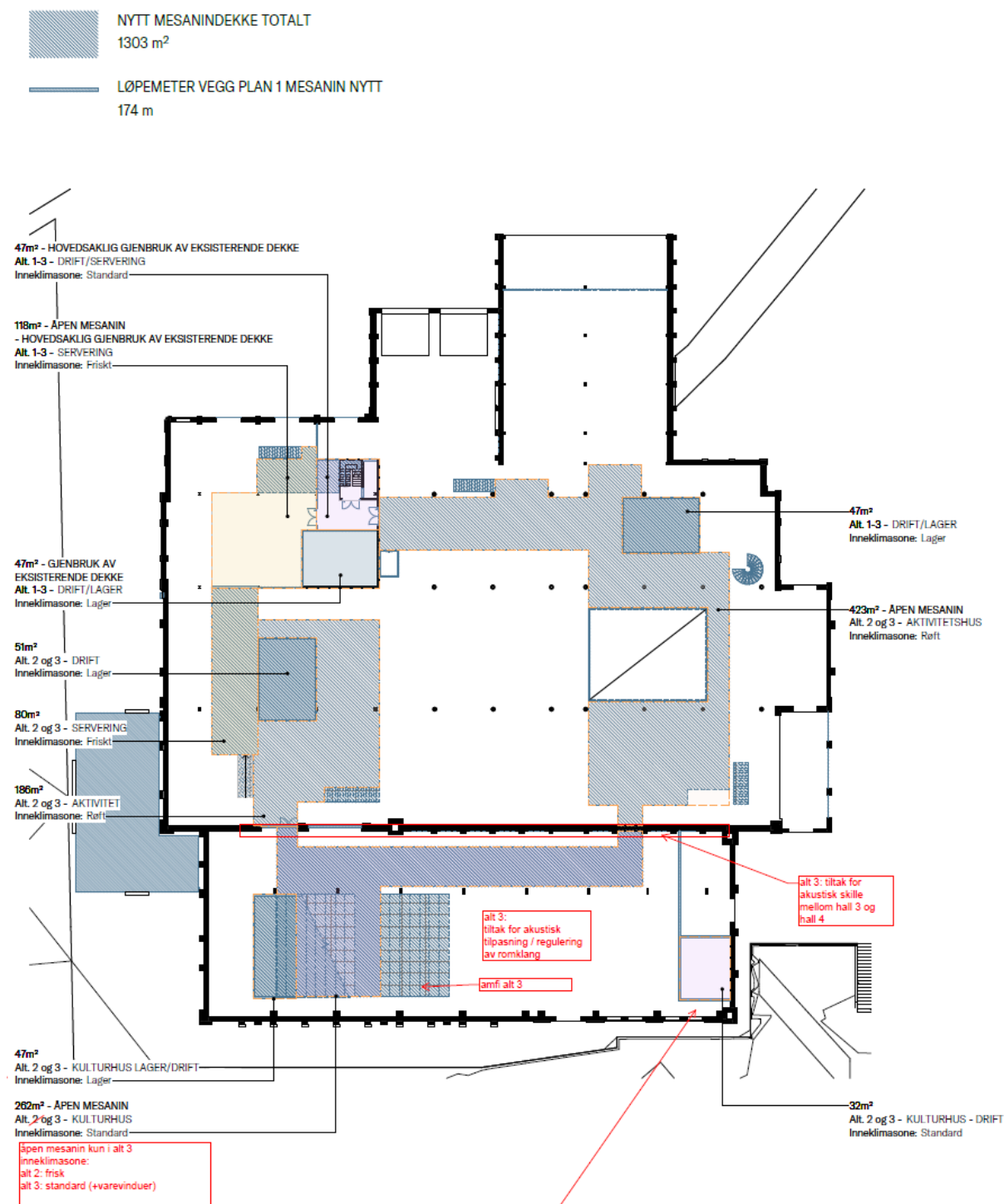

Figur 2 Areal som skal rives

² WSP Norge AS, juni 2019, Tilstands- og myndighetskontroll Bispegata 16, Tilstandsanalyse av eksisterende bygningsmasse, dokumentkode 1900084-ROT-002-20190620 (vedlegg 4)

Figur 3 Arealinndeling plan 1

Figur 4 Arealinndeling plan 2

Ventilasjonsprinsipp

Det er utarbeidet tre ulike ventilasjonsprinsipp: røft, friskt og standard.

Kostnadene for de tre prinsippene er beregnet som følger:

	Enhetspris kr / enhet	Enhet	Standard	Friskt	Røft	Forberedelse for standard
Faktor			1	0,5	0,2	0,1
Sanitær	436	m2	436	218	87,2	43,6
Varme	1173	m2	1173	586,5	234,6	117,3
Brannsløkking	781	m2	781	390,5	156,2	78,1
Gass og trykluft	100	m2	100	50	20	10
Varmepumpe+ kulde	200	m2	200	100	40	20
Luftbehandling	1400	m2	1400	700	280	140
Komforkjøling	893	m2	893	446,5	178,6	89,3
Vannbehandling						
Diverse/midlertidig	500	m2	500	250	100	50
Samlet			<u>5483</u>	<u>2741,5</u>	<u>1096,6</u>	<u>548,3</u>
Uforuttsett	15 %		822	411	164	82
Prising pr m2			6 305	3 153	1 261	631

Tabell 3 Estimerte kostnader for de tre ventilasjonsprisnippene

Arealoppsettet for de ulike alternativene for de tre ventilasjonsprisnippene er som følger:

Antall m2 BTA	Standard	Friskt	Røft	Sum
Alternativ 0	253	0	4 106	4 359
Alternativ 1	769	259	3 590	4 618
Alternativ 2	2 484	1 076	2 139	5 699
Alternativ 3	2 970	702	2 027	5 699

Tabell 4 Arealoppsett for de tre ulike ventilasjonsprinsippene

Huskost

For beregning av byggekostnad har rådgivergruppen levert innspill til brannsikring av tak, forsterkning av takkonstruksjon og utskifting av gulv for alternativ 1, 2 og 3. For istandsetting av fasade og vinduer iht. antikvariske prinsipper er teknisk tilstandsvurdering fra WSP lagt til grunn.³

Øvrige kostnader baserer seg på Norsk prisbok og Oslobyggs normtall, men med tilpasninger til dette prosjektet. For alternativ 0 er det lagt til 5% tillegg for vern. For alternativ 1-3 er det lagt på 5% tillegg for vern og 10% tillegg for utfordrende logistikk i byggeperioden da utearealene er etablert og mye av arbeidet må organiseres inne i bygget. I tillegg er det beregnet felleskostnader med hhv. 15% påslag for alt. 0 og 20% påslag for alt. 1-3. Generelle kostnader er hentet fra Oslobyggs normtall.

For kultursalen i alt. 3 er det brukt en kostnad pr m² BTA på 35.000 kr. Dette er basert på erfaringstall fra tilsvarende kultursaler i Oslobyggs portefølje. Det legges til grunn at man må bygge «boks i boks» for å tilfredsstille krav til ventilasjon og lydisolering for kultursalen.

³ WSP Norge AS, juni 2019, Tilstands- og myndighetskontroll Bispegata 16, Tilstandsanalyse av eksisterende bygningsmasse, dokumentkode 1900084-ROT-002-20190620 (vedlegg 4)

Dette gir følgende estimat:

Kostnader pr m2 BTA	Alt 0	Alt 1	Alt 2	Alt 3
VVS	1 351	2 069	3 619	3 885
Brannsikring tak	550	1 350	1 350	1 350
Forsterkning av takkonstruksjon		2 500	2 500	2 500
Gulv	1 000	2 450	2 450	2 450
Deponi forurenset masse		900	900	900
Fasade inkl. vinduer	6 474	6 540	5 299	5 299
Elektro	200	800	900	1 000
Elkom og automatisering	100	300	400	400
Andre installasjoner	50	200	300	300
Sum kostnader med påslag for vern og utfordrende logistikk	10 212	19 761	20 465	20 888
Felleskostnader	1 459	3 422	3 544	3 617
Huskost (1-6) pr m²BTA	11 670	23 183	24 008	24 505
Generelle kostnader (8) pr m²BTA	6 000	8 000	8 000	8 000

Tabell 5 Huskost (konto 1-6) og generelle kostnader (konto 8)

Arealoppsettet som er benyttet for de ulike alternativene er som følger:

Antall m2 BTA	Lager	Kjøkken	WC/lager	Aktivitetsflate	Kulturhus	Servering	Åpen messanin	Aktivitetshus	Sum m2
Alternativ 0	112	0	253	3 994	0	0	0	0	4 359
Alternativ 1	206	226	449	3 336	0	401	0	0	4 618
Alternativ 2	489	226	833	1 353	1 146	481	871	300	5 699
Alternativ 3	489	226	833	1 353	1 408	481	609	300	5 699

Tabell 6 Arealoppsett for de ulike alternativene

Basiskostnad

For dette prosjektet er det besluttet at utearealet kun utgjøres av en «stripe» på 2,5 meter ut fra bygget. Resterende uteareal ivaretas av andre prosjekter. Det gjøres en enkel opparbeidelse av dette utearealet. For alle alternativene utgjør utearealet 818 m², og kostnaden er satt til 2.000 kr/ m² for alle alternativene.

Basert på disse forutsetningen er følgende basiskostnad (konto 1-10) estimert:

Byggeprosjekt	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Kostnadspost (mnok)	Null-alternativet	Delfunksjon	Flerfunksjon	Spesialfunksjon
Huskostnad (1 - 6)	51,6	107,1	136,8	154,7
Utendørs (7)	1,6	1,6	1,6	1,6
Entreprisekostnad (1 - 7)	53,2	108,7	138,5	156,3
Generelle kostnader (8)	26,2	36,9	45,6	45,6
Byggekostnad (1 - 8)	79,4	145,6	184,1	201,9
Spesielle kostnader (9)	0,0	0,0	0,0	0,0
Merverdiavgift (10)	17,5	32,0	40,5	44,4
Basiskostnad (1 - 10)	96,9	177,7	224,5	246,4

Tabell 7 Basiskostnad (konto 1-10)

3.2 Estimatusikkerhet

Estimatusikkerhet omfatter usikkerhet i pris, mengde og estimeringsmetodikk. Kalkylen er vurdert ut fra kalkylegrunnlaget og tildelt *optimistisk, mest sannsynlig og pessimistisk verdi* (trippelestimat), for hver konto.

Estimatusikkerheten er vist i tabellen under:

Kostnadspost	Null-alternativet Alt. 0		Delfunksjon Alt. 1		Flerfunksjon Alt. 2		Spesialfunksjon Alt. 3	
	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)
Huskostnad (1 - 6)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Utendørs (7)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Generelle kostnader (8)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Spesielle kostnader (9)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %

Tabell 8: Vurdering av estimatusikkerhet.

3.3 Usikkerhetsdrivere

Oslobygg har et sett med standardiserte usikkerhetsdrivere for å vurdere den totale usikkerheten i prosjektet, samt påvirkningen på kostnadskalkylen.

Følgende usikkerhetsspenn ble satt på usikkerhetsfaktorene:

Kostnadspost	Null-alternativet Alt. 0		Delfunksjon Alt. 1		Flerfunksjon Alt. 2		Spesialfunksjon Alt. 3	
	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)	P10 (-%)	P90 (+%)
Huskostnad (1 - 6)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Utendørs (7)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Generelle kostnader (8)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %
Spesielle kostnader (9)	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %	-20 %	20 %

Tabell 9: Tripplestimering av usikkerhetsfaktorer.

3.4 Prosjektkostnad (P50) og kostnadsramme (P85)

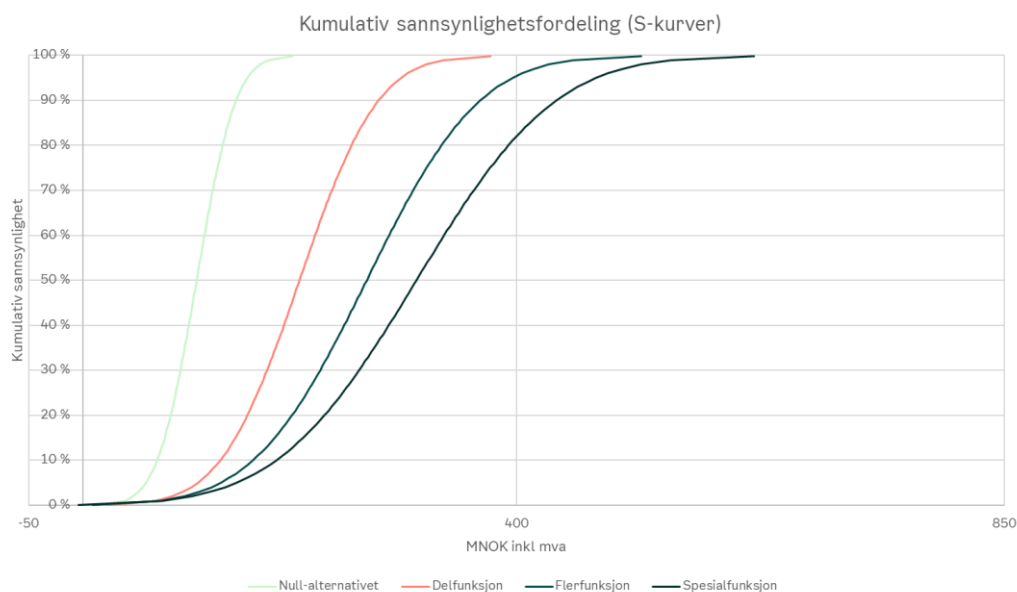
Tabellen under viser resultatet av usikkerhetsanalysen med forventet tillegg, projektkostnad (P50), usikkerhetsavsetning, kostnadsramme (P85) og standardavvik.

Byggeprosjekt (usikkerhet)	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Kvantitative resultater (mnok inkl mva)	Null-alternativet	Delfunksjon	Flerfunksjon	Spesialfunksjon
Basiskostnad (1 - 10)	96,9	177,7	224,5	246,4
Forventede tillegg	8,0	22,1	37,3	61,3
Prosjektkostnad - P50	104,9	199,8	261,8	307,7
Usikkerhetsavsetning	29,5	59,1	84,9	104,6
Kostnadsramme - P85	134,4	258,9	346,7	412,3
Standardavvik (σ)	28,4	57,1	81,9	100,9
Forventede tillegg i prosent (%)	8,3 %	12,4 %	16,6 %	24,9 %
Usikkerhetsavsetning i prosent (%)	28,1 %	29,6 %	32,4 %	34,0 %
Relativt standardavvik i prosent (%)	27,1 %	28,6 %	31,3 %	32,8 %

Tabell 10: Kvantitative resultater.

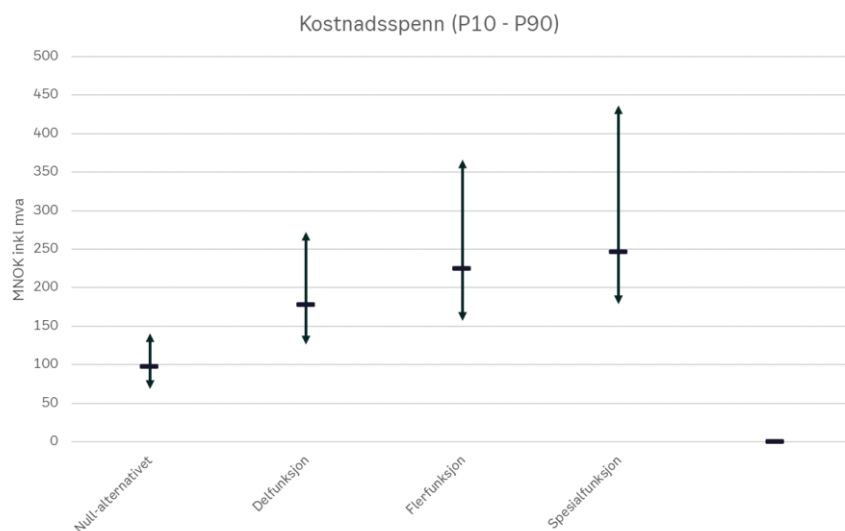
3.5 S-kurve (kumulativ sannsynlighetsfordeling)

S-kurven er den akkumulerte av sannsynlighetsfordelingen for prosjektets investeringskostnad. Figuren under viser sannsynlighet for ikke å overskride ulike kostnadsnivåer. P50 angir 50 % sannsynlighet for at kostnaden blir lavere enn beregnet verdi (og tilsvarende sannsynlighet for at kostnaden blir høyere), og P85 angir 85 % sannsynlighet for at kostnaden blir lavere enn beregnet verdi.

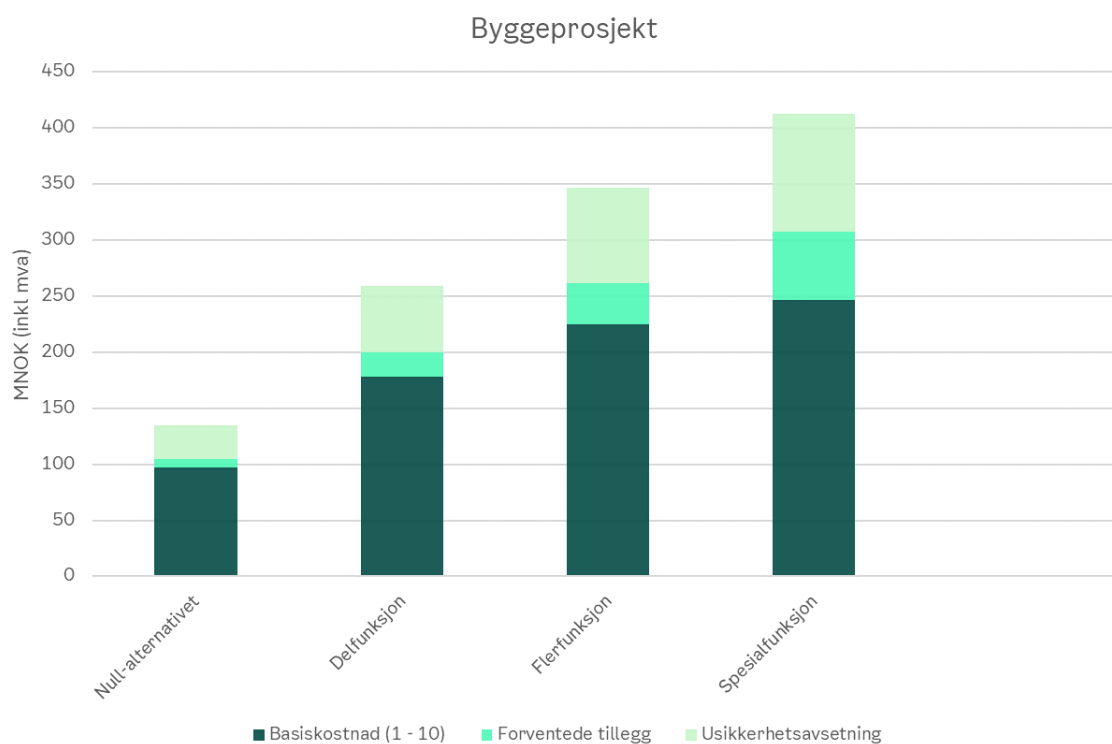
Figur 5: Kumulativ sannsynlighetsfordeling (S-kurve) for alternativenes byggeprosjekt.

For å illustrere usikkerheten ytterligere kan spennet i kostnadsanslagene vises med P10 og P90. Basiskostnaden er markert med strek. Jo større avstand det er mellom ytterpunktene jo større er usikkerheten i kroner.

Figur 6: Kostnadsspenn (P10 – P90) for byggeprosjekt i planperioden for alle alternativer

Fordeling mellom basiskostnad, forventede tillegg og usikkerhetsavsetning illustreres med følgende figur for de ulike alternativene:

Figur 7 Illustrasjon av fordeling mellom basiskostnad, forventede tillegg og usikkerhetsavsetning for de ulike alternativene